

Møte torsdag den 26. november 2009 kl. 10

President: Dag Terje Andersen

Dagsorden (nr. 19):

1. Finansministerens redegjørelse om stats- og nasjonalbudsjettet for 2010 i Stortingets møte 13. oktober 2009
2. Innstilling fra finanskomiteen om Nasjonalbudsjettet 2010 og forslaget til statsbudsjett for 2010 (Innst. 2 S (2009–2010), jf. Meld. St. 1 (2009–2010), Prop. 1 S (2009–2010) og Prop. 1 S Tillegg 1–3 (2009–2010))
3. Innstilling fra finanskomiteen om skatte-, avgifts- og tollvedtak, rammetilskudd mv. til kommunesektoren, tilfeldige utgifter og inntekter og statsbudsjettets kapitler om utbytte mv. for 2010 (Innst. 3 S (2009–2010), jf. Meld. St. 1 (2009–2010), Prop. 1 S (2009–2010) og Prop. 1 S Tillegg 3 (2009–2010))
4. Innstilling fra finanskomiteen om skatte- og avgiftsopplegget 2010 – lovendringer (Innst. 4 L (2009–2010), jf. Prop. 1 L (2009–2010))
5. Referat

Presidenten: Fra Høyres stortingsgruppe foreligger søknad om permisjon for representanten Per-Kristian Foss i dagene 26. og 27. november for å delta i møte i Nordisk Råd i Vilnius.

Denne søknaden foreslås behandlet straks og innvilget. – Det anses vedtatt.

Fra første vararepresentant for Oslo, Afshan Rafiq, foreligger søknad om å bli fritatt for å møte under representanten Per-Kristian Foss' permisjon i dagene 26. og 27. november, på grunn av sykdom.

Etter forslag fra presidenten ble enstemmig besluttet:

1. Søknaden behandles straks og innvilges.
2. Andre vararepresentant, Kristin Vinje, innkalles for å møte i permisjonstiden.

Presidenten: Kristin Vinje er til stede og vil ta sete.

Etter ønske fra finanskomiteen vil presidenten foreslå at sakene nr. 1–4 behandles under ett – og anser det som vedtatt.

Sak nr. 1 [10:02:43]

Finansministerens redegjørelse om stats- og nasjonalbudsjettet for 2010 i Stortingets møte 13. oktober 2009

Sak nr. 2 [10:02:51]

Innstilling fra finanskomiteen om Nasjonalbudsjettet 2010 og forslaget til statsbudsjett for 2010 (Innst. 2 S (2009–2010), jf. Meld. St. 1 (2009–2010), Prop. 1 S (2009–2010) og Prop. 1 S Tillegg 1–3 (2009–2010))

Sak nr. 3 [10:03:16]

Innstilling fra finanskomiteen om skatte-, avgifts- og tollvedtak, rammetilskudd mv. til kommunesektoren, tilfeldige utgifter og inntekter og statsbudsjettets kapitler om utbytte mv. for 2010 (Innst. 3 S (2009–2010), jf. Meld. St. 1 (2009–2010), Prop. 1 S (2009–2010) og Prop. 1 S Tillegg 3 (2009–2010))

Sak nr. 4 [10:03:47]

Innstilling fra finanskomiteen om skatte- og avgiftsopplegget 2010 – lovendringer (Innst. 4 L (2009–2010), jf. Prop. 1 L (2009–2010))

Presidenten: Etter ønske fra finanskomiteen vil presidenten foreslå at debatten føres over én dag, med en samlet taletid på 6 timer og 5 minutter, eksklusiv replikker og treminuttersinnlegg. Taletiden blir fordelt slik på gruppene:

Arbeiderpartiet 135 minutter, Fremskrittspartiet 85 minutter, Høyre 65 minutter, Sosialistisk Venstreparti 25 minutter, Senterpartiet 25 minutter, Kristelig Folkeparti 20 minutter og Venstre 10 minutter.

Replikkordskiftet foreslås ordnet slik: Det blir adgang til seks replikker med svar etter innlegg av partigruppene hovedtalere, parlamentariske ledere, statsministeren og finansministeren og fire replikker med svar etter talere med 10 minutters taletid eller mer samt etter øvrige statsråders innlegg innenfor den fordelte taletid.

Videre blir det foreslått at de som måtte tegne seg på talerlisten utover den fordelte taletid, får en taletid på inntil 3 minutter.

– Det anses vedtatt.

Torgeir Micaelsen (A) [10:05:28] (komiteens leder): Den 13. oktober la daværende finansminister Kristin Halvorsen fram statsbudsjettet for 2010. Budsjettet er godt tilpasset den økonomiske situasjonen og bidrar med gode virkemidler i møtet med økende arbeidsledighet også neste år.

Jeg kan ikke tenke meg noen annen oppgave som er viktigere enn å sørge for at flest mulig har en jobb å gå til hver dag. Og for norske arbeidsplasser er ikke noe annet tiltak viktigere enn orden i økonomien. At et bredt velferdssystem er viktig for framtidig vekst, er også godt dokumentert. Det er simpelthen ikke riktig at en omfattende skattefinansiert velferdsstat hemmer økonomisk vekst, slik man kan få inntrykk av fra enkelte. Innenfor rammen av olje-engebruk og et uendret skattenivå har Regjeringen prioritert å styrke fellesskapsløsningene innen helse, omsorg, skole og barnehage – i tillegg til viktige investeringer i veier, jernbane, forskning og miljørettede tiltak.

Jeg er overbevist om at Norges omfattende fellesskapsbaserte velferdssektor er noe av årsaken til at det økonomiske tilbakeslaget verden har sett, ikke har rammet Norge på samme måte som andre land.

La meg gi noen andre eksempler på hva flertallet i ko-

miteen støtter av gode forslag fra Regjeringens budsjettforslag i innstillingen:

Kunnskap er viktig for fremtiden. De norske skolebarne skal få bedre læringsvilkår. I statsbudsjettet foreslår derfor regjeringspartiene å øke undervisningstimetallet i skolen med én uketime, fordelt på 1.–7. trinn, og at det innføres et tilbud om åtte uketimer gratis leksehjelp.

Kommunene står for en stor andel av velferdsproduksjonen. Regjeringen foreslår å øke kommunesektorens samlede inntekter reelt med 8 milliarder kr. Helseforetakene styrkes for å øke aktiviteten. Ventelistene skal reduseres og norsk helsevesen skal samhandle bedre. I tillegg foreslår Regjeringen bevilgninger på til sammen 1 milliard kr til målrettede tiltak for å redusere fattigdom i 2010.

Kriminaliteten skal bekjempes, og politi- og påtalemyndighet får historisk økte bevilgninger med 1,3 milliarder kr i pluss.

Regjeringspartiene er opptatt av gode vilkår for næringslivet og foreslår mange tiltak for å fremme dette i budsjettet, noe som går fram av innstillingen. Blant annet er statsbudsjettet for 2010 det største noensinne når det gjelder forskning.

Norge er et godt land å drive næringsliv i, og Regjeringens næringspolitikk de siste fire årene har gitt gode resultater. Vi har hatt sterkere vekst de siste årene enn f.eks. EU-gjennomsnittet, og norske bedrifter er konkurransedyktige i et globalt marked.

Vi som bor i Norge, er privilegerte, og har et helt unikt utgangspunkt i forhold til de fleste andre land. Det er derfor viktig at vi viser solidaritet med andre og også tar ansvar når det gjelder klimatrusselen. Regjeringspartiene foreslår å øke bevilgningene til klima- og skogsatsing i utviklingsland med om lag 650 mill. kr. Til ulike tiltak innenfor CO₂-håndtering foreslås det bevilget nesten 3,5 milliarder kr, noe som er 1,6 milliarder kr mer enn i saldert budsjett. Var det noen som sa at den rød-grønne regjeringen ikke var opptatt av klima? Jeg synes det blir noe hult.

Vi vil ha et mer rettferdig skattesystem som fremmer sysselsetting, sikrer inntekter til fellesskapet og utjevner inntektsforskjeller. Da vi overtok i 2005, hadde formuesskatten betydelige svakheter og mange smutthull. Dette har vi gjort noe med i flere år. I budsjettet for 2010 fortsetter vi dette arbeidet, og flertallet i komiteen støtter forslagene om nye verdsettingsregler for boliger, slik at alle boliger i landet skal beskattes likere og mer rettferdig også for dem som kommer i posisjon til å betale formuesskatt. Samtidig støtter en enstemmig komité at bunnfradraget i formuesskatten økes betydelig, fra 470 000 kr til 700 000 kr og nesten det dobbelte når det gjelder ektepar. Det gjør at åtte av ti som i dag betaler formuesskatt, vil få skattelette.

Selv om det er en enstemmig komité som støtter den store økningen av bunnfradragene i formuesskatten, må det være lov å spørre: Hvem hadde trodd at det var en Arbeiderparti-ledet regjering som langt på vei fjernet, eller reduserte, formuesskatten for vanlige lønnstakere, pensjonister og mange småbedriftseiere?

Norge har kommet seg gjennom finanskrisen med

Europas laveste arbeidsledighet slik det nå ser ut. Det skal vi være stolte av. Det er nå klare tegn til at den økonomiske aktiviteten er på vei oppover igjen, etter en svært svak utvikling i slutten av 2009 og inn i 2009. I går kom det nye arbeidsledighetstall fra Statistisk sentralbyrå. De viste at arbeidsledigheten har holdt seg stabil de siste tre månedene. Det er gode nyheter. Likevel er det slik at den anslåtte veksten i bruttonasjonalproduktet for 2010 er lavere enn trendveksten i økonomien, og Finansdepartementets prognoser viser at arbeidsledigheten ventes å øke også fra i år til neste år. Norsk økonomi preges med andre ord fortsatt av det økonomiske tilbakeslaget, og usikkerheten er stor, både i Norge og internasjonalt. Regjeringen har derfor funnet det riktig å legge opp til et svakt ekspansivt budsjett for 2010. Dette støttes av flertallet i komiteen.

Arbeid til alle er jobb nr. 1. Selv om vi har mye lavere ledighet enn våre naboland, har vi ikke tenkt å sitte stille og se på at ledigheten øker i 2010. Med dette som utgangspunkt er oljepengebruken neste år godt begrunnet.

Men bruk av oljepenger krever en fin balansegang. Jeg mener at Regjeringen har funnet balansegangen. Handlingsrommet vi skaffet oss gjennom å holde igjen i gode tider, bruker vi nå til å møte økende arbeidsledighet og lavere vekst. Men når veksten og sysselsettingen etter hvert tar seg opp igjen, for det må vi håpe, må vi igjen være klare til å senke pengebruken. Vi må da gradvis bevege oss tilbake til 4 pst.-banen for avkastningen i oljefondet.

Vi har vist at vi har klart å stramme inn på pengebruken tidligere, men dette kommer til å bli krevende. Jeg vil derfor utfordre hele det politiske og organisatoriske Norge til å delta i dette arbeidet på en konstruktiv måte. For det må til, av hensyn til norske arbeidsplasser i fremtiden.

Ett punkt i innstillingen fra finanskomiteen har, fortjent eller ufortjent, fått mer oppmerksomhet enn andre ting, nemlig Regjeringens forslag om å ilegge autodieselavgift på biodiesel. Forslaget går som kjent ut på å innføre halv avgift på biodiesel i 2010 og full avgift fra 2011. Det er flere grunner til at vi mener at dette er riktig.

Jeg har hatt den tvilsomme gleden å arbeide med avgifter i flere år. Det er både spennende og utfordrende. Jeg kan bare si én ting: Avgifter kommer aldri til å bli særlig populære. Det er ingen som tar bølgen når man argumenterer for at avgifter må til. Men de må til. Drivstoffavgiftene, f.eks., skaffer fellesskapet 16 milliarder kr i året og er i tråd med prinsippet om at forurenser skal betale, ikke fellesskapet. Vi trenger alle pengene til mange gode forslag i årene som kommer.

Samtidig pågår det også en debatt internasjonalt om hvor miljøvennlig og bærekraftig biodrivstoff er. FN gav nettopp ut en rapport om dette, som viser at ikke alt biodrivstoff er klimavennlig. Nå har også seks miljøorganisasjoner i Brussel lagt fram rapporten «BIOFUELS handle with care». Organisasjonene er alvorlig bekymret for negative effekter av satsing på biodrivstoff og tviler på hvor stor klimagevinsten faktisk blir.

Etter mitt syn finnes det bra og dårlig biodrivstoff. Derfor er det helt riktig når Regjeringen nå varsler et økt omsetningspåbud av biodrivstoff – at det skal ledsages av

klare regler og produktstandarder for hva slags biodrivstoff som skal være omsettelig i Norge.

Uansett hvordan vi snur og vender på dette spørsmålet, er det etter mitt syn feil prioritering å subsidiere biltrafikk gjennom avgiftslettelser som på sikt kan gi inntektstap i milliardklassen. Dette er penger vi trenger til ulike klima- og miljøtiltak som kan gi enda bedre effekt, f.eks. jernbane, sykkelstier eller testsenteret på Mongstad for CO₂-fangst og lagring.

Derfor mener vi i komiteen at det er helt riktig og viktig at staten bidrar til å utvikle 2. og 3. generasjons biodiesel, som er bærekraftig, miljøvennlig og framtidrettet, heller enn å gi avgiftsfritak for all type biodiesel.

Det gjør vi ved å gi bl.a. utviklingsstøtte til bedrifter som utvikler og kommersialiserer disse formene for biodrivstoff. En ny ordning i Innovasjon Norge får 140 mill. kr til å bruke bl.a. på tiltak som dette. Samtidig vil vi også, som nevnt tidligere, støtte et økt omsetningspåbud for biodrivstoff.

Slik sikrer vi også i framtiden et omfattende marked for omsetning av biodrivstoff som oppfyller kriteriene for bærekraft og klimagevinst.

Oppsummert: Avgift eller ikke avgift på biodiesel har vært et krevende spørsmål for mange. Det skal vi ha respekt for. Men jeg mener at vi gjennom behandlingen av saken og våre forslag oppnår de tingene som er nødvendig.

Vi står nå foran strammere økonomiske tider med hensyn til norske arbeidsplasser. Fortsatt er det mange uløste oppgaver i det norske samfunnet.

Avslutningsvis vil jeg derfor si at jeg er helt sikker på at vi vil trenge hver eneste skatte- og avgiftskrone både fra biltrafikken og andre sektorer i framtiden hvis vi skal møte de krevende utfordringene landet står overfor.

Presidenten: Det blir replikkordskifte.

Ulf Leirstein (FrP) [10:15:45]: Vi har registrert at det statsbudsjettet som er fremlagt, tydeligvis i liten grad var så godt forankret som man nå ønsker å gi inntrykk av. Vi har registrert i media at statsråder har sagt at man ikke helt visste hva man sluttet seg til da man gikk inn for denne biodrivstoffavgiften, og vi har registrert at det tydeligvis heller ikke var klarert i regjeringspartienes stortingsgrupper. Det har vært ganske mye brudulje rundt dette, og derfor er det ganske godt gjort av lederen i komiteen å gi inntrykk av at her står man veldig godt samlet om den delen av statsbudsjettet.

Da statsbudsjettet ble fremlagt den 13. oktober, sa representanten Micaelsen følgende:

«Det blir en spennende høst, med et spennende politisk statsbudsjett som er lagt fram.»

Mitt spørsmål er: Ble det kanskje vel spennende?

Torgeir Micaelsen (A) [10:16:43]: Jeg synes jo det var drivende godt sagt av undertegnede. Jeg pekte hvor spennende denne politiske høsten ville bli, og det har den vært.

Til spørsmålet: Jeg mener at dette saklig sett er helt riktig. Når det gjelder valget mellom å bruke noen milli-

arder kroner – drivstoffavgiften tar f.eks. inn 16 milliarder kr, som jeg pekte på i mitt innlegg – på å subsidiere biltrafikk i Norge, som vi vet vil øke utslippene, for hvis man gjør det billigere å kjøre bil, kjører folk mer bil, og å bruke pengene på andre gode formål, har jeg pekt på hvordan jeg og flertallet i komiteen ønsker å prioritere.

Når vi samtidig peker på at det vil være et omfattende marked for omsetning av biodrivstoff i framtiden, med klare retningslinjer for hvordan og hva slags biodrivstoff som skal være omsettelig, mener jeg at vi har funnet løsningen på hvordan man kan introdusere mer klimavennlig og bærekraftige drivstofftyper i framtiden. Så ja, jeg mener det har vært en spennende politisk høst, men ikke mer spennende enn vi kan tale.

Kenneth Svendsen (FrP) [10:17:53]: Lederen av komiteen gjorde et stort poeng av viktigheten av norske arbeidsplasser, noe jeg selvfølgelig er enig med ham i. Men for at arbeidstakerne skal ha en arbeidsplass å gå til, må vi også ha arbeidsgivere, og arbeidsgivere er avhengig av langsiktighet. Jeg synes dette budsjettet, spesielt når det gjelder det som er poengtert om biodiesel, viser at Regjeringen ikke ser langsiktig i det hele tatt. Det nytter ikke å sende ut signaler om at investorer skal foreta store investeringer i ny miljøteknologi for deretter å fjerne incentivene, og det uten varsel. Flere bedriftseiere har gjort store investeringer for å kunne bruke biodiesel. Flere investorer har investert, og de føler seg temmelig lurt akkurat nå. Det forstår jeg så godt.

Forstår ikke lederen av komiteen at det må være en forutsigbarhet for å få investorene til å investere i fornuftige oppgaver?

Torgeir Micaelsen (A) [10:18:56]: Siden jeg kom på Stortinget i 2005, har jeg i ulike sammenhenger hver gang vi foreslår endringer, f.eks. for å gjøre skattesystemet mer rettferdig eller andre endringer i skatte- og avgiftssystemet, hørt fra representanter fra Høyre at vi nærmest skremmer investorer og folk som ønsker å skape arbeidsplasser, ut av landet. Det kjenner jeg at jeg begynner å bli litt lei av. Norge er et veldig godt land å drive næringsvirksomhet i. Vi ble av Verdensbanken tidligere i år kåret til det tiende beste landet av 186 land å drive næringsvirksomhet i. Vi har høyere vekst enn landene vi sammenlikner oss med i Europa. Vi har også skapt enormt mange arbeidsplasser og kommet ut av finanskrisen med Europas laveste arbeidsledighet. Så jeg mener at kritikken med hensyn til at det ikke er mulig å skape arbeidsplasser i Norge, faller på sin egen urimelighet. Høyre bør heller være mer opp-tatt av å støtte gode fordelingsmessige forslag i skatte- og avgiftssystemet enn å motarbeide det.

Presidenten: Jeg må få gjøre oppmerksom på at representanten Svendsen representerer Fremskrittspartiet. Men representanten Gundersen, som nå skal få ordet, representerer Høyre.

Torgeir Micaelsen (A) [10:20:01]: Jeg beklager! Det er ikke alltid like lett å se forskjell.

Gunnar Gundersen (H) [10:20:10]: Det var godt presidenten gjorde oppmerksom på det.

Nå gjør Arbeiderpartiets finanspolitiske talsmann det samme som finansministeren og statsministeren har gjort tidligere: Han kobler 16 milliarder kr i avgiftstap med biodieselvedtaket. Det kan han ikke tro på selv. Det forutsetter nemlig en momentan tilpasning i markedet ved at alle skulle gå over til biodiesel samtidig, og med én gang. Det skjer ikke. Det er åpenbart at man her skremmer bort investorer fra Norge, og man skremmer også arbeidsplassene ut av Norge. Det har vi sett flere reportasjer om i det siste. Det tragiske med saken er jo at politikken mister troverdighet, og den troverdigheten har ikke de som skal lede oss inn i en klimavennlig framtid, råd til å miste.

Så mitt spørsmål til Arbeiderpartiets finanspolitiske talsmann er: Liker Arbeiderpartiet grønne avgifter så lenge de ikke virker, og med en gang de begynner å virke, reverserer man dem?

Torgeir Micaelsen (A) [10:21:07]: Svaret til Gundersen – fra Høyre, forstår jeg – er som følger: Når det gjelder grønne avgifter, og det å gi avgiftsfritak til veitrafikken, som representanten her antyder, er det å snu problemstillingen fullstendig på hodet. Grønne avgifter handler for meg om at forurensere skal betale, og når man kjører på norske veier, betyr det – uansett om man liker det eller ikke – at man er med på å skade miljøet på en eller annen måte. Det skal det betales for.

Så er det jo sånn at vi har lagt fram et opplegg der man for klimavennlig drivstoff fortsatt slipper å betale CO₂-avgift, og tillegg har vi lagt til rette for at vi nå skal doble markedet for biodrivstoff i Norge. Så jeg kan vanskelig forstå, når man legger opp til en dobling av et lovpålagt marked for det man ønsker å oppnå når det gjelder biodrivstoff, hvordan det markedet skal forsvinne over natten. Det har jeg veldig vanskelig for å forstå.

Jan Tore Sanner (H) [10:22:10]: Jeg tror denne saken hadde vært tjent med en liten time-out der Regjeringen kunne ha senket skuldrene litt, hatt dialog med ekspertene, med bedriftene, med miljøorganisasjonene og funnet en løsning som gjorde at folk fortsatt hadde vært villig til å investere i grønn teknologi og miljøvennlig drivstoff, slik at forbrukerne fortsatt kunne vite at det lønner seg å opptre miljøvennlig.

Jeg mener, åpenbart i likhet med Torgeir Micaelsen, at forurensere skal betale. Men forurensere du mindre, skal du også betale mindre. Derfor fremmer Høyre sammen med de andre opposisjonspartiene i dag et forslag om at Stoltenberg skal få lov til å beholde avgiftene sine på den biodieselen som er lovpålagt innblandet, men at man skal fjerne avgiften på den biodieselen som skal konkurrere ut den dieselen som forurensere. Er det et forslag, er det et kompromiss, som regjeringspartiene kan være villig til å se på og drøfte, eller er det prestisjen som nå skal tvinge gjennom en økt avgift?

Torgeir Micaelsen (A) [10:23:14]: Svaret på det siste spørsmålet er nei. Dette handler ikke om prestisje. Det

handler om saklige, gode argumenter for at forurensere skal betale. Svaret på det andre representanten Sanner foreslår, er også nei. Grunnen til det er at vi mener at treffsikre virkemidler gjennom å gi utviklingsstøtte til de bedrifter som ønsker å skape morgendagens klimavennlige og bærekraftige biodrivstoff gjennom å doble omsetningspåbudet, er gode nok virkemidler til å introdusere dette i Norge. Uansett hvordan man vrir og vender på det, kan jeg ikke forstå at det også med høyinnblandet biodrivstoff vil være slik at du gir avgiftsfordeler for veitransport, i motsetning til jernbane og transport til sjøs. Det er i mine øyne ikke grønt. Det er ikke klimavennlig. Og det er ikke miljøvennlig.

Hans Olav Syversen (KrF) [10:24:16]: For ordens skyld: Jeg representerer Kristelig Folkeparti.

Representanten Micaelsen sa at han hadde hatt den tvilsomme glede å jobbe med avgifter. Det tror jeg ham på. Samtidig sa han at budsjettet innbærer at man kjemper for å bevare norske arbeidsplasser. Da er det jo et stort paradoks at et av de vedtakene som gjelder biodieselavgift, bidrar til permitteringer av norske arbeidsplasser – altså stikk motsatt av det representanten Micaelsen hevder. Med den begrunnelsen at det skal koste å kjøre på norske veier, er det også et klart signal om at det kommer avgifter f.eks. på elbiler. Det må være konsekvensen av det finanskomiteens leder nå bedyrer.

Mitt spørsmål er: Er representanten Micaelsen enig i at det er kun et formelt flertall her i salen som støtter Regjeringen på dette punkt? Reelt har ikke dette forslaget noe flertall i salen.

Torgeir Micaelsen (A) [10:25:23]: Jeg har som leder av finanskomiteen og stortingsrepresentant for Arbeiderpartiet – og som en del av flertallet – hele tiden forholdt meg til at det er en samlet regjering, bestående av Senterpartiet, SV og Arbeiderpartiet, som har fremmet dette forslaget. Forslaget har vært til helt normal behandling og er forankret i stortingsgruppene på en normal måte etter at en flertallsregjering har foreslått noe for Stortinget.

Jeg mener at forslaget er saklig sett begrunnet, men det har vært en krevende sak. Man skal ha respekt for at det er ulike syn på hvordan man kan introdusere forskjellige typer klimavennlig drivstoff i Norge. Man skal da også ha respekt for dem av oss som står opp og forsvarer at det skal være forurensere som betaler, og som i tillegg forsvarer den noble hensikt, som jeg mener det er, å skaffe penger til fellesskapet, penger som vi skal bruke til barnevern og investeringer i veier, jernbane og andre gode formål. Det i seg selv er en god nok begrunnelse.

Borghild Tenden (V) [10:26:27]: Etter at budsjettet ble lagt fram, har det kommet en rekke innspill til komiteen, som vi begge sitter i. I tillegg har vi gjennomført høringer over hele to dager, der det etter mitt syn har kommet en del innvendinger som det har vært nyttig å lytte til, og som har vært saklige og godt fundert og argumentert. Opposisjonen har også kommet med en del innspill til regjeringspartiene. Hva mener finanskomiteens leder er po-

enget med å gjennomføre to hele dager med høringer om statsbudsjettet dersom det ikke er meningen at noe som helst skal endres på? Hvilke innspill er det Micaelsen i løpet av denne perioden og de dagene som er gått etter at budsjettet ble lagt fram, har hørt på og gjort noe med?

Torgeir Micaelsen (A) [10:27:29]: Jeg mener at de dagene vi har hatt høringer i vår komité – og jeg antar at det også har vært det i mange andre komiteer – har vært nyttige. Det er veldig mange dyktige organisasjoner – og vil jeg si – gode, dyktige lobbyister som har en nobel sak, i den forstand at de fremmer sine interesser i møte med de folkevalgte her i Stortinget. Jeg mener på ingen måte at det har vært fånyttet. Vi har f.eks. vist at når det ble skapt usikkerhet om hvorvidt det vil være et omfattende marked for biodrivstoff i framtiden, har bl.a. innspill ført til at Regjeringen nå sender på høring et forslag om å doble markedet når det gjelder omsetningspåbudet. Hvis man leser innstillingen, har Regjeringen bedt om utredninger knyttet til forskning på og utvikling av biodrivstoff. I tillegg har vi også bedt om en gjennomgang av rammebetingelsene for avfallssektoren i Norge.

Til slutt vil jeg legge til at selv om man ikke godtar ting rett over bordet etter høringer i finanskomiteen denne høsten, er det i hvert fall fra regjeringspartienes side helt klart at vi har fått mange gode forslag og innspill som kan brukes i arbeidet med neste års budsjett.

Presidenten: Replikordskiftet er over.

Ulf Leirstein (FrP) [10:28:58]: Regjeringens forslag til statsbudsjett og det som flertallet i finanskomiteen har sluttet seg til, bærer preg av mangel på klare prioriteringer, til tross for at man bruker mer oljepenger over statsbudsjettet enn noen gang før. Med en slik ekspansiv pengebruk skulle man forvente at man hadde klart å løse noen av de store utfordringene som velferdssamfunnet står overfor. Men Regjeringen er tydeligvis mer opptatt av å administrere enn av å fornye.

Fremskrittspartiet mener at det framlagte statsbudsjettet er lite egnet til å møte de utfordringene Norge nå står overfor. Spesielt er det underlig når man med en så ekspansiv pengebruk argumenterer med at man nettopp skulle rette opp og hjelpe eksporttettet næringsliv, det næringslivet som vil slite neste år – og så er Regjeringens forslag til statsbudsjett kjemisk fritt for tiltak som kan hjelpe det næringslivet.

Fremskrittspartiet foreslår derfor klare omprioriteringer i dette statsbudsjettet. Vi fremmer budsjetttiltak hvor formålet er å redusere de negative ringvirkningene, som fortsatt er der, av den internasjonale finanskrisen. Videre har vi i Fremskrittspartiet klare prioriteringer, slik at man kan få til bedre tilbud i kommunene, helsevesenet og skolesektoren. Videre vil Fremskrittspartiet styrke Forsvaret og investeringene i infrastruktur.

Våre budsjetttiltak omfatter bygging og vedlikehold av infrastruktur med fokus på veier, jernbane, skolebygg og sykehjem. Gjennom en slik satsing vil norsk infrastruktur få et etterlenget løft, samtidig som slike offentlige pro-

sjekter vil kunne sysselsette arbeidstakere innenfor bygg- og anleggssektoren som ellers kan stå i fare for å bli permittert eller arbeidsledige.

Som en del av de nevnte budsjetttiltakene foreslår Fremskrittspartiet videre at det neste år gis skatte- og avgiftslettelser med fokus på dem med lave og midlere inntekter. For at disse tiltakene skal ha den ønskede virkning, foreslår vi at skattelettelsene gis gjennom økt minstefradrag og økt personfradrag. Vi foreslår også en reduksjon i formuesskatten og avvikling av arveavgiften, slik at flere bedrifter og enkeltpersoner kan benytte sin kapital til reinvesteringer i næringslivet. Reduksjonen vi foreslår i formuesskatten, er første skritt i arbeidet med å avvikle denne særnorske dobbeltbeskatningen.

Vi har kommet i en situasjon hvor Fremskrittspartiet foreslår en noe mindre pengebruk over statsbudsjettet enn Regjeringen. Vi konstaterer at Regjeringens framlagte statsbudsjett innebærer at handlingsregelen som finanspolitisk styringsverktøy ikke lenger har relevans, dette fordi Regjeringen varsler en oljepengebruk som går langt utover finanskriseåret 2009.

Vi forholder oss ikke til Regjeringens handlingsregel og ønsker en alternativ handlingsregel. Ellers forholder vi oss i budsjettprosessen til den økonomiske situasjonen som landet faktisk befinner seg i. Vi fremmer derfor forslag til endringer på en rekke områder.

Norge har med sin oljerikdom muligheter mange andre land kan misunne oss. Allikevel skal dette ikke bli noen sovepute. Men vi skal gjøre gode, fornuftige og nødvendige investeringer nå, som vil gi bedre rammebetingelser for dagens innbyggere og dem som kommer etter oss.

Norge har en stor offentlig sektor. Dette krever etter Fremskrittspartiets oppfatning at vi kritisk gjennomgår den offentlige driften for å sikre at skattebetalernes penger blir brukt mest mulig fornuftig og effektivt. Som folkevalgte forvalter vi de pengene vi har til rådighet, på vegne av innbyggerne. Derfor har vi gjennom vårt alternative statsbudsjett systematisk gått igjennom alle deler av offentlig forvaltning, byråkrati og subsidieordninger. Dette gjør vi bl.a. for å frigjøre midler til å kunne prioritere sterkere på de områder vi mener at Regjeringen gjør for lite, og vi gjør det for å kunne foreta kutt i statens inndrivelse av skatter og avgifter. Vi ønsker at folk flest skal få beholde mer av sine lønninger og pensjoner, slik at det skal være mulig å leve av sin egen inntekt, og at man i mye større grad selv skal foreta valg for seg selv og sin familie.

Vi blir stadig minnet om hvordan situasjonen er for pasientene på sykehusene og i eldreomsorgen. Vi ser med sterk bekymring på utviklingen. Ventelistene øker, og det hele vitner om en situasjon som er ute av kontroll. Innenfor eldreomsorgen er det store forskjeller kommunene imellom, og alle burde egentlig se behovet for et krafttak for en bedre eldreomsorg. Men det krafttaket Regjeringen varsler, uteblir.

Fremskrittspartiet mener at vi skal gi et bedre kvalitetsmessig tilbud til mennesker innenfor eldreomsorg og helse, men da må det også bevilges mer midler. Fremskrittspartiet foreslår derfor en klar satsing på pasientbehandling og en styrking av eldreomsorgen. Dette gjør vi

ved å foreslå systemendringer ved å ta i bruk private tilbud som et supplement til det offentlige, men hvor det offentlige betaler, samt mer penger øremerket til sykehus, pasientbehandling og eldreomsorg i våre kommuner.

Regjeringens fattigdomssatsing har igjen vist seg mangelfull. Regjeringen har ikke tatt i bruk de virkemidler man kunne for å rette opp den situasjonen man er i. Vi legger derfor i vårt alternative statsbudsjett inn en rekke forslag som vil være med på redusere arbeidsledigheten, samt øke produktiviteten og effektiviteten i arbeidslivet.

Skal vi løse utfordringer for dem som har lite å rutte med, handler det om å gi folk mulighet til å klare seg på egen inntekt. Vi foreslår derfor skatte- og avgiftskutt som vil komme dem med lave inntekter til gode, og vi foreslår et tydelig løft for alle minstepensjonister, som muliggjør en anstendig inntekt.

Bilister, reisende med kollektivtrafikken og næringslivet blir minnet hver dag om manglende satsing på investering i infrastruktur. Vårt forslag er derfor i dette budsjettet i dag en varig storsatsing på veitbygging, vi ønsker å stanse bruken av bompengeneinnkreving, og vi ønsker å etablere varig og forutsigbar finansiering av disse utbyggingsprosjektene som er så nødvendige, både på vei og jernbane/kollektiv. Dette gjør vi bl.a. ved å foreslå oppbygging av et infrastrukturfond hvor avkastningen øremerkes realinvesteringer i samferdsel.

Regjeringens budsjettforslag vil ikke bedre tryggheten for folk flest. Situasjonen virker dessverre nesten ute av kontroll, og mange føler utrygghet. Det må derfor gjøres langt mer enn det Regjeringen gjør, også på området justissektoren. Vi vil derfor øke politiets driftsbudsjett neste år betydelig, dette for å sikre at enda flere politifolk kan bli ansatt. Vi ønsker også i enda større grad å gjøre det mulig å gi eldre, erfarne politifolk et tilstrekkelig tilbud om å stå lenger i tjeneste, og vi vil gi politiet et eget investeringsbudsjett, som er sårt tiltrengt.

Fremskrittspartiet mener at Norge bør ha som mål at landets utdanningssystem skal ligge i verdenstoppen når det gjelder kvalitet og læringsresultater, og gjenspeile at framtidige arbeidsplasser i stor grad vil være kunnskapsintensive. I budsjettforslaget fra Regjeringen satses det for lite på utdanning og forskning i forhold til de uttalte målsettingene. Det er noe vi har sett gjenta seg over flere år.

Fremskrittspartiets hovedprioriteringer på dette området er klar satsing på høyere utdanning og forskning, bedre kvalitet i grunnopplæringen, tilpasset undervisning, leirskoleopphold for alle elever og styrking av tilbudet til elever med spesielle behov.

Fremskrittspartiets alternative statsbudsjett, som vi har fremmet gjennom finanskomiteens innstilling, viser en alternativ måte å løse de utfordringene samfunnet står overfor på, og ikke minst de utfordringene som nasjonen står overfor også neste år, med fortsatt internasjonal og nasjonal turbulens og uro i økonomien. Vi er ikke over den krisen vi har opplevd i 2009. Spesielt burde det budsjettvedtaket vi i denne sal i dag skal fatte, lagt til rette for bedre rammebetingelser for norsk næringsliv. Fremskrittspartiets forslag gir næringslivet forutsigbarhet,

en bedre hverdag og bidrar til å trygge arbeidsplassene.

Avslutningsvis tar jeg opp alle de forslag som Fremskrittspartiet, alene eller sammen med andre, har fremmet gjennom budsjettinnstillingen.

Presidenten: Representanten Ulf Leirstein har tatt opp de forslagene han refererte til.

Det blir replikkordskifte.

Torgeir Micaelsen (A) [10:38:04]: I de beste årene i norsk næringsliv som vi hadde før finanskrisen, med lav arbeidsledighet, høy vekst og stort press i norsk økonomi, mente Fremskrittspartiet at vi skulle bruke 10, 30, 40, ja, det var litt uklart av og til hvor mange milliarder Fremskrittspartiet skulle bruke, men i alle fall langt flere oljemilliarder enn Regjeringen la opp til. Det gjorde de til tross for at sentralbanksjefen advarte om at en slik politikk ville føre til økt rente og dermed til problemer for eksportindustrien.

Nå er vi inne i en økonomisk krevende tid med lavere vekst og økende arbeidsledighet. Jeg er ingen økonom, men alt jeg har hørt og lest om økonomisk teori, tilsier at man da skal gi litt mer gass. På tross av en del pussige inndekningsforslag i Fremskrittspartiets opplegg gjør altså Fremskrittspartiet nå et poeng av at de bruker mindre oljepenger enn den norske regjeringen. Jeg må ha en leseanvisning på hvordan man har kommet fram til at i de beste tidene i norsk næringsliv var det fornuftig å gi mye mer gass i form av mer oljepenger, mens det nå er omvendt, man gjør et poeng av det motsatte. Hva slags seminar var det i Fremskrittspartiets stortingsgruppe som kom opp med denne ideen?

Ulf Leirstein (FrP) [10:39:18]: Når Torgeir Micaelsen snakker om at man i krisetider skal gi litt mer gass, er det et tankekors at regjeringspartiene gir så mye gass at det selv for Fremskrittspartiet blir for mye penger. Men situasjonen er jo den at for oss er det hvordan man eventuelt bruker noe ekstra oljepenger, som er viktig.

Jeg vet at Torgeir Micaelsen som medlem av finanskomiteen har sett på Fremskrittspartiets budsjett de siste fire årene, og da vil man se en klar innretning. Vi har foreslått å bruke ekstra oljepenger på skatte- og avgiftslettelse, på investeringer i infrastruktur, i kunnskap og i forskning – altså klare investeringer i velferdssamfunnet, som vil gjøre vårt velferdssamfunn bedre rustet til også å møte nedgangstider. Det er det som har vært hele poenget. Framfor at man bare skal komme på etterskudd, slik Regjeringen nå har opplevd i 2009, med krisetiltak, er det mer fornuftig å gjøre noen investeringer fortløpende som sikrer oss mot nedgangstider.

Torgeir Micaelsen (A) [10:40:23]: Det som ikke går fram av svaret, er jo at det ikke er Fremskrittspartiets stortingsgruppe eller Ulf Leirstein som bestemmer rentenivået i Norge. Det er det sentralbanksjefen som gjør, og han har vært ganske klar i sin tale om hva slags konsekvenser en sann type politikk ville føre til. Men la nå det ligge.

Jeg vil følge opp den saken som har dominert nyhetsbildet de siste ukene, for på Politisk kvarter sist fredag sa Fremskrittspartiets energi- og miljøpolitiske talsmann Solvik-Olsen at det ville være riktig å innføre avgift på biodiesel i framtiden, og på NRKs Her og nå samme dag ble partileder Siv Jensen konfrontert med dette, og hun svarte: «På lang sikt – og det er han og jeg helt enige om.»

Etter, hva skal vi si, den omfattende baluba eller kritikken Fremskrittspartiet har satt i gang mot den norske regjering knyttet til dette spørsmålet, er representanten enig med partileder Siv Jensen i at det er riktig å innføre avgift på biodiesel? Er det Fremskrittspartiets berømte miljøengasjement som er bakgrunnen for at det ikke skal skje nå, men i stedet når folk flest eventuelt har begynt å kjøre på ren biodiesel?

Ulf Leirstein (FrP) [10:41:24]: Det er interessant at man kommenterer at det er sentralbanksjefen som fastsetter rentenivået; det er helt korrekt. Men jeg registrerer jo at mens regjeringspartiene var veldig opptatt av å gi Norges Bank æren eller skylden for alle disse renteøkningene man fikk i forrige stortingsperiode, så var man ganske snar med å si at det var Regjeringens fortjeneste at renten plutselig gikk kraftig ned. Man må bestemme seg for hvem som har ansvaret, men da må man eventuelt også ta ansvaret i dårlige tider.

Når det gjelder det som er uttalt av min partiformann, er det for så vidt helt naturlig at man innretter en type avgiftssystem, men dette handler om forutsigbarhet. Det handler om forutsigbarhet for næringslivet, som investerer og skal investere, at man faktisk tar med det samme næringslivet på råd før man gjør store endringer, og at man faser inn over tid og lager et system som er bærekraftig. Det man gjør nå, som lyn fra klar himmel, er å kvele disse investeringene i oppstartsfasen. Man ser konsekvensene: Man risikerer at folk mister jobben, og at man får problemer med å få internasjonal kapital til å investere i norske arbeidsplasser.

Karin Andersen (SV) [10:42:37]: Representanten Lunstein (munterhet i salen) sier de har gått gjennom budsjettet og kuttet unødvendige ting for å bruke midlene på det som er viktig, og da er det litt hårreisende å se at det betyr skattelette til folk med millioninntekter og kutt til de fattigste. Hvorfor er det nødvendig? Hvorfor foreslår Fremskrittspartiet at titusen av de mest vanskeligstilte i landet skal miste sin faste inntekt og lille inntektsøkning ved å delta i kvalifiseringsprogrammet, som kan få dem i arbeid. Også representanten mener jo det er viktig å gi folk mulighet til å klare seg på egen inntekt. Ikke nok med det, de kutter også støtten til enslige forsørgere for å kunne ta utdanning. Utdanningsstøtten virker. Folk kommer i jobb, og mange tusen unger slipper å vokse opp i fattigdom. Det er gammeldags politikk: Pisk for de fattige, og gulrot for de rike. Hva er det egentlig Fremskrittspartiet har imot enslige forsørgere og folk som er vanskeligstilte?

Presidenten: Representanten *Leirstein* får ordet.

Ulf Leirstein (FrP) [10:43:41]: Tusen hjertelig takk, ærede president!

Det har vært en litt spesiell start på denne finansdebatten. Her glemmer man navn, her glemmer man partitilhørighet, så hva blir det neste? Vi får se. Det kan jo bli spennende å se om man glemmer hvordan man egentlig skal stemme senere i kveld!

Fremskrittspartiet tar absolutt de svakeste på alvor. Jeg synes det er noe spesielt at representanten Karin Andersen, som måtte be sin partileder om å si unnskyld til de fattigste, står og beskylder Fremskrittspartiet for å straffe de fattigste. Tvert imot: Vi har lagt opp til et budsjett hvor skattelettelsene våre kommer dem som har det dårligst, mest til nytte. Vi sørger også for at vi får flere i arbeid. Da kan vi senke noen av de anslagene som ligger på enkelte budsjettposter. Vi får flere i arbeid, slik at færre trenger de tiltaksplassene som SV legger opp til.

Vi ønsker at folk skal leve av sin egen inntekt. Det gir verdighet. Fremskrittspartiet er stolt av at vi legger inn tiltak som vil bedre situasjonen for mange av landets fattigste, noe dagens regjering dessverre ikke gjør.

Karin Andersen (SV) [10:44:50]: Representanten Leirstein framstiller jo Fremskrittspartiets budsjett helt feil.

De menneskene som går på kvalifiseringsprogrammet, får ikke skattelette. De er ikke i arbeid, men de er inne i et opplegg som gjør at de kan komme i jobb. Dette er av de mest arbeidsrettede tiltakene som fins for de mest vanskeligstilte. Grunnen til at vi har gitt dem økt inntekt, fast inntekt, er at det skal skape ro rundt en vanskelig livssituasjon, og for å kunne komme ut i arbeidslivet igjen.

Enslige forsørgere trenger utdanning, slik at de ikke bare kan få en jobb, men at de også kan stå i en jobb. Det er et direkte arbeidsrettet tiltak for noen av de mest vanskeligstilte familiene i dette landet, som kan bringe disse familiene ut av fattigdom og inn i arbeidslivet. Hvorfor har ikke Fremskrittspartiet råd til disse enkle tiltakene, når en har penger til alt mulig annet?

Ulf Leirstein (FrP) [10:46:00]: Hvis man ser på det som vi i Fremskrittspartiet fremmer gjennom arbeids- og sosialdelen av vårt budsjett, er det en rekke tiltak der vi spesielt bruker Nav for å få folk ut i arbeid igjen. Vi sørger for å fremme en rekke budsjetttiltak, en rekke tiltak for å få Nav til også å fungere for å hjelpe disse menneskene. Det er masse enkelttiltak som hjelper den enkelte. Men dette var jo det Nav skulle ordne. Det var jo Nav som skulle finne ut hva den enkelte trengte av tiltak for å få dem tilbake i arbeid, eller få dem på riktige ordninger. Dessverre har vi en situasjon nå med et Nav-system som ikke fungerer. Veldig mange henvendelser til oss stortingsrepresentanter er nettopp om at dette systemet faktisk har spilt fallitt – det må vi ta!

Fremskrittspartiet fremmer tiltak i sitt budsjett hvor disse menneskene absolutt vil få hjelp gjennom Nav-systemet – hvis Nav begynner å fungere – og det håper vi kan skje meget fort, og dette burde Regjeringen være opptatt av å få løst.

Geir Pollestad (Sp) [10:47:05]: I Fremskrittspartiets egen presentasjon av sitt alternative budsjett vektlegger en at Fremskrittspartiet bruker mindre penger enn det Regjeringen gjør. Men det er jo også sånn at Fremskrittspartiet har valgt en rekke kreative løsninger for å skjule sitt pengeforbruk. Blant annet velger Fremskrittspartiet å slette bompengeregjelden i nysalderingen av 2009-budsjettet. Det ville være fullt mulig å stenge bomstasjonene 1. januar 2010, selv om det lå inne i statsbudsjettet.

Er det da sånn at Fremskrittspartiet ikke har evnet å finne penger til dette i 2010-budsjettet og derfor må bruke denne type knep, eller er det sånn at Fremskrittspartiet tror at budsjettpengenes virkning på økonomien er avhengig av hvilket budsjett det er ført på?

Ulf Leirstein (FrP) [10:48:05]: Fremskrittspartiet prøver ikke å gjøre noe stort poeng av at vi bruker mindre enn Regjeringen. Tvert imot prøver vi å komme med gode poenger om hva vi bruker pengene på, for det er det som må være viktig.

Det er egentlig et problem for dagens regjeringspartier, som bruker så mye penger som man nå gjør, samtidig som finansministeren flyr land og strand rundt og forteller at man skal bruke mye mindre i 2011. Jeg gleder meg til å se det salderte budsjettet som kommer om ett år.

Så til denne såkalt kreative budsjetteringen i forhold til sletting av bompengeregjeld: Den er ikke noe mer eller mindre kreativ enn da stortingsflertallet i sin tid slettet gjelden knyttet til Gardermobanen. Det ble gjort med et pennestøk. Det er også det Fremskrittspartiet foreslår. Derfor legger vi opp til i nysalderingen at det er fullt mulig å slette bompengeregjelden på denne måten. Så sørger vi for at landets bilister slipper å betale bompenger. Med tanke på hvor mange nye bompengeprojekter som er i kjømda nå, tror jeg at norske bilister ville vært veldig glad for dette, framfor den store regningen som kommer nå kommende, og kommende, år.

Rigmor Andersen Eide (KrF) [10:49:14]: Fremskrittspartiet kutter betraktelig i overføringene til landbruket. Samtidig understreker partiet at det ønsker å slippe bonden fri, og at bonden skal ses på som en ordinær næringsdrivende.

Kristelig Folkeparti foreslår i dette budsjettet å øke avskrivningssatsene for driftsbygninger i landbruket fra 4 til 6 pst. Driftsbygninger i landbruket har et større verdifall enn andre produksjonsbygg, og den skattemessige avskrivningstida, slik den er i dag, er 100 år lenger enn den driftsøkonomiske og 100 år lenger i Norge enn den er for tilsvarende bygg i Sverige og Danmark, ifølge Bondelaget. Den lave avskrivningssatsen hemmer investeringsevnen i norsk landbruk og gir stor likviditetsbelastning ved større investeringer.

Hvorfor vil ikke Fremskrittspartiet støtte dette velbegrunnede forslaget når partiet stemmer for alle mulige andre forslag når det gjelder skatte- og avgiftslettelse til næringslivet og enkeltpersoner?

Ulf Leirstein (FrP) [10:50:15]: Jeg hører at vi angivelig stemmer for alt annet av skatte- og avgiftskutt. Jeg har vært på nyhetene i dag tidlig og forklart hvorfor det er noen ting vi ikke har vært med på, som sikkert representanten Andersen Eide også har fått med seg.

Det er sånn at vi prioriterer i vårt skatteopplegg. Vi er veldig for å gjøre store endringer innenfor dagens avskrivningssystem – også i den satsen og den saldogruppen som representanten nevnte – men vi har valgt å prioritere saldogruppe d, som går på maskiner, og som kanskje er den aller viktigste. Den var også en del av tiltakspakken for inneværende år. Så vi er ikke uenig i at dette er tiltak som hjelper.

Når det gjelder landbruket, er det sånn at alle våre andre kuttforslag knyttet til skatt og avgift også vil hjelpe bonden og de som lever i Distrikts-Norge. Når vi fjerner eieendomsskatten, vil det bety noe. Når vi ønsker å trappe ned og fjerne formuesskatten – som vi er enige med Kristelig Folkeparti om å fjerne, i hvert fall på arbeidende kapital – vil det også hjelpe bønder og selvstendig næringsdrivende. Vi er også enige om – og vi fremmer forslag om – at vi skal fjerne arveavgiften. Så vi gjør en rekke tiltak som ville gjort norske bønder, som er selvstendig næringsdrivende, meget friere til å klare sin egen hverdag i forhold til den bedriften de selv driver.

Presidenten: Replikskordskiftet er over.

Jan Tore Sanner (H) [10:51:45]: Da vi for ett år siden var samlet for å diskutere budsjettet for 2009, var det finanskrisen som stod på dagsordenen. Det var stort alvor i debatten, og den var preget av usikkerhet om hvordan finanskrisen ville slå inn i norsk økonomi.

I dag kan vi med glede slå fast at Norge har kommet bedre igjennom finanskrisen enn det de fleste av oss fryktet. Arbeidsledigheten har steget mindre enn det prognosene viste før sommeren, og det er ventet vekst i økonomien neste år. Det har vært handlet i et godt samarbeid mellom storting, regjering og Norges Bank. Det har vært med på å bidra til at Norge har kommet bedre gjennom krisen.

Samtidig er det denne høsten blitt åpenbart at Norge og norsk økonomi står overfor tre store utfordringer. Den første utfordringen er at vi kan se en sterkere todeling av økonomien, hvor skjermet sektor og offentlig sektor går godt, og hvor de som jobber der, vil oppleve stor jobbtrygghet og bedre økonomi i det året vi går inn i. På den andre siden er det mange lokalsamfunn, særlig langs kysten vår, som lever av konkurranseutsatt virksomhet, som vil oppleve usikkerhet i forhold til jobb, at mange bedrifter vil gå konkurs, og at mennesker vil miste jobben. Sjefen i Norges Bank, Svein Gjedrem, har advart mot det han kaller for hollandsk syke, en situasjon hvor skjermet sektor eser ut, og hvor konkurranseutsatt sektor bygges ned.

Den andre hovedutfordringen er at utgiftsveksten er ute av kontroll. Den økonomiske politikken er ikke bærekraftig. Når vi bruker mer penger av vår felles formue i dag, betyr det mindre til morgendagen. Da må enten skattebetalerne betale mer eller mottakerne av velferd i fremtiden få mindre. Valgene blir ikke enklere

av å skyve dem foran seg; de kommer til å bli tøffe-re.

Den tredje store utfordringen er at vi ser ganske store hull i velferdssamfunnet vårt, hvor flere faller utenfor. Bak de store milliardene som utgiftene til sykelønn og uføretrygd vokser med, er det mennesker som er i ferd med å falle ut, eller som har falt ut av arbeidsmarkedet – ikke alle på grunn av sykdom, noen også på grunn av manglende kompetanse, eller fordi de ikke fikk hjelp i tide til å komme tilbake til en jobb, komme tilbake til arbeidsmarkedet. Denne utfordringen er det også mulig å gjøre noe med.

Disse tre hovedutfordringene preger den politiske debatten, men er nesten fraværende i Regjeringens forslag til budsjett.

I løpet av denne høsten har det blitt byttet ut både statsråder og rød-grønn retorikk. Før valget fikk vi høre av daværende finansminister Kristin Halvorsen at det skulle ikke stå på pengene, og den politiske suksessen ble i veldig stor grad målt i bevilgningenes størrelse. Nå får vi høre fra den nye finansministeren at vi må stramme inn livreima, og den nye næringsministeren sier at det kan ikke fortsette som før.

Jeg er enig med Giske og med Sigbjørn Johnsen. Det er behov for en ny kurs for å trygge jobbene og skape varig velferd. Regjeringens forslag til budsjett for 2010 er for ekspansivt i en periode hvor rente- og kronkurs er på vei opp, og hvor finanskrisen fortsatt sliter i eksportbedriftene – bedrifter som har fått både høyere skatt og svekket konkurransevne hvert år under rød-grønt styre. Det brukes for mye penger til neste år. Regjeringens egne tall viser at man langt på vei har brukt opp det økonomiske handlingsrommet frem til 2018. Det mener jeg er alvorlig, for det tiåret vi nå går inn i, jo skulle være det tiåret hvor vi virkelig skulle investere for fremtiden – i infrastruktur, i kunnskap, i forskning – for å ha et robust næringsliv, slik at vi kan bære velferd utfordringene som kommer etter 2020, hvor det blir flere som må bære en tyngre bør, fordi det blir flere pensjonister og færre folk i yrkesaktiv alder.

Høyre mener at politikken må legges om. Man kan velge å starte med en gradvis omlegging i 2010, eller man kan velge å skyve problemene foran seg til 2011. Vi tar de første skrittene i dette budsjettet. Vi reduserer oljepengebruken med 2,3 milliarder i 2010. Men det som er viktigere, er at vi fremmer reformforslag som kan bidra til redusert oljepengebruk hvert år fremover, slik at det kan bli større rom for investeringer og større muligheter til å bære fremtidens velferd. Vi sørger for å gi større rom for vekst i privat sektor – ja, vi reduserer de offentlige utgiftene til næringsoverføringer og til administrasjon for å senke skattene, slik at det blir større rom for jobbvekst i privat sektor. Vi mener at det må være større rom for jobbskaperne i privat sektor. Det skal lønne seg å jobbe. Vi må sørge for større vekst i privat sektor.

Dette mente også nåværende finansminister da han var finansminister sist, nemlig på begynnelsen av 1990-tallet, da han pekte på at det var ikke i offentlig sektor at utfordringene var med tanke på jobbsikkerhet. Det var i privat sektor. Den gang argumenterte finansminister Sig-

bjørn Johnsen for behovet for lavere formuesskatt for å sikre de små og mellomstore bedriftene. Jeg håper at Sigbjørn Johnsen får med seg den nåværende rød-grønne regjeringen på en slik politikk, for det er nødvendig å senke skattene for å trygge jobbene.

Høyre vrir offentlige utgifter fra drift og administrasjon til investeringer i kunnskap og i samferdsel. Det lovet vi i valgkampen, og det oppfyller vi i dette budsjettet ved at vi satser på et kompetanseløft for lærerne, og ved at vi legger til rette for bygging av vei. Vi fremmer forslag for å få flere fra trygd til arbeid ved å stille økte krav til aktivitet og målrette tiltak for personer som faller utenfor. Vi fremmer forslag til reformer som skal bidra til en mer effektiv og mindre overadministrert stat. Det er reformer vi mener er viktig å komme i gang med nå, slik at vi kan få større rom i budsjettene fremover. Og vi fremmer forslag som skal sikre både mangfold og maktspredning. Vi mener at de velferdsoppgavene som det norske samfunnet står overfor, må løses i et samspill mellom offentlige og private aktører.

Det er en offentlig oppgave å sikre en verdig eldreomsorg, moderne sykehus og gode skoler, men det kan da ikke være en offentlig oppgave å bestemme at det bare er staten og det offentlige som skal løse oppgavene. Der ønsker vi et samspill mellom offentlige og private og frivillige organisasjoner.

Så noen ord om den saken som ser ut til å splitte Regjeringen og samle opposisjonen. Biodieselsaken handler om mer enn noen avgiftskroner i 2010. Den handler om hvilken forutsigbarhet vi skal gi til dem som står klar til å investere milliarder av kroner i grønn teknologi, i grønne jobber og i miljøvennlig drivstoff. Den handler om hvilken tillit forbrukerne skal ha til oss som politikere – forbrukere som ønsker å opptre miljøvennlig, som mange allerede har begynt med.

Jeg er enig med representanten Torgeir Micaelsen når han sier at «forurenser skal betale». Ja, forurenser skal betale. Men det må da også bety at de som forurenser mindre, skal betale mindre. Vi må som politikere også legge til rette for at nye miljøvennlige produkter kan komme ut på markedet, slik vi gjorde da vi skulle få flere til å velge blyfri bensin. Da senket vi avgiften på blyfri bensin for å gjøre det miljøvennlige valget gunstigere for forbrukerne.

Det paradoksale er at vi i dag skal vedta noe som Stortinget egentlig er imot. Jeg har i løpet av de siste dagene hatt store problemer med å finne noen på Stortinget som virkelig er for at man skal innføre avgift på miljøvennlig diesel. Arbeiderpartiet trumfer denne saken igjennom, og så hører jeg Arbeiderpartiets partisekretær si på radio at Arbeiderpartiet er et åpent, lyttende og demokratisk parti. Vel, i denne saken har man vel vist alt annet. Man har vist en ganske stor grad av maktarroganse.

Det jeg mener er problemet med denne saken, er at man gjør det vanskeligere for bedriftene å ha tillit til forutsigbarhet, og man gjør det vanskeligere for forbrukerne å velge miljøvennlig. Derfor ønsker vi at man nå skal komme opp av skyttergravene og prøve å finne kompromisser. Og derfor legger vi på bordet forslag som innebærer at ja, Stoltenberg skal få beholde avgiften på den

biodieselen som blandes inn i vanlig diesel, mens det miljøvennlige produktet biodiesel, som skal utkonkurrere det forurensende, skal slippe avgift. Det synes jeg er et kompromiss som også Regjeringen burde si ja takk til.

Presidenten: Det blir anledning til replikkordskifte.

Torgeir Micaelsen (A) [11:02:09]: Mye kunne vært sagt om det siste Jan Tore Sanner snakket om, nemlig biodieselsaken. Jeg bare konstaterer at Høyre med både retorikk og forslag nå beveger seg bort fra prinsippet om at forurenser skal betale, for uansett hvordan man vrir og vender på det, blir det billigere å kjøre bil hvis man gjør det Høyre foreslår. Men la det ligge.

Jeg mener at representanten Sanner startet innlegget sitt veldig godt. Han beskriver de utfordringene som norsk økonomi og norsk arbeidsliv nå står overfor. Jeg er i likhet med representanten Sanner bekymret for utgiftsvekst, for situasjonen i eksportindustrien, for arbeidsplassene osv. Men jeg synes det blir noe spesielt at Høyre skal belære regjeringspartiene om oljepengebruk når man i sitt eget alternative budsjett legger seg kun 2 milliarder kr under. Det er 0,01 pst. av BNP neste år, så det er marginalt. I tillegg har Høyre styrt landet mange ganger og vet at mange av inndekningsforslagene i deres eget budsjett – bl.a. må man si opp jordbruksavtalen midt i året – ikke er måten å styre landet på.

Hvordan mener representanten Sanner at deres budsjett er bedre i stand til å ivareta interessene i norsk økonomi enn vårt?

Jan Tore Sanner (H) [11:03:20]: Det redegjorde jeg for i mitt innlegg. Vi tar viktige skritt for å legge bedre til rette for små og mellomstore bedrifter, for verdiskapende sektor. Og vi starter reduksjonen i oljepengebruken.

Som konservativ politiker er ikke jeg tilhenger av de brå kast, men av gradvise endringer. Det vi foreslår, er en forsiktig reduksjon i oljepengebruken til neste år. Så fremmer vi en rekke reformforslag som skal bidra til en mindre overadministrert stat, som skal bidra til at vi reduserer de offentlige utgiftene, som bidrar til at vi får ned næringsoverføringene.

Skal vi klare å få en mer bærekraftig økonomi, må vi både redusere den offentlige utgiftsveksten og samtidig stimulere veksten i privat sektor. Det er det siste Arbeiderpartiet svikter fundamentalt på, fordi det de gjør i 2010-budsjettet, er faktisk å nappe ut de siste forslagene som var rettet mot private bedrifter, bl.a. bedre avskrivningsregler for den industrien som i dag sliter.

Torgeir Micaelsen (A) [11:04:28]: Jan Tore Sanner sa noe annet som ikke er riktig: Skattene må ned for å bevare norske arbeidsplasser. Det er jeg ikke enig i.

Jeg har lyst til å utfordre representanten Sanner på hvordan han mener det kan ha seg at Norge gjennom fire år med rød-grønt styre, der vi gang på gang har fått høre om skattefiendtlige forslag for små og mellomstore bedrifter, at man er nødt til å gjeninnføre aksjerabatten i formuesskatten, som bl.a. Høyre foreslår, og som fører til at

folk med 3 mill. kr og oppover i inntekt får skattelette i 70 000 kr-klassen – det er klassisk Høyre-politikk – kan ha høyere økonomisk vekst enn våre samarbeidsland, at vi ligger på plass nr. 10 av 186 land i verden der det er best å drive næringsvirksomhet, med en slik type skattepolitikk? Det høres nesten ut som at vi bare kan lukke døren og kaste nøkkelen hvis Regjeringens skatteopplegg blir vedtatt. Alle andre rapporter sier det stikk motsatte. Hvordan forklarer Høyre-representanten Sanner dette?

Jan Tore Sanner (H) [11:05:31]: Da budsjettet ble lagt frem, fikk jeg store overskrifter på at jeg sa at Norge er et godt land å bo i. Det gjentar jeg gjerne. Norge er et godt land å bo i. Samtidig er jeg bekymret for at vi er i ferd med å få en todeling av norsk økonomi, hvor konkurranseutsatt sektor sliter.

Det er ingen tvil om at i en situasjon hvor markedet er på vei oppover, kan bedriftene tåle ganske høye skatter. Men i en situasjon der markedet faller, er det åpenbart at de bedriftene som har fått svekket konkurransevne hvert år med rød-grønt styre, de bedriftene som har fått høyere skatt hvert år med rød-grønt styre, er mer utsatt. Jeg konstaterer at den sittende finansminister åpenbart er mer enig med Høyre enn med lederen av finanskomiteen, i hvert fall utgaven av Sigbjørn Johnsen fra 1993, hvor han argumenterte for lavere formuesskatt for å trygge jobbene i små og mellomstore bedrifter.

Jeg glemte å gjøre det i sted, så la meg ta opp de forslagene Høyre har fremmet i finansinnstillingen og her i Stortinget, enten alene eller sammen med andre partier, som ikke allerede er tatt opp.

Presidenten: Representanten Jan Tore Sanner har tatt opp de forslagene han refererte til.

Heikki Holmås (SV) [11:06:59]: I det budsjettforslaget som vi har lagt fram, har vi en omfattende omlegging av ligningsverdien på bolig. Det forslaget har fått oppslutning fra alle partiene her på Stortinget, fra Fremskrittspartiet til Venstre, og selvfølgelig oss selv, SV, som har lagt det fram – bortsett fra Høyre. Høyre er ikke med. Den omleggingen av ligningsverdien i formuesskatten vil innebære at de aller, aller fleste mennesker må betale mindre formuesskatt, og noen få mennesker må betale mer. I Oslo snakker vi vel om at 92 pst. får lik eller mindre. Det er en omlegging som er dypt rettferdig, for det er slik i dag at har man en leilighet på Frogner som vil ha en markedsverdi på 19 mill. kr, vil leiligheten ha en ligningsverdi på omtrent 200 000 kr, mens en leilighet på østkanten som har en markedsverdi på under 3 mill. kr, vil få en vesentlig høyere ligningstakst. Jan Tore Sanner, hvorfor vil ikke dere være med på den rettferdige omleggingen som vi foreslår?

Jan Tore Sanner (H) [11:08:10]: Det er ganske enkelt fordi Høyre er imot formuesskatten. Vi er imot formuesskatt på bedrifter og jobber, og vi er imot formuesskatten på bolig. Det Regjeringen nå fremmer forslag om, er å erstatte ett urettferdig system med et annet urettferdig sy-

stem. Det finnes mange eksempler på at også det nye systemet innebærer urettferdigheter. Vi ser ikke noen grunn til å være med på å vedta et nytt urettferdig system for å erstatte et annet.

Dernest er det også slik at med det systemet man nå lager, hvor alle landets boligeiere må rapportere inn til staten hvor stor bolig de har, hva slags boligtype det er, og når boligen ble bygd, lager Regjeringen noe som kan være en skikkelig melkeku for fremtiden for rød-grønne politikere som ønsker å gradvis øke boligskatten enda mer. Vi vet jo at representanten Heikki Holmås egentlig ønsker at boligeierne skal betale mer. Det ønsker ikke Høyre. Vi ønsker å trappe ned formuesskatten.

Heikki Holmås (SV) [11:09:22]: Dette er jo ikke riktig, det er helt feil. Samlet sett gir vi en skattelette i formuesskatten for å sørge for at den omleggingen vi legger til rette for, faktisk innebærer en skattelette for de aller fleste av de folkene som har en bolig i dag. Men jeg merker meg at Høyres sans for rettferdighet går ut på at folk som bor i 20 millioner kroners Frogner-leiligheter og folk som bor i dyre villaer, skal slippe unna med en lav formuesskatt, mens folk som bor på østkanten i atskillig rimeligere leiligheter, skal betale mye mer i formuesskatt.

Det er litt underlig at Jan Tore Sanner sier at man har en målsetting om å fjerne formuesskatten, når man i løpet av de fire årene de har sittet i posisjon, ikke i et eneste av statsbudsjettene har evnet å fjerne formuesskatten. I løpet av de fire årene de før satt i regjering, har de altså ikke evnet å fjerne formuesskatten i det hele tatt. Da er det underlig at de har et mål som er så stort og altså er fullstendig impotent i sin utføring av dette målet. Det viser vel noe om at de er mer for å ta vare på sine kjernevelgere i Indre Frogner og i Bærum enn å sørge for rettferdighet.

Jan Tore Sanner (H) [11:10:35]: Det siste synes jeg ikke var et særlig seriøst innslag i denne diskusjonen.

Når Høyre ønsker å fjerne formuesskatten, er det fordi vi ønsker å trygge jobbene i Norge. I løpet av sommeren og høsten har jeg reist fra bedrift til bedrift, som har fortalt meg hvordan de nå må tappe bedriften sin for kapital for å sende skattepenger inn til staten – til Kristin Halvorsen og Jens Stoltenberg – penger som kunne vært brukt til å trygge jobbene. Det er det dette handler om. Representanten Holmås prøver å få debatten om formuesskatt til å handle om noen boligeiere på Frogner. Det er ikke det dette dreier seg om. Det handler om arbeidsplasser, det handler om å trygge jobber i Norge.

Vi foreslår i vårt alternative budsjett å kutte formuesskatten med 2,5 milliarder kr. Det betyr at vi har mulighet til å fjerne den i løpet av fire år. Det mener vi er et riktig og nødvendig tiltak. Jeg registrerer at nåværende finansminister, da han var finansminister forrige gang, var enig med Høyre i at å redusere formuesskatten er viktig for å trygge jobbene i små og mellomstore bedrifter.

Per Olaf Lundteigen (Sp) [11:11:50]: Formuesskatt og Høyre kjenner vi jo til. Det som ikke blir sagt, er at hvis Høyre får tatt vekk formuesskatten, vil det i Norge

bli samme system som i alle andre vestlige land, nemlig eiendomsskatt, som er enda mer urettferdig, og som rammer enda sterkere enn det Høyre her sier. Men det er noe som Høyre unnlater å si.

Jeg ønsker å henlede oppmerksomheten på Innst. 2 S, side 106, hvor Høyre og en samlet opposisjon har en merknad og et forslag angående 2. generasjons biodrivstoff. Det er direkte avskrift av et lobbyinnspill, som også jeg har fått. Det er ikke direkte tillitvekkende med tanke på å vise egen evne til å sette seg inn i saken. Mitt spørsmål er imidlertid: Regjeringspartiene foreslår 140 mill. kr i statsstøtte til investeringsstøtte til miljøteknologi, til privat næringsliv, derav 100 mill. kr øremerket til satsing på 2. generasjons biodrivstoff basert på trevirke, altså treforedlingsindustrien. Høyre er ikke med på det. Hvorfor er ikke Høyre med på det? Er det fordi man er for næringsnøytralitet i praksis?

Jan Tore Sanner (H) [11:12:57]: Høyre har foreslått å øke bevilgningene, og øke bevilgningene mer enn det Regjeringen gjør, til utvikling av miljøteknologi. Vi mener at det er et godt forslag.

Jeg er glad for det engasjementet som representanten Lundteigen har i forhold til videreforedling av trevirke til 2. generasjons drivstoff. Da er bevilgninger til forskning og utvikling bra. Men bedriften trenger også forutsigbarhet. Man trenger å ha rammebetingelser i markedet slik at produktet er konkurransedyktig. Derfor hadde jeg håpet at representanten Lundteigen hadde stått ved det han har uttalt til media, nemlig at han er motstander av å innføre denne avgiften på biodiesel. Da ville vi kunne gitt forutsigbarhet og trygghet til å kunne investere i grønn teknologi, grønne jobber og miljøvennlig drivstoff.

Presidenten: Replikkordskiftet er omme.

Inga Marte Thorkildsen (SV) [11:14:38]: Jeg vil starte med det store bildet, slik det ble presentert av Kristin Halvorsen da hun la fram budsjettet 13. oktober. Det store bildet handler om en finanskrisa, klimakrisa og matvarekrisa skapt av grådighet, manglende reguleringer, urettferdig fordeling av verdens ressurser, overforbruk og spekulasjon. La meg bare slå fast med det samme at enkelte ikke har lært noen ting av disse krisene – Fremskrittspartiet fortsetter å kritisere oss for en for ambisiøs klimapolitikk, ikke minst i forkant av København, samtidig som de kutter dramatisk både i landbruk og bistand og i de institusjonene som skal sørge for kontroll og tilsyn med finansmarkedene. Dem om det.

Vi har nylig fått fastslått at norsk økonomi har klart seg bra gjennom finanskrisa, av flere grunner, bl.a. fordi vi har ført en aktiv og ekspansiv motkonjunkturpolitikk, og fordi vi har en omfattende velferdsstat og en rimelig god regulering av finanssektoren. Dette har ført til mye lavere arbeidsløshet i Norge enn i andre land det er naturlig å sammenlikne seg med. Lav ledighet er det viktigste for vår regjering. Likevel er det sånn at deler av næringslivet fortsatt sliter. Dessuten har vi brukt såpass mye oljepenger for å komme ut av krisa

at vi vil få en stor utfordring i å få ned oljepegebruken.

Finans- og matvarekrise er fortsatt akutt i mange land. Klimakrise vil komme mer og mer, og prege og true norsk økonomi kanskje for all framtid. Vi diskuterer nå hvordan vi skal komme oss ned på 4 pst.-banen, fordi vi har ansvar for å dele rikdommen vår med kommende generasjoner.

La oss være ærlige: Det er bare minimale forskjeller mellom partiene når det gjelder oljepegebruk i dette budsjettet. Høyre, som bruker minst – 2,3 milliarder mindre enn oss – lå mange milliarder over Regjeringas opplegg i revidert – 6,2 milliarder, for å være nøyaktig – og foreslo også 5 milliarder mer i tiltakspakka for i fjor. I tillegg har de mange useriøse kutt, bl.a. tar de et par milliarder i midler vi er bundet av etter jordbruksavtalen. Det er ikke særlig seriøst. Kristelig Folkeparti skryter av å bruke mindre oljepenger enn oss, men hvor mye? Jo, under 0,1 milliard mindre. Det er bare symbolske forskjeller her, som i alle fall ikke ville hatt noe å si for presset i økonomien.

Det er klimakrise som kommer til å være det som setter oss på virkelig store prøver framover, sjøl om ingen av oss trenger å se for oss statsråd under vann med dykkermasker, som Maldivenes regjeringsmedlemmer nylig gjennomførte. De ville vise hvordan en del av øystatene i verden vil få det hvis dagens urettferdige utslippspolitikkk videreføres av verdens stater. Vi er nødt til å spørre oss sjøl om vi vil overlate et uoverstigelig problem til neste generasjon og la regninga vokse seg større for hvert år som går. Dette er en større oppgave enn å komme ned på 4 pst.-banen.

Finanskrise har mobilisert voldsom kraft fra internasjonale statsledere. Klimakrise er imidlertid en minst like stor trussel mot økonomien og velferden til verdens land og folk. Det er deprimerende at København-forhandlingene ser ut til å ende opp i langt mindre forpliktende formuleringer enn vi hadde håpet fra norsk side. Vi har jobbet for en juridisk forpliktende avtale, lagt på bordet penger til regnskog og utvikling, et finansieringsforslag som har fått mye støtte – ikke minst fra u-land – samt tilbudt oss å kutte 40 pst. av egne utslipp innen 2020, hvis dette kan bidra til en offensiv avtale. Dette fikk vi også nylig applaus for i Bangkok på et forberedende møte der.

Vi har også satt i gang viktig arbeid, bl.a. fra Finansdepartementets side, under Kristin Halvorsen, for å synliggjøre klimaendringenes trusler mot økonomien, inkludert Statens pensjonsfond – Utland. Det er lagt opp til å opprette et nytt investeringsprogram som skal rettes mot miljørelaterte investeringsmuligheter. Finansdepartementet deltar i et utredningsprosjekt sammen med andre investorer der en utreder hvordan klimautfordringer kan påvirke de finansielle markedene, og hvordan investorer bør handle ut fra dette. Gjennom Norges Banks eierskapsutøvelse stilles det klarere forventninger til selskapers håndtering av klimaendringer i egen virksomhet og leverandørkjeden. Vi utreder nå hvilke konsekvenser klimaendringer kan få for de globale kapitalmarkedene generelt og for porteføljen til Statens pensjonsfond – Utland spesielt. Forhåpentligvis vil vi få svar på hvilke konsekvenser de ulike scenarioene kan få for ka-

pitalmarkedene og fondenes sårbarhet overfor klimarisiko.

Norsk økonomi er på mange måter oljeavhengig. Vi gjør klokt i å redusere denne avhengigheten og rette oss inn mot mer fornybare næringer. I Nord-Norge har de skapt et lite soleventyr, og er i ferd med å få til en satsing på tidevannskraft, takket være tilskudd fra Enova og med press fra bl.a. SV. Leverandørindustrien har gode muligheter framover hvis vi klarer å legge til rette for offshore vindkraft. Omtrent 95 pst. av nasjonalformuen vår fins i hodene og hendene til innbyggerne våre. Derfor er det også så viktig å satse videre på kunnskap og forskning. Etter klimaforliket har vi hatt en kjempesatsing på klimaforskning, og vi oppretter nå også et miljøteknologiprogram. Neste år skal vi bruke flere milliarder kroner på CO₂-håndtering, som er et eksempel på at vi kan få til store løft hvis vi setter noen grenser for forurensende virksomhet. CO₂-håndtering hadde aldri vært et satsingsområde for Norge hvis vi ikke hadde fått gasskraftsaken som satte det hele på spissen i sin tid. På samme måte vil det være uklokt å satse videre på oljeutvinning i stadig mer sårbare områder langs kysten vår, i stedet for å omstille oss og vise at vi mener alvor med klimapolitikken. Dette bør også partiet Høyre tenke på, som advarer mot oljeavhengighet i innstillinga til budsjett, samtidig som de nå også er for en raskest mulig åpning av de mest sårbare havområdene våre, bl.a. i Lofoten.

Det innføres fra neste år en CO₂-avgift på innenlandsk bruk av gass til oppvarming i bygg. Dette er en lenge etterlengtet avgift som kan bidra til å styrke bioenergiens konkurransekraft opp mot fossil gass. Også her vil jeg si at det er merkelig å se hvordan Høyre opptrer, for denne avgiften vil de ha bort, sjøl om den altså er viktig for å styrke bioenerginæringa.

Skole og oppvekst er viktig for SV og Regjeringa. Fra høsten 2010 økes undervisningstimetallet med én uketime fordelt på første til sjuende trinn, og vi innfører åtte timer gratis leksehjelp på SFO for elever på første til fjerde trinn, som var en viktig valgkampsak for SV. I løpet av perioden vil vi ha på plass én time gratis SFO daglig for alle barn i første til fjerde klasse. Vi har forskningsrapporter som tyder på at deltakelse i SFO gir bedre læring. Leksehjelp er viktig for å gi alle like muligheter. SFO handler derfor også om utjamning. At Kristelig Folkeparti, som sier at de er opptatt av fattigdom – og utjamning, tror jeg – går imot dette, syns vi er vanskelig å forstå.

Regjeringa er opptatt av å beholde velferdsstaten som et spleiselag, der alle yter etter evne til fellesskapet. Det krever at vi har tillit til skattesystemet, og at også de mest formuende bidrar. Formuesskatten er den viktigste kilden til skatt fra de aller rikeste i samfunnet, og den bidrar med store inntekter til fellesskapet – drøyt 12 milliarder kr i 2009. Derfor er det viktig å beholde formue som skattegrunnlag, men samtidig gjøre formuesskatten mer rettferdig. Vi har sikret en mer reell og lik verdsetting av ulike typer formue, og vi har fjernet en del muligheter som de mest formuende hadde til å redusere formuesskatten.

I 2010-budsjettet følger vi opp med forslag om nye og mer treffsikre regler for å verdsette boliger. Som represen-

tanten Heikki Holmås nettopp var inne på, kan vi registrere at det nå bare er Høyre som orker å kjempe imot dette forslaget, mens de andre støtter oss i at vi trenger en mer rettferdig verdsetting av boliger. Det mener vi er bra, for meningene var både sterke og uinformerte da Kristin Halvorsen la fram budsjettet.

Noen ord til slutt om biodieseldebatten som har rast: Da det ble klart at det ikke var mulig å få til en enighet knyttet til avgiften på biodiesel, kastet vi oss rundt fra SVs side for å prøve å finne andre løsninger som vil bidra til at vi fortsetter å fase biodrivstoff inn i den norske bilparken. Det er viktig, for i tillegg til at dette handler om grønn næringsvirksomhet, som veldig mange har vært opptatt av, handler det også om å få ned utslippene fra veitrafikken. Da trenger vi et virkemiddel som er effektivt, noe omsetningspåbud er, og vi trenger også bærekraftskriterier som sikrer at biodrivstoffet faktisk er bærekraftig og faktisk gir klimaeffekt. Fra 2011 kommer vi til å få ned utslippene fra den norske bilparken med 200 000 tonn mer, på bakgrunn av den økningen i omsetningspåbud som vi nå skal få til. Jeg vil utfordre opposisjonen til å støtte opp om dette, slik at vi får til dette ambisiøse forslaget om å øke omsetningspåbudet til 5 pst., og ikke fly rundt og spre tvil om dette faktisk lar seg gjennomføre. SFT bekrefter overfor oss at dette er fullt mulig å få til, men det er altså ambisiøst.

Presidenten: Det blir replikkordskifte.

Christian Tybring-Gjedde (FrP) [11:24:54]: Det var interessant å lytte til representanten Thorkildsen. Det virket nesten som om man var kommet inn i årsmøtet til Bellona eller en annen miljøorganisasjon, men dette er altså finansdebatten. Siden hun er så glad i å snakke om klima og miljø, tenkte jeg at man i dag har sjansen til å gjøre retorikk til politikk. Derfor skal jeg være veldig presis og veldig konkret, slik at man ikke kan prate rundt svaret. Mener representanten Thorkildsen det er riktig eller galt å innføre avgift på biodiesel 1. januar 2010?

Inga Marte Thorkildsen (SV) [11:25:28]: Jeg har likevel lyst til å starte med en liten visitt til Fremskrittspartiet og Tybring-Gjedde, for egentlig mener jeg at Fremskrittspartiet burde være glad for, hvis man hadde tatt både hensynet til klimaet og til norsk økonomi på alvor, at jeg brukte såpass mye tid på det som faktisk er den virkelige store utfordringa som vi står overfor framover også i et generasjonsregnskap – eller kanskje ikke minst i et generasjonsregnskap.

Til spørsmålet: Jeg har vært veldig tydelig på det i mediene. Hvis Tybring-Gjedde har fulgt med i mediene i den siste tida, tror jeg ikke det kommer som en overraskelse at SVs stortingsgruppe primært hadde ønsket at vi skulle reversere deler av den avgiften som nå blir innført, dvs. den delen som knytter seg til rein biodiesel og høyinnblandet biodiesel. Men vi har hele tida stått på at det er riktig å innføre avgift på den delen som omhandler omsetningspåbudet, for da har vi et annet virkemiddel for å få fase inn biodiesel. Da det ble klart at vi ikke fikk til

det, heiv vi oss rundt for å få økt omsetningspåbudet, og det har vi nå fått til.

Jørund Rytman (FrP) [11:26:42]: Regjeringen har lagt fram sine ambisjoner og mål for denne perioden gjennom sin regjeringserklæring. Deriblant registrerer jeg at Regjeringen bl.a. vil ha som hovedoppgave å sikre fattige lands muligheter og rettigheter til å ta del i økonomisk utvikling. Regjeringen har også uttrykt at økonomisk utvikling skal sikres ved å styrke deres mulighet til å produsere varer til eget bruk, men også gjennom handel, noe vi i Fremskrittspartiet har sagt i alle år. For at fattige land skal kunne øke handelen, spesielt med den vestlige verden, er det meget viktig at de høye tollmurene fjernes. Derfor foreslår Fremskrittspartiet å fjerne toll på varer fra alle u-landene i verden. Dessverre får vi ikke gjennomslag for dette.

Jeg har merket meg at SV prøver å gi inntrykk av at man vil bedre kårene for palestinere. Det samme gjelder f.eks. u-landet Pakistan, dit faktisk stortingskandidater fra SV drar for å drive valgkamp. Men å løfte en finger for å fjerne toll på varer fra disse landene, det vil man ikke.

Hvorfor synes ikke Inga Marte Thorkildsen at varer fra f.eks. palestinsk administrerte områder og Pakistan burde vært fritatt for toll?

Inga Marte Thorkildsen (SV) [11:27:50]: Akkurat når det gjelder palestinerne, tror jeg nok det er andre virkemidler som ville hatt litt større betydning for deres utvikling enn om vi skulle fjernet toll. For eksempel en mur som er høyst konkret, kunne jo representanten Rytman bidratt til å prøve å få gjort noe med, en mur som dessuten er folkerettsstridig.

Når det gjelder spørsmålet om toll fra u-land generelt, har vi jobbet for at vi skulle fjerne toll fra de minst utviklede landene og fra noen av de fattigste landene, mens en del av u-landene er storprodusenter og ikke vil ha behov for den samme beskyttelsen som det de minst utviklede landene vil ha. Men vi har også et ansvar for å beskytte jordbruksnæringa vår, og det er vi opptatt av. Det er ikke bare Senterpartiet som er opptatt av det, vi er også opptatt av å sikre det videre. Det skjønner vi at Fremskrittspartiet ikke er opptatt av, og derfor foreslår man også å kutte 6 milliarder kr, tror jeg det er, i landbruksstøtten for neste år.

Arve Kambe (H) [11:29:02]: Etter at SV gjorde et dårlig valg, er det helt naturlig at SV taper stort sett alle viktige saker i Regjeringen. Det synes vi i Høyre er helt ok og stort sett bra for landet. I finanskomiteen har vi nå hatt snart 100 skriftlige tilbakemeldinger på statsbudsjettet, vi har avholdt mange høringer med viktige organisasjoner for landet, og mange har hatt håp om at Stortinget skulle forbedre Regjeringens budsjettforslag lite grann. Høyre har i hele vårt alternative statsbudsjett jobbet for å skape en mer miljøvennlig industri, mer miljøvennlig drivstoff og en mer miljøvennlig bilpark – vi har en rekke forslag til det. Representanten Thorkildsen er kjent med at det er utarbeidet en handlingsplan for elektrifisering av vei-

transport i Norge. Høyre følger opp denne planen, vi gir 30 000 kr i støtte til alle som kjøper elbiler eller oppladbare biler inntil det er 50 000 slike biler i Norge. Spørsmålet til Thorkildsen og SV er: Hvorfor vil ikke SV bidra til en økning i salg av elbiler gjennom å støtte Høyres forslag?

Inga Marte Thorkildsen (SV) [11:30:01]: Jeg syns det er et veldig dårlig forslag at man skal gi kontantstøtte til folk som i utgangspunktet har god nok råd til å kjøpe seg en bil, for at de skal velge den mest miljøvennlige bilen. Det syns vi faktisk er veldig dårlig.

Jeg har registrert at man heldigvis fra Kristelig Folkepartis, og jeg tror også Høyres, side har endra noe politikk, sånn at man nå i hvert fall ikke går for kontantstøtte også til de beste fossilbilene, som er minst miljøfiendtlige, for å si det sånn, og at man også har gått bort fra forslag, som er helt meningsløse, om å la disse bilene, som har under 120 g CO₂ i utslipp, få lov til å bruke kollektivfeltet, parkere gratis – ha alle de samme virkemidlene som vi nå bruker overfor elbilen for å få faset den inn.

Kontantstøtte til noen som i utgangspunktet har råd til å kjøpe seg en bil, det syns vi ikke er riktig bruk av fellesskapets ressurser. Da tror jeg også at en del vil spørre hvorfor i all verden de ikke skal få penger f.eks. for å bruke kollektivtrafikk, noe som jo er mye mer miljøvennlig enn å bruke bil uansett. Så dette tror jeg rett og slett vi bør skrinlegge, og heller se på mer treffsikre virkemidler.

Nikolai Astrup (H) [11:31:22]: Det er interessant å høre på representanten Thorkildsen når hun skryter av Regjeringens store miljøambisjoner, spesielt fordi Norge i europeisk sammenheng må sies å være en sinke når det gjelder nasjonale tiltak. Jeg imøteser derfor en mer kraftfull politikk.

Det er interessant at da Erik Solheim var på P4 denne uken, sa han at direktørene og næringslivet leder an med høye klimaambisjoner mens politikerne dilter etter. Det må jo kunne sies å være et sjeldent øyeblikk av selvinnsikt fra statsråden.

Men jeg synes også representanten Thorkildsen har frekktetens nådegave når hun sier at hun håper opposisjonen skal støtte forslaget om 5 pst. innblanding når det gjelder biodiesel. Det ligger jo i klimaforliket. Det er jo vedtatt. Det eneste statsministeren har varslet, er at det kommer til å komme litt senere enn det han trodde.

Men det ligger altså et forslag til votering i salen i dag om høyinnblanding av biodiesel, som Thorkildsen akkurat har sagt hun er for. Kommer representanten Thorkildsen til å stemme for dette forslaget? Hvis ikke, hvorfor det?

Inga Marte Thorkildsen (SV) [11:32:36]: Jeg tror jeg vil si at representanten Astrup er unnskyldt som ny representant når han tror at det er vedtatt allerede at man skal øke omsetningspåbudet til 5 pst. Det stemmer ikke. Representanten må gå tilbake til hva som ligger i klimaforliket. Der lå det en intensjon om å øke omsetningspåbudet til 5 pst. i år, men dette ble skjøvet på allerede i desember 2008.

Klimaforliket ble inngått 17. januar 2008. I mai samme

år reiste kollegaen til Astrup, Dagfinn Høybråten fra Kristelig Folkeparti, et parti som han ynder å samarbeide tett med, en interpellasjon her, og han skrev også en kronikk hvor han bad om at vi skulle skrinlegge hele biodrivstoff-satsinga. Høyre hadde også en interpellasjon i mai samme år hvor man reiste spørsmålet om bl.a. matvarekrise. Det er legitimt, men på bakgrunn av den situasjonen som var, valgte man å skyve på dette, og det var alle enige om.

Kjell Ingolf Ropstad (KrF) [11:33:43]: Her var det mykje å ta tak i, fyrst Regjeringas grunngeving for auka avgift på biodiesel i statsbudsjettet som ligg her. Så viser Regjeringa til klimaforliket, der ein er einig om å trappe opp omsetningspåbudet til 5 pst. frå 1. juli 2010. Det representanten Thorkildsen sa i stad, vil eg påstå i alle fall er ein god bløff. Når vi fyrst snakkar om omsetningspåbud, vil eg seie at i diesel blandar ein inn biodiesel, i bensin må ein blande inn bioetanol.

Bioetanol er som kjent alkohol. I tre år har bransjen venta på ei avklaring på korleis dei skal importere alkohol utan å måtte betale alkoholavgift. Dei har purra og purra. Det same har me i Kristeleg Folkeparti gjort, seinast i 2008, då blei me lova ei avklaring i løpet av oktober. Men avklaringa kom fyrst for tre veker sidan. Klok av skade har sjølvsagt ikkje bransjen valt å investere pengar. Dei veit ikkje kvar Regjeringa hoppar. Derfor seier dei no at det vil ta 18 månader før tankanlegg er på plass. Kva er det som har teke så lang tid, og korleis skal Regjeringa klare å nå målet sitt når dei ikkje har komme med noka avklaring tidlegare?

Inga Marte Thorkildsen (SV) [11:34:54]: For det første har det i hvert fall ikke ligget i klimaforliket at man skulle innføre 5 pst. fra 1. juli 2010. Det har vært en intensjon, det også, etter at man altså skjøv på det som lå opprinnelig, om at man skulle innføre det i 2009, og som viste seg umulig, bl.a. av de grunnene som representanten har vært inne på, men også fordi man var usikker på hvor stort bidrag biodrivstoff hadde til bl.a. situasjonen med matvarekrise.

Når det er sagt, så hadde jeg en diskusjon i dag morges med bl.a. Norsk Petroleumsinstitutt og Høyre, knytta til om det er mulig og realistisk å få til 5 pst. fra 2011. Det er mulig. SFT bekrefter at det er mulig i dag. Noe av det man kanskje da må presse bransjen til å gjøre fram til man får infrastruktur for etanol på plass, er å prise høyinnblanding av biodrivstoff og rein biodiesel mer gunstig, slik at man faktisk får solgt det. Det er bransjen sjølvsagt imot, men det er fullt mulig å gjøre.

Borghild Tenden (V) [11:36:00]: Representanten Thorkildsen er prisverdig opptatt av miljø, og jeg vil utfordre henne på noe som ikke har vært tema her ennå. Det gjelder satsing på jernbane og kollektivtransport. Grunnen til det kan kanskje være at det er langt igjen til Regjeringens egen lovnad i NTP og Soria Moria nås. I SVs program er det sågar lovet at «SV vil trappe opp investeringene i jernbanen til 10 milliarder kroner per år». Skal dette lykkes, anbefaler jeg representanten å stemme for

Venstres forslag i stedet for Regjeringens forslag, men det blir sikkert ikke aktuelt.

Vi har også foreslått et skatteskifte i Venstres program på om lag 4 milliarder kr, og det ønsker også SV.

Mitt spørsmål til representanten Thorkildsen er: Har ikke SV fått gjennomslag for sin politikk når det gjelder jernbane, og når det gjelder omlegging til mer grønn skattepolitikk?

Inga Marte Thorkildsen (SV) [11:37:05]: Både da vi var utafør regjering, og etter at vi kom i regjering, har vi hatt innflytelse når det gjelder transportpolitikken og hvor mye penger vi skal bruke på jernbane. Vi inngikk forlik før vi kom i regjering, som vi videreførte i regjering, og vi fikk med den nye nasjonale transportplanen en opptrapping, en historisk økning til jernbane.

Så både Venstre og SV er spesielt opptatt av tog og av jernbane – og det er bra. Jeg synes det er fint at Venstre fortsatt vil ha trøkket på jernbane. Det vil vi også – i allianse med andre på utsiden som er opptatt av dette. Også i klimaforliket – som jeg har lyst til å trekke fram – lå det inne en økning til jernbane som allerede det første året ble innfridd i budsjettet.

Det er riktig at vi ikke kommer til å stemme for Venstres forslag til budsjett. Da måtte vi bl.a. også ha stemt for en skattelette til de aller rikeste i Norge – de som har over 3 mill. kr i bruttoinntekt – på 70 000 kr. Det ønsker vi heller ikke.

Presidenten: Replikordskiftet er omme.

Per Olaf Lundteigen (Sp) [11:38:26]: I finansdebatten skal vi se budsjettet i en sammenheng, hvor vi også løfter blikket og ser framover, og inviterer til debatt om hva partiene vil med Norge, og om Norges plass i det internasjonale samfunnet framover.

I interpellasjonsdebatten 12. november dette året om Regjeringas økonomiske politikk og praktisering av 4 pst.-handlingsregelen framover klargjorde jeg Senterpartiets hovedlinje i den økonomiske debatten. I dette korte femminuttersinnlegget vil jeg derfor konsentrere meg om det viktigste saksfeltet i dagens offentlige debatt, nemlig klima og biodiesel. Dette er nødvendig, sjøl om temaet angår langt mindre enn en tusendel av budsjettet.

Først fakta: 1 liter mineralsk olje gir om lag 3 kg karbondioksid ved forbrenning. Bare planter over vann og organismer under vann binder karbondioksid eller – i praktisk språkdrakt – spiser karbondioksid.

Mitt yrke er noe så sjeldent i denne sal som å være gårdbruker. Flere i mitt hjemfylke, Buskerud – spesielt Venstre-ledere – mener at en gårdbruker er inhabil når han eller hun snakker om å forstå og utnytte fotosyntesen, og dermed produsere fornybart karbon som et avgjørende viktig grep i løsningen av utfordringene med å tilføre mindre CO₂ fra fossilt karbon til atmosfæren. Sjøl mener jeg at nettopp vi som har vår erfaring og utdanning i biologi, er habile i denne saken.

Politikk må bygge på faglig faktum. Så legges politisk skjønn og visjoner på denne basis, slik at den folkevalg-

tes jobb – gjennom et politisk ordskifte – er å foreslå og vedta framtidens samfunnsløsninger ut fra de behov og levemåter som en mener gir folk et trygt liv. Dette er lederansvar – på samme måte som vi i min kultur skal levere fra oss gården i bedre stand enn da vi overtok.

Fornybart karbon fra planter kan erstatte fossilt karbon fra olje, gass og kull i nærmest alle produkter som inneholder karbon. I alle våre hus og klær og i alt vårt tekniske utstyr som vi omgir oss med, har vi karbon. Dette er viktig for alle. Ved å foredle planter og trær til slike nødvendige produkter kan vi altså bli karbonnøytrale. Det gir samtidig grunnlag for lange verdikjeder som kalles grønt næringsliv, fordi vi foredler fornybare naturressurser.

Til dette nødvendige samfunnsstyringsskiftet – for i praksis å redusere våre reelle utslipp av CO₂ til luft – trengs ulike og nye virkemidler.

Forskning er avgjørende som kontinuerlig, langsiktig satsing. Prosjekt og utviklingsarbeid må følge på. Så må nye produksjonsmåter understøttes av en aktiv stat, gjennom statstilskudd til investering, for at risikoen for private næringsdrivende reduseres, og slik at det dermed kan være foretaksøkonomisk lønnsomt for dem som vil satse inn i framtida.

Dernest må det legges til rette for et marked som er voksende for framtidens miljøvennlige produkter. Når det gjelder både investering og marked – som sjølsagt henger nøye sammen – må det til enhver politisk ledelse stilles store krav om forutsigbarhet.

Biodiesel som drivstoff for forbrenningsmotorer i kjøretøyer som krever stor effekt, er uomtvistet i overskuelig framtid.

I de rød-grønne regjeringspartiernes finansinnstilling er 100 mill. kr øremerket til omstilling av treforedlingsindustrien vår, slik at vi kan starte bygging av flere anlegg for 2. generasjons biodrivstoff basert på trevirke. På treforedlingspråket er dette kalt 2. generasjons biodiesel eller tømmerdiesel og bioetanol eller tresprit. Dette er bra, og det er en forsiktig start på en ny epoke fra Regjeringas side.

Disse produktene er langt dyrere å produsere – det vet alle som har erfart fakta – enn å tappe og raffinere mineralsk olje, men de har samtidig en klimagassreduserende effekt på om lag 90 pst. Derfor må både forbruker og stat ta økte kostnader – stat i en introduksjonsfase og forbruker i en ordinær drifts- og markedssituasjon. For å opparbeide et marked for f.eks. biodiesel er det etter Senterpartiets stortingsgruppes syn best å bruke flere virkemidler, både lavere avgift og innblandingskrav.

På denne basis har Senterpartiet og jeg arbeidet for en annen løsning i utvikling av markedet for biodiesel. Alle her er kjent med det fra det offentlige ordskiftet.

Når vi ikke tar opp eller stemmer for andre forslag her i dag, er det fordi vi vet at dagens rød-grønne regjering og dens helhetlige budsjett er et bedre alternativ for våre samfunnsverdier enn en regjering ledet av – eller støttet av – Høyre.

Imidlertid vil en regjering som ikke vekker begeistring og framtidshåp hos alliansens mange pådrivere, forvitre ganske snart.

Presidenten: Representanten rakk akkurat å holde innlegget innenfor taletiden.

Det blir replikkordskifte.

Kenneth Svendsen (FrP) [11:43:54]: Lundteigen har et engasjement for biodiesel. Det står det respekt av. Noe det ikke står fullt så stor respekt av, er hvordan han har taklet det engasjementet. Han var inne på bondens habilitet når det gjaldt karbon og grønt næringsliv. Biodieselhåndteringen skaper ikke akkurat forutsigbarhet. Man skremmer investorer vekk fra å investere i noe det er et kjempestort behov for – muligens unntatt investor og gårdbruker Lundteigen. Investorene skremmes altså vekk fra det å investere i grønn teknologi framover.

Mitt spørsmål er: Er Lundteigen komfortabel med den måten Arbeiderpartiet i regjering – og ikke minst i Stortinget – har kjørt denne saken på?

Per Olaf Lundteigen (Sp) [11:44:48]: Siden jeg fikk litt dårlig tid til avslutningen av mitt hovedinnlegg, skal jeg gjenta den – slik at den sitter godt:

«På denne basis har Senterpartiet og jeg arbeidet for en annen løsning i utvikling av markedet for biodiesel. Alle her er kjent med det fra det offentlige ordskiftet.

Når vi ikke tar opp eller stemmer for andre forslag her i dag, er det fordi vi vet at dagens rød-grønne regjering og dens helhetlige budsjett er et bedre alternativ for våre samfunnsverdier enn en regjering ledet av – eller støttet av – Høyre.»

Det er poenget i et nøtteskall.

Jørund Rytman (FrP) [11:45:36]: I valgkampen argumenterte Per Olaf Lundteigen fra Senterpartiet – sammen med den berømte kvisten sin – for bedre rammevilkår for økt produksjon av 2. generasjons biodrivstoff. Kvisten har Lundteigen til og med hatt med her på Stortingets talerstol. Jeg ser at kvisten ikke lenger er her sammen med Lundteigen. Regjeringspartiene foreslår nå at avgiften på biodiesel skal innføres, slik forslaget ligger i statsbudsjettet.

Jeg lurer på om Lundteigen kan forstå at veldig mange velgere og næringslivet – spesielt i Lundteigens og mitt fylke, Buskerud – føler seg direkte lurt av Lundteigen og regjeringspartiene?

Per Olaf Lundteigen (Sp) [11:46:18]: Jeg kan ikke forstå at de er lurt av Lundteigen. Lundteigen har i det offentlige ordskiftet og fra Stortingets talerstol argumentert for sitt og partiets syn, og jeg har samtidig klargjort helt nøyaktig hvorfor vi stemmer sånn som vi gjør her i dag. Jeg kan forsikre representanten Rytman at jeg kommer til å ta med meg den grankvisten flere ganger, fordi jeg merker i det offentlige ordskiftet at det er en skremmende kunnskapsløshet med hensyn til hvordan en kan løse klimaspørsmålet. Det er nesten ingen som vet at én liter diesel gir, ved endt bruk i en forbrenningsmotor, 3 kg karbondioksid. Og det er nesten ingen som vet at den eneste organismen som vi har over vann, som kan binde CO₂ eller spise CO₂, er grønne planter. Dess grønnere plantene

er, dess flere av dem det er, dess mer av de produktene vi bruker i vårt liv, dess bedre blir det. Med tanke på framtida, lurer jeg på om Fremskrittspartiet snart også kunne forstå biologien.

Trond Helleland (H) [11:47:26]: Etter å drevet flere valgkamper med Per Olaf Lundteigen i Buskerud har jeg i hvert fall – det skal jeg innrømme – lært litt om biologi og fotosyntese av representanten Lundteigen. Det er jo vanskelig å ikke lære når en hører om det i alle innlegg. (Munterhet i salen) Allikevel må det jo være forsmedelig for representanten Lundteigen i dag å ha som eneste halmstrå at Regjeringens forslag er dårlig – som han sier. Men en regjering ledet av Høyre – han vurderer Høyre høyt her, skjønner jeg; vi skulle lede en regjering, og det er jo flott – hadde altså vært et dårligere alternativ.

Han sier til Drammens Tidende i går at «han vil analysere innholdet i Stoltenbergs utspill før han bestemmer hva han gjør når Stortinget stemmer over saken torsdag». Nå har han altså konkludert, men analysen har jeg ennå ikke hørt. Hvordan analyserer Lundteigen Stoltenbergs utspill om innblanding og ingen avgiftsfritak?

Per Olaf Lundteigen (Sp) [11:48:35]: Jeg synes innlegget mitt var rimelig klart på det punktet. Analysen er slik at det som angår biodiesel, er for dårlig, og det er annerledes enn det som Senterpartiets stortingsgruppe ønsket. Men i den situasjonen man er i, er valget lett når alternativet er en regjering utgått av, eller med støtte fra, partiet Høyre. Jeg har tidligere sagt i replikkordskiftet etter representanten Sanner, at Høyre evner ikke engang sjøl å skrive en merknad som står på egne bein, men bare tar blåkopi av hva en lobbyorganisasjon spiller inn, og det burde representanten Helleland vært god for å kunne korrigere, dersom han har lært biologi gjennom mange møter. (Munterhet i salen)

Gunnar Gundersen (H) [11:49:35]: Nå skjønner jeg i hvert fall hvorfor representanten Helleland er lys våken hver gang vi diskuterer det biologiske kretsløpet i Høyres stortingsgruppe – han er meget med. Men det må jo være et lite plaster på såret for Lundteigen at forskning skal erstatte at produktet gjøres ulønnsomt. Det kommer til å bety at det ikke blir mye investeringer i biodiesel i Norge framover, så lenge man opprettholder det avgiftsvedtaket som ligger der i dag.

Jeg tenkte også at jeg skulle dreie det over på et annet avgiftsvedtak som ligger inne i dag, og det er søppelforbrenningsavgiften. Nå da lastebiler ikke lenger skal kjøre på biodiesel, blir det ikke lenger særlig klimavennlig å kjøre all søpla til Sverige. Vi vet at det ligger inne et avgiftsvedtak der som vil gjøre at om lag 15 000–20 000 lastebiler går til Sverige med søppel fra Norge, og mange søppelforbrenningsanlegg i Norge kommer til å bli lagt ned. Synes Lundteigen det også er et fornuftig klimavedtak?

Per Olaf Lundteigen (Sp) [11:50:33]: Jeg setter ikke så veldig pris på å få framlagt utsagn som er direkte feil. Representanten Gundersen sier her at Senterpartiet står for

at forskning skal erstatte at produksjonen gjøres ulønnsom, det er saklig sett feil. Det jeg sa, var at vi skal ha forskning, vi skal ha utvikling, vi skal ha investeringsstøtte, og vi skal ha oppbygging av et marked. Det sa jeg på en presis måte, det henger sammen som en helhet, og jeg er stolt av det som regjeringspartiene har fått til, nemlig 100 mill. kr øremerket til 2. generasjons biodrivstoff. Da er det sagt.

Videre: søppelforbrenning. Regjeringspartiene har tatt den utfordringen på alvor. Det er et komplisert spørsmål. Det har vært svært vanskelig for oss ved høringen å få oversikt over hva som faktisk skjer, for det vi har fått i søppelbransjen, det er søppelentreprenører som kjøper og selger søppel, som er et så uoversiktlig terreng at det er nødvendig å se på det fram til revidert nasjonalbudsjett. Det er en skikkelig forutsigbar behandling av et viktig spørsmål.

Øyvind Håbrekke (KrF) [11:52:00]: Høstens budsjettbehandling har lært oss mye om biologi og en god del om demokrati. Harald Stanghelle har i gårsdagens Aftenposten skrevet følgende:

«Striden om biodieselavgiften har fått utvikle seg til et absurd politisk teater.»

Jeg vil også for øvrig gratulere Senterpartiet med at ifølge dagens Aftenposten har de nå sittet i Regjering 42 dager lenger enn Kristelig Folkeparti.

Kristelig Folkeparti har jo også erfaring med å sitte i koalisjonsregjeringer med ulike programmer, inngå kompromisser og så stå samlet bak de forslagene som legges fram.

Nybrottsarbeidet fra Senterpartiet her er at man har lagt inn et skille mellom det å sitte i regjering og det å ta ansvar for helheten. Lundteigen har i media tydelig erklært at denne saken formelt ligger i Stortinget, reelt har saken ligget i Regjeringen. Spørsmålet til Lundteigen er derfor: Hvilke deler av det budsjettet vi i dag vedtar, kan Senterpartiet stå bak, og hvilke deler kan Senterpartiet ikke stille seg bak? Det er en nyttig avklaring i lys av uttalelsene knyttet til biodieselavgiften i høst.

Per Olaf Lundteigen (Sp) [11:53:12]: Sjølsagt står Senterpartiet bak alle forslag som vi stemmer for her i dag. Det er ingen tvil om det. Det er jo bare gjennom avstemming en viser hvilke forslag en står bak.

Det representanten Håbrekke imidlertid tar opp, er i hvilken grad Stortinget i dag har endringsmakt i forhold til det som kommer fra Regjeringa. Det er ingen overraskelse når jeg nå sier at den endringsmakt som Stortinget har i dette budsjettet, er betydelig mindre enn den endringsmakt det har hatt ved tidligere budsjetter. Det er Senterpartiet og jeg de første til å beklage.

Presidenten: Da har vi fått avklart at alle regjeringspartiene står bak. Noen står relativt langt bak. (Munterhet i salen)

Borghild Tenden (V) [11:54:17]: Nå er det en anledning for meg til å følge opp forrige spørre. Da er mitt konkrete spørsmål: Hvilke av følgende forslag, som Sen-

terpartiet har programfestet, vil Lundteigen og Senterpartiet stemme for i dag: heve frikortgrensen, heve grensen for BSU, økte avskrivningssatser for bygninger, bruke avgiftspolitikken for å fremme salg av biodrivstoff, redusere gebyr for næringslivet, utvide øvre grense for SkatteFUNN og gi skattefradrag til personer som investerer i nyetablerte kunnskapsbedrifter. Alt dette er Senterpartiets forslag. Hvilke forslag vil Senterpartiet stemme for i dag?

Per Olaf Lundteigen (Sp) [11:55:07]: Ut fra det som jeg har sagt, og dersom hun hadde fulgt med, burde et slikt spørsmål være unødvendig, men jeg skal svare. Det er, kort og enkelt, ingen, president!

Presidenten: Da er replikkordskiftet over.

Hans Olav Syversen (KrF) [11:55:43]: Da presidenten summerte opp replikkordskiftet med representanten Lundteigen, sa han at «noen står relativt langt bak» Regjeringens forslag. Da må det vel også bety at noen er skjøvet i bakgrunnen. Det tror jeg er en god oppsummering av det vi har sett rundt én spesiell sak i dette budsjettet, nemlig biodieselavgiften. Den skal jeg komme tilbake til. Det var også sterkt å høre at Lundteigen beklaget den prosessen som hadde vært fra Regjeringens side i akkurat den saken.

Hvis vi går ett år tilbake, var hovedtesen da dette budsjettet for inneværende år ble behandlet, at renten skulle ned og at vi stod overfor en finanskriser. Bildet er et helt annet et år senere. Renten er meget lav, og vi er i ferd med – kanskje – å komme ut av en finanskriser.

Som andre har pekt på, er det nisjer i økonomien, og ikke minst krever eksportrettet industri årvåkenhet fra politisk hold, slik at vi har rammevilkår som sørger for at arbeidsplasser kan bestå og ikke legges ned.

Når vi nå bruker 150 milliarder oljekroner, 50 milliarder kr mer enn det handlingsregelen mekanisk skulle tilsi, er det klart at en må spørre seg hvordan vi bruker disse pengene. Bruker vi dem til å ese ut en lang rekke budsjetter, eller bruker vi dem riktig?

For Kristelig Folkeparti har det vært viktig å få et mer sosialt budsjett på plass gjennom den behandlingen vi har hatt i Stortinget. Jeg må også si at over 100 høringsinstanser og en endring på budsjettet på 40 mill. kr gir grunn til visse refleksjoner. Det er helt rett som Lundteigen var inne på: Aldri har man flyttet på så lite i budsjettssammenheng.

For vår del har det ikke minst vært viktig å få en forsterket kamp mot fattigdommen. Vi øker bevilgningene til fattigdomstiltak i Norge med 1 milliard kr. Det er avgjørende å satse på å få folk tilbake i arbeid, målrette disse tiltakene mot dem som trenger det mest, få økte sosialhjelpssatser, flere tiltaksplasser, lavere egenandeler for helsetjenester for dem som er lavtlønte. Å innføre inntektsgradert foreldrebetaling i barnehagene vil også bidra positivt i så måte.

Vi har også vært opptatt av at vi måtte gjøre noe med Regjeringens reelle kutt til verdens fattige. Det er et faktum at med Regjeringens forslag og det vedtaket vi får her i dag, går den fattigdomsorienterte bistanden ned.

Oppvekst for barn og unge er kanskje den beste investeringen vi kan foreta framover for vårt velferdssamfunn. Da har vi i Kristelig Folkeparti en annen profil enn Regjeringen. Vi øker engangsstønaden ved fødsel og adopsjon. Vi ønsker å gi foreldre som ikke har opptjent rettigheter til foreldrepenger, en bedre mulighet til å bruke tid sammen med sitt barn den første tiden. Vi øker kontantstøtten, som nå har stått på stedet hvil altfor lenge. Vi ønsker å styrke det forebyggende arbeidet rettet mot barn og unge gjennom en styrking av barnevern og familievern.

Når det gjelder skolen, satser vi mer på læreren enn timene. Flere lærere gir bedre kvalitet. Det er bare å se hen til Finland for å se at det er en riktigere vei å gå enn kun å snakke om å øke timetallet.

I valgkampen la Kristelig Folkeparti fram en handlingsplan for livshjelp. Denne planen følger vi opp i vårt alternative budsjett med forslag om økte bevilgninger på en rekke områder, som f.eks. bygging av 500 flere sykehjemsplasser enn Regjeringens forslag, og flere hospice-plasser for døende pasienter. Så setter vi altså av 100 mill. kr til dem som trenger behandling for sitt rusproblem. Fortsatt er det altså slik at denne regjeringen velger å sitte stille og se på at institusjonene legges ned, samtidig som mange står i kø for å få behandling. Det er en uverdig situasjon som burde opphørt for lenge siden.

Så skal man ikke bare fordele penger, men man skal også skape noe i dette landet. Vi ønsker en endring når det gjelder avskrivningssatsene, vi ønsker å halvere arbeidsgiveravgiften for lærlinger, og vi ønsker å styrke SkatteFUNN-ordningen, alt sammen for å bidra til vekst i næringslivet, som igjen gir arbeidsplasser og på sikt også flere skattekroner. Vi har også lagt inn en svart økonomipakke for nettopp å sørge for at fellesskapet får det som er nødvendig, ved å styrke både Økokrim, skatteetaten og tolletaten.

Så til den enkeltsaken i statsbudsjettet som har skapt størst debatt både innenfor og utenfor disse veggene, nemlig Regjeringens forslag om å fjerne fritak for autodieselavgift for biodiesel. Forslaget har skapt enorm debatt også internt i Regjeringen. Det er ikke noe reelt flertall for denne avgiften – det har debatten avklart. Senterpartiet og SV sier åpent at de er imot, mens Arbeiderpartiet står på den, i hvert fall utad. Regjeringspartiene stemmer i dag for en avgift som flertallet på Stortinget er imot. Det er et tankekors, ikke minst i forhold til demokratiske prinsipper om folkestyre, maktfordeling og parlamentarisme.

Så til sakens realiteter. Kristelig Folkeparti mener det er viktig for vår troverdighet at vi evner å iverksette nasjonale tiltak for reduksjon av klimagassutslipp. Utslippene fra veitrafikken har i gjennomsnitt økt med 2 pst. hvert år siden 1990, og står i dag for 20 pst. av de samlede klimagassutslippene. Økt bruk av biodrivstoff er et av de enkleste og billigste klimatiltakene i transportsektoren på kort sikt.

Den 3. desember 2008 ble partene i klimaforliket enige om at omsetningspåbudet skulle skjerpes til 5 pst. fra 1. juli 2010. Klimaforliket innebærer også at det skal arbeides videre med en grønn omlegging av kjøretøyrelaterte skatter og avgifter og annen regulering som fremmer

lavutslipps- og nullutslippsalternativer. Etter vår mening bryter man i dag disse punktene i forliket, og det uten å snakke med avtalepartene på forhånd. Det som kanskje er mest overraskende, er at statsministeren prøver å framstille hestehandelen om skjerpning av omsetningspåbudet til 3,5 pst. i 2010 som en seier for SV og Senterpartiet. Men i Regjeringens begrunnelse for avgiftsforslaget i statsbudsjettet vises det jo til at partene i klimaforliket er enige om 5 pst. i 2010. Sannheten er altså at Regjeringen svekker satsingen på biodrivstoff på to områder samtidig. De struper markedet med avgifter, og svekker inngåtte avtaler om skjerpning av omsetningspåbudet. Vi kan med dette få nedleggelse av arbeidsplasser. Planlagte milliardinvesteringer på Follum uteblir, Schenker, Posten, Ruter og andre avblåser satsingen på høyinnblanding av biodiesel på sine kjøretøyer.

Arbeiderpartiet har de siste ukene begynt å argumentere med manglende klimaeffekt og hensynet til matsikkerhet som grunnlag for biodieselavgiften. Dette argumentet er ikke å finne i begrunnelsen i statsbudsjettet, men er åpenbart blitt veldig viktig nå. Fra Kristelig Folkepartis side har vi vært opptatt av denne problemstillingen. Våren 2008 fremmet Dagfinn Høybråten en interpellasjon hvor han tok opp de etiske utfordringene knyttet til at store landområder tas ut av matproduksjonen for å produsere biodiesel. Vi utfordret Regjeringen til straks å utarbeide et rapporteringssystem med bærekraftskriterier for biodrivstoff i påvente av EUs varslede sertifiseringsordning. Denne debatten som Kristelig Folkeparti var sterkt delaktig i, la grunnlaget for den avtalen som kom i stand mellom partene i klimaforliket 3. desember 2008. Der står det fast at bærekraftskriterier skal innføres i 2010. Men der har vi ikke sett noe fra Regjeringen i så måte, og de vil jo heller ikke stemme for forslaget om dette i dag.

Til sist: Oljeselskapene har nå fått skylden for at det ikke lar seg gjøre å komme i mål med et omsetningspåbud, slik det ble framstilt tidligere i dag. Da må vi minne om at da vi 9. oktober 2008 spurte finansministeren om forskrifter for hvordan dette skulle gjøres, svarte hun at det skulle komme i oktober 2008, for vel ett år siden. Det kom for tre uker siden, altså over ett år etter det man sa. Da er det ikke rart at oljeselskapene ikke skjønner hvordan man skal leve opp til forventninger man ikke kan, når Regjeringen ikke leverer.

Med dette tar jeg opp Kristelig Folkepartis forslag.

Presidenten: Representanten Hans Olav Syversen har tatt opp de forslagene han refererte til.

Det blir replikkordskifte.

Irene Johansen (A) [12:06:20]: Kristelig Folkeparti kaller sitt alternative budsjett «Mer sosial økonomi», og ønsker med det et mer sosialt budsjett, som representanten poengterte i sitt innlegg. Og det er gledelig å se at Kristelig Folkeparti, i motsetning til de andre borgerlige partiene, ikke har skattelette til de rikeste på toppen av sin prioriteringsliste.

Vil Kristelig Folkeparti garantere at de også i et eventuelt regjeringssamarbeid med Høyre går for en mer so-

sial økonomi, slik som tittelen på det alternative budsjettet tyder på, framfor skattelette til dem som har mest fra før?

Hans Olav Syversen (KrF) [12:07:00]: Jeg skjønner at Arbeiderpartiets Irene Johansen er opptatt av framtiden, og jeg kan forsikre om at Kristelig Folkeparti i et eventuelt regjeringssamarbeid kommer til å være krystallklare på at vi skal ha en sosial økonomi. Det skal vi få til – om det blir med den ene eller den andre. Men jeg synes kanskje det er mer grunn til å gå inn i det budsjettet vi i dag skal vedta for 2010, å se på hvor man kunne bedre den sosiale innretningen for 2010. Dessverre har ikke det vært mulig fordi regjeringspartiene ikke har hatt handlingsrom til å gjøre noe som helst, dessverre.

Presidenten: Neste replikant er representanten Torfinn Opheim. – Det hadde kanskje vært mindre forvirrende for representantene i salen hvis den som skal svare på replikken, inntar den talerstolen som vanligvis brukes til det. Jeg er fullt innforstått med at representanten Syversen ofte tar replikk, men i dag skal han også svare på replikk.

Torfinn Opheim (A) [12:08:06]: Jeg vil først si at Kristelig Folkeparti er vel det opposisjonspartiet som har et budsjettforslag som ligger nærmest regjeringspartiernes budsjettforslag når det gjelder pengebruk. Jeg tror forskjellen på regjeringspartiernes forslag og Kristelig Folkepartis forslag er under 1 pst. I det ligger det at avstanden til de andre opposisjonspartiene vel må være større.

Samtidig har Kristelig Folkepartis leder i lag med andre partiledere gått ut den siste tiden og spekulert i at dagens regjering har kort levetid. Det betyr jo at Kristelig Folkeparti antakeligvis vil være med og danne et alternativ til dagens regjering. Da blir spørsmålet mitt, sett i forhold til de andre budsjettforslagene som er lagt fram: Hvilket budsjettforslag vil Kristelig Folkeparti påstå ligger nærmest Kristelig Folkepartis budsjettforslag?

Hans Olav Syversen (KrF) [12:09:00]: Først til plasseringen: Det er litt uvant for meg å se til høyre når jeg skal svare på replikker fra Arbeiderpartiet og SV, så jeg får beklage det!

Når det gjelder budsjettforslagene, som representanten Opheim var innom, er det klart at vi legger til grunn vårt eget budsjettforslag når vi fremmer det i opposisjon, akkurat som Arbeiderpartiet har gjort. Jeg er glad for at man har registrert at Kristelig Folkeparti har lagt fram et sosialt budsjett. Det er et adelsmerke for oss.

Det vi skulle ønske, var – ikke minst når en ser det faktum at man legger ned institusjoner som behandler rusavhengige – at det var mulig å snakke med flertallspartiene om dette. Men døren har jo vært lukket når vi har villet snakke om det, om biodiesel eller hva det måtte være. Jeg vil derfor svare ved å si at den dagen Arbeiderpartiet her i Stortinget, selv om de sitter i regjering, er interessert i å forbedre budsjettet, håper jeg vi kan få til noe.

Gina Knutson Barstad (SV) [12:10:15]: Med Regjeringens storsatsing på full barnehagedekning synes jeg det er litt underlig å registrere at Kristelig Folkeparti gjentatte ganger tar til orde for å øke kontaktstøtten. Kontaktstøtten er et blindspor i norsk politikk. Det er høyresidens betaling for at man ikke skal benytte seg av et offentlig tilbud.

Jeg mener at full barnehagedekning, som gir trygghet og forutsigbarhet for småbarnsfamilier, er viktigere enn kontaktstøtte. Valgfrihet er å la begge kjønn delta i yrkeslivet – ha en skikkelig lønnsinntekt og tjene opp egne pensjonsrettigheter. I tillegg til å være likestillingsfiendtlig er kontaktstøtten et tiltak som er inkluderingshemmende, for vi vet at de fleste som mottar kontaktstøtte, har minoritetsbakgrunn.

Anerkjenner representanten Syversen det problematiske ved en videreføring av kontaktstøtten?

Hans Olav Syversen (KrF) [12:11:09]: Nå snakker representanten ut fra en regjering som faktisk har kontaktstøtte på programmet neste år. Det er derfor en voldsom kritikk av egen regjering representanten nå avleverer. Så vidt jeg vet, er Senterpartiet også – prisverdig nok – fortsatt en klar forsvarer av at familiene skal ha valgfrihet.

Jeg er helt klar over at det er en stor forskjell på SV og Kristelig Folkeparti når det gjelder familiepolitikken. SV vil bestemme over andre. De vet hva som er best for familien, og er ikke villig til at det skal være noen form for valgfrihet. Kristelig Folkeparti mener at barnehager, men også kontaktstøtte, er viktig for å gi valgfrihet, som gjør at foreldrene selv kan velge den omsorgsformen som er riktig for dem. Det valget trenger ikke vi å overta for dem – tvert imot, den tilliten bør foreldrene ha.

Geir Pollestad (Sp) [12:12:19]: I dagens Aftenposten slås det fast at Senterpartiet nå har lengre ansiennitet enn Kristelig Folkeparti i regjeringsskontorene. Når en ser på Kristelig Folkepartis budsjettforslag, som ligger så tett opptil Regjeringens budsjett, skulle en nesten tro at det er et ønske om å få godskrevet regjeringssansiennitet også fra opposisjonens posisjon. For det er ingen tvil om at dette budsjettet ligger tettere opptil Regjeringens budsjett enn det gjør til Høyres og Fremskrittspartiets budsjett.

For regjeringspartiene er dette budsjettet et stort første skritt mot å nå målene i Soria Moria II. Skal jeg driste meg til å oppsummere det som ligger i Kristelig Folkepartis budsjett, skal Regjeringen nå målene i Soria Moria II på fire år. En kan få inntrykk av at Kristelig Folkeparti har mål om å nå målene i Soria Moria II på tre år. Mitt spørsmål er: Føler Kristelig Folkeparti seg fortsatt hjemme i selskap med Høyre og Fremskrittspartiet?

Hans Olav Syversen (KrF) [12:13:21]: Jeg skjønner at det er en viss grad av stolthet over antall dager man har sittet i regjering, så jeg får skynde meg å gratulere Senterpartiet! Jeg ble litt i tvil da jeg hørte på representanten Lundteigen om hvor vel man egentlig følte seg i regjering, men etter å ha hørt på Pollestad skjønner jeg at man fortsatt regner med å sitte der en stund til.

Kristelig Folkeparti er et sentrumparti. Vi har lagt

fram et budsjett i tråd med det vi sa i valgkampen, i tråd med vårt program. Jeg er veldig glad for at regjeringspartiene ser at det er mye god sosialpolitikk der som de kanskje selv ville ha støttet, men som de dessverre ikke har hatt myndighet til eller rammer for å gjøre fra sine sjefer i Regjeringen. Hvis dette er et forsøk på å si at vi har noe å snakke om, f.eks. for å forbedre innsatsen mot fattigdom, blir vi gjerne med på en samtale om det.

Trygve Slagsvold Vedum (Sp) [12:14:30]: Jeg vil fortsette der forrige representant fra Senterpartiet slapp. Jeg vil sitere fra finansinnstillingen. Kristelig Folkeparti skriver at

«det er bred politisk enighet om svært mye av innholdet i statsbudsjettet. Mange av prioriteringene som er gjort, vil Kristelig Folkeparti være enig i».

Det er veldig hyggelig, og det er veldig bra. Så kan jeg sitere et annet parti i opposisjon. Fremskrittspartiet skriver at

«det fremlagte statsbudsjettet er lite egnet til å møte de utfordringene Norge står overfor».

Tidligere i debatten tok en representant for Kristelig Folkeparti en replikk når det gjelder det landbrukspolitiske området, der vi ser at Fremskrittspartiet ønsker å kutte over 6 milliarder kr, og Høyre ønsker å kutte over 2 milliarder kr, selv om jordbruksavtalen er inngått.

Leser vi videre i budsjettet, ønsker Kristelig Folkeparti å øke bistandsbudsjettet ytterligere, selv om Regjeringen har økt bistandsbudsjettet kraftfullt.

Hvordan kan Kristelig Folkeparti – uten å gå sammen med de rød-grønne – klare å få gjennomslag for sin politikk, når vi ser at de to andre partiene, Høyre og Fremskrittspartiet, som er de som har noen kraft i opposisjonen, er fundamentalt uenig i den politikken Kristelig Folkeparti står for?

Hans Olav Syversen (KrF) [12:15:37]: Først må det om at bistanden er økt kraftig, korrigeres. Det som har skjedd, er faktisk at man for første gang på mange år reelt kutter til de fattigste i verden. Det burde det vært langt mer oppmerksomhet på, for det er et stort paradoks at man ikke minst kutter støtten til de fattigste i Afrika.

Så er det vel ingen stor overraskelse at Kristelig Folkeparti og Fremskrittspartiet har en litt ulik politikk når det gjelder landbruk. Det var vel også det som kom til uttrykk i replikkordskiftet mellom Kristelig Folkeparti og Fremskrittspartiet tidligere i dag. Den uenigheten har vi hatt, den har vi i dag, og det vil ikke forbause meg om den er der også framover.

Presidenten: Replikkordskiftet er dermed omme.

Borghild Tenden (V) [12:16:47]: I Venstres stortingsvalgprogram for perioden 2009–2013 har vi pekt på tre store utfordringer som krever nasjonale reformer, og som ikke minst krever en helt annen politisk vilje til å ta tak i de store utfordringene enn det Regjeringen og regjeringspartienes budsjettopplegg gjør. Disse utfordringene er:

1. å ta steget over i lavutslippssamfunnet
2. å bygge kunnskapssamfunnet
3. å reformere velferdssamfunnet

Venstres alternative budsjett for 2010 er det første betydelige skrittet for å endre kursen i en slik retning. Vi har tydelige prioriteringer som peker ut en vilje til å satse på fremtiden. Vi prioriterer gjennomgående en satsing på flere arbeidsplasser, særlig i det nyskapende miljø- og klimavennlige næringslivet. Dette gjør vi gjennom et målrettet skattesystem i en mer miljø- og bedriftsvennlig retning. Vi gjør det gjennom en rekke tiltak som skal gjøre det mer attraktivt å være selvstendig næringsdrivende, og vi gjør det med en målrettet satsing på virkemidler for å stimulere til et mer miljøvennlig næringsliv. Samlet innebærer Venstres alternative budsjett mer enn 7 milliarder kr til ulike tiltak for å få flere arbeidsplasser.

Venstres prioriteringer videre er en kraftig satsing på nyskaping, forskning og høyere utdanning. Regjeringen forsøker så godt den kan, med retorikk om at det aldri har vært satset mer, men sannheten er at Regjeringen fortsatt ikke har kommet ut av det hvileskjæret som både forskning, høyere utdanning og nyskaping har befunnet seg i de siste fire årene. Samlet foreslår Venstre ca. 2,2 milliarder kr i ekstratiltak for en målrettet satsing på forskning, utdanning og nyskaping. Venstre foreslår også en gjennomgående styrking av og satsing på miljø- og klimavennlige løsninger, med en spesiell satsing på jernbane og kollektivtransport og et kraftfullt skattesifte fra rød til grønn skatt. Samlet foreslår Venstre nesten 1 milliard kr mer til jernbane og 320 mill. kr mer til kollektivtransport. I tillegg foreslår Venstre et skattesifte fra rød til grønn skatt på om lag 4 milliarder kr. Dessverre bærer Regjeringens skattepolitikk snarere i retning av at man går fra grønn til rød skatt. Og sist, men ikke minst, har Venstres alternative budsjett for 2010 en målrettet innsats mot fattigdom blant barn og ungdom. Vi foreslår ulike tiltak som innebærer en påplussing på vel 1,8 milliarder kr i forhold til Regjeringens forslag. Det viktigste enkelttiltaket er det som alle er enige om er best og mest virkningsfullt, men som Regjeringen ikke vil eller evner å gjennomføre, nemlig å heve sosialhjelpssatsene opp til det nivået SIFO mener bør være minimumsnivået.

Vi hadde en meget interessant runde her i Stortinget for nøyaktig 14 dager siden om utfordringer for norsk økonomi fremover. Blant annet sa finansministeren at bare siden perspektivmeldingen i 2009 ble lagt fram, har inndekningsbehovet i en generasjonssammenheng økt fra 3,25 pst. til i overkant av 6 pst. av fastlands-BNP i 2060. Det innebærer at vi på lengre sikt må gjennomføre tiltak i denne størrelsesorden for å begrense utgiftene i offentlig sektor, eller gjøre ting smartere og annerledes, slik at ting gjøres mer effektivt, eller at inntektene økes. Det finansministeren i realiteten sa mellom linjene, er at det statsbudsjettet som i dag får flertall, egentlig ikke er godt nok tilpasset den økonomiske situasjonen og de utfordringene vi står overfor. I så måte blir det som en aldri så liten déjà vu fra fjorårets budsjettbehandling, hvor det som kjent ble varslet samme dag at det om kort tid ville komme en tiltakspakke, en budsjettrevidering. Venstre har derfor

valgt å legge fram et budsjettopplegg som samlet innebærer vel 1 milliard kr mindre i oljepengebruk enn Regjeringens og regjeringspartienes opplegg. Sammen med en netto skattelette på 442,5 mill. kr vil Venstres alternative budsjett virke noe mindre ekspansivt på norsk økonomi og dermed i seg selv være et bidrag til å trygge arbeidsplasser gjennom mindre press på rente og kronekurs.

Til slutt verker jeg etter å bruke noe tid på å kommentere Regjeringens mange og rare bortforklaringer om avgift på biodiesel, men det får jeg komme tilbake til senere i debatten.

Jeg tar helt til slutt opp de forslagene som Venstre er medforlagsstiller til – og som ikke allerede er tatt opp – eller er alene om i innstillingen.

Presidenten: Representanten Borghild Tenden har tatt opp de forslagene hun refererte til.

Det blir replikkordskifte.

Gerd Janne Kristoffersen (A) [12:22:05]: Halvparten av formuesskatten betales av de 2,5 pst. rikeste menneskene i Norge. Her vil Venstre bidra til lettelser i beskatningen. Samtidig øker Venstre barnehageprisene, som vil gjøre det vanskeligere både for barn og for småbarnsforeldre. Venstre kutter i Den kulturelle spaserstokken, som er et tilbud rettet mot eldre som ellers har problemer med deltakelse ved kulturarrangement, og Venstre kutter i frukt- og grøntordningen i skolen.

Mitt spørsmål til representanten Tenden blir da: Hvorfor har Venstre valgt å prioritere mer til de rikeste på bekostning av barn og kulturtilbud til eldre? Er det dette som er Venstres bidrag til fornyelse av velferdsstaten?

Borghild Tenden (V) [12:23:01]: Jeg skulle gjerne gått inn på hvert enkelt av disse tilfellene, men det håper jeg vi kan komme tilbake til senere. Det undrer meg at en representant som jeg vet er veldig opptatt av forskning og utdanning, ikke ser hva Venstre gjør innenfor det feltet, og heller tar opp ting som kutt i tilbudet til barn og eldre. Det vi gjør innenfor barnehage, for å ta én av de tingene som du tok opp, gjør vi rett og slett fordi vi ønsker mer kvalitet i barnehagen. Vi ønsker rett og slett at det skal være sånn at det ikke skal være minstepris. Vi vil at de som har dårligst råd, faktisk skal betale mindre. Vi vil ha en mer behovsprøvd barnehagebetaling. Og så er det sånn at vi går inn for en skattelette på 442,5 mill. kr. Det er ikke mye, men det er etter Venstres syn nok til å sikre arbeidsplasser, og det burde også denne representanten være opptatt av.

Gunvor Eldegard (A) [12:24:09]: Sjølv om Venstre har omtrent same pengebruk som Regjeringa, er det ulike prioriteringar, bl.a. innan fordeling: Mindre skatt til dei med høge inntekter, altså 69 000 kr for dei med over 3 mill. kr i inntekt, og nærmast ingenting for dei med låge inntekter. For å dekkja inn sine prioriteringar har dei brukt ulike innsparingstiltak som faktisk ikkje er i tråd med god budsjetteringspraksis. Eg berre nemner reduserte dagpengeutbetalingar, 3 200 færre tiltaksplassar som føl-

gje av at Venstre legg til grunn lågare arbeidsløyse, anslått effekt av samordningstiltak ved helseføretak, færre AFP-pensjonistar og sal av eigedom, som berre er ei inngongsinntekt. Eg har veldig lyst til å spørja representanten Tenden om korleis Venstre ville ha prioritert dersom dei skulle lagt fram eit reelt budsjett.

Borghild Tenden (V) [12:25:11]: Jeg er veldig stolt av Venstres alternative budsjett fordi vi vil ha mer skatt på forbruk, helse- og miljøskadelig atferd, vi vil ha mindre skatt på arbeid for at flere folk skal komme i arbeid, og vi vil legge om fra rød til grønn skatt med 4 milliarder kr. Det er jeg faktisk veldig stolt av. Så nevnte representanten det med fattigdom, hvis jeg ikke husker feil. Der er det faktisk sånn at vi øker sosialhjelpssatsene, og, som jeg nevnte i sted, vi vil ha gradert foreldrebetaling i barnehagene, noe som fører til at de som tjener minst, kan betale minst. Så er det sånn at vi også bruker mye penger på rusbehandling. Det burde også denne representanten, som kommer fra Akershus, der vi har store utfordringer på rusfeltet, være opptatt av.

Trygve Slagsvold Vedum (Sp) [12:26:22]: Det er interessant å høre på representanten fra Venstre når hun snakker om jernbane. Nå er de blitt veldig opptatt av jernbane etter at de kom i opposisjon. Under den forrige regjeringen hadde Venstre samferdselsministeren. Hvis vi ser på hva Venstre gjorde da de satt med regjeringsmakt, gjorde de så å si ingenting på jernbane. Hvis man ser på budsjettallene, vil man se at de har over doblet seg, til opp mot 180 pst. mer til jernbane nå enn for fire år siden. Det har skjedd en enorm satsning på jernbane. Det er satt i gang flere prosjekter. Hvorfor gjør ikke Venstre noen ting når de er i posisjon? Når de er i opposisjon, snakker de, mens det er Senterpartiet og de rød-grønne som handler og klarer å få fart på jernbaneutbyggingen. Hovedutfordringen nå innenfor jernbane er ikke mangel på penger. Hovedutfordringen er at det er så mange prosjekter at det er fagfolkene det skorter på.

Borghild Tenden (V) [12:27:08]: Dette var en veldig forutsigbar øvelse fra Senterpartiet. Jeg har sittet på Stortinget i fire år, og jeg har ikke hørt noe annet enn at Senterpartiet snakker om forrige regjering. Det synes jeg er veldig lite offensivt. Jeg hadde kanskje trodd, når jeg kom inn denne gangen også, at vi kunne begynne, og kanskje sammen, å se framover.

Men jeg skal svare på det representanten spør meg om. Vi har mer penger å bruke nå. Senterpartiet har mer penger å bruke, og Venstre har mer penger å bruke. Derfor prioriterer vi slik vi gjør, og vi har brukt mer penger på jernbane og kollektivtrafikk enn Senterpartiet. Det er faktisk også sånn at vi ligger etter NTP som vi behandlet i vår. Det synes jeg er ganske alvorlig, spesielt med tanke på at finansministeren varsler at vi må ha innstramminger. Jeg kommer til å følge nøye med på om Senterpartiet holder de lovnadene som ligger i NTP.

Inga Marte Thorkildsen (SV) [12:28:16]: Sett med SV-øyne er det en del elementer i budsjettet fra Venstre som jeg synes er veldig bra og fortjener skryt. Men jeg synes ikke at representanten Eldegard svarte bra på spørsmålet fra Gerd Janne Kristoffersen som dreide seg om en del kutt som Venstre foretar som særlig rammer barn og eldre og deres livskvalitet, og som også bidrar til å øke forskjellene, ikke minst mellom barn i Norge. Hvis man ønsker mer kvalitet i barnehagene, kan man jo prioritere det i stedet for å prioritere f.eks. en målretta skattelette til de aller rikeste. Det er 69 000 kr til de som har over 3 mill. kr i bruttoinntekt, og på toppen av det fjerning av arveavgiften som også er veldig målretta for å øke forskjellene mellom folk i Norge, og som særlig går til de som har mest. Hvordan kan man forsvare det med det handlingsrommet som vi tross alt har hatt, hvorfor har ikke Venstre prioritert annerledes?

Presidenten: Presidenten går ut fra at det er representanten Tenden som skal svare på spørsmålet, og ikke Eldegard som feilaktig ble nevnt.

Inga Marte Thorkildsen (SV) [12:29:24]: Jeg nevnte Kristoffersen, hun hadde et spørsmål i sted som jeg fulgte opp.

Presidenten: Jeg tror Tenden skal få anledning til å svare uansett.

Inga Marte Thorkildsen (SV) [12:29:32]: Unnskyld.

Borghild Tenden (V) [12:29:33]: Tusen takk for det. Jeg er glad for det representanten sa. Vi har mye felles, SV og Venstre, innenfor miljøpolitikk. Jeg er veldig glad for skrytet jeg fikk innledningsvis. Så er det dette med skattelette, som ble nevnt her flere ganger. Vi er forskjellige partier. Vi mener at det vi har gjort innenfor skattepolitikken, vil skape flere arbeidsplasser. Venstre er genuint opp-tatt av gründere og det å skape nye arbeidsplasser. Men da må vi legge til rette for dette, da må vi faktisk gjøre noe med rammevilkårene. Vi må gjøre noe med SkatteFUNN-ordningen. Den må økes. Den har vært en suksess. Vi startet med den under Bondevik II-regjeringen. Heldigvis har denne regjeringen fortsatt med den. Venstre har forslag om en KapitalFUNN-ordning. Venstre har forslag om mange incentiver som går på å skape arbeidsplasser, men da må man legge forholdene til rette for det.

Presidenten: Replikskiftet er over.

Statsråd Sigbjørn Johnsen [12:30:54]: Norsk økonomi har vært gjennom det sterkeste internasjonale tilbakeslaget på mange tiår. Vi har klart å komme oss godt gjennom det, og det er også noe som blir lagt merke til utenfor landets grenser. Men samtidig er det fortsatt store utfordringer som venter på oss.

Vi er et av verdens rikeste land. Det gjør at vi er heldig stilt. Oljeressursene har hjulpet oss til å komme dit vi er nå. Men dette handler ikke bare om olje, det er ar-

beidskraften og menneskene som er vår viktigste ressurs. Det er innsatsen fra den enkelte, både fra våre forfedre og fra dem som lever i dag, som har gjort utviklingen av velferdssamfunnet vårt mulig.

En sentral utfordring for den økonomiske politikken er å oppfylle generasjonskontrakten. Vi som lever i dag, må dekke våre behov uten å ødelegge kommende generasjoners mulighet til å dekke sine. Ikke bare våre barn, men også de som kommer deretter og etter det igjen, skal kunne vokse opp i et trygt og godt samfunn. Det krever at ressursene vi har fått fra våre foreldre og besteforeldre, forvaltes på en god og bærekraftig måte.

De som kjempet fram folkeskolen, folketrygden og nasjonal kontroll over naturressursene, gjorde valg som kommer oss som lever i dag, til gode. Sammenlignet med andre land har Norge høy levestandard, lav arbeidsledighet, omfattende fellesskapsløsninger og en jevn inntektsfordeling. Det er dette som kjennetegner den norske modellen.

Nå er det opp til oss å ta vare på og videreutvikle denne samfunnsmodellen, etter hvert som flere blir eldre og inntektene fra oljevirkomheten begynner å falle. Skal vi kunne oppfylle generasjonskontrakten, må vi holde orden i økonomien og forvalte ressursene våre på en god måte, ikke minst arbeidskraften og oljeformuen. Vi forvalter et samfunn og en rikdom som det hviler odell på. På samme måte som vi har kunnet bygge videre på det fundamentet våre forfedre la for oss, har vi en plikt til å legge grunnlaget for at våre etterkommere skal få det like bra som oss. Dette er vår generasjonskontrakt med våre barn og dem som kommer etter.

Regjeringens politikk skal bygge på at denne kontrakten skal overholdes. Vi fører en politikk for en stabil og bærekraftig økonomisk utvikling, med lav arbeidsledighet og høy sysselsetting. Rammeverket rundt handlingsregelen for budsjettpolitikken og sparing gjennom pensjonsfondet støtter opp om dette. Regjeringen ser det som særlig viktig at dette rammeverket blir videreført.

Det budsjettet som vi diskuterer i dag, ivaretar disse hensyn på en god måte. Budsjettet for 2010 er et godt budsjett. Det er et godt budsjett på mange måter. I tillegg til å ta inn over seg de utfordringene vi ser framover, satter vi på å sikre velferden for folk. Vi fremmer flere tiltak som styrker områder som er grunnleggende for å ha en god velferdsstat – omsorg, helse, skole og barnehager. I tillegg øker vi innsatsen på samferdsel, miljø, utvikling og forskning. Forskjeller i levekår utjevnes, noe som er viktig for å kunne sikre et godt samfunn for alle. Dette budsjettet viser at Regjeringen fører en politikk som bygger på rettferdighet og fellesskap.

Det budsjettet vi diskuterer, må ses i lys av situasjonen i norsk økonomi. Vi har lagt bak oss et vanskelig år. Den internasjonale finanskrisen har stilt politikken på prøve. Både under krisen og tidligere har Norge og norske myndigheter gjort valg som har hjulpet oss til å takle den vanskelige situasjonen:

- Vi har en god og sammenhengende regulering av finanssektoren.
- Vi har en stor offentlig sektor som bidrar til å stabilisere norsk økonomi.

- Vi har penger på bok. Det har gitt oss en handlefrihet som vi i denne situasjonen har valgt å bruke.
- I tillegg har aktiviteten i oljevirkksomheten holdt seg oppe. Dette kommer bedrifter i Fastlands-Norge til gode.

Alt dette gjorde at vi stod godt rustet til å møte de utfordringer som finanskrisen skapte.

Men krisen er ikke over. Deler av det konkurranseutsatte næringslivet er fortsatt i en krevende situasjon. Enkelte norske bedrifter, arbeidsplasser og sektorer har blitt rammet hardere enn andre. Særlig enkelte eksportrettede virksomheter har merket fallet i etterspørsel og priser på produktene sine det siste året. Når lønnsomheten for disse bedriftene presses ned, blir det vanskeligere å bære de høye lønningene i Norge. Derfor er det viktig å få kostnadsveksten ned.

Her må partene i arbeidslivet selv bidra til at vi får en kostnadsvekst i norsk næringsliv som er bærekraftig over tid. Det har vi klart før, og det skal vi klare på nytt. Det inntektspolitiske samarbeidet og den norske lønnsforhandlingsmodellen, der konkurranseutsatt sektor forhandler først, legger til rette for det. Det er dette vi nå må lære å dra nytte av framover.

Heldigvis har utsiktene for både norsk og internasjonal økonomi bedret seg den siste tiden, men usikkerheten er fortsatt betydelig. Arbeidsledigheten er langt lavere i Norge enn i andre land, men selv om den økonomiske veksten i Norge ventes å ta seg opp framover, vil ikke det være nok til å forhindre at arbeidsledigheten vil øke noe fra i år til neste år. Ledigheten er nå lavere enn forventet, men samtidig går sysselsettingen ned. Dette viser noen av de utfordringer vi står overfor i tiden som kommer.

For å unngå varig utstøting og tap av kompetanse er det viktig at vi tar vare på arbeidskraften i krisetider. Dette har vært en hovedoppgave for Regjeringen det siste året. Vi er nødt til å legge til rette for verdiskaping og høy yrkesdeltakelse. Det er en kvalitet i seg selv for samfunnet, for skal vi lykkes med utfordringene framover, er det viktig at vi lykkes med en fornyet arbeidslinje. Jo færre som kommer over på trygder og stønader, desto lavere blir de offentlige utgiftene. Men ikke minst gir deltakelse i arbeidslivet økt velferd for den enkelte, både med tanke på inntekt og sosial utfoldelse.

Budsjettet for 2010 støtter opp under den gryende oppgangen i økonomien. Budsjettet er godt begrunnet og i tråd med handlingsregelen. Den har egentlig vært der helt siden oljen kom og går ut på at oljeinntektene skal brukes for å jevne ut svingninger i økonomien.

Bruken av oljeinntekter er brakt opp på et høyt nivå. En aktiv bruk av finanspolitikken i krisetider krever at vi holder igjen i budsjettpolitikken når det går bra. Etter hvert som utsiktene bedres og veksten i økonomien tar seg opp, må bruken av oljeinntektene igjen bringes tilbake til 4 pst.-banen for realavkastningen av Statens pensjonsfond – Utland. Jeg er den første til å innrømme at dette blir vanskelig og krevende, men det er både nødvendig og mulig. Og vi har klart det før.

Opposisjonspartiene har lagt fram sine alternative budsjetter. Vi har ulike syn på prioriteringene, og på hvilken

samfunnsutvikling vi ønsker. Regjeringen er uenig i opposisjonens forslag om å senke det generelle skattenivået for dem med de høyeste inntektene og formuene. For Regjeringen er det viktigere å bruke de store pengene på å styrke velferden framfor å gi skattelettelse til dem som har mest fra før.

Med unntak av Fremskrittspartiet er det bred oppslutning i Stortinget om rammeverket som er etablert for den økonomiske politikken, og om at handlingsregelen skal følges. Det er også støtte til at vi framover må komme tilbake til 4 pst.-banen innen rimelig tid. Det lover godt.

Opposisjonspartiene legger i sine budsjettalternativer opp til om lag samme oljepengebruk som Regjeringen gjør i sitt budsjettforslag. Noen framstiller det endog som lavere pengebruk enn i Regjeringens forslag. Så er det vel slik at de ulike partienes forslag til konkret inndekning i en del tilfeller er svært luftige og noen ganger til dels fraværende. Noen har basert seg på midlertidige inntekter fra salg av eiendom. Hvis en nå tar inn over seg at budsjettvirkningen av de foreslåtte skattelettelsene må regnes på helårsbasis, synes det vel som om den samlede oljepengebruken i de alternative budsjettene er noe høyere enn den er i Regjeringens forslag.

Budsjettet er godt tilpasset de utfordringene vi står overfor i det kommende året med tanke på de etterdønningene vi vil se av finanskrisen. Samtidig er det viktig å minne om at de utfordringene vi står overfor i de kommende årene, er vanskelige og harde å ta tak i. Det er et politisk ansvar å slå ring rundt og trygge den framtidige finansieringen av den norske velferdsmodellen.

Det er en stund til jeg blir pensjonist og faller for aldersgrensen, som for min del, som fylkesmann, er 70 år. Forhåpentligvis vil det den dagen bli holdt takketalere på Hamar, som det seg hør og bør for en avgående fylkesmann. Men egentlig ønsker jeg meg bare én takketales den dagen, og det er at junior, Jens Åge, holder en tale for sin far og sier: Takk for at du og din generasjon la til rette for at min generasjon skal klare generasjonskontrakten.

Det er det utviklingen i norsk økonomi vil dreie seg om framover. Derfor må vi føre en ansvarlig økonomisk politikk, slik at vi kan sikre en god velferdsstat for våre barn og våre barnebarn.

Presidenten: Det blir replikkordskifte.

Line Henriette Hjemdal hadde her overtatt presidentplassen.

Ulf Leirstein (FrP) [12:41:05]: Jeg skjønnte på finansministeren at han ikke hadde noen tro på at han skulle sitte som finansminister til evig tid – og det er et godt utgangspunkt. Det kommer et valg om noen år.

Når jeg hører på finansministeren, får jeg nesten inntrykk av at han ikke er helt komfortabel med det statsbudsjettet han forsvaret her i dag. Det er riktignok ikke han som finansminister som la fram dette statsbudsjettet, det var det en annen finansminister som gjorde.

Hvorfor sier jeg at jeg opplever at han ikke er komfortabel med det? Jo, jeg registrerer at finansministeren er vel-

dig opptatt av hva som skal skje fra 2011 og framover – om man skal få ned pengebruken i statsbudsjettet. Da er det noe pussig at man har et statsbudsjett i dag hvor man bruker veldig mye penger, og sprer dem til veldig mange gode formål. Det kommer til å gjøre jobben med å få pengebruken ned atskillig vanskeligere fra 2011, noe som finansministeren er opptatt av. Er det da slik at man med dette budsjettet, som finansministeren nå anbefaler, vil gjøre jobben med å kutte utgiftene i 2011 enklere eller vanskeligere?

Statsråd Sigbjørn Johnsen [12:42:11]: Det var ikke et varsel om en forestående avgang, men når en blir 70, er det vel kanskje på tide å trekke seg tilbake.

Jeg synes dette er et godt budsjett. I dag har vi fått de siste arbeidsledighetstallene som viser at den registrerte ledigheten i Norge er på 2,6 pst. Det er et uttrykk for at den økonomiske politikken virker. Handelspartnerne våre har i gjennomsnitt en arbeidsledighet på 7,8 pst. – altså tre ganger så høy – så jeg synes dette er et godt budsjett. Men det er ingen tvil om at det er et budsjett hvor vi bruker mye penger, og som gjør det krevende å få ned pengebruken og få redusert veksten i utgiftene i årene framover. Det må vi! Men det vil avhenge av mange ting, bl.a. hvordan utviklingen i internasjonal økonomi går, hvordan oljeprisen utvikler seg, og om de land som nå har brukt betydelige midler for å bekjempe finanskrisen, trekker seg gradvis og kontrollert tilbake, eller om det skjer over natta. Det er mye som skal klaffe for at vi skal få dette til, men den jobben skal vi gjøre.

Christian Tybring-Gjedde (FrP) [12:43:24]: Statsråden hever seg egentlig over realitetene i norsk økonomi og i norsk politikk. Han snakker mest om fremtiden, hvordan det blir når han blir 70, og hvordan det skal se ut når han går av med pensjon. Det som betyr noe, er hvordan det er nå, og det er den politikken statsråden må stå inne for. Regjeringen pleier ofte å vise til at norsk arbeidsledighet, som vi i dag fikk høre er på 2,6 pst., ligger an til å være den laveste i Europa. Det er bra!

Samtidig og i samme åndedrag burde man si at 25 pst. av samtlige nordmenn mellom 18 og 65 år lever på offentlige overføringer. Det er dobbelt så mange som i de landene vi konkurrerer med. Så mitt spørsmål til statsråden er: Mener statsråden at denne fordelingen av folk på leting etter jobb, og folk permanent ute av arbeidslivet, er et sunnhetstegn for norsk økonomi? Eller ville statsråden ha foretrukket høyere arbeidsledighet dersom dette hadde betydd et redusert antall på ulike trygdeordninger? Altså: slik det er i våre konkurrentland, slik at de har mulighet til å skape arbeidsplasser og få folk tilbake i arbeid. Det har vi ikke mulighet til i Norge, når vi bare har 2,6 pst. som faktisk leter etter en jobb.

Statsråd Sigbjørn Johnsen [12:44:28]: Det er riktig at vår virkelighet er her og nå. Altså: Vi er i 2009, og vi behandler i dag budsjettet for 2010. Men samtidig er det slik at vi som er i denne sal – både de som skal stemme, og vi andre – har et ansvar for å forvalte de muligheter og de verdier som Norge har, slik at generasjonen etter

får nytte av det. Det er det politikk dreier seg om. Det er det politikk alltid har dreid seg om, helt fra vi begynte å bygge den norske velferdsstaten, at generasjoner etter oss skal få en tryggere og bedre framtid.

Så peker representanten på noe som er en stor utfordring i økonomien, nemlig at det er ca. en halv million mennesker i arbeidsfør alder som permanent eller på kortere basis er ute av arbeidslivet. Så et av de store prosjektene i årene som kommer, handler om hvordan vi skal ta vare på arbeidskraften på en bedre måte, hvordan vi skal bygge opp under og ikke uthule arbeidskraften. For det er samfunnets viktigste og største ressurs – mye, mye større enn oljeformuen. Så det blir en formidabel politisk oppgave, og jeg ser fram til fortsettelsen også i salen her når det gjelder akkurat det spørsmålet.

Jan Tore Sanner (H) [12:45:46]: Når finansministeren snakker om fremtiden, får jeg nesten hornmusikk i brystet som Høyre-mann. Når det ikke ender med et halleluja, er det fordi det er litt avstand mellom analysen og de tiltakene og den konkrete politikken som finansministeren forsvarer. Særlig opplever jeg at det er en forskjell mellom den analysen som finansministeren gir av etterdønningene etter finanskrisen for konkurranseutsatt sektor, og det budsjettet som er presentert, for finansministeren sa at budsjettet bygger opp under situasjonen i norsk økonomi.

Hvis man mener at konkurranseutsatt sektor sliter, er det jo påfallende at Regjeringen har nappet ut alle de konkrete tiltak man iverksatte for å gi drahjelp til konkurranseutsatt sektor, enten det gjaldt innovasjonslån, forskning eller bedre avskrivningsregler. Alle de forslagene er borte, samtidig som man har et budsjett som bidrar til å øke presset på rente- og kronekurs.

Statsråd Sigbjørn Johnsen [12:46:56]: Den overordnede økonomiske politikken er det viktigste for konkurranseutsatt næringsliv – det at vi klarer å føre en økonomisk politikk som fører til lave renter, som fører til lite press på kronekursen, som fører til at Norge totalt sett har en god konkurransekraft, og det å investere i utdanning o.l. Hvis vi ser på noen konkrete forslag, er det slik at vi i 2009 har foreslått betydelige økninger i GIEKs garantirammer, vi har satset betydelig på forskning, og ikke minst var vi raskt ute i fjor høst – for omtrent et år siden – og sørget for å bygge et soliditetsvern rundt norsk bankvesen og norsk finansvesen. Det er noe av det viktigste vi kan gjøre for å skape et godt grunnlag for næringsvirksomhet. Jeg er helt overbevist om at innsatsen for å bygge opp under det norske finansvesenet og finansmarkedene kanskje er det aller viktigste grepet vi har gjort for å passe på at det er muligheter for norske bedrifter til å konkurrere og til å produsere.

Jan Tore Sanner (H) [12:48:03]: Nå snakker finansministeren om fortid. Jeg snakket om fremtid, de forslagene som da ligger inne i budsjettet for 2010 og framover. Hvis vi er enige om at det er den overordnede økonomiske politikken som er viktigst for konkurranseutsatt sektor,

henger ikke det sammen med at finansministeren legger så stor vekt på at budsjettet bygger opp under situasjonen i norsk økonomi, for det blir mer krevende for de konkurranseutsatte bedriftene. Vi vet at konkurranseevnen har blitt svekket hvert eneste år siden den rød-grønne regjeringen kom til makten.

Vi faller også på Verdensbankens statistikk over land som det er gunstig å drive næringsvirksomhet i. Man har falt fra sjetteplass under den borgerlige regjeringen til tiendeplass under den rød-grønne regjeringen, og vi vet også at den kostnadsmessige konkurranseevnen for norske industriarbeidsplasser er svekket. Det er krevende i en situasjon hvor det internasjonale markedet faller. Da må vi som politikere ta tak i de virkemidlene som vi kan gjøre noe med. Markedet kan vi ikke gjøre noe med, men vi kan gjøre noe med rammebetingelsene, og vi kan bidra til at vi ikke øker presset på konkurranseutsatt sektor.

Statsråd Sigbjørn Johnsen [12:49:22]: Som jeg sa i stad: Det å passe på at vi har et finansvesen som fungerer godt, er avgjørende for at bedriftene våre skal gjøre det bra. Ser vi på budsjettet for 2009 og 2010, bygger det opp en politikk som skal passe på at ikke ledigheten skal bite seg fast i Norge, at arbeidsledigheten er lav slik at vi også i en krisetid kan passe på at den kompetansen som er i arbeidskraften, også blir der.

Så er det klart at hvis vi ser litt lenger framover, er det viktig at vi får et lønnsoppgjør på plass til våren. Som jeg nevnte i innlegget mitt, må frontfagene på en måte komme i forgrunnen. Det er klart at inntektspolitikken også skal bygge opp under konkurransekraften til norsk næringsliv, og når samspillet mellom finanspolitikk, pengepolitikk og inntektspolitikk fungerer på sitt beste, er det det som virkelig er med på å sørge for at det blir gode vilkår for å produsere fra Norge og selge i utlandet. Så det er i grunnen noe av det viktigste Regjeringen skal jobbe med gjennom 2010-budsjettet og i tiden framover.

Hans Olav Syversen (KrF) [12:50:42]: Jeg har sans for at finansministeren også ser budsjettet for 2010 i et generasjonsøyemed. Det minner meg vel om det som står i skriften – jeg vet ikke om inspirasjonen kommer derfra. Der står det at «Alt har sin tid», og fra 2011 og framover skjønner jeg at det er tid for innstramning, innstramning og innstramning. Det er det jo mye rett i når en ser på oljepengebruken for neste år.

Finansministeren sier, helt riktig, at oljepengebruken må ned, vi må nærme oss en 4 pst.-bane. Vi har greid det før, og da sikter han vel til forrige gang han var finansminister. Forskjellen var jo at den gang gikk antall eldre ned samtidig som man skulle stramme til. Det er det motsatte som nå skjer framover. Så mitt spørsmål er: Hvordan ser finansministeren for seg mulighetene for innstramminger, og på hvilke områder mener han det må skje?

Statsråd Sigbjørn Johnsen [12:51:48]: Jeg tror ikke jeg er i stand til å gå i detalj nå, men jeg kan komme med et par betraktninger. Det ene er at de utfordringene vi ser i dag, er litt forskjellige fra de vi hadde tidlig på 1990-tal-

let, hvis en skal gå tilbake til den tiden. En veldig stor forskjell er at da hadde vi lite penger på bok – de kom i 1996. Nå har vi et pensjonsfond på 2 600 milliarder kr, så det er klart at pengerikligheten i seg selv i det norske samfunnet gjør antakeligvis både forventninger større og innstramminger vanskeligere.

Men dette skal jo ikke bare handle om å redusere veksten i utgiftene, det skal også handle om en politikk som bl.a. skal gjøre det lettere for et lite mindretall som ikke har det så bra i Norge – barnevernsbarn, barn som faller ut av skolen, rusmisbrukere og andre. Vi skal også bruke denne perioden til å bygge noe for dem som ikke har fått ta del i velstandsutviklingen slik som vi andre. Så skjer det jo noe fra 1. januar 2011, nemlig pensjonsreformen, som Stortinget har bidratt til – og det er veldig bra. Den er et viktig innslag i det å kunne få en redusert vekst i utgiftene i årene framover, når eldrebølgen etter hvert siger inn over landet.

Borghild Tenden (V) [12:53:10]: Jeg vil snakke litt mer om de nære ting.

Jeg vil utfordre finansministeren litt på biodiesel, som er veldig populært om dagen. Miljøvernministeren, Erik Solheim, har innrømmet at det var et arbeidsuhell. Nå har jeg lyst til å høre med finansministeren: Er finansministeren enig med Venstre i at denne saken kunne ha vært håndtert litt annerledes, at man kanskje kunne fått et varsel tidligere, i revidert, om hva som kom til å skje? Slik det er nå, blir det satt opp mot jernbane, mot fattige – ja, argumentene skifter fra dag til dag. Er finansministeren enig med Venstre i at det kunne vært håndtert annerledes og mer forutsigbart?

Statsråd Sigbjørn Johnsen [12:54:01]: Man får jo inntrykk av at dette er noe som har kommet nesten som julekvelden på kjerringa. Men hvis vi går tilbake til bl.a. St. prp 1 for 2006–2007, den såkalte skatteproposisjonen, sier Regjeringen at

«på prinsipielt grunnlag bør alle trafikanter betale avgift som tilsvarer de kostnadene de påfører samfunnet i form av ulykker, kø, støy, utslipp til luft og veislitasje. Det meste av kostnadene ved bruk av personbil er knyttet til ulykker, kø og støy. Dette er kostnader som i liten grad varierer med valg av drivstoff».

Så det er i grunnen ikke helt nye tanker som kommer i statsbudsjettet for 2010 – et forslag som jeg stiller meg fullt og helt bak. Bare som et lite apropos: Det er ikke første gang avgifter har skapt brudulje i Stortinget. Jeg minnes en debatt som var i salen her i april 1986. Da var det spørsmål om å øke bensinavgiften med 5 øre.* Selv om det har vært mye støy nå, var det mye støy den gangen, og som kjent fikk det store konsekvenser – konsekvenser som vi ikke ser i denne saken.

Presidenten: Replikskordskiftet er over.

Helga Pedersen (A) [12:55:31]: Regjeringen har lagt fram et godt budsjett for 2010. Det er tilpasset den øko-

* Det korrekte er 35 øre.

nomiske situasjonen. Det er et budsjett for å holde folk i arbeid og for å sikre gode velferdstjenester.

Likevel har det de siste ukene vært høylytte diskusjoner rundt budsjettforslaget, særlig knyttet til det som handler om biodiesel. Mange har gitt uttrykk for sterke meninger, og Arbeiderpartiet har ved flere anledninger blitt beskyldt for maktarroganse. Det har også blitt gjentatt fra opposisjonspartiene her i dag.

Vi skal selvfølgelig vokte oss for å være arrogante, og vi må tåle at Arbeiderpartiet som et stort parti får dette søkelyset på seg. Samtidig kunne man si mye om arroganseanklagene som kommer mot et parti som ved hvert stortingsvalg siden krigen har vært det største, men som har gått inn i et forpliktende regjeringssamarbeid sammen med to andre partier og i tillegg har inngått forlik med opposisjonen på flere områder i forrige stortingsperiode. Det er heller ikke slik at arroganse må forveksles med evne til styring, vilje til å ta ansvar og den ryggraden som trengs for å stå i en storm – og det å ha en bevissthet om at de beslutningene vi tar nå, har betydning for hvordan samfunnet ser ut om noen år.

Dette gir ikke alltid kortsiktig gevinst på meningsmålingene, men å styre landet handler om å tenke langsiktig, og å stå opp for tiltak som ikke får stående applaus her og nå. Vi vet fra tidligere tider at vi har tapt oppslutning på å stå for upopulære, men nødvendige reformer. For eksempel ble våre endringer i mottaksystemet i 2001 i all hovedsak opprettholdt av den påfølgende borgelige regjeringen, sannsynligvis i dyp takknemlighet for at Arbeiderpartiet tok støyen. Det forventer jeg ikke at de sier høyt her i dag heller.

Budsjettet vi skal vedta i dag, inneholder også upopulære forslag, og i særdeleshet innføring av normal autodieselavgift på biodiesel. Det er flere som har tatt avstand fra forslaget med bakgrunn i at motivasjonen «bare» er å skaffe inntekter til staten. Når ble det et mindreverdige og nærmest tvilsomt motiv å sikre framtidige inntekter for fellesskapet?

For Arbeiderpartiet går dette rett inn i kjernen av vårt store prosjekt, nemlig en videreutvikling av velferdsstaten og et samfunn som inkluderer alle.

Inntekter til fellesskapet er en forutsetning for en fellesskole som er gratis og av høy kvalitet. Inntekter til fellesskapet er en forutsetning for et helsevesen som ikke spør, som i USA, hva du har betalt inn i privat forsikringspremie før du kan få behandling. Inntekter til fellesskapet er en forutsetning for å ruste opp veier, jernbane og havner, og inntekter til fellesskapet er en forutsetning for at det økende antallet eldre pleietrengende skal få et verdig og godt tilbud tilpasset ønsker og behov.

Når biodieselsaken har tatt så stor plass i media og hos opposisjonen som den har, handler det nok også om at statsbudsjettet for øvrig har blitt sjeldent godt mottatt. Budsjettet inneholder kraftige satsinger på tiltak for å få folk i arbeid, på kommunene, på samferdsel, på sykehus, på forskning, på kultur og en rekke andre områder. Dette er helt nødvendig i de tidene vi er inne i.

Finanskrisen er fortsatt ikke over. Det ble senest bekreftet mandag denne uken, da NHO la fram sin siste kvar-

talsrapport. En undersøkelse der viser at av 2241 norske bedrifter som er intervjuet, planlegger én av fire bedrifter å si opp ansatte i løpet av de neste tre månedene.

Arbeid til alle er og blir en hjertesak for Arbeiderpartiet og vår regjering, og vi følger læreboka for hvordan dette skal sikres. I de tre første årene i forrige periode, da veksten var historisk sterk og bedriftene slet med å skaffe arbeidskraft, ble pengebruken holdt igjen. Regjeringspartiene måtte tåle mye kritikk for dette, ikke minst pisket opp av Fremskrittspartiets retorikk og overbud. Men det var avgjørende for de konkurranseutsatte næringene at presset i økonomien, renter og kronkurs ble holdt i sjakk. Uten denne disiplinen i den økonomiske politikken hadde industrien stått dårligere rustet til å møte de tøffe tidene som kom i ettertid.

Da finanskrisen så satte inn, økte Regjeringen oljepengebruken for å motvirke en raskt økende ledighet. Dette kalles motkonjunkturpolitikk. Den er effektiv, og den er logisk. Det kan man dessverre ikke si om Fremskrittspartiets linje, slik den er kommet til uttrykk i salen her i dag. I årene med utbredt mangel på arbeidskraft og sterkt press i økonomien foreslo Fremskrittspartiet konsekvent å legge flere titalls milliarder oppå Regjeringens budsjettforslag. Nå, når det fortsatt er fare for høy ledighet, er budskapet at det bør brukes mindre penger enn det Regjeringen legger opp til. Forstå det den som kan.

Likevel tror jeg det er viktig å skille mellom det som Fremskrittspartiet sier, og det de faktisk gjør i sitt alternative budsjett. Det kan synes som om Fremskrittspartiet satses på «wow»-effekten når de legger seg under Regjeringens oljepengebruk, samtidig som de sier at de vil begrave handlingsregelen. Fremskrittspartiet har åpenbart hatt et ønske om å lystre Høyre når det gjelder oljepengebruk, men når man går inndekningsforslagene nærmere etter i sømmene, er neppe Høyre-folkene helt fornøyd ennå. I realiteten mangler det mange milliarder i inndekning for de utgiftsøkningene Fremskrittspartiet har i sitt alternative budsjett.

Fremskrittspartiet har så langt i debatten brukt mye tid på å snakke om forutsigbarhet, men det er verken forutsigbarhet eller tydelighet som preger Fremskrittspartiets alternative budsjett.

Som finansministeren var inne på i sitt innlegg, må vi forberede oss på at det nå kommer år med strammere rammer. Handlingsregelen lever i beste velgående, og vi skal tilbake til 4 pst.-banen i handlingsregelen etter at vi har vært igjennom en helt ekstraordinær situasjon, nemlig det største tilbakeslaget i verdensøkonomien siden 1930-tallet.

Handlingsregelen handler om å ta vare på arbeidsplasser i Norge, og den handler om solidaritet mellom generasjonene. Vi ønsker at oljeformuen, også når den er gjort om til en finansformue, ikke skal brukes opp, men kaste av seg til glede for stadig nye generasjoner.

Norge er internasjonalt anerkjent for den måten vi har håndtert oljeformuen og oljeøkonomien på. Det er knapt noe land som har maktet å kombinere olje- og gassinntekter med en videreutvikling av fastlandsøkonomien, slik som Norge har klart. Bevisbyrden ligger derfor på dem

som vil endre dette fundamentet og denne politikken, ikke på oss som forsvarer det.

Norge skal fortsatt være verdens beste land å bo i, og utfordringene med strammere budsjetter er små sammenlignet med problemene de fleste andre land har å stri med. Det er likevel all grunn til å forberede seg på kritikk og harde tak når prioriteringene etter hvert vil bli tøffere enn før. Vi skal ikke se bort fra at den politiske turbulensen som har vært i forkant av denne debatten, vil fortone seg som beskjeden sammenlignet med det vi har i vente. Men det handler om å gjøre det som trengs for å holde arbeidsledigheten nede og videreutvikle den norske velferdsstaten. Arbeiderpartiet er beredt til å ta ansvar og stå i de stormene som måtte komme.

Presidenten: Det blir replikkordskifte.

Siv Jensen (FrP) [13:04:06]: Jeg merket meg at Arbeiderpartiets parlamentariske leder i sitt innlegg sa at avgifter har vi for å sikre inntekter til fellesskapet. I alle tidligere sammenhenger når Arbeiderpartiet har forsvart avgiftsbelegging, har argumentasjonen vært at man ønsker å legge om adferden på ulike områder. Man har sagt at når man opprettholder alkoholavgift eller tobakksavgift, så er det for å påvirke folks konsum. Da blir det litt underlig at når man nå skal innføre en biodieselavgift, som for så vidt har en helt annen effekt, er det ikke for å redusere bilkjøringen man gjør det, og det er ikke for å oppnå noen miljøgevinst at man gjør dette. Det man ender opp med å gjøre, er å oppfordre bilistene til å bruke mest mulig av de mest forurensende drivstoffene. Da har jeg litt problemer med å følge logikken til Arbeiderpartiet når den forandrer seg avhengig av hvilke avgifter vi snakker om.

Da blir mitt spørsmål til Helga Pedersen: Hva er den egentlige grunnen til at Arbeiderpartiet ilegger avgifter?

Helga Pedersen (A) [13:05:17]: Gjennom skatte- og avgiftssystemet skal vi sikre inntekter til velferdsstaten også i framtiden. Jeg registrerer at også Fremskrittspartiets leder har tatt til orde for at det vil være riktig å innføre en biodieselavgift på sikt, og da kan ikke jeg skjønne hvorfor vi skal skyve en beslutning som fortøner seg som vanskelig, foran oss. Avgiftssystemet skal også bidra til å fremme ønsket adferd, men det vil være veldig, veldig rart om vi om fire–fem år har en situasjon der vi bruker mer penger på å subsidiere biodiesel enn det vi f.eks. gjør på å bygge jernbane og å fremme sjøtransport.

Siv Jensen (FrP) [13:05:59]: Nå som Helga Pedersen har kommet til Stortinget fra Regjeringen, håper jeg at hun også er litt bekymret for maktfordelingsprinsippet i samfunnet. Det er nemlig et prinsipp som stadig færre mennesker i vårt samfunn – selv de med høy utdanning – er i stand til å redegjøre for, når vi nå har hatt langt over fire år med en flertallsregjering. Man får jo inntrykk av at Regjeringen ikke bare er den utøvende makt, men den lovgivende makt og snart også den dømmende makt. Det mener jeg er et problem. Det burde også bekymre Arbeiderpartiet som i hvert fall historisk sett har vært opptatt

av å ta vare på disse verdiene i vårt samfunn, og som er et helt grunnleggende element i vårt styringssystem.

Hva vil Arbeiderpartiet gjøre for å ta større vare på maktfordelingsprinsippet og vise det norske folk at det faktisk er Stortinget som er lovgiver og fatter de endelige beslutningene?

Helga Pedersen (A) [13:07:02]: Vi skal slå ring om maktfordelingsprinsippet. Når Regjeringen legger fram et budsjett, er det bl.a. på bakgrunn av brede prosesser der våre stortingsgrupper har vært involvert. Det har også skjedd i denne sammenheng.

Så har vi merket oss den debatten og den kritikken som har kommet mot biodieselopplegget etter at budsjettet ble lagt fram. Vi har også imøtekommet mange av de kritiske merknadene fra bl.a. opposisjonspartiene i den forbindelse. Derfor har vi lagt inn mer penger til å fremme annengenerasjons biodrivstoff i Norge, og vi har varslet at vi vil øke omsetningspåbudet slik at markedsandelene på biodiesel ikke skal gå ned når biodieselavgiften blir gjennomført.

Siv Jensen (FrP) [13:07:50]: Jeg skjønner at maktfordelingsprinsippet ikke er like viktig.

Erna Solberg (H) [13:08:03]: Det er vel slik at Stortinget ikke er partienes stortingsgruppe, men denne sal og hele det valgte storting. Der kunne man kanskje rydde litt opp i maktfordelingstankegangen.

Mitt spørsmål til representanten gjelder noe annet. Biodieselsaken dreier seg egentlig om tre forskjellige saker. Den ene dreier seg om substansen, nemlig at man nå fremmer et forslag som kommer til å bidra til at det blir mer forurensende drivstoff i Norge, at det kommer til å bli mer CO₂-utslipp. Det andre det dreier seg om, er forutsigbarhet for investorer som har trodd på politikerne, og som opplever at rammebetingelsene endrer seg over natten. Det tredje dreier seg om Regjeringens forhold til et inngått forlik med andre parter om skattleggingen i transportsektoren, om biodiesel, og hvor forlikspartnerne mener at det som er foreslått, er brudd på forliket. Så ber de statsministeren om et møte før denne saken behandles i salen, men hører ikke et kvekk. Hva mener parlamentarisk leder i Arbeiderpartiet om det?

Helga Pedersen (A) [13:09:13]: Maktfordelingsprinsippet ligger fast. Men det er også slik at det norske folk har valgt et flertall i dette storting, og Arbeiderpartiet og våre samarbeidspartnere, SV og Senterpartiet, har forpliktelser overfor sine velgere til å føre rød-grønn politikk. Noe annet ville være et svik.

Innføringen av biodieselavgiften handler blant flere ting også om at forurenser skal betale. De som kjøper på biodiesel, vil fortsatt være fritatt for CO₂-avgift, selv om de fortsatt slipper ut CO₂. Når det gjelder investorene, mener jeg at de kan leve veldig trygt, puste rolig. Vi har lagt inn betydelig med penger, 100 mill. kr, som er øremerket, og 40 mill. kr til kan brukes til å utvikle 2. generasjons biodrivstoff i Norge. Staten bidrar. I tillegg har vi innført et omsetningspåbud og varslet at det skal trap-

pes opp, helt i tråd med det som man ble enig om i klimaforliket.

Erna Solberg (H) [13:10:25]: Jeg forstår at iallfall parlamentarisk leder i Arbeiderpartiet er innforstått med at det som nå er fremmet som et nytt forslag, egentlig bare er en utsettelse av noe som vi har vært enige om i forliket tidligere. Det er en oppklaring i forhold til tidligere debatter her.

Men mitt spørsmål er: Hvordan ser parlamentarisk leder i Arbeiderpartiet på det faktum at hennes forgjenger undertegnet en avtale med tre andre partier i fjor? Så ble det endringer i disse spørsmålene. Da ble det innkalt til samtaler på Erik Solheims kontor. Vi så hverandre i øynene og sa at det var greit at Regjeringen trengte lengre tid, og at vi kunne utsette innblandingsspåbudet fra 2009 til 2010. I år får vi ikke ett ord tilbake som svar på et brev til statsministeren om en samtale om disse spørsmålene siden de ligger innenfor rammen av forliket. Mitt spørsmål er igjen: Hva mener parlamentarisk leder i Arbeiderpartiet om det? Hvordan har hun tenkt å reparere dette? Har hun tenkt å sette i gang en prosess der vi kan komme til enighet om hvordan vi skal sørge for at utslippene i transportsektoren i Norge blir mindre, når Arbeiderpartiet nå bidrar til å ødelegge sjansene for det med forslagene sine?

Helga Pedersen (A) [13:11:37]: Vi har veldig stor respekt for klimaforliket, og vi står selvfølgelig bak det. Vi står fast på det og skal følge det opp med forlikspartnerne også i fortsettelsen.

Så vidt jeg minnes, stod det ikke noe i klimaforliket om avgift. Det stod at man skulle vurdere å øke omsetningspåbudet for biodiesel basert på de høringene som skulle gjennomføres om biodiesel. Dette kom det mange kritiske merknader til, også fra opposisjonspartiene. Det har vært dialog mellom miljøvernministeren og forlikspartnerne om det. Vi trapper opp omsetningspåbudet til neste år og opprettholder det markedet som er i dag. Jeg håper at de øvrige forlikspartnerne er tilfreds med det. Så har vi varslet en ytterligere opptrapping fra 2011. Jeg håper at også forlikspartnerne våre er opptatt både av at næringslivet skal ha noen måneder til å omstille seg til det på, og at vi har skikkelige bærekraftskriterier på plass, slik at vi sikrer at den biodiesel som omsettes i Norge, er bra, både for klimaet og for verdens fattige som trenger mat på bordet.

Dagfinn Høybråten (KrF) [13:12:54]: Kristelig Folkeparti er part i samtlige forlik som er inngått i dette hus under den rød-grønne regjeringen. Som part i alle disse forlikene er vi opptatt av at de følges opp. Vi kjenner oss forpliktet til det, og vi forventer det fra Arbeiderpartiets side. Derfor ble vi meget overrasket da statsministeren den siste uken gikk ut og sa at omsetningspåbudet skal forskyves i forhold til den avtalen vi inngikk på dette tidspunktet i fjor. Jeg må minne representanten Helga Pedersen om at vi hadde en runde for et år siden, der samtlige parlamentariske ledere var enige om det som står i proposisjonen, som Stortinget i dag behandler:

«Partene i Klimaforliket har blitt enige om å trappe opp omsetningspåbudet til 5 pst. fra 1. juli 2010.»

Det har statsministeren ensidig endret på i sin tale til Fagforbundet, uten å snakke med noen av oss. Er dette en lojal oppfølging av klimaforliket? Er det slik vi kan forvente at Regjeringen vil behandle partene i klimaforliket framover?

Helga Pedersen (A) [13:14:04]: Regjeringen og Arbeiderpartiet har stor respekt for klimaforliket. Jeg mener at vi også har fulgt opp klimaforliket på dette punktet. Vi har også merket oss de kritiske merknadene som Kristelig Folkepartis leder og parlamentariske leder har hatt på dette området. Vi skal gjerne komme tilbake for å diskutere oppfølgingen mer inngående, men jeg håper og tror at også Kristelig Folkepartis stortingsgruppe er opptatt av at en opptrapping av biodiesel skal kombineres med en innføring av ordentlige bærekraftskriterier.

Trine Skei Grande (V) [13:15:00]: De store parlamentariske forlikene i det norske stortinget er kanskje en av de tingene vi kan være mest stolte av på vegne av norske politikere – det at vi i store, viktige saker setter oss ned og blir enige på tvers av de store skillelinjene i politikken. Den siste utviklinga når det gjelder klimaforliket, har ikke vært god sett i lys av den tradisjonen. Jeg merker meg – om jeg skal følge opp representanten Høybråten – at de viktige talene som statsministeren har om oppfølginga av et slikt viktig forlik, ikke blir holdt i denne salen, men for de ulike fagforeningene som opptre som sponsorer for partiets valgkamp. Det er de viktige arenaene for statsministeren å meddele slikt på. Vi har nå en rekke brudd på avtalen. Det er på sjølve oppfølginga, det er på hele petroleumssektoren, det er på grønne sertifikater, det er på handlingsplanen for fossil energi, og det er på energibruk i både offentlige bygg og private bygg – mange brudd. Vi får ikke til en dialog, og vi opplever at det viktige ikke blir gjort.

Hvorfor er dette forliket ikke viktig for Arbeiderpartiet?

Helga Pedersen (A) [13:16:11]: Jeg er ikke enig i representanten Skei Grandes konklusjon. Klimaforliket er viktig for oss, og vi er veldig glad for at vi fikk på plass et forlik på dette viktige området. I løpet av de fire siste årene har vi skjerpet Norges klimaforpliktelser. I budsjettet ligger det en solid satsing på miljøteknologi. Vi har fulgt opp i forhold til grønne sertifikater, som jo har vært et tema i mange, mange år. Vi er offensive i forhold til et testsenter på Mongstad, karbonfangst og lagring, og vi er en pådriver i forhold til toppmøtet som snart skal være i København. Vi følger også opp i forhold til biodiesel, som jo partiet Venstre er opptatt av. Så får vi komme tilbake og diskutere mer inngående de andre oppfølgingene av klimaforliket, men jeg føler meg trygg på at også Venstre er opptatt av at opptrapping av biodiesel skal følges med strenge bærekraftskriterier, slik at vi faktisk er helt sikre på at det gir ønsket klimaeffekt.

Presidenten: Replikordskiftet er over.

Siv Jensen (FrP) [13:17:39]: Jeg merker meg at nå som alle de parlamentariske lederne skal på talerstolen, har statsministeren ikke funnet det bryet verdt å lytte til debatten. Det kan vel kanskje være nok et tegn på at det Stortinget sier, ikke er like viktig for statsministeren i en flertallsregjering.

Det som blir stående igjen som det debatterte fotavtrykket i forbindelse med statsbudsjettet for 2010, er altså at det nå blir dyrere å kjøre bil på miljøvennlig drivstoff, og at Regjeringen ikke skyr noen virkemidler for å gjennomføre det, deriblant å legge ned en bedrift som også har mottatt støtteordninger gjennom statlige instanser, til tross for at finansministeren og en rekke andre representanter for Regjeringen forsikrer oss om at dette er et budsjett for å redusere ledigheten. Det henger ikke sammen, og jeg skjønner at det er ubehagelig for Regjeringen å bli konfrontert med dette.

Når det er sagt, synes jeg det er trist at denne budsjettdebatten i det alt vesentlige dreier seg om en bitte, bitte liten brøk av hva et statsbudsjett tross alt handler om. Et statsbudsjett handler om hva slags fremtid vi skal tilby innbyggerne i dette landet, næringslivet i dette landet, og hvilke posisjoner Norge skal ha i forhold til verden omkring seg. Det ville vært helt på sin plass å ha en mer omfattende debatt om hvor det ble av Regjeringens fattigdomssatsing, om hvor det ble av Regjeringens løfter i valgkampen om å få til en mer verdig eldreomsorg for alle de tusener av syke, eldre mennesker i vårt land som nå må konkurrere med skolebarn når kommunene skal gjøre opp sine budsjett. Det er altså en helt uvirkelig situasjon i det som kalles for verdens rikeste land. En statsbudsjettdebatt burde jo handle om hvilke mål og visjoner vi har for dette landet, om hvordan vi skal løse de uløste oppgavene. I stedet handler dette altså kun om biodiesel, og det handler om en regjering som går på autopilot, og som har lagt alle mål og visjoner i skuffen.

Fremskrittspartiet, derimot, har i sitt alternative budsjett vist at det er mulig å foreta prioriteringer som løser de uløste oppgavene, og som frigjør den enkelte innbygger fra mange av de tvangstrøyene som sosialdemokrater liker å trekke nedover ørene på dem. Det å redusere skatte- og avgiftstrykket innebærer jo at hver enkelt familie får større frihet til selv å råde over sin egen økonomi. Det handler om verdighet, det handler om stolthet, og det handler om å overlate prioriteringer til den enkelte i stedet for å frata dem det gjennom et veldig høyt skatte- og avgiftstrykk. Det handler om at vi ønsker å sette vårt næringsliv – eller ufødte bedrifter – i stand til å omsette gode ideer i nye arbeidsplasser. Da må vi gi dem muligheter gjennom gode insentiver, i stedet for å straffe dem når de faktisk er i ferd med å lykkes.

Vårt alternative budsjett handler også om å satse på de uløste oppgavene – få ned helsekøene, få en mer verdig eldreomsorg på raskere tid enn det Regjeringen legger opp til, ha en fornuftig bruk av skattebetalernes penger ved å redusere byråkrati og redusere den stadig mer omseggripende offentlige forvaltning

som med fordel kunne ha vært effektivisert og redusert.

Det handler om å stramme inn asyltilstrømmingen, som jeg hørte Regjeringen var opptatt av å gjøre noe med da det var valgkamp, men som det ikke er mulig å finne spor av i budsjettet for 2010. Når anslagene i statsbudsjettet for 2010 er at det vil komme minst like mange asylsøkere til Norge neste år som i år, som var rekord, har man holdt velgerne for narr, når man har sagt at man vil sette i verk tøffere tiltak for få asyltilstrømmingen ned. Det er jo verdt å merke seg, men med en betydelig grad av avmaktfølelse, siden det altså er fire år til neste gang velgerne har mulighet til å gjøre noe med det.

Det er omdelt et forslag i salen fra de fire opposisjonspartiene, og jeg tar herved opp det. Jeg vil bare kort si at da jeg hørte Lundteigens innlegg, fikk man inntrykk av at man ikke kunne stemme for dette forslaget fordi man da ville stemme imot Regjeringens budsjett. Det er feil. Det er to endringer som gjøres fra opposisjonen. Det ene er at man fjerner forslaget om å innføre avgift på biodiesel. Det andre er at man finansierer det gjennom å redusere ymseposten. Alle andre forslag som Stoltenberg-regjeringen har lagt frem i dette budsjettet, er ivaretatt gjennom dette subsidiære forslaget. Det betyr at er man mot avgift på biodiesel, kan man trygt støtte forslaget fra opposisjonen.

Presidenten: Representanten Siv Jensen har tatt opp det forslaget hun refererte til.

Det blir replikkordskifte.

Helga Pedersen (A) [13:22:41]: Jeg registrerer at representanten Jensen i sitt innlegg tok selvkritikk på vegne av opposisjonen for sitt noe ensidige fokus på biodiesel. Det skal hun i og for seg ha ros for, også for at hun trekker opp litt andre og bredere perspektiver i sitt innlegg.

Betydelige deler av de inndekningsforslagene som Fremskrittspartiet har i sitt budsjett, framstår som noe luftige og kreative. Det synes jeg er veldig synd fordi vi da ikke får se hva Fremskrittspartiets reelle prioriteringer er. På ett punkt er imidlertid Fremskrittspartiet ikke til å misforstå. På et av de mest målrettede tiltakene vi har for å få folk ut i jobb og ut av fattigdom, kutter partiet 80 pst. av Regjeringens foreslåtte bevilgning. Representanten Leirstein ble tidligere i debatten utfordret på dette, på hvorfor man kutter i kvalifiseringsprogrammet. Det fikk vi ikke noe godt svar på. Kan representanten Jensen forklare hvorfor Fremskrittspartiet vil utradere kvalifiseringsprogrammet i Nav?

Siv Jensen (FrP) [13:24:15]: For det første vil jeg utfordre Helga Pedersen til å være litt mer konkret når hun kommer med påstander om Fremskrittspartiets såkalte luftige og kreative inndekning. Jeg vil gjerne vite hva det er som er luftig og kreativt i Fremskrittspartiets inndekning, for det tror jeg ikke Helga Pedersen har belegg for å hevde.

Så til hvordan vi skal få flere folk i jobb. Vel, nå har vi altså hatt en rød-grønn flertallsregjering i fire år, og aldri før har flere mennesker stått på utsiden av arbeidslivet. Da er det kanskje på tide at vi begynner å lete etter nye virke-

midler, som bidrar til at flere av dem som står på utsiden og banker på døren, men som ikke slipper inn, får anledning til å komme i jobb. Det er altså 92 000 funksjonshemmede som ber om muligheten for en tilrettelagt arbeidsplass, slik at de kan bruke kompetansen sin i arbeidslivet, men det passer Regjeringen bedre at de ikke kommer på arbeidsledighetsstatistikken, men i stedet kommer på uførestatistikken. Det burde være flaut for Arbeiderpartiet.

Helga Pedersen (A) [13:25:24]: Et av de urealistiske inndeckningsforslagene som Fremskrittspartiet har, er at man kutter bevilgningene til uføreområdet, vel 5,1 milliarder kr, uten at ytelsene skal reduseres. Kan representanten Jensen forklare hvordan Fremskrittspartiet skal gjøre mange tusen norske uføretrygdede friske og arbeidsføre på de fem ukene som gjenstår før budsjettet for 2010 trer i kraft? Man kutter altså kvalifiseringsprogrammet, utraderer det nærmest totalt, men uten at representanten Jensen her kan gi svar på hvordan man skal få disse menneskene ut i arbeidslivet.

Siv Jensen (FrP) [13:26:10]: Det svaret vil jeg gjerne gi. Helga Pedersen forutsetter jo at alle som i dag får uførestønader, er syke og ute av stand til å jobbe. Sannheten er jo den motsatte. Vi får daglig rapporter om mennesker som er definert inn i uførekøen til Arbeiderpartiet, som er friske, eller som i hvert fall har en betydelig restarbeidsevne som de ønsker å tilby norsk næringsliv. Problemet deres er at de har ikke mulighet, på grunn av et ineffektivt Nav, på grunn av firkantede regelverk, på grunn av stivbeint byråkrati. Da burde heller Helga Pedersen rette blikket inn i sin egen regjering og råde den til å tenke nytt i forhold til hvordan vi kan frigjøre disse menneskene fra en varig tilværelse som uføretrygdet, når det eneste de ønsker, er en mulighet til å delta i arbeidslivet på linje med alle oss andre.

Bård Vegar Solhjell (SV) [13:27:21]: Framstegspartiet foreslår som vanleg i sitt alternative budsjett massive skatte- og avgiftslettar, i all hovudsak til dei med store inntekter frå før, men under retorisk dekke av det motsette. Ved ein liten kikk i fordelingstabellane på kven som faktisk vil få dei skattelettane, ser ein nemleg at i gjennomsnitt vil personar som tener mindre enn 150 000 kr, få ca. 100 kr i lette med Framstegspartiet sitt opplegg, men ein person som tener over 3 mill. kr, vil få ca. 107 000 kr i skattelette. Det eg ønskjer å spørje om, er: Kvifor meiner Framstegspartiet at det er riktig at ein skal få over 1 000 gonger så mykje i skattelette dersom ein tener over 3 mill. kr, som dersom ein har låg inntekt og har dårleg råd og kanskje tener 100 000 kr?

Siv Jensen (FrP) [13:28:26]: For det første er jeg jo glad for at Bård Vegar Solhjell nå er i ferd med å adoptere ideen om at det kunne være lurt også å gi skattelettelser til dem som har lav inntekt i dette landet. Det er et mulig nytt forlik i Stortinget, som jeg med glede bidrar til.

I Fremskrittspartiets alternative statsbudsjett gjør vi flere ting. Vi gir skattelettelser til næringslivet bl.a. ved å

opprettholde avskrivningssatser som Regjeringen fjernet, som vil være viktig når vi fortsatt ikke har kommet ut av finanskrisen. Men så gir vi altså skattelettelser til brede grupper i folket. Vi gir skattelettelser i bunnen som vil være et bidrag til de med lave og midlere inntekter. Vi fjerner arveavgiften, som vil komme alle til gode, rik eller fattig, den dagen de mister sine kjære og skal arve deres etterlatte eiendeler. Vi har påbegynt avviklingen av formuesskatten, som Fremskrittspartiet gikk til valg på. Det er altså ingen hemmelighet at vi vil ta den bort, og det vil gi den effekt at både de som har lite, og de som har mye i inntekt, vil kunne nyte godt av ikke å måtte betale formuesskatt på inntekter de allerede har skattet av flere ganger tidligere.

Geir Pollestad (Sp) [13:29:48]: Fremskrittspartiet drev en valgkamp der de evnet å skape stor begeistring for enkelte populære avgiftskutt på bensin og alkohol. Når vi ser det forslaget som ligger inne nå, foreslår riktignok Fremskrittspartiet et kutt i bensinavgifter på 50 øre, men det sier også at Fremskrittspartiet godtar en pris på drivstoffet på over 11 kr literen, selv om de ønsker at det skal bli 4–5 øre billigere å kjøre bil én kilometer.

Når det gjelder alkohol, støtter Fremskrittspartiet opp om Regjeringens forslag, og da er mitt spørsmål: Er dette et uttrykk for en ny og mer ansvarlig alkoholpolitikk fra Fremskrittspartiets side? Og vil representanten Jensen bekrefte at det norske avgiftsnivået på alkohol er fornuftig?

Siv Jensen (FrP) [13:30:42]: Svaret på det spørsmålet er nei. Og nå har vi akkurat hørt Arbeiderpartiets parlamentariske leder forklare oss at man ikke har avgifter på alkohol i Norge fordi man ønsker å påvirke folks konsum, man har det fordi man ønsker å fylle statskassen til ymse formål, og det ber jeg representanten fra Senterpartiet om å merke seg når han i fremtidige statsbudsjett skal vurdere avgiftsnivået på ulike produkter.

Kjell Ingolf Ropstad (KrF) [13:31:23]: Eg ønskjer å følge dette litt vidare, for då eg las Vårt Land i dag tidleg, var det to ting som gjorde meg glad. Det første var at Framstegspartiet ikkje lenger vil redusere alkoholavgiftene, og det andre var at dei har kalla inn alle sine stortingsrepresentantar for å stemme for solidarisk høge avgifter.

Men så les eg vidare i artikkelen og ser at avgiftspolitisk talsmann i Framstegspartiet, Kenneth Svendsen, uttaler:

«Det er ikke noe dramatisk som har skjedd, annet enn at vi har hatt en finanskrisen. På grunn av den har vi valgt å justere avgiftene på en annen måte enn tidligere. (...) Når situasjonen normaliserer seg kommer vi nok til å prioritere kutt på alkoholavgiftene igjen.»

Så mitt spørsmål til representanten Siv Jensen er: Kvifor er eit høgt alkoholforbruk og -misbruk farlegare under finanskrisa?

Siv Jensen (FrP) [13:32:15]: Det kunne egentlig vært et veldig godt spørsmål hvis det hadde sammenheng. La meg si det sånn: Fremskrittspartiets utgangspunkt er at

nordmenn ikke er spesielt annerledes enn folk i resten av Europa. Vi ønsker over tid å harmonisere avgiftene i Norge med det som er gjennomsnittet for andre europeiske land. Så ja, vårt mål er å få avgiftene ned, fordi vi har en generell tillit til at den enkelte nordmann fullt ut er i stand til å ha en hyggelig omgang med alkohol.

Så er det viktig at vi også i en slik situasjon er opptatt av å forhindre misbruk og sette ressurser inn overfor dem som ikke klarer det. Det opplever vi i veldig mange situasjoner i samfunnet. Men det betyr jo ikke at hver eneste nordmann har potensial for et grovt misbruk av alkohol. Jeg tror vi skal ta utgangspunkt i at de aller fleste av oss har en hyggelig omgang med det.

Trine Skei Grande (V) [13:33:27]: Jeg har et spørsmål til Fremskrittspartiet som gjelder et område der Venstre og Fremskrittspartiet vanligvis ikke er så veldig enige, og det er innvandringsfeltet – og her er det mer undring fra min side. For slik jeg har forstått Fremskrittspartiets politikk, mener man at en som søker asyl til Norge, skal få komme inn, skal få behandlet sin søknad så fort som overhodet mulig, og så skal man avklare det i forhold til et regelverk som vi da er uenige om. Men da er jeg veldig forundret over budsjettforslaget, for i budsjettforslaget kuttes det dramatisk på saksbehandling. Det kuttes dramatisk på hele innvandringsfeltet. Og ut fra min forståelse av hva det fører til, må det jo bli enorme asylmottak, med utrolig mange tusen mennesker som sitter og venter på å få saken sin behandlet.

Jeg mente å tro at ut fra Fremskrittspartiets logikk skulle man øke saksbehandlingskapasiteten i UDI, sørge for at sakene faktisk går fortere, og heller støtte Venstres forslag, som gjør at man får en raskere avklaring av hvem som skal få være her eller ikke, og ikke bare bidra til at en hel bråte med folk blir sittende i evigheter og vente på at søknadene deres blir behandlet.

Siv Jensen (FrP) [13:34:42]: Jeg er helt enig med Trine Skei Grande i at det er viktig å få ned saksbehandlingstiden hos UDI, men hun hopper jo over mange av de andre forslagene som Fremskrittspartiet har i sitt alternative budsjett knyttet til asyl- og innvandringspolitikken.

Vi tror altså på vår egen politikk. Vi tror at hadde vi fått vedtatt og gjennomført våre innstrammingsforslag, så hadde det kommet langt færre asylsøkere til Norge. Og det må selvsagt gi seg utslag i lavere budsjettammer der man ellers bruker enormt med tid og kapasitet på en overdreven flykntingtilstrømming til Norge, som er basert på en noe naiv måte å håndtere dette på fra den sittende regjering.

Nå skal det legges til at vi også mener at Venstres tilnærming til asyl- og flyktnings spørsmålet er naiv, og hadde vi ikke snart fått strammet inn, ville altså Norge ende opp med å være det eneste landet i Europa som har liberale regler på dette området, og da er vi på full fart ut i et uføre som vi ikke kan kontrollere.

Presidenten: Replikskordskiftet er dermed omme.

Erna Solberg (H) [13:36:10]: Stortinget er i dag samlet for å finne ut om to representanter blant de 86 rødgrønne representantene er mer opptatt av klima enn av avgiftsinntektene. Slik kunne man altså spissformulert hvordan hoveddelen av denne debatten går, men det er også den saken vi kommer til å få til slutt i kveld, når vi endelig ser hvordan det går med det forslaget vi har lagt opp til knyttet til biodiesel. Man kan stemme for hele Regjeringens budsjett, med unntak av én ting: Man kan sikre både arbeidsplassene og miljøet gjennom fortsatt avgiftsfritak på biodiesel.

Men denne debatten dreier seg selvfølgelig om mer, og burde også dreie seg om mye mer. Jeg synes det er bra at finansministeren løfter blikket og ser fremover. Jeg mener at det er en jobb alle politikere har hele tiden: å være sikker på at hvert skritt vi går, er et skritt i retning av det samfunnet vi ønsker, og løsninger som bidrar til at våre barn opplever en like god eller bedre verden enn den vi har opplevd. Og det gjelder ikke bare våre barn, her i Norge, men også globalt. Derfor er det viktig å stille seg det kritiske spørsmålet: Er vi på riktig vei med de politikkgrepene som tas i dette budsjettet?

Jeg tror også at vi må slå fast, som også Regjeringen gjør i nasjonalbudsjettet, at man tar feil skritt i dette budsjettet i forhold til generasjonsregnskapet. Man bruker mer enn det man klarer å spare for fremtiden. Man går feil. Generasjonsregnskapet går for andre år på rad i feil retning. Derfor er det også viktig å ta på alvor – og det kommer Høyre til å gjøre – signalene fra finansministeren om at vi må raskt ned igjen på en bærekraftig økonomisk utvikling, representert bl.a. med handlingsregelen.

Men det er ikke, som vi sier i Bergen, «ett fett» hva du bruker de pengene du har, til. Mye av spørsmålet om hvorvidt du tar vare på samfunnet for neste generasjoner, dreier seg om innholdet i budsjettet – hva du satser på og hvilke områder du griper fatt i. Derfor mener vi at vi må gripe mer fatt i de tingene som løfter den langsiktige vekstevnen for vårt samfunn. Vi må ha bedre rammebetingelser for små og mellomstore bedrifter. Vi er nødt til å gjøre noe med skattetrykket for de bedriftene som er privateide. Skatten på arbeidsplassene stiger nå alvorlig, og dette kommer til å gjøre flere arbeidsplasser ulønnsomme og øke omstillingstakten.

Vi må satse mer på kunnskap, innovasjon og nyskaping. Derfor er vi sterkt kritiske til at når Regjeringen bare tar vekk litt av pakken fra i sommer, velger de stort sett å ta vekk alt det som er rettet mot den delen av næringslivet som fortsatt sliter, nemlig eksportorienterte industrier.

Så må vi satse på skole, kompetanse og utdanning. Vi må få gjort mer på samferdselssektoren. For vi har ti år fremover – de ti årene fra 2010 til 2020 – hvor det fortsatt vil være rom, både når det gjelder oljeinntekter og avkastning, før belastningene på utgiftspostene knyttet til de eldre kommer til å være så store at det er vanskelig å satse på vekstevnen fremover.

Det andre vi er nødt til å gjøre i tillegg til å satse på vekstevnen i de tiltakene vi gjør, og som Høyre har lagt inn i sitt budsjett, er alvorlig å sørge for at den største utgiftsbomben nå reduseres – de største utfordringene for

enkeltmenneskene i Norge – nemlig det store og voksende utenforskapet for mennesker som får trygd, men som ikke får lov til å bidra i samfunnet vårt sånn som de selv hadde ønsket. Derfor er vi nødt til å gjøre noe med sykelønn, og vi må gjøre noe med trygdesystemet. Derfor har vi også laget en rapport om en helhetlig strategi knyttet til hvordan vi kan ta fatt i og stoppe det store tilfanget av personer som blir sendt gjennom sykefraværssystemet og ut i uføretrygd. Vi er nødt til å gjøre mer enn bare å se på sykelønnsordningen. Vi må også se på hvordan vi får instrumentene innenfor sykelønnsystemet vårt til å fungere.

Vi har en invitt til Arbeiderpartiet – gjerne til hele Regjeringen – om å diskutere dette nærmere også med oss, ikke bare med partene i arbeidslivet. Vi stiller opp for å gjøre noe med dette. Men det krever noe. Det krever f.eks. at man ser at en hovedutfordring er mangel på kompetanse blant mange når omstillingene skjer i arbeidslivet.

Norge er et flott land, med høyt kostnadsnivå og høy produktivitet. Problemet er at de som ikke er produktive nok, de som ikke har god nok kompetanse, ramler raskt ut.

Det er fint at ledigheten ikke har økt så mye, men det er et faresignal at i en periode med uro har sykefraværet likevel økt, og det er 16 000 flere årsverk som er på sykelønn i andre kvartal. Det kan være et signal om at sykelønn nå brukes til direkteovergang til uføretrygd, og at det ikke blir en arbeidsledighetsperiode.

Oppgavene står foran oss. Jeg håper vi kan ta noen felles tak for å gjøre noe med dem.

Presidenten: Det blir replikkordskifte.

Helga Pedersen (A) [13:41:35]: Først må jeg få lov til å kommentere det bemerkelsesverdige i at den fremste representanten for den konservative økonomiske politikken i Norge ikke makter å ta inn over seg de fantastiske resultatene Regjeringens politikk har skapt, og som får topp internasjonal karakter, ikke minst ved håndteringen av finanskrisen.

Høyre krever alltid ansvarlige budsjetter, prisverdig nok. I år har Høyre kritisert Regjeringen for at vi bruker for mye oljepenger. Deres bruk er ca. 2,3 milliarder kr mindre enn det Regjeringen har lagt opp til.

Så er det sånn, når man går gjennom Høyres alternative budsjett, at mange av deres inndekningsforslag er i strid med kravet om realistisk budsjettering. For eksempel kalkulerer man med skatteinntekter fra seniorer i arbeid, uten nærmere spesifisering, og man legger også opp til å bryte jordbruksavtalen midt i perioden. Med andre ord strammer ikke Høyre inn på oljepengebruken. Hvis Høyre virkelig er opptatt av å stramme inn, hvorfor bruker man ikke muligheten?

Erna Solberg (H) [13:42:46]: Jeg skjønner at i Arbeiderpartiet er det sånn at hvis man ikke står med gloriøst hyllest av hva Arbeiderpartiet til enhver tid gjør, så har man ikke skjønt realitetene. Realiteten er faktisk at i løpet av de siste fire årene har flere og flere mennesker

ramlet utenfor arbeidslivet. Selv om det er kjempeflott – vi har den beste økonomiske situasjonen verden har sett, og vi har også fått flere i arbeid – så har vi likevel ikke klart å få funksjonshemmede mer i arbeid. Vi har mange store sosiale problemer, og jeg synes at Arbeiderpartiet skulle løfte blikket og se litt på det.

Så har jeg lyst til å si at vi stemte for alle de tiltakene som dreide seg om finansverdenen. Vi stemte for stort sett alt det Regjeringen foreslo, men vi mente at innretningen på noen områder skulle vært mer i retning av dem som nå sliter mest: eksportorientert næringsliv, som er kjernen i fremtidens verdiskaping i Fastlands-Norge. Det er bunnplanken i det vi skal leve av etter oljealderen. Det er de som nå tar belastningen med Regjeringens politikk, og det kommer jeg til å stå og kritisere helt til Regjeringen skjønner at de må gjøre noe annet.

Martin Kolberg (A) [13:43:58]: Vi har i denne debatten igjen hørt veldig tydelig Høyres syn på formuesskatten. Det er velkjente argumenter som har vært gjentatt. Høyre vil fjerne skatten, som jo er den mest omfordelende skatten vi har i vårt skattesystem. Vi hørte tidligere i debatten Høyres finanspolitiske talsmann, Sanner, si at de ikke ville stemme for Regjeringens forslag til en mer rettferdig verdifastsettelse av boliger i formuesskatten, for de var mot hele skatten. Det vil jeg si er en mildest talt veldig merkelig tilnærming.

Høyres argument mot formuesskatten er at den er dårlig for næringslivet. Men spørsmålet er: Er det Høyres mening at så lenge vi har formuesskatten, skal den være mest mulig urettferdig? Og mener Høyre virkelig, slik som Sanner antydte, at takseringen av boliger slik som Regjeringen nå har foreslått mer rettferdig, er en fare for utviklingen av norske arbeidsplasser? Er det virkelig Høyres mening?

Erna Solberg (H) [13:45:07]: Vi tror ikke at det nye takstsystemet til Regjeringen nødvendigvis kommer til å bli mer rettferdig. Vi tror ikke det nødvendigvis kommer til å være mer bærekraftig. Man kommer til å få mange nye eksempler på at dette er urettferdig med måten man legger det opp på. Sist gang Arbeiderpartiet forsøkte å lage et takstsystem for boliger i Norge – som ble nedstemt i Stortinget den gangen – kunne de ikke tvinge et flertall i kne, slik de kan gjøre med en flertallsregjering nå.

Så har vi det prinsipielle standpunktet at vi ønsker å fjerne formuesskatten. Når vi ønsker å øke innslagspunktet – og kommer til å øke innslagspunktet betydelig i årene fremover – og fjerne formuesskatten på arbeidende kapital som de to første skrittene vi ville tatt hvis vi hadde sittet i regjering nå, ville urettferdighet knyttet til boligbeskatningen ikke vært et problem, for det ville ikke vært formuesskatt å betale av vanlige boliger.

Bård Vegar Solhjell (SV) [13:46:02]: Lat meg først følge opp det siste temaet her, for tidlegare i dag sa representanten Sanner at formuesskatt ikkje handla om rettferd. No seier representanten Solberg at det ikkje ville ha løyst problemet med våre endringar. Men det som er litt

interessant her, er at her er også parti med svært ulike syn på formuesskatten – frå det synet SV har, til det synet Høyre har. Alle støttar den omlegginga som no er foreslått, bortsett frå Høyre.

Og til spørsmålet om rettferd: Dersom vi ser på det, er det sånn at for bustader som har omsetjingsverdi på over 10 mill. kr, var gjennomsnittleg likningsverdi i 2007 ca. 10 pst. av det. For dei under 1 mill. kr var gjennomsnittleg likningsverdi tre gonger så høg. Det er altså ein djup urett. Mitt spørsmål til Erna Solberg er: Kvifor vil representanten Solberg at den uretten skal bestå? Kvifor vil ho ikkje senke formuesskatten for menneske som bur f.eks. i Oslo aust eller på Romerike eller i Follo?

Erna Solberg (H) [13:47:14]: Den grunnleggende urettferdigheten i formuesskatten er at det ikke er en skatt på hva du tjener, ikke på avkastning, men f.eks. på hvilken bolig du tilfeldigvis har. Det betyr at uansett hva postadressen din måtte være, trenger ikke den som bor i boligen, nødvendigvis å ha den type inntekt som boligadressen skulle indikere. Derfor vet vi at formuesskatten for mange er en belastning. Det betyr f.eks. at det kan bli vanskeligere å beholde en bolig for folk med lav inntekt. Det betyr at du kan få vanskeligheter med å beholde en hytte som du har arvet, om du er uføretrygdet, fordi du ikke har råd til å betale formuesverdien på den hytten, fordi den tilfeldigvis er i et område som er blitt veldig attraktivt.

Vi tenker litt annerledes, vi. Jeg tror det er noen gode verdier i folks liv som også skal gjøre det mulig å beholde barndomshjemmet ditt, eller hytten som du er vokst opp i, selv om du har vanskeligheter i livet. Derfor synes vi at det er like rettferdig å si: Vi fjerner denne formuesskatten. Så skattlegger vi det vi har fortjeneste på, og så skattlegger vi det vi har avkastning på.

Bård Vegar Solhjell (SV) [13:48:25]: Eit tema her i debatten i dag har jo vorte klimaforliket, etter at Høyre og Venstre i går varsla at dei meiner – det er litt uklart om dei vil gå ut av klimaforliket – at «klimaforliket er dødt», ifølgje m.a. VG-nett. Erna Solberg er der sitert på at forslaget om biodieselavgift fører til at «målene i klimaforliket ikke kan nås», trass i at det som no vert gjennomført, er ei oppfølging av det det er einigheit om i klimaforliket. Så seier ho vidare:

«Det betyr at vi ikke trenger å være bundet av resten og kan føre til at vi eksempelvis går mot rushtidsavgift hvis det kommer opp, eller vi kan komme til å gå inn for å senke bensinavgiften».

Mitt spørsmål til Erna Solberg er: Er det sånn at dersom klimaforliket består av ei einigheit med Regjeringa, er det god miljøpolitikk å ha rushtidsavgift og eit rimeleg høgt nivå på bensinavgifta, men dersom det ikkje er einigheit med Regjeringa, då er det dårleg miljøpolitikk, og ein vil ikkje stå for det?

Erna Solberg (H) [13:49:30]: Jeg har ikke sagt at klimaforliket er dødt. Det er ikke et sitat av meg. Men jeg har sagt at Regjeringa har brutt klimaforliket. Og jeg synes det er veldig arrogant av statsministeren – det er hyggelig

at han er i salen, så kan han høre meg si det på nytt igjen, jeg sa det i sted også – å ikke svare på et brev fra de tre partiene med et ønske om et møte for å diskutere biodieselavgiftssystemet før denne behandlingen skjer, tatt i betraktning at vi i fjor satt sammen med Erik Solheim og forhandlet om å utsette den lille endringen fra 2009 til 2010, på Regjeringens ønske, fordi vi ikke klarte å nå målene. Å svare på det synes jeg hadde vært en respektfull måte å behandle folk på som har gått inn i en opposisjon.

Jeg har påpekt to punkter i klimaforliket som for oss er vanskelig. Vi syntes det var latterlig med 25 øre ekstra. Det betød jo ingen ting, men vi skjønte at det var SVs lille disiplinæraksjon for at Høyre skulle være nødt til å stemme for noe de egentlig ikke var for, og for at vi skulle gi noe i klimaforliket. Vi er for en aktiv klimapolitikk, men vi er også for anstendighet i norsk politikk når man inngår forlik og undertegner det. Som parlamentarisk leder vil jeg foreslå at Bård Vegar Solhjell snakker med de to andre parlamentariske lederne på sin side, og nå inviterer de andre forlikspartnere til et møte, så vi kan rydde opp i dette.

Per Olaf Lundteigen (Sp) [13:50:45]: Høyre ønsker å framstå som et ansvarlig økonomisk parti, og legger veldig vekt på at en bruker om lag 2,3 milliarder mindre enn regjeringenspartiene i statsbudsjettet for 2010.

Jeg må da rette fokus bare mot ett eneste tall, og tallet har en størrelsesorden på 2 146 mill. kr, som er en del av jordbruksoppkjøret i 2009. I henhold til dagens forhandlingssystem, som Høyre var tilhenger av i regjering, skulle en forhandle i 2009, og det ville ha forpliktende økonomiske konsekvenser for staten i 2010. Slik er forhandlingene blitt gjennomført. Det er en minimumsbevilgning. Staten er forpliktet, og vedtaket er fattet i besluttede fora, og næringa har fått dette som en del av sin inntektsmulighet.

Er det flere næringer der Høyre har en like uforutsigbar holdning til rammebetingelsene, at det ikke skal gjelde engang for ett år?

Erna Solberg (H) [13:52:01]: Vi stemte imot landbruksforhandlingene og landbruksresultatet, fordi vi mente at det var for stort og for mye. Men i vårt alternative budsjett har vi vist hvordan Høyres politikk med skritt i riktig retning vil slå ut. Blant annet vil vi redusere landbruksoverføringene med omtrent 2,1 milliarder kr – mye på byråkrati, men noe også i de direkte overføringene. Det er en konsekvens av en politikk som er veldig forutsigbar for Høyre. Man kan gå inn i hvert eneste budsjett de siste fem årene, lese dem og se at det har vært Høyres politikk. Den er forutsigbar, det er gjennomført.

Det er helt klart at noen ting kan du gjennomføre annerledes hvis du sitter i regjering. Da kan du f.eks. ikke inngå en så dyr avtale med landbruksorganisasjonene over statsbudsjettet. Men vi kan ikke ta alle forutsetningene for feilgrep gjort av Regjeringa og legge dem inn i budsjettet. Vi må faktisk legge vår egen politikk inn i budsjettet.

Per Olaf Lundteigen (Sp) [13:53:05]: Jeg er fullstendig klar over at Høyre har en annen mening om bevilgnin-

gene til jordbruk bl.a. Det er helt parallelt med at Stortinget har partier som har svært forskjellige meninger i ulike saker. Men til slutt blir det gjort vedtak, vedtak som forplikter staten. Det som her er det spesielle, er at Høyre bryter de forpliktelser som staten har påtatt seg gjennom vedtak i denne sal, og forsøker å si at det er ansvarlig budsjettering og er inndekning, noe som det umulig kan være. Slik er Høyres «ansvarlige» budsjettering på dette sentrale området. Størrelsen er om lag like stor som Høyres såkalte besparelse på hele budsjettet.

Erna Solberg (H) [13:54:03]: Det er en interessant øvelse å diskutere om vi skal legge alle premissene fra hva en regjering gjør i løpet av et år som vi stemmer imot, og som vi eventuelt ville gjort endringer i hvis vi satt i regjering, inn som et de facto, og så kan vi ikke gjøre andre ting for å synliggjøre hva vi ville ha gjort av satsinger i et budsjett.

Vi har valgt å lage et annerledes budsjett hvor vi synliggjør hvordan våre prioriteringer ville slått ut. Vi har altså stemt imot landbruksavtalen. Vi mener at den er feil, at det er for høyt nivå. Vi mener at landbruksbyråkratiet er for stort. Men det vi også mener, er at vi har mange muligheter til å gjøre det bedre å være bonde i Norge ved å ta vekk en del av reguleringsene, de smålige reguleringsene f.eks. for sambruk som Senterpartiet har stått i spissen for. Vi kan skape et mer dynamisk og levedyktig landbruk i Norge hvis vi gir mer frihet til bøndene istedenfor den detaljreguleringen som de nå utsettes for. Da ville også muligheten for å overleve og klare seg på gården være betydelig større.

Presidenten: Replikordskiftet er omme.

Bård Vegar Solhjell (SV) [13:55:34]: Overordna den debatten om statsbudsjettet som har dominert dei siste vekene, meiner eg at budsjettet for neste år og for så vidt dei siste budsjetta til Regjeringa og krisepakken som har vorte vedtekne tidlegare i år, viser to ting veldig tydeleg. Det eine er at Noreg har klart seg betre enn nesten alle andre land gjennom ei finanskrisa som har vore massiv og gjort enorm skade internasjonalt. Vi har hatt – og har – våre utfordringar med ho i Noreg. Men dei nye arbeidsløysetalane på 2,6 pst som kom i går, og som har vore refererte her før, gjer politikarar og folk i andre land nesten utan unntak misunnelege på det vi har klart å oppnå gjennom finanskrisa. Det er ein imponerande innsats som Regjeringa har gjort, og det grunnlaget vi har klart å leggje for framtida.

Men samtidig har vi i budsjettet for neste år og i tidlegare budsjett snudd politikkenes retning mot venstre og gjennomført viktige omleggingar av politikken steg for steg. Vi gjennomfører den største velferdsreforma i nyare tid, med barnehagar og eit storstilt lyft for omsorg og skule. Vi tar igjen leiartrøya i internasjonal klimapolitikk i dette budsjettet, med f.eks. ei stor skogsatsing. Vi fører ein langt meir aktiv utanrikspolitik. Vi har realisert målet om å bruke 1 pst. av BNI til bistand og ligg over det. Og vi gjennomfører gradvis ein meir og meir rettferdig

fordelingspolitikk i dette budsjettet gjennom endringar i verdifastsetjinga av bustad i formuesskatten.

Det er politisk klare og tydelige forskjellar til ein samla opposisjon. Fordelingspolitikken er ein veldig klar og tydeleg forskjell, for opposisjonen gjennomfører i større eller mindre grad store skattelettar til dei rikaste i Noreg, som svekkjer moglegheita til den typen velferdslyft som dei raud-grøne gjennomfører.

Satsinga på velferd versus skattelette er sjølvsagt ein annan dimensjon ved det, og det er andre politiske forskjellar. Men eg meiner det er veldig tydeleg å sjå kor lite samla opposisjonen framleis er i haust når det gjeld retninga på viktige politiske spørsmål. Det er ikkje eit klimapolitisk alternativ som vert presentert. Det er ikkje ein felles alternativ politikk på velferd, omsorg og kunnskap som vert presentert. Det er ikkje ei ny felles retning i utanrikspolitikken, i integreringspolitikken. Tvert imot ser vi framleis ein kanskje endå meir splitta opposisjon på viktige felt. Klimapolitikken, som har dominert debatten i dag, er kanskje det tydelegaste eksempelet på det, for på viktige felt vert det ikkje gjennomført sentrale klimagrep frå opposisjonen. Det som ville ha skjedd dersom det hadde vorte eit anna fleirtal på Stortinget, var at dei tre partia som har vorte med på eit viktig lyft gjennom klimaforklaget, ville drege på ein stor møllestein med namnet Framstegspartiet på når dei skulle gjennomføre sin alternative klimapolitikk, som dei hevdar å ha. Derfor er kanskje den største forskjellen der opposisjonen står samla – i tillegg til biodiesel – karakteristikkane av Regjeringa meir enn ein alternativ kurs.

Vi har hittil klart å prioritere kunnskap, klima og fordeling både i oppgangstid og gjennom finanskrisa. Eg trur alle må erkjenne at det kan det kome til å bli enda tøffare å gjere i åra som kjem. Men det kjem òg til å bli endå viktigare. Det blir viktigare å sørgje for å utvikle human kapitalen, satse på menneske i Noreg gjennom tøffe tider. Det kjem no òg til å verte viktigare med den grønne omstillinga som er heilt nødvendig når vi skal gå ned på pengebruken. Ikkje minst er det avgjerande nødvendig å skjerme dei som har minst, dei med låge inntekter, dei som lever i fattigdom og dei som står utan arbeid, gjennom den prosessen vi skal gjennom dei neste åra. Den største utfordringa er å leie Noreg gjennom resten av finanskrisa og redusere pengebruken, men på ein slik måte at vi framleis satsar på kunnskap, klima og rettferdig fordeling.

Øyvind Korsberg hadde her overtatt presidentplassen.

Presidenten: Det blir replikkordskifte.

Christian Tybring-Gjedde (FrP) [14:00:51]: SV er jo en varm tilhenger av alle typer avgifter, nå også avgift på biodiesel. Det er ikke avgift på biodiesel jeg skal spørre om.

SV er bl.a. også en veldig varm forsvarer av arveavgiften – eller en skatt på død, som enkelte har kalt det. Det gjør staten til medarving i alle dødsbo i dette landet. Pengene som staten får inn på arveavgiften, er ikke veldig

mange, så provenyet er relativt lite sett i statsbudsjettssammenheng. Arveavgiften er da politisk eller ideologisk begrundet. Da vil jeg spørre representanten Solhjell: På hvilket ideologisk grunnlag forsvarer representanten Solhjell arveavgiften – avgift på allerede beskattede midler, som går fra én generasjon til den neste?

Bård Vegar Solhjell (SV) [14:01:46]: Det er riktig at det ikkje er det store provenyet. Det er likevel ein del av mange skattar og avgifter som i sum gjer at vi kan behalde den omfattande velferda, og ikkje minst utvikle ho vidare.

Det er òg ein del av dei skattane og avgiftene som har betydeleg fordelings effekt, fordi vi veit at generasjonseffekten her er viktig å ta omsyn til. Det er slik at arv vidarefører urettferdig fordeling til nye generasjonar. Derfor er ei grunngeving for avgifta at ho har ein betydeleg fordelings effekt, i tillegg til at dersom vi skal ha eit skatte- og avgiftssystem som kan finansiere velferda, er det summen av veldig mange typar inntekter som kan få til det.

Christian Tybring-Gjedde (FrP) [14:02:38]: Det betyr jo egentlig at SV mener at dersom noen har og ikke andre har, så er det urettferdig i prinsippet. Men det jeg er ute etter, er rettferdighetsprinsippet i å avgiftsbelegge allerede beskattede og oppsparte midler. Som eksempel kan nevnes et barndomshjem som går til neste generasjon, la oss si det er verdsatt til 3–4 millioner. Da skal staten ha ca. 300 000–400 000 kr. Hva er grunnlaget for at staten fortjener disse pengene? Hva slags rettferdighetssans har SV, når de mener det er rettferdig at bare fordi en opplever sorg i familien, noen dør, og neste generasjon tar over, så skal staten være medarving i dette oppgjøret? Hvilket ideologisk grunnlag ligger bak? Representanten Solhjell prøvde å begrunne dette ut fra at man trengte pengene, for alle monner drar – tar du den, så tar du den. Men det holder ikke. Man må ha et ideologisk grunnlag for hvorfor det er korrekt å gjøre dette.

Bård Vegar Solhjell (SV) [14:03:33]: Det er fordi SV i motsetnad til Framstegspartiet meiner det er riktig at dei som tener mykje, skal bidra meir enn dei som tener lite, og at dei som har større formue, skal bidra meir. Ein liten kikk i Framstegspartiets alternative skatteopplegg viser jo at effekten av det er at ein person som har inntekt på over 3 mill. kr, i gjennomsnitt vil ha meir enn tusen gonger meir å hente enn den som tener 150 000 kr, med det skatteopplegget. Derfor er ulike skattar og avgifter som kan sikre ei rettferdig fordeling, riktig, fordi det overfører ressursar ved at det blir innbetalt meir frå dei som har mest, som ein kan bruke på velferdsordningar, men som òg gjer at dei som har mindre, betalar mindre.

Henning Warloe (H) [14:04:40]: Det er ikke så lenge siden valgkampen. Representanten Solhjell drev valgkamp som statsråd og kunnskapsminister. Han uttalte på et stort debattmøte – jeg tror det var på Lillehammer – at han skulle være personlig garantist for en utvidet studiefinansiering, altså elleve måneders studiestøtte. Nå er jo ikke representanten lenger med i Regjeringen, men jeg lurer

på om denne personlige garantien fortsatt gjelder. Det står ingenting om den utvidede studiestøtten i Soria Moria-erklæringen, og heller ikke finner vi den i statsbudsjettet. Men representanten har jo fortsatt muligheter til å utøve innflytelse, vil jeg tro. Spørsmålet er da om han fremdeles er en personlig garantist for at dette skal gjennomføres.

Bård Vegar Solhjell (SV) [14:05:26]: Debattmøtet var ikkje på Lillehammer, det var på Romerike Folkehøgskole. Eg vil ikkje seie at det var stort heller, det var middels stort. Men det vart teke opp på video, det vart det. Det er heilt riktig at eg sa noko i den retninga. Ein kan vel seie at eg gjekk litt langt i forhold til det eg kunne halde. Det skal eg innrømme.

Når det gjeld saka, er det slik at det vart ikkje einigheit om ho i forhandlingane om Soria Moria II. Ho står ikkje nemnt der. Det er heller ikkje fremma noko forslag om det i budsjettet. Det betyr at SV, og andre som er opp-tekte av det spørsmålet, må jobbe vidare med det, utan at Regjeringa forplikta seg til det i Soria Moria II.

Svein Flåtten (H) [14:06:16]: De som står til knærne i problemer i norsk eksportindustri, vil neppe være enige i de panegyriske betraktningene som representanten Solhjell gir til beste, om at krisen er løst. De finner det underlig at en del av disse tiltakene som kom i tiltakspakken i februar – som økte avskrivninger, bedre lånerammer i Innovasjon Norge og f.eks. på representanten Solhjells tidligere område, bevilgningen til Forskningsrådet og brukerstyrt innovasjonsarena – etter seks måneder avlyses, når man vet, som finansministeren har sagt tidligere her i dag – det har riktignok ikke representanten Solhjell sagt – at krisen ikke er over.

Hvordan kunne SV og representanten Solhjell gå inn på at slike tiltak ble avlyst så fort, når man vet hvor mange arbeidsplasser dette gjelder, særlig langs hele kysten av Norge?

Bård Vegar Solhjell (SV) [14:07:35]: Eg sa ikkje at ho var over. Tvert imot presiserte eg: har vore gjennom og står oppe i. For det er framleis utfordringar framfor oss. Men eg trur at det vanskeleg kan vere ueinigheit om at folk i Noreg som har vore usikre på om dei vil miste jobben sin, føler det som betre å vere i ein slik situasjon i eit land med 2,6 pst. arbeidsløyse enn i land der talet er 10 eller 20 pst. Vi har kome oss langt betre gjennom denne fasen enn mange andre land.

Så er det slik at nokre av tiltaka som vart presenterte tidlegare i vår, er tekne ut av budsjettet for neste år. Mange av tiltaka vart introduserte som førebelse og er derfor ikkje vidareførte. Andre tiltak er vidareførte til neste år. Det dreier seg om ei vurdering av tiltak, om korleis dei passar til den situasjonen vi står oppe i. For eksempel er mange kompetansetiltak vidareførte. Så vil sjølvsagt Regjeringa òg etter kvart vurdere om det er behov for ekstra tiltak for norsk næringsliv.

Geir Jørgen Bekkevold (KrF) [14:08:54]: Det er fortsatt altfor mange fattige i Norge. Det er derfor positivt at

budsjettet fra Regjeringen har noen gode fattigdomstiltak, men Kristelig Folkeparti skulle gjerne sett at man hadde gått enda mer radikalt til verks, bl.a. når det gjelder sosialhjelp. SVs leder var i valgkampen tydelig på at det viktigste enkelttiltaket i kampen mot fattigdom er normerte, økte sosialhjelpssatser. Kristelig Folkeparti foreslår nettopp å øke de veiledende satsene for sosialhjelp med 5 pst. som et første skritt, og å gjøre disse veiledende satsene til normerte, bindende satser som skal gjelde for hele landet. På den måten kan vi få slutt på dagens uverdige situasjon, hvor sosialhjelpen varierer urimelig mye fra kommune til kommune. Og jeg spør meg selv hvorfor SV ikke kunne støtte dette forslaget. Tror representanten fra SV at det blir noe av partiets høyst prioriterte fattigdomssatsing i denne regjeringen?

Bård Vegar Solhjell (SV) [14:09:56]: Først har eg lyst til å seie at eg verdset ikkje berre Kristeleg Folkeparti sitt engasjement mot fattigdomen, men ikkje minst at dei no har innteke det same standpunktet som SV har hatt i ein del år, nemleg at vi bør ha nasjonale satsar for sosialhjelp. Eg trur at dersom enda fleire tek det standpunktet, så vil vi få dette etter kvart, for det er betydelege forskjellar mellom dei ulike kommunane. Så vil eg seie at det er eit mykje breiare bilete enn det som er avgjerande for fattigdom. For å førebygge framtidig fattigdom meiner eg f.eks. at investeringar i barnevern, barnehage, skule osv. er heilt avgjerande. Så har eg vist til ting som ikkje minst aukingane i minstepensjon, bustøtte, andre tiltak, aukinga i sosialhjelp i to rundar, som har kome. Så er det i tillegg andre fattigdomstiltak, og f.eks. leksehjelp i SFO, som ligg inne i budsjettet no.

Så eg trur at den fattigdomssatsinga vi har hatt, kjem til å fortsetje med enda større styrke i åra som kjem. Og eg vil eigentleg utfordre til å fortsetje å samarbeide om det, f.eks. når det gjeld spørsmålet om sosialhjelp.

Trine Skei Grande (V) [14:11:08]: Det er alltid hyggelig å høre på SVs parlamentariske leder. Han har en retorikk som ofte ligger nær Venstres hjerte. I dag snakket han om den humane kapitalen og hvordan man skulle bygge den humane kapitalen i samfunnet – et perspektiv Venstre deler i veldig sterk grad. Det som jeg ikke får til å stemme, er når man kommer til den praktiske politikken. For når man har sjøransakelse på elleve måneders studie-støtte – og det er flott, kanskje man skulle ta opp politikkere på tape mer – er problemet at dette var noe *alle* mente før valget, men regjeringspartiene har alle sammen snudd. Så problemet er ikke å få noen på laget, problemet er å få dem som er på laget, til å gjøre det de lovet at de skulle gjøre. Vi har et hvileskjær når det gjelder forskning, og vi har en skolesatsing som handler om bananer og SFO. Er det dette som er å satse på human kapital? Er det nedskjæringer på hele UH-sektoren, er det ikke å støtte studenter, eller er det det å satse på SFO og bananer som er framtida for norsk human kapital?

Bård Vegar Solhjell (SV) [14:12:14]: Alt saman og mykje meir!

Eg er litt usikker på om det var ein kompliment eller ikkje at eg har ein retorikk som ligg tett opp til Venstre, men eg vel å tolke det sånn. Og iallfall når det gjeld området kunnskap, veit eg at Venstre er oppteke av det. Men å satse på å utvikle humankapitalen, kunnskap, det begynner eigentleg med små barn og sluttar med doktorgradar og systematisk vidareutdanning heile vegen. Det er eit ekstremt breitt spekter. Vi har gjennomført den største velferdsreforma i nyare tid med barnehagesatsinga, som er ei enorm investering i velferd. Vi gjennomfører no ei omfattande skulesatsing med fleire lærarar, fleire timar – og ei satsing på SFO, som heng saman med det, for ungar lærer òg utanfor akkurat timane i skulen. Vi gjennomfører ei stor satsing mot fråfall i vidaregåande skule. Vi har auka basis dei siste åra, vi har auka forskinga langt meir enn det den regjeringa som Venstre sist sat i, gjorde. Sånn kunne eg ha fortsett på mange felt. Dèt er ei investering i humankapital.

Presidenten: Dermed er replikkordskiftet omme.

Trygve Slagsvold Vedum (Sp) [14:13:36]: Verden er rammet av en finanskriser, og Norge har hatt forutsetning for og politisk vilje til å takle krisen på en god måte. Tiltakene som har blitt satt i verk, har skapt aktivitet, gitt folk arbeid og ført til at skoler har blitt vedlikeholdt, jernbaneplattformer bygd og rør til fjernvarme lagt. Selv om mye går bra i Norge, er det allikevel grunn til å være bekymret på vegne av deler av industrien. Som innbygger i et grensefylke, Hedmark, vet jeg hvor kort vei vi trenger å dra for å se en helt annen situasjon enn den vi har i Norge. Der er ledigheten skremmende høy i nordisk sammenheng.

Finanskrisen er svært alvorlig og vil internasjonalt bidra til at mange personer mister husene sine og blir skjøvet ut i fattigdom. Finanskrisen har rammet mange, men de globale krisene vi ser i forhold til klima og mat, rammer ikke minst fattige folk enda hardere. Det skal jeg komme tilbake til.

Jeg er opptatt av at folk skal ha frihet til å realisere sine drømmer, også når drømmene går på tvers av sentraliseringspress og kapitalkrefter.

Senterpartiet aksepterer ikke en passiv politikk med hensyn til bosettingsmønster og næringsutvikling. Som dagpendler med familie på Hedmarken vet jeg alt om betydningen av å ha en infrastruktur som gjør ting mulig.

Det skal ikke være noen bosettingstvang i Norge. Men når fire av ti mellom 18 og 44 år svarer at de kunne tenke seg å flytte ut av Oslo dersom de fikk muligheten til det, så oppfyller ikke vi som folkevalgte vår ombudsrolle dersom vi ikke fører en politikk som gir folk muligheter, som gir folk reelle valg hvis de ønsker å velge annerledes enn den store strømmen.

Unge i dag tar høyere utdanning. Vi i Norge må gjøre de teknologiske mulighetene, utvikle nye og krympe avstandene gjennom aktiv bruk av teknologi og kompetanse.

Norge er et mangfoldig land. Et så mangfoldig land som Norge er, med dype fjorder og høye fjell og små og store kommuner, hvor det er kaldt og varmt, krever et mangfold av løsninger og respekt for forskjellighet. Det

som ser ut som gode løsninger fra sentrum, er ikke alltid det i periferien. Ja, hva som er sentrum og hva som er periferi, avgjøres i stor grad av hvor du står.

Senterpartiet tar dette på alvor. Derfor er et levende folkestyre og desentralisering av eiendomsrett, makt, kapital og bosetting grunnleggende i Senterpartiets politikk. Det er sentrale sentrumsverdier som Senterpartiet står som den fremste forvalteren av.

En regjering der Senterpartiet er med, vil derfor alltid ha en balanse mellom eksempelvis samferdselsutviklingen i by og i bygd. Vår målsetting er likeverdige konkurransevilkår, infrastruktur og potensial for næringsutvikling, og gode liv over hele landet. Vi i Senterpartiet har hjerte for hele landet, og det gjenspeiles i det statsbudsjettet vi nå behandler. I samferdselsbudsjettet på vel 27 milliarder kr er det et historisk høyt nivå på det som brukes til vei og bane både her og der.

Med respekt å melde har ikke de høye, mørke samferdselspolitikkerne i opposisjonspartiene noen gang vært i nærheten av å kunne vise til det samme når de har hatt innflytelse over politikken.

Vi i Senterpartiet er i ferd med å sette vårt preg på norgeskartet, og det vil vi fortsette med. Vi binder landet sammen, og det lukter – det har luktet rundt omkring i Norge i sommer. Har man kjørt på norske veier i sommer, har det luktet asfalt, for på veiene er det gjennomført vedlikehold og nybygginger. Ting skjer, og folk har merket det.

Med et rød-grønt flertall bevilger vi mer enn 14 milliarder kr til Statens vegvesen og godt over 8 milliarder kr til Jernbaneverket. Det har blitt bevilget så mye penger til jernbane at det kritiske er mangel på fagfolk, ikke mangel på penger.

Selv om mye er bra, er Senterpartiet likevel oppmerksom på at det er uro ute i fylkeskommunene med tanke på om de i framtiden vil være økonomisk i stand til å skjette sitt nye ansvar for de øvrige riksveiene. Vi tar den problemstillingen på alvor, for de øvrige riksveiene og fylkesveiene er de små blodårene som binder landet vårt sammen, og det har vært mye forsømmelser. Vi har økt bevilgningene, og vi kommer til å sørge for en videre opprustning i årene som kommer.

Kommunene er både navet og knutepunktet i landets mange lokalsamfunn. Norges geografiske mangfold gjør at skjematisk løsnings for kommunestruktur ikke kan gi gode løsninger. Tvang er ikke bare et angrep på lokaldemokratiet, det kan fort vise seg å bli dyrt, at man finner lite praktiske løsninger, og at man kveler lokal skaperkraft.

Med et rød-grønt flertall har vi nå lagt et godt grunnlag. Kommunene får en realvekst i sine inntekter på 8 milliarder kr neste år, hvorav 4,2 milliarder kr er vekst i frie inntekter. Vi styrker bl.a. det forebyggende helsearbeidet i kommunene i forbindelse med samhandlingsreformen. Senterpartiets ambisjon er at samhandlingsreformen skal bli en stor desentraliseringsreform der en skal satse på forebygging og behandling ute der folk bor. Et desentralisert helsetilbud vil gi kompetansearbeidsplasser rundt omkring i hele landet, og det vil gi et bedre tilbud for deg og meg.

Klimatoppmøtet i København er nært forestående. Norge er helt tydelig på at en løsning på klimakrisen aldri vil bli en god løsning om vi ikke samtidig sikrer verden nok mat og vann.

Jordbruket lever med og av klimaet og er blant de sektorene som er mest sårbar for klimaendringer og temperaturøkninger. Vi snakker om en kraftig redusert matproduksjon i mange deler av verden. Halvparten av verdens befolkning vil oppleve mangel på vann, mange vil måtte flytte på seg.

Verdens landbruk står overfor en stor utfordring de nærmeste tiårene, siden det trengs å bli produsert 70 pst. mer mat innen 2050. Bare i Norge vil vi ha 1 million flere mennesker å mette innen 2030. Forutsatt samme forbruk som i dag, krever dette ca. 20 pst. mer mat. Vi vet at vi allerede i dag importerer 50 pst. av maten vi spiser.

Jeg kjenner Høyre som et parti som har et stort næringsengasjement, og derfor er det trist å se at Høyre er helt blinde for de utfordringene vi har når det gjelder en god matproduksjon og et levende landbruk. Når de velger å kutte over 2 milliarder kr til jordbruket, er Høyres svar på Norges bidrag til å sikre mat ganske stusslig.

Som vanlig går Fremskrittspartiet enda lenger med et kutt på over 6 milliarder kr, eller over 50 pst. av avtalen. Hvordan ville Norge ha sett ut hvis Høyre og Fremskrittspartiet hadde fått gjennomslag for sin politikk? Og hvordan kunne Norge gjennomført sitt bidrag til å produsere mat i en verden som sulter? Hvis vi tar det nære først: Primærnæringsen sysselsetter om lag 60 000 personer. Matindustrien er med sine 50 000 arbeidsplasser en av Norges største industrigrener. Det er mer enn 1 400 bedrifter rundt omkring i landet som baserer sin virksomhet på mat. Det er disse bedriftene og de 110 000 arbeidsplassene Høyre og Fremskrittspartiet vender ryggen til når de tar pengene fra landbrukssektoren.

Utfordringene i verden er mangfoldige, men noen utfordringer er helt grunnleggende. Det å ha nok mat til en stadig økende befolkning er det. Jeg er glad for at Regjeringen i tillegg til å ha en ansvarlig og god landbrukspolitikk varsler at den vil øke satsingen på landbruksbistand, for verden trenger mer mat, ikke mindre.

Senterpartiet er godt fornøyd med helheten i dette budsjettet som er på over 900 milliarder kr. Det budsjettet vi vedtar i dag, bidrar til en utvikling i hele landet, både i sentrum og periferien. Det er et budsjett som viser at vi i Norge er villig til å bruke vår rikdom på å løse problemer også andre plasser i verden.

Vekst er ikke å forbruke mer, men å forvalte bedre, og dette budsjettet legger et godt grunnlag for fortsatt utvikling.

Presidenten: Det blir replikkordskifte.

Henning Skumsvoll (FrP) [14:22:10]: Senterpartiet er imot oljeboring i Lofoten og Vesterålen. Det synes som om enigheten med SV er stor om at olje og gass kan erstattes med fornybar energi innen en nokså kort tidsperiode. Er Senterpartiet uenig med Det internasjonale energi-

byrået i at olje og gass vil være hovedbærende energi de neste tjue år?

Det andre spørsmålet er: Er Senterpartiet enig med miljøvernminister Solheim i at det nå lages en søknad til UNESCO om verdensarvstatus for Lofoten?

Trygve Slagsvold Vedum (Sp) [14:22:47]: Det er helt uten enhver tvil at olje og gass kommer til å være en avgjørende energikilde i uoverskuelig framtid. Men poenget er at når vi er så heldige å forvalte en stor olje- og gassressurs i Norge, samtidig som vi også forvalter andre store ressurser, må vi forvalte dem på en slik måte at vi klarer å få mest mulig ut av de ressursene vi har.

Det som vi i Senterpartiet har sagt i vårt program, og det som også er slått fast i Soria Moria-erklæringen, er at man ønsker å bruke tid, så man er helt sikker på at hvis man eventuelt skal åpne opp Lofoten og Vesterålen, så gjør man det på en forsvarlig og god måte, slik at man sikrer de fornybare ressursene som er der, fisk. Det er en enorm kapital for Norge at vi har både fiskeriressursene og olje- og gassressursene, og da må vi klare å ha en forvaltning som gjør at vi får mest mulig ut av begge deler.

Per Roar Bredvold (FrP) [14:23:40]: For Fremskrittspartiet er et næringsliv som mest mulig kan stå på egne ben og skaffe seg inntekter uten altfor mye statlig innblanding og økonomisk overføring, det beste.

Reiseliv er den fjerde største næringen i Norge, noe jeg tror den også er i Slagsvold Vedums og mitt fylke, Hedmark. Mange slike arbeidsplasser er skapt rundt omkring i Norge, hvorav mange også er kvinnearbeidsplasser, noe som er svært viktig i et ellers forholdsvis snevert utvalg.

Fremskrittspartiet ønsker å bruke mer penger på markedsføring av Norge i utlandet, og vi ønsker noe så enkelt som f.eks. å liberalisere bruk av snøscooter, lavere skatter og avgifter, et mindre og enklere regelverk, å fjerne formuesskatten, bedre avskrivningsmuligheter m.m. – altså være på lag med dem som skaper og tar i bruk nye arbeidsplasser.

Da blir spørsmålet: Hvorfor har ikke Senterpartiet med sine muligheter som regjeringsparti både i perioden som har vært, og i dette budsjettet, gjort alt de kan, i en finanskrisen, for å hjelpe bl.a. turist- og reiselivsbransjen?

Trygve Slagsvold Vedum (Sp) [14:24:54]: Politikk handler om helhet. Når man snakker om reiseliv, handler det ikke minst om helhet. Hvis man tar utgangspunkt i det fantastiske fylket vi representerer, Hedmark, er det veldig langstrakt, og noe av det aller viktigste vi gjør for turisme og næringsliv, er at vi har en offensiv samferdselspolitikk. Med de prosjektene som er satt i gang i vårt fylke, som satsing på jernbane, E6, rv. 3 og et bedre vedlikehold av veinettet, ser vi at det vil være en helt annen tilgjengelighet i fylket vårt når vi er ferdige enn det var før vi begynte.

Veldig mye av det reiselivet som er i Hedmark, er basert på landbruket og det kulturlandskapet vi har. Fremskrittspartiet velger å kutte over 6 milliarder kr i én smell i en inngått avtale. En gjennomføring av kuttet ville vært å knekke ryggen på hele landbruket i det fylket vi er

så glade i. Hva hadde da reiselivet sittet igjen med? Det hadde bare vært noe vinterturisme, mens veksten i Hedmark er innen bygdeturisme. Knekker man den delen av det, knekker man også reiselivet i fylket vårt.

Gunnar Gundersen (H) [14:25:57]: Jeg noterer meg at det kan være langt mellom teori og praksis. Det kunne vært morsomt å ta en debatt om sentralisering og en del av de tingene man var inne på.

Jeg noterer meg at representanten sa at Høyre vender ryggen til landbruket. Det gjør vi absolutt ikke. Men det er et ganske interessant oppslag i Nationen i dag, hvor det står at Brekk skal se på støttesystemet og statistikken. Der vet vi at vi har store utfordringer. Jeg tipper at den gjennomgangen kommer til å vise at Senterpartiet har overlatt bondens eiendomsrett til et byråkrati og et system som er så komplisert at nå forstår knapt Vårherre hva som foregår. Jeg tror det er et ganske stort rom for innsparing hvis man bare får en skikkelig gjennomgang, så den gjennomgangen støtter jeg.

Men det er merkelig at Senterpartiet ikke ser rom for at man kan gå en helt annen vei enn det man gjør i dag, for dette er viktige næringer i mye av Distrikts-Norge, og det er viktig å få tilbake optimismen. Den veien Senterpartiet har vært på, har vist seg ikke å duge.

Trygve Slagsvold Vedum (Sp) [14:27:07]: Innenfor landbruket har vi to hovedgrener. Det er skogbruk, og det er jordbruk. Da vi overtok makta for fire år siden, gjorde vi en del skattemessige grep som har stimulert skogbruket veldig. I tillegg gjeninnførte vi tilskudd til bl.a. planting og sørget for at verdien på skogen økte. Men ikke minst med skattemessige grep har vi stimulert skogbruket.

Når det gjelder norsk jordbruk, er det helt avhengig av støtte. Skal vi klare å ha overskudd i næringen, trenger man overføringer. Det er riktig at man hele tiden må ha et kritisk syn på det overføringssystemet man har, se om man kan gjøre forbedringer, om det er svakheter i det systemet som ligger der. Det er det Lars Peder Brekk har sagt i dagens Nationen at man må gjøre. Men i bunnen ligger det at hvis vi skal ha et levende norsk landbruk i hele landet, trengs det økonomiske midler, og det er denne regjeringen villig til å gi. Det er dessverre ikke Høyre lenger.

Gunnar Gundersen (H) [14:28:08]: Heldigvis har myndighetene stort sett holdt seg unna skogbruket. Der har vi en veldig sunn næring. Det er den andre delen av landbruksnæringen. Men når det gjelder jordbruket, sitter vi nå med en næring som snart har færre bønder pr. landbruksbyråkrat enn man har barn pr. ansatt i barnehagen eller elever pr. lærer i skolen. Så det er noen store utfordringer her, og det får vi sikkert muligheten til å diskutere mange ganger framover.

Vi kommer begge fra Hedmark. I et intervju med NRK før valgkampen svarte Slagsvold Vedum på spørsmål om hva som var den viktigste saken, at det var å skape grønne arbeidsplasser: «Vi må få folk i arbeid samtidig som vi bidrar til å løse klimakrisen.»

I lys av biodieselsaken og tidligere debatter i dag, hvor-

dan er han fornøyd med praksisen i forhold til den teorien som valgkampen tydeligvis var?

Trygve Slagsvold Vedum (Sp) [14:29:07]: I forbindelse med dette budsjettet har vi bl.a. økt overføringene til Enova med 5 milliarder kr – veldig viktig, et veldig godt og effektivt virkemiddel. Vi så i forrige periode at det økte fornybarsatsingen, produksjon av fornybar varme, med over 12 TWh, så det er en god satsing og et virkemiddel vi satser videre på.

I dette budsjettet legger vi nå inn 100 mill. kr øremerket for videreføring, slik at vi kan få på plass 2. generasjons biodrivstoff. Vi øker innblandingsgraden, omsetningspåbudet.

Så vi er fornøyd med mye av det som ligger i budsjettet. Men budsjettet er til sjuende og sist en helhet, og vi er opptatt av helheten i budsjettet. Vi ser at det er sammen med de to andre partiene vi klarer å finne de beste løsningene, og den helheten er vi fornøyd med.

Dagrun Eriksen (KrF) [14:30:01]: I avisene i sommer kunne vi lese at Senterpartiet ville ha Kristelig Folkepartis løsning for skolen. Og det er ikke rart, for det er en god sentrumsløsning – flere lærere og mer kvalitet framfor timer.

Det er mange utfordringer med de timetallsutvidelsene som de rød-grønne har kommet med. En utfordring har representanten selv pekt på i Nettavisen i juli:

«Hvis vi nå skulle øke timetallet ytterligere, så frykter jeg at det blir mange ufaglærte som skal undervise våre barn. De som har vanskeligst for å lære vil tape på en slik situasjon, sier Sp-representanten fra Hedmark» – som også er den som får spørsmål nå.

Likevel fortsetter Senterpartiet i regjering opptrappingen mot heldagsskolen gjennom dette budsjettet. Mener representanten fortsatt at det er de som har vanskeligst for å lære, som taper på den timetallsutvidelsen som ligger i dette budsjettet?

Trygve Slagsvold Vedum (Sp) [14:31:00]: Det er viktig at representanten Dagrun Eriksen leser Soria Moria II-erklæringen og ser hvilken retning og hvilken fokusering som ligger der når det gjelder Regjeringens framtidige skolepolitikk. Fokuseringen der er helt klart at man nå ønsker å prioritere flere lærere, slik at man får fylt de timene man har valgt å utvide med, med best mulig innhold. Det står de tre rød-grønne partiene sammen om, etter at man har gått runder.

Man har vært enige om å øke timetallet, men man mener at tiden nå er inne for å satse på lærere og på innhold, slik at man øker læringsmengden – styrker innholdet – men ikke timetallet. Dette er felles rød-grønn politikk, som altså er slått fast i Soria Moria II-erklæringen.

Borghild Tenden (V) [14:31:48]: I trontaledebatten hadde Venstres Trine Skei Grande en replikk til representanten Slagsvold Vedum hvor hun påpekte at ordet «gründer» ikke var nevnt en eneste gang i Soria Moria II. Slagsvold Vedum bad Skei Grande og Venstre heller sjekke

ordet «næringsutvikling», som han mente var samme sak. Det har vi gjort. Ordet står nevnt fem ganger, i generelle vendinger.

På samme måte er det statsbudsjettet som får flertall i dag, blottet for en politikk – slik vi ser det – som går på tiltak for gründere og for dem som skal skape morgendagens arbeidsplasser. I Aftenposten for en uke siden kunne vi lese at SIVA samlet hadde brukt 280 mill. kr på å skape totalt 139 nye arbeidsplasser i distriktene – eller 1,6 mill. kr for hver eneste nye arbeidsplass. Er representanten Slagsvold Vedum tilfreds med en slik form for næringsutvikling?

Trygve Slagsvold Vedum (Sp) [14:32:50]: Jeg anbefaler folk å lese Soria Moria-erklæringen veldig ofte, for den er veldig god. Og den handler om mye mer enn bare ordet «næring» eller ordet «gründer». I den står det bl.a. om samferdselssatsing, om jordbruk, om innovasjon og om fylkeskommunenes rolle for å skape mer aktivitet.

Det er en rekke virkemidler som man vil klare å skape næringsaktivitet i Norge med. Men det aller viktigste for norsk næringsliv og for utviklingen framover er at vi klarer å holde orden i norsk økonomi – at vi klarer å holde et lavt rentenivå, og at vi klarer å ha en lønnsutvikling som gjør at norsk næringsliv kan konkurrere. Men i tillegg trengs det mange virkemidler. Noen virkemidler vil over tid vise seg å være gode – andre ikke fullt så gode. Man må da hele tiden evaluere om man skal bruke andre virkemidler for å skape aktivitet og utvikling rundt omkring i hele Norge.

Presidenten: Replikkordskiftet er omme.

Dagfinn Høybråten (KrF) [14:33:54]: «Vil vi ha mer, eller vil vi ha det bedre?» Svaret på det spørsmålet er nok for mange dette: «Ja takk – begge deler.» Mange vil si at når man får mer inntekt, får man også bedre forutsetninger for å oppleve et bedre liv. Det er en virkelighet veldig mange vil kjenne seg igjen i.

Men det er også mye viktig lærdom å hente fra den delen av nasjonalbudsjettet som handler om livskvalitet. Jeg vil gi honnør til tidligere finansminister for arbeidet med å utvikle nye målestokker for livskvalitet i Norge. Jeg håper den nye finansministeren følger dette opp, slik at det i de årlige nasjonalbudsjettene kan bli presentert brede indikatorer for livskvalitet som måler samfunnsutviklingen langs flere akser enn bare den som har med økonomisk målbar verdiskaping å gjøre. Det vil kunne bidra til en bredere finansdebatt om utviklingen i Norge, målt med andre mål enn kroner og øre.

Gjennomgangen i nasjonalbudsjettet forteller at selv om det er en klar sammenheng mellom inntekt og opplevd livskvalitet, er nære relasjoner, familiefellesskap og helse enda viktigere for at folk skal oppleve at de har det bra. Undersøkelser tyder også på at personer med et idealistisk verdisyn har det bedre enn personer med et såkalt materialistisk verdisyn. En tredje observasjon er at i samfunn med et velstandsnivå som vårt kan relativ velferd være minst like viktig som absolutt velferd for at befolkningen skal oppleve å ha det bra.

For Kristelig Folkeparti er det et mål å styrke de faktorene som betyr mest for livskvalitet, gjennom de politiske virkemidlene vi rår over – vel vitende om at mye av dette ligger utenfor politikkenes domene. Vi vil derfor fokusere på de nære relasjoner. Vi vil at arbeidslivet skal tilpasse seg familiens behov – og ikke omvendt. Familien må i større grad selv få velge hvordan de vil innrette omsorgen for egne barn. Vi vil styrke de krefter i samfunnet som fremmer ideelle verdier, og som er opptatt av ansvaret for hverandre – og særlig for dem som ikke har sterke interesseorganisasjoner til å tale sin sak. Vi vil ha miljø og vårt globale ansvar høyere på dagsordenen, fordi det gir et bedre samfunn både i dag og i morgen og et bedre samfunn både her hjemme og utenfor landets grenser.

Vi fremmer et budsjettforslag som har en spissere sosial profil.

I den alminnelige velferdspolitikken er det understreket fra samtlige politiske partier at hovedveien bort fra fattigdom heter «arbeid». Det er åpenbart riktig, men for mange som tilhører de mest utsatte gruppene, er ikke det et tilstrekkelig svar. Vi mener derfor at det er behov for å styrke de målrettede tiltakene mot fattigdom – først og fremst for å bedre levekårene. Arbeidsrelaterte tiltak virker dårlig hvis levekårene til dem det gjelder, er elendige. Derfor vil vi ha en sterkere satsing på rusbehandling i regi av de ideelle organisasjonene, som fortsatt skives av hardhendt anbudspolitik. Vi vil senke – og på sikt fjerne – egenandeler på helseområdet for de mest utsatte gruppene i samfunnet. Og vi vil øke sosialhjelpssatsene og fjerne ubegrunnede forskjeller mellom kommunene. Det var dette tiltaket som kom opp som det aller viktigste på den fattigdomshøringen i valgkampen der SVs Kristin Halvorsen, jeg og flere andre deltok. Kristelig Folkeparti følger dette opp i sitt alternative budsjettforslag.

Norske klimapolitiske forpliktelser, økt flyktningstrøm til Norge og et redusert anslag i bruttonasjonalinntekt har gjort at bistandsbudsjettet setter ny rekord, målt som andel av BNI. Likevel presterer Regjeringen å få til en reell nedgang på viktige bistandsområder som næringsutvikling, utdanning og helse i fattige land. Kristelig Folkeparti retter opp dette i sitt alternative forslag. Målt som andel av BNI vil det gå 1,11 pst. til bistandsformål med vårt opplegg.

Kristelig Folkeparti fremmer et budsjett hvor vårt solidariske ansvar for miljøet forsterkes i forhold til Regjeringen. Det skjer på skattesiden, både med økte avgifter på miljøødeleggende utslipp og gjennom premiering av miljøvennlig adferd. Vi innfører en miljøbilpremie for elbiler og ladbare hybridbiler, som også miljøbevegelsen ber om. Og vi vil – i likhet med de andre opposisjonspartiene – gi produsenter av biodiesel mer forutsigbarhet enn hva regjeringspartiene legger opp til. Det betyr selvsagt ikke – slik noen har antydnet – at vi vil begunstige all biodiesel uavhengig av hva som er kilden til drivstoffet. Det framkommer tydelig av forslag i denne innstillingen at det er tale om fortsatt fritak for biodiesel når klimaeffekten er dokumenterbar, og det ikke er konflikt i forhold til matproduksjon i fattige land. Så styrker vi bevilgningene til

jernbane og til trygge skoleveier – for trafikksikkerhet og miljø.

Sittende statsminister har ved flere anledninger sagt at det ikke er slik at et budsjettforslag i seg selv er avgjørende for velferd og velferdsfordelingen, men at det er retningen det kommer an på. Kristelig Folkepartis alternativ viser en retning, en retning for bedre livskvalitet.

Presidenten: Det blir replikkordskifte.

Martin Kolberg (A) [14:39:05]: Regjeringen har i den forrige stortingsperioden gjennom sin økonomiske politikk og sin budsjettpolitikk hatt to siktemål: folk skal ha arbeid, og vi skal sikre velferden. Det samme ligger til grunn for det budsjettet som er til behandling i dag.

Jeg vil si det slik at Kristelig Folkepartis økonomiske politikk på veldig mange måter ligger veldig nært opp til de samme hovedmålsettinger som Regjeringen har. Det ser vi i det budsjettforslaget som er lagt fram, og vi hørte det nå også ganske tydelig, vil jeg si, i Høybråtens innlegg.

I motsetning til høyrepartiene ser vi her ikke kutt i velferdsordninger, og vi ser ikke unødvendige skattelettelser. Bruken av oljepenger er også på linje med Regjeringens forslag. Betyr dette at Kristelig Folkeparti slutter seg til hovedlinjene i budsjettpolitikken, og at oljepengebruken er tilpasset situasjonen for 2010?

Dagfinn Høybråten (KrF) [14:40:10]: Det er riktig observert av representanten Kolberg at Kristelig Folkeparti slutter seg til om lag den oljepengebruken som Regjeringen legger opp til, men vi har en helt annen fordeling. Vi omfordeler nær 10 milliarder kr på vårt alternative budsjett, og det er for å sikre at dette budsjettet i større grad enn Regjeringens forslag ivaretar hensynet til de svakeste.

Vi er f.eks. ganske provosert over at Regjeringen svekker kommunenes økonomiske evne til å gi et godt tilbud til enkeltpersoner som har store tjenestebehov. Det er penger som vi mener at kommunene hadde rett til å forvente, og som Regjeringen nå endrer med tilbakevirkende kraft. Det har skapt et opprør i Kommune-Norge, og det er et lite, men svært viktig eksempel på at det har vært nødvendig å rette opp den sosiale profilen i det forslaget som Regjeringen har lagt fram.

Thomas Breen (A) [14:41:19]: Aller først vil jeg gi honnør til Kristelig Folkeparti, som jeg oppfatter som det av opposisjonspartiene som har de mest ryddige innknappingsforslagene i sitt alternative budsjett. Dernest vil jeg si at jeg har stor sans for mange av elementene i Kristelig Folkepartis politikk.

Nå er det slik at hvis noen hadde kommet til Arbeiderpartiet og spurt om regjeringssamarbeid og sagt at det viktigste for oss på kuttlisten er å senke ambisjonsnivået totalt i forhold til arbeidsliv og sysselsetting, så hadde vi avfeid dem som en mulig samarbeidspartner.

Hvordan stiller Kristelig Folkeparti seg i den settingen i forhold til Fremskrittspartiet, som vil utradere bistandspolitikken totalt, når de kritiserer Regjeringen for den nominelle økningen som faktisk er der?

Dagfinn Høybråten (KrF) [14:42:06]: Jeg takker representanten Breen for anerkjennelsen når det gjelder ryddighet i forhold til inndekning i budsjettet. Vi prøver så godt vi kan å legge fram seriøse, men profilerte forslag.

Men representanten Breen må ha fulgt veldig dårlig med i valgkampen hvis han nå, tre måneder etter at valgkampen var på sitt mest intense, fortsatt har behov for å få avklart om Kristelig Folkeparti kunne tenke seg et regjeringssamarbeid med Fremskrittspartiet. Det svaret gav vi klart til velgerne før valget, og det gjelder selvfølgelig for et ryddig parti også etter valget.

Thomas Breen (A) [14:42:44]: Nå også i denne sal.

Aksel Hagen (SV) [14:42:57]: Kristelig Folkeparti er opptatt av livskvalitet, sosial fordeling og et inkluderende samfunn – det er bra. I den forbindelse er SV, Kristelig Folkeparti og Regjeringen veldig enige om at kunnskap spiller en viktig rolle. Det som nå undrer oss litt, er at når Kristelig Folkeparti på den ene siden sier det, så sier Kristelig Folkeparti umiddelbart nei til flere timer i grunnskolen, uten tilsvarende å justere ned læringsmålene. Kristelig Folkeparti sier nei til SFO-satsing, som ikke minst har i seg et tilbud om frivillig, gratis leksehjelp. Vår satsing muliggjør at vi gjennom å ha flere timer til rådighet kan skape en mer spennende og variert skole, mens Kristelig Folkeparti, ved at en har færre timer til rådighet, må klemme alt sammen på færre timer.

Vår satsing har i seg et gratis, frivillig tilbud om leksehjelp, som vi alle vet er ett av de viktigste tiltakene for å oppnå noe som Kristelig Folkeparti er opptatt av, nemlig det å unngå reproduksjon i for stor grad av sosiale forskjeller og det å stimulere til både læring og danning.

Dagfinn Høybråten (KrF) [14:44:03]: Jeg vet ikke om jeg har oppfattet representanten Hagens spørsmål, men jeg kan gjerne kommentere hans påstander om Kristelig Folkepartis politikk. Det er på ingen måte slik at Kristelig Folkeparti er imot å satse på kunnskap i skolen – vi har bare en litt annen resept enn det SV har. Vår resept ligner – som det framgikk av det foregående replikkordskiftet – langt mer på regjeringspartner Senterpartiets resept, nemlig at vi nå mener at det er riktig å satse sterkere på flere lærere for å øke kvaliteten i grunnskolen, for å øke voksenkontakten og for å heve kunnskapsnivået til elevene.

Vi ser klare konturer i SVs utdanningspolitikk til å gjøre skolen, og for så vidt også barnehagen, til et hel-dags oppbevaringstilbud. Vi vil ha en mye sterkere fokusering på den pedagogiske kvaliteten, og den finnes først og fremst hos lærerne. Derfor må vi ha flere lærere før vi får flere timer.

Trygve Slagsvold Vedum (Sp) [14:45:23]: Jeg må igjen lese opp fra Kristelig Folkepartis merknader i finansinnstillingen. Det er bra lesning. Det står at «det er bred politisk enighet om svært mye av innholdet i statsbudsjettet. Mange av prioriteringene som er gjort, vil Kristelig Folkeparti være enig i».

Det er veldig bra.

Så til spørsmålet til representanten Høybråten. I den perioden vi har bak oss, var det en årlig aktivitetsvekst i kommunesektoren på 3,5 pst. i snitt. Under den regjeringen Høybråten satt i, var det en årlig aktivitetsvekst på 0,8 pst. i snitt. Så tar representanten Høybråten opp ressurskrevende tjenester. Da er spørsmålet til Høybråten: Hvis en sammenlikner den endringen vi nå har gjort når det gjelder ressurskrevende tjenester, med den ordningen som var da han gikk ut av statsrådskontoret, hva er hans vurdering av dagens ordning – er den bedre eller dårligere enn da han gikk ut av kontoret?

Dagfinn Høybråten (KrF) [14:46:22]: La meg først si at hvis Kristelig Folkepartis alternative budsjett er så fortreffelig som regjeringspartiene nå stadig hevder, er det underlig at vår invitt til regjeringspartiene om en viss bevegelse i finansinnstillingen ble blankt avvist. Det er nok et uttrykk for at det representanten Lundteigen kalte «endringsmakt» i denne sal, ikke eksisterer – i hvert fall ikke på rød-grønn side.

Så tror jeg representanten Slagsvold Vedum og jeg skal bli enige om at når vi er ferdige med denne stortingsperioden, kan vi sammenlikne stortingsperioder. Det vi har foran oss i denne stortingsperioden, er innstramminger. Det kommer også til å ramme kommunesektoren. Det var situasjonen som Bondevik II-regjeringen stod overfor da vi i 2002–2003 måtte stramme inn i norsk økonomi. Det måtte også gå ut over den store utgiftssektoren som kommunesektoren er, men jeg vil tro at det skal bli et gjennomsnitt etter denne perioden som godt kan tåle sammenlikning.

Bård Vegar Solhjell (SV) [14:47:51]: Lat meg først få seie at eg har sett at representanten Høybråten har sete her og høyrte på alle dei ulike parlamentariske leiarane sine innlegg, i motsetning til f.eks. representanten Jensen, som først klaga over at andre ikkje var til stades under hennar innlegg, og ikkje sjølv er til stades og høyrer på representanten Høybråtens innlegg. Det framstår for meg som eit lite respektfullt trekk.

Det eg ville spørje om, var kontantstøtta, ei sak eg veit er veldig viktig for Kristeleg Folkeparti. Eg reknar ikkje med at partiet skal endre syn. Men eg vil likevel utfordre dei: Vi har no ekstremt god kunnskap om kor viktig perioden 1–3 år er for små borns sosiale og språklege læring, og om korleis det er å henge med då og byggje vidare på det seinare – ikkje minst for dei med fleirspråkleg eller minoritetspråkleg bakgrunn. Vi veit at rundt åtte av ti som mottek kontantstøtte i Oslo, har minoritetsbakgrunn. Eg forventar ikkje at partiet skal skifte syn, men fører ikkje dette til i alle fall ein viss refleksjon om det er riktig å foreslå ein auke i kontantstøtta, om det er eit riktig tiltak for å sikre god inkludering og integrering i Noreg.

Dagfinn Høybråten (KrF) [14:48:56]: Å øke kontantstøtten er et riktig tiltak for å sikre at alle foreldre, uansett etnisk bakgrunn, skal ha den samme muligheten til å velge omsorgsform for de aller minste barna. Mange for-

eldre synes det er for tidlig å sende ettåringer i barnehager. Vi vet ennå svært lite om hva som er de langsiktige effektene av å bryte opp den voksenkontakten som er mellom foreldre og barn, ved å sende ettåringer i barnehagen. Derfor mener vi at det er en god familierpolitikk.

Vi erkjenner og reflekterer over at i deler av landet, i deler av denne byen, er andelen som bruker kontantstøtte, veldig stor blant innvandrerforeldre, som vi også ønsker skal ta større del i samfunnslivet generelt og være med på de fellesarenaene for barn som spesielt barnehager er. Det mener vi kan gjøres med andre virkemidler enn å fjerne kontantstøtten, f.eks. med gratis kjernetid.

Presidenten: Replikskiftet er over.

Trine Skei Grande (V) [14:50:21]: Ibsen sa en gang: «Det er viljen som det gjelder!

Viljen frigjør eller feller.»

Målet må være at en regjering både har vilje, visjoner og virkelighetsorientering. Vi i Venstre er engstelige for at virkelighetsorienteringa ikke er god nok, og at man feiler slik man gjorde ved forrige statsbudsjett, der man ikke tok den økonomiske krisen nok inn over seg og måtte komme med et tillegg, der man utvidet pengebruken. Nå mener man at man ikke har tatt virkeligheten godt nok inn over seg, og jeg tror nok også, når man hører på finansministeren, at det kommer til å bli en større virkelighetsorientering framover – i tråd med det vi andre har lagt fram.

Det er også mangel på visjoner i dette budsjettet. Venstre har sagt at det er tre store utfordringer samfunnet i dag står overfor: lavutslippssamfunnet, reformering av velferdsstaten og hvordan vi skal bygge kunnskapssamfunnet i framtida. Venstre har lagt et budsjett der vi møter alle de tre store utfordringene.

Det har vært en rekordvekst i budsjettet til denne regjeringa de siste fem årene. Sjøl om det har vært en rekordvekst, har vi sett at høyere utdanning og forskning er de store taperne. Hvileskjæret fortsetter, og man benekter virkelighetsforståelsen litt etter mal av dronning Marie Antoinette, som mente at når folk klagde over mangelen på brød, fikk de spise kake i stedet.

Vi har lagt inn 350 mill. kr ekstra i basisfinansiering, noe som faktisk er med på å understøtte den akademiske friheten og kvaliteten til studentene våre. Vi lovet et forskningsfond på 150 milliarder kr i 2010 i valgkampen, og det holder vi. Vi har også bygd opp baser for hvordan vi skal bygge kunnskapsbasert næringsvirksomhet framover, gjennom SkatteFUNN, og videreføring av BIA og klimagründere. Venstre holder faktisk det vi lover med elleve måneder studiestøtte og full indeksregulering for studenter som i 2005. Vi ønsker faktisk å stimulere til studier, og vi ønsker kvalitet på de studiene som folk tar. Det er det det handler om når du skal bygge opp human kapital.

Men kunnskapssamfunnet bygges allerede fra de første barnehagestegene. Det vi nå har gjort i fellesskap, er å bygge flere plasser. Regjeringa skal ha skryt for at de har gjort det, og det har ført til at prisene har blitt mye, mye lavere for de aller rikeste. Det som Venstre syns er utfordringen nå, er å få barnehageplasser med mer differensierte

priser som kan hjelpe dem med dårlig råd, og å få kvaliteten inn sånn at dette ikke bare blir en oppbevaring, men et kvalitativt sterkt, godt tilbud til barn.

Så er det sånn at vi heller prioriterer lærere og den faglig baserte undervisningen foran bananer og fritidsordninger. Jeg tror at hvis man skal satse på å bygge et kunnskapssamfunn i framtida, handler det ikke om bananer og fritidsordninger, men om skikkelig gode lærere. Det handler om prosjekter innen skrivevansker, det handler om en sammensatt god fagmasse på en skole med flere spesialpedagoger og flere helsesøstre, slik Venstre legger det fram i sitt budsjett.

Venstre har også et kjempeløft på miljø: på teknologi og forskning på fornybar energi, på jernbane og kollektivstøtte. Vi er egentlig det eneste partiet som oppfyller det vi sa vi skulle gjøre i NTP. Men Venstre er også for å bruke de økonomiske mekanismene. For ti år siden snakket alle partiene om å gå fra rød til grønn skatt, om skatt basert på misunnelse kontra skatt basert på forurensning. Vi er de eneste som faktisk gjør det i budsjettet. Vi bruker også momssystemet til å få en sunnere befolkning, ved å fjerne moms på frukt og grønt og øke den på sukkerholdige varer, som vi ønsker at folk skal bruke mindre av. Det må være lønnsomt å være grønn, det må være lønnsomt å være sunn.

Gjennom sitt budsjett bryter Regjeringa egentlig både når det gjelder vilje, visjoner og virkelighetsorientering. Vi i Venstre oppfyller alle punktene, både på miljø, på kunnskap og fornyet fellesskap. Vi har vilje til å gjøre det, vi har visjoner til å gjøre det, og vi har virkelighetsorientert oss i forhold til økonomien.

Presidenten: Det åpnes for replikkordskifte.

Martin Kolberg (A) [14:55:12]: Jeg mener det er god grunn til å gi Venstre ganske mye honnør for deres engasjement og satsing på det som Skei Grande i et tidligere replikkordskifte kalte for samfunnets humane kapital. Det kom også veldig tydelig fram i det innlegget som vi nå hørte.

Det er da et paradoks at i det forslaget som nå ligger her, ser vi at det er kutt i formuesskatten som går ut over viktige velferdsordninger innenfor den humane kapitalen og utviklingen av den humane kapitalen. Derfor en min utfordring til Skei Grande: Hvorfor gjør Venstre slike prioriteringer når de har en så tydelig målsetting som hun nå også har gitt uttrykk for i sitt innlegg?

Trine Skei Grande (V) [14:56:11]: Vi deler nok ikke Arbeiderpartiets holdning om et avgiftssystem som bare handler om å få inn penger til fellesskapet. Det handler jo om veldig mye annet. Det handler om å snu forbruk, sånn som vi ønsker, det handler om at folk skal handle sånn som vi ønsker det, og det fører også til at vi kan bruke skattesystemet til å skape arbeidsplasser.

Det skatteskiftet Venstre har lagt inn her, handler først og fremst om et skatteskipte som gir 2 milliarder kr til dem med aller, aller lavest inntekt. Men det betyr også at vi gir en stor hjelp til alle dem som har lyst til å skape arbeids-

plasser. Det er derfor vi gjør disse grepene i formuesskatten, og det er derfor vi gjør de andre grepene i næringsbeskatningen. Vi ønsker å skape arbeidsplasser, vi ønsker å stimulere næringslivet til å skape arbeidsplasser. Derfor gjør vi de grepene. Vi ønsker også en mindre rød og mer grønn skatt. Derfor øker vi miljøavgiftene, og så gir vi 2 milliarder kr i skattelette til dem med lavest inntekt. Det er sosialt, og det er framtidsetta.

Dag Ole Teigen (A) [14:57:20]: Jeg vil gjerne følge opp dette med formuesskatten, og da vil jeg først få bekräftet at det er slik at Venstre ikke bare vil fjerne formuesskatten for bedriftene, men at man også ønsker å fjerne den for privatpersoner. Er ikke det rett? I så fall – hvis det er bedriftene som er den egentlige begrunnelsen for det, og de dårlige fordelingsvirkningene nærmest en bieffekt, hvorfor erstatter ikke da Venstre dette grepet med andre grep som gir en tilsvarende rettferdig fordeling? Og hvorfor mener man at det er rett å prioritere nesten 1 milliard kr til skattelettelse for dem som har inntekter på over 1 mill. kr, istedenfor å bruke den milliarder på tiltak som er mer treffsikre for å skape arbeidsplasser og hindre arbeidsledighet?

Trine Skei Grande (V) [14:58:05]: Det er faktisk sånn at vi bruker en del på næringsbeskatningen, men vi bruker veldig mye mer på dem med lavest inntekt, over dobbelt så mye bruker vi til skattelette for dem med lavest inntekt. Det henger sammen med vårt avgifts- og skatteskifte, fra rød skatt til grønn skatt. Vi har fokus på dem med aller lavest inntekt, de som da også får nytte av en lettelse i formuesbeskatningen som skaper flere arbeidsplasser. Det ligger mange tusen – over 7 000, ifølge Finansdepartementet – flere arbeidsplasser i Venstres alternative statsbudsjett enn i Regjeringas.

Vi mener faktisk at man kan bruke skattesystemet til å skape arbeidsplasser, men også til å utligne forskjeller. I tillegg har vi lagt inn 2 milliarder kr til en ekstra fattigdomssatsing utover det som Regjeringa har gjort. Vi har økt sosialhjelpssatsene, og vi har satt inn en rekke tiltak for å nå de med aller dårligst råd. Så er det noen vi har god samvittighet overfor i Venstre med dette budsjettet, er det folk med dårlig råd. Vi skaffer dem jobb, vi støtter opp om alle de sosiale støttesystemene, og vi gir dem skattelette.

Heikki Holmås (SV) [14:59:14]: Det er vanskelig å være uenig i noe av det som Trine Skei Grande sa om sine hovedpunkter og hovedutfordringer for tiden vi går inn i. Det handlet om klima, det handlet om å sørge for en god utdanning og kompetanse for folk, og det handlet om å sørge for en reformering av velferdsstaten, som hun snakket om, dvs. en videreutvikling av velferdsstaten. Alle disse tre tingene er helt klart de viktigste utfordringer som vi står overfor.

Hvis vi trekker fram det som går på kunnskap, og det som går på utvikling av velferdsstaten, er det ett forslag i Venstres budsjett som jeg bare mener er komplett uforståelig, og det er det som sørger for å gjøre det dyrere for foreldrene å sende ungene sine til barnehagen. Det er ne-

gativt for begge disse områdene. Det er negativt i forhold til å gi unger like muligheter. Vi vet at mange av de ungene som ikke går i barnehage, særlig her i byen vår, har behov for å gå i barnehage for å få bedre språkutvikling, for å få bedre muligheter på skolen. Det andre er i forhold til velferdsstaten. Sitter en igjen med 750 kr mindre hvis en går ut i jobb, fra å gå fra uføretrygd eller sosialhjelp, så taper en penger, taper muligheter.

Trine Skei Grande (V) [15:00:25]: Jeg kjenner ikke Heikki Holmås som en veldig dum representant. Jeg tror derfor at jeg skal klare å forklare ham dette på ett minutt, siden han ikke forstår det.

Vi har tatt 73 kr mer fra dem som har god råd, for å overføre det til to andre tiltak i barnehagen. Det ene er at vi vil få en inntektsdifferensiert betaling. For den store barnehagereformen som SV har kjørt igjennom – all ære for flere plasser – har ført til at prisene har gått ned for de aller rikeste, mens de som har dårlig råd, fortsatt har de samme prisene rundt omkring i landet. Det syns vi er urettferdig. Vi vil bruke pengene på at de med dårligst råd får billigere plasser.

Det andre tiltaket er en satsing på kompetanse. Barnehagen skal ikke bare være en oppbevaringsplass. Den skal også være et sted der ungene får med seg en god ballast, som de trenger, i livet. Det er de ungene som får dårligst ballast hjemmefra, som trenger den kompetansen i barnehagen. Vår andre satsing – og dette er et nullsumspill – er å bygge opp kompetansen i barnehagen, gjøre den bedre, få flere fagfolk, utdanne flere folk som kan jobbe og gi ballast til disse ungene.

Heikki Holmås (SV) [15:01:31]: Venstre regner altså selv med at det kommer til å bli flere unger som får kontantstøtte i stedet for å være i barnehage som følge av det grepet som Venstre her velger å gjøre. Det er ingen tvil om at det at vi går ut og sier at dette skal være en universell ordning, lav pris, og at vi skal holde den prisen lav, er nettopp det som er avgjørende for alle dem som sitter hjemme og regner på om det lønner seg å være hjemme, eller om det lønner seg å komme i jobb, og som sier: Hvis vi skal betale en høy barnehagepris, går det ikke så mye i pluss at det er verdt å gå ut i arbeid.

Jeg mener at det å sørge for at alle får tilgang til barnehageplass med lav pris, er kjempeviktig. Dette er jo ikke noe nytt. Venstre har i hvert eneste budsjett foreslått å øke prisen for en barnehageplass, så dette er ikke noe nytt i det hele tatt. Det er ikke sånn at Venstre alle de andre gangene har måttet sørge for at pengene har gått til akkurat de samme styrkingstiltakene i barnehagen som vi er opptatt av, og som vi nettopp legger inn midler til, delvis i disse budsjettene og delvis i budsjettene i årene som kommer.

Trine Skei Grande (V) [15:02:39]: Det er ikke noe nytt i det hele tatt. Regjeringa foreslo det faktisk sjøl i 2007. Det vi nå har foreslått, er helt lineært med det Regjeringa gjorde for to år siden. Det er helt likt i sum. Det er helt likt i virkning. Da var det bare en indeksregulering. Når vi foreslår det, er det en katastrofe og en rase-

ring. Det får jeg ikke til å henge på greip! Jeg tror nok at man må ha et litt lavere støynivå med tanke på hva 73 kr mer i måneden egentlig betyr.

Det får faktisk ikke de følgene som Holmås snakker om for dem med dårligst råd, for hvis en bruker de pengene for å få til en større inntektsgradering rundt omkring i kommunene, vil det hjelpe akkurat dem det her er snakk om, dem som må telle kroner og øre for å se hvorvidt det lønner seg.

Presidenten: Dermed er replikkordskiftet omme.

Statsminister Jens Stoltenberg [15:03:44]: Regjeringens overordnede mål i den økonomiske politikken er arbeid for alle. Det er altså hovedmålet med det budsjettet som Stortinget har til behandling nå, og det er hovedmålet med den økonomiske politikken som er ført gjennom de senere årene. Grunnen til at det er hovedmålet for Regjeringens økonomiske politikk, er at arbeid for alle er så avgjørende både for å nå målet om sosial rettferdighet, og for å nå målet om høy verdiskaping.

Vi vet at høy ledighet og lav sysselsetting alltid rammer dem som har minst fra før, og vi vet at høy arbeidsløshet er den største sløsing med samfunnets økonomiske ressurser. Lykkes vi med å bekjempe ledigheten, lykkes vi med både å skape og dele på samme tid. Det var nettopp dette som var truet da finanskrisen satte inn for alvor i fjor. Det var nettopp et av de fineste kjennetegnene ved den norske modellen, nemlig at vi har lyktes med å ha lavere ledighet enn de fleste land, og vi har lyktes med å holde flere i jobb, noe som var truet da finanskrisen satte inn for alvor.

Det var dramatisk det vi så, spesielt det vi så i fjor høst. Penge- og kredittsystemene var i ferd med å stoppe helt opp. Tilførselen av kreditt var i ferd med å tørke helt inn. Vi så et kraftig fall i produksjonen. I flere land så vi på kvartalsbasis en nedgang i produksjonen på 10–12 pst. i nasjonalproduktet. Sterkere fall har vi ikke sett siden 1930-tallet. Vi så at banker og bedrifter gikk over ende. Derfor var det viktig å iverksette betydelige og veldig sterke tiltak. Det har blitt gjort i år, og det følges opp i budsjettet for 2010. Bankene er tilført penger og gitt økt trygghet for sin virksomhet. Vi har iverksatt og følger opp viktige tiltak for å styrke eksportnæringene våre. Vi bruker budsjettet til å holde hjulene i gang – til å pusse opp skoler, vedlikeholde veier, for å holde folk i jobb.

Denne politikken har gitt betydelige resultater. Vi satte oss som mål at vi skulle komme igjennom finanskrisen med den laveste ledigheten i Europa. Norge har nå den laveste ledigheten i Europa. Tallene på ledigheten som ble offentliggjort i dag, viser at vi har 67 000 arbeidsløse i Norge – rundt 2,5 pst. I våre naboland er situasjonen veldig annerledes. I Sverige ser vi nå at ledigheten nærmer seg 9 pst. – over 400 000 arbeidsledige. Vi ser det samme i Finland, i Danmark og i resten av Europa, der ledigheten nå er over 9 pst. Man frykter at den kan komme opp i 10 pst. neste år. Tallene for 2009 viser at 22 millioner er arbeidsløse i EU. Det sier noe om hvor dramatisk situasjonen er i våre naboland.

Det er ikke slik som noen later til å tro, at fordi Norge har oljeinntekter, har vi automatisk lav arbeidsløshet. I 2005 hadde vi også oljeinntekter, men da var det flere land i Europa som hadde en ledighet som var lavere eller omtrent på nivå med den vi hadde i Norge. I dag har alle disse landene klart høyere ledighet enn det vi har i Norge. I 2009 – et år med finanskrisen – har vi lavere arbeidsløshet i Norge enn det vi hadde i hvert eneste år i perioden 2001–2005, da det ikke var finanskrisen. Dette viser at det ikke er noen selvfølge at vi skal ha lav ledighet. Det er ikke minst et resultat av en sterk økonomisk politikk for å sikre lav ledighet og høy sysselsetting. Årsaken til at vi har lyktes bedre enn mange andre land i å bekjempe ledigheten, er at vi har lyktes med å få mange i jobb. Sysselsettingen har vokst med rundt 200 000, og tre av fire av de nye jobbene har kommet i privat sektor. Det viser at påstanden om at en sterk offentlig sektor – satsing på kommuneøkonomi, satsing på offentlig velferd – står i motsetning til privat verdiskaping, er feil. Vi har hatt en kraftig vekst i privat verdiskaping, en kraftig vekst i privat sysselsetting, nettopp i denne perioden hvor vi har hatt en rødgrønn regjering som har satset på offentlig sektor gjennom de siste fire årene.

Det at det nå går noe bedre i verdensøkonomien og bedre i Norge enn det vi fryktet for et års tid siden, gjør ikke at vi nå skal slappe av, og jeg vil veldig sterkt advare mot forestillingen om at finanskrisen er over. Vi ser at arbeidsløsheten vokser kraftig i våre naboland. Det skumle med veksten i ledigheten i våre naboland er ikke bare at den vokser, men det er stor fare for at den kommer til å bite seg fast på et høyt nivå og bli et varig problem for veldig mange arbeidsløse og veldig mange økonomier i mange land.

Den andre grunnen til at det er altfor tidlig å avlyse finanskrisen, er at vi fortsatt har lav produksjon, lav vekst i mange land. Men det mest alvorlige er at vi har en veldig alvorlig gjeldssituasjon. Det er nå mange av våre naboland i Europa – og i USA – som bygger opp en gjeld som ikke er bærekraftig. Før eller siden skal denne gjelden tilbakebetales. I den ubalansen ligger det en fare for nye kriser, nye tilbakeslag. Flere land i Europa har ikke hatt større statsgjeld siden Napoleonskrigene. EU har stilt som krav at man maks skal ha minus 3 pst. budsjettunderskudd. Nå ligger mange av dem på 6 pst. Selv Tyskland ligger på 6 pst. underskudd, altså at statsbudsjettets underskudd tilsvarer rundt 6 pst. av nasjonalproduktet – det dobbelte av det som fastsettes i Maastricht-kriteriene. Storbritannia har rundt 10 pst., USA over 10 pst. Det er ikke bærekraftig, det er alvorlig. Og det er meget, meget krevende å komme ut av den gjeldssituasjonen disse landene har kommet opp i.

Det gjeldsproblemet mange land står overfor, minner oss om at forutsetningen for å kunne gjøre det Norge har gjort, nemlig å bruke mye penger i nedgangstider, er at vi holder igjen i gode tider. Det har vært bred tilslutning i Norge for at vi skal øke pengebruken i de dårlige tidene vi nå har vært igjennom, men det er ikke like stor og bred tilslutning til at vi skal holde igjen i de gode tidene. Det som blir utfordringen for norsk økonomisk politikk i årene som kommer, er at vi på nytt skal vise at når økonomien

snur, når veksten igjen tar seg opp, skal vi greie å holde igjen, begrense oljepengebruken, for å bygge opp de reservene som gjør at vi har en sterk økonomi til å møte nedgangstider også i framtiden.

I Soria Moria-erklæringen sier vi at vi skal vende tilbake igjen til en oljepengebruk som tilsvarer avkastningen av Pensjonsfondet. Det er viktig ikke bare for å sikre flere generasjoner glede av oljepengene, men det er også viktig for å kunne ha styrke i økonomien, bygge opp reserver, for å kunne øke pengebruken når konjunktorene på nytt snur.

Mange sier at det blir en umulig oppgave. Det er feil. Det er mulig å rette opp de underskuddene også Norge nå har, før oljepengebruk. Vi har gjort noe tilsvarende på 1990-tallet. Da var underskuddene – eller avvikene fra det vi sa skulle være handlingsregelen den gangen – faktisk større enn de er nå. Vi greide å rette opp de underskuddene. Det gjorde vi gjennom flere virkemidler, gjennom å holde igjen på utgiftene. Det må vi også gjøre nå. Det er det lettere å gjøre i teori enn i praksis, men man har gjort det i praksis før. Da må vi også kunne få det til i denne perioden.

Det andre vi gjorde, var å gjennomføre mange tiltak for at økonomien skulle virke bedre, fremme økonomiens virkemåter, slik at vi får økt økonomisk vekst og økte inntekter. Det er ikke en dynamisk skattepolitikk, men det er en dynamisk næringspolitikk, og den er jeg tilhenger av. Vi gjorde det med mange ulike virkemidler, men ett av virkemidlene var skattepolitikken, der vi hadde en skatte-reform som bidro til å fremme investeringer, som bidro til å unngå feilinvesteringer, og vi har også i denne perioden gjort viktige ting for å lage et bedre skattesystem, bl.a. gjennom det vi har gjort med hensyn til formuesskatten, ved å sørge for at veldig mange nå slipper formuesskatt, at det blir mer lønnsomt å investere og mer lønnsomt å spare.

Det vi også gjør med grønne skatter, er en viktig del av det å ha et godt skattesystem. Grunnene til at Regjeringen har ønsket å fjerne fritaket for autodieselavgift på biodiesel, er flere. Den ene er at det er et bidrag til at økonomien virker bedre, det er et bidrag til at vi sikrer inntekter til fellesskapet. Jeg vet ikke om noen avgifter som er populære, men jeg vet om veldig mange penger som kommer fra skatter og avgifter, som brukes på viktige og populære formål – som eldreomsorg, som barnehager, som skole. Én grunn til at vi har grønne avgifter som autodieselavgift, er at det bidrar til betydelige inntekter til fellesskapet. Dessuten er det slik at vi må følge prinsippet om at forurensere betaler. Også biler som går på biodrivstoff, forurenses. De slipper ut en del CO₂, forhåpentligvis noe mindre enn vanlig diesel, men også fra biodiesel er det CO₂-utslipp. Den andre grunnen er at det bidrar til betydelig lokal forurensning og andre miljøproblemer knyttet til veitransport. Derfor er det galt med mange milliarder kroner i skattesubsidier til bruk av denne type veitrafikk, og det er grunnen til at Regjeringen har gjort det den har gjort.

Budsjettet er et miljøbudsjett også på mange andre områder. Det er en betydelig økning i investeringene på jern-

bane, vi trapper opp innsatsen for å få til karbonfangst på Mongstad med halvannen milliard kroner, og vi øker betydelig innsatsen for å verne regnskog – alt sammen betydelige tiltak for bærekraftig utvikling. Budsjettet er et budsjett for arbeid, for velferd og for bærekraft. Det er et rød-grønt budsjett vi er stolte av.

Presidenten: Det blir replikkordskifte.

Siv Jensen (FrP) [15:14:01]: For kort tid siden besøkte statsministeren landsmøtet til Fagforbundet. Der kom han med to ganske oppsiktsvekkende påstander. Den ene påstanden var at man ikke kunne la være å innføre denne biodieselavgiften fordi det ville bety et inntektsbortfall til statskassen på 16 milliarder kr. I sitt innlegg nå omformulerte statsministeren det til å være «mange milliarder kroner».

Men mitt spørsmål er: Er virkelig den informasjonen statsministeren kommer med, korrekt?

Den andre påstanden han kom med på det samme landsmøtet, var – og nå skal jeg sitere:

«Når vi har en autodieselavgift på biodiesel, så betyr det at vi får mindre trafikk på veiene enn det vi ellers ville ha hatt.»

Mener statsministeren virkelig det, når han vet at konsekvensene av å gjøre biodiesel dyrere er at folk bruker drivstoff som forurenses mer?

Statsminister Jens Stoltenberg [15:15:01]: Jeg fastholder det jeg sa på Fagforbundets landsmøte. Jeg viste til at disse drivstoffavgiftene gir staten samlet sett 16 milliarder kr, og så viste jeg til i det samme foredraget at avhengig av hvor stor andel man mener går over til biodrivstoff, vil tapet være en andel av disse 16 milliarder kr. Jeg gjennomførte faktisk en enkelt prosentregning. Jeg sa at hvis 10 pst. går over, så er 10 pst. av 16 lik 1,6 milliarder kr. Hvis 20 pst. går over, er det over 3 milliarder kr. Det var det jeg sa på Fagforbundets landsmøte. Jeg gjentar det gjerne på Stortingets talerstol, at hensikten med dette avgiftsfritaket må være at man skal få mange over på det. Om det er 10 pst., 20 pst. eller 30 pst., vel, det kan man spekulere i, men det er milliardbeløp – milliardbeløp som vi vil bruke på andre ting.

Så fastholder jeg også at det er klart at hvis man gir over 4 kr i skattesubsidier til veitransport, og man da får en avgift eller en total pris som er lavere enn dagens pris, fremmer det veitransport. En av grunnene til at vi har grønne veiavgifter som autodieselavgift, er at vi vil begrense total bruk av veitransport, fordi det bidrar til mindre forurensning – enten det er autodiesel eller annen diesel.

Siv Jensen (FrP) [15:16:09]: Jeg skjønner nå at det ikke er viktig for statsministeren om folk bruker miljøvennlig eller mindre miljøvennlig drivstoff, og tar det til orientering. Jeg er ganske sikker på at hvis en statsminister som hadde ledet en mindretallsregjering, hadde kommet med en så vidt lemfeldig omgang med tall som vi nå hører statsministeren har, hadde ikke den regjeringen overlevd.

Jeg merket meg det Lundteigen sa i sitt innlegg i salen

i dag. Det var ganske oppsiktsvekkende, for det han faktisk sier, er at det har vært fremsatt nærmest et internt kabinettsspørsmål rettet mot de tre regjeringspartiene, og det tror jeg er første gang jeg har opplevd. Det kunne være interessant å spørre om statsministeren faktisk har fremmet et slikt, hva skal vi kalle det, internt kabinettsspørsmål overfor sine egne på en avgift som de facto fører til at man ikke får den omleggingen til mer miljøvennlig kjøring i Norge som man ville fått uten denne avgiften.

Statsminister Jens Stoltenberg [15:17:08]: For det første er min omgang med tall presis og vesentlig mer presis enn det Fremskrittspartiets omgang med tall er. Det jeg har vist til, er at den samlede inntekten fra disse avgiftene er 16 milliarder kr, og hvis man antar at 10 pst. går over, er det 1,6 milliarder kr i tapte inntekter for fellesskapet. Tror man det blir 20 pst., blir det det dobbelte, og sånn kan man fortsette å regne. Men poenget med disse lave avgiftene har nettopp vært at mange skal ta det i bruk og da blir det store netto utgifter for staten. Det er det jeg har sagt, og det fastholder jeg absolutt også her.

For det andre er det slik at vi ønsker at folk skal bruke miljøvennlig drivstoff, men vi ønsker å gjennomføre det gjennom prinsippet om at forurenser betaler. Det å ha betydelige skattesubsidier er ikke forurenser betaler-prinsippet. Det som er forurenser betaler-prinsippet, er å skatlegge forurensning. Derfor har vi bl.a. en CO₂-avgift og denne type veiavgifter. Det fremmer to ting: for det første mindre veibruk, det er bra for miljøet og styrker jernbanen. For det andre bidrar det til å vri over til mer miljøvennlig drivstoff. Derfor er f.eks. biodrivstoff unntatt fra CO₂-avgift.

Erna Solberg (H) [15:18:22]: Det representanten Lundteigen sa på slutten av sitt innlegg tidligere i dag, var at begrunnelsen for at han og Senterpartiet ikke stemmer for andre forslag her, er at de ikke vil ha en regjering ledet av eller støttet av Høyre. Det betyr at det må ha vært en diskusjon om denne regjeringen skulle gå av hvis man får vedtatt et annet budsjett, eller får vedtatt et biodieselavgiftsfritak, som er det eneste spørsmålet dette dreier seg om. Jeg ber statsministeren enkelt og greit svare ja eller nei. Har han stilt kabinettsspørsmål internt på dette spørsmålet?

Statsminister Jens Stoltenberg [15:19:08]: Dette spørsmålet er behandlet på helt vanlig måte i Regjeringen. Det ble behandlet på de første budsjettkonferansene, lagt fram skriftlig og behandlet med alle de tre stortingsgruppene til stede på budsjettkonferansene, slik vi har innført som praksis i denne regjeringen, og det er lagt fram av en samlet regjering. Jeg kommer aldri til å svare på spørsmål om de interne prosessene i Regjeringen. Hvis jeg gjør det én gang, vil jeg alltid måtte stå her og redegjøre for det. Det mener jeg er feil. Det avgjørende er at det er en samlet regjering etter helt normal budsjettprosess, der alle partiene har deltatt, som har lagt fram forslaget. Stortingsgruppene har deltatt i utarbeidelsen av budsjettforslaget og også dette forslaget.

Erna Solberg (H) [15:19:52]: Jeg registrerer at statsministeren ikke vil svare på det, men jeg mener altså at det er blitt forelagt oss reelt sett et innsyn i dag med det innlegget som Lundteigen holdt. Hvis man f.eks. fikk vedtatt det forslaget som er lagt ut på plassene i dag, som innebærer å vedta hele Regjeringens budsjett med ett unntak, nemlig at man fortsatt har med et avgiftsfritak på biodiesel, så ville konsekvensen være at man faktisk hadde fått en regjering som var ledet av eller støttet av Høyre. Det er den oppfatningen Senterpartiet har. Noe må jo ha brakt den forståelsen inn i Senterpartiet og andre partier, at det ville være konsekvensen. Kan statsministeren forklare meg på hvilken måte dette kunne ha kommet frem, hvis ikke han har gitt uttrykk for det selv?

Statsminister Jens Stoltenberg [15:20:39]: Jeg tror det er veldig viktig at vi forholder oss til det Regjeringen faktisk har foreslått, og det alle de tre regjeringspartiene er enig i. Denne saken er blitt behandlet på helt vanlig måte, lagt fram på de ulike budsjettkonferansene enhver regjering har, med deltakelse fra stortingsgruppene, parlamentariske ledere og finanspolitiske talsmenn, og fremmet av en samlet regjering. Utover det mener jeg av prinsipielle grunner at det er galt at jeg redegjør for de interne budsjettforhandlingene. For å si det sånn, det har vært engasjement og sterke følelser i alle regjeringer jeg har deltatt i. Også i ettpartiregjeringen har jeg følt, hva skal jeg si, engasjementet hos mange statsråder og sterke uttalelser fra mange statsråder. Det er jeg temmelig sikker på også var i både Bondevik I- og Bondevik II-regjeringen. Det avgjørende er at forslagene fra Regjeringen er gode, og at regjeringspartiene står bak dem.

Dagfinn Høybråten (KrF) [15:21:40]: Jeg skjønner at vi ikke får mer ut av statsministeren om de interne forhold, men vi har vel fått såpass mye ut om de interne forhold gjennom den siste ukens medieoppslag at vi vet at Per Olaf Lundteigen treffer spikeren på hodet når han sier at Regjeringen har bestemt seg, og det er Regjeringen som styrer Norge.

Jeg ønsker å be statsministeren om en avklaring fordi det er blitt påstått her i salen i dag av representanter fra regjeringspartiene at det ikke er en del av klimaforliket at man er enig om å opptrappe omsetningspåbudet for biodrivstoff med 5 pst. fra 1. juli 2010. Det står i proposisjonen som Regjeringen har lagt fram, at det er noe man er blitt enig med partene i klimaforliket om. På tross av det gikk statsministeren på talerstolen på Fagforbundets konferanse på tirsdag og endret den målsettingen, uten noen som helst kontakt med de partene som Regjeringen har avtalt denne politikken med. Er det en måte å behandle avtaleparter på i et så viktig spørsmål som kjernen i denne debatten dreier seg om?

Statsminister Jens Stoltenberg [15:22:50]: Først vil jeg gjerne lese fra klimaforliket. Der står det følgende:

«Partene mener at det videre arbeidet med biodrivstoff bør vurderes på bakgrunn av høringen av forslaget om at minimum to volumprosent av årlig omsatt

volum drivstoff til vegtrafikk skal bestå av biodrivstoff, stigende til fem prosent i 2009.»

Så det som står, er at det bør vurderes «på bakgrunn av». Det er noe annet enn å si at det skal.

Så har det vært en runde der man har justert dette til 2010, men også der ble det ikke gitt noen forpliktelser om at det skulle gjennomføres noe. Man skulle fortsatt ha høringer og utredninger. Det er det vi nå gjør, men i tillegg sier vi at vi skal ha en forpliktelse på 3,5 pst. så raskt som mulig i løpet av 2010. Så gjør vi det vi kan for å få på plass 5 pst. innblanding, senest 1. januar 2011. Det vil vi også ha på høring og gjøre så fort vi kan.

Dagfinn Høybråten (KrF) [15:23:46]: President, kan jeg få ordet til en åpenbar misforståelse?

Presidenten: Presidenten antar at det vil være fullt mulig å komme tilbake til denne saken i løpet av debatten.

Dagfinn Høybråten (KrF) [15:23:52]: Men president, landets statsminister feilinformerer nasjonalforsamlingen med det han nå sier.

Presidenten: Presidenten mener at det er fullt mulig å komme tilbake til denne saken senere i denne debatten.

Dagfinn Høybråten (KrF) [15:24:02]: Det står i proposisjonen som Regjeringen har lagt fram, at partene i klimaforliket er enige om å trappe opp omsetningspåbudet til 5 pst.

Trine Skei Grande (V) [15:24:16]: Jeg ønsker å stille et spørsmål som jeg også stilte til Arbeiderpartiets parlamentariske leder, men som jeg ikke syntes at jeg fikk noe svar på.

Jeg oppfatter at Venstre og Arbeiderpartiet har stått sammen i en politisk tradisjon der man dyrker de brede forlikene i de viktige, store sakene. Vi har stått sammen i mange saker. Jeg har alltid oppfattet at Arbeiderpartiet er av dem som virkelig støtter at man står for noen brede forlik i noen store saker.

Nå gjelder det ikke bare biodiesel, men det er flere andre punkter der vi ser at klimaforliket er brutt. Alle opposisjonspartiene har bedt om å få et møte for å diskutere den videre oppfølginga. Venstre har også lagt fram et Dokument nr. 8-forslag i salen for å få til de oppfølgingene. I stedet for at statsministeren forholder seg til de andre partiene i parlamentet, ser vi at det er på sponsormøter man legger fram hva man mener om de store forlikene og de store utfordringene samfunnet står overfor.

Så spørsmålet er igjen: Hvorfor er ikke klimaforliket viktig for Arbeiderpartiet?

Statsminister Jens Stoltenberg [15:25:22]: For det første: Klimaforliket er viktig for Arbeiderpartiet. Jeg har referert til klimaforliket flere ganger, både her og på andre møter, sist på Fagforbundets landsmøte, som er veldig opptatt av klimaet.

For det andre har vi fulgt det opp, og for det tredje er

det slik at når det gjelder det som nå skal skje i København, har vi, bl.a. fordi Stortinget har vært opptatt av det, sørget for at det blir en egen redegjørelse fra Erik Solheim med en egen debatt før klimamøtet i København.

Så har vi i tråd med klimaforliket varslet en ny klimamelding, der hele Stortinget får anledning til å gå inn i både oppfølging, iverksetting og eventuelt endring, justering og forbedring av klimaforliket når den nye klimameldingen kommer.

Presidenten: Replikkordskiftet er omme.

Christian Tybring-Gjedde (FrP) [15:26:26]: For en tid tilbake mottok jeg en e-post hvor det stod følgende:

«Det forundrer meg at ikke opposisjonspartiene imøtegår Stoltenberg når han beskriver skattelettelse som noe man bruker penger på. Stoltenbergs retorikk betyr jo da at skattebetalernes inntekter i utgangspunktet er statens penger, og at staten er gavmild som lar lønnstakerne beholde en del av sin egen inntekt. Man bør vel ha såpass respekt for folks arbeidsinnsats at man ikke beskriver det som å bruke penger, når man i realiteten unnlater å kreve inn deler av lønnsinntekten til folk?»

En betimelig observasjon fra en reflektert skattebetaler!

Fremskrittspartiet reduserer innkrevingen av folks lønnsinntekter med i underkant av 10 milliarder kr i sitt alternative statsbudsjett for 2010. Dette gjør vi gjennom å øke minstefradraget og personfradraget med totalt 8,3 milliarder kr og ved å øke innslagspunktet for toppskatt trinn 1 til 480 000 kr, noe som har en provenyeffekt på ca. 1,4 milliarder kr.

Fremskrittspartiets skatteprofil er innrettet slik at det er de med lavere og midlere inntekter – jeg gjentar lavere og midlere inntekter – som vil ha mest nytte av våre skattelettelse. For en familie med to voksne medlemmer, hvor begge er i arbeid, og som har en inntekt på 550 000 kr til sammen, vil skattelettelsene utgjøre ca. 8 000 kr. For en tilsvarende familie med totalt 800 000 kr i inntekt vil Fremskrittspartiets skattelettelse utgjøre ca. 10 000 kr. Innenfor dagens skattesystem er det ikke mulig å foreslå mer sosiale skattelettelse for folk som er i arbeid.

Det er en rekke grunner til at Fremskrittspartiet foreslår skattelettelse som først og fremst kommer dem med lavere og midlere inntekter til gode.

For det første: Skattelettelse har størst nytteverdi for den enkelte og for samfunnet dersom disse gis lavinntektsgrupper. Dette skyldes at folk med lav lønn i større grad vil velge å benytte sin økte økonomiske handlefrihet til forbruk og derigjennom bedre sin egen velferd. Dette er positivt for den enkelte og bra for veksten i norsk økonomi.

For det andre: Skattelettelse til lavinntektsgrupper har størst effekt når det gjelder tilbudet på arbeidskraft. Ønsket om å jobbe litt ekstra øker dersom den enkelte sitter igjen med merkbart mer i lommeboken. I økonomisk terminologi beskrives dette som skatteinnretningens dynamiske effekter. Med andre ord: Skattelettelse fremstår som en utgift i statsbudsjettet det året lettelsene blir intro-

duert, men vil på sikt bidra til økte inntekter for staten fordi skattelettelse bidrar til større aktivitet i økonomien og derigjennom også økte inntekter for staten.

Statsminister Stoltenberg latterliggjorde den måten å se på økonomien på, men da kan jeg informere Stoltenberg om at dette er noe som hans kamerater i resten av det sosialdemokratiske Europa hyller og gjennomfører hver eneste dag. Disse sammenhengene ble i valgkampen av statsministeren kalt «voodoo-økonomi». Videre sa Stoltenberg at alle forstår at penger kun kan brukes en gang, og har man brukt pengene på skattelettelse, så blir det mindre penger å bruke på fellesskapet. De fleste journalister, ikke minst i NRK, syntes det var et svært så godt svar. Men det merkverdige er jo at samtidig som Stoltenberg latterliggjør skattelettelse som et finanspolitisk virkemiddel, benytter Regjeringen akkurat samme dynamiske effekt som argument for at skattene ikke skal økes utover nivået til regjeringen Bondevik. Regjeringen Bondevik! Bondevik fant akkurat det perfekte skattnivået i 2004, og det skal vi ha nå og i all fremtid.

Dersom Regjeringen hadde trodd at skatt ikke reduserer aktiviteten i økonomien, kunne den jo sette opp skattene og hatt enda mer penger å bruke på fellesskapet. Men, det gjør Regjeringen altså ikke – foreløpig i hvert fall! Men Regjeringen har jo god tradisjon for å motta ordrer fra fagforeningene. Senest på tirsdag i denne uken var lederen av Fagforbundet, Jan Davidsen, ute og hevdet at Regjeringen burde øke skattene. Disse angivelig økte statlige inntektene skulle ifølge den samme Davidsen finansiere de galopperende offentlige velferdsutgiftene. Verre medisin for norsk økonomi skal man lete lenge etter.

For det tredje: Skatt er i utgangspunktet konfiskering av deler av lønnsinntekten til folk. Begrunnelsen er at fellesskapet må finansieres, og det må gjøres gjennom et spleiselag. Det er vi alle enige om. Men det er omfanget av og innholdet i dette fellesskapet vi diskuterer. For Fremskrittspartiet er én krone i skattelette, én krone hver og en av oss kan disponere på den velferden vi selv prioriterer. Hva som er god velferd, oppfattes ulikt av den enkelte. Og vi tror ikke at samfunnet blir bedre dersom noen få utvalgte statsråder skal kunne definere hva som er god velferd for alle – dette samtidig som ca. 20 øre av hver skattekrone forsvinner i byråkratiske øvelser på veien.

For det fjerde: Skattelettelse gjør behovet for dyre lønnsoppgjør mindre. For hver enkelt arbeidstaker spiller det ingen rolle om den økte kjøpekraften skyldes økt timebetaling, eller om han eller hun får beholde mer av sin eksisterende timebetaling. I en slik situasjon vil lønnsoppgjørene bli rimeligere for bedriftene, noe som igjen vil gjøre bedriftenes internasjonale konkurransevne bedre, og som igjen vil bidra til å trygge arbeidsplasser og på sikt skape nye.

2010 ser ut til å bli et nytt tøft år for norsk eksportrettet næringsliv og industri. Dette skyldes i første rekke svikt i etterspørselen fra utlandet, men vi må være varsomme med å tro at etterspørselen automatisk vil ta seg opp igjen på det tidspunktet finanskrisens virkninger avtar i våre tradisjonelle eksportland. Problemstillingene er sammensatte, og det er flere forhold som spiller inn.

På kort sikt er det viktig at vi gir bedriftene de aller beste muligheter til å overleve selv om eksportmarkedet svikter. Dette gjør vi ved å fjerne økonomiske hindre for bedrifter som i en periode ikke tjener penger. Med andre ord: Vi må ikke tvinge bedriftseiere til å betale skatt på de produksjonsmidlene som ligger i bedriftene. En slik skatt på arbeidende kapital legger unødvendig sten til byrden for bedriftene.

Det er jo merkelig at Regjeringen inndrar egenkapitalen fra bedrifter som beviselig har skapt verdier over tid, for så å gi denne kapitalen gjennom Innovasjon Norge til idéer som man ikke vet om virker.

Fremskrittspartiet fremmer derfor forslag om at formuesskatten trappes gradvis ned, og at den fjernes helt i løpet av denne stortingsperioden.

I de neste årene står tusenvis av familieeide bedrifter foran et generasjonsskifte. Det er da unødvendig og uklokt å kreve inn arveavgift på produksjonsmidler som gjør overtagelse av familiebedrifter økonomisk lite attraktivt. Det er dessuten prinsipielt urimelig at staten skal være medarving når allerede beskattede verdier blir overført til neste generasjon. Fremskrittspartiet foreslår derfor at arveavgiften fjernes.

Skal det lykkes norske bedrifter å opprettholde sin konkurransekraft også etter finanskrisen, er det avgjørende at staten spiller på lag med bedriftene. Fremskrittspartiet foreslår derfor å redusere næringsbeskatningen ved å øke avskrivningssatsen for investeringer i bl.a. maskiner og annet utstyr til 25 pst. Videre foreslår vi å redusere drivstoffavgiftene med i underkant av 2 milliarder kr, samtidig som vi finansierer et gigantløft innenfor samferdselssektoren – begge tiltak som vil bedre bedriftenes konkurransekraft.

Dårlige tider bør også brukes til å se fremover og til omstilling, og Fremskrittspartiet foreslår derfor å forbedre SkatteFUNN-ordningen betydelig. Ønsker man å oppnå gode forskningsresultater, trenger man dyktige forskere, og da kan man ikke bruke forskningsmidler ut fra et omfordelingsprinsipp. Fremskrittspartiet foreslår derfor å likestille egen FoU med oppdragsbasert FoU opptil 15 mill. kr, samtidig som vi fjerner beløps- og timegrense pr. person.

Utfordringene for norsk næringsliv på sikt kan imidlertid ikke tilskrives den internasjonale finanskrisen. Norges avhengighet av eksport av råvarer har økt betydelig de siste årene, samtidig som annen industrivirksomhet sliter med å opprettholde konkurransekraften. Det er ikke å forvente at et høykostland som Norge skal kunne konkurrere innenfor arbeidsintensive næringer, og en gradvis avskalling av tradisjonell industri vil være uunngåelig.

Det er likevel bekymringsfullt at norsk industri og næringsliv de seneste årene har bevilget seg lønnsbetingelser som langt overgår våre konkurrentland.

Samtidig har antall ansatte i offentlig sektor blitt langt flere, og lønnsnivået i denne sektoren har økt betydelig, alt dette samtidig som offentlige sosiale ytelser har hatt en sterk vekst – ytelser som i hovedsak skyldes at det i dag står ca. 700 000 mennesker i arbeidsfør alder utenfor arbeidslivet. Utgifter til denne gruppen utgjør faktisk 1/3 av hele statsbudsjettet. Dette er ikke bærekraftig.

Skal vi lykkes med å gjenskape konkurranseevnen i norsk næringsliv på sikt, må vi unngå å bevilge oss velferdsgoder den økonomiske veksten ikke kan bære.

Vi må samtidig redusere omfanget av offentlig sektor, næringslivet må få bedre og langsiktige rammebetingelser, vi må redusere omfanget av innvandring av mennesker som har få forutsetninger for å kunne forsørge seg selv, og vi må gi stimulanser, slik at det blir mer attraktivt å stå i jobb.

Avslutningsvis har jeg lyst til å rette en forespørsel til finansministeren. I spørretimen her i går svarte finansministeren på et spørsmål om kildeskatten. For det første er den urimelig, men Regjeringen trumfer den gjennom. Skatteetaten sendte et brev til norske pensjonister bl.a. bosatt i Spania den 18. november om at denne kildeskatten blir iverksatt automatisk dersom ikke disse pensjonistene innen 1. januar 2010 skaffer seg et bevis på at de bor i og skatter til Spania. Man kan tenke seg selv hvilken stemning det brakte blant norske pensjonister i Spania. I spørretimen i går sa finansministeren at han var sikker på at ligningsmyndighetene ville vise «fleksibilitet». Da vil jeg gjerne få konkretisert fra finansministeren hva han mener med «fleksibilitet», for det er slik at innholdet i det brevet nemlig er at pr. 1. januar vil man bli trukket 15 pst. av pensjonen. Det er enten–eller her – det er ikke «fleksibilitet». Det hjelper faktisk ikke for minstepensjonister bosatt f.eks. i Spania at de blir trukket 15 pst. og det så viser seg at man viser fleksibilitet tre måneder senere. Disse minstepensjonistene trenger denne inntekten, fordi de allerede skatter til Spania. Men de rekker altså ikke å finne den legitimasjonen som statsråden og skatteetaten etterlyser, på så kort tid, og mange fortviler i dag.

Presidenten: Presidenten er i tvil om «voodoo-økonomi» er et godt parlamentarisk uttrykk, men uansett blir det åpnet for replikkordskifte.

Thomas Breen (A) [15:36:38]: Våre beregninger av Fremskrittspartiets skatteopplegg gjør at jeg må si meg veldig uenig i Tybring-Gjeddes egen beskrivelse av fortrefeligheten i skatteopplegget. Våre beregninger viser at en person med en inntekt opp mot 400 000 kr vil få en skattelette på inntil 3 500 kr, mens for dem som tjener over 3 mill. kr, vil skatteletten være på over 100 000 kr.

I det perspektivet – når man omtrent ikke gir noe til folk flest og gir kjempemye til de aller rikeste – hvordan kan man si at man er et parti for folk flest?

Christian Tybring-Gjedde (FrP) [15:37:16]: Det var et veldig godt spørsmål. Tallene er helt gale, for det første. Hvis man ser på oversikten over våre skattelettelse, har vi beregnet dem på samtlige inntekter fra 50 000 kr. Den som tjener 50 000 kr, får mest både i kroner og i prosent når det gjelder skattelettelse, av våre beregninger. At Arbeiderpartiet finner på egne beregninger som passer Arbeiderpartiet, får være deres sak. Vi har gjort beregninger som viser hva det betyr.

Og så er det slik at når man tjener relativt lite, så betaler man også relativt lite i skatt, og derfor kan man ikke i

beløp gi like mye i skattelette. Det er slik skattesystemet fungerer, representant Breen! Jeg anbefaler at representanten Breen setter seg inn i hvordan skattesystemet faktisk fungerer – på samme måte som Kristin Halvorsen gav seg selv 20 000 kr i skattelette det første året hun var finansminister. Det er slik skattesystemet er lagt opp, og vi har gjort dette. Bunnfradragene er de mest sosiale skattelettelsene man kan ha. I tillegg ønsker vi å redusere formuesskatten fordi den er urimelig, den er særnorsk, og det er dobbeltbeskatning.

Thomas Breen (A) [15:38:15]: Jeg har aller først et enkelt spørsmål til Tybring-Gjedde, for at han liker enkle spørsmål, har jeg skjont: Avviser representanten Tybring-Gjedde at en som tjener over 3 mill. kr, vil få skattelette på over 100 000 kr? Det er det første. Det andre er at Fremskrittspartiet gjentatte ganger har kritisert Regjeringen for manglende stimuli for å opprettholde arbeidsplasser i Norge det siste år. Hvorfor foreslår da Fremskrittspartiet et utenlandsbudsjett? Hensikten med å kanalisere pengene til utlandet er å unngå press i markedet. Nå er det imidlertid stimuli vi trenger i Norge, noe også Fremskrittspartiet har påpekt i sin kritikk av Regjeringen. Hvorfor har en da et utenlandsbudsjett som undergraver norske arbeidsplasser?

Christian Tybring-Gjedde (FrP) [15:38:54]: Jeg avviser at en som har 3 mill. kr i inntekt, får over 100 000 kr i skattelette. Det er på grunn av skattesystemet. Dessuten gjelder det bare noen få tusen mennesker i hele Norge. Det systemet som vi legger opp til, er for dem som har lavere og midlere inntekter, noe som utgjør det brede flertall. Det er jo hele poenget med vårt skattesystem. Når man spør på den måten, så angriper man mitt eget intellekt. Poenget med våre skattelettelse er jo å effektivisere norsk økonomi og for å få arbeidskraften tilbake i næringslivet, å gjøre det mindre attraktivt å leve på trygdeoverføringer og gjøre det mer attraktivt å stå i arbeid. Det er jo hele poenget med bunnfradragene. Hvis det var slik som representanten Breen mener, hvorfor blir vi da beskyldt for å være uintelligente for å appellere til folk flest uten utdanning? Hvorfor skulle vi ha interesse av å gi skattelette til dem som har mest fra før? Hva skulle være Fremskrittspartiets motiv for å gjøre det?

Når det gjelder utenlandsbudsjettet, er det slik at virkningen av penger brukt i utlandet og virkningen av penger brukt i Norge er forskjellig. Det markerer vi gjennom vårt budsjett, selv om vi allikevel holder oss under den rammen som denne regjeringen har lagt.

Snorre Serigstad Valen (SV) [15:40:08]: Fra skatteforvirring til de etiske retningslinjer for Statens pensjonsfond – Utland, som åpenbart har falt representanten Tybring-Gjedde tungt for brystet, skal vi dømme ut fra representantens uttalelser om at retningslinjene er å anse som «etisk imperialisme». Jeg tror vi alle som utgangspunkt vil være enige om at etisk imperialisme er å foretrekke framfor praktisk og faktisk imperialisme, som da

Fremskrittspartiet f.eks. gikk inn for å bombe og invadere Irak i 2003.

Så spørsmålet melder seg jo: Når representanten Tybring-Gjedde mener vi ikke har noe med å presse det han kaller våre 2009-normer over hodene på folk rundt omkring i verden, hører jeg da en stilltiende aksept for den manglende grad av utvikling, menneskerettigheter og likestilling rundt om i verden som Fremskrittspartiet til nå har brukt som retorisk brekkstang i debatt om alt fra asyl til integrering?

Å gå til bombeangrep er altså greit for å sikre folk frihet, men å bruke økonomiske virkemidler, er det å gå for langt?

Presidenten: Presidenten er i tvil om «bombeangrep» er et godt parlamentarisk uttrykk.

Christian Tybring-Gjedde (FrP) [15:41:13]: Det er tydelig at Regjeringen mener at den etikken som er vedtatt, godkjent og akseptert i Norge anno 2009, som er helt annerledes enn den etikken vi hadde for 20 år siden, er den etikken de skal påtvinge alle over hele jordkloden dersom våre penger skal investeres. Det mener vi er galt. Vi mener det er prinsipielt galt. Vi mener det er galt at land som er på et helt annet utviklingsnivå enn Norge, skal påtvinges f.eks. 40 pst. kvinnerepresentasjon i styrene, eller finn på hva du vil. Vi mener det er galt. Vi mener det er mer etisk at de kan få utvikle seg på den måten de kan utvikle seg på. For eksempel når det gjaldt kampen mot barneprostitusjon, som var et av kriteriene, viste en undersøkelse fra Bangladesh at disse 15-åringene som jobbet, alle som én, ble det dokumentert, gikk over i gateprostitusjon istedenfor å jobbe for bedriften som finansministeren den gang mente det var uetisk å investere i.

Snorre Serigstad Valen (SV) [15:42:10]: Jeg skal prøve å omformulere spørsmålet mitt. Jeg fikk ikke svar på spørsmålet. Fremskrittspartiet argumenterer ofte slik – de gjorde det i forhold til Irak-krigen, og det synes jeg er et viktig poeng, for Fremskrittspartiet var det partiet på Stortinget som gikk inn for å gå til angrep ved bombing og invasjon av Irak for å trygge det irakiske folks frihet og rettigheter, som Fremskrittspartiet formulerte det da. Mener Fremskrittspartiet at det er å gå over streken å sette en del grunnleggende etiske standarder for hva slags selskaper vi skal investere i, mens det å bruke militær makt for å oppnå de samme målene er akseptabelt?

Christian Tybring-Gjedde (FrP) [15:42:49]: Vi mener ikke at det er akseptabelt. Det vi sier, er at vi må bruke de etiske retningslinjene der de faktisk virker. Og det er på en måte korrupsjon. Så må vi sette inn støtet på de områder hvor de internasjonale organisasjonene bl.a. går inn og ser på hvordan bedriftene styrer. Derfor har vi organisasjoner som vi ønsker å støtte opp under, som ser på handelssystemer, handelshindringer osv., og vi ønsker ikke å investere i bedrifter som bl.a. driver med korrupsjon og annet som vi kaller uetisk virksomhet. Men vi aksepterer ikke at det er SVs etikk

anno 2009 som skal styre investeringene til det norske pensjonsfondet.

Når du blander inn Irak, er det helt irrelevant i denne sammenhengen. Hvis du mener det er en likhet mellom det å investere penger og å gå til et bombeangrep på Irak, og det er det du prøver å få meg til å si, og hvis du ønsker et svar om de etiske retningslinjene, så er det etisk imperialism.

Jeg kan godt fortsette, men jeg gir meg der.

Presidenten: Presidenten vil bare minne om at all tale skal rettes til presidenten.

Dermed er replikkordskiftet omme.

Gunnar Gundersen (H) [15:44:04]: Miljøfrakt er en liten gründerbedrift på mitt hjemsted Flisa i Hedmark. De har bygget sin forretningsidé rundt miljøvennlig transport. De skulle kjøre på 100 pst. biodiesel og for øvrig gjøre alt etter boka i forhold til miljøet. Etter dagens debatt har de kanskje fått seg en lekse i hva det å ha tillit til løfter betyr.

Biodiesellavgiften slår beina fullstendig under satsingen. Det gjør den for alle som har tenkt å bruke mer enn innblandingspåbudet sier, og den slår beina under alle som har tenkt å satse på produksjon av biodiesel som skal konkurrere fullt ut med vanlig diesel, altså ikke blandes inn.

Forskjellen er tydelig: Arbeiderpartiet sier de er opptatt av klima, men de viser hvor glad de er i avgifter.

Biodiesel har også avslørt – om jeg kan si det forsiktig – en oppsiktsvekkende dynamisk tenkning i Regjeringen. Både statsminister og finansminister, og i dag finanspolitisk talsmann, har snakket om provenytnap på 16 milliarder kr på biodiesel. Det er i så fall 40 ganger effekten slik den framkommer i budsjettet, og avdekker at statsministeren framstiller dette som om man momentant får en full overgang til biodiesel før produktene er ferdig utviklet og på markedet. Denne holdningen står i sterk kontrast til tenkningen knyttet til skatt. Da er alt statisk. En krone i skattelettelse framstilles da alltid som en krone tapt for staten. Begge deler er, med respekt å melde, like håpløst. Finansdepartementet skal ha ros for at de i proposisjonen erkjenner, slik Høyre har påpekt lenge, at skattemodellene vi bruker, er statiske, mens avgiftsberegningene tar inn dynamiske effekter. Departementet innrømmer at dette er en svakhet og at modellene må forbedres. Måtte det også gi som resultat at de rød-grønne innser utfordringen i å utforme et godt skattesystem. For med dagens tenkning i Regjeringen er risikoen tosidig: Avgifter blir brukt til å opprettholde gammel og lite framtidsrettet adferd, fordi man frykter dynamikken som endringen setter i gang, mens skattenivået blitt satt for høyt fordi man ikke anerkjenner den samme dynamikken.

Skal Norges unge klare å bære vårt velferdsnivå når vi blir gamle, må vi i dag være opptatt av å stimulere til innsats, inkludering, skapervilje og evne til vekst og utvikling. Vi må kort og godt utvikle humankapitalen. Dette er en av skattesystemets hovedutfordringer. Det er en balansegang mellom skattetrykk og fordelings- og skadevirkningene. Skattesystemets innvirkning på vekst og verdi-

skapingssevne må mer i fokus. Da må man erkjenne at det er en sammenheng mellom skatt og vilje til innsats, sammenheng mellom solide bedrifter, solide eiere, trygge arbeidsplasser og skatt, og sammenheng mellom unndratt skatt og skattenivå. Det må erkjennes at det er en dynamikk her. Høyre viste i regjering hva fornuftige vekstfremmende skatteletter kan gi som resultat: De øker vekstevnen, og de øker over tid statens inntekter. Bare så synd at gevinsten nå er omdannet til et høyt offentlig utgiftsnivå av en rød-grønn regjering.

Høyres budsjettforslag viser vei mot mer fokus på verdiskaping igjen. Vi gjør grep som, om de hadde blitt vedtatt, ville ha bidratt til tryggere og sterkere arbeidsplasser, et sterkere næringsliv, stimulering av den private sparing og sikring av folks hjem. Det er i privat sektor og i næringslivet vi har utfordringen. Regjeringen har ikke tatt inn over seg at verdiskapingen i offentlig sektor i stor grad finansieres av verdiskapingen i privat sektor. En todelt økonomi der konkurranseutsatt næringsliv jobber i motbakke og i tunge internasjonale konjunkturer, mens skjermet sektor opplever en oljebasert optimisme, vil komme til å svekke det offentlige mulighet til velferdsproduksjon. Balansen må være der.

Finanskrisen er ikke over. Optimismen er på tur tilbake, men for store deler av næringslivet frykter vi at man bare så vidt har begynt å se konturene av ettervirkningene av krisen. Det er derfor bemerkelsesverdig at Regjeringen strammer inn på mange av krisetiltakene som var rettet mot næringslivet, mens de offentlige utgiftene fortsetter sin sterke vekst. Dette illustrerer utfordringene med krisetiltak godt. I den offentlige sektor har krisetiltak lett for å bli permanente. I et internasjonalt bilde der de fleste av våre handelspartnere fortsatt sliter med finanskrisen, vil den særnorske optimisme, basert på kraftig oljepengestimulans og en optimistisk skjermet sektor, lett føre til særnorsk renteøkning og dermed styrket norsk krone. Dette tar Høyre på alvor. Vårt alternative budsjett innebærer skatte- og avgiftsreduksjoner netto på omtrent 10 milliarder kr påløpt og over 6 milliarder kr bokført. Dette er en betydelig dreining av retningen på norsk økonomi, særlig når man ser effekten over flere år.

Det største skattegrepet Regjeringen foretar i statsbudsjettet for 2010 er omlegging av formuesskatt på boliger. Det skal innføres et helt nytt takseringssystem til en kostnad av 65 mill. kr. Dette takseringssystemet skal legge til rette for svingninger i boligverdsettingen i takt med utviklingen av markedsverdiene hvert år. I tillegg innføres begrepene «primærbolig» og «sekundærbolig». Alle som har investert i leilighet eller hybel til barn, vil få denne boligen beskattet som sekundærbolig. Regjeringens siste grep er å heve bunnfradragene kraftig. Det siste er Høyre enig i. Det vil medføre at mange vil slippe formuesskatt på bolig, men samtidig har Regjeringen ved å innføre en modell der formuesverdiene skal justeres med utviklingen i markedsverdiene hvert år, lagt mulighetene åpne for automatiske formuesøkninger, og det kommer kanskje til å komme godt med når man skal redusere oljepengetrukket så kraftig som denne regjeringen har behov for.

Høyre vil over litt tid fjerne hele formuesskatten. Vi

ser derfor ikke noe behov for eller nytte i å innføre et nytt takseringssystem. Vi vil fortsette å bruke de gamle takstene inntil vi har fjernet hele formuesskatten, og vi vil heve bunnfradraget til samme nivå som Regjeringen.

Heving av bunnfradragene er også et lite, men utilstrekkelig bidrag til å styrke eierskapet i norsk næringsliv, men det er kanskje et plaster på såret siden arbeidende kapital synes å være glemt. Høyre foreslår derfor også en gjeninnføring av aksjerabatten, heving av fribeløpet ved aksjekjøp i egen bedrift, og vi vil beholde startavskrivningssatsen for maskiner på 30 pst. I sum vil disse grepene stimulere til investeringer for å skape nye og bevare eksisterende arbeidsplasser gjennom en målrettet satsing på en mangfoldig, sterkt privat eierskap og trygging av arbeidsplasser.

Det snakkes mye om kunnskapsbasert næringsliv. SkatteFUNN er vel den eneste ordningen som også treffer SMB-segmentet med stimulans av FoU. Høyre vil derfor reversere de innstramningene som er skjedd i regjeringssperioden, og gå tilbake til den opprinnelige SkatteFUNN-ordningen og også innføre tilskudd til ulønnet forskningsinnsats.

Høyre øker i sitt skatteopplegg både minstefradraget og innslagspunktet på trinn 1 i toppskatten. Det sikrer skatteletter til alle, og med vårt opplegg ville 100 000 færre ha betalt toppskatt neste år. I tillegg foreslås et direkte skattefradrag for personer fra 62 år til 67 år som fortsetter å jobbe. En lønnsjustert heving av frikortgrensen og et utvidet fribeløp ved arbeid i hjemmet gjør at Høyre gjennom skattereduksjon på nær 3,1 milliarder kr vil få flere til å jobbe, flere til å jobbe mer og flere til å stå lenger i arbeid. Det er viktige grep.

Vi vil sørge for at folk kommer fortest mulig tilbake i jobb i forbindelse med sykdom og skader og foreslår å gjeninnføre skattefritak for fordelen av arbeidsgivers dekning av behandlingsforsikringer og sykdomsutgifter.

Regjeringen går i gal retning når de fjerner eller reduserer muligheten for sparing eller unnlater å stimulere til sparing i hvert eneste budsjett. Fjerning av formuesskatt er helt sentralt for å stimulere til sparing og for å gjøre det nøytralt hvilket formuesobjekt man sparer i.

Individuell privat pensjonssparing, IPS, sikrer at de som ikke har en arbeidsgiver som sørger for tilleggs pensjon, kan velge å prioritere dette selv. Vi vil tilbake til ordningen slik den var før Regjeringen amputerte den i 2007, og innfører 40 000 kr som sparebeløp. Vi fjerner også maksimum sparebeløp i BSU-ordningen for ungdom. I tillegg fjerner Høyre arveavgiften helt, og stimulerer dermed til at familiebedrifter skal kunne gå i arv og videreutvikle hele Distrikts-Norge.

Når det gjelder hjemme-PC-ordningen, synes det som om Arbeiderpartiet har glemt sitt slagord «Alle skal med». Man har glemt den gruppen som ikke har tilgang til PC eid av arbeidsgiver. Derfor beholder vi hjemme-PC-ordningen for lønsmottakere som har under 350 000 kr i inntekt. Høyre vil at alle skal med.

Så en liten kommentar angående Spania-pensjonistene. Der håper jeg at finansministeren tar med seg det som forrige taler sa.

Vi skulle gjerne ha støttet et forslag fra Fremskritt-

partiet knyttet til RISK. Slik det forslaget er framsatt, kan ikke vi støtte det, fordi det ligger under et rammeområde. Men vi støtter det i prinsippet. Det er oppretting av en feil fra 2004.

Presidenten: Det blir replikkordskifte.

Gunvor Eldegard (A) [15:54:25]: Eg synest det er fint at Høyre vil at alle skal med. Men det var ikkje det eg skulle spørja Høyre om i dag.

Høyre har i sitt alternative budsjett fleire angrep på midlar som skal gå til regional utvikling, til næringsutvikling, bedriftsetablering og nyskaping i heile landet. Høyre kuttar ein halv milliard kroner til fylkeskommunane på eit tidspunkt da fylkeskommunane faktisk skal få ei sterkare rolle i utviklingsarbeidet, og 800 mill. kr i midlane som går direkte til regional utvikling i fylkeskommunane. Det er eit dobbelt kutt som vil ramma næringsutvikling i distrikta.

Eg vil gjerne spørja representanten Gundersen om ein i Høyre ikkje er oppteken av næringsutvikling og bedriftsetablering i distrikta. Representanten Gundersen er jo frå Hedmark, der me møttest i valkampen. Tilbakemelding frå det publikumet var vel heller sterkare satsing på distrikta.

Gunnar Gundersen (H) [15:55:28]: Dette svarer jeg gjerne på.

Jeg tror den viktigste næringsutviklingen i Norge er å satse på samferdsel og gode forbindelser. Høyre øker satsingen på samferdsel med 1 milliard kr utover det Regjeringen har i sitt budsjett.

Når det gjelder fylkeskommunen, ønsker vi å nedlegge den fra 2012. Så det er ganske logisk at vi begynner å kutte i overføringene til fylkeskommunene. For øvrig har jeg vært tett inne på det virkemiddelapparatet, og jeg tror at man ved å gå gjennom det finner at mye går til å opprettholde en del konsulenter ute i distriktene, men at det ikke blir så veldig mye næringsutvikling ut av mange av prosjektene. Men det er nå en høyst personlig oppfatning.

Høyre vil satse mye på næringsutvikling. Vi tror på et friere næringsliv, og vi tror at det næringslivet må bli tilrettelagt gjennom god kommunikasjon og mulighet til å utvikle seg på egne premisser. Det ligger bak budsjettforlaget.

Irene Johansen (A) [15:56:36]: Jeg skal gå litt videre på det med samferdsel.

Høyre sier i sine merknader til budsjettet at de er «opp-tatt av å finne nye løsninger som kan gi raskere og mer rasjonell utbygging, drift og vedlikehold» av samferdselsprosjekter. Høyre påstår i sine merknader at Regjeringens varslede modell for bygging av infrastruktur, nemlig prosjektfinansiering, er skrinlagt. Jeg kan berolige representanten Gundersen med at modellen overhodet ikke er skrinlagt, men at et jernbaneprosjekt og to veiprosjekter ligger inne i budsjettet.

Er det slik at Høyre kan støtte denne form for prosjektfinansiering? Eller er det bare OPS, som jo er en dyrere løsning, som er aktuell for Høyre?

Gunnar Gundersen (H) [15:57:23]: Jeg tror Høyre kan støtte all nytenkning knyttet til hvordan vi skal få en raskere og bedre samferdselsutvikling. Hvis Regjeringen makter å fylle begrepet «prosjektfinansiering» med et innhold som er mulig å forstå, og som kan vise seg å bringe fram samferdselsprosjekter raskere enn det vi har sett til nå, tror jeg Høyre helt sikkert støtter det, selv om det ikke er OPS. Foreløpig har ikke jeg i hvert fall sett at det har blitt noe innhold i begrepet «prosjektfinansiering» annet enn det som statsminister Stoltenberg svarte her i en spørretime i forrige regjeringensperiode, og det var at man finansierte prosjektene. Da ønsker vi å gå videre.

Alf Egil Holmelid (SV) [15:58:16]: Då Regjeringa la fram statsbudsjettet, gjekk Høyre til frontalangrep på budsjetttrammene. Budsjettet var for ekspansivt, og vi brukte for mykje oljepengar, blei det hevda. Det var ikkje måte på kor skadeleg det var for næringslivet. Høyre skulle no vise veg bort frå oljeøkonomien. Men då Høyre la fram sitt alternative budsjett, brukte partiet berre forsiktige 2 milliardar kr mindre enn Regjeringa. Korrigerer vi for ein del litt spesiell bokføring, er det i beste fall marginale forskjellar i ekspansjon og bruk av oljepengar mellom Høyre sitt budsjett og Regjeringa sitt framlagde budsjett. Dagens Næringsliv kalla derfor forskjellen mellom liv og lære i Høyre sin budsjettbalanse for pinleg. Dei andre opposisjonspartia har hamna i same grøfta som Høyre. Dei snakkar om innstramming, men har hamna på same nivået som Regjeringa når vi går bak tala. Kan vi no slå fast at opposisjonen ikkje har ein alternativ politikk for bruk av oljepengar, og at alt snakk om å vaksinere Noreg mot oljeavhengig økonomi er tom retorikk frå Høyre si side?

Gunnar Gundersen (H) [15:59:23]: Med respekt å melde må jo representanten ha studert vårt alternative statsbudsjett dårlig hvis han ikke ser at det her ligger en rekke forslag og en helt annen dreining i økonomien enn om en bare ser på de 2,3 milliardene. Våre skatteforslag og innsparingsforslag i offentlig sektor viser en helt annen retning på norsk økonomi. Jeg vil sterkt ta avstand fra begrepet «spesiell bokføring». Hadde vi tatt inn tilsvarende dynamiske effekter som statsministeren regner med i biodieseldebatten, hadde vi kommet til å ligge mange, mange milliarder under Regjeringens oljepengeforbruk, for vi har vært svært moderate med å ta inn dynamiske effekter av våre skatteforslag. Men vi vet at de dynamiske effektene ligger der, og de er også dokumentert av Statistisk sentralbyrå i en rapport. Så vi lever godt med kritikken av vårt budsjett i Dagens Næringsliv. De er de eneste som kritiserer oss fra den siden, og noen skal jo også gjøre det.

Alf Egil Holmelid (SV) [16:00:28]: Berre for å ta eit eksempel på bokføringa: Høyre brukar jo pengar som er bundne i jordbruksforhandlingane. Er det riktig budsjettpraksis?

Gunnar Gundersen (H) [16:00:37]: Jeg vet ikke hvordan man skal synliggjøre innsparinger i landbruket hvis man ikke skal kunne gjøre det, for jordbruket har jo den

spesielle ordningen at de forhandler midt i året. Vi har stemt imot det i mange år, og vi foreslår også at jordbruksavtalen skal koordineres med budsjettåret. Dermed er vi nødt til å gå inn og synliggjøre hva vår politikk ville ha gjort for landbruket. Vi har en veldig offensiv politikk for landbruket. Vi vil slippe bonden mer fri, vi vil deregulere landbruket og gi bonden mulighet til utvikling. Det kom-

mer til å gi store muligheter også for innsparing på de offentlige budsjettene, og jeg tror det er høyst realistisk det vi budsjetterer med.

Presidenten: Dermed er den reglementsmessige tiden for formiddagens møte over. Presidenten foreslår at møtet heves, og at nytt møte settes kl. 18. – Det anses vedtatt.

Møtet heves kl. 16.02.

Møte torsdag den 26. november 2009 kl. 18

President: Akhtar Chaudhry

Dagsorden:

Sakene på dagens kart (nr. 19)

Man fortsatte behandlingen av

sak nr. 1

Finansministerens redegjørelse om stats- og nasjonalbudsjettet for 2010 i Stortingets møte 13. oktober 2009

sak nr. 2

Innstilling fra finanskomiteen om Nasjonalbudsjettet 2010 og forslaget til statsbudsjett for 2010 (Innst. 2 S (2009–2010), jf. Meld. St. 1 (2009–2010), Prop. 1 S (2009–2010) og Prop. 1 S Tillegg 1–3 (2009–2010))

sak nr. 3

Innstilling fra finanskomiteen om skatte-, avgifts- og tollvedtak, rammetilskudd mv. til kommunesektoren, tilfældige utgifter og inntekter og statsbudsjettets kapitler om utbytte mv. for 2010 (Innst. 3 S (2009–2010), jf. Meld. St. 1 (2009–2010), Prop. 1 S (2009–2010) og Prop. 1 S Tillegg 3 (2009–2010))

sak nr. 4

*Innstilling fra finanskomiteen om skatte- og avgiftsopp-
legget 2010 - lovendringer* (Innst. 4 L (2009–2010), jf. Prop. 1 L (2009–2010))

Gerd Janne Kristoffersen (A) [18:00:41]: Det siste året har vært preget av finanskrisen og det påfølgende tilbakeslaget i verdensøkonomien. Fra høsten 2008 og langt inn i 2009 har det vært stor fare for at også norsk økonomi skulle gå inn i en langvarig nedgangskonjunktur. Mange prognosemakere har de siste månedene blitt mer optimistiske med hensyn til utviklingen i internasjonal økonomi. OECD mener at Norge ser ut til å bli det landet som raskest kommer seg ut av finanskrisen. Men det er stor usikkerhet omkring den økonomiske utviklingen og utviklingen i arbeidsledigheten, for fremdeles sliter store deler av norsk næringsliv, spesielt innenfor industrien.

Budsjettet vi behandler i dag, er godt tilpasset situasjonen vi er i nå. Ny informasjon om den økonomiske utviklingen etter framleggelsen av nasjonalbudsjettet er i hovedsak i tråd med de anslagene som lå til grunn da budsjettet ble lagt fram, og viser at det er riktig å bruke mer oljepenger enn handlingsregelen tilsier også neste år.

Den internasjonale finanskrisen har vært svært godt håndtert av Regjeringen. Det at vi i gode tider har holdt igjen på pengebruken, har gitt oss muligheter til å stimulere økonomien kraftig under det verste økonomiske tilbakeslaget siden 2. verdenskrig.

Budsjettet vi behandler i dag, bærer preg av fortsatt satsing på arbeid, velferd og klima. Støyen omkring innføring av avgift på biodiesel har overskygget det faktum at neste års budsjett følger opp det vi har lovet at vi skal gjøre på svært viktige samfunnsområder. Vi satses på barnehager, skole og barnevern, og vi følger opp det vi har sagt om fortsatt satsing på høyere utdanning og forskning. Alt dette er satsingsområder som vil sikre velferd og verdiskaping i framtiden.

Som flere har vært inne på i dag, er det nå nødvendig å komme tilbake til handlingsregelen når det gjelder bruken av oljepenger. Vi har en generasjonskontrakt vi skal oppfylle. Vår oljerikdom skal også komme nye generasjoner til gode. Det blir krevende og vil føre til nye debatter om hva vi skal bruke de store pengene på.

Flere partier har i høst skrytt av at de bruker mindre oljepenger enn Regjeringen i sine budsjetter til neste år. Men ved nærmere ettersyn viser det seg at det er heller tvilsomt. Fremskrittspartiet bruker i sitt budsjett langt mer oljepenger enn Regjeringen. Deres inndekningsforslag for å finansiere store skatteletter og påplussninger i budsjettet er like urealistiske i år som tidligere år. Det som imidlertid er mer overraskende, er at Høyre, som liker å framstå som svært ansvarlig i sin økonomiske politikk, også har en inndekning for sine skatteletter og omprioriteringer som ikke står til troende. Jeg kan gi mange eksempler på det. Et eksempel er å redusere budsjettoverføringene til jordbruket med 1,9 milliarder kr, som mange har vært inne på før. Dette innebærer at jordbruksavtalen Stortinget vedtok i sommer, settes til side. For mitt hjemfylkes vedkommende ville et slikt kutt fått dramatiske konsekvenser, og det over natta. Ikke bare for jordbruket, men også for mange industriarbeidsplasser innenfor meieri, slakteri og møllevirksomhet ville det ha blitt en svært vanskelig situasjon. Kombinert med kutt i regionale utviklingsmidler, regionale forskningsfond og bygdeutviklingsmidler samt kraftig reduksjon i fylkeskommunens virkemiddelapparat hadde neste år blitt et vanskelig år for store deler av landet vårt – og det står ikke til troende. Forutsigbarhet i rammene, som har vært et stort tema i dag når opposisjonen har omtalt innføring av avgift på biodiesel, gjelder dermed ikke for all næringsvirksomhet i landet.

Vi ser at de store pengene, både i Fremskrittspartiets og Høyres budsjetter, skal brukes til skattelette for de aller rikeste. Høyre gjeninnfører f.eks. aksjerabatten. Den vil først og fremst gi skattelettelser til personer med høye inntekter, fordi disse personene gjennomgående har en større andel av sin formue plassert i aksjer, mens personer med lavere inntekter har plassert mesteparten av sin formue i bankinnskudd og bolig. En slik politikk gir ikke en fordelingsprofil Arbeiderpartiet vil stille seg bak. Vi er opptatt av å oppfylle generasjonskontrakten, ikke bare ved lavere oljepengebruk, men også ved å sørge for at alle mennesker har like muligheter, uansett hvor de bor, hva slags so-

sial bakgrunn de har eller hvor tykk lommeboka er. Vi vil fortsette å prioritere det viktigste, nemlig arbeid og velferd til alle.

Statsråd Kristin Halvorsen [18:06:17]: Først har jeg lyst til å komme med en liten kommentar til replikkordskiftet mellom statsministeren og representanten Høybråten på formiddagsmøtet, for representanten Høybråten svingte seg til de store høyder og viste til proposisjonen som hadde gått til Stortinget. Men han må ha oversett et rettelserbrev som gikk fra Finansdepartementet og finansministeren den 2. november, som omtaler akkurat dette punktet, og som gjør at formuleringene er akkurat i tråd med det representanter for de rød-grønne har sagt i debatten i hele dag.

Det er nesten litt uvirkelig å stå her nå i år og tenke ett år tilbake. For ett år siden var vi i en situasjon der vi skulle håndtere den mest krevende økonomiske krisen siden annen verdenskrig, preget av meget stor usikkerhet, og med utfordringer som vi ikke hadde vært borti tidligere, f.eks. når det gjelder bank- og kredittvesenet. Når vi nå ser oss tilbake, kan vi konstatere at vi satte inn de rette tiltak til riktig tidspunkt, i riktige dimensjoner, at Norge heldigvis har klart seg bedre gjennom denne finanskrisen enn de fleste andre land, at vi har den laveste arbeidsløsheten i Europa, og at vi kommer til å ha det neste år. Det betyr at vi kan konstatere at den medisinen som de rød-grønne partiene og Regjeringen hadde for å bekjempe finanskrisen, har virket.

Det er en del nå som i denne diskusjonen fortrenger hva som var opposisjonens utfordringer hele veien i løpet av disse månedene. Det var «for lite, for seint» opp igjen og opp igjen. Det stemmer ikke – det har ettertiden vist. Heldigvis traff vi med tiltakene våre. Dermed har vi reddet mange fra en situasjon med arbeidsløshet, tap av inntekter osv., som folk i andre land opplever.

Jeg er også godt fornøyd med de store grepene vi har tatt i den økonomiske politikken gjennom fire år, og som har realisert mange store, viktige velferdsreformer og fordelingspolitiske og miljøpolitiske mål som vi har satt oss.

Jeg er stolt over det skippertaket vi har tatt når det gjelder barnehagedekning – jeg skal komme litt tilbake til det. Jeg er meget godt fornøyd med summen av de endringene vi har gjort i fordelingspolitikken når det gjelder formuesskatten. Og med den verdsettelse av boliger i formuesskatten som innføres i forbindelse med behandlingen av dette budsjettet, har vi gjort formuesskatten til et fordelingspolitisk virkemiddel som den ikke var for fire og fem år siden. Da var det veldig mange vanlige pensjonister med et nedbetalt hus og noen kroner i banken som betalte betydelig formuesskatt.

Jeg er fornøyd med den rollen som Norge nå har tatt i internasjonale miljøforhandlinger, hvor vi er et foregangsland, og med nivået på bistanden.

Det er jo ikke så godt å se hvordan det ville vært hvis de rød-grønne hadde tapt valget når man ser på alternativene fra opposisjonen. Hva ville da vært politikken som skulle gjennomføres neste år? Den ville sprike i alle ret-

ninger. Det vi kan slå fast, er at fordelingsprofilen ville vært betydelig dårligere. Men ellers er vel opposisjonens øvelse stort sett å være imot Regjeringen.

La meg til slutt komme med én veldig viktig utfordring som jeg inviterer Stortinget til å være med på å møte, og som viser at i Norge er det større forskjeller enn det vi liker å tro – og større klasseforskjeller knyttet til utdanning enn det vi liker å tro. Når 30 pst. av dem som begynner på videregående skole, ikke fullfører etter fem år, har vi et betydelig problem. Da har vi en stor utfordring når det gjelder kunnskap og utdanning, da har vi en stor utfordring når det gjelder fordeling. Vi vet at de som ikke fullfører mer enn grunnskolen, er de som først mister jobben hvis arbeidsløsheten rammer. Det er høyere sykefravær blant dem, det er betydelig høyere uføretrygging blant dem.

Nå har jeg fått ansvaret for en formue som er større enn Statens pensjonsfond, nemlig den humane kapitalen og 1 million barn og ungdom under 20 år. Vi har et systematisk perspektiv for å sørge for at flest mulig kommer seg gjennom grunnskolen og kan gjennomføre en videregående utdanning sånn at vi får disse frafallstallene ned. Klarer vi å få til det, med systematisk arbeid fra tidlig innsats i barnehage, i ungdomsskole og til videregående utdanning, da har vi bidratt mer til verdiskaping i framtiden enn om de beste prognoser for forvaltningen av Statens pensjonsfond – Utland, eller oljefondet, skulle slå til. Det er en jobb som jeg ser fram til å konsentrere meg om.

Presidenten: Det blir replikkordskifte.

Mette Hanekamhaug (FrP) [18:11:34]: Jeg er glad for at kunnskapsministeren kom litt inn på skole i avslutningen av innlegget, da særlig bekjempelse av frafallet i videregående skole.

Tidligere hadde ungdomsskolene et praktisk valgfag, som ble fjernet. Dette faget virket veldig positivt, og det hadde positive resultat å vise til. Nå tar Regjeringen til orde for å innføre et prøveprosjekt med praktisk arbeidslivsfag.

Spørsmålet mitt er derfor: Erkjenner statsråden at man trenger flere praktiske og færre teori-fag inn i skolen, og hvorfor ønsker man kun å innføre et prøveprosjekt med en lang evalueringsprosess framfor å innføre det som en permanent ordning, når man vet at tiltaket vil fungere?

Statsråd Kristin Halvorsen [18:12:24]: Dette er en hjertesak for meg – og har vært det over lang tid – og jeg er veldig glad for at representanten fra Fremskrittspartiet også er opptatt av det samme.

Vi vet at de som har svake faglige prestasjoner på ungdomsskolen, er de som er mest i faresonen i forhold til å droppe ut av videregående utdanning. Og mange av dem ville blitt bedre i både norsk, matte og engelsk hvis de hadde mer praktisk tilnærming til fagene også i ungdomsskolen. Det tror jeg ikke bare gjelder ett praktisk fag som vi nå skal drive forsøk med som alternativ til 2. fremmedspråk, men det tror jeg gjelder innretningen på hvordan man jobber med alle fag i ungdomsskolen. Så jeg har et veldig sterkt blikk og et veldig klart fokus på dette. Vi skal oppsummere de erfaringene vi har i forhold til dette prak-

tiske faget, men vi skal også påvirke sånn at det kan være mer praktisk tilnærming i mange fag i ungdomsskolen.

Elisabeth Aspaker (H) [18:13:30]: En god skole er en klok og viktig investering i framtidens velferd. Godt motiverte og faglig kompetente lærer er den enkeltfaktoren i skolen med størst betydning for elevenes læring.

Undersøkelser viser jo at sju av ti lærere mener at de har behov for etter- og videreutdanning for å kunne gjøre en god nok jobb. Dersom Regjeringen mener alvor med å tilby norske lærere etter- og videreutdanning av et visst omfang, må innsatsen trappes vesentlig opp.

Høyre mener alvor, og vi vil satse på kvalitet i skolen. Vi har i vårt alternative budsjett foreslått et løft på 400 mill. kr ekstra til etter- og videreutdanning, eller en fordobling av Regjeringens forslag. Så spørsmålet mitt blir da om det ikke er et tankekors for kunnskapsminister Halvorsen at finansminister Halvorsen i sitt budsjettforslag ikke har foreslått en langt større satsing på etter- og videreutdanning av lærere, når vi vet hvor avgjørende viktig lærerens kompetanse er.

Statsråd Kristin Halvorsen [18:14:30]: Overhodet ikke, for både finansministeren og kunnskapsministeren og alle andre i det rød-grønne prosjektet har to tanker i hodet samtidig. Vi har en betydelig satsing på etter- og videreutdanning. Det dekker den etterspørselen som er, det dekker de lærerne som nå ønsker etter- og videreutdanning. En begrensning i forhold til hvor mange som tar etter- og videreutdanning er, hører jeg fra Skole-Norge, at de mangler vikarer i de timene der lærerne er borte for å ta slik utdanning. Så det forslaget som de rød-grønne har tatt til orde for, og som står i vår regjeringsplattform nå, nemlig at vi skal endre opplæringsloven slik at vi sikrer flere lærere i skolen, er det som er svaret, slik at vi kan være sikre på at lærere kan benytte seg av etter- og videreutdanning.

Jeg har lagt merke til at Høyre ikke støtter det forslaget, og dermed er det Høyre som hinker rundt på ett bein når det gjelder å støtte opp om lærerne.

Line Henriette Hjemdal (KrF) [18:15:24]: 9. september 2008 mottok Kristelig Folkeparti et brev fra miljø- og utviklingsministeren. La meg sitere:

«Før Regjeringen treffer sin beslutning i spørsmålet om omsetningspåbud for biodrivstoff, er det ønskelig med bred og åpen diskusjon og involvering av bl.a. klimaforlikspartiene på Stortinget. Jeg ønsker med dette notatet å orientere de parlamentariske lederne i Høyre, Kristelig Folkeparti og Venstre om saken og be om innspill til mulige løsninger.»

Den 3. desember 2008 var det et møte på miljøvernministerens kontor med de parlamentariske lederne. Der ble vi enige om at det var et omsetningspåbud på 2,5 pst. i 2009, og 5 pst. fra 1. juli 2010.

Finanspolitisk talskvinne i SV benekter at det finnes en enighet mellom partene fra dette møtet, 3. desember, til tross for at miljøvernministeren kaller dette en gledens dag for dem som er opptatt av biodrivstoff.

Mitt spørsmål blir – til tross for den unnamanøveren i dette opprettingsbrevet: Er det en enighet mellom klimaforlikspartene på dette området, eller er det det ikke?

Statsråd Kristin Halvorsen [18:16:35]: Det virker som om opposisjonen siterer ulike brev på en slik måte at man kunne tro det var fastsatt og bestemt, uten noen vurderinger, at omsetningspåbudet skulle trappes opp til 5 pst. Det stemmer ikke. I den pressemeldingen som miljøvernministeren selv sendte ut i etterkant av det møtet, står det at det legges opp til det, «men først vil regjeringen vurdere klimaeffekten, EUs arbeid med å utvikle kriterier», osv. I avsnittet før det representanten fra Kristelig Folkeparti siterer, er tilnærmingen den samme.

Det som er viktig med det Regjeringen har foreslått nå, er at vi sikrer et omsetningspåbud til 3,5 pst. for 2010. Det sikrer det volumet på biodiesel som er i dag, videre framover, og vi sier at vi skal trappe opp til 5 pst. og har konkludert. Men vi skal selvfølgelig jobbe med de kriteriene som er nødvendig for å sikre oss at biodiesel er et miljøvennlig drivstoff, fordi det finnes stor variasjon av typer på markedet.

Trine Skei Grande (V) [18:17:51]: Jeg har ikke tenkt å sitere noe. Jeg har tenkt jeg bare skulle snakke litt om det demokratiske sinnelaget, for jeg har alltid oppfattet statsråd Halvorsen som en demokratisk anlagt dame som har sans for den offentlige debatt, og sans for folkelig engasjement knyttet til saker.

Når det gjaldt den saken vi diskuterte, og som Line Henriette Hjemdal tok opp, må jeg jo innrømme at vi egentlig oppfattet finansministeren dit hen at det kunne være mulig å si at dette var feil da det ble lagt fram, åpne for en debatt og åpne for innspill i saken. Engasjementet forsvant jo ikke som dugg for solen, verken hos organisasjoner eller hos dem som er aktører i det markedet. Det kom veldig mange gode argumenter, synes vi i Venstre, for å gjøre noen grep med hensyn til akkurat det forslaget som du åpnet for debatt på.

Så mitt spørsmål er: Var det virkelig ingen som hadde argumenter som påkalte noe av ditt demokratiske sinnelag, at kanskje dette bar feil vei?

Presidenten: Før presidenten gir ordet til statsråd Halvorsen, vil presidenten minne representanten Skei Grande om at alt ordskifte skal gå gjennom presidenten.

Statsråd Kristin Halvorsen [18:19:08]: Det kom to innvendinger til det forslaget som ble lagt fram, og som dreide om at når man får et omsetningspåbud, altså en innblanding i den fossile dieselen som er, trenger man ikke et avgiftsfritak for å stimulere til innblanding. Så det er en veksling av virkemidler, og det er 96 pst. av det volumet vi snakker om når det gjelder biodiesel.

Men det kom altså to innvendinger. Den ene var at den faktiske innblandingen i den vanlige dieselen var høyere enn omsetningspåbudet. Derfor har vi også kommet med dette signalet om 3,5 pst., som opprettholder volumet. Og så kom det innvendinger i forhold til høyinnblanding, altså

de som nå prøver å kjøre på så ren biodiesel som mulig. Det siste hadde krevd en endring i avgiften. Det har vi ikke blitt enige om. Det første har vi gjort noe med. Så det har vært en prosess i denne saken.

Presidenten: Dermed er replikkordskiftet over.

Jørund Rytman (FrP) [18:20:14]: Vi har det siste året vært vitne til en verden i finanskriser, og veldig mange land sliter fortsatt. Heldigvis for Norge fant vi for mange, mange år siden olje, som har gjort at vi har kunnet eksportere denne til resten av verden. Det samme med gass, og ikke minst: Vi er en nasjon som er rik på fisk – dette i tillegg til mange andre naturressurser og industrien vår. Eksport og handel med disse varene gjør at vi omtrent vasser i penger – vi er et av verdens rikeste land. Dermed klarer vi denne krisen bedre enn de aller fleste – dette fordi vi har kunnet selge våre varer til resten av verden. Det har gjort oss til et meget rikt land ved hjelp av markedskreftene, frihandel og handel med andre nasjoner.

Så har vi andre land – verdens fattigste land. De har også naturressurser. De har også ettertraktede varer som norsk næringsliv mer enn gjerne importerer til norske forbrukere, og som en gründer i et u-land veldig gjerne vil eksportere til norske forbrukere.

Men hva møter f.eks. varer fra Nigeria, Zimbabwe, Kongo, Vietnam, Moldova, Kenya og u-landet Pakistan? Jo, skyhøye tollmurer. Snakk om umoralsk politikk!

La oss se på Pakistan. Det er et land som vi faktisk på mange måter har relasjoner til. En av de største innvandergruppene i Norge kommer fra nettopp Pakistan, noe som har resultert i at vi her i Norge har mange eksotiske restauranter og gatekjøkkener, etablert av pakistanske gründerer som mer enn gjerne vil drive mer handel mellom Norge og Pakistan.

Vi har til og med norske politikere som drar ned til Pakistan for å drive valgkamp! Men å sørge for mer handel mellom Norge og Pakistan, ved f.eks. å fjerne toll på varer fra Pakistan – nei, det vil den rød-grønne regjeringen ikke. Da sender man heller norske skattebetaleres penger til muslimske religiøse skoler i Pakistan, som attpåtil i den senere tid har blitt stengt av pakistanske myndigheter fordi de var for ekstreme i sin undervisning. Det er en skam.

Men å stimulere til mer handel mellom to nasjoner ved å fjerne tollmurene, ser man tydeligvis ikke nytten av, selv om all erfaring viser at det ikke bare får fattige land ut av fattigdom, men faktisk også forhindrer krig mellom nasjoner.

Det er nok av forskning, rapporter, fagbøker og annen dokumentasjon som konkluderer med at det beste virkemiddelet for å få folk ut av fattigdom er frihandel. Det er avgjørende for å sikre økonomisk vekst og økt velferd. Hvis det er noen i denne sal som er uenig i det, kan de ta ordet, så kan vi ta en debatt om det. Men nei, det er ingen som lenger er uenig i det. Så hvorfor gjør ikke vi, parlamentet i verdens rikeste land, noe med det? Har vi ikke et ansvar for å legge alt til rette for at verdens fattigste land kan få selge sine varer til oss, uten nasjonalistiske, ego-

istiske tollmurer rundt Norge – et land som selv har blitt rikt på grunn av handel med andre land?

Det er et tankekors at i dag er Norge verdens nest dårligste land på handel med den tredje verden. Vi er kun slått av Sveits. Hvordan får det en rød-grønn regjering til å føle seg? Allikevel stemmer man imot å fjerne all toll fra den tredje verden.

Tenk om utviklingslandene i Afrika hadde økt sin andel av verdens handel med bare 1 pst. Da ville det utgjøre mer enn fem ganger så mye som det hele Afrika mottar i bistand.

Tenk om Norge kunne hatt som mål å være det landet i verden som var best på å handle med andre land og ikke jobbe med nebb og klør, med kjempesubsidier, og høye tollmurer rundt Norge på opptil flere hundre prosent for å forhindre at utenlandske bedrifter skal konkurrere med norske bedrifter. Hvor urettferdig er det egentlig mot en fattig og innovasjonsrik gründer i et fattig land?

Det gjenstår også en del opprydding i det jeg kaller unødvendige særavgifter og gammeldags toll, toll som utgjør en minimal inntekt for staten og heller ikke kan begrunnes med å skjerme norsk landbruk eller industri. Hvorfor kunne det ikke blitt en tverrpolitisk enighet om å fjerne toll på en rekke produkter som ikke produseres i Norge? Jeg ser ikke noen grunn til at det skal være toll på oliven, mais, sukkermais, fersken, peanøttsmør, jordnøtter, kakemiks eller puddingpulver. Man kunne hatt en tverrpolitisk enighet om det. Hvorfor skal det f.eks. være toll på slipset mitt eller skjorten min? Er det noen som kan svare meg på det, ser jeg fram til et slikt svar.

Anette Trettebergstuen (A) [18:25:48]: Fra kakemiks til arbeid: Det å gi folk jobb er det beste virkemiddelet for å redusere sosiale forskjeller og hindre fattigdom. Arbeidskraften vår er vår viktigste ressurs. Det er den som skal sikre verdiskapingen som skal trygge framtidens Velferds-Norge. Derfor er arbeid til alle jobb nr. 1 for Regjeringen.

Da vi tok over regjeringskontorene i 2005, var ledigheten høyere enn på lenge. Etter tre år med rød-grønn regjering med fullt fokus på sysselsetting minket den drastisk, og før finanskrisen slo inn, var ledigheten i Norge den laveste på over 20 år. Det skal vi ikke glemme.

Utgangspunktet vårt er det beste i Europa, men finanskrisen vil få større konsekvenser også for Norge. Ledigheten vil øke til neste år. Derfor er Regjeringens viktigste oppgave fortsatt å begrense den økningen.

Vi må få dem som blir ledige, og som går ledige, raskt tilbake i jobb. Langtidsledigheten må ikke få feste seg. Derfor styrker vi arbeidsmarkedstiltakene i neste års budsjett med 3 000 nye tiltaksplasser. Derfor styrker vi langtidsledighetsgarantien, og derfor forbedrer vi regelverket for bruk av bedriftsintern opplæring. Derfor får de som lever på minsteytelser i folketrygden, økt sine ytelser i mai. Derfor satser vi videre på Kvalifiseringsprogrammet og tar det i bruk over hele landet, slik at flere kan komme seg ut av trange levekår og fattigdom og over i aktivitet og arbeid. Neste år vil 10 000 folk gjennom det programmet bidra til fellesskapet i stedet for å stå utenfor.

Vi vedtar altså et budsjett som skal holde ledigheten

lav, samtidig som vi tar vare på dem som har det tøft nå, og på dem som kommer til å oppleve å møte ledigheten.

Opposisjonen har en annen politikk. I stedet for å styrke vårt verktøy for å hjelpe sosialhjelpsmottakere inn i arbeidslivet, fjerner Fremskrittspartiet så godt som hele Kvalifiseringsprogrammet. De kutter i verktøyene for forebygging og tilsyn i arbeidslivet. De vil ikke være med på å opprette regionale verneombud. De fjerner ordningen med utdanningsstønad til enslige forsørgere. De kutter i supplerende stønad.

Dette er usosiale kutt i ordninger til arbeidstakere og i mulighetene til å få folk i jobb. Det er rett og slett klassisk høyrepolitikk.

Som om ikke det var nok, driver Fremskrittspartiet med tryllekunstner når de budsjetterer med mindre utgifter på trygdeområdet. Samlet sett kutter de i trygdeordningene med 8,9 milliarder kr.

Ifølge Fremskrittspartiets budsjett skal antallet trygdede minke ved at alle skal få sin arbeidsevne vurdert på nytt og dermed komme seg rask tilbake i jobb. Men en slik reduksjon i utgifter forutsetter at 56 000 delvis uføretrygdede skal skaffe seg jobb før 1. januar, altså i løpet av de neste fem ukene, eller at 130 000 får seg jobb før sommeren. Det er totalt urealistisk når vi vet at 90 000 personer med nedsatt arbeidsevne allerede står i kø og ønsker jobb, men ikke slipper til i arbeidslivet. En slik gjennomgang av arbeidsevne vil dessuten ta tid, og så skal man få folk ut i jobb. Men Fremskrittspartiet budsjetterer altså med en slik innsparing allerede i 2010.

Det å vedta folk inn i arbeidslivet eller skrive dem friske over natta er ikke mulig, og det gjør disse innsparingene til Fremskrittspartiet helt urealistiske.

Det realistiske alternativet er at Fremskrittspartiet vil måtte foreta kutt i ytelsene til folk for å gjennomføre slike besparelser. Skulle de gjort det, ville det f.eks. betydd 4 300 kr mindre å leve for for en enslig minstepensjonist.

Skal det ikke kuttes i ytelsene til folk, vil Fremskrittspartiet måtte tvinge folk tilbake til arbeidsplasser som faktisk ikke finnes, og som de ut fra partiets helhetlige budsjettprofil heller ikke klarer å skape. Fremskrittspartiet bør være ærlige og fortelle velgerne sine hvordan budsjettet henger sammen. Hvem skal få lide?

Regjeringen har en annen profil. Vi bygger broer for å få folk tilbake til arbeidslivet gjennom kvalifisering, tiltak og økt sysselsetting. Vi vedtar et budsjett som skal sikre fortsatt lav ledighet, som holder folk i jobb, og som skal ta vare på dem som opplever ledigheten på kroppen.

Arve Kambe (H) [18:30:36]: Stortingspresidenten benyttet anledningen under trontalen til å presisere at Regjeringen er utgått fra Stortinget.

Statsministeren sa i trontaledebatten at han håpet på et godt samarbeid med Stortinget, vel vitende om at den forrige regjeringen hans ble beskyldt for maktarroganse og svært dårlig samarbeid med Stortinget.

Etter at Regjeringen la fram forslag til statsbudsjett, har det derfor vært forventet at Stortinget skulle få mulighet til å forbedre budsjettet underveis, både ved at Regjeringen kunne støtte gode forslag fra opposisjonen, og også bidra

til at Regjeringens 86 stortingsrepresentanter skulle få noe å gjøre. Det har ikke skjedd i det hele tatt og er stikk i strid med presidentens oppfordring til landets statsminister.

Johan Sverdrup sa følgende: «All makt i denne sal.» Nå er det blitt: All makt på første rad i denne sal. De har ikke stemmerett i denne salen, og en av dem har ikke engang konstitusjonelt ansvar overfor Stortinget, og mange melder forfall til Stortingets spørretime.

I dag har vi hatt en runde hvor Lundteigen og Stoltenberg hver for seg har gitt oss et déjà vu i forhold til den hønsvaldske parlamentarisme fra 1961. Da sa, ifølge Wikipedia, parlamentarisk leder for Arbeiderpartiet, Nils Hønsvald, følgende:

«Det vil neppe noen gang hende at noen representant for Arbeiderpartiet stemmer for et borgerlig mistillitsforslag rettet mot sitt eget partis regjering. Hvis Arbeiderpartiet av en eller annen grunn ønsker regjeringsskifte eller endring i Regjeringens sammensetning, fremmes dette ønske på annen måte enn ved åpent mistillitsvotum i Stortinget.»

Stoltenberg har tydeligvis utviklet begrepet til «den stoltenbergske parlamentarisme».

For Høyre er det viktig å bruke budsjettet og skatte- og avgiftspolitikken ikke bare for å gi staten direkte inntekter, som Helga Pedersen var inne på i dag, men også for å bidra til næringsutvikling, miljøvennlig atferd og å introdusere ny industri.

Regjeringen varsler i statsbudsjettet at Norge går bedre enn tidligere ventet, men har ikke greid å redusere bruken av oljepenger. Høyre synes det er alvorlig at landets regjering aldri har brukt mer penger enn i dette budsjettet, og samtidig ikke vil bruke en eneste krone i skatte- og avgiftslette. I Høyre frykter vi at dette vil gå ut over framtidens arbeidsplasser og nye bedrifter.

Høyre mener arveavgiften gir mange utfordringer for små og mellomstore bedrifter. Dette er avgift på ting som tidligere har vært fullt ut beskattet gjennom flere generasjoner, enten det er næringsbygg, hytter, biler, løsøre, konstanter eller verdipapirer. Høyre mener derfor på prinsipielt grunnlag at det er feil å beskatte eierandeler til døde mennesker enda en aller siste gang. I tillegg fører arveavgiften med seg unødvendig byråkrati i forbindelse med arveplanlegging, juridisk bistand samt arbeid for allerede travle likningsansatte, som sier de har for mye å gjøre og trenger flere ressurser.

Høyre ønsker derfor å forenkle arveoppgjørene og å fjerne arveavgiften, for både næringslivet og privatpersoner, allerede fra 1. januar 2010. For mange familieeide småbedrifter vil dette være viktig. For mange vil arveavgiften bidra til at det er uaktuelt å overta bedriften. Det blir for dyrt, eller man må selge deler av selskapet, slik at det reduseres i verdi, for å betale arveavgiften. Høyre vil ha avgifter som stimulerer bedrifter, ikke avgifter som forhindrer lokalt norsk eierskap gjennom en kald statlig avgift.

Også for private som skal arve foreldrenes hus og hytter, vil det for mange bli så mye arveavgift å betale at man i stedet må selge barndomshjemmet sitt, der mange fine minner og øyeblikk er skapt. Prisstigningen på bolig

og hytter de siste årene gjør at mange hytteeiere ikke har råd til å overta hytter. Særlig langs sjøen blir dermed minner om bading fra bryggekannten, fiske fra båten og jakten på småkrabber i fjæresteinene et gode forbeholdt de aller rikeste.

I Norge i dag opplever vi at en stadig økende andel av norsk avfall transporteres i trailere til Sverige. Mye av det brukes i svenske forbrenningsanlegg i stedet for i tipp topp klare forbrenningsanlegg i Norge. En samlet bransje har skrevet mange brev til Stortinget med bekymring for at det ikke skal leveres nok avfall til norske anlegg, samtidig som vi vet at det reduserer investeringsviljen til å bygge nye anlegg etter at deponiforbudet ble gjort gjeldende i år.

Høyre mener at også på dette området er det bedre med avgiftslettelser, som samtidig medfører redusert trailertrafikk på norske veier, enn at Regjeringen benytter muligheten, som de åpner for i statsbudsjettet, nemlig til å be SFT vurdere eksportforbud. Da er det bedre å bruke avgiftspolitikken. Sverige har vedtatt å fjerne den avgiften fra neste år. Dermed svekkes den norske konkurransevnen ytterligere i et nordisk marked, som det er viktig å få likeverdige konkurransevilkår i.

Forbrenningsavgiften er med på å undergrave utviklingen av norsk fjernvarmeindustri, med sedvanlig rødgrønn ignorering av bedrifters behov for utnyttelse av kapital og menneskelig kunnskap, akkurat som i forbindelse med biodieselsaken. Når vi i tillegg vet at mange av disse anleggene bruker naturgass som suppleringskilde, og også denne avgiften har fått en ny sats i årets budsjett, blir rammebetingelsene i sum for dårlige for også denne bransjen.

Utviklingen av energigjenvinning og fjernvarmekapasitet har vært et politisk ønske over lang tid. Dette er fulgt opp av flere kommuner, og enda flere kommuner jobber nå for å finne felles regionale løsninger på et stort nasjonalt problem. Det er gjerne diskusjoner om tomtevalg, avsetningsmuligheter for energien, men også om investeringssummen og driftskostnadene totalt sett gjør prosjektet liv laga. Da har faktisk avgiftspolitikken mye å si. Mange har kommet tilbake til Stortinget og fortalt at denne avgiften gjør at det havner i Sverige i stedet for på norske steder.

Samtidig er det slik at det er det samme hva vi sier i forhold til gassavgiften som Regjeringen nå innfører. Det har vært viktig for Stortinget å legge til rette for utvikling av norsk gassbasert industri på land. Det har ført til at store deler av Vestlandet nå begynner å få en god infrastruktur. Som vi ser i biodieselavgiftsaken, når ting begynner å virke, kommer avgiften.

Det har vært Høyres politikk å bidra til å legge forholdene til rette for etablering av norsk gassbasert industri. Derfor stemmer vi imot Regjeringens forslag og går for en betydelig lavere sum, nemlig en halvert sum i forhold til Regjeringens forslag. Avgiftsfritaket har nemlig bidratt til å utvikle norsk industri og sikre at Norge tar i bruk gass på linje med andre land i Europa, selv om Norge har langt igjen, til tross for at vi er Europas gasshovedstad. Høyre mener at gassens konkurranseflate mot alternativ energi er sterkt begrenset, og vi vil derfor legge forholdene til rette for at gass også i framtiden kan bidra til å redusere nors-

ke klimagassutslipp. Uten avgift har gass faktisk utkonkurrert olje som energikilde, og Høyre mener derfor Regjeringens avgiftsøkning er for stor og vil ha utilsiktede negative konsekvenser for norsk gass- og miljøpolitikk.

Forbrenningsavgiften, gassavgiften og biodieselavgiften er bare noen eksempler hvor Høyre forstår industri- og miljøpolitikken bedre enn Regjeringen. Det er slik at både forbrenningsavgift, gassavgift og biodieselavgift stikker kjeeper i hjulene for norsk industriutvikling, norsk miljøvennlig industriutvikling og nye norske arbeidsplasser som vi står i fare for å miste akkurat i den perioden vi trenger det som mest.

Så er det slik at i forhold til miljøaspektet har vi i Høyre prøvd å lage en bilpakke, for vi har et politisk ønske om å konvertere bilparken til mer miljøvennlig drivstoff generelt samt at flere skal kjøpe og bruke elbiler. Høyre mener utviklingen går for tregt, selv om den går framover, og vi ønsker derfor å legge forholdene til rette for at det skal bli enda billigere å bruke elbiler. Derfor har vi i Høyres alternative budsjettforslag sagt at vi vil ha momsfristak for leasing av batteri i elbiler. Vi vil ha momsfristak for leasing av elbiler, både privat- og firmabil, inkludert leiebiler, som ofte er en innfallsport til ny bilbruk. Det viktigste forslaget er at vi sammen med Kristelig Folkeparti vil bruke avgiftssystemet betydelig sterkere for å stimulere til en vridning av kjøp av biler, bort fra biler med store klimagassutslipp til biler med betydelig lavere utslipp. Stortinget er kjent med at det er utarbeidet en handlingsplan for elektrifisering av veitransport, som det heter så fint. Høyre ønsker å benytte denne. Vi har foreslått 30 000 kr i støtte til alle som kjøper elbiler eller ladbare hybridbiler, vel å merke i klasse N1 og M1, inntil det er 50 000 slike biler i Norge.

Regjeringen har laget et budsjett som er mer miljøfiendtlig, der det ikke satses på miljøvennlig industri, og som får store ringvirkninger i forhold til kompetanse, investeringer og nye lønnsomme arbeidsplasser.

Presidenten: Det åpnes for replikkordskifte.

Gerd Janne Kristoffersen (A) [18:40:47]: Jeg har lyst til å følge opp noe som jeg tok opp i et innlegg litt tidligere i kveld.

Det handler om Høyre som parti, som liker å framstille seg som et ansvarlig parti når det gjelder økonomisk politikk. I budsjettet for neste år foreslår Høyre skatte- og avgiftsreduksjoner på 6 milliarder kr, bokført 2010-virkning, og en påplussing, utgiftsøkning, på 4,4 milliarder kr. Inndekningene i Høyres forslag til budsjett er etter mitt syn problematisk. Det gjelder bl.a. reduksjon i jordbruksoppgjøret, flere uspesifiserte forutsetninger og lite konkrete tiltak for å redusere utgiftene i budsjettet.

Mitt spørsmål til representanten Arve Kambe er om han synes at Høyres budsjett er i tråd med forsvarlig budsjettpraksis, som det sømmer seg et ansvarlig parti.

Arve Kambe (H) [18:41:48]: Heldigvis kan jeg trygge representanten med at det er tilfellet. Høyre er et økonomisk ansvarlig parti. Det er faktisk slik at vi bruker mindre oljepenger enn det den rød-grønne regjeringen

gjør – til tross for at de rød-grønne forteller samfunnet at en egentlig ikke burde ha gjort det.

I statsbudsjettet – og i forbindelse med finanskomiteens innstilling, som behandles nå – burde finansministeren faktisk ha kommet opp med en salderingspakke, der vi kunne ha gjort endringer. Høyre har foreslått betydelige skattereduksjoner som vi tror vil ha en dynamisk skatteeffekt, og som dermed vil påvirke positivt i skatteregnskapet. Representanten vet også at nettopp slike tall som dette er det veldig vanskelig å lage i et statsbudsjett, for man må se år for år. I tillegg har vi et betydelig kutt i fylkeskommunen, i statlig administrasjon, og vi prøver altså å gjøre betydelig mer enn Regjeringen gjør for å redusere sykefraværet.

Alf Egil Holmelid (SV) [18:43:02]: Representanten er oppteken av budsjettbalansen. I tidlegare fråsegner frå Høgre har det stått at Høgre ønskjer å vaksinere Noreg mot hollandsk sjuke og mot å bli avhengig av olje, og dei har gått høgt på banen med omsyn til at budsjettet frå Regjeringa var for ekspansivt. Så stiller dei sjølve opp med eit budsjett som er puslete 2 milliardar kr mindre, som er heilt marginalt og i beste fall på linje med Regjeringa sitt, om vi korrigerer for ein del kreativ bokføring. Samtidig kjem dette poenget, om å gjere Noreg oljeuavhengig, frå eit parti som snakkar om at dei utan atterhald skal drive oljeleting og oljeboring utanfor Lofoten og Vesterålen, og dermed forseinke omstillinga av norsk oljebasert industri. Kan vi då snakke om at Høgre vil gjere oss uavhengige av oljeøkonomi og oljeindustri? Det er snarare tvert imot det Høgre gjer i sitt budsjett, i forhold til den retorikken dei prøver å leggje fram.

Arve Kambe (H) [18:44:07]: Hvis representanten fra SV tror at Høyre vil gjøre norsk økonomi oljeuavhengig, tar han helt feil. Det er faktisk omvendt. Det er nettopp SV, som representanten og en tidligere finansminister representerer, som har vært så avhengig av at andre partier har villet gjøre investeringer i oljesektoren, slik at SV har kunnet bruke pengene litt for heftig over altfor mange år, både fra Stortingets talerstol og i Finansdepartementets korridorer. Heldigvis har det blitt en endring på det.

I Høyres alternative budsjett, i forhold til hollandsk syke, ser vi utfordringene, og vi ønsker å bremse veksten i offentlig sektor, i statlig sektor, i fylkeskommunal sektor og delvis også i kommunal sektor. Vi ønsker faktisk å bruke mye penger til å fjerne arveavgiften, redusere formuesskatten og beholde de avskrivningssatsene som representanten fra SV faktisk var enig i for noen måneder siden. Vi tror at skal man styrke norske arbeidsplasser og dermed generere framtidige statsinntekter, må vi faktisk gjøre noe med de private arbeidsplassene, og ikke alltid gjøre slik som SV og Kommuneforbundet ønsker.

Per Olaf Lundteigen (Sp) [18:45:31]: Representanten Kambe bruker sterke ord mot Regjeringa og nå ekstra sterke ord mot SV, at Regjeringa ikke greier å redusere oljepengebruken, i motsetning til Høyre. Jeg er helt enig i at Høyre greier å foreslå betydelige skattereduksjoner,

så manglende inntekter er på plass i Høyres forslag. Når det derimot gjelder utgiftsreduksjonene, så er det ikke på plass. Jeg har spurt før om bevilgningen på 2 146 mill. kr til jordbruket i 2010, som er et resultat av en inngått avtale. Mitt spørsmål er: Er det i Høyres budsjett eksempler på andre næringsdrivende hvor Høyre reduserer bevilgningene, hvor Stortingets flertall har vedtatt en forpliktende bevilgning?

Arve Kambe (H) [18:46:33]: Dette er vel fjerde gang Lundteigen stiller spørsmål til Høyres representanter i dag. Han skal få noenlunde samme svar.

Det er altså sånn at Høyre har hatt alternative opplegg for landbruksavtalen de årene vi har vært i opposisjon. Vi har også sagt at vi ønsker å endre landbruksavtalen og la den følge kalenderåret. Så er det sånn at i Høyres alternative landbrukspolitikk har vi bl.a. tiltak som opphever boplikten, vi har opphevet priskontrollen på landbruks-eiendommer, vi vil redusere støtten, vi vil stimulere til samdrift, vi ønsker faktisk å la kommunene selv få bestemme over reguleringsplanmyndighetene, og vi vil at bønderne skal få mulighet til å utvikle tilleggsnæring – som jeg tror kanskje Lundteigen er med på, men som andre i hans regjeringskoalisjon ikke lar Senterpartiet få lov til å være med på. Så jeg tror at Høyre totalt sett har en bærekraftig landbrukspolitikk.

Så vil jeg minne representanten Lundteigen om at forskjellen mellom Høyre og Senterpartiet i landbrukspolitikken er mindre enn mellom Høyre og Fremskrittspartiet.

Torfinn Opheim (A) [18:47:44]: Jeg har lyst til å gripe fatt i noe av det som representanten Kambe nevnte både i innlegget sitt og i replikkordskiftet, nemlig styrkede norske arbeidsplasser. Representanten kommer jo fra et område som er sterkt representert av rederier og sjøfolk, og i dette området har jeg et inntrykk av at veldig mange er fornøyd med nettolønnsordningen. Men Høyre skriver at det er «gode argumenter for å begrense nettolønnsordningen». Dere skriver for øvrig at norske sjøfolk er en ressurs for rederiene, og jeg kan vel legge til for min egen del at de er ressurser langt utover det.

Med utgangspunkt i Regjeringens forslag til statsbudsjett, skriver dere, så ønsker dere å begrense refusjonsutbetalingen pr. sysselsatt til 120 000 kr, eller 125 000 kr – dere skriver nemlig begge deler, alt etter som. Dette er et kutt på 610 mill. kr i nettolønnsordningen. Hva er de gode argumentene for å foreslå et sånt kutt, og hvorfor foreslår Høyre et sånt kutt nå, når denne næringen kanskje går inn i en meget tøff tid?

Arve Kambe (H) [18:48:49]: Høyre er kjent med dette. Opheim har hørt om det som blir kalt landveisrøveri, i og med at Regjeringen faktisk har klart det kunststykket å bli saksøkt av en samlet næring. Over natten tok man altså over 10 milliarder kr fra rederiene – som Høyre stemte imot – som man nå må være med og forsvare i en rettsak. Når det gjelder rederiene: Jeg var på møte med Rederiforbundet i går – det burde kanskje også represen-

tanten Opheim ha vært, men han fant ikke tid til å prioritere det. Men der ble det sagt at det var formuesskatten som det var viktig for rederiene å kvitte seg med.

Arveavgiften: Representanten Opheim vet sikkert at mange av rederiene i Norge er familieeid, og arveavgiften betyr mye for dem. Avskrivningssatsene betyr mye for dem.

Så er det sånn at nettolønnsordningen som Høyre støtter, og rederibeskatningen som Høyre støtter, har en annen inndekning enn det Arbeiderpartiet går inn for – som også har kuttet i den de siste årene. Så har Regjeringen hyrt inn Econ for å evaluere nettolønnsordningen, og Regjeringen – i disse tider når man trenger penger – hyrer ikke inn noen for å utvide en ordning. Så vi snakkes i forbindelse med revidert budsjett.

Presidenten: Replikordskiftet er over.

Statsråd Karl Eirik Schjøtt-Pedersen [18:50:14]:

For to måneder siden la FNs utviklingsprogram fram en rapport som nok en gang utpekte Norge som verdens beste land å bo i. Rapporten har knapt vært nevnt i vår hjemlige debatt. Er det en selvfølge at Norge ligger på topp i en slik kåring? Vel, våre islandske naboer som toppet kåringen i fjor, ser neppe lenger velferdsnivået som en selvfølge. Er vår plassering et resultat av tilfeldigheter – at vi fant oljen? Nei. Mange land er rike på olje og andre naturressurser, men det kommer ikke alltid befolkningen til gode. Tvert imot ser vi altfor ofte at rikdommen forbeholdes et lite mindretall.

Vår velferd er et resultat av bevisste valg, av politiske valg, hvor vi har sikret at våre felles rikdommer kommer hele befolkningen til gode, hvor vi har vært bevisst på at det er ved å ha mange mennesker i arbeid at vi både skaper velferd – og forhindrer fattigdom, og hvor vi bevisst har valgt å prioritere bedre felles velferd for de mange framfor skattelette der de velstående får mest. Dette budsjettet bygger opp under det. Vi bygger samfunnet videre ut, samtidig som vårt fokus er å sikre arbeidsplassene – nå og framover.

Det er interessant å merke seg at debatten om årets budsjett har dreid seg om en – i denne sammenheng – liten avgiftsendring, og ikke påstander om at Regjeringen ikke tar tak i utfordringene. Men så er vi kanskje blitt litt tallblinde av milliardene. Der vi for få år siden så noen hundre millioner i økning som et stort løft, blir nå milliarder i økning sett som alminnelig. Men det er ikke det. Når veibudsjettet økes med 2,6 milliarder kr og jernbanebudsjettet med 1,3 milliarder kr, så er det historisk. Veibudsjettet økes med en fjerdedel, og bevilgningene til Jernbaneverket øker med nesten en femtedel – på ett år!

Kommunesektorens inntekter økes reelt med 8 milliarder kr, de frie inntektene alene med 4,2 milliarder kr. Det er en massiv satsing på velferd. Kulturbudsjettet løftes til et nivå som er om lag 2,7 milliarder kr høyere enn i 2005. Bare for neste år er økningen på over 800 mill. kr. Opptaket på Politihøgskolen dobles sammenliknet med 2006.

Denne regjeringen satser på velferd fordi den har vilje

og evne til å prioritere velferd – framfor skattelette. Penger brukt på skattelette kan jo ikke samtidig brukes på velferd. Derfor er det et valg.

Finanskrisen har preget hele det året som snart ligger bak oss. Regjeringen har møtt utfordringen, og utslagene i Norge er derfor begrenset. Men krisen er ikke over. Arbeidsledigheten antas fortsatt å stige også neste år. Regjeringen viderefører derfor mange tiltak for å dempe en økt ledighet. I en slik situasjon er det riktig med en forsiktig ytterligere stimulans.

Men for å kunne bruke mer penger i dårligere tider er det nødvendig å bruke mindre i bedre tider. Etter hvert som utsiktene bedres og veksten i norsk økonomi tar seg opp, må derfor budsjettene bringes tilbake til 4 pst.-banen. Den største utfordringen framover er derfor ikke knyttet til økte bevilgninger til ulike gode formål. Utfordringen er å sikre arbeidsplassene og å sikre at vi får brukt den arbeidskraften vi har.

Vår velferd avhenger av at vi får solgt våre varer i konkurranse med næringslivet i andre land. Da må vi unngå en særnorsk økning i kostnadene, og vi må unngå en særskilt styrking av den norske kronen. Tvert imot må vi være helt tydelig på at handlingsregelen er ankerfestet for vår budsjettpolitikk. Det stiller oss overfor vanskelige valg i årene framover.

Politikk er å ville, men politikk er også å velge – å prioritere hva som er viktigst. Derest er utfordringen et økende frafall fra arbeidsstyrken gjennom økt uføretrygging og økt sykefravær. Vi må grundig vurdere hvordan vi kan legge til rette, slik at flere kan stå i arbeid, samtidig som de som er syke, selvsagt skal ha full lønn under sykdom.

Begge disse utfordringene krever at vi drar nytte av en av de sterkeste kvalitetene ved den norske samfunnsmodellen: et nært samarbeid mellom myndigheter, arbeidstakere og arbeidsgivere. Regjeringen inviterer til et slikt samarbeid for å få ned sykefraværet, men også for å møte utfordringene i den økonomiske politikken. Det er gjennom et slikt samarbeid Regjeringen kan bringe videre utviklingen av det norske velferdssamfunnet og samtidig legge det beste grunnlaget for økt verdiskaping og utvikling av vårt næringsliv.

Presidenten: Det åpnes for replikkordskifte.

Siv Jensen (FrP) [18:55:33]: Det er hyggelig endelig å få anledning til å stille spørsmål til regnværministeren – eller var det samordningsministeren? Det er litt vanskelig å få dette riktig, men jeg tror det nå er statsråden ved Statsministerens kontor.

Jeg har tre spørsmål: Synes statsråden det er hyggelig å komme hit til Stortinget? Neste spørsmål er: Har han tenkt å komme hit ofte? Mitt siste spørsmål er: Synes han at han har samordnet arbeidet med Regjeringens biodieselavgift på en god måte i Regjeringen?

Statsråd Karl Eirik Schjøtt-Pedersen [18:56:08]: Svaret på alle spørsmålene er ja.

Jeg synes det er veldig hyggelig å være i Stortinget. Jeg har som kjent vært representant i 24 år og synes det

er en stor oppgave for en statsråd å svare på de spørsmål som Stortinget har, bl.a. gjennom denne typen generelle debatter.

Om jeg skal komme ofte – ja, som statsministeren har sagt, er det naturlig at jeg deltar i generelle debatter som denne debatten, hvor det også er anledning til å stille spørsmål. Og ja, Regjeringens behandling av budsjettet har foregått, som statsministeren sa, på helt vanlig måte med en involvering i forhold til de ulike stortingsgruppene, som er vanlig. Jeg kan forsikre om at vi skal ta vare på den typen samordning også i fortsettelsen.

Erna Solberg (H) [18:57:04]: Jeg vil også si at det er hyggelig å se igjen Karl Eirik Schjøtt-Pedersen her. Du har kanskje vært den mest etterlengtede statsråden her. Vi har spurt og spurt, men du har ikke villet komme til spørretimen eller annet.

La meg si én ting: For en politiker er en av de tingene som av og til skjer, at man møter seg selv i døren. Det viktigste er da at man kanskje kjenner seg igjen. Nå holdt statsråden et innlegg som ikke var langt borte fra noen innlegg han holdt da han var finansminister i 2001, den gangen vi vedtok handlingsregelen. Jeg hører ofte arbeiderpartirepresentanter som holder fast ved handlingsregelen, men sjelden ved innholdet i det Karl Eirik Schjøtt-Pedersen sa til Stortinget den gangen vi vedtok handlingsregelen, nemlig at vi skulle bruke dette til å handle – for skole, utdanning, kunnskap og kompetanse, for lavere skatt og for investeringer i infrastruktur.

Føler ministeren at han kjenner seg selv igjen når han møter seg selv i svingdøren?

Statsråd Karl Eirik Schjøtt-Pedersen [18:58:11]: La meg først understreke at jeg selvfølgelig står til disposisjon for å svare på de spørsmålene som ligger under mitt ansvarsområde. Det skulle bare mangle.

Selv om man i vårt naboland Sverige har hatt en tilsvarende statsrådsfunksjon som den jeg er bedt om å ta, helt tilbake fra 1960-tallet, har jeg stor respekt for at det er fokus på at dette er nytt i Norge. Jeg har som sagt vært i Stortinget i 24 år, og jeg har selvfølgelig svært stor respekt for den kontrollfunksjonen som Stortinget har, og vil i likhet med den øvrige regjeringen bidra til at Stortinget på best mulig måte kan ivareta det, noe jeg også tror er tilrettelagt gjennom den korrespondansen som har vært mellom presidentskapet og statsministeren.

Så til det konkrete spørsmålet: Ja, som sagt er det en massiv satsing på samferdsel i dette budsjettet. Det er en satsing på utdanning, og vi har gjennom det lagt et godt grunnlag for en videre utvikling av samfunnet.

Knut Arild Hareide (KrF) [18:59:22]: Eg vil òg få nytte anledninga til å gratulere statsråden. Etter denne dagen er det ikkje nokon tvil om at denne regjeringa treng ein samordningsminister.

Eg har lyst å utfordre statsråden konkret på biodieselsaka. Me veit at miljøvernministeren sende notat, kalla inn til møte, og han skreiv m.a. at ein tok sikte på ei rimeleg rask avklaring med eit endeleg vedtak. På møtet 3. desem-

ber 2008 blei det bestemt at omsetningsdelen skal vere 2,5 pst. i 2009 og 5 pst. frå 1. juli 2010. Slik eg kjenner statsministeren, kan statsministeren umogleg ha vore kjend med denne prosessen da han gjekk på talarstolen på Fagforbundet sitt møte denne veka og proklamerte 3,5 pst. i 2009.

Derfor er mitt spørsmål: Korleis vil samordningsministeren samordne, slik at ikkje statsministeren blir sett i forlegenheit, slik me har opplevd denne veka?

Statsråd Karl Eirik Schjøtt-Pedersen [19:00:36]: Som statsråd ved Statsministerens kontor deltar jeg i behandling i Regjeringen på lik linje med de øvrige statsrådene, og jeg kan forsikre representanten om at Regjeringen er svært opptatt av å følge opp de ulike avtalene med Stortinget, og at det har stor oppmerksomhet når Stortinget behandler denne typen saker. Derfor er det også viktig det statsministeren redegjorde for i et replikkordskifte tidligere i dag, da han viste til formuleringene i klimaforliket, som bygger på at man skal trekke konklusjoner etter å ha hørt den høringsrunden som har vært. I det korrigerte brevet om innholdet i proposisjonen som finansministeren har sendt til Stortinget, står det at kravet vil bli vurdert nærmere, basert på en vurdering av klimaeffekten osv., og bærekraftkriteriene. Derfor er det viktig å understreke at prosessen i EU tar sikte på at man skal gjennomføre bærekraftkriterier fra 2011, så langt jeg er kjent med. Derfor er det en ambisiøs målsetting Regjeringen følger opp klimaforliket med, ved å ta sikte på tilsvarende.

Trine Skei Grande (V) [19:01:57]: Ministeren ved Statsministerens kontor sa i svar til representanten Siv Jensen at han hadde samordnet budsjettet godt både med stortingsgruppene og med Regjeringa. Det er en interessant informasjon for oss i opposisjonen, for det betyr at dette er en statsråd som forholder seg til posisjonens stortingsgrupper og ikke opposisjonens stortingsgrupper.

Vi i Venstre vil jo veldig gjerne at alle statsråder kan kalles inn til Stortinget og redegjøre for ulike spørsmål vi lurer på. I det ligger det en grunnleggende parlamentarisk drivkraft for oss liberalere i hvert fall. Så nå vil jeg gjerne spørre, gjennom presidenten, om det er mulig for statsråden å formulere et spørsmål slik vi skulle ha formulert det for at denne statsråden faktisk kom i en spørretime og svarte. Hvordan kan statsråden tenke seg at spørsmålet skulle ha vært formulert? Vi har prøvd mange.

Statsråd Karl Eirik Schjøtt-Pedersen [19:02:53]: Nå er jeg helt sikker på at representanten selv har et godt grunnlag for å vurdere hvilke spørsmål hun ønsker å stille statsråder i Regjeringen. Det er jo slik at Regjeringen i respekt for Stortinget passer på at den som er ansvarlig for de ulike saksområdene, også er den som gir Stortinget svar. Man skal få svar fra den som er konstitusjonelt ansvarlig. Det vil selvfølgelig statsministeren påse når det gjelder behandlingen av saker i Stortinget.

Statsministeren har i sitt brev til Stortingets presidentskap også understreket at det kan være saker som det er naturlig at jeg besvarer i min funksjon. Samtidig må vi ha

respekt for at jeg ikke har et eget ansvarsområde i Regjeringen, slik som f.eks. kunnskapsministeren eller miljøvernministeren. Derfor er det i mange sammenhenger – ja, i de fleste sammenhenger – riktig at spørsmålet henvises til den som har det konstitusjonelle og parlamentariske ansvaret på området, i tråd med helt vanlig praksis.

Presidenten: Replikordskiftet er dermed omme.

Per Sandberg (FrP) [19:04:08]: Debatten i dag har ikke skilt seg vesentlig ut fra tidligere finansdebatter. Den har vært sterkt preget av dette med drivstoff og av den interessante voteringen man skal ha i natt. Men så har vi fått en avklaring, og det synes jeg er veldig redelig, av representanten Lundteigen, som klart og tydelig har sagt fra om at her har statsministeren og Arbeiderpartiet brukt kabinettsspørsmål og stilt SV og Senterpartiet i en situasjon der de er nødt til å stemme for noe som de er imot. Det synes jeg er veldig greit å få fram i debatten. Så vil vi se hvordan det slår ut på et senere tidspunkt.

Debatten har heller ikke skilt seg ut fra tidligere debatter ved at Fremskrittspartiets budsjett har vært under lupen igjen. Jeg kjenner igjen de aller fleste argumentene og påstandene som har kommet i den type debatter også. Det går jo rett og slett ut på at alle de andre, som ikke er representert i Fremskrittspartiet, kan vårt alternative budsjett bedre. Representanten Andersen fra SV var jo så klar og tydelig på det at hun sa i en replikkrunde at vår finanspolitiske talsperson, Ulf Leirstein, i hvert fall ikke hadde greie på vårt budsjett. Det hadde hun bedre greie på.

Alle de andre som har kommentert Fremskrittspartiets budsjett, har rett og slett sagt at det er urealistisk. Ja, det har vi hørt tidligere. Men det det burde dreid seg om nå, er hva som er ansvarlig. Jeg er helt sikker på at det budsjettet som Regjeringen har lagt fram, og som Stortinget kommer til å vedta, er direkte uansvarlig – uansvarlig i den forstand at man ikke tar de grep som er nødvendige, uansvarlig i den forstand at man ikke ønsker å starte en prosess som på et eller annet tidspunkt vil tvinge seg fram uansett når det gjelder å få strukturendringer for å få flere uføre ut i virksomhet, for å få flere arbeidsledige i jobb, for å styrke innsatsen på helse for derigjennom også å få flere arbeidstakere ut i jobb, for å få et fleksibelt arbeidsmarked, for å gjøre noe med en uhemmet, naiv innvandringspolitikk.

Det gjøres ingenting på disse områdene, selv om minister Schjøtt-Pedersen klart og tydelig nå viste til FNs rapport om at det er så voldsomt bra å bo i Norge. Jeg har studert denne rapporten fra FN. Det synes jeg andre skal gjøre også. Det er klart at hvis man legger til grunn alle de midlene som staten sitter med, og ressursene som staten sitter med i Norge, og deler det på antall innbyggere i Norge, ser det veldig bra ut. Men det er jo ikke det som skjer. Derfor er det altså sånn at man må ha ytterligere avgifter, flere avgifter. Jeg hører at statsministeren på inn- og utpust sier at vi må ha disse avgiftene, hvis ikke går det så dårlig både med helse, skole, infrastruktur, osv. osv.

Hvor stor skal denne sekken til staten være for at de rød-grønne skal bli tilfreds, og for at de skal greie å løse utfordringene innen infrastruktur, helse, eldreomsorg og

skole? Hvor mye penger må man ha inn uten å tenke strukturendringer?

Jeg registrerer også at man skryter uhemmet av budsjettet når det gjelder infrastruktur. Man skryter også uhemmet av den innsatsen som kommer på justisområdet. Det skal bli morsomt med neste års debatt, når de nå har løftet justissiden med 1,3 milliarder kr – og så skal alt løse seg.

Jeg hadde en sak i går som er resultatet av dette budsjettet, og som Regjeringen ikke tar inn over seg. Man sier at man skal bygge et fengsel i Halden, og da er det fengselsplasser nok – det er liksom det man har argumentert med. Nå kjører man varetektsfanger på kryss og tvers i hele landet. I tillegg lar man unge mennesker sitte på glattcelle i flere dager. I går var det en fortvilt mor som ringte meg. Sønnen hennes på 25 år hadde sittet på glattcelle i sju dager fordi man ikke hadde varetektsplasser. Det er resultatet av en uansvarlig politikk.

På investeringssiden er det nesten ingenting til politiet. Snakker en med direktoratet, sier de at det skal tas av driftsbudsjettet. Jeg er sikker på at strafferettskjeden ikke henger sammen i det hele tatt. Hvis man skal produsere mer på fengselssiden og ta flere kriminelle, vil man også bli nødt å løfte budsjettet for domstolene f.eks. Det gjøres ikke. Men man bruker altså så mye penger som man aldri har gjort før!

Jeg er sikker på at når vi skal ha finansdebatten neste år, budsjett for 2011, vil situasjonen dessverre være akkurat likedan når det gjelder helse, skole og infrastruktur, og på justisområdet.

Thomas Breen (A) [19:09:31]: Det er slik at vi i Norge har en forutsigbar ramme for den politiske debatten. Det synes jeg har blitt mer og mer tydelig i de siste årene. Opposisjonen kjører en front sammen med media mot posisjonen. Som regel får posisjonen taletid kun til å forklare egen politikk. Men i dag er det en gyllen anledning til å gå opposisjonens politikk litt nærmere etter i sømmene. Den anledningen har jeg ikke tenkt å la gå fra meg.

Fremskrittspartiet har i sitt alternative statsbudsjett sin vane tro kjørt på med store skatte- og avgiftslettelser. Samlet utgjør dette om lag 18 milliarder kr i tapte inntekter for fellesskapet. Nå er jo ikke Fremskrittspartiet så opp-tatt av fellesskapet, så det er ikke så overraskende. Som vanlig er det de som har aller mest, som vil få de aller største lettelsene. De med over 3 mill. kr i bruttoinntekt vil få godt over 100 000 kr i lettelse. Dette er heller ikke, som vanlig, en politikk som tjener folk flest. Det som er nytt, er at i dette budsjettet prøver Fremskrittspartiet å kamouflere hvor mye oljepenger de faktisk vil bruke med sitt alternative forslag.

Fremskrittspartiet har en rekke ganger stått på denne talerstol og snakket varmt om at budsjettet bør vektlegge flerårige konsekvenser, men det gjelder tydeligvis ikke dem selv. I sitt forslag legger de inn betydelige inntekter fra salg av statlig eiendom uten å spesifisere hvilke bygninger det er. Og man kan heller ikke vite hvilke mulige leieutgifter staten vil få i 2011 fordi man ikke har den nødvendige bygningsmasse. I tillegg vil mange av skat-

te- og avgiftslettelsene ha betydelig større virkninger fra 2011 og årene framover. Hvordan Fremskrittspartiet tenker å dekke inn dette, er altså i det blå, i hvert fall for alle oss andre.

Det er også slik at en del av de inndekningsforslagene som fremmes, er urealistiske slik de framstår i budsjettet. Det er bl.a. lagt til grunn en betydelig reduksjon i utgiftene til uførestønad, sykepengene og dagpenger, uten at det framgår hvilke innstramminger man skal gjøre, eller hvordan dette skal skje. Det holder ikke bare med å vedta det, dette er regelstyrte utgifter. Det er også en kime til bekymring, all den tid vi vet at Fremskrittspartiet er det partiet som ønsker betydelig flere regelstyrte utgifter.

I sum tegner det seg et bilde av Fremskrittspartiets alternative budsjett som ikke er realistisk og ikke i tråd med god budsjettpraksis. Når man i tillegg vet at Fremskrittspartiet foreslår å fjerne den eksisterende bompengegjelden på 12 milliarder kr i forbindelse med nysalderingen av inneværende budsjett, skjønner man at oljepengene allikevel flyr ut i et tempo som ingen andre partier kan være med på. Jeg vil gjøre høyrerepresentanten Sanners ord fra frontaledebatten i fjor til mine egne: «økonomiske eksperimenter», oppsiktsvekkende «kasinoliberalisme», «dele ut tv-milliarder» og «holder seg for øynene og håper at det hele skal gå over» – det var den usedvanlig presise beskrivelsen Sanner gav av Fremskrittspartiets økonomiske politikk for et år siden, og jeg vil hevde at det fortsatt har gyldighet.

Hva så med Høyres alternative forslag? Vel, også de kjører i kjent stil, med skattelettelse til dem som har mest fra før. Gjeninnføring av aksjerabatten er et slikt eksempel. For øvrig vil de med over 3 mill. kr i bruttoinntekt med Høyres budsjett få en skattelettelse på om lag 75 000 kr. De med lavest inntekt vil som vanlig få noen hundre kroner. Dette er klassisk Høyre-politikk og ikke noe som er overraskende.

Derimot er jeg overrasket over at Høyre, som prøver å selge seg som et noe kjedelig, men ansvarlig parti, har et inndekningsforslag som er ganske problematisk. Jeg mener at de bortforklaringene man har hørt i dag når det gjelder f.eks. jordbruksavtalen, ikke holder vann. Ja, det er nesten pinlig å se hvordan man fossror i den saken. Er det dette Høyre mener med forutsigbare rammer for næringslivet, eller er ikke landbruket en del av næringslivet? Jeg blir litt i tvil om hva vi skal si til de hundre tusen som er sysselsatt enten direkte i primærnæringen eller i sekundærnæringen, med å tilberede maten i Norge. Jeg vil også si at det er en ganske klam frihet Høyre tilbyr bonden.

Det er i budsjettarbeidet partiene legger inn de prioriteringer man mener er viktigst. Det er her man synliggjør sin politikk i praktisk handling. Det er også her man vil få realitetsdebattene mellom partiene. Også i år fikk vi se reelle forskjeller mellom partiene. Vi ser at opposisjonen spriker mer enn noen gang. Vi ser at Fremskrittspartiet og Høyre vil ta fra fellesskapet for å gi til dem som har mest fra før. Det er tydelig at Fremskrittspartiet fortsatt har en egenforståelse av økonomisk politikk som ingen av de andre ansvarlige, partier kan være med på. Det som er problematisk spesielt med at det største opposisjonspar-

tiet ikke forholder seg til realistisk økonomisk politikk, er at man ikke får en reell politisk debatt om prioriteringer. Det er tross alt gjennom en god debatt og meningsbryting vi kan få de ordentlig politiske skillelinjene fram.

Jeg er glad for å tilhøre et parti som tar ansvaret for statens inntekter på alvor, slik at vi kan opprettholde en god velferdsstat, hvor fellesskapet kan finansiere lønningene og bidra til trygghet for den enkelte. Det betyr også at man noen ganger må stå rakrygget for å forsvare nødvendige inntekter til dette spleiselaget. Det kan ikke overlates til populistene, for da vil velferdsstaten smuldre bort.

Dagrun Eriksen (KrF) [19:14:51]: Kunnskapsministeren og andre representanter fra regjeringens partier har kritisert vårt alternative budsjett. Det er i og for seg ikke overraskende all den tid vi omprioriterer den eneste skolesatsingen Regjeringen har hatt de siste årene. Det spesielle er kanskje at man prøver å framstille det som et milliardkutt.

Det er legitimt å kritisere Kristelige Folkeparti for våre prioriteringer, men da må man forholde seg til fakta. Det er riktig at Kristelig Folkeparti vil ha en annen skolepolitikk enn det Regjeringen har lagt opp til. Regjeringen prioriterer flere timer framfor flere lærere, Kristelig Folkeparti vil heller satse på flere lærere og enda bedre lærere.

Det finnes ikke dokumentasjon på at flere timer i skolen gir flinkere elever. Det kom tydelig fram i et intervju i VG under valgkampen med l. amanuensis i pedagogikk ved Pedagogisk forskningsinstitutt ved Universitetet i Oslo, Christian W. Beck. Han uttalte:

«Det som er hovedproblemet med dagens skolepolitikk er at man får heldagsskolen. Elevene blir trøtte og vil hjem. Forskningen viser at 20 skoletimer i uka i grunnskolen er greit. Det finnes ingen dokumentasjon på at mer skole gir flinkere elever. Tvert imot er det slik at lange skoledager svekker kvaliteten på all undervisningen.»

På tross av dette har Regjeringen brukt en milliard kr på å øke antallet timer for de aller minste.

Kristelig Folkeparti foreslår å kutte fem timer Regjeringen la inn i forrige periode, pluss den timen som legges til nå og de åtte gratis SFO-timene. Denne prioriteringen er et generaloppgjør med den skolepolitikken som er ført de siste fem årene, og som ser ut til å fortsette så lenge det sitter en rød-grønn regjering ved makten. Vi viser med vårt budsjett hva en kunne gjort av satsinger på skole dersom ikke det eneste saliggjørende var å legge på flere timer. I stedet for økte timer vil vi kunne få økt lærertetthet, kvalitetsutvikling i ungdomsskolen, tiltak knyttet til frivillig leksehjelp i kommunal og frivillig regi, som også ville passe for distriktene, tiltakspost for å begrense frafallet i videregående opplæring, forsøk med introduksjonsår for nyutdannede lærere og forsøk med praksisrettet teori i ungdomsskolen – for å nevne noe.

Gjennom budsjettet som vedtas i dag, fortsetter også Regjeringens manglende satsing på universitets- og høyskolesektoren. For sektoren er det spesielt provoserende at dette har skjedd i en tid hvor det har vært en eventyrlig vekst i norsk økonomi, men hvor det store hand-

lingsrommet ikke er brukt på å sikre framtiden gjennom forskning og utdanning. Universitets- og høyskolesektoren sliter fortsatt med lave basisbevilgninger etter Regjeringens hvileskjær. Vi foreslår derfor å øke basisbevilgningene med 175 mill. kr i tråd med sektorens ønske og opprette 100 nye stipendiatstillinger.

Vi går også inn for å få vedtak på 11 måneders studiestøtte for å hjelpe regjeringspartiene å følge opp sine partiprogrammer.

Regjeringen har systematisk også nedprioritert bevilgningene til Den norske kirke over flere år. Det medfører nå at flere bispedømmer, på grunn av Regjeringens manglende bevilgninger, vil måtte kutte i stillinger. De må la stillinger stå vakante, avlyse gudstjenester og – kanskje det mest uverdige – utsette begravelser. Jeg mener det er folkekirken Regjeringen setter på spill når den ikke retter opp den alvorlige økonomiske situasjonen. Kirkeministeren var befriende ærlig på Kirkemøtet i år og sa at de få millionene som kom i påplusninger i år, var for første gang et pluss på kirkebudsjettet, og ikke bare omfordelinger.

Meldingene Stortinget har fått fra kirkelig hold gjennom høringene har vært uvanlig sterke og klare. Til tross for høringene og at realitetene er så synlige, har Regjeringen ikke gjort noen ting. Dette rører ved et større problem som det ikke er tid til å ta i full bredde i denne debatten, nemlig samfunnets mulighet til å kunne påvirke den politikken som til sist Stortinget skal vedta. I realiteten vedtas mange av disse tingene på bakrommet i regjeringsbygget. Senere i kveld vil vi få demonstrert dette til fulle når representanter fra regjeringspartiene vil trykke på ja-knappen og stemme mot sin egen overbevisning etter å ha fått et direktiv fra Regjeringen. Men vi har også sett det på høringene, og det er kanskje mer alvorlig. Regjeringsrepresentantene tar imot innspillene som kommer, de nikker alvorlig og sier at dette høres veldig interessant ut, men vi alle vet at her kommer det ikke til å skje noen endring. Holdes disse egentlig for narr? Dette er et alvorlig problem, ikke bare for Stortinget, men for hele demokratiet.

Statsråd Liv Signe Navarsete [19:20:10]: Både som Kommunal- og regionalminister og senterpartileiar er eg nøgd med heilskapen i statsbudsjettet som i dag er til handsaming i Stortinget. Regjeringa legg opp til ei god satsing på lokal velferd, på veg og jernbane og eit grønar næringsliv. Dette er eit godt budsjett for heile landet.

Det er ei tydeleg satsing når den raud-grøne Regjeringa har lyfta kommuneøkonomien med nærare 41 milliardar kr sidan me tok over. Sidan 4. kvartal i 2005 til 3. kvartal 2009 har talet tilsette i kommunesektoren auka med over 62 000. Òg neste år legg me opp til ei satsing på den lokale velferda med 8 milliardar kr. Skule og eldreomsorg får eit lyft. Mellom anna er det rom for 2 500 nye omsorgsbustader i 2010. Frå 1. januar neste år blir fylkeskommunane styrkte ved at dei overtek store og viktige oppgåver frå staten, m.a. ansvar for dei andre riksvegane. Difor får fylka ein milliard kr ekstra i frie midlar utover dei pengane som følgjer frå staten ved overføringa av oppgåver og i tillegg ei ordning med rentekompensasjon.

Kommunal sektor forvaltar ein stor del av fellesskapet

sine ressursar til det beste for landet sine innbyggjarar. I 2010 er sektoren sine samla inntekter anslått til 333 milliardar kr. 2008 var eit krevjande år for kommunesektoren, men det økonomiske opplegget i 2009 og 2010 med sterk auke i dei samla og frie inntektene, legg til rette for betre balanse i økonomien og framleis utbygging av velferdstenestene i mange kommunar.

Den nye rapporten til Det tekniske berekningsutvalet for kommunal og fylkeskommunal økonomi som nettopp er offentleggjort, syner at det er ein vekst i dei kommunale og fylkeskommunale tenestene òg i 2009. Utvalet ventar at økonomien i kommunesektoren vil bli betre i 2009 og anslår netto driftsresultat for kommunesektoren til å bli om lag 2½ pst. i 2009. Det er ei klar styrking frå 2008. Utvalet meiner òg at veksten i dei frie inntektene i 2010 legg til rette for auka tenestetilbod utover det som følgjer av den demografiske utviklinga.

Regjeringa vil styrkje lokal og regional vekstkraft i område med låg økonomisk vekst, lang avstand til større marknader, einsidig næringsstruktur og stagnasjon eller nedgang i folketal. Difor har me m.a. foreslått å auke løyvingane til kommunale næringsfond, entreprenørskap og utvikling av attraktive stader.

Det er viktig at kommunane får fleire og større musklar for å utvikle lokalsamfunna. Kommunane må vere gode partnarar for næringsliv og private aktørar som ynskjer å etablere seg rundt om i heile landet. Aktive kommunar er viktig for verdiskapinga.

Infrastruktur er òg eit viktig grunnlag for vekst og utvikling i heile landet. Difor skal me m.a. nytte om lag 100 mill. kr til å byggje ut framtidretta breiband neste år. På samferdslesområdet er det foreslått ei historisk høg satsing på 27 milliardar kr i 2010 – ein vekst på 21 pst. Satsinga på veg aukar med 2,6 milliardar kr og 1,3 milliardar kr på jernbane. Innsatsen vil gi betre framkomst for folk og næringsliv, betre trafikktryggleik og binde landet saman. Med dette har Regjeringa auka løyvingane til veg- og jernbaneførmål med vel 9 milliardar kr, nærare 50 pst. sidan me tok over i 2005.

Eg er oppteken av at me må bry oss meir om å skape i tida framover, ikkje berre å dele. Regjeringa vil føre ein aktiv næringspolitikk. Det trengst i ei tid der fleire bransjar vil oppleve tøffare tider, ikkje minst innan eksportindustrien.

Budsjettet for 2010 tek oss eit godt steg i retning av eit grønar og meir miljøvenleg Noreg. Enova kan i 2010 løyve 1,8 milliardar kr til fornybar energi og energieffektivisering. Saman med historisk høge løyvingar til Innovasjon Noreg gir dette oss dei beste føresetnadene for å skape eit nytt, grønt næringsliv for framtida.

Me ligg over handlingsregelen i bruk av oljepengar, ulike trygde- og velferdsordningar vil auke betydeleg i omfang, og me ser at konkurranseutsett industri slit. Handlingsrommet vert mindre. Då vert det viktigare enn nokon gong å tenkje smarte politiske løysingar utan å gå på akkord med våre mål om spennande arbeidsplassar og likeverdige velferdstilbod der folk bur i heile landet. Når me ser dei alternative budsjetta frå Høgre og Framstegspartiet, ser me tydeleg kor viktig det er at landet har ei

raud-grøn regjering – ei regjering som vil stimulere lokal vekstkraft og sikre velferd til alle der dei bur, og slik gi folk reell valfridom i høve kvar dei vil bu og realisere sine livsprosjekt.

Presidenten: Det blir åpnet for replikkordskifte.

Åge Starheim (FrP) [19:25:29]: På kommunalkomiteen sine reiser i førre periode fekk regjeringsmedlemmene kraftig kritikk frå dei vi reiste rundt og besøkte, noko som til slutt resulterte i at dei endra ordninga for ressurskrevjande brukarar og la seg på ei line som var nær opp til Framstegspartiet sitt ønske om korleis økonomien skulle vere i høve til kommunane sine utgifter. No ser vi at Regjeringa går tilbake og reverserer denne ordninga for 2010. Det går så langt at dei skal gi denne ordninga tilbakeverkande kraft også for 2009. Ser ikkje statsråden at for kommunane vil det verte ei vanskeleg øving i og med at budsjetta for 2009 er lagde, og at dei her må til å omgjere vanskelege løysingar for å ordne det som då vil kome i tillegg? Ser ikkje også statsråden at dette vil få stor betydning for budsjetta for 2010?

Statsråd Liv Signe Navarsete [19:26:38]: Regjeringa har innført ei ordning som er atskilleg betre i høve ressurskrevjande brukarar enn den som var under Bondevik II-regjeringa, som Framstegspartiet støtta, der ein ikkje gjorde slike endringar sjølv om det ikkje var mindre klage på ordninga i den regjeringsperioden.

Det har vore ein sterk auke i bruken av ordninga. Det har vore ein auke på meir enn 1 milliard kr frå eit år til det neste. Det er noko av bakgrunnen for ein viss reduksjon, frå 85 pst. til 80 pst. Likevel er dette no ei langt betre ordning enn den som var under Bondevik II-regjeringa. Det er viktig for oss òg framover at det skal vere ei god ordning for kommunane. Skatteinngangen i 2009 er tre gonger dei kronene dette kostar ekstra for kommunesektoren. Slik sett vil det vere ei god inndecking for å kunne finne desse pengane.

Trond Helleland (H) [19:27:48]: «Mange av miljøutfordringene i transportsektoren har en langsiktig karakter, og beslutninger med langsiktige virkninger må gå lengre i å ta miljøhensyn enn det som gjenspeiles i dagens miljøreguleringer.»

Regjeringa vil bidra til «raskere innfasing av kjøretøy», altså lavutslippskjøretøy, «gjennom avgiftssystemet, forskning, støtteordningar og tilrettelegging».

Dette er to sitater fra en plan som statsråd Navarsete kjenner godt, nemlig Nasjonal transportplan.

Kommunal- og regionalministeren tok med seg over 20 000 kilometer riksvei da hun byttet departement. Derfor er det klart at biodiesel og lavutslipp er noe statsråden har vist stort engasjement for.

Tidligere i dag klargjorde representanten Lundteigen at Senterpartiets stortingsgruppe er imot biodieselavgiften, men vil stemme for for å unngå en høyreregjering.

Så innledet statsråden med å si at både som senterpartileder og kommunal- og regionalminister er hun

«nøgd» med budsjettet. Er partileder Navarsete mot, og hva med kommunal- og regionalministeren når det gjelder biodieselavgift?

Statsråd Liv Signe Navarsete [19:28:55]: Å sitje i ei regjering med andre parti er spennande og utfordrande. Me har til tider sterke meiningar, og me har gode og friske debattar. Ein må både gi og ta. Me har gjennom fire år vist at me evnar å finne løysingar.

Eg legg ikkje skjul på at det kan vere nokre krevjande diskusjonar – og har vore det – rundt biodrivstoff dei siste månadene. Det er heller ingen løyndom at Senterpartiet har argumentert mot å innføre avgift på biodrivstoff. Samtidig vil eg seie at det viktigaste for Senterpartiet har heile vegen vore målet og ikkje verkemidla. No innfører me andre verkemiddel, nemlig innblanding, som skal auke fyrst til 3,5 pst. og så til 5 pst. Det er andre verkemiddel, men målsetjinga er den same: betre transportsektor med mindre klimautslepp og å få på beina produksjon av andregenerasjons biodrivstoff i Noreg.

Geir Jørgen Bekkevold (KrF) [19:30:01]: Rundt om i Kommune-Norge opplever vi nå at mange av våre dyktige lokalpolitikere, bl.a. på grunn av stram økonomi, må gå til det drastiske skritt å legge ned skoler. Vi vet at over hundre skoler står i fare for å bli lagt ned bare i år. Denne bekymringen har tydeligvis også nådd inn i regjeringskontorene, for på TV 2-nyhetene i går uttalte vår dyktige kommunalminister seg om denne saken. Hun ville selvsagt ikke blande seg inn i lokalpolitiske beslutninger, men valgte allikevel å råde lokalpolitikerne til å finne andre sektorer å kutte i enn å legge ned skoler. Og jeg lurer på: Hvilke andre områder, sektorer, er det mulig å kutte i når man har kommet så langt at man faktisk vurderer å legge ned skoler? Og: Har ikke statsråden noen virkemidler som kan brukes slik at noe så viktig som å bevare nærskolene, som jo er en viktig sak for Senterpartiet også, fortsatt kan være mulig?

Statsråd Liv Signe Navarsete [19:31:05]: Fyrst: Takk for god omtale, det set ein jo alltid pris på.

Så til spørsmålet: Kva andre sektorar kan ein kutte i? Eg peika på to område der det er viktig at Kommune-Noreg tek tak. Det eine gjeld innsatsen for å redusere sjukefråveret. Viss ein greier å redusere det med 1 pst., betyr det 1,5 milliardar kr for kommunane som kan brukast på skule, helse og omsorg og andre viktige velferdsoppgåver. Enova har kartlagt, eller i alle fall samanstilt, opplysningar som viser at ved å satse på energieffektivisering kan ein òg spare 1 milliard kr. Då går det an å tenkje andre løysingar enn å leggje ned grendeskular. Då går det an å tenkje heilskapleg og sjå på korleis ein kan hushaldere slik at ein beheld tenestetilbodet nær folk og heller prøver å finne innsparringar på andre område.

Borghild Tenden (V) [19:32:16]: Barnehager er en viktig del av kommunale velferdstilbud. Tidligere i dag har representanter fra Arbeiderpartiet og SV svingt seg til store retoriske høyder i sin omtale av Venstres forslag til

justering av barnehageprisene, slik Regjeringen selv gjorde i 2007. Venstre mener det er viktigere å gi kommunene mulighet til større prisjusteringer for dem med lavest inntekt, sikre rekrutteringen av førskolelærere, øke kvaliteten i barnehagene og øke likebehandlingen av offentlige og private barnehager enn å gi de aller rikeste en ytterligere prisjustering på 700 kr i året.

Er kommunalministeren like sjokkert som sine venner i Arbeiderpartiet og SV over Venstres prioriteringer i barnehagepolitikken? Eller ser kommunalministeren at dette, som i all hovedsak er i tråd med Senterpartiets stortingsvalgprogram side 66, er de riktige prioriteringene?

Statsråd Liv Signe Navarsete [19:33:14]: Ut fra enkelte replikker i dag kan det tyde på at delar av opposisjonen har brukt mykje tid på å finlese Senterpartiet sitt program og deretter samanstille det med det som måtte mangle i Regjeringa sitt budsjett. Det er jo hyggeleg, for Senterpartiet har eit veldig godt program, og det er mykje der som me skal jobbe vidare med. Ikkje alt er kome inn i budsjettet for 2010, og ikkje alt er kome inn i den plattformen som Regjeringa styrer etter, for det er Soria Moria som er vårt grunnlag. Det budsjettet som me har lagt fram, òg for barnehagesektoren, er i tråd med Soria Moria-plattformen. Det er ei plattform som Senterpartiet står stødig og godt på, både når det gjeld barnehagar og resten av velferdssektoren, som vi er så heldige å få lov til å vere med og forvalte.

Presidenten: Replikordskiftet er dermed avsluttet.

Marianne Aasen (A) [19:34:27]: Den desidert største delen av vår nasjonalformue er hva folk i dette landet evner å skape, i privat og offentlig sektor, i produksjonsbedrifter og i tjenesteytende sektor, på skolene og i forskningsinstitusjonene, i helsevesenet og på sykehjemmene, i Kommune-Norge og i statlig virksomhet. Denne delen utgjør drøye 80 pst. av vår nasjonalformue, altså er den lagt mer verdt enn Pensjonsfondet. Eller som seniorforsker Erling Røed Larsen skrev i Aftenposten forleden: Norges håp ligger ikke på bunnen av Nordsjøen, men sitter i hodene på våre tenåringer. Vårt mål må være å gi alle mennesker i landet mulighet til å bruke og utvikle sine evner så godt som mulig.

Satsing på kunnskap og utdanning for alle er en suveren investering: på grunnskolenivå, i videregående skole, i høyere utdanning og i forskning samt i etter- og videreutdanning. Derfor satses det i dette budsjettet kraftig på utdanning og forskning. Vi vil satse mer på en helhetlig skoledag, flere undervisningstimer og åtte timer gratis leksehjelp. Det satses ytterligere på tiltak som kan hindre frafall i videregående skole, og vi øker bevilgningene til forskning med 1,7 milliarder kr, dette på toppen av store budsjetter i kunnskapssektoren, slik vi har hatt i mange år. Disse satsingene viser at den rød-grønne regjeringen fortsetter å styrke Norges viktigste konkurransefortrinn, nemlig at vi er dyktige og gode på mye av det vi driver med.

Vi har et høyt kostnadsnivå i dette landet, som normalt

sett skulle svekket oss i en global konkurransesituasjon, særlig i den alvorlige økonomiske situasjonen som verden har vært i det siste året. Men det motsatte har vært tilfellet. Norge er ett av svært få land som har kommet seg gjennom finanskrisen uten at ledigheten har økt kraftig. I våre naboland har de høy ledighet, som dessverre lett kan bli langvarig.

Gjennom forrige statsbudsjett, tiltakspakkene fra i fjor vinter, revidert budsjett og dette budsjettet har Regjeringen vist at motkonjunkturpolitikken har fungert. I tillegg har tidligere satsinger på utdanning og velferd gjennom mange år gjort at vi som samfunn har hatt bedre evne til å takle nedgangstider. Trygge velferdsordninger og et høyt utdanningsnivå gjør folk mer omstillingsdyktige, selv i urolige tider. Men ledigheten har økt, og det er viktig å ikke tro at det ikke er en fare for at den kan fortsette å øke. I mange land er krisen fortsatt stor, både på grunn av høy ledighet og store budsjettunderskudd, og det er land som er viktige handelspartnere for oss. Svikt i etterspørselen fra disse markedene vil smitte over på norsk eksportindustri.

Men finanskrisen har vist oss at en sterk økonomi gir oss handlingsrom, og denne regjeringen har vist evne til å bruke dette handlingsrommet. Likevel er det grunn til å minne om at det ikke er slik at bare alle budsjettposter får påplussinger, løses nasjonens problemer.

Høringene i Stortinget denne høsten har også i år handlet om at alle ønsker seg mer penger, til tross for at vi bruker rekordmye oljepenger. Men også et land med finansformue og ekstra store inntekter fra olje og gass må ha evnen til å prioritere. Vi har ikke nok ledig arbeidskraft til å løse alle problemene på én gang. Da jobber vi over evne.

En av de viktigste oppgavene vi som ansvarlige politikere både i opposisjon og i posisjon har foran oss, er derfor å øke handlingsrommet, som det heter på økonomispråket. Hvordan gjør vi så det? Vi må bruke de enorme ressursene vi bevilger over statsbudsjettet, så godt som overhodet mulig og så effektivt som mulig – og enda bedre enn i dag. Ikke minst må vi få alle med, også de som er utestengt fra arbeidsmarkedet, slik at også de kan bidra. I så måte er den debatten som nå har startet om sykelønnsordningen og uføretrygdene, svært viktig med hensyn til å kunne utnytte ressursene enda mer effektivt.

Øyvind Korsberg hadde her overtatt presidentplassen.

Bård Hoksrud (FrP) [19:38:54]: Trafikksikkerhetsansvarlig i Statens vegvesen, Finn Harald Amundsen, uttalte på en pressekonferanse den 23. november 2009 at motorvei reduserer antall dødsulykker med 80–90 pst. Han har helt rett. Motorveitbygging har gjort tidligere dødsveier i Østfold og Vestfold til Norges tryggeste veier, men dessverre stritter Regjeringen imot nye motorveitbygginger.

33 pst. av dem som døde i trafikken i 2008 – én av tre – døde i møteulykker. Det er ikke vanskelig å forebygge møteulykker. Midtrekkverk er både effektivt og billig og kunne ha spart mange liv. Allikevel vil Regjeringen

bare bygge 9 km midtdeleere i 2010. Dette er altfor dårlig. Mange liv kunne ha blitt spart hvert år dersom Norge hadde hatt et veinett i verdensklasse.

38 pst. av de trafikkdrepte i 2008 døde i utforkjøringsulykker. Dette kan forebygges gjennom autovern og sikkerhetssoner. Da nytter det ikke at man i Norge bygger altfor smale veier uten de helt nødvendige sikkerhetssonene på siden av veien.

I 19 pst. av dødsfallene i 2008 var feil på kjøretøy medvirkende årsak. Samferdselsministeren vet at nye biler er tryggere enn gamle biler, statsminister Jens Stoltenberg vet at nye biler er tryggere enn gamle biler, ja selv stortingsrepresentant Hallgeir Langeland, som ikke ønsker at folk skal kjøre bil, vet at nye biler er tryggere enn gamle. Hele det politiske Norge bør derfor samle seg i kampen for å senke skatter og avgifter på nye biler, slik at barnefamilier har råd til den tryggheten de trenger. Mange dødsfall kunne også ha blitt hindret dersom folk i dette landet hadde hatt råd til nye og trygge biler.

Fremskrittspartiet vil bygge sammenhengende motorvei fra Oslo til Kristiansand og videre til Stavanger. Hele den norske delen av E18 skal være firefelts motorvei, inkludert strekninger i Østfold der Regjeringen bygger ny tofelts vei. Fremskrittspartiet vil bygge E6 fra Oslo til Trondheim og videre til Steinkjer som motorvei. Fremskrittspartiet vil ha en storsatsing på motorvei rundt Oslo.

I mitt eget fylke, Telemark, tror turistene at de har kjørt feil når de har kjørt et stykke på E18 gjennom fylket. Det er ikke mulig for dem å forstå at en av landets viktigste veier i et av verdens rikeste land flere steder er som en livsfarlig krøttersti, med krappe svinger, motgående trafikk og mulighet til å kjøre rett inn i fjellveggen.

Transportløsningene for landets største byer – Oslo, Stavanger, Bergen og Trondheim – er av avgjørende betydning for hele landets transportnett og derved også for verdiskapingen i byområdene. Befolkningen i byområdene øker – og forventes å øke kraftig også i årene fremover. Vi kan ikke gjøre som Senterpartiet og se bort fra at en stadig høyere andel av landets befolkning bor i de største byene. Vi fikk gjennom et budsjettspørsmål greie på at man regner med en trafikkvekst på 60 pst. i Oslo innen 2030, mens det i Stavanger-området forventes en trafikkvekst på 54 pst. innen 2030.

Dette må få konsekvenser for bevilgningene til veier og annen infrastruktur i de store byene. Fremskrittspartiet foreslår derfor en bypakke på 100 milliarder kr til de fire største byområdene. Regjeringen tar nemlig feil når den sier at massive investeringer ikke vil være tilstrekkelig til å møte den sterke transportveksten i de største byene.

Jeg vil avslutningsvis påpeke at jeg har stor forståelse for at det er vanskelig for samferdselsministeren å være her, siden Regjeringen allerede kort tid etter ferdigbehandlingen av Nasjonal transportplan ligger langt bak sitt eget forslag til Nasjonal transportplan. For vei utgjør dette allerede nesten 1,5 milliarder kr og for jernbane 850 mill. kr. Selv om det er vanskelig for statsråden å forsvare Regjeringens politikk, ville det vært feil av oss å unnlate å påpeke åpenbare feil og mangler ved Regjeringens politikk, når dette fører til at mange mennesker dør helt unødvendig.

Tore Hagebakken (A) [19:43:08]: I mange år har vi fått høre at vi ikke brukte nok oljepenger. Særlig fra ytterste høyre fikk vi inntil nylig hard kritikk for at vi angivelig var altfor opptatt av å ha penger på bok. Og jeg skal tilstå at populistene – særlig de mest tabloide medier – tidvis nok har hatt en lettere pedagogisk oppgave enn vi som har holdt igjen, samtidig som vi faktisk brukte hver oljekrone som var mulig, med tanke på hva økonomi og dermed arbeidsplasser, våre felles pensjonsforpliktelser og framtidige generasjoner kunne tåle.

Verken den gang eller nå er det grunn til å beskyldde oss for at vi ikke bruker nok oljepenger. Det er heller ingen grunn til å beskyldde oss for at vi i dag bruker for mye oljepenger, sjøl om vi alle er klar over at vi ikke kan fortsette å bruke like mye i årene framover.

Og de som ville pøse på med mange titalls milliarder kroner ekstra da norsk økonomi var under veldig sterkt press, og som nå prøver å framstå som lettgjennomskuelige, snusfornuftige bremseklosser når ekstra stimulans for å sikre norsk næringsliv i en tøff tid virkelig trengs, står tilbake med relativt liten troverdighet.

Jeg vil si det slik: Det er godt de er der de er, Fremskrittspartiet, særlig, i opposisjon, for hvis ikke hadde ikke vi i Norge vært der vi er nå. Vi har taklet – og takler – krisen godt, men den er ikke avblåst. Særlig eksportindustrien er svært utsatt og får og skal få massiv oppmerksomhet fra vår side framover.

Vi har i tur og orden tråkket til med kraftfulle virkemidler klokt innfaset og dimensjonert. Hvis noen synes det virker som om jeg er relativt fornøyd med Regjeringas innsats, er det en riktig iakttagelse.

For det er ikke slik at det ligger automatikk i at det måtte gå tålelig bra i Norge. Det handler virkelig om politisk styring, og særlig vilje til politisk styring og prioritering. Fordi vi har holdt igjen i gode tider, som mange har sagt, har vi større handlingsrom nå. Utslagene av krisen varierer i ulike deler av landet og mellom bransjer. Likevel må vi i det store og hele kunne si at finanskrise på norsk ikke er helt det som mange andre land opplever som finanskrise. Vi skal også evne å takle utfordringene som venter. Vi skal stille opp for folk og lokalsamfunn som i denne situasjonen trenger litt ekstra fra fellesskapet. Vi skal fornye og utvikle de offentlige velferdsordningene på en rettferdig måte. Vi skal gjøre hverdagen enklere for folk. Det offentlige service- og tjenesteapparatet må være mest mulig brukervennlig. Automatisk frikort, slik Regjeringa foreslår å innføre i 2010, er et godt eksempel på at vi vil gjøre ting enklere for folk. Folk skal ikke lenger behøve å samle på kvitteringer for betalte egenandeler og sjøl måtte kreve fritak når egenandelstaket er nådd. Slik skal det også bli slutt på at folk taper penger. Vi gjør det også enklere for ungdom å få helsetjenester ved at aldersgrensen for gratis helsehjelp økes fra 12 til 16 år. Og samhandlingsreformen, som helse- og omsorgskomiteen snart begynner å arbeide med for fullt, handler jo i høyeste grad om å gjøre det enklere for folk å få tilgang til riktige helsetjenester og enklere kunne ta vare på egen helse.

De smarte løsningene er sjelden de mest kompliserte. Vi må sørge for at reformen blir en mest mulig effektiv reform med minst mulig byråkrati og maksimalt fokus på god forebygging og det å yte helhetlige tjenester til det enkelte menneske.

Gjennom statsbudsjettet for 2010 styrkes bevilgningene til pasientbehandlingene i sykehusene. Omsorgsplan 2015 følges opp. Siden 2008, inkludert 2010, vil det ha blitt gitt tilsagn om bygging av 6 000 heldøgns bemannede omsorgsplasser.

Innsatsen på rusfeltet innen psykisk helse økes også. Vi skal også satse mye på å få ned sjukefraværet i helse- og omsorgssektoren, selv sagt i nært samarbeid med de ansatte og deres organisasjoner.

Vi kommer til å vedta et ekspansivt budsjett i dag – eller kanskje blir det i morgen – fordi det er nødvendig for å sikre arbeidsplasser og viktige velferdstilbud. Jeg har inntrykk av at veldig mange forstår at kostnadsveksten må begrenses i årene som kommer. Da trenger vi i alle fall evne til politisk styring fordi vi må gjøre tøffe prioriteringer for ikke minst å sikre at de nye tidene også skal være gode tider for alle.

Svein Flåtten (H) [19:48:32]: Det er alltid interessant å lytte til politikere som representanten Hagebakken, som tydeligvis har vært med på å gjøre alt riktig til enhver tid. Takk for at representanten gav den åpningen at det kanskje var noe igjen av krisen. Det er det faktisk – i konkurranseutsatt industri, i eksportindustrien. Vi har hørt tidligere finansminister Halvorsen her i dag si at krisen ble løst fortreffelig. Og det er for så vidt helt riktig, bare at hun underslår det faktum at det var hele Stortinget enige om. Krisen ble løst i finansnæringen, men den gjenstår i eksportindustrien og i konkurranseutsatt industri. Det er bare å lese NHOs bedriftsbarometer som kom for et par dager siden. Det er bare å se på SSBs indekser over investeringer som i 3. kvartal falt med 23 pst. Oljeinvesteringene går noe mindre ned. Vi har bare halvgjort verk foreløpig.

Når man besøker verkstedindustrien, som jeg gjorde denne uken på Sunnmøre, hører man at det er problemer med å låne penger. Politikerne kan ikke pålegge bankene å låne ut penger, men vi kan sørge for at bedriftene er bedre i stand til å ha egenkapital og at de selv er i stand til å få lånt penger. Det at Regjeringen over fire år stadig har pålagt nye skatter på eierskap, har selvfølgelig tæret på den egenkapitalen. Derfor er det opplagt galt når man i dette budsjettet ikke forlenger en del av de midlertidige ordningene som skulle hjelpe på dette, f.eks. de midlertidige avskrivningssatsene som kom i februar måned og som ble avlyst i oktober måned. Hva slags forutsigbarhet er det for norsk næringsliv? Noe av det samme er det med lånerammene for Innovasjon Norge, lavrisikolåneordningen og innovasjonslåneordningen, som ble hevet i februar under krisen, mens de allerede i oktober ble avlyst og redusert. Høyre vil fortsette begge disse ordningene.

Kuttene på forskning er noe av det samme. I Forskningsrådets opplegg for den bedriftsnære forskningen har man kuttet med 50 mill. kr. Det står en mengde prosjekter i kø, de er gryteferdige til å komme ut i næringslivet,

men må avlyses. Og fremfor alt: skatten på eierskap i hele denne perioden. Jeg tror det må høres litt hult for de rød-grønne politikerne i disse dager, når man ser på situasjonen ute i næringslivet, å si at dette er skattelettelse til de rike. Nei, det er det slett ikke, det er snakk om å ta vare på de arbeidsplassene man har via eierskapet. Noen må faktisk eie norske bedrifter for at noen skal kunne ha en jobb der, for at de skal kunne foreta den verdiskapningen som den nåværende finansministeren snakket godt om i formiddag, det vi skal skape for de fremtidige generasjonene.

Statsministeren liker ikke, forstår jeg, en dynamisk skattepolitikk. Derimot forsto jeg at han er tilhenger av en dynamisk næringspolitikk, men de to tingene henger nøye sammen. Høyre går inn for 10 milliarder kr i det jeg vil kalle for en dynamisk næringspolitikk. Den består riktignok også noe av dynamisk skattepolitikk, men der har vi vært forsiktige med å legge inn for mye i budsjettet.

Og til dem som kritiserer Høyres inndekninger, har jeg lyst til å si følgende, for det har vært en rekke talere og en rekke replikker i dag som har kritisert Høyres inndekning: Jeg tror at når denne regjeringen skal komme tilbake til handlingsregelen, må man se på de tingene som Høyre allerede har begynt å se på. Man må se på strukturendringer i det norske samfunnet. Man må se på kutt. Det nytter ikke bare å legge på mer. Det har vi allerede begynt å gjøre. Da tror jeg man vil se at den veien som vi har vist, er en bra vei å gå hvis man kombinerer det med gode betingelser for næringslivet, slik at verdiskapningen holdes oppe. Da er det kanskje mulig, via økte skatteinntekter også, å komme tilbake på det sporet som vår nåværende finansminister har lovet Stortinget at han vil forsøke. Vi skal hjelpe til og vise vei.

Sigvald Oppebøen Hansen (A) [19:53:50]: Eg er ikkje heilt sikker på om eg og representanten Flåtten har lese det same dokumentet, men ein ting har han rett i, og det er at me framleis er inne i ei utfordrande og vanskeleg tid, med oppseiingar og permitteringar i arbeidslivet. Regjeringa tek og har teke ansvar ved å etablere fleire gode tiltak i 2009 for å tryggje norske arbeidsplassar. Budsjettet for 2010 har den same profilen. Regjeringa og dei raud-grøne partia tek ansvar for ein ansvarleg økonomisk politikk. Det er svært viktig, spesielt for næringslivet. Ved å bruke oljepengar tilpassa den økonomiske situasjonen etablerer Regjeringa ein motkonjunkturpolitikk som vil bidra til å auke aktiviteten på fleire sektorar, t.d. innafor bygg- og anleggssektoren.

Arbeid til alle er eitt av dei viktigaste måla for denne regjeringa, og Regjeringa har levert gigantpakkar til bank- og kredittmarknaden i løpet av 2009. Eg kan nemne Garanti-instituttet for eksportkreditt og Innovasjon Norge som to veldig viktige og sentrale institusjonar. Dette er tiltak som er svært positivt mottekne i næringslivet, og vil utan tvil tryggje bedriftene, oppretthalde stor aktivitet og medverke til auke i investeringane. Det er viktig at Regjeringa på denne måten bidreg til at både eksportbedrifter og små og mellomstore bedrifter får tilgang på kapital i ei vanskeleg tid.

Regjeringa har ei klar målsetjing om å skape og dele,

men eg vil presisere at ansvaret for å utvikle eit godt næringsliv i all hovudsak ligg hos næringslivet sjølv. Myn-digheitenes rolle er sjølvstøtt å gje næringslivet gode ge-nerelle og føreseielege rammevilkår som gjer at dei kan konkurrere på like vilkår. Me treng eit arbeidsliv som evner både å omstille seg og fornye seg for å kunne oppretthalde konkurransekrafta si. Dette blei det fokusert på i vår då Stortinget behandla den såkalla innovasjonsmeldinga. Ein god næringspolitikk for verdiskaping vil i neste omgang leggje grunnlaget for gode velferdstilbod til alle og ikkje minst vere sentral i debatten om fattigdomstiltak, der til-gang på arbeid er sjølve fundamentet for at folk skal kunne ha det bra.

Ein ansvarleg økonomisk politikk er alfa og omega for landet. Sjølv om Regjeringa brukar rekordstore 148,5 mil-liardar kr av oljeinntektene neste år, er det likevel ein ansvarleg politikk for å halde renta nede, motverke stor arbeidsløyse og oppretthalde høg sysselsetjing. Det er òg grunn til å nemne den store satsinga på samferdselsområ-det, både i år, neste år og i åra frametter.

For vel fire år sidan hadde me ei regjering med tom verktøykasse og ein politikk for eit marknadsliberalt næringsliv. I dag har me ei regjering som har fylt opp verktøykassa med mange gode verkemiddel og ein solid blandingsøkonomi som gjev oss moglegheiter til å styre marknaden når det trengst.

Så vil eg bruke resten av den tilmålte tida mi til å snakke om justissektoren. Regjeringa styrkjer justissektoren med heile 1,6 milliardar kr. Det gjev oss moglegheit til å føre ein aktiv og heilskapleg justispolitikk. Dette er nok eit steg mot eit tryggare og betre velferdssamfunn. Meir politikraft er eit spørsmål mange i denne salen har vore opptekne av. Med dette budsjettet ser me tidenes satsing på politi- og påtalemyndigheitene. Heile 1,3 milliardar kr vil dette budsjettområdet få i auke neste år. Regjeringa har der-med auka dette budsjettområdet med nær 3 milliardar kr nominelt for perioden 2006–2010.

Ei av dei største utfordringane denne regjeringa arva av Bondevik-regjeringa, var mangelen på folk i politi- og lensmannsetaten. I dag vedtek eit fleirtal i denne salen å auke opptaket ved Politihøgskolen til heile 720 studen-tar i 2010. Dette er det høgste opptaket av studentar som har vore ved Politihøgskolen. Gjennom dette vedtaket har Regjeringa dobla opptaket sidan 2006.

I dagens finansinnstilling vil kriminalomsorga få ei be-tydeleg styrking. Lange køar til soning har vore ei stor ut-fordring i mange år. Det er grunn til å hevde at sonings-køen no i all hovudsak er avvikla. I dei siste åra er det etablert om lag 400 nye fengselsplassar, og Halden feng-sel med sine 251 plassar vil snart vere på plass. I tillegg er det innført elektronisk kontroll tilsvarande om lag 130 plassar.

I haust har me likevel blitt gjort kjende med at bru-ken av varetekt har auka betydeleg i løpet av oktober og november. Denne auken har samanheng med at politiet gjer ein glimrande jobb og avslører utanlandske kriminel-le bandar. Derfor vil regjeringspartia sine medlemmer i jus-tiskomiteen foreslå å omdisponere 20 mill. kr innafor den vedtekne budsjetttramma til mellombels å utvide kapasiti-

teten i eksisterande fengsel og andre tiltak for å frigjere fengselskapasitet til varetekt.

Peter N. Myhre (FrP) [19:59:17]: Et nyttig resultat av trontaledebatten er at det kom til tilnærmet full enig-het i Stortinget om at frihandel er avgjørende nødvendig for utvikling, produksjon og levestandard. Dette er igjen forutsetninger for menneskerettigheter, demokrati og fred.

Men skal visjoner bli til virkelighet, må det handles. Vi her i Norge er jo definitivt avhengige av frihandel. Vi må selge noe for å kunne importere alt vi ikke produserer selv. Norsk næringsliv leter stadig etter tollfri markeds-adgang, ikke minst når det gjelder fisk. Dette kan høres selvfølgelig ut, men det er grunn til å etterspørre handling fra Regjeringens side.

Alle snakker, men i virkeligheten skjer det svært lite. De minst utviklede landene har fått tollfri adgang for en-kelte varer, men det er snart 20 år siden det skjedde. Det å stille krav til våre handelspartnere om at for å få være med i verdenshandelen, må de være lutfattige, er ikke noen klok strategi.

I Fremskrittspartiets alternative statsbudsjett foreslår vi derfor tollreduksjoner – dette for å få til frihandel i prak-sis. La oss forsøke å se dette fra de fattige landenes side. Det de trenger, er eksportmarkeder. Norge er for dem et kjøpesterkt eksportmarked som kan gi dem vekst og vel-stand ved at produkter kan selges til oss her i Norge. La dem få lov! Det er en fordel for oss også! Afrikanske le-dere slår fast at for dem er handel viktigere enn bistand. La oss ta dem på alvor.

Fremskrittspartiet står for en total omlegging av norsk bistandspolitikk. Helt siden India-hjelpen på 1950-tallet har norske skattebetalere betalt hundrevis av milliarder til u-hjelpsprosjekter. Men kostnadene er bare en del av dette bildet. Jeg sitter igjen med et inntrykk av at Regjeringen i for liten grad stiller de kritiske spørsmålene.

I stedet oser både trontalen, Soria Moria II og nå stats-budsjettet av lutter henrykkelse over at Norge nå skal bruke over 1 pst. av sin bruttonasjonalinntekt til bistandsformål. Budskapet er at det gjelder å bruke så mye penger som overhodet mulig. Mye av disse pengene går til noen av verdens aller mest korrupte land. Fremskrittspartiet stiller det spørsmålet som Regjeringen tier med, nemlig: Hjelper det å yte bistand til notorisk korrupte regimer?

Flere og flere besvarer dette spørsmålet med: Nei, snarere tvert om, det kan i stedet gjøre vondt verre. U-hjelp bi-drar dessverre altfor ofte til å hjelpe diktatorer til å tviholde på makten. Fremskrittspartiet er imot en slik politikk.

Vi i Fremskrittspartiet anviser en annen vei. Vi vil gå i gang med å gjøre en jobb. Regjeringen bør gjøre som vi i Fremskrittspartiet foreslår, nemlig å stille krav til mot-takerlandene. Glem målet om å bruke mest mulig penger. Stopp pengestrømmen til de landene som ikke følger opp når det gjelder demokratiutvikling og korrupsjonsbekjem-pelse, og legg til rette for velferd og velstand.

Statsråd Anne-Grete Strøm-Erichsen [20:03:09]: Jeg har ofte undret meg over hvordan vi som samfunn – det gjelder både media, oss enkeltmennesker og politi-

kere – omtaler det faktum at vi får flere eldre. Det omtales ofte som eldrebølgen. Språkbruken gjør jo at det av og til høres ut som om eldre er en stor trussel for det fremtidige velferdssamfunnet, men sannheten er jo den motsatte.

Vi har lyktes med å bygge et land med gode levekår og stigende levealder. Tiden er inne for å snu perspektivet og tenke offensivt om de mange friske eldre i vårt samfunn. Eldre er jo en fantastisk verdi for samfunnet og også for oss som enkeltmennesker, og de bidrar både med erfaring og kunnskap.

Men økningen i levealder gir oss også utfordringer. Vi må gjennomføre Omsorgsplan 2015. Det innebærer at vi må rekruttere og ansette flere – ca. 12 000 nye årsverk – i pleie- og omsorgstjenesten. Det betyr at vi må bygge ut minst 12 000 sykehjemsplasser og heldøgns omsorgsplasser – vi har sagt innen 2015. Regjeringen vil også sikre full sykehjemsdekning innen 2015 ved at alle som trenger sykehjemsplass eller omsorgsbolig, skal få det. Vi må gjennomføre Kompetanseløftet og styrke tilbudet for de eldre på en rekke områder.

Det gjør inntrykk å se hvordan rusmisbruk kan ødelegge livene til unge mennesker og familiene deres. I dag er det for mange gap som gjør at de som sliter med rusmisbruk, faller ut av systemet. Forebygging, akutttilbud og ettervern vil sammen utgjøre viktige elementer i en helhetlig og offensiv rusmiddelpolitikk.

I tillegg til Opptappingsplanen for rusfeltet vil Samhandlingsreformen være viktig for å få bedre samordning mellom de ulike behandlingstilbud og de ulike tilbud som finnes for denne gruppen. Denne reformen ligger nå til behandling i Stortinget, og jeg er overbevist om at vi må gjennomføre hovedtenkningen i meldingen – dvs. mer forebygging og styrking av det kommunale helsetilbudet. Når jeg reiser rundt i landet, merker jeg meg at det er store forventninger ute i kommunene.

Den desidert største posten på Helse- og omsorgsdepartementets budsjett er sykehusene. Budsjettforslaget legger nå til rette for en vekst i pasientbehandlingen med om lag 1,3 pst. på nasjonalt nivå. Det er bra, men jeg ser alvorlig på de økte ventetidene. Jeg har satt i gang et omfattende arbeid for å finne tiltak som virker. For 2010 vil jeg skjerpe kravet til de regionale helseforetakene om å redusere ventetidene for diagnostisering og behandling.

Vi må ha kontroll med sykehusbudsjettet for å kunne opprettholde og videreutvikle helse- og omsorgstjenesten. Derfor er jeg glad for at det nå ser ut til at vi er nær ved å lykkes med å få helseforetakene i økonomisk balanse.

Regjeringen vil arbeide videre med en bedre arbeidsdeling mellom sykehusene. Ledig kapasitet i de offentlige sykehusene skal utnytted. Avtaler mellom helseforetak og private kommersielle sykehus skal ikke undergrave pasientgrunnlaget for de små sykehusene. Vi vil forbedre og fornye den offentlige helsetjenesten, slik at vi kan løse de utfordringene vi har innenfor helse og omsorg fremover.

Men det er ikke slik at helsetjenesten alene kan løse alle helseproblemer. Befolkningens helse og de sosiale helseforskjellene påvirkes først og fremst av forhold som ligger

utenfor helsetjenesten – alt fra økonomi og oppvekstvilkår til arbeids- og bomiljø og hvordan vi lever.

Regjeringen vil bidra til god helse og mindre helseforskjeller i befolkningen. Det oppnår vi ved å føre en helhetlig politikk for sosial utjevning parallelt med tiltak som gjør at den enkelte kan ta bedre vare på sin egen helse. Regjeringen vil ha en helse- og omsorgstjeneste som ligger i front medisinsk og teknologisk. Målet er rett behandling på rett sted og til rett tid.

Presidenten: Det blir replikkordskifte.

Kari Kjønaas Kjos (FrP) [20:08:24]: I forrige uke sendte jeg et brev til statsråden hvor jeg viste til at Ahus har varslet lengre ventetider neste år på grunn av underskudd i innværende år. I går kveld foreslo Ahus å legge ned psykiatriavdelingen med 18 sengeplasser fra 1. januar. Samtidig varsler flere kommuner kutt i sine psykiatritilbud.

Jeg har ikke tenkt å spørre statsråden om hun er bekymret for dette, for det håper jeg faktisk at hun er, men jeg vil gjerne spørre statsråden om hva hun konkret tenker å gjøre for å unngå at det vi faktisk greide å bygge opp under Opptappingsplanen for psykisk helse, nå ikke rives ned igjen.

Statsråd Anne-Grete Strøm-Erichsen [20:09:10]: Jeg kan forsikre representanten om at opptappingsplanen og tilbudet til psykiatrien ser jeg på som svært viktig. Det er ikke slik at vi ønsker å bygge ned et tilbud som vi nettopp har begynt å bygge opp. Men det er slik innenfor dette området at man må se de ulike tilbudene i sammenheng, også se sykehusene i sammenheng, og vurdere hvor det er riktig å gi det beste tilbudet også med hensyn til den problemstillingen som ble tatt opp her.

Bent Høie (H) [20:09:59]: Da statsbudsjettet ble lagt fram, sa de rusmiddelavhengiges organisasjoner at satsingen på behandling av rusmisbrukere var en vits. Det var en økning på 42 mill. kr på et område hvor over 4 000 mennesker står i kø for å få behandling. Da Høyre spurte Regjeringen om hvor mange ekstra det var som ville få behandling for disse 42 mill. kr, svarte en at pengene her ikke betydde noe for disse pasientene hadde rett på behandling «uten at økonomiske vurderinger skal kunne påvirke grunnlaget eller utfallet».

På bakgrunn av det vil jeg be statsråden redegjøre for hvordan det kan ha seg at over 4 000 står i kø, at ventetiden har økt med åtte dager, og at 23 pst. av de som har fått individuell frist for behandling for tverrfaglig rehabilitering innen rusfeltet, opplever fristbrudd, hvis det er sant at økonomiske hensyn ikke skal ha betydning?

Statsråd Anne-Grete Strøm-Erichsen [20:11:03]: Det er bekymringsfullt når ventelistene og ventetiden øker. Selv om vi har økt ressursene betydelig når det gjelder økonomien, viser det seg at innenfor noen områder går ventelisten i feil retning – den øker istedenfor at den blir kortere, slik som vi alle ønsker. Men jeg lover at jeg har gått inn i denne problemstillingen – det sa jeg også i inn-

legget mitt – fordi dette med ventetider er viktig. Det er viktig for dem som venter, og det er særdeles viktig for dem som vi kan få ut av køen, slik at de kan gjenoppta sitt arbeid eller fungere i samfunnet, og det er veldig viktig for den enkelte.

Laila Dávøy (KrF) [20:12:08]: Situasjonen i sykehussektoren er svært krevende for tiden. Flere har vært inne på at både køer, ventelister og ventetider øker. I disse dager hører vi om sykehus etter sykehus som reduserer sine tilbud, sengeposter avvikles og sykehus foreslås nedlagt. Den økningen som ligger inne i budsjettet, spises stort sett opp av den demografiske utviklingen.

I tillegg har jeg en kjempelang liste her på flere sider over ideelle institusjoner innen rusfeltet, psykiatri og eldreomsorg som er avviklet de siste par årene, og mange er i ferd med å legge inn årene akkurat i disse dager.

Mitt spørsmål til statsråden er relatert til budsjettet og rammen for sykehusbudsjettet: Er budsjettet for 2010 så stramt som det føles nå, og vil vi få en ytterligere økning i ventetider og køer i 2010?

Statsråd Anne-Grete Strøm-Erichsen [20:13:10]: Det er slik at økningen i sykehusbudsjettet til neste år vil være på 1,3 pst. De foregående årene har det vært noe høyere. Dette er i reelle kroner, og det er vekst i budsjettet.

Hvis vi også ser på oversiktene, ser vi jo at det blir behandlet flere, men, som sagt, innenfor noen områder har ventelistene blitt lengre, og ventetidene har gått opp noe. Dette har vi tatt tak i, fordi det er spesielt innenfor poliklinisk behandling og diagnostisering at ventetidene er lengst. Det er også underlig at situasjonen skal være verre enn den var tidligere. Det er faktisk slik at vi i løpet av disse fire årene har økt innsatsen på sykehussektoren med 8,3 milliarder kr reelt – i tillegg til store pensjonskostnader som er tatt utenom.

Ideelle organisasjoner som driver ... (presidenten avbryter).

Presidenten: Taletiden er ute.

Christian Tybring-Gjedde (FrP) [20:14:28]: På mandag hadde Oslo-benken et relativt stort møte med Helse Sør-Øst. På det møtet ble det klart at Helse Øst har planer som inkluderer bl.a. nedleggelse av videre drift på Aker sykehus. Det er tverrpolitisk enighet på Oslo-benken om at det er uheldig for alle de menneskene som blir berørt av dette, og det gjelder da nær 80 000 mennesker som bor i Groruddalen.

For det første: Vil statsråden gripe inn og sikre videre drift på Aker? Og for de andre: Rimer eventuelt en nedleggelse av Aker sykehus med det som står i Soria Moria II?

Statsråd Anne-Grete Strøm-Erichsen [20:15:14]: Det foregår et stort arbeid i Oslo-regionen for å utrede nettopp lokalsykehusfunksjoner for Oslo. Når det gjelder bydel Grorud, er det et vedtak fra 2002 som sier at de har lokalsykehuset sitt på Ahus – altså at de hører til Ahus sitt opptaksområde. Det som ble vedtatt i november 2008,

var at også en av de andre bydelene i Oslo skulle over til Ahus. Der er det investert store summer for å ha et godt lokalsykehusstilbud for Oslos befolkning.

Hvordan man organiserer dette, må vi se ut fra den planen som kommer. Jeg har bare fått en veldig generell orientering om dette, og det er heller ikke styrebehandlet. Det skal styrebehandles senere. Så hva som endelig vil skje, er noe man må komme tilbake til.

Presidenten: Replikkordskiftet er omme.

Øyvind Halleraker (H) [20:16:45]: I Høyres alternative statsbudsjett har vi lagt vekt på å stimulere til ny vekst og, ikke minst, til trygge bedrifter. I tillegg vil Høyre gi et løft for utdanning og forskning, og, ikke minst, ta et krafttak innenfor samferdsel. Budsjettet for veginvesteringer øker vi med nærmere 20 pst. og oppfyller dermed, i motsetning til Regjeringen, den vedtatte NTP-rammen, som altså regjeringspartiene er på full fart bort fra.

Høyre vil prioritere et moderne og sikkert vegnett, og gi ytterligere stimulanser for å fremme mer kollektivtrafikk – spesielt miljøvennlig kollektivtrafikk. I kveld sørger etter alt å dømme de tre regjeringspartiene for at Stortinget vedtar den omstridte avgiftsøkningen på biodiesel.

Fra Høyres side mener vi at Regjeringen dermed gjør seg skyldig i nok et brudd på klimaforliket som er inngått mellom partiene på Stortinget, bortsett fra Fremskrittspartiet.

La oss se litt på hvilke brudd vi snakker om. Regjeringen har ikke presentert tilstrekkelige tiltak for å nå målene om økte CO₂-reduksjoner. Regjeringen har ikke lagt fram noe forslag om klimatiltak i petroleumssektoren i 2008. Regjeringen har vraket ordningen med fornybar elektrisitet, som skulle legges fram i påvente av grønt sertifikat-marked. Den har heller ikke lagt fram noen handlingsplan for overgang fra fossile til fornybare energikilder til oppvarming, og heller ikke innført forbud mot installering av oljekjel i nye bygninger.

Regjeringen har ikke lagt fram noen ordning med tilbud om energisjekk i boligbygg innen 2009, og Regjeringen har ikke stilt konkrete krav til energibruk og energiforsyninger i offentlige byggeprosjekter utover minimumskravene i teknisk forskrift. Endelig har Regjeringen ikke innført gratis parkering for hydrogenbiler på offentlige plasser.

Jeg tror vi har våre ord i behold. Til tross for det lite miljøvennlige avgiftsvedtaket Statsministeren vil trumfe gjennom og få regjeringspartiene til å vedta i dag, vil jeg og Høyre utfordre Regjeringen på nok en miljøsak som virkelig monner, og som vi arbeider med. Hvordan det? Jo, Høyre vil sørge for økt etterspørsel etter klimanøytrale drivstoff, som f.eks. biodiesel, ved å innføre krav om at alle nye busser, drosjer, rutebåter, ja også dieseltog, skal gå på utslippsfrie eller klimanøytrale drivstoff innen utgangen av 2011. Det samme bør også gjelde alle nye kommunale, fylkeskommunale og statlige kjøretøyer innen utgangen av 2013. Ja, hvorfor det? Jo, bl.a. for å bidra nettopp til at Norge møter de klimakrav som er forventet av oss, og at vi holder klimaforliket, og for å redde arbeidsplasser

og kompetanse hos Uniol og andre som går med planer om å utvikle biodrivstoff.

Biodiesel vil med Regjeringens forslag ikke være konkurransedyktig, og etterspørselen etter dette klimanøytrale drivstoffet vil være for liten både for miljøet og for norske arbeidsplasser.

Høyres forslag vil imidlertid føre til krav til klimanøytrale nye kollektive transportmidler innen utgangen av 2011, og vil sørge for å øke etterspørselen etter drivstoffet, og sørge for at det offentlige blir en pådriver i å gjøre den norske bilparken mindre forurensende.

Høyre er opptatt av miljøet, og ved på denne måten å satse på utslippsfri kollektivtrafikk sparer vi miljøet for store utslipp, samtidig som vi får videreutviklet en teknologi som alle biler senere kan ta i bruk. Vi stimulerer altså til teknologiutvikling på et stort og viktig utslippsområde som samferdselssektoren.

Dag Ole Teigen (A) [20:21:21]: Den globale finanskrisen er det mest alvorlige tilbakeslaget i internasjonal økonomi siden den store depresjonen brøt ut i 1929. Til liten til økonomisk vekst ble plutselig borte. Kapitalflyten bråbremses, etterspørselen sank, og arbeidsledigheten begynte å stige.

Norge har hatt gode forutsetninger for å klare seg gjennom krisen. Vi har god økonomi, og vi har en stor offentlig sektor som gjør svingningene i økonomien mindre enn de ellers ville ha vært. Vi har gode reguleringer av finansmarkedene, og det inngir tillit at Regjeringen utgår fra et flertall i Stortinget og kan lede den økonomiske politikken trygt og forutsigbart.

Men gode forutsetninger er ikke nok alene. God politisk styring er avgjørende. Bytteordningen til bankene, tiltakspakken for arbeid og en politikk for lavere rentenivå har vært treffsikre tiltak for å dempe finanskrisens virkninger og berge arbeidsplasser. Kampen mot arbeidsløshet kommer først på Arbeiderpartiets politiske agenda. Regjeringens målsetting er at Norge skal komme seg ut av krisen med Europas laveste ledighet.

I Arbeiderpartiet kan ordet «ansvarlighet» være en hedersbetegnelse. Stortingsflertallet har spart penger i gode tider, slik at vi kunne bruke dem i dårlige tider. Nylig pekte Det internasjonale pengefondet – IMF – på at bl.a. den ekspansive finans- og pengepolitikken har bidratt til at arbeidsledigheten stiger mindre i Norge enn i andre land.

Framover må den økonomiske politikken normaliseres. Pengebruken må tilbake til normalnivå – for det første fordi budsjettpolitikken må legge til rette for at stadig nye generasjoner får overlevert en bærekraftig økonomi. I 2050 er det over dobbelt så mange eldre over 80 år som i dag, og en mindre andel av befolkningen skal finansiere velferdstjenestene. Solidaritet handler ikke bare om rettferdig fordeling i nuet, men også på tvers av tid. Dessuten må vi utforme en politikk som er tilpasset nedgangskonjunkturen, som er alvorlig for konkurranseutsatt industri. Det er den andre grunnen til at pengebruken må tilbake til normalnivå. Finansministeren har delt gode tanker om et nytt solidaritetsalternativ.

I 2010-budsjettet blir de viktigste fellesskapsløsninge-

ne prioritert først. Jeg gleder meg til å stemme for tiltak for full sykehjemsdekning, flere studieplasser og klima- og utviklingstiltak i kveld. Neste måned er det klimatoppmøte i København. Det blir en viktig milepæl i arbeidet for å få på plass en internasjonal klimaavtale. Norge kan dra til København i visshet om at vi prioriterer tiltak mot avskoging i utviklingsland og nye bevilgninger til CO₂-håndtering på Mongstad.

Likevel blir den generelle klimadebatten i dag overskygget av den spesifikke debatten om biodiesel. Jeg vil minne Kristelig Folkeparti – som prisverdig deler vårt engasjement rundt klima- og utviklingsspørsmål – på det Dagfinn Høybråten skrev så sent som i mai i fjor. I forbindelse med matvarekrisen skrev Høybråten:

«Ny forskning viser dessuten at biodrivstoff basert på mais og soya er omtrent dobbelt så klimafiendtlig som bensin. Norge bør gå foran og legge kravet om innblanding av biodrivstoff i drivstoff på is.»

Det blir litt hult å argumentere kraftfullt for avgiftsfritak når man samtidig er motstander av økt omsetningspåbud. Jeg synes dette viser at Kristelig Folkeparti dessverre har vært mer opptatt av det politiske spillet enn av sakens realiteter. Poenget er jo nettopp at fordi det finnes både godt og dårlig biodrivstoff, er det viktig å finne treffsikre virkemidler som fremmer det gode i stedet for et generelt avgiftsfritak for alle. Når Regjeringen nå vil innføre bærekraftskriterier, er det en konkurransefordel til det gode biodrivstoffet.

Norge er et av landene i verden med minst forskjeller mellom folk. Rettferdig fordeling er viktig i seg selv, men gode velferdsordninger for syke, uføre og arbeidsløse kan også bidra til å opprettholde kjøpekraften i nedgangstider og dempe konjunktursvingninger i økonomien.

I budsjettet fortsettes arbeidet med å gjøre formuesskatten mer rettferdig. I denne regjeringens levetid har bunnfradraget økt fra 150 000 kr til 700 000 kr – det dobbelte for gifte. Systemet for verdifastsettelse av bolig blir nå langt mer rettferdig og mindre tilfeldig enn før.

Arbeiderpartiet tror på gode velferdsordninger gjennom institusjoner som folketrygden, sykehusene og kommunene, og på rettferdig fordeling gjennom skatteopplegg med god fordelingsprofil. Da Franklin D. Roosevelt stilte til valg i depresjonstiden, brukte han disse ordene så tidlig som i 1932:

«Den første teorien er at hvis vi gjør de rike rikere, vil de på en eller annen måte la en del av deres velstand sildre ned til resten av oss. Den andre teorien er teorien om at hvis vi gjør menneskehetens gjennomsnitt komfortabel og trygg, vil deres velstand stige oppover i gradene.»

Jeg tror på den andre teorien.

Robert Eriksson (FrP) [20:26:37]: Det var interessant å være til stede og høre statsministerens tale i dag, spesielt i forhold til hvilke vyer og visjoner han hadde for året vi går inn i. Man kunne ikke spore at det var mange nye vyer og visjoner – det var gammel retorikk som kom på samleband: Det var arbeid til alle, og det var et budsjett med arbeid, velferd og bærekraft. Men hvor blir det av velferden?

Jeg har lyst til å sitere fra Soria Moria-erklæringen – den nye regjeringsplattformen. Der står det at Regjeringen vil «arbeide for å begrense antall nye uføre og få flere uføre tilbake i arbeid».

La oss da se på hva som har skjedd de fire forrige årene Regjeringen har styrt. Vi har siden utgangen av 2005 og fram til i dag hatt en økning på over 26 000 uføretrygdede. Vi har hatt en økning på 30 000 av nye uføre hvert eneste år denne regjeringen har styrt, så man kan vel ikke si at man har klart å nå målsettingen om å begrense antall nye uføre. Snarere tvert imot, vi har faktisk sett en liten økning. Man har heller ikke klart å få flere uføre tilbake til arbeid. Derfor blir jeg litt «matt» – hvis jeg kan bruke et slikt begrep – av den retorikken man hører i denne salen, når Fremskrittspartiet faktisk tar den politiske målsettingen på alvor. Vi synes det er en god målsetting å begrense antall nye uføre. Vi synes det er en god ambisjon at vi skal få flere uføre tilbake til arbeid. Og når vi da kommer i gang med tiltak for å nå den målsettingen, blir man altså kritisert av en regjering som har nedfelt akkurat den samme målsettingen i sin egen regjeringserklæring uten å gjøre en eneste ting for å nå sin egen målsetting. Derfor er jeg også stolt av at Fremskrittspartiet har bevilget 130 mill. kr mer til Nav for å styrke innsatsen for bl.a. å tilbakeføre uføretrygdede til arbeidslivet. Spesielt er det også interessant å legge merke til at det ved utgangen av 2008 var 92 000 funksjonshemmede som stod utenfor arbeidslivet, og som ønsket seg tilbake til arbeidslivet. Hva gjør Regjeringen for å nå disse? Ingen verdens ting! Og når vi ser på tallene, ser vi at det fortsatt er like mange uføre som står utenfor arbeidslivet. Så bruker man da retorikken: Vi har jo vært gjennom en finanskrisen, og det har vært alle tingene i den forbindelse som har gjort at vi ikke har klart å lykkes. Hvorfor satser ikke denne regjeringen på flere tiltaksplasser, slik som Fremskrittspartiet har gjort? Vi ønsker å øke antall tiltaksplasser, spesielt for dem med nedsatt funksjonsevne, med 5 200 neste år. Det er tiltak som faktisk kunne ha hjulpet for å få flere tilbake i arbeid, og man ville også ha nådd den målsettingen som Regjeringen har vært inne på.

Så har jeg også lyst til å se på kvalifiseringsprogrammet, som også har vært diskutert her, og som har vært Regjeringens store baby, for å bruke det begrepet, for å begrense fattigdom. La meg da sitere daværende statsråd Bjarne Håkon Hanssen, som uttalte til Adresseavisen i april 2008, da han lanserte programmet:

«Kvalifiseringsprogrammet er veldig, veldig viktig for meg. Det er det viktigste virkemiddelet vi har i fattigdomsbekjempelsen.»

Videre sa han at det å «avskaffe det fenomenet at folk lever av sosialhjelp», var en prioritert oppgave, og at Regjeringen høsten 2009 skulle måles på hva den hadde fått til. Ja, hva har Regjeringen fått til? Hva er dommen? Når vi leser Riksrevisjonens rapport, ser vi at seks av de åtte kontorene som er undersøkt, har liten eller ingen dokumentasjon på oppfølging av deltakerne. Ingen av kontorene kan dokumentere at deltakernes valgte tiltak eller individuelt tilpassede tiltak har fungert. Seks av åtte kontorer kan ikke dokumentere at deltakerne er tilbudt en individuell plan.

Som Fremskrittspartiet har sagt, må de nødvendige virkemidlene på plass for å få dette til å fungere. Regjeringens politikk har sviktet nok en gang på et viktig område. Det registreres også når vi leser den gamle Soria Moria-erklæringen. For hva var Regjeringens ambisjon der? Jo, man skulle fjerne fattigdommen med et pennestøk. Når vi leser den nye Soria Moria-erklæringen, registrerer vi – det står bare én linje – at man skal øke innsatsen mot fattigdom. Det må være et gedigent mageplask, spesielt for partiet SV.

Helt til slutt: For et par år tilbake var daværende statsråd Bjarne Håkon Hanssen veldig opptatt av å få sosialhjelpsmottakerne opp om «morran», et tiltak som jeg støtter. Da hjelper det ikke at det eneste virkemiddelet han gav dem, var en vekkerklokke. Det er mer som må til – og det har Fremskrittspartiet i sitt budsjett.

Heikki Holmås (SV) [20:31:54]: Dypest sett er det to grunner til at jeg sitter på Stortinget og er politisk aktiv. Det ene er at jeg vil jobbe for utjevning og mer rettferdighet. Det andre er for å stoppe de farlige klimaendringene.

Nå som jeg er leder for kommunalkomiteen, er det en fryd å få lov til å jobbe sammen med alle kommunene her i landet. De har en kjempejobb å gjøre nettopp på disse to områdene.

Vi jobber sammen med kommunene om dette statsbudsjettet. Vi jobber for å gjøre klimajobben, for å løse klimaproblemene med tilskuddsordninger til kollektivtrafikk, for å satse på fremtidens byer med miljøoppripping, energieffektivisering og oppussing, for å lage lokale miljø- og klimahandlingsplaner rundt omkring i alle kommunene, og – nå ser jeg på samferdselsministeren – for å foreta den satsingen på jernbane som nå ligger i statsbudsjettet. Kommunene har en kjempeviktig jobb. De kan velge miljøbiler når de velger biler til hjemmehjelpen og folk som jobber i renovasjonsetaten. De kan velge elektriske ferjer og busser som går på biodrivstoff, når de henter inn anbud. De kan spare energi og skifte ut oljefyrer med fjernvarme og miljøvennlige løsninger. Og der SV-ordføreren på Tynset, Bersvend Salbu, går i spissen for energisparing og satsing på ledlys, vil byråden fra Fremskrittspartiet i Oslo, Jøran Kallmyr, satse milliarder på å prioritere motorvei til Asker og Bærum framfor utbygging av T-bane og trikk, flere avganger på T-banen, bussfelt og nye busstilbud for Oslo-folk flest.

Det er ekstremt viktig at vi som sitter i en rød-grønn regjering, sørger for å gi godt rom til kommunene, sørger for å bakke opp under de rød-grønne folkene der ute som gjør en kjempejobb. Andre gjør også det, men det er de rød-grønne som kan ta de riktige valgene for miljø og klima.

En annen god grunn til å sørge for å bakke opp under de rød-grønne rundt omkring i Kommune-Norge er at vi tar grep for å utjevne forskjeller og bekjempe fattigdom. To viktige ting som må på plass for å få til det, er å sørge for å få til gode og rettferdige lønnsoppgjør. Den jobben har vår regjering nå satt seg fore å gjøre for å løfte kvinnelønnen, bl.a. i mange av yrkene i offentlig sektor. Det er kjempeviktig å skape mer utjevning og mer rettferdighet.

Vi sørger for å ha et godt velferdstilbud, som er gratis, billig og tilgjengelig for folk flest. Det er en annen stor og viktig grunn til at vi er et av de landene i verden der folk har de beste og mest like mulighetene.

Det er altså slik at i vår regjeringsperiode er det blitt titusener av nye ansatte i kommunene. Det kommer til å bli flere gjennom neste års statsbudsjett, som ligger her i dag: flere folk i pleie og omsorg, flere folk i skolen, og ikke minst flere folk i barnehagene. Vi har nådd målet vårt om full barnehagedekning. Da jeg var liten, fikk ikke jeg gå i barnehage før jeg var seks år gammel. Nå er det full barnehagedekning i hele landet, fordi det er vi rød-grønne som styrer, fordi vi setter oss mål og når de målene vi setter oss. Høyresiden vil gjøre det mindre tilgjengelig å få barnehageplass. De vil øke prisene, noe som gjør at flere som har dårlig råd, kanskje ikke vil få råd til å sende ungene sine i barnehage. Både Høyre og Venstre går i spissen for høyere priser. De innfører dermed en ekstraskatt på barnefamilie, som det i realiteten er når en høyner prisen på barnehage – 750 kr i året fra Venstre, 1 500 kr fra Høyre. Dem om det! De snakker om skattelette, men gjør hverdagen vanskeligere for barnefamilier.

Vi satser på utjevning når vi utvider bostøtten til å gjelde flere, særlig folk som bor i kommunale boliger. De får en ekstra støtte. At vi utjevner forskjeller, gjør at kommunenes sosialhjelpsbudsjett blir mindre. Vi har sett, helt fra det var høyrestyre og 145 000 var sosialhjelpsmottakere, at det hele tiden har vært en jevn nedgang i antall sosialhjelpsmottakere. Sosial boligpolitikk er ekstremt viktig. Vi har altså i løpet av dette året satset på bygging av 3 000 nye utleieboliger. Vi ser jo at rød-grønne kommuner, også høyrestyrte kommuner, har satset på mer sosial boligbygging, mens de kommunene som har størst antall bostedløse, er de som har forsynt seg minst av potten. Det er ingen tvil om at Oslo, som har solgt ut utleieboliger i løpet av de siste årene, samtidig som det har blitt flere folk som er bostedsløse, er på helt feil kurs og trenger et nytt styre.

Elisabeth Aspaker (H) [20:37:17]: Høyres alternative budsjett har en klar satsing på skole. Høyre kan ikke akseptere middelmådige resultater i den norske skolen. Derfor innførte vi Kunnskapsløftet, med tre bærebjelker: klare læringsmål, nasjonalt system for kvalitetsvurdering og et betydelig kompetanseløft for skoleledere og lærere. Disse tre bærebjelkene er forutsetninger for å få til det kvalitetsløftet i norsk skole som et flertall i denne sal ønsker seg.

Kristin Halvorsen varslet i sin tiltredelseserklæring som minister for skolen at det ville bli en reformpause. Det støtter jeg, for sannelig er vi langt unna å nå målene i Kunnskapsløftet.

Det er i dag færre lærere i skolen enn da dagens regjering overtok i 2005. Gode og dedikerte lærere er selve nøkkelen til mer læring for elevene. Vi må utdanne langt flere, og vi må ha en bedre lærerutdanning. Men vi forvalter også skolen for de elevkullene som i dag er i utdanningsløpet. De fortjener også kompetente lærere. Derfor har Høyre også dette året prioritert midler til etter- og videreutdanning i sitt alternative budsjett – vi har satt av

400 mill. kr mer og fordoblet innsatsen sammenlignet med Regjeringen.

Kristin Halvorsen har grunn til å være strålende fornøyd med Høyres alternative budsjett. Hun har imidlertid liten grunn til å juble over sitt eget forslag til budsjett. Flere lærere i skolen er vel og bra, men de må utdannes først. Det tar tid. Skal vi heve kvaliteten, er det først og fremst de lærerne som allerede er i skolen, vi nå må satse på. Statsråden hadde stått seg på å innrømme dette.

Vi vet etter hvert mye om kvaliteten i norsk skole. Men kunnskapen er hardt tilkjempet, og mot manges vilje. Daværende utdanningsminister Trond Giske skal etter sigende ha fått trampeklapp på Utdanningsforbundets landsmøte da han lovet ikke å innføre et kvalitetsvurderingssystem i skolen. Kristin Halvorsen mente i 2005 at det var nok å teste et utvalg på 5 til 10 pst. av elevene for å vite nivået på undervisningen. Fire år senere er status at SV nølende har forstått at nasjonale prøver er kommet for å bli. Men den samme holdningen til kunnskap gjør seg gjeldende. Funnene skal bare tas til orientering.

Høyre skiller seg fundamentalt fra Regjeringen i kunnskapssyn. Selve formålet med de nasjonale prøvene er å finne ut om elevene faktisk lærer det de skal. Følges det ikke opp med tiltak der det svikter, har de nasjonale prøvene ingen funksjon. Nasjonale prøver gir oss muligheten til å sette inn tiltak overfor elever som trenger hjelp. Denne muligheten hadde vi ikke tidligere. Nå har vi den, men Regjeringen bruker den ikke.

Jeg har gjort noen søk tilbake i debatter i denne sal. For de rød-grønne partienes vedkommende dreier skolepolitikken seg mye om en meningsreise der andre til enhver tid staker ut kursen. De vet ikke hvor de vil, og de kommer heller ikke dit de burde vært.

Inkonsekvensen er slående. I opposisjon var Kristin Halvorsen opprørt over at enkelte skoleeiere tok inn egenbetaling i strid med opplæringsloven. Som ansvarlig skolestatsråd har hun ikke tatt tak i at 70 pst. av skoleeierne ikke oppfyller opplæringslovens krav om tilpasset opplæring. Oppsiktsvekkende mange kommuner tar ikke på alvor at de er ansvarlige for innholdet i skolen. Da må statsråden sikre at barna får det de har krav på. I dag er elevene de som taper på slumsete oppfølging av skoleeiere.

Jeg er enig med kunnskapsministeren i én ting, at PISA ikke sier alt om nivået i norsk skole. Men der slutter enigheten. For skal vi unngå at PISA blir styrende for skoledebatten, må vi jo nettopp sikre at vi har vår egen systematiske kunnskap om kvaliteten på undervisningen. Det betyr at det må være åpenhet og innsyn. Vi trenger en åpen debatt og ytre press på skolen dersom den skal greie å forbedre seg. Uten åpenhet blir vi igjen avhengig av OECD- og PISA-undersøkelser for å få vite hvordan det står til i norsk skole. Det er utilfredsstillende.

Budsjettforslaget på Kunnskapsdepartementets område gir ikke svar på de viktigste spørsmålene i norsk skolepolitikk nå. Forslaget svarer ikke på spørsmålet om hvordan vi skal sikre barna våre rett til å få den undervisningen de trenger for å utvikle sine evner. Forslaget svarer ikke på fire års varsku fra kvalitetstilsynene.

Det som burde vært prioritert nr. 1, er knapt omtalt. Bud-

sjettet gir svar på langsiktige målsettinger som er ukontroversielle, og som vanskelig kan kritiseres, men tar ikke tak i det aller viktigste i skolen. Det ligger ingen strategi for å sikre tilpasset opplæring, som et bredt flertall på Stortinget har pålagt Regjeringen å prioritere.

Offentliggjøring av dårlige skoleresultater kan nok være demotiverende, men effekten av å stikke hodet i sanden er at disse skolene får fortsette å tilby elevene dårlig undervisning. Det kan umulig være bedre.

Gunn Karin Gjul (A) [20:42:36]: Kulturpolitikken var den første spiren til samarbeid mellom de rød-grønne partiene. I mars 2004 lanserte Arbeiderpartiet, Sosialistisk Venstreparti og Senterpartiet Kulturloftet som svar på regjeringa Bondeviks kulturmelding. Det vellykkede prosjektet inspirerte til et videre rød-grønt samarbeid. Etter valget i 2005 ble Kulturloftet et viktig punkt i den nye regjeringas politikk.

Kultur har havnet i politikken elitedivisjon med den rød-grønne regjeringa. I løpet av fem år har vi økt bevilgningene med 2,7 milliarder kr, og vi har gjennomført nesten alle løftene i Kulturloftet I, mange år før tida. De neste fire årene har de rød-grønne partiene satt seg nye ambisiøse mål for kultursatsingen gjennom Kulturloftet II.

Regjeringa satser på alle typer kultur, på de profesjonelle kunstnerne og på amatørerne. Vi satser på barn og på eldre, og vi satser i by og i bygd. Vi har sørget for at hele landet nå kan få oppleve opera gjennom distrikts- og regionaloperaene. Vi har bidratt til at film nå skapes og produseres både i Kautokeino, på Lillehammer, i Bergen og i Oslo. Vi har innført kulturkort for ungdom i ti fylker, og vi har etablert Den kulturelle spaserstokken som et av mange tiltak for at kultur skal bli tilgjengelig for alle.

Vi øker kulturbudsjettet med over 800 mill. kr i budsjettet for 2010. Det er dobbelt så mye som Bondevik-regjeringa økte med på fire år. Det sier noe om denne regjeringas satsing på kultur.

Frivilligheten er en av budsjettvinnerne i 2010. Like før sommerferien ble kulturminister Trond Giske enig med Frivillighet Norge og Norges Idrettsforbund om at frivilligheten skal få kompensasjon for momsutgiftene. Innen 2014 skal Kulturloftet satse 1 milliard kr på en varig momskompensasjonsordning. De første 200 mill. kr er nå på plass i budsjettet for 2010. Denne momskompensasjonsordningen utgjør den største satsingen på frivilligheten over statsbudsjettet noen gang i historien.

På toppen av dette har Regjeringa endret tippenøkkel, innført nye inntekter for Norsk Tipping og kompensert lag og organisasjoner for tapene med automatinntektene. Og som om ikke det er nok: Fra 1. juli 2010 innfører vi en ordning med kultur moms. Det vil slå særdeles positivt ut for idretten, for museene og en del andre kulturinstitusjoner. Det betyr at frivillige organisasjoner vil spare en halv milliard momskroner.

Den rød-grønne regjeringa har oppfylt løftene om full barnehagedekning og har lovfestet retten til barnehageplass. Dette er den største velferdsreformen de siste 30 årene. Fra å være et tilbud til et lite mindretall av unge er barnehageplass blitt et tilbud til alle som ønsker det.

Vi har dessuten halvert maksprisen på en barnehageplass i private barnehager, og prisen i kommunale barnehager har gått ned med 40 pst. Resultatet er at enda flere familier har råd til og vil ha barnehageplass.

Men barnehagesatsingen er ikke over. De nærmeste årene vil det være behov for enda flere barnehageplasser, og i budsjettet for 2010 legges det opp til bygging av over 7 000 nye plasser. I tillegg vil maksprisen for foreldrebetaling også neste år utgjøre 2 330 kr. Det betyr at en barnehageplass blir billigere neste år, og at vi har tatt enda et skritt nærmere målet i barnehageforliket om en makspris på 1 700 kr i 2003-kroner. Jeg har registrert at Fremskrittspartiet er det eneste av opposisjonspartiene som ikke løper fra det vi ble enige om i barnehageforliket, og således støtter Regjeringas forslag til makspris på foreldrebetaling.

I vår vedtok Stortinget at de private barnehagene skulle ha en like god finansiering som de kommunale. Regjeringa følger nå opp dette. De første kronene vil være på plass fra høsten 2010. Økte bevilgninger til de private barnehagene vil føre til bedre lønns- og arbeidsvilkår samt flere pedagoger og andre ansatte der.

Første skritt i barnehagesatsingen var full barnehagedekning. Neste skritt nå er å heve kvaliteten. Kompetansen til de ansatte i barnehagene er avgjørende for kvaliteten. Derfor utdannes flere førskolelærere enn noensinne, og det er satt i gang etterutdanningstilbud for assistenter. I tillegg har familie- og kulturkomiteen nå til behandling en stortingsmelding om kvalitet i barnehagene, hvor det foreslås en rekke tiltak for å gi ungene et enda bedre omsorgstilbud og pedagogisk tilbud.

Satsing på barnehager og kultur har de siste fire årene vært viktig for den rød-grønne regjeringa. Det vil det også være i årene framover.

Henning Skumsvoll (FrP) [20:47:55]: Mange av innleggene i denne debatten har pekt på at Norge stadig skårer stort på FNs rangering av de beste land å bo i. Det er utsagn som også Fremskrittspartiet fullt ut er enig i. Når toppen er nådd, det være seg i sport eller som det topprangerte landet å bo i, er det meget viktig at det skaffes nok stimulanser til at posisjonen på toppen beholdes. For Norges del oppnås dette gjennom et veldrevet næringsliv og en stor olje- og gassproduksjon.

Fremskrittspartiet er i sin politikk opptatt av at vi har et differensiert næringsliv som har forutsigbare rammebetingelser i form av skatter og avgifter. En forutsetning for at norsk industri skal kunne konkurrere med liknende utenlandske bedrifter, er at staten gir bedriftene de samme avgifter og skatter som blir pålagt industrien i de konkurrerende landene.

Norge har alle forutsetninger for å forbli en stor energinasjon. Vi har store naturressurser i form av olje, gass, vann og vind m.m. Vi har en meget kompetent energibransje, og våre menneskelige ressurser er blant de aller beste i verden. Det eneste som kan hindre en fornuftig utvikling som en stor energinasjon, er usikkerheten i skatter og avgifter – som er politikerskapt.

Fremskrittspartiet vil satse på både petroleum og fornybar energi i framtiden. Kritiske røster fra miljøvernorga-

nisasjonene, og ikke minst fra SV og til dels Senterpartiet, går inn for å redusere olje- og gassutvinning. Områder som Lofoten og Vesterålen må ikke åpnes for leteboring. Olje og gass skal erstattes av vind og annen fornybar energi. Det er disse partiers løsning på framtidens energibehov. På meget lang sikt kan nok dette oppnås.

Virkeligheten er imidlertid en helt annen. Skal norsk energieksport erstattes med vindmøller, som er mest nærliggende å tenke seg, må det bygges 110 000 av de største møllene som i dag produseres. Det framtidige behovet for olje og gass kommer også fram i det internasjonale energibyrået IEAs rapport «World Energy Outlook». Her sies det at verden vil trenge olje og gass i minst 20 år. Stor norsk olje- og gassproduksjon de neste 20–30 år vil være med på å redusere CO₂-utslipp, da denne energien vil erstatte mange store kullkraftverk.

Fremskrittspartiet ønsker at Regjeringen legger fram for Stortinget overordnede planer for norsk energipolitikk de neste 20–30 år. En slik rapport må være helhetlig og omfatte energi, miljø, industri og infrastruktur.

Fremskrittspartiet er særlig bekymret for den kraftintensive industrien. Denne verdensledende industrien ligger ofte i områder som har lite annet næringsliv. En nedlegging av anlegg flere steder i landet vil kunne gi seg katastrofale utslag for enkeltsamfunnene. Fremskrittspartiet mener at Regjeringen ikke har tatt opp denne problemstillingen fullt ut og sørget for at denne industrien har fått samme betingelser som utenlandske konkurrenter.

EU vedtok i desember 2008 en revisjon av kvotehandelsdirektivet. Et bærende element var å gjennomføre reduksjoner i klimagassutslipp ved bruk av kvotehandel uten at det medfører karbonlekkasje. Karbonlekkasje innebærer at effektiv industri flyttes fra land med klimakostnader på utslipp og på kraftpriser til land uten slike kostnader. EUs vedtak gir norske myndigheter mulighet til å gjennomføre reelle kraftprisreduksjoner for norsk kraftintensiv industri.

Fremskrittspartiet vil sterkt anmode Regjeringen om å benytte seg av EUs kvotehandelsdirektiv. Det vil kunne gi den kraftintensive industrien i Norge for perioden 2013–2020 kostnader sammenfallende med industrien innenfor EU. Dette vil være god klimapolitikk, samtidig som den verdensledende norske kraftintensive industrien også i framtiden vil kunne utvikle seg til beste for eierne, lokalsamfunnet og landet.

Fremskrittspartiet går videre imot å innføre avgift på biodiesel. Denne avgiften vil gi miljøarbeidet en negativ vinkling. For staten betyr denne avgiften for 2010 bare ca. 200 mill. kr. I et stort oppslag i Romerikes Blad 25. november går lederen i samferdselskomiteen i Akershus sterkt ut mot denne avgiften. Bare i 2010, med halv avgift, vil ekstrakostnadene til kollektivtilbudet i Akershus være på anslagsvis 15–18 mill. kr. For å dekke disse utgiftene må det kuttes i kollektivtilbudet. Finansministeren fra miljøpartiet SV tenkte neppe på slike kutt da avgiftene ble introdusert gjennom statsbudsjettet.

Geir Pollestad (Sp) [20:45:38]: I et statsbudsjett er det mye fokus på økte utgifter. Og økte utgifter er som regel godt nytt. I Senterpartiet gleder vi oss over svært mye i det

budsjettet som vi nå behandler. Bedre kommuneøkonomi er viktig for å sikre en bedre skole og bedre omsorgstjenester. Økt satsing på samferdsel er viktig for å få et mer effektivt vegnett og et bedre togtilbud. Senterpartiet og Regjeringen tar viktige rød-grønne steg i budsjettet.

Men noen økninger i budsjettet gir grunn til bekymring. Veksten i sykefraværet og andre trygdeytelser er svært bekymringsfull. En for stor vekst i trygdeutgiftene kan faktisk svekke tilliten og oppslutningen om vårt gode trygdesystem.

Budsjettet, Regjeringens oppjustering av sykepengeutbetalingene i 2009 og den pågående reforhandlingen av IA-avtalen har utløst en stor debatt om sykelønnsordningen. Jeg er glad for denne debatten, ikke minst fordi det er en saklig og god debatt om hvordan en kan beholde verdens beste sykelønnsordning og samtidig få redusert sykefraværet.

Senterpartiets mål er at en raskt skal oppnå en varig nedgang i sykefraværet, slik at vi i 2010 kanskje kan komme unna den 1 pst.-veksten i sykefraværet som det er lagt opp til i budsjettet og dermed slippe å komme i den situasjonen at vi må gjøre som vi har gjort i 2009, å oppjustere anslaget med over 3 milliarder kr.

Selv om det pågår en prosess mellom partene i arbeidslivet med å forhandle fram en ny IA-avtale, må også denne salen brukes til å diskutere nettopp denne viktige saken. For det er her regningen for manglende tiltak til syvende og sist havner.

I Senterpartiet har en følgende rammer for dette arbeidet: Alle nye forslag skal møtes med et åpent sinn. Derfor har vi f.eks. uttalt oss positivt til den svenske ordningen med standardisert sykemeldingsperiode. Vi må våge å se på andre lands innsats for å få ned sykefraværet, og det som virker, må vi ta inn i Norge.

Prinsippet om full lønn ved sykdom skal ligge til grunn. Vi lever i Senterpartiet godt med at IMF mener Norge har for lukrative velferdsordninger. Det norske problemet er at vi har et for høyt sykefravær; det norske problemet er ikke at vi har for gode velferdsordninger. Nedgang i sykefraværet skal ikke oppnås gjennom redusert yrkesdeltakelse og et hardere arbeidsliv. Også arbeidstakerne må bidra i denne prosessen.

Vi vil styrke virkemiddelbruken. Pliktaspektet for arbeidstakerne må styrkes.

Senterpartiet er videre åpne for at arbeidsgiver skal ta en større del av den regningen som kommer med langtidsfraværet. Men ved eventuelle endringer her er det viktig at særlig småbedriftenes spesielle behov vektlegges.

Vi må benytte oss av de gode eksemplene fra arbeidsplasser og bedrifter der en har lyktes med å redusere sykefraværet. Jeg tror den debatten som går nå, i seg selv kan bidra til å sette fokus på sykefraværet, og faktisk få det ned. Det er naivt å tro på det, men det er jo litt spesielt at en befolkning som blir friskere og friskere, skal være stadig mer syke.

For Senterpartiet er det å snu den negative trenden med vekst i både sykefravær og stadig flere på uføretrygd en av de største oppgavene framover.

Alle på jobb er jobb nr. 1. Det vil være et godt slagord

for den jobben som skal gjøres. Senterpartiet mener at i bunnen for den innsatsen må det ligge et solidarisk budsjett der en satser på sterke felles velferdsgoder. Det er et slikt budsjett Regjeringen nå har lagt fram.

Etter å ha fulgt debatten i dag, kan det virke som om noen av oss gruer seg til å stemme for dette budsjettet. Jeg må si at jeg gleder meg helhjertet til å stemme for Regjeringens forslag til budsjett for 2010.

Nikolai Astrup (H) [20:50:41]: Det gleder representanten Pollestad å stemme for dette budsjettet, og det skal glede meg å stemme imot.

Denne uken har statsministeren varslet at han faktisk ønsker å følge opp klimaforliket fra 2008, inngått mellom Regjeringen og tre av opposisjonspartiene. Det innebærer at han skal øke innblandingen av biodrivstoff i fossilt drivstoff i Norge.

Jeg skal overlate til andre å vurdere hvorfor det fikk såpass stor oppmerksomhet at statsministeren sier han akter å holde det han tidligere har lovet, men en innrømmelse til SV og Senterpartiet var det uansett ikke.

Da representanten Thorkildsen tidligere i dag forsøkte å fremstille det som om SV hadde fått gjennomslag for noe nytt og radikalt, var det derfor enten et forsøk på å lure seg selv eller et forsøk på å lure sine velgere. For et parti som etter eget utsagn ikke forstår sine egne forslag, er nok det første betydelig lettere enn det siste.

Biodiesलगiften er kontroversiell, og i proveny utgjør den en forsvinnende liten del av statsbudsjettet for 2010. Likevel er det riktig å bruke tid på den, også i denne salen.

Det er ikke mer enn tre måneder siden statsrådene Solheim og Brustad reiste til Norske Skogs anlegg på Follum for å lovprise utviklingen av ny biodiesलगteknologi basert på restavfall fra trevirkeindustrien. Det er heller ikke mange månedene siden miljøvernministeren, med sedvanlig beskjeden ordbruk, åpnet biodiesलगfabrikken Uniol i Fredrikstad.

Man bør kanskje slutte å la seg overraske over avstanden mellom ord og handling i Regjeringens miljøpolitikk, selv om mønsteret begynner å bli ganske tydelig. Men biodiesलगsaken handler om mer enn miljøpolitikk. Det handler om forutsigbare rammevilkår og om tilliten mellom Regjeringen og den delen av næringslivet som ønsker å satse på grønn teknologi- og industriutvikling. Det er dette som er kjernen i problemet.

Statsministeren har imidlertid noen gode argumenter for innføring av biodiesलगavgift. Det finnes neppe noen i denne sal som ikke erkjenner at biodiesलग også har problematiske sider. Det finnes enkelte typer biodrivstoff som overhodet ikke bør produseres. Vi er enige om at bærekraftskriterier er viktige og riktige, og det er fornuftig å vente med 5 pst. innblanding til de er på plass. Også det ligger i klimaforliket, og vi forventer selvsagt at Regjeringen følger det opp.

Høyre er dermed enig med statsministeren i at det er grunn til å være skeptisk til enkelte typer 1. generasjons biodrivstoff. Samtidig leser vi Darwin dit hen at det er vanskelig å unnfange annen generasjon hvis du har tatt livet av første generasjon.

Det er vel heller ingen i denne sal som forventer at biodrivstoff skal fritas for avgift for evig, men vi forventer stabile, forutsigbare rammevilkår for en spennende ny vekstindustri med utgangspunkt i norsk teknologi, råstoff, kompetanse og kapital.

Tillitsbruddet er nå et faktum, ikke bare mellom biodiesलगlaktørene og Regjeringen, men mellom alle som ønsker å satse på grønn teknologiutvikling og miljøvennlig industriutvikling.

Spørsmålet som nå tvinger seg frem, er om det vi har sett i år, er et varsel om at avgiftsfritaket for biler og busser som går på strøm, gass, hydrogen og bioetanol, fjernes allerede neste år. Hvilket signal er det egentlig Regjeringen ønsker å sende til næringsaktører og forbrukere som teller på knappene om de skal satse grønt og fremtidsrettet?

Hvilke kommuner vil gjøre som Oslo og kjøpe inn en ny serie med bioetanolbusser hvis det er usikkerhet om det allerede neste år vil være billigere å holde konvensjonelle diesलगbusser i drift?

Det er en mager trøst at regjeringspartiene har funnet 40 mill. kr ekstra til utvikling av ny miljøteknologi. Til sammen er det 140 mill. kr som skal spres tynt ut til alle som utvikler ny miljøteknologi. Høyre mener vi må gjøre langt mer dersom vi skal lykkes i å gjøre klimautfordringen til en mulighet og ikke bare et problem.

Norge har unike kompetanse- og teknologimiljøer, og vi har alle forutsetninger for å skape verdier gjennom utvikling og kommersialisering av ny, grønn miljøteknologi. For enkelte i denne sal som helst ser at miljøet reddes ved at vi dusjer kortere, skrur ned varmen hjemme og tar på kofte, er dette kanskje en uortodoks måte å redde miljøet på – men den virker.

Klimautfordringene vil kreve endringer, men det er bl.a. opp til oss om de endringene skal være slutten på noe godt eller starten på noe bedre.

Derfor har Høyre foreslått at miljøinvesteringer må bli en av hovedprioriteringene for bruk av oljepenger i årene fremover. Stoltenberg I-regjeringen la frem en handlingsregel der avkastningen av oljepengene skulle benyttes til å investere for fremtiden, spesielt i vekstfremmende tiltak som skattelette, kunnskap og infrastruktur. Det var en lur regel, forutsatt at Regjeringen hadde forholdt seg til den.

Høyre mener at miljø bør bli et fjerde område for oljepengebruk, og foreslår derfor å sette av 5 milliarder kr i et fond for miljøteknologi i 2010. Men 5 milliarder kr kan bare være en begynnelse på det som bør bli et betydelig fond i årene fremover.

Det vil imidlertid kreve at Regjeringen bruker mindre penger på kortsiktig forbruk i dag og lager større rom for investeringer som vil gi vekst og velferd i morgen.

Miljøvernministeren uttalte på P4 denne uken at politikerne hadde lavere miljøambisjoner enn næringslivet. Direktørene går foran, politikerne blir hengende etter, mente Solheim. I lys av denne ukens mest omtalte sak er det vel få som er uenig i denne beskrivelsen fra statsråden.

A k h t a r C h a u d h r y hadde her gjeninntatt presidentplassen.

Terje Aasland (A) [21:03:32]: I en tid da verden har opplevd et økonomisk tilbakeslag som har gjort millioner av arbeidstakere verden over arbeidsledige, i en tid da det forventes at arbeidsløsheten i eurosone vil ligge på over 10 pst., i en tid da Regjeringen for ti måneder siden la fram de kraftigste tiltakene for å avdempe veksten i arbeidsledighet på over 30 år, i en tid da lavkonjunktorene i de globale markedene kommer til å følges av lav inntjening og stor usikkerhet for mange næringer, i en tid da verden vil erfare at ledigheten som følge av den internasjonale lavkonjunktoren kommer til å være høy også i årene som kommer, har Regjeringen lagt fram et budsjett som er tilpasset dette forholdet.

Samtidig, i denne tid, har den politiske opposisjonen i Norge maktet å samle hele sin kraft for å markere sin avstand fra en liten andel av en enkeltstående avgift, den såkalte autodieselavgiften på biodiesel.

Hva kan så motivet være for denne samlende kraft? Aller mest handler det nok om å dekke over det faktum at opposisjonen ikke har funnet så mange angrepspunkter i statsbudsjettet på kjerneområdene for den norske velferden. Ja, selv de spede forsøkene på å karakterisere olje-engebruken som uansvarlig har druknet etter hvert som de fant ut at de måtte bruke like mye selv for å dekke inn sine egne budsjetter.

Regjeringen og regjeringspartiene har med sitt flertall siden 2005 lagt til rette for høy sysselsetting og lav ledighet. I hele denne perioden har ledigheten vært rekordlav og sysselsettingen rekordstor. Jeg vil understreke noe statsministeren sa tidligere i dag, fordi jeg synes det er viktig: Norge har gjennom finanskrisen hatt lavere ledighet og høyere sysselsetting enn hva som var tilfellet i hele perioden 2001–2005.

Lav ledighet, høy sysselsetting og god verdiskaping er grunnleggende viktig. Det er grunnlaget for velferd. I 2010 er det antatt at veksten i fastlandsøkonomien blir på 2 pst., mot en nedgang på 1 pst. i 2009. Til tross for dette er det anslått at ledigheten vil øke i 2010 til antatt 3,75 pst. I dag har vi en ledighet på 2,6 pst. Når ledigheten er beregnet til å kunne bli så høy som 3,75 pst., betyr dette at om lag 30 000 flere arbeidsføre mennesker vil gå uten arbeid. Dette understreker det faktum at finanskrisen fortsatt vil berøre oss. Det er dette forholdet og hensynet til at vi fortsatt skal ha høy sysselsetting og god verdiskaping som er førende for Arbeiderpartiets tilnærming til finanspolitikken.

Den spesielt gode situasjonen, hvor Norge er i en særstilling når det gjelder høy sysselsetting og lav ledighet, og hvor verdiskapingen er god, er ingen selvfølge. Det handler om kraftfulle, robuste bedrifter. Det handler om kunnskap og omstillingsevne. Men det handler også om virkningen av den økonomiske politikken som har vært ført de siste årene.

I en Fafo-rapport som kom tidligere i høst, pekes det nettopp på den norske samfunnsmodellen når man forklarer hvorfor konsekvensene av finanskrisen er blitt mindre i Norge enn i andre land. Statistikken viser også at fra 2005 til midten av 2009 er det skapt over ti ganger så mange jobber som i den foregående fireårsperioden, over 200 000

flere arbeidsplasser. Fire av fem nye jobber kom i privat næringsliv. Samlet sett er dette et uttrykk for at soliditeten og effektiviteten i norsk økonomi og norsk næringsliv er god. Det er et godt begrep på den innovative kraften i vårt samfunn.

Høy sysselsetting, lav ledighet og god verdiskaping er fundamentet for den finansinnstillingen som Stortinget i dag behandler. Derfor er autodieselavgiften på biodiesel blitt opposisjonens samlende kraft – ikke fordi et avgiftsfritak nødvendigvis er den beste måten å fremme framtidens biodieselproduksjon på. Nei, der tror jeg både innblandingsforhold og satsing på miljøteknologi er viktigere og mer riktig. Men det er selvfølgelig et forsøk på å fordekke et godt budsjett, som er tilpasset den tid vi befinner oss i, et budsjett for høy sysselsetting, lav ledighet og fortsatt høy verdiskaping i en tid som er mer krevende enn på lenge.

Gjermund Hagesæter (FrP) [21:08:26]: Framstegspartiet er opptekte av at Noreg skal bli eit endå betre land å bu og leve i enn det er i dag. Det er det som er grunnlaget for vår politikk. Vi ønskjer at den enkelte skal få ein betre, tryggare og meir innhaldsrik kvardag. Derfor er grunnleggjande velferdstenester i kommunane sjølvsagt ein viktig del av det. Vi ønskjer å få innført ei behovsstyrt, statleg finansiering av grunnleggjande velferdstenester i kommunane, der eit behov for f.eks. sjukeheims plass, heimesjukepleie, skuleplass osv. utløyser ei statleg finansiering. Det betyr at det ikkje blir noko skilje mellom å bu i ein fattig kommune og i ein rik kommune. Finansieringa av grunnleggjande velferdstenester skal vere sikra uansett.

Inntil vi får gjennomslag for det, må vi sjølvsagt ta utgangspunkt i dagens modell. Vi aukar overføringane til kommunane med ca. 4,2 milliardar kr. Det betyr meir til ressurskrevjande tenester. Det betyr ei styrking av investeringstilskotet til sjukeheims plassar, og det betyr ein auke i frie midlar, for å nemne noko.

Sjølv om regjeringspartia hevdar noko anna, er det altså lite som tyder på at vi får ein styrkt kommuneøkonomi i åra framover. Her har eg dagens Kommunal Rapport, og her står det at kommunane planlegg kutt i skule og omsorg. Rådmennene i kommunane hevdar at seks av ti kommunar får tøffare tider i 2010 i forhold til i 2009. Notodden kommune er ein av dei kommunane som slit mykje. Rådmannen i Notodden, Magnus Mathisen, er intervjuet. Det står i Kommunal Rapport:

«I budsjettforslaget foreslår han maks eiendoms-skatt og fjerning av bunnfradraget, redusert lærertett-het, å gjøre 54 sykehjemsplasser om til omsorgsboliger og å fjerne all støtte til idrettsanlegg og til den lokale flyplassen, som dermed blir nedlagt. Han vil gjen-nomgå skolestrukturen, fjerne betalt matpause og refor-handle lokalavtalen med lærerne, med sikte på å fjerne funksjonstillegg.»

Dette tyder altså ikkje på at kommunane opplever at kommuneøkonomien blir styrkt. Tvert imot er det mange rundt omkring i kommunane som opplever dette budsjettet som rein svelteføring av kommunane.

Framstegspartiet har foreslått ei styrking. For Notodden

kommune ville dette betydd i overkant av 10 mill. kr meir til kommunebudsjettet, til kommuneøkonomien. Sannsynlegvis ville ikkje det ha løyst alle utfordringar Notodden har, men det ville i alle fall ha betra situasjonen betydeleg. Det kan godt hende at dersom Notodden hadde fått 10 mill. kr ekstra, hadde ein sloppe å gjere om 54 sjukeheimplassar. Ein hadde kanskje sloppe å seie opp lærarar og å redusere tilbodet til elevane.

Ei anna utfordring i kommunesektoren er at vi har eit budsjetteringsregelverk, eit rekneskapsregelverk som dekkjer til den reelle økonomiske situasjonen kommunane har. I kommunane har ein ikkje avskrivning, men ein har avdrag som ein kostnad. I og med at kommunane ofte har veldig lange avdragsperiodar, betyr det at det som kjem fram i form av avdrag, ikkje tilsvare den verdiforringinga som reell avskrivning ville medført. Derfor er det ei viktig utfordring framover at vi får reelle rekneskapsregelverk, som viser kostnadene for forfallet, både på bygg og andre investeringar.

Det er viktig med meir pengar til kommunane. Sjølv sagt er det også andre grep som ein bør ta. Ein har 430 kommunar i dette landet. Det er på tide at ein aktivt går inn og ser på kommunestrukturen, og stimulerer til kommunesamanslåingar. Det er sjølv sagt også viktig at vi får styrkt konkurransen – intern og ekstern konkurranse – slik at vi får god utnytting av dei kommunale midlane.

Irene Johansen (A) [21:13:48]: Arbeiderpartiet har vært en drivkraft i oppbyggingen av velferdsstaten i etterkrigstiden og til slik vi kjenner den i dag som den nordiske samfunnsmodellen.

Grunnleggende for denne modellen og for Arbeiderpartiet er at fellesskapet tar et solidarisk ansvar for enkelte grunnleggende oppgaver i samfunnet og løser disse i fellesskap, som skole, eldreomsorg, helse- og sosialtjenester. Grunnleggende er også en ansvarlig økonomisk politikk og et samarbeid med partene i arbeidslivet. For Arbeiderpartiet er dette viktig for å nå våre mål for samfunnsutviklingen.

Husker vi tilbake til disse tider i fjor, så hadde vi en tverrpolitisk forståelse av finanskrisen og dens alvor i forhold til kollapsen i finansmarkedene, svikten i oppdrag i spesielt bygg- og anleggsbransjen og faren for oppsigelser og stor arbeidsledighet. I den dramatiske situasjonen har det vært riktig å bruke mer av oljeinntektene og legge finanspolitikken kraftig om i ekspansiv retning. Det mente også opposisjonen da. Den felles kriseforståelsen fra i fjor er viktig å holde fast ved også i tiden framover. Finanskrisen er ikke avblåst. Selv om situasjonen ser bedre ut i Norge enn i mange andre land, og utsiktene for norsk økonomi i 2010 ser bedre ut enn lagt til grunn tidligere, er usikkerheten stor. Arbeidsledigheten forventes å øke neste år, og lav vekst og økende ledighet er grunnen til at Regjeringen har lagt opp til et svakt ekspansivt budsjett for 2010.

Handlingsregelen skal sikre en forsvarlig bruk av oljeinntektene, over tid anslått til 4 pst. av kapitalen i oljefondet. Det betyr ikke at vi hvert enkelt år skal bruke nøyaktig 4 pst. Tvert imot er det helt siden handlingsregelen

ble laget sagt at oljeinntekten skal brukes for å jevne ut svingningene i økonomien. Det er dette Regjeringen har gjort de siste årene, og foreslår å gjøre også for neste år.

Bruken av oljeinntekter er nå kommet opp på et høyt nivå. Regjeringen har derfor varslet at av hensyn til bl.a. konkurranseutsatt sektor må budsjettene framover bringes tilbake til 4 pst.-banen, etter hvert som utsiktene bedres og veksten i norsk økonomi tar seg opp. Dette er et viktig signal om framtidig politikk fra den rød-grønne regjeringen, og som også ble understreket i valgkampen.

Vi vil føre en politikk framover som både legger grunnlaget for å forsterke og forbedre velferdsstaten, og som holder folk i arbeid. Dette er utfordringer som Regjeringen legger grunnlaget for i statsbudsjettet for 2010, og som varsles i årene framover, bl.a. i finansministerens innlegg her i dag.

Det påstås at verdiene forandrer seg i samfunnet, og at folk er mer opptatt av egne behov, ulikhet, mangfold, frie valg og betalingsvilje enn av likhet. Jeg er ikke så sikker på at det er riktig. Folk flest har skjont at de sosialdemokratiske verdiene ikke betyr likhet uten hensyn til enkeltmennesket. De har skjont at vi er opptatt av at alle skal ha reell valgfrihet, ikke bare de få som har råd, at vi vil gi alle like muligheter til å utvikle seg og leve det liv de selv ønsker, gjennom en rettferdig og solidarisk fordeling.

Et flertall av folket ønsker en sosialdemokratisk samfunnsutvikling, basert på de sosialdemokratiske verdiene. Valgresultatet i høst understreket dette. Flertallet i befolkningen gav Arbeiderpartiet, SV og Senterpartiet mandat til å fortsette den rød-grønne regjeringen – en regjering som skaper forutsigbarhet og langsiktighet i politikken, og som står for en annen samfunnsutvikling enn den høyrepartiene står for. Folk ønsker forutsigbarhet og trygghet i en turbulent tid med finanskriser, klimakriser og matvarekriser. Folk ønsker forutsigbarhet og trygghet for arbeid og det offentlige tjenestetilbudet. Det var det vi gikk til valg på, og det er det vi gjennomfører i det statsbudsjettet som skal vedtas her i dag.

Jeg tror folk flest i dag er glad for det valget de gjorde i høst. Det er svært vanskelig å få øye på hvilken alternativ samfunnsutvikling en høyredominert regjering ville stått for her i dag, hvis man ser på de alternative forslagene til statsbudsjett som foreligger. Forslagene spriker i alle retninger, akkurat som lovnadene under valgkampen.

Harald T. Nesvik (FrP) [21:18:38]: Vi nærmer oss snart ni og en halv time ut i debatten. Her har det vært veldig mange gode innlegg, interessante innlegg, og ikke minst har det vært relativt mange bortforklaringer for hvorfor man stemmer som man gjør. Det første som slo meg da jeg hørte representanten Lundteigens innlegg her i dag, var at representanten nå har måttet bytte ut ønskevise, som han har hatt med seg enkelte ganger i denne sal, og selv fått smake spanskkrøret for at han skal stemme riktig på slutten av debatten i dag.

Her er det sagt svært mye i den såkalte biodieselsaken, og jeg skal komme inn på den i slutten av mitt innlegg.

Jeg ønsker å sette søkelys på noe som er en fullstendig mangelvare i budsjettet. Vi har i en årrekke snakket

om viktigheten av både å fornye og modernisere offentlig sektor. Vi har snakket om viktigheten av å forenkle, slik at små og mellomstore bedrifter får en lettere og bedre hverdag, at de slipper å bruke for mye tid på å sende inn en rekke skjema. Et positivt bidrag som har vært gjort, er jo Altinn-systemet, men så er spørsmålet: Hvorfor har det nå stoppet opp? I dette budsjettet finnes det svært få spor igjen av det som nettopp går på forenkling og tilrettelegging, slik at de små og mellomstore bedriftene, som er selve bærebjelken i det norske systemet, skal få en lettere og bedre hverdag for å kunne skape verdier. Det er trist at man ikke følger opp dette, og jeg forventer at Regjeringen ved neste korsvei i hvert fall sørger for å gripe fatt i disse tingene igjen. Hvis ikke vil en rekke andre bedrifter også få merke finanskrisen på en annen måte enn man nå gjør.

Så er jeg glad for at også regjeringspartiene sier at finanskrisen ikke er over. Mange har nærmest ikke fått føling med krisen. Noen står med begge beina plantet i den, mens andre ser at dette kommer til å ramme dem skikkelig tøft – da snakker jeg om verfts-næringen og annen eksportrettet industri. Jeg forventer at man raskt kommer tilbake med tiltak, for det budsjettet som ligger her i dag, ivaretar ikke de problemene som disse næringene kommer til å møte. Man gir allerede i dag uttrykk for at det er vanskelig å få finansiering. Det er vanskelig å få på plass de løsningsene som de har behov for, for å kunne løse problemene når ordretørken slår inn for fullt.

Jeg vil gripe fatt i biodieselsaken fra et bedriftsøkonomisk synspunkt for å illustrere at også staten som eier, og staten som yter av lån, gir veldig rare signal. Jeg vil da nevne følgende: Staten eier 43,5 pst. i Cermaq, og Cermaq eier så igjen 13 pst. i Uniol. Innovasjon Norge har som statens virkemiddelapparat gitt 5 mill. kr i direktetøtte til Uniol. Så har de i tillegg gitt 15 mill. kr i landsdekkende innovasjonslån, og på toppen av det har man gitt 30 mill. kr i lavrisikolån.

Ja, det stopper ikke der. Nå viser det seg også at DnB NOR, der staten er en av hovedeierne, med 34 pst., er en av hovedlångiverne til den samme bedriften som vi kan oppleve, som følge av det vedtaket i budsjettet som fattes her i dag, at kanskje må legges ned etter fem måneders drift.

Da må dette være den dyreste snorklippingen Erik Solheim noen gang har gjort. Det har bare tatt fem måneder fra denne bedriften ble åpnet, og til den muligens – men la oss håpe det ikke skjer – må permittere sine ansatte og stenge dørene. Dette er et alvorlig signal til dem som faktisk trodde på staten, når staten gjennom sine ordninger er inne for å garantere for bedrifter, for å gi lån og for å sørge for at de ansatte har trygge arbeidsplasser. Dette er et svært dårlig signal fra staten, og det undrer meg at Senterpartiet og SV har latt seg piske av spanskrøret.

Ingalill Olsen (A) [21:24:02]: Jeg vil konsentrere meg om kommuneøkonomien i mitt innlegg i denne finansdebatten, men før jeg gjør det, har kveldens debatt avstedkommet følgende presisering fra en fersk stortingsrepresentant:

Jeg vil ha meg frabedt at Fremskrittspartiets Siv Jensen framstiller posisjonens representanter som stemmekveg som er tvunget til å stemme for statsbudsjettet, inklusiv biodiesel. Kveldens debatt kan karakteriseres som en øvelse i tunnelsyn, hvor opposisjonen knapt har befattet seg med annet enn biodiesel. Det er forunderlig å observere, ikke minst når statsbudsjettet er på utrolige 1 000 milliarder kr. Kommunesektorens samlede inntekter vil i 2010 være på 333 milliarder kr. Svært mye av nasjonens midler går til denne viktige sektoren som produserer tjenester for oss alle.

Den rød-grønne regjeringen har håndtert finanskrisen på en forbilledlig måte. Det kan man se når man sammenlikner Norge med andre sammenliknbare land. Våre finansielle ressurser har selvfølgelig spilt en rolle, men innretning, timing og styring er det som har gitt de gode resultatene. Kommunesektoren har vært en del av denne innretningen. Gjennom ekstraordinære midler og tiltakspakker har vi fått gjort mye vedlikeholdsarbeid på kommunale bygg. Vi har fått forbedret en del kommunale bygg, og satsingen førte til styrking av sysselsettingen i byggebransjen, som var svært hardt rammet av nedgangskonjunktorene. Vi har altså fått en dobbel effekt: Bedre vedlikeholdte offentlige bygg og flere i arbeid. Det er ikke sikkert skattelettelse, som enkelte parti sverger til, hadde gitt samme effekt.

Budsjettet for 2010 styrker kommunale sektor med 8 milliarder kr. Dette budsjettet, sammen med de fire forutgående år, har gitt og gir oss flere barnehageplasser, flere årsverk innen pleie og omsorg og flere stillinger innenfor barnevern samt at fylkesveiene styrkes med 1 milliard kr.

Vi står foran gjennomføringen av kanskje vår viktigste reform, Samhandlingsreformen. Budsjettet for 2010 inneholder 230 mill. kr til kommunene til arbeid med forebygging. Det er en start på et viktig arbeid.

Den økonomiske rystelsen den globale finansverdenen har vært gjennom, og Norges håndtering av den viser at Regjeringens handlingskompetanse knyttet seg til aktiv bruk av virkemidler, når det var nødvendig. Jeg føler meg sikker på, på vegne av kommunene, at den overordnede kommuneøkonomien også for 2010 er i trygge hender.

Regjeringen har satset offensivt i 2010. Det brukes mye oljepenger, men vi må etter hvert tilbake til 4 pst.-banen i handlingsregelen. Selv om det skal satses i kommunesektoren også framover, vil det kreve enda strammere prioriteringer blant lokalpolitikere. Den rød-grønne regjeringen har lovet satsing på bl.a. eldreomsorg gjennom sin lovnad om 12 000 nye sykehjemsplasser/omsorgsboliger innen 2015. Dette målet kan nås gjennom felles innsats fra regjering og de lokalpolitikere som skal gjennomføre dette i kommunene. Politikk er å prioritere det viktigste foran det som er mindre viktig.

Et annet felt, som gjelder oss alle, er økningen i sykefraværet. Det er en felles utfordring som krever felles innsats. Debatten den siste uken ser ut til å styre folk ned i skyttergravene igjen. Der må ingen av oss havne, selv om partiene har ulike politiske løsninger. Vi må kunne ha en debatt om årsaker og mulige tiltak – uten at det er et angrep på syke mennesker. Debatten må selvsagt også inn-

lemme arbeidslivets parter. Ingen ønsker økning i sykefraværet. Ingen av partene er tjent med at fraværet øker, verken individet, arbeidsplassen eller samfunnet.

Kommune-Norge har store behov, utfører et stort og respektfullt arbeid, har mye gjort, og jobben rettes mot vår viktigste ressurs, menneskene. Derfor blir dette arbeidet aldri ferdigstilt.

Sylvi Graham (H) [21:29:30]: Jeg siterer:

«For pengar kan ein få alt, heiter det. – Nei, ein kan ikkje det.» (...) «Pengar er langt ifrå det største gode, ikkje det næst største heller. Men dei er eit stort gode for den som brukar dei vitugt.»

Selv om disse ordene av Arne Garborg ikke ble skrevet til en finansdebatt i Stortinget, vil jeg påstå at de passer godt.

Forslaget til statsbudsjett for 2010 fra Regjeringen er forslag til anvendelse av det godet som det norske folks penger er. Høyres alternative budsjettforslag for 2010 er et forslag om å bruke pengene mer «vitugt».

Vi har grunn til å være stolte over det vi har fått til i Norge – stolte, men ikke fornøyde. For mens velstandsveksten for vanlige folk har vært formidabel de siste ti-årene og de aller fleste i Norge får mer i lommeboken, er det også flere som faller utenfor.

I fjor ble det 83 nye uføre hver dag. Ja, antallet som faller ut av arbeidslivet, øker med en skremmende styrke, uavhengig av konjunktorene. Det er selvfølgelig slik at mange skal og må ha trygd. Mange kan ikke jobbe. Men det er ingen hemmelighet at mange som både vil og kan bidra i arbeidslivet, ikke får sjansen.

Det kanskje verste er at flere og flere unge faller ut av, eller aldri kommer inn, på arbeidsmarkedet. Dette gjelder både friske unge og unge med nedsatt funksjonsevne. Mange av disse har først blitt sviktet av skolesystemet og så blitt loset inn i et massivt system hvor mange opplever at krav til innsats, tillit og respekt erstattes av ofte passive overføringer og resignasjon. Så sent som i dag kunne vi lese i VG om forskningsrapporten «Et liv jeg ikke valgte» fra Universitetet i Agder og Agderforskning, som handler om unge uføre fra fylkene Aust-Agder, Hedmark, Møre og Romsdal og Finnmark. Flere av disse unge menneskene er rett og slett sosialisert inn i rollen som syke. De fleste av oss har også hørt historien til Eivind Knutsen – i NRK senest i går – som da han fylte 18 år, fikk beskjed fra sitt lokale trygdekontor om at nå kunne han få sin uføretrygd. Han takket nei, jeg vil studere jus, svarte han. Eivind Knutsen er blind, og han er fremdeles ikke på trygd. Han er advokat.

Jeg kan ikke tenke meg noe mindre verdig enn et system hvor vi tror jobben er gjort bare flest mulig får en månedlig sjekk i posten fra det offentlige. Et slikt klientsamfunn er det stikk motsatte av et ekte velferdssamfunn.

Ved siden av en stigende arbeidsledighet står et stort antall arbeidssøkende mennesker med nedsatt funksjonsevne, yrkeshemmede, utenfor arbeidslivet. Høyre har i flere år vært bekymret for tendensen hvor prioriteringen av yrkeshemmede sakker akterut. I forslaget til statsbudsjett anslås det at det vil være 92 000 mennesker som ven-

ter på tiltak. På spørsmål fra Høyre svarer departementet at antallet ventedager for en yrkeshemmet som ønsker tiltaksplass, har økt med 50 på ett år. Dette er for dårlig!

Attføringsbedriftene viser til at de kan sette i gang flere tiltaksplasser dersom myndighetene ønsker det. Høyre ønsker dette. I vårt alternative statsbudsjett velger vi derfor å øke antallet tiltaksplasser for yrkeshemmede innenfor rammen av arbeidsmarkedstiltak med 3 000 plasser i 2010.

Langtidssykefraværet er en annen rekrutteringspost til varig utenforskap. Høyre er svært glad for at statsministeren nå har tatt til orde for at noe må gjøres med langtidssykefraværet. Høyre mener at det her er viktig å få til noe sammen. Vi må begynne med å ta debatten om hvordan vi skal få det til, uten at vi går i skyttergravene. Milliardene dette koster, er ikke den viktigste grunnen. De menneskelige kostnadene er store. Derfor haster det å gjøre noe med det. Det handler om livskvalitet.

Vi kan måle kostnadene i kroner og øre. Det står svart på hvitt at summen av alle ytelsene til mennesker som i en eller annen form står utenfor arbeidslivet, er på til sammen 147 milliarder kr.

I et land med flere leger, sykepleiere og sykesenger pr. innbygger enn i nær sagt noe annet blir vi, hvis vi skal måle det etter utgiftene til sykefravær og trygder, stadig sykere. Og det skjer i det landet i verden som, ved siden av USA, bruker mest på helse.

Høyre vil gå fra prat til praksis. Vi har derfor i vårt alternative budsjett foreslått en rekke løsninger. Vi er sjarmert over at statsministeren har sett til og hentet inspirasjon fra Høyres søsterparti i Sverige, men vi vil gjerne få minne statsministeren om at det er kortere vei til Høyres Hus enn til Stockholm.

Gorm Kjernli (A) [21:34:25]: Jeg går ut fra at Høyre og Fremskrittspartiet har merket seg dagens leder i Dagens Næringsliv med overskriften «Pinlig opposisjon». Vanligvis slipper høyrekreftene billig unna i den avisen, men her får de virkelig gjennomgå.

Høyre og Fremskrittspartiet har i salen i dag prøvd å framstille sine budsjettforslag som mindre ekspansive enn Regjeringens forslag, Høyres minimale forskjell og Fremskrittspartiets i beste fall mindre – mer penger enn vanlig, med sine kreative forslag. Rundt rammen i budsjettet er det derfor stor konsensus, slik jeg ser det. Det er nesten så det er litt kjedelig, men jeg tolker det som bred enighet om Regjeringens pengebruk. Det er bra for oss, men det må være litt kjedelig for dem som prøver å framstille seg som en økonomisk opposisjon.

I altfor mange år har samferdselssektoren vært et nedprioritert område. Jeg sier ikke at fem rød-grønne budsjetter har skapt bare velstand i Samferdsels-Norge, men de «krøtterstiene» som representanten Hoksrud viste til i sitt innlegg tidligere i dag, er nok langt utenfor det som kan sies å være virkeligheten. Sammenlignet med hva tidligere regjeringer har fått til, har denne regjeringen gitt samferdsel et kjempeløft. Vi overoppfylte rammene i Nasjonal transportplan i forrige periode. Vi fikk fram en ny, svært ambisiøs nasjonal transportplan for sommeren, med

100 milliarder kr mer over neste tiårsperiode. Med budsjettforslaget for neste år er vi godt i gang med å fase inn planrammen for de neste fire årene. Jeg tror opposisjonen gjør lurt i ikke å forskuttere vår oppfyllelse av rammene i Nasjonal transportplan, slik de har prøvd å gjøre tidligere i dag.

Arbeiderpartiet, SV og Senterpartiet viser at vi satser på samferdsel. En økning på 34 pst. sammenlignet med i fjor til veiinvesteringer og en økning på 14 pst. til jernbaneformål taler for seg selv. Vi skal dømmes på hva vi gjør i posisjon, og her leverer vi. Jeg forventer ikke at opposisjonen skal hylle Regjeringens satsing på samferdsel. Det ville være dårlig opposisjonspolitik. Men en anerkjennelse av det løftet vi er i ferd med å gi, kunne vært greit, selv om det ville vært en innrømmelse av egne manglende resultater da de selv satt med makt.

Jeg vil spesielt framheve satsingen på jernbane. De som sier at dagens jernbane ikke holder mål, har rett, men det kommer jo av tiår med forsømmelse fra skiftende regjeringer. Denne utviklingen er vi i ferd med å snu. Vi har satsset på jernbane – en rekordhøy satsing – og vi må satse enda mer i årene som kommer. Vi må ha mer gods og persontransport over på bane. En tredjedel av våre klimagassutslipp kommer fra transportsektoren. Det beste vi kan gjøre for å få ned utslippene, er å få mer transport over på klimavennlig jernbane.

Høy sysselsetting og lav ledighet er bærebjelken i Arbeiderpartiets politikk. Den satsingen vi har hatt på samferdsel de siste årene, har bidratt til dette. Bygging av bane og vei og vedlikehold har vært med på å holde sysselsettingen oppe i en bransje som rammes hardest når økonomien går dårlig. Jeg vil framheve viktigheten av å opprettholde trykket på samferdsel i årene som kommer, ikke bare i et framkommelighets- og miljøperspektiv, men også i et sysselsettingsperspektiv, ved bygging av både vei og bane, men også fordi næringslivet peker på samferdsel som et av de viktigste rammevilkårene.

Så har jeg i det offentlige ordskiftet etter at budsjettet ble lagt fram, merket meg at lederen i transportkomiteen, fra Kristelig Folkeparti, har vært høyt på banen når det gjelder veibevilgningene i Norge. Med det jeg pleier å kalle fremskrittspartiretorikk, har han raljert over standarden på norske veier og snakket om alt hva det såkalte miljøpartiet Kristelig Folkeparti ønsker å bygge av firefelts motorvei. Det er verdt å minne Hareide om at han selv var en del av en regjering som brukte langt mindre penger på samferdsel enn det vi gjør nå.

Og hva er Kristelig Folkepartis svar når det kommer til konkret handling? Jo, de ønsker å øke investeringene til veier med 1 pst. mer enn Regjeringen. Hvordan den prosenten skal få oss til himmelen, vekk fra det man nærmest beskriver som det andre stedet lenger ned, må man nok minst være KrF-er for å skjønne.

Det forslaget til statsbudsjett vi i kveld kommer til å vedta, vil være et godt budsjett for mer kunnskap, for et bedre miljø og for en offensiv samferdselspolitikk. Regjeringen øker bevilgningene på alle områder. At debattens gjennomgangstema i dag stort sett har dreid seg om 180 mill. kr i avgift på biodiesel, tolker jeg slik at res-

ten av budsjettforslaget er det vanskelig for opposisjonen å rette særlig skyts mot, rett og slett fordi det på område etter område er et godt budsjett.

Jan Arild Ellingsen (FrP) [21:39:42]: Jeg skal hjelpe forrige taler i gang, jeg skal snakke om Forsvaret. Hvis han trodde at alt det andre var så bra, skal jeg snakke litt om Forsvaret, for jeg tror ikke at Forsvarets ve og vel er spesielt godt ivaretatt med det budsjettet som foreligger nå.

Det jeg kanskje savner aller mest, er at noen diskuterer Forsvaret. I dag har man altså brukt store deler av dagen til å diskutere avgift på biodiesel. Det er mulig at det er viktig, men jeg tror, med respekt å melde, at det finnes andre ting som er kanskje minst like viktige, om man er i opposisjon, eller om man er i posisjon.

Det er slik at vi i Norge ofte liker å reise ut og vise at vi er en fredselkende og fredsbærende nasjon. Vi ønsker å fronte demokrati, menneskerettigheter, like vilkår for kvinner og menn og barns oppvekstvilkår. Det gjør vi, og vi tar det på en måte for gitt at det er slik hjemme hos oss selv også. Og da tar vi Forsvaret for gitt, for Forsvaret er en premissleverandør for den velferden vi har, og for det fundamentet den norske staten er bygd på – på samme måte som justissektoren er det. Justissektoren er den andre av de to tunge pilarene som har med rettsstaten og rettsstatsprinsippene å gjøre.

Jeg er bekymret for situasjonen til det norske forsvarret. Jeg mener det ikke blir fokusert nok på – det er ikke «sexy» nok å snakke om Forsvaret. I den grad vi diskuterer forsvar, diskuterer vi situasjonen rundt engasjementet vårt i Afghanistan. Jeg har all respekt for det, for det er viktig, men det er altså slik at vi også er avhengig av et forsvar på hjemmebane.

Man har gjennom høringer som komiteen har hatt, fått fokusering på at det er store omstillinger og store investeringer. Det er korrekt, men en utfordring er: Hva gjør man i påvente av at man skal få nytt utstyr på plass? Jeg går ut fra at for en person som ønsker å kjøpe seg ny bolig, ville det være ekstremt dumt å selge den boligen man bor i, før man har kjøpt noe annet. Da står du på bar bakke. Jeg skal ikke si at Forsvaret står på bar bakke, men at de har noen utfordringer, er hevet over enhver tvil. Jeg mener at investeringene i fregattene er bra, fordi det har med en del av nordområdestrategien å gjøre. Men det forutsetter at vi har mannskaper til å bekle dette. Jeg synes det er bra at man har bestilt – og sågar begynt å betale på – nye helikoptre til fregattene, men det hadde jo vært interessant om vi kunne få dem! De skulle altså vært levert i 2005. Nå snakker vi om 2010, vi snakker om 2011, og vi snakker om 2012. Det er mulig at dette er godt nok for Regjeringen, men det er iallfall ikke godt nok for oss. Jeg mener at her burde man ha gjort grep, og tatt mer kontroll over det.

Likeledes skal vi altså på litt sikt kjøpe nye jagerfly. Jeg håper at forsvarsministeren og finansministeren, som jeg ser er her, kan forsikre Stortinget om at man skal opprettholde en framdriftsplan som er bedre enn den vi har når det gjelder nye helikoptre til fregattene. Og det hadde vært

fristende å dra opp debatten om redningshelikoptre og et vedtak som ble gjort her 16. mai 2002. Nå snakker Regjeringen om at man skal fly Sea King fram til 2020. Med all respekt: Det er altså 18 år etterpå. Det er mulig at noen vil si at det er tøft og bra. Jeg synes det er forholdsvis dårlig, med respekt å melde.

Så litt om Afghanistan. Av og til skjer det at også vi mister noen av våre som er der og gjør en jobb. Da blir det ofte en stor debatt om det er lurt å delta – om vi bør, om vi kan, og om vi skal delta. Mitt svar på det er umiddelbart ja. Og jeg mener at alle de som er ute på utenlandsoppdrag, fortjener all mulig honnør og støtte fra det politiske miljøet, fordi det vil være med og gi dem status. Hvis ingen nasjoner ønsker å bry seg i et land som Afghanistan, hvor Taliban på en måte herjer og terroriserer sin egen befolkning, hvor de angriper oss, hvor de nekter jenter å gå på skole, hvor kvinner blir undertrykt, hvis ikke vi skal stå oppreist og slåss for det, hvem skal da gjøre det? Hvor var vi fra 1940 til 1945, da det kom folk fra Canada til Norge, da det kom folk fra USA hit – som døde her som en del av frihetskampen vår og i resten av Europa? Det finnes utenlandske soldater som ligger begravd her i landet, som gav sine liv på et helt annet sted enn i sitt hjemland, fordi det var påkrevd, og fordi man så det som nødvendig.

Jeg mener at dette helt klart er overførbart til engasjementet vårt i Afghanistan. Jeg er helt sikker på at vi med kvaliteten på de norske styrkene og de andre internasjonale bidragene faktisk kan oppnå det vi ønsker oss, nemlig et stabilt Afghanistan, hvor jenter får lov til å gå på skole, og hvor kvinner får en ny posisjon. Men da må verdenssamfunnet tørre å stå oppreist for de verdiene som vi tar for gitt i det daglige. Hvis ikke kommer også vi til å vise at vi ikke står oppreist for det vi selv tror på. Den eneste vinneren som da vil være igjen, er de vi kjempet imot, og som vil komme nærmere oss, nemlig terroristorganisasjoner som Taliban. Det – med det norske forsvar – har vi slett ikke råd til.

Gunvor Eldegard (A) [21:45:08]: Me handsamar i dag eit budsjett for arbeid til alle. Det er hovudmålet vårt.

Budsjettet for 2010 er eit godt grunnlag for oppgang i norsk økonomi framover. Budsjettet legg til rette for auka verdiskaping i heile landet. Innsatsen på forskning og innovasjon vert styrkt. I tillegg styrkjer me innsatsen på mange ordningar for næringslivet.

Noreg har klart lågare arbeidsløyse enn dei fleste andre land. Dette er fordi me har hatt moglegheit til å setja inn motkonjunkturpolitikk i den verste finanskrisa sidan 1930-talet. Prognosane for neste år tilseier at talet på arbeidslause framleis vil auka. Da må me ha ei regjering som er villig til å setja inn tiltak for å motverka dette.

Men det er heilt klart at når situasjonen i norsk økonomi vert betre, må tiltaka trappast ned. Renta er no historisk låg, men Noregs Bank har signalisert gradvis oppgang. Bruken av oljepengar må bringast tilbake mot 4 pst.-bana.

Det er trist å konstatera at nedgangen i sysselsetjinga har vore sterkast for personar under 25 år. Det er stor sløsing med ungdomen vår dersom dei vert sende ut i arbeidsløyse. Me treng faktisk kvar einaste ungdom inn i arbeids-

livet når me veit om dei store demografiske utfordringane som me står overfor. Difor må me satsa på arbeidsmarknadstiltak, som i budsjettet er auka med 3 000. Me må satsa på garantiordningar for ungdom, tilpassa tilbod for fag- og yrkesopplæring for dei arbeidssøklarane som ikkje har fullført vidaregåande, og fleire tiltaksplassar med tidsubstemt lønstilskot, fordi vårt øvste mål er arbeid til alle, og at dei som fell utanfor, skal ha eit tilbod.

I krisetider må me satsa både på nyskaping og innovasjon og arbeidsmarknadstiltak. Det er ikkje alltid slik at eit menneske som mistar jobben sin, f.eks. på Vestlandet, fort kan gå over i ei ny stilling ein annan plass. Difor må me kontinuerleg jobba med omstilling, tiltak og nyskaping.

Så må me i tillegg ha eit heilskapleg budsjett. Difor satsar me på velferd, på sjukehus, på bistand, på miljø. Det kan kanskje ikkje vera like lett for opposisjonen, som skal prøva å innfri store skattekutt som dei har lova, samstundes som dei skal få til eit heilskapleg budsjett.

Me ser det i Framstegspartiet sitt budsjett. Dei kuttar 8,2 milliardar kr på arbeids- og sosialkomiteen sitt budsjett utan at dei har sagt noko om kvar det skal kuttast. Kvalifiseringsprogrammet er nærmast radert ut, men utan at dei seier korleis dei skal få desse menneska ut att i arbeidslivet. Som vanleg kuttar dei over halvparten av jordbruksstøtta – 6,3 milliardar kr i år – på ein allereie inngått avtale. Dei skal fjerna bomstasjonane utan å gjera greie for budsjettverknadene av det. I tillegg skryter dei av at dei brukar mindre pengar enn Regjeringa, men inndekkinga samsvarar ikkje med god budsjetteringspraksis. Det hadde kanskje ikkje vore gjennomførbart i eit reelt statsbudsjett.

Høgre brukar òg noko av det same, f.eks. 2 milliardar kr i kutt på jordbruket, det er litt mindre enn Framstegspartiet, men likevel pengar frå ein allereie inngått avtale, og skattelette til dei som har mest frå før. – Ikkje noko nytt, med andre ord, men dei må bruka bistandsmidlane for å dekkja det inn! Det er å ta frå verdas fattigaste for å gje til dei som har mest frå før.

Heldigvis er det den raud-grøne regjeringa sitt budsjett som skal vedtakast her i kveld – eit budsjett som er heilskapleg, som har ein god fordelingsprofil, som satsar på verdiskaping, og som òg tek vare på dei som fell utanfor.

Solveig Horne (FrP) [21:49:29]: Saken om biodiesel har dominert debatten her i dag. En stund var jeg faktisk inne på tanken om jeg skulle holde et innlegg om den viktigste bærebjelken i samfunnet vårt, som er familien, sett fra et biodieselperspektiv.

Men spøk til side. Vi må ikke glemme at vi i dag debatterer og skal stemme over en av de viktigste sakene vi behandler i løpet av et år, nemlig neste års statsbudsjett – statsbudsjettet som vil få konsekvenser for hver enkelt av oss, og som vil påvirke hver enkelt familie.

Aldri har det blitt brukt så mye penger i et statsbudsjett som neste år. Ikke ett ord har vi hørt fra de rød-grønne om at slik bruk av oljepenger vil tilsi at oljefondet blir tomt, at det er et luftslott, eller at det er monopoldpenger vi bruker. Ikke én representant fra de rød-grønne har vært kritisk.

Vi hadde statsministeren som skrøt budsjettet opp i skyene, og avsluttet innlegget sitt med å si at dette bud-

sjettet er «for arbeid, for velferd og for bærekraft». Jeg vil påstå at selv om Regjeringen bruker aldri så mye penger, blir det ikke noe mer arbeid, velferd eller bærekraft, for hele innretningen og profilen på Regjeringens budsjett går i feil retning.

Regjeringens pengebruk gjør ikke nok for å trygge arbeidsplasser. Den gjør ikke nok for velferden når vi ser at forskjellene ute blant folk og fattigdommen fremdeles er der, og den gjør ikke nok for bærekraften, som for Fremskrittspartiet er familien i samfunnet.

En investering i framtiden er en investering i familien. God familiepolitikk er utrolig viktig for hele velferdsstaten, og det har ikke denne regjeringen tatt inn over seg. Hver enkelt av oss lever i en form for familie, og hver enkelt liten eller stor familie er en liten bedrift som trenger gode og forutsigbare rammebetingelser i hverdagen. Familien er et naturlig, verdifullt og grunnleggende element, som utgjør en viktig ramme for barnas oppvekst og framtid. Da er den enkelte lille eller store familie viktig, at mor og far har trygge arbeidsplasser, at hver enkelt familie får beholde mer av sin egen inntekt hver måned, at ikke renten går opp, at ikke bensinen eller dieselen blir dyrere, at ikke strømprisene stiger, at de har tilgang på barnehager, at skolen er trygg og god, at de har fritidsaktiviteter, og at de har trygge veier og ikke må bruke hele lønnen sin på bompenger, i tillegg til skatt og avgifter. – Alt dette henger sammen. Slike dagligdage ting er det som er viktig for hver enkelt av oss: Hvor mye har vi å rutte med, og hvordan innretter vi hverdagen vår?

For en gangs skyld skal jeg skryte av media som hvert år klarer å fokusere på hva statsbudsjettet betyr for både deg og meg, hva det betyr for hver enkelt av oss. Hva betyr en renteøkning for lommeboka vår, og hva betyr økte avgifter for oss.

Fremskrittspartiet mener familien i langt større grad enn i dag må få beholde mer av sin egen inntekt og selv kunne tilpasse og organisere hverdagen sin ut fra den enkelte families behov. Det må være valgfrihet, handlingsrom og rettferdighet. Det er ikke tilfellet i dag, og dette er en satsing på familien og på framtiden.

Fremskrittspartiets budsjett har tatt familien på alvor. Med Fremskrittspartiets skatteopplegg vil en familie få mye mindre skatt, og det igjen gir mer å rutte med hver måned for den enkelte.

De vil få økt barnetrygd, som det er en skam at Regjeringene ikke har klart å prisjustere de siste 13 årene. De vil slippe å betale bompenger og høye avgifter. De får rett og slett beholde mer av sine egne penger. De får tilbake friheten over sin egen hverdag og familie.

Dagens regjering har de siste årene latt det offentlige ta over flere og flere oppgaver istedenfor å styrke familiens stilling, og det er jeg redd for at vi kommer til å se mer av de neste fire årene.

Fremskrittspartiet mener at dersom det føres en aktiv og riktig familiepolitikk, vil dette gi betydelig samfunnsgevinst både på kort og lang sikt. Det er svært viktig at vi gir familiene en betydelig frihet over hverdagen, mulighet for valgfrihet og råderett over egen familiesituasjon.

Fremskrittspartiet vil også advare mot å svekke foreld-

renes rolle i forhold til barnet. Det offentlige kan aldri fullt ut erstatte foreldrene når det gjelder å skape trygge rammer og tilhørighet for det enkelte barn. Det offentlige kan ikke gå inn og overprøve den enkelte familie når det gjelder permisjoner, og skyld på at vi må få plass likestilling fordi andre ikke erkjenner at far må ha sin rett ved samlivsbrudd. Igjen er dette overprøving fra staten overfor den enkelte families frihet.

Det begynner å bli sent på kveld, og biodiesel har som sagt dominert dagens debatt. Men jeg har lyst til å minne regjeringspartiene om at kveldens vedtak – hvis de ikke stemmer på opposisjonens forslag – vil medføre at bl.a. ved Uniol eller på andre arbeidsplasser må folk sies opp. Dette er igjen enten en pappa eller mamma som mister sin arbeidsplass. Dette vedtaket vil få konsekvenser for deres hverdag og familielivet.

Eirin Kristin Sund (A) [21:54:36]: Budsjettet for 2010 inneholder en rekke gode saker for å trygge og videreutvikle fellesskapet. Det er et budsjett som vil gi folk en bedre hverdag og større sikkerhet for arbeidsplassen sin og for hus og heim.

Jeg tror kanskje det kan være på sin plass at vi minner hverandre på at vi i dag debatterer og behandler bruk av den nette sum av nesten 1 000 milliarder kr – nesten 1 000 milliarder kr – noe jeg tror at de som har hørt denne debatten i dag, ikke har fått med seg. Det er i så fall ikke tilhørernes feil.

Vi lever i en verden der vi har hatt og fremdeles har den største finanskrisen i manns minne, der millioner har blitt arbeidsløse, der millioner går sultne til sengs og har mistet hus og heim. Også her til lands har folk merket det på kroppen. Vi har klart oss gjennom dette bedre enn de aller fleste, men finanskrisen og faren er ikke over. Det krever gode politiske løsninger, og det er det flertallet skal stemme for i dag, gode rød-grønne løsninger for helheten.

Om noen få dager samles verdens ledere i København med ambisjoner om å ta nye steg i riktig retning for at verdens barn og kommende barn skal få leve sine liv på denne kloden med minst like stor livskvalitet som det vi gjør i dag.

Norge er et lite land i mange sammenhenger, men i klimasaken har denne regjeringen med statsminister Stoltenberg i spissen tatt en global lederrolle, og det er jeg stolt over. Bærekraftig utvikling innebærer å ivareta nåværende generasjoners behov uten å undergrave mulighetene for kommende generasjoner.

FN slår fast at hovedutfordringen for en slik utvikling er den formidable internasjonale fattigdommen, reduksjon i det biologiske mangfoldet, menneskeskapt klimaendring og spredning av miljøgifter. For å takle miljø- og fattigdomsutfordringene må miljøbelastningene fra økonomisk aktivitet reduseres.

Regjeringen bidrar aktivt i arbeidet med å få på plass en ambisiøs internasjonal avtale i København som omfatter så mange land og sektorer som mulig. Da er 2-gradersmålet kjempeviktig for innretningen av avtalen. Avtalen bør også inkludere tiltak mot avskoging, samarbeid om teknologi og tilpassing til klimaendringene. En vesentlig del

av kostnadene skal bæres av industrilandene. Vi har pengene. Vi har den politiske viljen. Vi har menneskene. Vi trenger teknologien.

Jeg har stor tillit til kunnskapsmiljøene innenfor en rekke sektorer i Norge. Derfor brukes de store pengene på bred forskning for de smarte løsningene. Vi har gjort det før, flere ganger, og vi vil gjøre det igjen.

Våre klimaambisjoner gjenspeiler seg i det budsjettet vi nå har til behandling. På nær sagt alle områder er utfordringene knyttet til klimautslippene retningsgivende for hvordan neste års økonomiske aktivitet blir innrettet.

Vi ser det på hvordan omleggingen av bilavgiftene i en grønn retning blir videreført. Vi ser det på hvordan vår bistand blir rettet i en stadig mer miljøvennlig retning. Vi ser det på den kraftige opptrappingen Regjeringen har på både jernbane og annen kollektivtrafikk. Vi ser det på satsingen på fornybar energi gjennom Enova. Vi ser det også på Regjeringens milliardersatsing på karbonfangst og -lagring, CCS. På dette området satser vi milliarder, og vi er verdensledende. Dette er bare noen eksempler av mange.

Budsjettet for 2010 er et budsjett for et bedre globalt klima. Vår regjering har valgt å handle istedenfor å snakke. Vi setter handling foran ordrikdom. Dette skiller den rød-grønne regjeringen fra det borgerlige alternativet.

Så noen ord til slutt om den mye omtalte biodieselsaken. De fleste partier i denne sal er enige om å innføre avgifter på biodiesel på ett eller annet tidspunkt. Den store uenigheten knytter seg primært til tidspunktet for innføringen av biodrivstoff og ikke innføringen av avgiften i seg selv. Dette framkommer veldig tydelig av finansinnstillingen som vi behandler i dag.

Jeg for min del konstaterer at Regjeringen ved varslingen om opptrapping av omsetningspåbudet følger opp det brede klimaforliket som er inngått i dette hus med alle partier som erkjenner vår felles klimautfordring. Jeg konstaterer videre at som en følge av økningen av omsetningspåbudet vil bruken av biodrivstoff gå videre opp, ikke ned, som enkelte hevder, og ikke minst har vi satt av en stor pott med penger til utvikling av 2. generasjons biodrivstoff. Summen av disse tiltakene er altså mer bruk av miljøvennlig drivstoff i Norge.

Helt til slutt: Jeg er veldig glad for at tidligere finansminister Kristin Halvorsen på en glimrende måte oppklarte at statsminister Stoltenberg ikke kom med uriktige påstander eller feilinformerte Stortinget tidligere i dag om innholdet i klimaavtalen. Det er en avtale som er viktig for at vi skal oppnå det som er våre felles mål, alle vi som har skrevet under på klimaavtalen.

Presidenten: Presidenten gjør oppmerksom på at den reglementsmessige tiden for kveldsmøtet nettopp er omme, men foreslår at møtet fortsetter til dagens kart er ferdigbehandlet. – Det anses vedtatt.

Bent Høie (H) [22:00:43]: Under Stoltenberg II-regjeringen har antallet som venter på behandling ved våre sykehus og helseinstitusjoner, økt med over 60 000. Ventetiden øker for alle pasientgrupper, men den øker mest for de pasientgruppene som Stortinget har sagt skal priorite-

res, nemlig pasienter innenfor psykiatri og rus. Det er også disse pasientgruppene som opplever flest brudd på den behandlingsgarantien som Stortinget har gitt dem, nemlig at de skal ha en individuelt fastsatt tidsfrist som er basert på deres medisinske tilstand. Men om lag 20 pst. – eller én av fem – av disse pasientene innenfor det prioriterte området opplever altså ikke å få behandling innenfor den tiden.

Vi hadde først en helseminister som var mest opptatt av å administrere et helsevesen som en hadde overtatt. Så hadde vi en helseminister som drev med store visjoner. Nå har vi heldigvis fått en ny helseminister. Det gjenstår å se hvilke spor denne helseministeren vil sette etter seg, men det som til nå har vært svaret på utfordringene knyttet til ventelister og ventetid, har ikke vært overbevisende. Helseministerens svar, som bl.a. kom fram i hennes innlegg i Stortinget i dag, var at hun ville igangsette en kartlegging av hvem som ventet. Det er et ganske unødvendig arbeid. En kan gå inn på frittisykehusvalg.no og se hvor ventetiden er lengst. Da vil en ganske raskt få en relativt god oversikt over hvem som venter.

Under Bondevik II-regjeringen gikk ventetiden og sykehuskøene dramatisk ned. Våre fremste helseforskningsmiljøer var ganske entydige i forklaringen på dette. Pasientene fikk da de stod og ventet, muligheten til å velge å få behandling ved private sykehus og institusjoner for statens regning. Det førte til at ventetiden gikk ned, ventelistene ble kortere. Det samme redskapet er fullt ut til disposisjon også for denne regjeringen – hvis en ønsker det – men åpenbart er det virkemidlet et virkemiddel som en ikke ønsker å ta i bruk. En mener dermed at det er viktigere at alle står i samme kø, enn at køen blir mindre.

Foruten at dette er en politikk som har den konsekvens at syke mennesker forblir syke lenger enn det som er nødvendig, har det også den konsekvens at vi er i ferd med å få et klart todelt helsevesen. Det har på disse fire årene vært en økning i salget av private helseforsikringer på 130 pst. Flere og flere betaler seg ut av køen selv. Det betyr at aktiviteten i de private sykehusene er vel så god som den var for fire år siden.

Det verste er likevel at det er de pasientene som Stortinget har sagt skal prioriteres, som får et dårligere og dårligere tilbud. Over 4 300 av dem som i Norge i dag er rusmiddelavhengige, er motivert for å få behandling for å bli rusfrie, men de står i kø. I en slik situasjon opplevde vi at den forrige helseministeren foreslo at en del av disse heller burde få behandling med heroin, og så uttrykte han stor medfølelse med deres situasjon. Det var nesten ikke grenser for hvor godt han forstod hvor grusomt samfunnet hadde behandlet denne pasientgruppen. Men grensen for hans medfølelse kom klart fram i statsbudsjettet for i år, og den gikk ved 42 mill. kr. Det er ikke mange av disse som kommer til å få behandling med 42 mill. kr.

Er det ett område som dette stortinget bør bestemme seg for skal ha en forpliktende opptrappingsplan, på samme måte som en har hatt innenfor psykiatri, er det i behandlingstilbudet til den pasientgruppen som i alle år ikke engang har sittet nederst ved bordet, men som aldri har fått sitte ved bordet. Det er et forslag som Stortinget

snart får anledning til å stemme over, og jeg håper det får flertall.

Torfinn Opheim (A) [22:05:58]: Det viktigste for Arbeiderpartiet og vår regjering er å unngå for høy ledighet. Vi vet av erfaring at arbeidsledighet er roten til mye ondt. Vi vet at dersom en er for lenge uten arbeid, blir det stadig verre å komme tilbake til arbeidsmarkedet. Vi vet at sannsynligheten blir større for at en kan ende opp med å måtte leve av trygd, dersom en er for lenge uten arbeid. Vi vet også at det er de barna som har foreldre som sliter på arbeidsmarkedet, som sliter mest på skolen. Og vi vet at det lett kan danne seg et mønster som vi ikke liker, når arbeidsledigheten biter seg fast på et altfor høyt nivå.

Statsministeren sa tidlig at et viktig mål var å komme igjennom krisen med Europas laveste ledighet. Det kan nå se ut som om dette målet kan bli nådd. Men vi må ikke legge oss bakpå og slappe av av den grunn, for i dag vet vi at ledigheten vil stige utover vinteren, og det krever oppmerksomhet og besluttsomhet.

Også for næringslivet er dette alvorlig, for de merker at når markedet forsvinner, forsvinner også kompetansen i bedriften når de ansatte enten må permitteres eller blir sagt opp. Derfor er bedriftsintern opplæring viktig, og nå er regelverket endret, slik at bedrifter som blir rammet av markedssvikt på grunn av konjunkturmessige forhold, kan bli innvilget støtte til bedriftsintern opplæring.

Regjeringen har i år satt inn flere tiltak som skal hjelpe bedriftene og de ansatte i en overgangsfase når krisen setter inn. Flere av disse virkemidlene blir videreført i 2010. Det gjelder regelverket for dagpenger under permittering. Antall dager med bedriftens lønnsplikt under permittering er redusert fra ti til fem dager ved minst 40 pst. permittering. Maksimal periode med dagpenger under permittering er forlenget fra 30 til 52 uker. Videre er kravet til arbeidstidsreduksjon for rett til dagpenger under permittering blitt redusert fra 50 til 40 pst. Dette gir mer fleksible permitteringsordninger. Regjeringen foreslår også å utvide målgruppen for langtidsledighetsgarantien. Disse tiltakene har en ramme på over 0,5 milliarder kr.

I og med at det forventes noe høyere ledighet i 2010 enn i år, bør nivået på tiltaksplasser økes. I tiltaksplanen tidligere i år ble det vedtatt å øke arbeidsmarkedstiltak med 6 000 plasser og senere med ytterligere 1 000 i forbindelse med revidert nasjonalbudsjett. I budsjettet foreslår vi nå en økning på nye 3 000 plasser, som totalt gir 78 200 plasser.

Eksportrettet industri og verfts næringslivet skal ha mye oppmerksomhet nå. Her er tilbakemeldingene klare, i den forstand at det er stor usikkerhet. Det paradoksale for verfts næringslivet er at 2009 blir et svært godt år, mens neste år og året deretter kan se ut til å bli svært vanskelige. Det er få nye kontraheringer og redusert ordresreserve. Dette viser med all tydelighet at krisen ikke er over. Eksportrettet industri er veldig avhengig av at statsbudsjettet er slik innrettet at tilliten til den økonomiske styringen er god. De tilbakemeldingene vi nå får fra utlandet om at vi har håndtert krisen godt, og at Norge kan være det landet som

først kommer ut av krisen, tyder på at vi har god kontroll på vår økonomi.

Vi må være mer opptatt av avkastningen på arbeidskraften enn avkastningen på oljeformuen. Ved høy arbeidsledighet er avkastningen lav. Høy yrkesdeltakelse gir høy avkastning i form av bedre livskvalitet for hver enkelt og gir samtidig skattegrunnlag og mulighet til å fortsette å bygge ut velferden. Situasjonen hos oss er vesentlig annerledes enn i andre land. Når vi bruker veldig mye penger, er det faktisk penger vi i utgangspunktet har. Dette gjør det mulig å nå vår visjon om at «dagens generasjon skal kunne overlate til neste generasjon noe mer verdifullt enn det vi selv overtok», slik det står i nasjonalbudsjettet. Den utrolige satsingen på barnehager i forrige periode resulterte i at vi kunne lovfeste retten til barnehageplass, og med fortsatt satsing på fellesskolen og økning i forskningsbudsjettet setter vi hele utdanningsløpet i riktig fokus. Dette gjør at budsjettet legger til rette for en fortsatt stor og velkvalifisert arbeidsstyrke, som igjen bidrar til at vi kan bygge velferdssamfunnet i framtiden.

Kari Kjønaas Kjos (FrP) [22:10:53]: Fremskrittspartiet har også i dette budsjettet jobbet mye med hvordan ting henger sammen og hvilke følger våre prioriteringer vil få. Dette er en av grunnene til at helse- og omsorgsområdet alltid har hatt og fortsatt har så høy prioritet i Fremskrittspartiet.

Sykdom og skade som ikke blir behandlet innen rimelig tid, utvikler seg altfor ofte til noe større, noe mer alvorlig. Dette gir økte kostnader til sykepenger, mer behandling, mer medisiner, rehabilitering og stor fare for overgang til uføretrygd. Vi kommer inn i en ond sirkel hvor stadig flere står i kø, og de sosiale utgiftene øker. Dit har Regjeringen ført oss nå. 260 000 mennesker står i sykehuskø. De venter og venter. De venter i gjennomsnitt 73 dager, sier helse- og omsorgsministeren.

Forrige dagen fikk jeg tilsendt et brev fra en bekjent av meg. Dette brevet var datert 2. oktober 2009. I det brevet står det: Du er henvist til gastroenterologisk kirurgi ved Ahus. Henvisningen er mottatt 31. desember 2008. Vi vurderer din helsetilstand slik at helsehjelpen skal starte senest 8. april 2009. Etter lov om pasientrettigheter har du rett til nødvendig helsehjelp innen denne dato. Du har fått time 21. oktober 2009.

Legen hans søkte altså om en operasjon i fjor, og ifølge brevet hadde han rett til behandling for et halvt år siden. Han spør meg hva denne pasientrettigheten er verdt, og jeg spør om det samme. Det hører til historien at da han kom til denne timen, som han trodde var tidspunktet for operasjonen, tittet legen på ham og sa: Dette må vi operere. Vi får prøve å sette deg opp til en time i løpet av fire måneder.

Altså mer enn ett års ventetid! Hvor mye koster det at folk står i sykehuskø i over ett år? Og han er én av 260 000!

Dette koster for mye for samfunnet, og det koster for mye for dem det gjelder. Derfor har Fremskrittspartiet i sitt budsjett lagt inn betydelige midler: 1 milliard kr mer til kjøp av operasjoner ved private klinikker og 2 milliarder kr for å styrke sykehusøkonomien generelt. Dette vil kunne gi behandling til mer enn 50 000 flere enn det Re-

gjeringen legger opp til, og vil være et svært viktig bidrag til debatten om sykepengeutbetalinger. Samtidig er dette svært viktig i kampen mot et todelt Helse-Norge. Aldri har det vært solgt flere helseforsikringer i Norge. Aldri har det vært større forskjell mellom fattig og rik med tanke på helse. Stadig får jeg høre om folk som står midt oppe i dette dilemmaet – vente eller betale selv. Dette er en trist utvikling, som jeg oppfatter er en villet politikk fra Regjeringen, men klart stikk i strid med Fremskrittspartiets politikk.

Fremskrittspartiet vil sikre gode helsetilbud til rett tid for alle, uavhengig av den enkeltes økonomi. Derfor styrker også Fremskrittspartiet budsjettet med 300 mill. kr til økt kapasitet når det gjelder rehabiliteringsplasser fra offentlige, private og ideelle tilbydere. Dette gjør vi fordi vi mener at dagens nivå er for lavt, noe som ble gjentatt av de fleste som møtte på høring.

Rusmisbrukerne er også sviktet. Utallige møter med rusmisbrukere og deres pårørende viser store mangler. 4 500 venter på behandling, og altfor mange som får et tilbud, blir sviktet av kommunen sin i ettertid. En individuell plan som tar hensyn til den enkeltes situasjon, og som tar vare på hele mennesket helt inn til mål, krever en helt annen satsing enn det Regjeringen har vært villig til. Derfor har Fremskrittspartiet lagt inn 500 mill. kr til økt satsing på rusomsorg.

Opptrappingsplanen for psykisk helse er over. Mye ble oppnådd, men man kom ikke helt i mål. Fremskrittspartiet er bekymret over de signaler som kommer fra kommunene. Mange kommuner varsler kutt. For Fremskrittspartiet er det viktig at det som er bygd opp, nå ikke rives ned. Og vi er spesielt opptatt av at gode lavterskeltilbud overlever kommunenes budsjettbehandling. Fremskrittspartiet styrker derfor psykiatrien med 150 mill. kr.

Eldreomsorgen ble mye debattert i denne valgkampen. Flere tusen sykehjemsplasser mangler, men disse plassene skal fylles opp med pleie, omsorg og gode ansatte, og det skal skapes en trivelig hverdag for både beboere og ansatte. For å styrke eldreomsorgen bevilger Fremskrittspartiet ytterligere 1,5 milliarder kr.

Jeg konstaterer at mine motdebattanter i valgkampen ikke holder sine valgløfter i dag. Det er godt å vite at det jeg lovte, fremmes i dag. Fremskrittspartiets budsjett ville gitt mange tusen mennesker en bedre hverdag i 2010. Alternativet de får, er å vente i en eller annen kø sammen med mange andre.

Gunn Olsen (A) [22:16:06]: Tanken har slått meg i løpet av denne debatten at det bare er et av verdens rikeste land, med en av verdens beste velferdsordninger og med full orden i økonomien som kan bruke så mye tid på å diskutere en avgift. Det virker ganske paradoksalt i et budsjett hvor det bare fylles på, slik at velferdsordningene kan fortsette. Ikke et eneste departement har fått kutt i sine budsjetter.

Høyresida har stor glede av å omtale Arbeiderpartiet som avgiftspartiet. Det høster de applaus for blant folk. Det har aldri vært populært å ta ansvaret for å påføre folk utgifter. Det som derimot er ganske populært, er det vi

braker disse pengene til, nemlig barnehager, skoler, veier, eldreomsorg og rusomsorg. Det vil de fleste ha framfor skattelette.

Også i et av verdens rikeste land, der vi har blant verdens beste velferdstjenester, må vi være nøye med hva vi får igjen av omsorg og tjenester. Jeg vil nevne et slikt område der vi er helt sikre på å få igjen for innsatsen, nemlig hva vi bruker på barn.

La meg få nevne barnevernet spesielt. Det er et enkelt regnestykke. Å sette inn ressurser så tidlig som overhodet mulig i et barns liv er en økonomisk investering, der gevinsten er veldig stor. Vi vet nok, vi trenger ikke å utrede eller vurdere, vi trenger bare å handle. Senest i går møtte jeg Redd Barna. De kan dokumentere hvordan enkelte barn har det, og det samme kan barnevernet. Ved flere anledninger har jeg hørt lege og forsker Kirkengen snakke om hvordan krenkede barn blir syke voksne. Barn som blir utsatt for vold, overgrep eller omsorgssvikt, blir oftere fysisk syke, psykisk syke, ruser seg mer, faller ut av skolen og kommer aldri inn i arbeidslivet – et veldig vanskelig liv venter den enkelte. Samfunnsregnskapet blir derfor dårlig. Vi trenger de menneskelige ressursene. Barna trenger og fortjener vår innsats. Derfor er dette et enkelt regnestykke.

Også i dette budsjettet bruker vi mye penger på det statlige barnevernet. Det er på tide å sette det kommunale barnevernet på den politiske dagsordenen. Derfor ligger det også føringer for 400 nye stillinger til det lokale barnevernet. Vi skal følge nøye med og se om de stillingene kommer på plass. Vi kan ikke akseptere at noe annet skjer. Om så ikke skjer, er jeg av den oppfatning at Stortinget må ta i bruk sterkere virkemidler for å få dette til.

Vi har hatt et vellykket barnehageløft, og vi mener faktisk at vi trenger et barnevernsløft. I Arbeiderpartiet ønsker vi forslaget fra Kristelig Folkeparti om full barnevernsdekning velkommen, for vi vil være med på den diskusjonen. Vi mener at alle skal med, ikke minst gjelder det de mest sårbare av alle – de barna som trenger fellesskapets innsats.

Tord Lien (FrP) [22:19:42]: Vi har i dag vært vitne til at en kunnskapsminister kom til Stortingets finansdebatt og snakket ca. 20 sekunder om kunnskap. Det er for så vidt oppsiktsvekkende, men også forståelig med tanke på det Regjeringen leverer på området.

Men statsråden sa én viktig ting da hun pekte på at humankapitalen i dette landet er langt større enn finans- og oljekapitalen til sammen. Det er foredling av denne humankapitalen som vil sette oss i stand til å løse de store utfordringene landet står overfor. Det gjelder klimautfordringene, det gjelder velferdsutfordringene, og det gjelder verdiskapingsutfordringene som vi vil stå overfor når petroleumsøkonomien skal fases ut, samtidig som vi vil oppleve at befolkningen aldres.

Vi vil komme i en situasjon der vi har underskudd på energi, økte offentlige utgifter og i utgangspunktet – på grunn av bortfall av oljeinntekter – reduserte offentlige inntekter. En satsing på humankapital kan løse dette ved at vi får en mer effektiv tjenesteproduksjon og en mer ef-

fektiv verdiskaping. Den enorme oljeformuen vi har, gir oss muligheter til å utnytte denne humankapitalen på en skikkelig måte. Jeg opplever at viljen til å styrke humankapitalen for 2010 ikke er veldig sterk fra Regjeringens side.

Man ser til stadighet – for å ta et eksempel – at budsjettets hovedformål er å korrigere for de utfordringer konkurranseutsatt industri har på grunn av finanskrisen. Ja, da er det et stort paradoks, vil jeg si, at man med et rekordstort forskningsbudsjett er kommet i den situasjonen at Forskningsrådets brukerstyrte innovasjonsarena, BIA, i 2010 for første gang i historien står uten midler til nye prosjekter. Det er et paradoks.

BIA er det eneste konkrete virkemidlet som stiller forskningsmidler til rådighet for konkurranseutsatt næringsliv. Virkemidlet har også den fordel at bruk av offentlige forskningsmidler genererer forskningsmidler fra næringslivet i minst samme størrelsesorden. Da er BIA også et virkemiddel for å øke andelen næringsfinansiert forskning, som er et mål som hele Stortinget har sluttet seg til. Mer enn 150 prosjekter vil bli skrinlagt i 2010 på grunn av denne trasige hendelsen.

Men så går vi også glipp av en stor del av humankapitalen i dette landet når Regjeringen aksepterer en situasjon der 30 pst. av landets elever på videregående skole ikke fullfører utdanningen de starter på. Regjeringen har ikke klart å korrigere denne negative trenden, og en stadig økende andel av elevene i videregående faller ut av skolen. Dette er alvorlig først og fremst fordi det svekker landets humankapital, men også fordi vi vet at en altfor stor andel av disse unge menneskene tidlig i livet blir å finne som utgiftsposter på andre budsjetter.

Skolepolitikk kan og skal aldri handle bare om å hjelpe de teorivake og skoletrøtte elevene. Skal Norge bli verdensledende på kunnskap, innovasjon og forskning, må vi også ivareta de beste elevene. Dessverre stopper ideologisk prinsipptrykkeri mulighetene for å omdanne den norske enhetsskolen til en enerskole som ivaretar den enkelte elev, svak, middels eller sterk.

Fremskrittspartiet foreslår over Kunnskapsdepartementet 300 mill. kr i økt satsing på grunnutdanningen, og 1,7 milliarder kr i økte overføringer til kommunene, noe som kunne ha gitt et skikkelig løft for grunnutdanningen – et løft som ville ha gjort at vi slapp å se på at en av tre unge slutter i videregående skole.

Så må jeg gå til SVs to tap i denne debatten. At SV må tape en og annen kamp der SV er uenig med sine regjeringspartnere, må vi alle forstå, men hvordan SV har klart å tape kampen om elleve måneders studiefinansiering, er for meg et under. Det var alle partiene enige om i valgkampen, også Arbeiderpartiet og Senterpartiet. Allikevel er det ikke spor av dette verken i Soria Moria eller i budsjettet. Studentene får ikke en eneste krone i kjøpekraftutvikling i 2010, til tross for de klare valgloftene. Når man tvinger norske studenter til å stå bak kassen på 7-Eleven istedenfor å sitte på lesesalene, er det også en svekkelse av landets humankapital.

Så til biodieselavgiften. Jeg har vært så heldig å ha sittet i energi- og miljøkomiteen. Der sa alle de rød-grønne

representantene at det er viktig å få ungdommen over i utdanning og i jobber som handler om fornybar energi. Hvor er de arbeidsplassene? Nå har vi nettopp sett at den første produksjonen av fornybar energi har blitt etablert, og den legger Regjeringen ned. Hvilke arbeidsplasser og hvilken utdanning er det disse ungdommene skal ta?

Marit Nybakk hadde her overtatt presidentplassen.

Steinar Gullvåg (A) [22:25:19]: Dersom sykefravær og uføretrygging øker like mye i fortsettelsen som siste året, vil det alene spise opp mye av veksten i norsk økonomi de nærmeste årene.

I tillegg vet vi at høyere arbeidsledighet og sterkt økende pensjonsutgifter også kan redusere muligheten for å satse på skole, eldreomsorg, forskning, vei og jernbane om utviklingen fortsetter som hittil.

De fleste av oss vil hegne om våre gode velferdsordninger:

- vi vil ha full lønn under sykdom
- vi vil ha gode pensjoner når vi trer ut av arbeidslivet
- enten som følge av uførhet eller alderdom

Men skal vi klare å opprettholde gode ordninger, må vi skjerme oss selv mot overforbruk. Derfor er den pågående debatten om sykefraværet så viktig.

Regjeringen har nå satt ned et partssammensatt utvalg som skal se nærmere på sykefraværet, vurdere eventuelle tiltak og legge grunnlag for en ny avtale om et inkluderende arbeidsliv. Og jeg skal ikke gå utvalget i næringslivet. Men jeg vil tro at utvalget nokså raskt vil støte på den nære sammenhengen mellom arbeidsmarked og sykefravær. Det er godt dokumentert at utrygghet i forhold til arbeid og inntekt øker sykkeligheten i befolkningen. Også store omstillinger, som den som nå gjennomføres i arbeids- og velferdsetaten, øker sykefraværet. Det betyr naturligvis ikke at vi skal la være å gå inn i omstillingsprosesser. Men vi bør snart ha lært at gode omstillingsprosesser gjennomføres i nært samarbeid med de ansattes organisasjoner med trygghet for framtidig arbeid og inntekt – og det er kanskje like viktig at de ansatte får tilstrekkelig opplæring og videreutdanning til å mestre nye oppgaver.

Et raskt blick på sykefraværstatistikken viser også at det økte sykefraværet skjuler arbeidsledighet. Sykefraværet i bygg og anlegg har eksempelvis økt med 18,7 pst. fra 2. kvartal 2008 til 2. kvartal 2009. Sykefraværet i gruppen selvstendig næringsdrivende har økt med 14,5 pst. i samme periode. Kan det f.eks. være at sykefraværet i disse gruppene, som er verst rammet av virkningene av finanskrisen, har sammenheng med det enkle faktum at sykelønnsordningen gir full lønn, mens ledighetstrygden ikke gjør det? Selvstendig næringsdrivende har ikke engang rett til dagpenger. Jeg forstår godt at noen velger å sykmelde seg under slike omstendigheter – også fordi vi vet at tilværelsen lett kan miste sin mening i det øyeblikk arbeid og inntekt med ett forsvinner. Dessuten er det hevet over tvil at sykkeligheten øker proporsjonalt med sykdommens eller ledighetens varighet.

Det finnes neppe noen enkle grep eller tiltak som kan

hindre at noen utnytter sykelønnsordningen. Vi kan gjerne moralisere over folks generelle holdninger, mene at det er for lett å bli sykmeldt eller at legene er for slepphendte med sykmeldinger. Men hvem er vi, som tør sette oss i legens sted og stille diagnoser på folk som klager over muskel- og skjelettlidelser eller psykiske lidelser.

Derimot er det solid forskningsmessig belegg for å hevde at mange av dem som går hjemme i lang tid, faktisk ville hatt bedre av å være på jobb – og at de ville ha vært det med bedre oppfølging og behandling. Vi vet også at langvarig sykdom oftest leder til uførhet. Bare en av fem som har vært sykmeldt i over et helt år, vender tilbake til arbeidslivet – simpelthen fordi langvarig fravær i seg selv fører til nedsatt arbeidsevne. Dessuten er kravene i arbeidslivet etter hvert blitt så høye at vi ikke har plass for mennesker som yter bare 70 pst., selv ikke i kortere perioder. En ny og forbedret IA-avtale – og jeg minner igjen om at IA står for inkluderende arbeidsliv – vil nødvendigvis måtte handle om dette.

Samtidig er jeg ganske sikker på at vi må bruke pengene våre på en litt annen måte – holde folk i arbeid framfor å overgi dem til en passiv trygdetilværelse. Da må det også bli lettere å kombinere trygd og arbeid.

Vi har rett og slett ikke råd til noe annet.

Presidenten: De talere som heretter får ordet, har en taletid på inntil 3 minutter.

Tove Linnea Brandvik (A) [22:30:33]: Jeg vil gi mitt bidrag til debatten om BIO, men jeg ønsker ikke å diskutere det som handler om diesel, men om bedriftsintern opplæring i forhold til omstilling.

Vi er knapt ute av den første fasen av finanskrisen, fremdeles med den laveste ledigheten. Det betyr at i Norge har de aller fleste et arbeid å gå til. Men vi ser at virkningene av finanskrisen kommer til å ramme flere av våre viktige eksportrettede næringer. For å sikre at vi bevarer arbeidsplasser og kompetanse innen disse næringene, må vi målrette tiltak og jobbe i tett dialog med bransjene.

Bedrifter som er i en situasjon hvor de globale markedene svikter, vil få en krevende periode uavhengig av de tiltak vi gjennomfører i Norge. Derfor velger Regjeringen å videreføre og styrke ordninger som kan bidra til at bedriftene beholder kompetansen sin. Man velger å utvide ordningen med bedriftsintern opplæring til også å kunne benyttes ved forbigående markedssvikt som kommer som følge av konjunkturmessige forhold.

Det er med andre ord snakk om finanskrisen. Vi øker også tidsgrensen for å bruke tiltaket fra 13 uker og opp til 26 uker. Dette er tiltak som bidrar til å beholde og øke kompetansen til de ansatte. Vi bevarer også utvidelsene i permitteringsordningen og viderefører dem.

Men vi må samtidig jobbe videre med de satsingene som ligger helt uavhengig av krisen. Arbeidet rundt utformingen av den nye IA-avtalen er bærebjelken. Derfor er det noen grupper som vil få spesielt fokus i 2010: For funksjonshemmede har Regjeringen startet et arbeid med å utforme en strategi for økt sysselsetting for personer med nedsatt funksjonsevne. Det er ett av tiltakene.

Vi skal starte et arbeid for å utvikle tiltak som skal sikre personer med utviklingshemning, arbeid, og vi skal rette fokus mot ungdom som har problemer med å komme inn på arbeidsmarkedet, da spesielt de som har problemer knyttet til rus og psykisk helse.

Vi skal gjøre tiltak som reduserer antallet som har behov for uføretrygd. Gruppene som er omtalt, har høy risiko for varig å stå utenfor arbeidslivet. Blant tiltakene som ligger i budsjettet i dag, er arbeidsavklaringspenger som har som mål å få folk tilbake i jobb.

Det er arbeidslinjen som skal sikre velferden for neste generasjon. Det betyr at vi må øke antallet som er inne i arbeidsstyrken, og siden vi ikke ønsker å kutte i velferdsytelsene, prioriterer vi å øke potten vi skal dele av. Vi har gjort det en gang før. På 1970-tallet doblet vi verdiskapingen i Norge da kvinnene gikk inn i arbeidsstyrken. Nå kan vi utvide den en gang til, men da må vi inkludere dem som i dag står utenfor arbeidsstyrken.

Arne Sortevik (FrP) [22:33:23]: Året 2010 er første året i ny Nasjonal transportplan 2010–2019. Regjeringens Nasjonal transportplan ble før og under valgkampen omtalt som «tidenes samferdselsløft». Etter valgkampen er det grunnlag for å kalle både planen og oppfølgingen av budsjettet for tidenes største samferdselsløft. Regjeringen oppfyller ikke den årlige rammen som ligger i forslag til handlingsplan for perioden 2010–2013. Regjeringens forslag til riksveinvesteringer er på 5,1 milliarder kr. I den grad budsjettet representerer noe løft på veisektoren, er det bilistene som løfter i flokk gjennom en særskatt på transport.

I 2010 utgjør den særskatten som brukes på investering i riksveinettet, på veinettet for øvrig og til kollektivtiltak, hele 9,8 milliarder kr. Bilistene bidrar med nesten dobbelt så mye som staten.

Transportplanen som Regjeringen har lagd – men som de ikke selv følger – dekker ikke på noen måte behovet for et moderne, sikkert og energieffektivt transportnett i Norge. Behovet er enormt mye større enn det planrammen har. Med Regjeringens prioritering, temporisering og finansiering vil det ta mellom 50 og 70 år å fornye transportnettet i Norge. Fremskrittspartiet foreslår store investeringer finansiert med kjent verktøy. Fremskrittspartiet vil modernisere veier og jernbane på 25 år, ikke på 70 år, og vi vil finansiere med statlige midler, ikke med ekstraskatter.

Det er stor enighet om ambisjonene: Veier og jernbane må fornyes og forbedres. Det gir større konkurransekraft, færre ulykker og mer effektiv bruk av energi. Men det er uforståelig stor ulikhet i synet på bruk av finansielle virkemidler.

I 2002 kom ordningen med rentekompensasjon for skolebygg etter enstemmig tilslutning i Stortinget.

Etter Fremskrittspartiets initiativ kom det i 2005 rentekompensasjon for kirkebygg. Ordning med rentekompensasjon har altså vært i bruk i mange år.

I budsjettet for 2010 ligger det rentekompensasjon innenfor samferdselssektoren knyttet til forvaltningsreformen, der dårlige veier skal gjøres bedre gjennom statlige lån til fylkeskommunene.

Rentekompensasjon er nettopp det verktøyet Fremskrittspartiet vil bruke for å få fart på bygging av veier og jernbane i Norge. Sammen med øremerket avkastning fra et eget fond og en låneordning til statlige etater omgjort til foretak gir dette avklart, forutsigbar og langsiktig finansiering.

På denne måten får Fremskrittspartiet koblet innbyggernes felles rikdom til behovet for store investeringer i norsk infrastruktur. Vi gjør dette uten å endre budsjettssystemet og med finansieringsverktøy som alt er i bruk. Resultatet blir at andre snakker om løft, men mangler penger. Fremskrittspartiet har finansiering som gir løft for vei og jernbane og uten transportslett!

Geir Jørgen Bekkevold (KrF) [22:36:52]: I statsbudsjettet for 2010 har Regjeringen lagt inn en del overraskelser som krever en god forklaring. Jeg tenker ikke her nå på biodieselvgiften som er blitt heftig debattert. Jeg vil i mitt innlegg heller fokusere på et annet område, som jeg opplever som et svært så usosialt budsjettkutt. Jeg har forståelse for at man må kutte på noe for å få plass til noe annet, men hvorfor i all verden måtte Regjeringen ramme en så sårbar gruppe som dem som er avhengig av det vi kaller «ressurskrevende tjenester»? I kommuneproposisjonen for 2008 roste Regjeringen seg av å ha fått på plass en ordning der staten gikk inn med midler til denne oppgaven som skulle skape forutsigbarhet for kommunene. I kommuneproposisjonen som ble lagt fram i vår, kom det ingen signaler om at det de roste seg for året før, skulle bli endret. Men i statsbudsjettet som er lagt fram, har man altså valgt å sende en ekstraregning til kommunene på 300 mill. kr. Min egen hjemkommune, Skien, har med dette usosiale budsjettkuttet fått en ekstraregning av de rød-grønne på 6–7 mill. kr. Dette er en kommune, som i likhet med mange andre, står foran kutt og sliter med å få endene til å møtes. Tror virkelig Regjeringen at det ligger an til flere og bedre ressurskrevende tjenester når man sender en slik usosial regning til kommunene?

Kristelig Folkeparti har i sitt alternative budsjett lagt disse midlene tilbake i budsjettet, ikke bare for å gi kommunene forutsigbarhet, men, enda viktigere, for å gjøre kommunene i stand til å ivareta en sårbar gruppe. Vi snakker her om sterkt trafikkskadde. Vi snakker om mennesker med multihandikap, som har et sterkt behov for å bli ivaretatt på en verdig og god måte.

Det skal bli vanskelig for regjeringen Stoltenberg å beskyldes i hvert fall deler av opposisjonen for å gå inn for det de kaller usosiale skatteutt, når de selv foreslår så usosiale budsjettkutt. Muligens er det slik at man i denne saken, som i biodieselvgiftssaken, ikke helt fikk med seg hva man selv foreslo. I så fall vil jeg oppfordre Regjeringen til å opprettholde den ordningen som de selv roste seg for å ha innført i 2008, og la være å sende denne ekstraregningen på 300 mill. kr til kommunene.

Thor Erik Forsberg (A) [22:40:08]: Dagen i dag er til for å diskutere viktige sosiale spørsmål for folk ute. Men det kan fort ende i en diskusjon om egen fortrefelighet.

Noen sier at det er enkelt å vedta et budsjett. Det er mange av oss her i dag som vet at så enkelt er det ikke.

Den tyngste oppgaven av alle er det velferdsstatens frontsoldater som har. De om lag 17 000 Nav-ansatte skal virkeliggjøre våre politiske ambisjoner – bygge bro ut av arbeidslivet og sørge for å virkeliggjøre det beste i seg selv. De ansatte i Nav fortjener vår samlede politiske støtte i de krevende oppgavene som venter, istedenfor at det fort kan ende i et politisk spill.

Det å få til god samhandling mellom dem som står aller ytterst i samfunnet, som kanskje sliter med rus og psykiske problemer, er krevende. Derfor er det grunn til å gi ros til Nav som bygger opp kompetanse for å møte de menneskene som det kan være krevende å samhandle med.

Vi er dypt bekymret for økningen i langtidsarbeidsløsheten. Vi er bekymret for alle de unge som nå mister jobbene sine. Nettopp for å virkeliggjøre folks muligheter fyller vi verktøykassen til Nav. Kjernen i Nav-reformen handler om innføring av arbeidsavklaringspenger, arbeidsevnevurdering og økt satsing på kvalifiseringsprogrammet. Altfor mange mennesker har tidligere opplevd å bli kasteball, være i konflikt med det offentlige hjelpeapparatet. Nettopp derfor er det så viktig at vi møter disse menneskene med romslighet, med respekt og raushet, fordi vi vet at alle er forskjellige og har ulike muligheter til å lykkes i sitt eget liv.

Fremskrittspartiet foreslår kutt i folketrygdens utgifter. Jeg klarer ikke å se det realistiske i dette innstrammingsforslaget. Jeg synes faktisk de var mer ærlige før, da de samarbeidet med de andre borgerlige partiene, om bl.a. kutt i dagpengene til de arbeidsløse. Det er ikke vår politiske jobb å svekke inntektene til dem som har minst fra før. I det krevende året som venter oss, er vi nødt til å følge opp alle Nav-ansatte som skal virkeliggjøre folks muligheter. Vi er nødt til å være der ute hvor menneskene er for å se hvordan reformen slår ut for dem som trenger oss aller mest.

Jeg vil gi skryt til Kristelig Folkeparti og Venstre for et engasjement i fattigdomsspørsmålet. Det må være en letelse å se at man ikke befinner seg i et borgerlig flertall når det er så mange andre man kan spille på lag med.

Anne Tingelstad Wøien (Sp) [22:43:31]: «Velgerne må se på hva det enkelte parti står for,» sa en lokal stortingsrepresentant for partiet Høyre til en av våre lokalaviser i Oppland denne uken, som en kommentar til biodieselsaken.

Ja, det er veldig lurt av velgerne å se på hva partiene faktisk står for. Hvis en skal ta seg bryet, er jo budsjettet for 2010 en god anledning. Etter nærmere ettersyn kan en da finne ut at f.eks. partiet Høyre vil kutte nesten 2 milliarder kr til landbruket for 2010. Fremskrittspartiet er ikke mindre snaue og kutter rundt 6 milliarder kr til landbruket, selv om det i valgkampen fra deres egen lokale representant ettertrykkelig ble sagt at landbrukskutt ikke skulle skje før overgangsordninger var på plass. Jeg spør: Hvor har det blitt av overgangsordningene? Ja, sågar kuttes det i erstatning og forebygging av rovdyrskader. Ikke nok med det, Fremskrittspartiet kutter i dagpenger, i sykepenger, i

bistand, i kultursektoren osv., osv. – ikke rart at det blir penger til overs å bruke på andre gode formål som selger bedre i media.

Ingen partier på Stortinget har flertall alene. Det er derfor ingen partier som ville ha greid å få gjennomført alle sine forslag til punkt og prikke. Alle vil måtte gi og ta i forhandlinger. Slik er det også for partier som har funnet sammen i regjering. Vi vinner saker, og vi taper saker.

Vi er i en krevende tid. Finanskrisen er fremdeles ikke over, selv om Norge har kommet ut av det på en rimelig moderat måte i forhold til andre land. Det krever et budsjett for 2010 som er passe framoverlent. Regjeringens forslag til budsjett er akkurat det.

Jeg er opptatt av at vi må ha et sterkt søkelys på framtidig verdiskaping. Det betyr bl.a. at vi må ha et godt budsjett for å bygge framtidig kunnskap.

Læreren er en nøkkel til god læring og god kunnskap. Derfor er jeg glad for at vi nå skal i gang med en ny lærerutdanning, at det skal på plass et varig system for videreutdanning av lærere, og at det gripes fatt i frafallet fra videregående skole gjennom et bredt spekter av tiltak.

Det er viktig å se på hva det enkelte parti står for, men det er også viktig å se på hva en kan få til i samarbeid med andre. Jeg er glad for at Senterpartiet sitter i en rød-grønn regjering, og i debatten her i dag er det pekt på mange viktige områder som blir styrket, ikke minst innenfor samferdsel. Jeg er ikke villig til å gamble med en framtid for Norge med kutt på de områdene som f.eks. Høyre og Fremskrittspartiet legger opp til. Jeg har sett på hva det enkelte parti står for – det burde også flere gjøre.

Kari Henriksen (A) [22:46:27]: Mange på Sørlandet spør, og aviser har også skrevet om det: «What's in it for me?» – som de sier «over there» og i deler av Vest-Agder. Hva i budsjettet er godt for meg her på Sørlandet, spør de. Noen mener vi ikke har fått det vi skal ha, spesielt Høyre. Høyre i Vest-Agder sa i valgkampen at det var et akutt behov for ny firefelts vei fra Kristiansand til Søgne og videre til Mandal. Men det var ikke så akutt at det er synlig i Høyres budsjett for 2010. Så sørlendinger: Ingen nye veier til dere fra Høyre, ser det ut til.

De store politiske linjene, skrelt for medieretorikk og enkeltsaker, handler om det samme nå som før valget. Skillelinjene blir ikke borte, fordi det fokuseres på enkeltsaker, enten det er biodiesel eller mulla Krekar. Før valget var skillene tydelige. Fremskrittspartiet ville skape et annerledesland, selv om Norge er et av verdens beste land å bo i, og Høyre ville ha skattelette og vei. Enige om felles politikk ble de ikke da, og er de ikke nå. Velgerne ville ha arbeid til alle, trygg eldreomsorg, god skole og fellesskap framfor skattelette.

Regjeringens faste styring av finanskrisen har bl.a. resultert i at nesten 200 unngikk permisjon i Farsund. I Kristiansand er det mer enn 500 færre av Per og Kari-er som mottar sosialhjelp nå, og det frigjorde 45 mill. kr til andre oppgaver i kommunen.

For Arbeiderpartiet er arbeid for alle verdiskapende. Det er godt for den enkelte, deres familier, og det er godt for storsamfunnet. Forebygging og tidlig innsats overfor

utsatte barn og unge er også et viktig satsingsområde. Det vil gi barna flere gode dager når de er barn, og det vil gi dem et bedre liv som voksne.

Så budsjettet «is in it for us». Det er rett og slett skreddersydd for Vest-Agder, Norges ledende eksportfylke, med en industri i verdensklasse, høyest andel uføre og et svært kjønnsdelt arbeidsmarked. Og budsjettet adresserer de store utfordringene vi står overfor de nærmeste årene – i Vest-Agder, men også i resten av Norge.

Rigmor Andersen Eide (KrF) [22:49:28]: Kristelig Folkeparti er urolig over at Regjeringen ikke synes å ta tilstrekkelig inn over seg at deler av det internasjonale konkurranseutsatte næringslivet fortsatt er, og blir i framtiden, rammet av finanskrisen. Kristelig Folkeparti mener at det må foretas grep i skatte- og avgiftssystemet for å gi bedre rammevilkår for disse bedriftene, og foreslår bl.a. en økning i avskrivningssatsene for maskiner og utstyr som et målrettet tiltak overfor disse bedriftene.

Kristelig Folkeparti har ved et par anledninger i sponstanspørretimen etterlyst konkrete tiltak for de maritime næringene, spesielt for verfts- og leverandørindustrien, uten å få svar på spørsmålene. Vi er dypt bekymret for denne viktige industrien. 2010 og spesielt 2011 kan bli svært vanskelige år dersom det ikke kommer inn nye ordre. Flere tusen jobber kan forsvinne, og viktig kompetanse kan gå tapt.

Den norske maritime klyngen risikerer å bli varig svekket som følge av krisen, og Kristelig Folkeparti mener at Regjeringen må være villig til å se på et bredt spekter av tiltak. En mulighet i møte med denne krevende situasjonen kan være å etablere et forsknings-, utviklings- og innovasjonsprogram for utvikling av maritim fornybar energiproduksjon rettet mot verftsindustrien, som kan bidra til at skip og installasjoner får fornybar energi. Særlig havvindmøller kan bygges på norske verft. Dette vil kunne sikre utvikling av viktig ny miljøteknologi, samtidig som det gir verftene sårt tiltrengt aktivitet. Norge har allerede verdensledende forskningsmiljøer som kan bidra i et slikt program, og verftene har på sin side spisskompetanse på produksjon for offshorevirksomhet. Det norske maritime forskningsmiljøet med Marintek og NTNU i spissen er verdensledende allerede på sine felt. Kristelig Folkeparti mener at Norge har svært gode forutsetninger for å utvikle løsninger innen offshore fornybar energi, og at verftsindustrien vil kunne være en viktig del av svaret på denne store utfordringen. Likevel var nærings- og handelsministeren avvisende i sitt svar på Kristelig Folkepartis brev om å opprette akkurat et slikt utviklingsprogram for fornybar energi rettet mot industrien. Jeg tar dette som nok en bekræftelse på at Regjeringen ikke griper de mulighetene den har til å styrke industrien og føre en offensiv politikk som også vil komme klimaet til gode.

Håkon Haugli (A) [22:52:26]: For Arbeiderpartiet er regulering av finansmarkedene like selvfølgelig og nødvendig som å føre en ansvarlig økonomisk politikk. På dagen i dag for ett år siden slo også Kåre Willoch et slag for politisk styring på et seminar om finanskrisen på Høyres

Hus. I likhet med mange andre mente han tilbakeslaget i verdensøkonomien kunne vært unngått med mer målrettet kredittkontroll.

I kjølvannet av finanskrisen har vi vært vitne til noen interessante ideologiske tilbaketog. Fremskrittspartiet har programfestet at all regulering burde være overflødig i en fri økonomi. De har også demonstrert motvilje mot kontroll i praksis, bl.a. med forslag om kutt i bevilgningene til Kredittilsynet. I ettertid har Fremskrittspartiet distansert seg fra dem som har gjennomført en slik politikk. Ifølge representanten Sandberg er USAs problemer resultat av at president Bush førte en sosialistisk politikk.

Det er ikke tilfeldig at Norge klarer seg godt i finanskrisen. Det er ingen selvfølge at land med store naturressurser forvalter rikdommen slik at den kommer hele befolkningen til gode. Oljefondets organisering og Regjeringens håndtering av finanskrisen høster internasjonal anerkjennelse.

Vi diskuterer i dag Regjeringens statsbudsjett – og alternativene. Fremskrittspartiets opplegg skiller seg ut. Å legge opp til at landet ikke får en eneste ny uførepensjonist i 2010, er urealistisk. Det samme er partiets kutt på mer enn 3 milliarder kr på integrering, som begrunnes med at mennesker på flukt vil snu på grensa om Fremskrittspartiets budsjett blir vedtatt. Partiets kutt i arbeidsledighetstrygd og sykepengar er usosiale. I tillegg baserer de seg på at arbeidsledige får jobbtilbud og syke reiser seg fra sykesengene mandag 2. januar.

Jeg vil benytte anledningen til å etterlyse syklistene i Fremskrittspartiet. For alle som noensinne har vært på en sykkel, vet at den som trår kraftig på i nedoverbakke, blir ustø, og den som begynner å bremse i oppoverbakke, kommer ikke over kneika. I år med økonomisk oppgang har Fremskrittspartiet foreslått å bruke mer enn alle andre, mens de nå, som tidene krever innsats, gjør et poeng av at de bruker mindre.

Det er mange grunner til å glede seg over at Fremskrittspartiet fortsatt er i opposisjon. Én av dem er partiets motvilje mot kontroll av finansmarkedene, én annen deres alternative – svært alternative – forslag til statsbudsjett.

Frank Bakke Jensen (H) [22:55:17]: Først vil jeg berømme til debatten vi hadde tidligere om det med stemmekveg, at jeg aldri kommer til å kalle Ingalill Olsen for ei ku, uansett hva hun skal gjøre under voteringen i kveld!

Så til en del av de andre tingene jeg har merket meg i løpet av debatten. SV snakker altså om lenge etterlengtede avgifter. En representant fra Arbeiderpartiet sa at Arbeiderpartiet skal styre markedet om det trengs. Min «samfylking» Ingalill Olsen berømmet til og med antallet barnehageplasser som var bygd de siste årene. Alle disse utsagnene bygger på et felles prinsipp: Det er sentralstyringsprinsippet, eller sentraltenkningen, om man vil.

La meg få komme med et lite hjertesukk: Det er ikke barnehageplasser som mangler i de fleste småkommunene, det er arbeidsplasser som kan fylles med folk som kan lage barn, som kan fylle opp de barnehagene vi har.

Politikken til de rød-grønne handler om å hente inn

mest mulig av inntektene, for så å strø dem ut til mer eller mindre gode formål. Etterpå kan de reise rundt med håndspåleggelse og store ord og predike: Hva skulle dere egentlig gjort uten oss?

SVs visjon for kongeriket ser ut til å være at vi alle jobber i det offentlige, bor i blokk og tar trikken på jobb. Man kan av og til lure på om SV er født i feil land.

Arbeiderpartiet har de siste årene vist at de mener at det offentlige skal være altoverskyggende. For å få til det må man altså skjerme offentlig sektor fra all sammenligning med eller eventuell påvirkning fra private aktører.

Etter Høyres mening skapes god politikk nedenfra. Det er et godt prinsipp å legge til rette slik at lokalsamfunn, næringsliv og offentlig sektor kan utvikle egne løsninger. For å få dette til er man nødt til å omfavne gründeren, entreprenøren, idealisten, den frivillige og den initiativrike. I tillegg må man bygge infrastruktur tilpasset det mangfoldige landet vårt.

Jeg registrerer at Regjeringen vil gi inntrykk av at de kan vedta hva det skal være. Det er nok ikke slik. De gode kreftene som skaper beboelige samfunn, lønnsomt og bærekraftig næringsliv, gode tjenestetilbydere og en aktiv frivillig sektor, trenger bare nok ressurser og rom til å utnytte disse, så virker de av seg selv.

Privat initiativ og skapertrang kan ikke vedtas, det kan bare stimuleres. En god stimulus er f.eks. at næringslivet beholder mer av det de skaper. Da kan det jo faktisk tenkes at de skaper enda mer.

Presidenten: Presidenten er i tvil om hun skal påtale representantens første setning som uparlamentarisk, men overlater til Tove Karoline Knutsen eventuelt å kommentere det.

Tove Karoline Knutsen (A) [22:58:28]: Jeg tror ikke jeg vil kommentere forrige representants uttalelse ytterligere!

Derimot vil jeg si følgende: For om lag ett år siden kunne de fleste av oss se at mørke skyer trakk opp rundt oss, og det var et globalt fenomen. Vi så etter hvert at store finansinstitusjoner i USA og Europa vaklet og gikk overende. Når jeg tenker på det i dag, husker jeg at jeg nesten fikk samme følelse som da Berlinmuren falt: Det umulige viste seg å være mulig. Berlinmurens endelikt var fantastisk. Lehman Brothers' fall var forferdelig, ikke minst fordi det rammet vanlige folk så hardt. Mange sa også at endelig får vi demonstrert det noen av oss visste: Turbokapitalismen har ikke overlevelseskraft.

Også her heime blei vi råket av finanskrisa. Vi har en økonomi som er sterkt innvevd i og avhengig av det som skjer internasjonalt. Derfor var det så viktig at den rød-grønne regjeringa handlet da den internasjonale finanskrisa slo inn også over vårt land. Det viktigste var å svare med målrettede tiltak til finansmarkedet, og ved å dreie den statlige økonomiske politikken i mer ekspansiv retning. Stimuleringsmidler blei bevilget for å hjelpe utsatte næringer, som f.eks. bygg og anlegg. Det var denne politikken som fikk Høyre og Fremskrittspartiet til å komme med sin etter hvert kjente repetisjonsøvelse: den om at det

er for lite og for seint.

Men det var samme politikken som fikk New York Times til å skrive «Look to Norway», hvor de gav den rød-grønne regjeringas handling av finanskrisa toppkarakter.

Det er denne politikken som har gjort at vi fortsatt har lav arbeidsløshet i Norge, og at den økonomiske aktiviteten kan se ut til å være på vei opp. Samtidig må vi ikke lure oss sjøl til å tro at alt er ved det gamle. Verftsindustrien, fiskerinæringa og andre eksportrettede næringer sliter og vil gå tyngre tider i møte. Arbeidsledigheten vil øke innenfor enkelte sektorer. Derfor har Regjeringa lagt fram et budsjett for 2010 som er svakt ekspansivt. Det betyr bl.a. at vi skal bruke 44 milliarder over anslaget for forventet realavkastning av Statens pensjonsfond – Utland. Det skal gå til å styrke vår felles velferd. På min kant av landet kan man se at det er kommet mer penger til rassikring, veier, havner og farleder, til viktige kulturtiltak og til helse. Med framlegging av den store samhandlingsreformen innenfor helsevesenet har Regjeringa tatt et stort og overordnet grep for å styrke samarbeidet mellom de ulike nivåene i helsevesenet, og for å bygge og utvikle gode helsetilbud nær der folk bor.

Det er ingen ting som kommer av seg sjøl. Når Norge får toppscore på de fleste internasjonale målinger over land det er godt å bo i, har det også med politikk å gjøre. Det betyr at vi hele tida må ha fokus på både det vi har fått til, og det vi ikke har lyktes med. Vi har lovt at «alle skal med». Det forplikter oss i de veivalgene vi skal gjøre framover.

Svein Harberg (H) [23:01:39]: Det er lov for regjeringsmedlemmer å være strålende fornøyd når en har fått til enighet om innholdet i et statsbudsjett – ja, det er til og med naturlig i begeistringens rus å bruke de ypperste superlativer om det en leverer. Når vi vet noe om de debatter som må ha utspilt seg underveis i prosessen omkring statsbudsjettet for 2010, forstår vi jo virkelig at det var behov for å foreta i hvert fall en språklig feiring. Mottakelsen av budsjettet ute blant de grupper enkeltpostene gjelder, må derfor ha vært nedslående. Det må være brutalt når høringene gjenspeiler at samlede fagmiljøer i forskjellige tjenesteområder forteller at Regjeringa slettes ikke leverer – ja, at de rett og slett ikke har forstått den virkelighet som utøverne må forholde seg til. Jeg registrerer riktignok at regjeringsmedlemmer fortsatt virkelig prøver å holde oppe gløden, men jeg registrerer også at noen er mer nyansert.

Kommunalministeren prøvde i går å fortelle at kommunene må frede skolene og finne andre kuttområder, men jeg syntes å høre en tvil i det samme det var sagt. Kommunenes Sentralforbund, som har dyktige og saklige tallknydere, har nemlig allerede fortalt at de frie inntektene umiddelbart er spist opp, og vel så det, av økte kostnader og nye oppgaver.

Det virker for øvrig slettes ikke som om kunnskapsminister Halvorsen er så veldig fornøyd med de rammene finansminister Halvorsen leverte henne. Andre innrømmer til og med at de ikke er fornøyd. Statsråden for høyere utdanning og forskning innrømmer det. Forståelig! Samtli-

ge utdanningsinstitusjoner, ansattes organisasjoner og studentorganisasjoner forteller at underdekning gir alvorlige konsekvenser. De forteller at Regjeringens storsatsing på utdanning slettes ikke kan realiseres. Det gir grunn til bekymring.

Det er på tide at Regjeringa gjennom sine partifeller på Stortinget bruker budsjettøringene til å justere virkelighetsforståelsen. Vi har ikke råd til å gamble med kunnskapen til barna våre. Høyre har i sitt alternative budsjett satset 1 milliard ekstra på utdanning – på lærerne, på hjelp til barna i grunnskolen og på en styrking av høyere utdanning. Dersom det er et problem å samle støtte internt i Regjeringa, kan jeg anbefale statsrådene å bruke våre alternative forslag. Det sikrer løft i utdanningen, og jeg kan love solid støtte fra opposisjonen.

Are Helseth (A) [23:04:39]: Stortinget har i dag til behandling forslaget til statsbudsjett for 2010. Budsjettet tilgodeser alle store områder med vekst. Det er solid.

Budsjettet innebærer en fortsatt offensiv politikk. Vellykket økonomisk politikk er et grunnlag for gode liv og gode leveår for de mange. God økonomisk politikk gjennom flere år gjør at de mange kan bli enda flere. Gode liv og trygghet i hverdagen avhenger av at også naboen har det bra.

Den rød-grønne regjeringa leverer på trygghet for arbeid. Vi har et mål om å ha den laveste ledigheten i Europa og klarer dette fordi vi har mot til å prioritere. Flertallsregjeringens visjoner og handlekraft var nødvendig for å møte finanskrisen. Tiltakene har virket som planlagt for å stabilisere nasjonalt finansmarked og sysselsetting knyttet til innenlandske markeder. Men for eksportindustrien er finanskrisen en realitet i dag og i morgen. Vår politikk har vært ansvarlig. Vi brukte mindre i de gode årene. Nå har vi handlingsrom og bruker dette i år og neste år.

Den rød-grønne regjeringa leverer på trygghet for bolig og dagligliv. Til tross for gode oljeinntekter er den økonomiske politikken seriøs, slik at renten holdes nede. Det trygger hverdagen for familier med lån og øker omsetningen i industri og tjenestenæringer. Trygghet i hverdagen er å investere i fremtiden. Da blir de unge familiene større, og vi trenger flere hender i alle sektorer i årene som kommer.

Den rød-grønne regjeringa investerer i trygghet for helse. Vi skaper mer helsetjenester og mer omsorgstjenester enn noen gang. Vi har lavest arbeidsledighet i Europa, og vi bruker mest penger på helse. Tjenestetilbudet ved akutt sykdom er særlig godt. Et stort flertall av pasienter og pårørende er svært fornøyd med både behandling og service. Men vi vet også at vi må bli bedre. Særlig gjelder dette for grupper som har behov for hjelp over tid av mange tjenesteytere.

En økonomisk politikk som både skaper og fordeler verdier, gir de mange i samfunnet gode liv og gode leveår.

Vår politiske hovedutfordring er enkeltmenneskene som mister de gode leveårene. Dette er først og fremst knyttet til sosiale forskjeller.

Det budsjettforslaget vi i dag behandler, viser hvilken

kraft vi har i vanskelige tider når vi har vært kloke med pengene i gode tider.

Anders B. Werp (H) [23:08:01]: I debatten i dag har vi hørt gjentatte ganger fra alle partier at man er opptatt av å sikre og etablere arbeidsplasser, at man ønsker å legge til rette for industri- og næringsutvikling og at man må ta miljøhensyn for fremtiden. I Norge er vi i den heldige situasjonen at vi virkelig kan gjøre noe med alt dette.

Det norske skogbruket er i verdensklasse når det gjelder å være bærekraftig. Skogeierne, skogindustrien og miljøbevegelsen er enige om prinsippene for miljøvennlig forvaltning. Biomassen i norske skoger øker kraftig. Av den årlige tilveksten blir kun ca. en tredjedel avvirket for salg.

Norsk skogbruk representerer derfor et betydelig potensial for verdiskaping i distriktene, og det leverer et unikt råstoff til foredling. Ved å legge til rette for nye industrielle anvendelser av dette miljøvennlige råstoffet kan vi altså både skape distriktsutvikling og etablere arbeidsplasser i industrien.

Skogbruksnæringen står på to pilarer: trelast og treforedling. Produksjon, salg og foredling av biomasse til energiformål kan bli den tredje pilaren. Derfor ønsker hele skognæringen satsingen på annen generasjon biodiesel velkommen.

Da skulle man tro at myndighetene deltok entusiastisk i denne utviklingen. Derfor er skuffelsen desto større i dag. Debatten viser at det som kunne blitt et industri- og miljøeventyr fra virkeligheten, nå snubler før man får startet.

Undringen er stor når vi tidligere i debatten hører statsministeren begrunne Regjeringens avgiftsforslag med at forurenser skal betale. Logikken skulle jo tvert om tilsi at de som forurenser mindre ved å bruke biodiesel, også skal betale mindre.

Videre hevdet statsministeren at avgiften på biodiesel er et bidrag til at økonomien fungerer bedre.

Høyre mener at det ikke er et positivt bidrag til samfunnsøkonomien at framtidens industriutvikling hindres, at potensialet for verdiskaping i distriktene bremses og at positive miljøtiltak kveles av avgifter.

Det virker som om Regjeringen ikke forstår at de signaler den nå sender ut, er helt ødeleggende. Hvem vil nå ta sjansen på ytterligere investeringer i biodrivstoffsektoren?

Resultatet av Regjeringens politikk er at Uniol i Fredrikstad har permittert alle sine ansatte, og at Norske Skogs biodieselvirksomhet på Follum kanskje må kaste inn håndkleet dersom avgiften blir en realitet. Det er ikke bare langt mellom ord og handling i Regjeringens klimapolitikk, det er også langt mellom slagordet «Hele folket i arbeid» og Regjeringens rasering av grønne arbeidsplasser.

Stine Renate Håheim (A) [23:11:08]: Det finnes ingen frihet større enn følelsen av trygghet, sa Tage Erlander. Og det er i fellesskapet vi skaper trygghet og frihet.

For alle de elevene som ikke takler skolehverdagen, gir det mer trygghet når Regjeringen tar frafallet i videregående opplæring på alvor og bevilger 53 mill. kr mot frafall. Alle skal med i skolen, og når flere fullfører, gir vi

også flere ungdommer reell valgfrihet i livet. Og fordi vi vet at flere og bedre lærere i skolen er så viktig, styrkes kommuneøkonomien med 8 milliarder kr.

Budsjettet skal trygge arbeidsplasser fordi arbeid til alle er viktig for enkeltmennesket, og fordi det er med på å finansiere velferdsstaten. Finanskrisen har vist oss nok en gang hvor viktig det er at vi har et sikkerhetsnett for dem som må møte ledighet og usikkerhet. Men Fremskrittspartiet kutter i sitt alternative statsbudsjett 8 milliarder kr til folketrygdens utgifter. Etter dagens bortforklaringer, som dessverre ikke gir så mye mening, i hvert fall ikke for meg, kan ikke jeg skjønne noe annet enn at det må bety kutt i dagpenger, sykelønn og uføretrygd. Det er et brutalt signal om at i fremskrittspartisammenheng er du virkelig din egen lykkes smed.

For alle dem som lever av landbruket, er det nok en trygghet å vite at vi har en regjering som ikke vil si opp jordbruksavtalen over natta. Jeg hører Fremskrittspartiet argumentere med at de vil slippe bøndene fri, men realiteten er nok at de vil slippe å ha bønder i det hele tatt. Og med et kutt på 6 milliarder kr i landbruket vil nok ikke det være langt unna sannheten.

De rød-grønnes budsjett er et budsjett for mer trygghet fordi det er et budsjett for å bekjempe og forebygge kriminalitet. Politiet styrkes med 1,3 milliarder kr, og neste år økes opptaket på Polithøgskolen til rekordhøye 720 studenter. Det er en dobling siden det siste året med Bondevik II-regjering. Dette har vi gjort fordi vi vet at vi ikke kan gi folk et lynkurs og en sheriffstjerne og si lykke til i jobben som politi; det tar tid å utdanne fagfolk. Når opposisjonen roper om bemanningskrise i politiet, har de ikke særlig stor troverdighet. Det er den rød-grønne regjeringen som har gjennomført tidenes politiløft.

Høyresiden har gjort valgfrihet til sitt honnørord. De sier valgfrihet for enkeltindividet, men resultatet av deres politikk er ofte frihet for enkelte individer, nemlig for dem som har råd til å betale for seg. Og med forslag om milliarder i skatteuttak vil de som har mye, få mer. Samtidig kuttes det i viktige velferdsordninger og sikkerhetsnett. Det skaper mindre trygghet for folk flest.

Jeg gleder meg til å stemme for Regjeringens budsjettforslag, et budsjett hvor ingen departementer får kutt, et budsjett som har mange vinnere. Det er fordi vi bruker de store pengene på de store oppgavene, og gjennom et sterkt fellesskap sørger vi for trygghet og frihet for folk flest.

Tor-Arne Strøm (A) [23:14:28]: Vi har hørt det her i dag, og vi har hørt det tidligere, at opposisjonen er skeptisk til Regjeringens næringspolitikk. Den fortsetter å drive med den misnøyestrategien som den har holdt på med i flere år nå.

Jeg vil bare slå fast at Norge er et godt og bra land å drive næringsvirksomhet i. Regjeringens næringspolitikk de fire siste årene har gitt gode resultater. Vi har hatt sterkere vekst de siste årene enn det som f.eks. er EU-gjennomsnittet, og vist at norske bedrifter også er konkurransedyktige på et globalt marked.

Statistikken viser i hvert fall at i forrige periode ble det skapt flere nye arbeidsplasser enn i noen fireårsperiode

siden 1950-tallet. Verdensbanken har rangert Norge som det tiende beste landet å drive næringsvirksomhet i, i en rangering blant 183 land. Det sier veldig mye.

Vi legger til rette for nyskaping og forskning. Statsbudsjettet for 2010 er det største noensinne når det gjelder forskning. Forskningsbevilgningene har økt mye kraftigere fra 2005 til 2010 enn de gjorde i perioden 2001–2005. Norsk næringsliv har høy kompetanse innenfor miljøteknologi. Ved å satse på miljøteknologi vil vi styrke konkurransevnen til norsk industri og fremme næringsutvikling, som i neste omgang medvirker til at Norge når sine miljømål.

Skal vi ha et fremadrettet næringsliv og bosetting i dette landet, er det også viktig at vi legger til rette for å bygge ut infrastrukturen. Det har også denne regjeringen satset på å gjøre. Regjeringen har prioritert samferdselssektoren. Den rød-grønne regjeringens forslag til statsbudsjett for 2010 innebærer et nytt stort samferdselsløft. Budsjettforslaget for 2010 er på 27 milliarder kr, noe som er en vekst på 4,7 milliarder kr – ca. 21 pst., sammenliknet med saldert budsjett for 2009. Det er ingen som må si at det ikke er et stort løft. Satsingen både på vei, bane, havner og farleder er på et historisk høyt nivå. Budsjettet viderefører den sterke opptrappingen på samferdsel som ble startet av denne regjeringen i 2005. Vi har økt bevilgningen bl.a. til vei og bane med over 9 milliarder kr siden 2005. Med økningen i 2010-budsjettet er opptrappingen til gjennomsnittlig NTP-nivå godt i rute.

Så til slutt til debatten om sykelønn. Jeg tror det er viktig å minne om at det Regjeringen og statsministeren har tatt initiativ til, ikke er en sykelønnsdebatt, men en sykefraværsdebatt. Det er en vesentlig forskjell på disse to tingene. Det er viktig å fokusere på dette, for alle ønsker vi å få ned sykefraværet. Men arbeidstakeres rett til full lønn under sykdom skal ikke røres.

Bjørn Lødemel (H) [23:17:47]: Denne budsjettshausen har det handla mykje om avgifter, om klima og grøne arbeidsplassar. Dessverre ser det ut til at mykje av det Regjeringa foreslår i budsjettet, går i feil retning på desse områda.

Skatt på alle arbeidsplassar burde ha vore lågare i Noreg. Ikkje minst viktig er det for å få fram nye næringer. I staden ser vi ei regjering som reduserer lønsemda til dei nye næringane med nye skattar og avgifter. Vi ser eit godt døme på det med den nye biodieselavgifta.

Dei raud-grønne partia har gjennom heile valkampen snakka varmt om grøne arbeidsplassar og om rein fornybar energi. Her skulle ein verkeleg satse. I Sogn og Fjordane var grøne arbeidsplassar sjølv fanesaka for Senterpartiet. No er vi etter mitt syn vitne til tidenes største mageplask når det gjeld både klimapolitikken og grøne arbeidsplassar.

Uniol må truleg leggje ned. Norske Skog skrinlegg store investeringar, og stor usikkerheit om framtidig avgiftsregime kan stoppe mange viktige investeringar.

Vi ser eit anna godt døme på dårleg næringslivspolitikkk når Regjeringa vidarefører ei urettferdig produktavgift på saft, som råkar ei viktig distriktsbedrift som Lerum i Sogn-

dal. Lerum er marknadsleiar på ekte saft i Noreg og får mykje av råstoffet sitt frå Sogn.

Ein avgiftsauke på 60 mill. kr under dei raud-grønne regjeringane skapar store utfordringar for denne flotte bedrifta. Det gjer det m.a. vanskeleg for dei å forsvare å betale ekstra for lokale råvarer, som dei gjer bl.a. for å halde oppe ei viktig landbruksnæring i regionen.

Lerum si saft er basert på ekte frukt, som er eit sunt produkt samanlikna med mange av dei kunstige produkta som Lerum konkurrerer med. I eit ernæringssspørsmål er det ikkje tvil om at Lerum sine produkt er langt sunnare og ikkje burde hatt denne avgifta.

Høgre vil halvere produktavgifta på saftprodukt på grunn av at ho rammar urettferdig, og det vil ha positiv effekt for ei viktig bedrift i Distrikts-Noreg.

Det har vore ei underleg oppleving å høyre mange raud-grønne politikarar som gjer spørsmålet om formuesskatt til eit spørsmål om kvar du bur i Oslo. Dei skulle heller ha teke seg ein tur ut i den verkelege verda og besøkt bedrifter som Lerum, Helle Knivfabrikk, Saga Boats eller mange av dei flotte reiselivsbedriftene som er rundt om i landet. Då ville dei fått eit klart svar på kva formuesskatt, eigedomsskatt og arveavgift betyr for næringslivet og for jobbskaparane i dette landet.

Høgre fremjar ei rekkje forslag som fører til forenklingar for små og mellomstore bedrifter. Det vil redusere bedriftene sine kostnader og er med på å gjere næringslivet konkurransedyktig. Det legg grunnlaget for nye jobbar, og det sikrar eksisterande arbeidsplassar.

Høgre held vallovnadene når det gjeld samferdsle, utdanning, formuesskatt og arveavgift, og Høgre sin heilska-pelege økonomiske politikk betrar vilkåra for næringslivet og sikrar dermed velferda på lang sikt.

Janne Sjelmo Nordås (Sp) [23:20:56]: Etter å ha hørt på debatten i dag sitter jeg igjen med mange inntrykk. Jeg har hørt at Regjeringen ikke bruker nok penger på det meste. Jeg har hørt at regjeringspartiene er grådige som ikke gir skattelette – heller ikke til dem som har mye fra før. Jeg har hørt at regjeringspartiene er ansvarsløse som bruker altfor mye penger. Til tross for mange gode innlegg fra opposisjonen har debatten til tider vært fantasiløs og lang – eller kanskje jeg skulle rette meg selv og si at opposisjonen har vært fantasifull i gjentakelsen av ett smalt tema.

Til tross for dette må jeg si at vi lever i et godt land. Vi er flere ganger kåret til verdens beste land å bo i. Det burde vi kanskje synliggjøre på flere måter.

Helheten i dette budsjettet mener jeg er meget god. Senterpartiet er svært tilfreds med satsingen på samferdsel. Det investeres i veier, i havner, i jernbane og farleder, flyplasser og bredbånd. Denne satsingen er historisk og kommer hele landet til gode. Det kommer næringslivet til gode. Det gjør reisen til arbeid og skolested tryggere og gir ny optimisme rundt om.

Jeg mener også at satsingen på kommuneøkonomi er meget god. Det gir gode velferdsløsninger i bygd og by – 41 milliarder kr totalt siden vi rød-grønne overtok, og nye 8 milliarder kr kommer neste år.

Senterpartiet mener at vettet er jevnt fordelt i dette lan-

det. Derfor er vi tilfreds med at flere oppgaver er overført til fylkeskommunene. Jeg er sikker på at oppgavene blir løst på en god måte, enten det er de nye fylkesveiene, eller det er å legge til rette for næringsutvikling, eller det er de nye regionale forskningsfondene vi snakker om. Oppgaver skal løses nærmest mulig der folk bor og der verdiene skapes. Derfor mener jeg det er skuffende at Høyre foreslår å kutte i midler til næringsutvikling og regional utvikling til fylkeskommunene.

Senterpartiet mener det er et gode at vi har en bosetting i hele landet. Derfor er det viktig å gi alle gode tilbud om gode offentlige tjenester. Det er litt overraskende når Høyre da foreslår kutt i statens kjøp av ulønnsomme posttjenester. Hvem skal miste lørdagsposten først?

Jeg mener også at det er et svært uheldig signal når Fremskrittspartiet legger opp til omkamp om Forsvarets overkommando på Reitan utenfor Bodø. Mener man at man ikke kan takle å ha Forsvarets menn og kvinner i denne regionen, eller hva er begrunnelsen?

Jeg er svært tilfreds med at jeg tilhører et parti som vil ta hele landet i bruk, og at vi samarbeider godt med Arbeiderpartiet og SV om nettopp det. Vi sikrer gode velferdsløsninger til alle. Vi investerer for fremtiden i forskning og infrastruktur. Jeg gir med glede min stemme til et helhetlig budsjett som ivaretar dette på en meget god måte.

Line Henriette Hjemdal (KrF) [23:24:09]: 17. januar 2008 inngikk Arbeiderpartiet, SV, Senterpartiet, Kristelig Folkeparti, Venstre og Høyre klimaforliket. Undertegnede drev selv med disse forhandlingene. Biodrivstoff var det eneste punktet i forliksavtalen som ikke var ferdigforhandlet denne dagen, på grunn av at det skulle gjennomføres en høring av forslaget, om 2 pst. årlig omsatt volum av drivstoff, stigende til 5 pst. i 2009. Partene var også enige om at en skulle vurdere en ytterligere opptrapping, forutsatt bærekraftig produksjon. Noen måneder ut i 2008 kom matkrisen for fullt. Kristelig Folkeparti var da med på å sette i fokus de etiske utfordringene knyttet til å ta matjord ut av produksjon for å produsere biodrivstoff. 9. september 2008 mottok Kristelig Folkeparti, som en av partene i klimaforliket, et brev fra miljøvernministeren hvor vi ble informert om resultatene av høringen og invitert til videre dialog om framdrift i arbeidet med biodrivstoff. Kristelig Folkeparti, Høyre og Venstre gav respons i form av brev datert 23. oktober 2008. 3. desember 2008 møttes partene i klimaforliket hos miljøvernministeren for å slutføre forhandlingene fra klimaforliket om biodrivstoff.

Det er Kristelig Folkepartis klare oppfatning av møtet 3. desember at partene i klimaforliket ble enige om at opptrappingen av omsetningsforbudet, til 5 pst., skulle utsettes til 1. juli 2010, bl.a. på bakgrunn av innspill fra oljeselskapene i forhold til hva som var teknisk mulig, og for å få på plass et rapporteringssystem med bærekraftkriterier.

Tirsdag denne uken, på landsmøtet til Fagforbundet, brøt statsminister Jens Stoltenberg ensidig denne avtalen. Statsminister Jens Stoltenberg prøvde attpåtil å framstille et omsetningspåbud på 3,5 pst. i 2010 som et steg framover i forhold til den gjeldende politikk, og også som en seier

for SV. Kristelig Folkeparti oppfatter dette snarere som en senking av ambisjonsnivået og et brudd med klimaforliket.

Det var med forundring jeg lyttet til statsministerens replikkordskifte tidligere i denne debatten. La meg sitere statsministeren:

«Så har det vært en runde der man har justert dette i 2010, men også der ble det ikke gitt noen forpliktelser om at det skulle gjennomføres noe.»

Hvis statsministeren er slik å forstå at Regjeringen inviterer de parlamentariske lederne til samtaler om videre framdrift og videre satsing på biodrivstoff hvor det settes en eksakt dato for skjerpning av omsetningspåbudet uten at dette forplikter Regjeringen til å gjennomføre noe, ja, da sier det mest om regjeringen Stoltenberg II som forlikspartner.

Lise Christoffersen (A) [23:27:26]: I går kom jeg fra Karibia etter møte i Sosialistinternasjonalen, med sterke inntrykk fra annerledes debatter om klima, nedrustning og fattigdom. Med deltakere fra hele verden, og flertallet fra fattige land, blir debatten annerledes. Ståstedet er annerledes. Blant mange innlegg var det ett som gjorde et særdeles sterkt inntrykk. Jamaicas tidligere, første kvinnelige, statsminister, nå opposisjonsleder, Portia Simpson, holdt innlegg om kampen mot fattigdom og for en rettferdig verden, om hvordan det å godta urettferdighet, uansett hvor, til slutt vil ramme oss alle. Punkt for punkt dokumenterte hun hvordan kun 1 pst. av det verden årlig bruker på våpen, faktisk kan monne – og det betydelig.

Migrasjon var hovedtema for kvinnene fra de fattige landene. Ingen hadde noe brennende ønske om å komme til Vesten eller Norge. Nei, tema var tvang på grunn av fattigdom, konflikter, forfølgelse, miljødeleggelse og naturkatastrofer, tema var om med tungt hjerte å etterlate barna hos naboer, mens mamma dro for å finne et livsgrunnlag for dem, oftest i eget land eller region, noen lenger – ikke alle kom tilbake.

Så, etter halvannen uke uten nærkontakt med norsk politisk debatt, tok jeg begjærlig fatt på avisene – og snakk om nedtur! I halvannen uke hadde opposisjonen dirret av indignasjon og media begravd seg i dyp analyse av spørsmålet om en avgift!

Jeg skal ikke snakke om biodiesel, men sitere en merknad fra Fremskrittspartiet om noe annet:

«Innvandrings- og integreringsområdet er den store budsjettvinneren i Regjeringens statsbudsjett for 2010.»

Ja, flott! Noen av verdens 20 millioner flyktninger kommer hit. De skal ha en anstendig behandling etter internasjonale kjøperegler. Det vil ikke Fremskrittspartiet og kutter med hard hånd – 3,5 milliarder kr i inkludering, en halv milliard i apparatet som utfører tjenestene – i tråd med Fremskrittspartiets program, der det står at

«Norges mottak av mennesker fra land utenfor den vestlige kulturkrets begrenses kraftig. Dette omfatter flyktninger, asylsøkere og de som gis opphold av humanitære årsaker».

Fremskrittspartiet synes ikke at «verdens beste land å bo i» skal ta sin del av ansvaret for mennesker i nød. I

stedet skal folk hjelpes der de bor, sier Fremskrittspartiet, men de vil ikke det heller og kutter i bistand og bistandsadministrasjon. Det er heldigvis et gap mellom Fremskrittspartiet og alle de andre partiene på dette området. Da synes jeg at de andre opposisjonspartiene heller burde brukt tid til å diskutere slike forskjeller enn å lage en «show off» av en avgiftsavstemning så sent på natten.

Per Roar Bredvold (FrP) [23:30:36]: Fremskrittspartiet ønsker seg et allsidig næringsliv, som mest mulig kan stå på egne ben og skaffe seg inntekter uten altfor mye statlig styring eller økonomiske overføringer. Dette blir gode og varige arbeidsplasser som både distriktene og byene trenger.

Reiseliv er den fjerde største næringen i Norge, noe jeg tror ikke alle vet eller tar nok hensyn til. Den omsetter for mange kroner, har mange arbeidsplasser, hvorav svært mange er kvinnearbeidsplasser. Dette er viktig da mange distrikter sliter med å skaffe nettopp kvinnearbeidsplasser. Fremskrittspartiet ønsker å bidra til at reiseliv og tiliggende bransjer kan vokse, ved å bruke mer penger på markedsføring av Norge som et spennende sted å besøke. Ikke noe parti er i nærheten av å satse så mye nettopp på reiseliv.

I tillegg til markedsføring har Fremskrittspartiet en politikk med en rekke lovregelendringer. Det samme gjelder et lavere skatte- og avgiftsnivå. Fremskrittspartiet ønsker også å bedre avskrivningsreglene og fjerne formuesskatt og eiendomsskatt m.m.

Fremskrittspartiet ønsker også å myke opp en rekke regelverk for praktiske opplevelser og gjøremål. Dette kan f.eks. være snøscooterkjøring. Slik dette fungerer i dag, reiser mange med denne interessen til Sverige eller Finland, bor på hotell e.l. og legger igjen mye penger der. Dette er penger som med fordel kunne blitt i Norge, skapt inntekter og sikret eksisterende samt skapt nye arbeidsplasser.

Det samme gjelder Norges rovdyrpolitikk, som med sin bevaring av rovdirene ødelegger for de i reiselivsbransjen som kan tilby pakketurer hvor jakt og jaktopplevelser inngår. Derfor har interessen blitt sterkt redusert, siden rovdirene herjer og man er redd for seg selv og ikke minst for hunden sin.

Ellers er mange innenfor turisme og reiseliv opptatt av samferdsel. De ønsker gode veier samt en jernbane som fungerer, og at togene kommer til rett tid. Når det gjelder våre veier, er svært mange av disse av en svært dårlig standard. Det er riksveien til f.eks. Trysil i Hedmark, som benyttes av bl.a. mange fra Danmark, et godt eksempel på. Undersøkelser viser at en del av disse turistene ikke kommer tilbake nettopp på grunn av veistandarden. Dette gir selvfølgelig dårlig PR istedenfor det motsatte, hvor enda flere ville kommet.

En annen ting Fremskrittspartiet mener er viktig for reiselivsbransjen, er dens muligheter til å delta når områder skal vernes. Det er områder som med en fornuftig bruk kan gi store muligheter nettopp for reiselivsbransjen, uten å ødelegge for meningen med verningen.

Ellers er Norges alkoholpolitikk rimelig godt kjent.

Fremskrittspartiet ønsker også her at bransjen sammen med myndighetene finner fram til løsninger som bidrar til en fornuftig løsning til alles beste.

Med disse momenter i vårt budsjett og program er det ikke den minste tvil om at Fremskrittspartiet er det beste partiet også for reiselivsbransjen.

Borghild Tenden (V) [23:33:50]: Det er mange uløselige brister i regjeringens argumentasjon i saken om biodiesel. Det har blitt hevdet fra regjeringshold at biodiesel ikke er miljøvennlig og fortrenger matproduksjon. Hadde dette vært tilfellet, ville det vært direkte umoralsk å heve omsetningspåbudet fra 2,5 pst. til 3,5 pst. eller 5 pst.

Det har blitt hevdet at dersom vi ikke innfører økt avgift nå, vil vi tape astronomiske summer i avgiftsinntekter som ellers ville gått til jernbane, skole, kommuner, fattige etc. Men Regjeringen har jo selv for lengst lenket seg fast i skatte- og avgiftsnivået for 2004. Det innebærer at mindre skatte- og avgiftsinntekter blir kompensert med økte inntekter på andre poster, slik som mange har spilt inn forslag om. Det ville altså blitt nøyaktig like mye penger til jernbane, skole, fattige og sultne.

Så har vi SV som prøver å fremstille seg selv som noen naive, godtroende, som ikke visste hva de gjorde. Dersom det er noen som virkelig har hatt kontrollen over denne saken, og ikke minst kunne gjort noe med det fra dag én, er det SV. Det var SVs finansminister som fremmet forslag om økt avgift. Det var SVs miljøvernminister som åpnet Uniol, og fremholdt at dette var fremtiden, samtidig som han visste at det lå en udetonert avgiftsbombe i budsjettet. Det var SVs miljøvernminister som både på Uniol-åpningen og i sin egen budsjettproposisjon fremholdt helt utvetydig at det skulle bli et påbud om 5 pst. innblanding av biodiesel i løpet av 2010. Så skjer det utrolige, at statsministeren torpederer dette og sier at nei, vi vil bare ha 3,5 pst. innblanding i løpet av 2010, hvorpå SV fremstiller det som en seier at Regjeringen bryter med egne lovnader, egne budsjett dokumenter og Stortingets klimaforlik – litt av en seier.

Dersom det hadde vært politisk vilje, hadde det vært helt uproblematisk for Regjeringen å komme til oss i opposisjonen og si: Sorry, dette var feil tidspunkt å fremme dette forslaget på, men kan dere være med oss i en fornuftig tempoplan, slik at vi både kan ivareta hensynet til at også biodiesel må avgiftsbelegges på sikt, og slik at vi sikrer arbeidsplassene i Uniol, følger opp klimaforliket og har en målrettet satsing på 2. generasjons biodrivstoff.

Selvfølgelig hadde vi vært med på det. Men Regjeringen velger en arroganse som vi må tilbake til tiden før parlamentarismen for å finne maken til. Resultatet blir at det bare er tapere. Norsk politikk taper ansikt, de ansatte på Uniol taper arbeidsplassene, og den viktige omstillingen til et mer miljø- og klimavennlig samfunn, lavutslippssamfunnet, blir i beste fall satt på vent. Det er uforståelig og helt unødvendig.

Arne L. Haugen (A) [23:37:05]: Jeg tegnet meg for å få nevne et politikkområde som riktignok har vært omtalt tidligere i debatten, men som etter mitt syn fortjener litt

mer oppmerksomhet, og som er viktig for svært mange. Det gjelder landbruket.

Gjennom de siste års behandling av jordbruksavtalen har Fremskrittspartiet, og til dels også Høyre, gjort vedtak som, hvis de hadde fått flertall, hadde hatt som konsekvens at norsk landbruk ble bygd ned.

Jeg mener at vi fra regjeringsskiftet i 2005 har sett en gradvis mer positiv utvikling både i jordbruket og i skogbruket. Det er blitt større investeringslyst og optimisme.

I regjeringserklæringen blir det nå slått fast at det skal utarbeides en ny stortingsmelding om landbruk. Det er viktig. Det er ti år siden det sist ble utarbeidet en slik melding. Mange rammebetingelser er endret. Landbruks- og matdepartementet er nå i gang med å forberede arbeidet med en stortingsmelding som skal fokusere på hele verdikjeden – fra jord til bord, for å si det slik. Det vil gjøre at vi får en helhetlig debatt om landbrukspolitikken, noe som er viktig for oss som er opptatt av landbrukspolitikken og samfunnsutviklingen, og selvsagt også for primærprodusenter og forbrukere.

Et annet viktig tiltak er landbruksministerens initiativ til en offentlig utredning av kjedemakt i dagligvarebransjen. Jeg ser virkelig fram til å få innsikt i de kompliserte forholdene mellom kjedene og mellom kjedene og leverandørindustrien. Det arbeidet som nå starter i Landbruksdepartementet i samarbeid med Fornyingsdepartementet og Barne- og familiedepartementet, vil etter hvert gi allmennheten innsikt i maktforholdene og muligheter for å utvikle en politikk på området som kan komme forbrukerne og primærprodusentene til gode.

Når jeg nevner disse prosessene, er det for å vise at Regjeringen arbeider konstruktivt med dette politikkområdet og har en offensiv tilnærming til norsk landbrukspolitikken, i kontrast til opposisjonens svartmaling. Landbruket – jord- og skogbruket – er avgjørende viktig for bosettingen i landet vårt, for leveranser til matindustrien og skogsindustrien, helt nødvendige virksomheter for at det skal være mulig å ha et aktivt liv i Bygde-Norge.

Øyvind Håbrekke (KrF) [23:40:07]: Det har i løpet av denne debatten – i særdeleshet fra regjeringspartiene og særlig fra statsministeren – blitt gjentatt gang på gang at Norge har klart seg usedvanlig godt gjennom finanskrisen og de urolige økonomiske tidene vi har hatt det siste året, på grunn av den norske modellen med en sterk offentlig sektor. Dette har på en måte blitt forklart med bakgrunn i Regjeringens egen politikk.

Men hva er da grunnen til at vi i Norge kan kombinere en sterk offentlig sektor med en så høy materiell velstand som det vi har? Jo, det er nettopp fordi vi faktisk har outsourcet, for å bruke et sånt uttrykk, produksjonen av store deler av det private forbruket, mange av de materielle varene som vi baserer velstanden på, industriproduksjonen. Den skjer nemlig i andre land, i andre deler av verden, ikke minst i Kina og andre asiatiske land. Det er jo de som produserer disse varene. De har ikke en tilsvarende høy andel offentlig sektor, men de har stor industriproduksjon. Det er de som nå betaler prisen for den økonomiske nedgangen vi har sett på verdensbasis. Dette

enkle poenget illustrerer at det hadde vært betimelig med en langt større ydmykhet også fra Regjeringen og statsministerens side i møte med de urolige økonomiske tidene vi nå går igjennom.

Det har ellers blitt understreket tidligere i dag at vi burde ha tilegnet oss mer kunnskap om biologi for å forstå de grunnleggende prosessene også i politikken. For meg er et av de mest grunnleggende biologiske prinsippene vi da burde ha lært av, nettopp det at vi skal høste det vi sår. I lys av det er det et stort paradoks at en regjering med så store muligheter, så stort økonomisk handlingsrom og et så ekspansivt budsjett så til de grader usynliggjør familierpolitikken, familiens rolle i samfunnet.

Hva er trusselen i å styrke valgfriheten og rollen som småbarnsforeldre? Hva er det som forhindrer en storsatsing på familievern og barnevern, f.eks., i Norge i 2009? Vi reparerer. Vi reparerer på område etter område for de utfordringene som skapes i tidlige barneår. Tiden er derfor inne for en storsatsing på oppvekst, på familie og på ungers trygghet og oppvekst for å forebygge de utfordringene som statsbudsjettet i stor grad reparerer.

Presidenten: Neste taler er Henning Warloe.
– Der kommer Henning Warloe.

Henning Warloe (H) [23:43:39]: Beklager, men når det er lenge å vente, kommer man av og til for sent, og det er jo blitt sent på kvelden. Jeg skal snakke om forskningspolitikk. Det er jo kjekt at det er noen tilhørere i salen i alle fall.

Tidligere i dag sa kunnskapsminister Kristin Halvorsen at hun har ansvaret for en formue som er langt større enn oljeformuen, nemlig den humane kapital, altså summen av kunnskap i Norge. Hvis det er riktig, må det være smart politikk å satse mye på forvaltning og foredling av denne enorme formuen. Det er her satsing på forskning og utdanning kommer inn. Kunnskap har den merkelige egenskapen at den vokser når den deles og spres. Investering i forskning kan gi bedre liv og bedre helse, grunnlag for nye og lønnsomme arbeidsplasser og smarte løsninger som også kan berge klodens klima. Forskningen kan alt dette og mer til. Det finnes knapt noe formål i statsbudsjettet som det er mer framtidsrettet eller lønnsomt å satse på.

Men noen regler må vi følge. Vi må dyrke talentene og ikke være redde for å satse på de beste hodene. Vi må gi størst mulig frihet til forskningen, slik at de beste ideene vokser fram, uavhengig av politiske mål og føringer.

Allerede her støter vi på noen problemer. Regjeringens forslag til statsbudsjett er nemlig gjennomsyret av styringstrang. Det som finnes av økte midler til forskning, er, stort sett uten unntak, øremerket gjennomføring av politiske mål. For å si det slik: Målene er nok betydelig mer ambisiøse enn de pengene som følger med. Regjeringen har de siste årene tatt en stadig sterkere politisk styring med forskningsfeltet. Regjeringens forskningspolitikk i dag minner mer og mer om den gammeldagse, instrumentelle kulturpolitikken som særlig Arbeiderpartiet likte på 1970-tallet.

Høyre går motsatt vei. Vi øker utdannings- og forskningsbudsjettet med en ekstra kunnskapsmilliard. En god partikollega av meg kom i skade for å si en ekstra million, og det hørtes kanskje ikke så ambisiøst ut. Svært mye av dette går til frie midler, som gir universiteter, høyskoler og forskningsinstitusjoner større frihet og større armslag. Siden vi er mer opptatt enn Regjeringen av at også næringslivet skal satse mer på forskning, styrker vi SkatteFUNN-ordningen med nesten 400 mill. kr i tillegg.

Høyre øker dessuten bevilningene til Forskningsfondet med hele 10 milliarder kr.

Regjeringen kunne ha satset mer på utdanning, forskning og kunnskap i et budsjett der en bruker rekordmange penger. Regjeringen burde ha gjort det, men det er altså Høyre som gjør det.

Jenny Klinge (Sp) [23:46:40]: Dette statsbudsjettet er det siste den aller første raud-grøne regjeringa la fram, og det første som den nye raud-grøne regjeringa skal setje ut i livet. Vi har fire år framom oss – ein morgondag «med blanke ark og fargestifter tel», for å sitere Alf Prøysen. Det er vel somme av oss som tykkjer akkurat det er kjekt, etter dei siste daganes bruduljar.

Prøysen er mest kjend for songane sine, men i dei bøkene han skreiv, viste han eit ektefølt sosialt engasjement for dei som står nedst på rangstigen, og som av ulike grunnar fell utanfor. Eg er stolt av å tilhøyre eit parti i ei regjering som har det same engasjementet, og som følgjer opp dette i praktisk politikk.

Eg vil som medlem av justiskomiteen lyfte spesielt fram den viktige jobben som vi ikkje berre *har* gjort, men som vi også *skal* gjere, for å nå målet om å førebyggje betre, reagere raskare, oppklåre meir og rehabiliterer betre.

Vi har i år oppretta 460 nye sivile stillingar i politiet og vidarefører denne satsinga neste år. Dermed vil mesta 300 polititene stemenn kunne bli frigjorde til operativt politiarbeid. Det betyr ikkje berre at fleire lovbrytarar kan bli tekne, men også at politiet kan førebyggje at nye blir lovbrytarar.

Mange av dei som sit i fengsel, treng god oppfølging for å kunne bryte ein vond sirkel. Ofte er det rusproblem med i biletet. Dette rammar ikkje berre dei sjølve, men i høgste grad også dei pårørande og samfunnet elles, med den vinningskriminaliteten og dei andre lovbrota som gjerne følgjer med. Derfor er det rett ikkje berre å fylle innsatsen i kriminalomsorga med straff, men også fylle han med eit innhald som gir fleire moglegheit til å takle livet betre. Derfor er det f.eks. òg rett å opprette rusmeistringseiningar, m.a. på Hustad fengsel, neste år.

Eit nytt barnehus i Stavanger kan også framhevast særleg. Ungar er den svake parten i mange samanhengar, og å opprette slike barnehus er å styrkje innsatsen for ungene.

Eg ser fram til dei neste fire åra, fordi eg er sikker på at denne regjeringa betyr noko. Ho gjer ein forskjell for dei som treng ekstra oppfølging, både offera for kriminalitet og dei som utfører han. Det er nemleg ikkje berre vi politikarar som treng «blanke ark og fargestifter tel» somtid, men i høgste grad også desse enkeltmenneska. Det skal vi gjere så godt vi kan for å gi dei.

Aksel Hagen (SV) [23:49:27]: Jeg vil prate om byråkratisering. Det er noe som alle prater om, men det er få som gjør noe med det. SV vil prøve å fokusere mer på dette i denne perioden vi har foran oss.

Det er allikevel viktig innledningsvis å slå fast at «byråkrati» er et vakkert og viktig begrep, for uten byråkrater stopper samfunnet. Det er ikke slik som de ofte blir beskyldt for, det motsatte, at de stopper samfunnet. Det er nemlig feil. Det er en lite konstruktiv tilnærming. Jeg må si at det er en del av budsjettframleggene og merknadstekstene fra opposisjonen som er litt preget av en slik forenklet og «populistisk» tankegang.

Av flere årsaker er det i ferd med å vokse fram en styrings- og kontrollaktivitet i samfunnet vårt, både i privat og i offentlig sektor, som plager og irriterer stadig flere av oss, stadig mer. Mye av det er nok godt ment. Vi vil ha mer og bedre kunnskap og innsikt for å styre effektivt: Hva er det egentlig som foregår? Hva slags politikk er det som virker, og som ikke virker? Da må det telles og meldes. Gjør en ikke det, kommer forvaltningsrevisjonen og melder kontant tilbake at her er ikke prosedyrene på plass, her mangler vi kontroll.

Framveksten av dette rettighetssamfunnet bidrar i samme retning. Alt må presenteres og senere dokumenteres for å kunne stå imot eventuell kritikk og klage senere.

Så er det ikke minst en tredje årsak, og her er nok vi sosialister litt mer i tvil om det er godt ment. Det er de rådende styringsmodeller og styringsfilosofier som har preget samfunnet vårt de siste tre tiårene, og som vi ofte benevner New Public Management.

Før jeg kommer litt tilbake til det, vil jeg si at vi kan jo ikke si at kunnskap er feil, eller at det ikke er viktig å sikre grunnleggende rettigheter. Men det får noen veldig vanskelige konsekvenser, som jeg tror vi har problematisert litt for lite, hvis vi trekker dette altfor langt. Det blir så mange skjemaer. Det stjeler så mye tid. Det skaper en stemning av mistillit mer enn av tillit. Det fordrer ikke minst et byråkratisk apparat til å samle inn og bearbeide, for så å ta i bruk all denne kunnskapen. Jeg er bl.a. veldig i tvil om vi klarer å nyttiggjøre oss alt det vi nå samler inn av data, fra skoler, sykehus, bedrifter osv. Det blir for lett å samle inn i blinde. Alle data blir liksom gode data, fordi de er data.

Så var det dette med New Public Management, dette heroiske forsøket på å modernisere offentlig sektor, dele det opp i resultatenheter, sette i gang en konkurransesituasjon mer enn et samarbeid, osv. Her bygges det opp et byråkrati. For å ta utgangspunkt i en rehabiliteringsinstitusjon jeg besøkte for et par uker siden: Her må de bygge opp en stor bestillerkompetanse framfor å samarbeide, eller gjøre seg attraktive for sykehus, Nav og kommuner. Tilsvarende må Nav, kommuner og sykehus bygge opp et apparat for nettopp å sende anbud ut mot slike rehabiliteringsinstitusjoner. Det bygges opp sterke, store apparater rundt omkring som skal konkurrere med hverandre, og samhandle mer på den måten, framfor å samhandle på gode måter som vi gjorde tidligere, for å utvikle nye tjenester sammen. Dette blir det ikke gode løsninger av, og det blir veldig mye byråkrati.

Erling Sande (Sp) [23:52:44]: Lat meg starte med å rose føregåande talar for eit godt innlegg om eit tema som denne forsamlinga kunne brukt endå meir tid på.

Det har vore ein dag der miljø og energi har stått på dagsordenen på ein noko spesiell måte. Om vi lyftar blikket og ser utover den ein-sidede fokuseringa kring biodrivstoffavgifta, og om vi legg godviljen skikkeleg til, må denne fokuseringa på den saka botne i eit ektefølt engasjement for klima og miljø. Det er eit engasjement som òg vi i regjeringspartia bør glede oss over.

Det engasjementet som opposisjonen viser, med unnatak av det eine punktet som har vore mykje debattert her i dag, må sjåast på som ei unison støtte til at Regjeringa satsar tyngre innanfor klima og fornybar energi. Det er ikkje noka anna regjering i nyare tid som har satsa så tydeleg på fornybar energi-produksjon. Ein aukar Fornybarfondet med 5 milliardar kr til 25 milliardar kr. Fondet si avkasting i lag med påslaget på nettariffen og direkteløyvingar gjer at Enova delar ut 1,8 milliardar kr til fornybar produksjon og energieffektiviseringsstiltak.

Regjeringa har kome til einigheit med den svenske regjeringa om grunnlaget for ein grøn sertifikat-marknad, som skal ta til å gjelde i 2012, og melder i dag om overgangsordningar som skal tryggje satsinga fram til sertifikatmarknaden tek til å gjelde. Ein har satsa tungt på å styrkje sakshandsamingskapasiteten i NVE, slik at nye prosjekt kan behandlast og realiserast, og fornybarsatsinga kan halde fram. Meir av det store potensialet for ny energi, vind, vatn og bio må realiserast, og Regjeringa satsar òg tungt på forskning på nye og umogne teknologiar innanfor fornybar energi.

Men vi må vidare. Noreg er moglegheitenes samfunn. Våre bidrag til klimaarbeidet er fyrst og fremst moralsk riktige. Vi skal vere med og bidra. Så er det også slik at det opnar for store moglegheiter for produksjon, industri og kompetanse innanfor det som skal vere energibærarar i framtida. Det krev at vi aukar innsatsen ytterlegare i tida som kjem. Satsinga på fornybar energi må kome samtidig med satsinga på infrastruktur, på forskning og utvikling, som sikrar den nye energien. Aller helst bør ei satsing på ny fornybar kraft gå parallelt med å fase inn meir elkraft i transport, på sokkelen og i industrien. I tillegg må det òg liggje til rette for kraftutveksling med utlandet.

Vi må vere utolmodige i klimaarbeidet. Få land har så god grunn til å vere utolmodige som det vi har, nettopp fordi klimautfordringane òg representerer store moglegheiter for oss.

Ola Borten Moe (Sp) [23:56:12]: I vår lanserte Regjeringens samhandlingsreformen – et svært viktig arbeid som betyr at mange helsetilbud, mye kompetanse og mye kapital skal flyttes ut fra de store sykehusene til kommunene der folk bor. Dette er veldig bra. For å nevne noen kritiske faktorer som Stortinget nå skal arbeide med, vil jeg peke på likeverdigheten i forholdet mellom helseforetakene på den ene siden og kommunene på den andre, en god finansieringsordning som sikrer at riktige ting blir gjort på rett plass, og tilgang på kompetanse lokalt.

Dette er hver for seg store utfordringer som kommunene og Stortinget er nødt til å ta tak i i lag i tida som kommer.

Vellykket blir dette et godt eksempel på effektivisering av offentlig sektor. Det trenger vi mer av i framtida, og da er jeg over på neste poeng, nemlig demografi – noe vi burde ha brukt mer tid på i denne salen, rett og slett fordi vi i framtida kommer til å være færre som skal betale for mer. Vi er nødt til å gjøre ting smartere, og vi er nødt til å gjøre ting bedre. Svaret for framtida er ikke å skrive ut økte skatter alene.

Jeg har med stor tilfredshet lagt merke til det store engasjementet fra finansministeren knyttet til generasjonsregnskapet, og støtter det veldig. Jeg tror det er uhyre viktig at vi i dag klarer å lage systemer som bærer over tid, inn i framtida. Jeg mener at pensjonsreformen var en avgjørende viktig start. Jeg mener at den diskusjonen vi har sett de siste dagene knyttet til sykelønn, er viktig og bra, men jeg tror også at vi i framtida må videre. Vi må være villig til å ta flere og viktige debatter og diskusjoner rundt vårt velferdssystem i årene som kommer. Ikke minst tror jeg at en felles forståelse av virkeligheten og utfordringene er avgjørende viktig for at man skal klare å komme videre i dette, og da spiller vi og denne salen en stor rolle.

Jeg tror at flere er nødt til å arbeide mer, og jeg tror vi er nødt til å utnytte våre samlede samfunnsressurser på en enda bedre måte. Det er på sett og vis en plikt vi har, og en forutsetning for at våre etterkommere skal få det samme handlingsrommet, både i sin private økonomi og ikke minst i den offentlige økonomien, som vi har hatt. Det er i grunnen det dette koker ned til: Vi må klare å levere fra oss noe som er bedre i stand og helst bedre enn det vi har i dag, og det vi har tatt over.

Morten Stordalen (FrP) [23:59:18]: Regjeringens forslag til statsbudsjett for neste år er dessverre dårlig nytt for pasientene i Vestfold. Nok en gang er vi vitne til at syvende byggetrinn ved Sykehuset i Vestfold er trenert av den sittende regjeringen. Dette er med respekt å melde svært skuffende. Rød-grønne stortingsrepresentanter har et forklaringsproblem overfor innbyggerne i Vestfold – all den tid realiteten er at gamle løfter og lovnader ikke blir innfridd fra deres egen regjering. Slik det fremstår, er det bare Fremskrittspartiet som er garantisten for det syvende byggetrinn ved SiV.

Sjømannshjemmet i Stavern er et unikt tilbud som er benyttet av folk fra hele landet. Sjømannshjemmet er under hardt press økonomisk. Slik jeg ser det, er det nødvendig å ta inn over seg at Sjømannshjemmet er av nasjonal betydning, og at man derfor må finne muligheter for rammevilkår som ivaretar det unike tilbudet de har. Fremskrittspartiet oppfordrer på det sterkeste Regjeringen til å ta nødvendige grep som sikrer dette tilbudet.

Jeg registrerer at Regjeringens forslag til budsjett ikke ivaretar interessene til pasientene i Vestfold. Dette er noe jeg håper velgerne merker seg fram til 2013.

Fremskrittspartiet er, har vært og vil alltid være en garantist for helsetilbudet til alle landets innbyggere, også i Vestfold.

Irene Lange Nordahl (Sp) [00:01:03]: Landbruket spiller en viktig rolle for bosetting og sysselsetting i store deler av landet. Norsk landbruks viktigste rolle er å produsere trygg og ren mat for egen befolkning. Det er også viktig å se norsk matproduksjon i et internasjonalt perspektiv.

En milliard av verdens befolkning sulter i dag, og vi har en kommende matkrise på gang. Vi vet også at verdens befolkning vil øke i de nærmeste årene, og at vi i 2050 vil være om lag ni milliarder mennesker på jorda. Dette innebærer at vi må doble matproduksjonen i denne perioden for å kunne brødfø verdens befolkning. Også i Norge vil befolkningen øke i de nærmeste årene, og Senterpartiet mener derfor at vi må øke norsk matproduksjon som følge av denne utviklingen.

I dag importerer vi halvparten av maten vi spiser her til lands, og det setter oss i en sårbar posisjon, dersom det skulle oppstå en internasjonal krise. Tilgang på mat for egen befolkning er en helt grunnleggende forutsetning for en nasjon, og på mange måter kan vi derfor si at nasjonal matforsyning er en del av forsvarspolitikken.

Senterpartiet er tilfreds med at det i Soria Moria II slås fast at det skal lages en egen stortingsmelding for å legge grunnlaget for en framtidsrettet landbruks- og matpolitikk. Denne meldingen skal ta for seg hele spekteret fra jord til bord, og omfatte hele verdikjeden for mat.

Målet i landbrukspolitikken er å opprettholde et levende og mangfoldig landbruk og et bærekraftig skogbruk over hele landet, som gir attraktive arbeidsplasser og som sikrer rekruttering. Det er også viktig å videreutvikle inntekts- og velferdspolitikken i landbruket for å oppnå dette.

Senterpartiet mener det er viktig å sikre et landbruk med en variert bruksstruktur over hele landet gjennom en klar distriktsprofil og videreføre styrking av det grasbaserte husdyrholdet.

Landbruks- og matpolitikken legger grunnlaget for næringer og opplevelser innenfor utmark, reiseliv, næringsmiddelindustri, åpne kulturlandskap og biologisk mangfold.

For reiselivet er kulturlandskapet viktig for å skape attraktive reiselivsprodukt over hele landet. En aktiv landbrukspolitikk er dermed også viktig for reiselivet. Hurtigruten har f.eks. i sin markedsføring lagt vekt på at deres gjester får oppleve et levende kulturlandskap og aktive lokalsamfunn langs hele kysten.

På flere andre områder samarbeider reiselivet med landbruket for å lage spennende og framtidsrettede reiselivsprodukt. Jeg vil i denne sammenheng særlig nevne satsing på kortreist mat og lokale mattradisjoner. I Nordreisa i Troms har f.eks. serveringsstedet Bios lagt opp hele menyen på tradisjonsmat. Her inngår lokalprodusert lam og reinsdyr bl.a., og det er knyttet lokalhistorie til matrettene. De har også høstet flere priser for sitt arbeid med lokal mat.

Senterpartiet er glad for at Regjeringen legger opp til en aktiv og framtidsrettet landbrukspolitikk, og vi ser fram til å få en egen stortingsmelding på dette viktige området.

Geir-Ketil Hansen (SV) [00:04:18]: I dag undertegnet olje- og energiminister Terje Riis-Johansen og Sveri-

ges næringsminister Maud Olofsson en overenskomst om prinsippene for utvikling av et felles marked for elsertifikater, eller grønne sertifikater om en vil. Samtidig debatterer vi i Stortinget i dag statsbudsjettet for 2010, som inneholder en rekordstor satsing på miljø, og ikke minst en satsing på fornybar energi:

- 5 milliarder kr til Fornybarfondet
- 1,8 milliarder kr i støtte til miljøvennlige energitiltak gjennom Enova
- tidenes satsing på CO₂-håndtering
- 3,4 milliarder kr til forskning på prosjekter på Mongstad og Kårstø
- 300 mill. kr til forskning og utvikling innen fornybar energi og karbonfangst

Den viktigste drivkraften for å få fart på utvikling av grønn energi vil være dagens avtale om overgang til et grønt sertifikat-marked. Dette vil bidra positivt til miljøet og redusere utslippet av klimagasser, og i tillegg vil denne satsingen ikke minst legge grunnlaget for utvikling av næringsliv, utvikling av industri og nye arbeidsplasser. Jeg er overbevist om at dette kommer til å bli en av de aller viktigste næringene i min egen landsdel, Nord-Norge, i årene som kommer. Fornybar energi kommer til å bli det nye industrieventyret. Og eventyret er allerede i gang:

I Nordland er det 600 industriarbeidsplasser knyttet til solcelleteknologi i Glomfjord og Narvik. Finnmark har de beste vindressursene i hele Europa, og to vindparker er i drift i landsdelen.

I vår fikk Finnfjord i Troms 175 mill. kr til å omdanne spillenergi fra smelteovnene til grønn kraft – og til varme som skal anvendes i produksjonsanlegg for biodrivstoff. Finnfjord har også som mål å bli det første CO₂-nøytrale smelteverket i verden.

I slutten av september ble teknologibedriften Hydra Tidal i Harstad tildelt 23 statlige millioner til å bygge et pilotanlegg for tidevannskraft. Den unike grønne teknologien skal settes i drift i Gimsøystraumen i Lofoten til neste år. Hydra Tidal mener at det er høyst realistisk å utvinne en kraftmengde tilsvarende 20 Alta-kraftverk. Hydra Tidal har visjoner – de ønsker å gjøre satsingen til et nordnorsk industrieventyr. Gjennom å bygge opp teknologiutvikling og produksjon i landsdelen mener de det kan skapes fra 1 000 til 1 500 arbeidsplasser knyttet til utvikling og produksjon av grønne kraftverk.

De som mener at dette er urealistiske visjoner, bør se hva de har fått til i Danmark. Danskene er blitt verdensledende innenfor vindkraft, ikke fordi de har mye vind, men fordi de satset langsiktig. 27 000 arbeidsplasser er knyttet til vindkraftindustrien. Vindkraftteknologi er i ferd med å bli Danmarks største eksportprodukt.

SV har lagt fram en plan med et mål om å skape 5 000 grønne arbeidsplasser i Nord-Norge i de neste 10–15 årene.

I dag vedtar vi et samlet miljøbudsjett på 37 milliarder kr, en økning på 5,7 milliarder kr, og i dag ble det inngått en avtale med Sverige om prinsippene for overgang til et grønt sertifikat-marked. (Presidenten klubber.) Legges denne satsingen til grunn, har vi all grunn til å tro at vi

skal nå målet om 5 000 nye industriarbeidsplasser i Nord-Norge. (Presidenten klubber.)

Presidenten: Presidenten vil minne om at taletiden er absolutt.

Karin Andersen (SV) [00:07:54]: For SV er ytelsene til folk som enten ikke har arbeid eller er uføre, eldre eller vanskeligstilte, en grunnstein i velferden.

Gjennom dagen har jeg sittet og hørt på Fremskrittspartiets representanter, som har klagd voldsomt over det framlagte budsjett. Representanten Eriksson fra Fremskrittspartiet spurte til og med: Hvor blir det av velferden? Da tenkte jeg at jeg får gå og kikke litt på Fremskrittspartiets budsjett og se på velferden i det budsjettet. Hva fant jeg der? Jo, det var 2,6 milliarder kr i kutt i sjukepengene, det var 100 mill. kr i kutt til medisinsk rehabilitering, og det var 4,4 milliarder kr i kutt i uføretrygden. Jeg tenkte: Hvordan i all verden skal dette gå? Det betyr at nærmere 30 000 mennesker 1. januar skal ut av uføretrygden og inn i et arbeidsliv som er trangt og vanskelig. Det er mulig at noen har større tro på mirakler enn jeg, men jeg tror altså ikke på helbredelse via alternativt statsbudsjett, der inntektene er kreativ bokføring og kuttene rammer grovt usosialt.

I tillegg sier representanten Eriksson når han klager over at kvalifiseringsprogrammet, som er et av de viktigste tiltakene vi har for de aller mest vanskeligstilte, ikke har kommet fort nok i gang, og som de faktisk har tenkt å kutte, at dette gikk litt dårlig i Nav i 2008. Ja, det gjorde det. I 2008 og i 2009 kuttet Fremskrittspartiet i driftsbudsjettet til Nav, de som altså skulle hjelpe folk med å komme seg ut i kvalifiseringsprogrammene, med nærmere 1 000 ansatte. Jeg tror ikke det hadde vært særlig greit for dem som trengte kvalifiseringsprogram.

I tillegg til det kutter Fremskrittspartiet 58 mill. kr i Arbeidstilsynet og Petroleumstilsynet, som skal passe på lønn og arbeidsvilkår for vanlige folk. Det er stuepiker, det er snekkere, det er renholdere, som ikke skal ha et vern, for det mener Fremskrittspartiet at de ikke trenger. De skal nemlig konkurrere på lønn, og det betyr at de som er mest utsatt i det norske arbeidslivet, må gå ned i lønn.

Jeg tror at både vanlige arbeidsfolk, vanlige arbeidstakere og alle som trenger enten uføretrygd, sykkelønn eller andre ytelser, skal være veldig glade for at Fremskrittspartiets budsjett ikke blir vedtatt i dag.

Dag Terje Andersen hadde her overtatt presidentplassen.

Oskar Jarle Grimstad (FrP) [00:11:00]: Dagen i dag vil stå som eit grelt eksempel på at avgiftsinnkrevjing er viktigare enn miljøtiltak. For mange vil innføring av biodieselavgifta framstå som uforståeleg. I media gir statsrådar uttrykk for at dei ikkje forstod kva dei var med på då dei aksepterte innføring av avgift på førstegenerasjons biodiesel. LO-leder Roar Flåthen slaktar Stoltenbergs biodieseljobb, viser same avis.

Gründerar som har investert i det dei fekk seg fortalt

var miljøvenleg og framtidsretta, gir klart uttrykk for at dei føler seg lurte. Andre som føler seg lurte og førte bak lyset, er eigarar av forbrenningsanlegg som har søppel som drivstoff og energiressurs til fjernvarmeanlegg. Desse anlegga står i dag med ubrukt kapasitet grunna søppelavgift, som gir ein kostnad på 100 kr pr. tonn for å brenne avfallet i Noreg. Derfor går det årleg 15 000 trailerlass med søppel til Sverige, der den svenske regjeringa fornuftig nok har fjerna denne avgifta. Søppel er ein ressurs som har ført til at medlemmer i Norsk Fjernvarme har investert 10 milliardar kr, i trua på at fornufta ville føre til at denne særnorske avgifta forsvann. Men nei, det ser ikkje ut til at fornufta i begge desse forannemnde sakene når fram. Avgifter er viktigare enn klimatiltak.

For klimaskeptikarar vil nok dagens vedtak gi eit ekstra bidrag til den skepsisen fleire og fleire tek til orde for. Folk flest forstår det rett og slett ikkje, og mange gir uttrykk for frustrasjon over det som blir resultatet av dagens vedtak.

Om Regjeringa er oppteken av å vise si bekymring over klimatrusselen, vel dei ein strategi som er underleg, og som dei færreste forstår.

Framstegspartiet er oppteke av å gi norske bedrifter føreseielegheit, og vil ikkje den eine månaden gi ein klapp på skuldra for å starte klimatiltak, for så i den neste å leggje avgift på tiltaket, slik at det stoppar heilt opp. Det handlar om truverd, og fleire talarar frå regjeringspartia har raljert over opposisjonens konklusjon om fjerning av desse avgiftene. Men det blir ikkje meir ansvarleg om ein gjentek dei dårlege argumenta gong etter gong.

Denne staurbøra handterer Regjeringa dårleg. Staurane sprikjer i alle retningar, sjølv om deler av Regjeringa skulle ha god erfaring med å bere staur. Men denne gongen ser det ikkje særleg bra ut.

Terje Halleland (FrP) [00:13:43]: Det er svært beklagelig at Regjeringen ikke klarer å ivareta Norges interesser som en energinasjon. Vi ser en total mangel på forståelse for aktører som deltar i denne sektoren.

For første gang er tradisjonen med framleggelse av en oljemelding brutt. Alle tidligere regjeringer har hatt rutiner rundt dette, men nå må vi tilbake til 2004 for å finne siste melding. Dette skaper selvfølgelig usikkerhet om hvor denne regjeringen vil i oljepolitikken. Og næringen blir sittende avventende, eller den foretar sine investeringer i utlandet.

Avgjørelser som utløser aktivitet, utløser også krav til store investeringer. Det minste en da må kunne tilby, er en forutsigbarhet og en langsiktighet, slik en oljemelding kan være med og bidra til. Bransjen kan ikke ta sjansen på at Regjeringen skal gi SV noen politiske seire som bransjen selv må risikere å betale for.

Det norske systemet for klimakvoter er nå integrert i et felles europeisk handelssystem. Her klarer også Regjeringen å etablere et regelverk som blir konkurransehemmende for norsk industri.

Framtiden for norsk aluminiumsindustri er avhengig av like rammebetingelser som i europeisk industri, ikke symbolpolitikk fra Regjeringen, som ender med utflagging av

verdens reneste aluminiumsindustri.

Den fullstendige vendingen når det gjelder avgift på biodiesel, utsettelse av grønne sertifikater og usikkerhet rundt tildeling av nye leteareal bekrefter at det er en regjering uten troverdighet eller forutsigbarhet. Det vil selvfølgelig alle aktører merke seg, enten de driver på norsk sokkel eller innenfor utvikling av alternativ energi.

Verden trenger norsk olje og gass. Det internasjonale energibyråets analyse av verdens energibehov viser at verden er avhengig av en større produksjon av norsk olje og gass, ikke mindre. Og så lenge målsettingen i klimapolitikken er kutt i utslipp av CO₂, må disse kuttene gå på forbruk av kull. Dermed er det nærmest en trussel mot verdens energibehov og reduksjon av CO₂-utslipp at en nå ikke ønsker en videre utvikling på norsk sokkel.

Også næringslivet ellers har lite å glede seg over i Regjeringens budsjettforslag. Selv med rekordstor utgiftsside klarer ikke Regjeringen å forbedre rammevilkårene for norsk næringsliv. Å drive næring i Norge er dyrt. Derfor er det desto viktigere å kunne tilby rammevilkår som forbedrer konkurransevnen. Det vil Fremskrittspartiet oppnå gjennom en reduksjon i skatter og avgifter, gjennom et redusert byråkrati, gjennom en satsing på veibygging og en bedre tilgang på risikovillig kapital. Det er tiltak som vil stimulere norsk næringsliv til fortsatt verdiskaping, til fortsatt vekst, til fortsatt tro på en framtid i landet – også for neste generasjon.

Robert Eriksson (FrP) [00:16:58]: Det som fikk meg til å ta ordet, var representanten Karin Andersens innlegg.

Jeg må si jeg blir ganske sjokkert når det blir servert fra denne talerstolen at når man ikke går inn for å opprette regionale verneombud, betyr det det samme som at man reduserer lønnen til folk i hotell- og restaurantbransjen. Betyr det at deres lønnsvilkår helt fram til dags dato nærmest har blitt rasert på grunn av at man ikke har hatt en slik ordning? Jeg synes det er ganske grovt at man bruker denne talerstolen til å komme med slike løgnaktige påstander.

Så har jeg også lyst til å si at grunnen til at Fremskrittspartiet reduserer på medisinsk rehabilitering, er jo nettopp at vi behandler flere folk, så de slipper å gå på de ytelsene. Jeg synes også at regjeringspartiene kanskje kunne ha hørt mer på sin egen statsminister, som for få dager siden hadde en ambisjon om å redusere sykefraværet i den nye IA-avtalen med 10 pst. Fremskrittspartiet tar dette på alvor og kommer også med tiltak for å redusere det.

Så vårt budsjett går utmerket godt i hop. Vi har gode forslag som henger i hop, og vi har gode inndekninger for det vi kommer med.

Presidenten: Flere har ikke bedt om ordet til sakene nr. 1–4.

(Votering, se nedenfor)

Etter at det var ringt til votering, uttalte

presidenten: Stortinget er da klar til å gå til votering i sakene nr. 1–4.

Som Stortinget er oppmerksom på, vil det være relativt omfattende voteringer, og jeg skal prøve å bidra til at vi i fellesskap klarer å komme gjennom de mange voteringstemaer på en oversiktlig måte.

Votering i sak nr. 1

Presidenten: Finansministerens redegjørelse i Stortingets møte 13. oktober 2009 om stats- og nasjonalbudsjettet for 2010 foreslås vedlagt protokollen. – Det anses vedtatt.

Votering i sak nr. 2

Presidenten: Under debatten er det satt fram i alt 66 forslag. Forslagene nr. 1 til og med nr. 64 er inntatt på sidene 187–195 i innstillingen, mens forslagene nr. 65 og 66 er omdelt i salen.

Følgende forslag foreligger:

- forslagene nr. 1 og 2, fra Ulf Leirstein på vegne av Fremskrittspartiet, Høyre, Kristelig Folkeparti og Venstre
 - forslag nr. 3, fra Ulf Leirstein på vegne av Fremskrittspartiet, Kristelig Folkeparti og Venstre
 - forslag nr. 4, fra Jan Tore Sanner på vegne av Høyre, Kristelig Folkeparti og Venstre
 - forslagene nr. 5–53, fra Ulf Leirstein på vegne av Fremskrittspartiet
 - forslag nr. 54, fra Jan Tore Sanner på vegne av Høyre og Kristelig Folkeparti
 - forslagene nr. 55 og 56, fra Jan Tore Sanner på vegne av Høyre og Venstre
 - forslag nr. 57, fra Jan Tore Sanner på vegne av Høyre
 - forslagene nr. 58–61, fra Hans Olav Syversen på vegne av Kristelig Folkeparti
 - forslagene nr. 62–64, fra Borghild Tenden på vegne av Venstre
 - forslag nr. 65, fra Siv Jensen på vegne av Fremskrittspartiet, Høyre, Kristelig Folkeparti og Venstre
 - forslag nr. 66, fra Ulf Leirstein på vegne av Fremskrittspartiet, Høyre og Kristelig Folkeparti
- Det voteres over forslag nr. 62–64, fra Venstre.
Forslag nr. 62 lyder:

«A

Rammevedtak

Nr.	Betegnelse	Kroner
1	Statsforvaltning	12 262 253 000
2	Familie og forbruker	63 472 340 000

Nr.	Betegnelse	Kroner
3	Kultur	6 769 945 000
4	Utenriks	33 837 607 000
5	Justis	18 323 381 000
6	Innvandring, regional utvikling og bolig	15 842 449 000
7	Arbeid og sosial	291 975 086 000
8	Forsvar	33 704 380 000
9	Næring	4 163 040 000
10	Fiskeri	226 677 000
11	Landbruk	14 180 176 000
12	Olje og energi	-75 637 837 000
13	Miljø	4 194 547 000
14	Konstitusjonelle institusjoner	1 598 683 000
15	Helse	127 538 345 000
16	Kirke, utdanning og forskning	44 586 610 000
17	Transport og kommunikasjon	29 150 377 000
18	Rammetilskudd mv. til kommunesektoren	86 101 740 000
19	Tilfeldige utgifter og inntekter	10 531 755 000
20	Garanti-instituttet for eksportkreditt	-393 600 000
21	Finansadministrasjon mv.	30 570 266 000
22	Skatter, avgifter og toll	-798 951 932 000
23	Utbytte mv.	-21 660 652 000
Sum før lånetransaksjoner og overføring til og fra Statens pensjonsfond - Utland		-67 614 364 000

B

Stortinget ber Regjeringen komme tilbake i Revidert nasjonalbudsjett 2010 med en sak som sikrer at Norge tar et større ansvar i det internasjonale flyktningarbeidet ved at kvoten overføringsflyktninger økes med 500.

C

Stortinget ber Regjeringen endre minstekrav til arbeidstidsreduksjon i dagpengeforskriftens § 6-6 for å beholde dagpengerettighetene, fra 40 pst. til 20 pst.

D

Stortinget ber Regjeringen komme tilbake til Stortinget med en plan for å stabilisere forskningsinnsatsen for alternativ behandling på et høyere nivå enn i dag, spesielt grunnfinansieringen via Helse- og omsorgsdepartementet og Helsedirektoratet.»

Forslag nr. 63 lyder:

«Stortinget ber Regjeringen tilpasse regelverket for

rullerende permittering slik at bedrifter der det er enighet mellom ansatte og arbeidsgiver, kun betaler arbeidsgiverperiode for det antall stillinger som faktisk er permittert.»

Forslag nr. 64 lyder:

«Stortinget ber Regjeringen undersøke de resultatene foreningen KOS viser til og komme tilbake til Stortinget med en evaluering.»

Votering:

Forslagene fra Venstre ble med 160 mot 9 stemmer ikke bifalt.

(Voteringsutskrift kl. 00.26.00)

Presidenten: Det votes over forslagene nr. 58–61, fra Kristelig Folkeparti.

Forslag nr. 58 lyder:

«A

Rammevedtak

Nr.	Betegnelse	Kroner
1	Statsforvaltning	12 423 353 000
2	Familie og forbruker	63 978 140 000
3	Kultur	6 655 845 000
4	Utenriks	34 140 607 000
5	Justis	18 389 381 000
6	Innvandring, regional utvikling og bolig	15 825 749 000
7	Arbeid og sosial	293 082 086 000
8	Forsvar	33 705 944 000
9	Næring	4 709 840 000

Nr.	Betegnelse	Kroner
10	Fiskeri	226 677 000
11	Landbruk	14 301 876 000
12	Olje og energi	-75 512 837 000
13	Miljø	4 109 547 000
14	Konstitusjonelle institusjoner	1 598 683 000
15	Helse	131 135 345 000
16	Kirke, utdanning og forskning	43 447 410 000
17	Transport og kommunikasjon	28 659 677 000
18	Rammetilskudd mv. til kommunesektoren	82 343 740 000
19	Tilfeldige utgifter og inntekter	11 131 755 000
20	Garanti-instituttet for eksportkreditt	-383 600 000
21	Finansadministrasjon mv.	30 781 666 000
22	Skatter, avgifter og toll	-800 023 132 000
23	Utbytte mv.	-21 383 452 000
	Sum før lånetransaksjoner og overføring til og fra Statens pensjonsfond - Utland	-66 655 700 000

B

Stortinget ber Regjeringen opprette en statlig belønningsordning for gang- og sykkelvei, etter modell fra den statlige belønningsordningen for bedre kollektivtransport og mindre bilbruk i byområdene. Ordningen skal ha som formål å påvirke transportplanleggingen i kommuner og fylkeskommuner, og fungere som et incentiv for bedre tilrettelegging for gående og syklende.»

Forslag nr. 59 lyder:

«Stortinget ber Regjeringen legge frem forslag om at landbruksnæringen skal få mulighet til å søke om midler til nyinvesteringer fra de kommunale næringsfondene på lik linje med næringslivet ellers.»

Forslag nr. 60 lyder:

«Stortinget ber Regjeringen gjeninnføre ordningen med øremerkede tilskudd til gjennomføring av opptrappingsplanen for psykisk helse.»

Forslag nr. 61 lyder:

«Stortinget ber Regjeringen i sin styringsdialog med kommunene legge til rette for at de midler som i 2010 er tenkt benyttet til 5 flere uketimer innført høsten 2008, 1 ekstra uketime og 8 timers gratis SFO som innføres høsten 2010, kan omprioriteres med henholdsvis 330 mill. kroner til økt lærertetthet med 2 pst. og 64 mill. kroner til tiltak til frivillig leksehjelp i kommunal og frivillig regi.»

Votering:

Forslagene fra Kristelig Folkeparti ble med 159 mot 10 stemmer ikke bifalt.

(Voteringsutskrift kl. 00.26.34)

Presidenten: Det voteres over forslag nr. 57, fra Høyre. Forslaget lyder:

«Rammevedtak

Nr.	Betegnelse	Kroner
1	Statsforvaltning	11 798 853 000
2	Familie og forbruker	63 008 540 000
3	Kultur	6 538 845 000
4	Utenriks	32 495 107 000
5	Justis	18 521 881 000
6	Innvandring, regional utvikling og bolig	14 609 649 000
7	Arbeid og sosial	292 648 986 000
8	Forsvar	34 206 444 000
9	Næring	4 867 840 000
10	Fiskeri	221 677 000
11	Landbruk	12 155 876 000
12	Olje og energi	-75 561 837 000
13	Miljø	3 917 547 000
14	Konstitusjonelle institusjoner	1 568 683 000
15	Helse	127 330 345 000
16	Kirke, utdanning og forskning	44 018 110 000
17	Transport og kommunikasjon	28 908 677 000

Nr.	Betegnelse	Kroner
18	Rammetilskudd mv. til kommunesektoren	85 650 840 000
19	Tilfeldige utgifter og inntekter	11 032 255 000
20	Garanti-instituttet for eksportkreditt	-383 600 000
21	Finansadministrasjon mv.	30 786 666 000
22	Skatter, avgifter og toll	-795 512 132 000
23	Utbytte mv.	-21 713 452 000
Sum før lånetransaksjoner og overføring til og fra Statens pensjonsfond - Utland ...		-68 884 200 000»

Votering:

Forslaget fra Høyre ble med 137 mot 32 stemmer ikke bifalt.

(Voteringsutskrift kl. 00.26.57)

Presidenten: Det voteres over forslagene nr. 55 og 56, fra Høyre og Venstre.

Forslag nr. 55 lyder:

«Stortinget ber Regjeringen legge til grunn for fremtidige budsjettforslag at de økte bevilgningene handlingsregelen årlig tilfører statsbudsjettet, skal brukes til å øke vekstevnen i norsk økonomi gjennom satsing på forskning og utdanning, vei og annen infrastruktur, miljøinvesteringer og vekstfremmende skattelettelser.»

Forslag nr. 56 lyder:

«Stortinget ber Regjeringen fra Nasjonalbudsjettet for 2011 etablere et særlig rapporteringssystem i de årlige budsjettokumentene for hvordan veksten i oljepengene disponeres.»

Votering:

Forslagene fra Høyre og Venstre ble med 136 mot 32 stemmer ikke bifalt.

(Voteringsutskrift kl. 00.27.24)

Presidenten: Det voteres over forslag nr. 54, fra Høyre og Kristelig Folkeparti.

Forslaget lyder:

«Stortinget ber Regjeringen ta initiativ til et samarbeid med næringslivets organisasjoner om en kartlegging av hvilke faktorer som oppleves som mest til hinder for å ansette flere unge i arbeidslivet, og hvilke politiske tiltak som mest effektivt vil kunne bidra til å fjerne disse hindrene.»

Votering:

Forslaget fra Høyre og Kristelig Folkeparti ble med 128 mot 40 stemmer ikke bifalt.

(Voteringsutskrift kl. 00.27.48)

Presidenten: Det voteres over forslagene nr. 5–53, fra Fremskrittspartiet.

Forslag nr. 5 lyder:

«A

Rammevedtak

Nr.	Betegnelse	Kroner
1	Statsforvaltning	8 271 853 000
2	Familie og forbruker	63 547 742 000
3	Kultur	5 539 016 000
4	Utenriks	24 884 913 500
5	Justis	19 054 381 000
6	Innvandring, regional utvikling og bolig	10 556 104 000
7	Arbeid og sosial	284 986 286 000
8	Forsvar	34 655 944 000
9	Næring	5 206 290 000
10	Fiskeri	499 096 000
11	Landbruk	8 136 780 000
12	Olje og energi	-76 412 237 000
13	Miljø	3 836 547 000
14	Konstitusjonelle institusjoner	1 568 683 000
15	Helse	130 900 845 000

Nr.	Betegnelse	Kroner
16	Kirke, utdanning og forskning	43 767 413 000
17	Transport og kommunikasjon	32 223 596 000
18	Rammetilskudd mv. til kommunesektoren	90 004 040 000
19	Tilfeldige utgifter og inntekter	11 481 755 000
20	Garanti-instituttet for eksportkreditt	-383 600 000
21	Finansadministrasjon mv.	29 484 484 000
22	Skatter, avgifter og toll	-782 007 432 000
23	Utbytte mv.	-20 830 452 000
	Sum før lånetransaksjoner og overføring til og fra Statens pensjonsfond - Utland	-71 027 952 500

B

Stortinget ber Regjeringen legge frem sak, senest i forbindelse med behandlingen av Revidert nasjonalbudsjett for 2010, om å øke kommunenes plikt til likebehandling av private og kommunale barnehager fra 88 pst. til 90 pst. med virkning senest 1. august 2010.

C

Stortinget ber Regjeringen legge frem sak om at far på selvstendig grunnlag opparbeider seg rett til pappapermisjon.

D

Stortinget ber Regjeringen legge frem en egen sak om innføring av nullsats på moms for frivillige lag og organisasjoner. Midlene på kap. 315 post 70 fjernes med en tilsvarende reduksjon i inntektskapittelet kap. 5521 Merverdiavgift post 20, slik at frivillighet innlemmes i merverdiavgiftssystemet med nullsats på utgående fakturering og 25 pst. fradrag for inngående fakturaer.

E

Stortinget ber Regjeringen innføre avgiftsfritak for engangsavgift på nye tjenestekjøretøy for politiet fra og med 1. januar 2010.

F

Stortinget ber Regjeringen igangsette prosjekt med leie av soningsplasser i gjerningspersonens opprinnelsesland, eller i andre land med ledig soningskapasitet.

G

Stortinget ber Regjeringen utarbeide et behovsstyrt finansieringssystem for kommunesektoren for alle grunnleggende velferdstjenester.

H

Stortinget ber Regjeringen la private utbyggere omfattes av Husbankens tilskudd til sykehjemsbygging, for å øke omfanget og bredden i omsorgstilbudet.

I

Stortinget ber Regjeringen om å øke særtillegget for minstepensjonister (lav sats) fra 74 pst. av G til 85 pst. av G.

J

Stortinget ber Regjeringen i forbindelse med Revidert nasjonalbudsjett 2010 fremlegge en opptrappingsplan for å øke særtillegget (lav sats) opp til 2 G innen 3 år.

K

Stortinget ber Regjeringen opprette en ny bataljon på linje med Telemarksbataljonen for å avlaste våre soldater i skarp utenlandstjeneste, og for å styrke vår tilstedeværelse på norsk territorium.

L

Stortinget ber Regjeringen gjenopprette Olavsvern som base for Sjøforsvaret.

M

Stortinget ber Regjeringen opprette Jättå som komplementerende kommandostruktur til støtte for FOH.

N

Stortinget ber Regjeringen åpne for økt import av økologisk mat gjennom lavere tollsatser for disse varene.

O

Stortinget ber Regjeringen, senest i Revidert nasjonalbudsjett for 2010, fremme forslag om å øke vrakpanten for eldre biler til 22 000 kroner.

P

Stortinget ber Regjeringen i løpet av våren 2010 fremme forslag om en tannhelsereform med utgangspunkt i etablering av en takordning for utgifter relatert til sykdom i munnhulen.

Q

Stortinget ber Regjeringen i forbindelse med Revidert nasjonalbudsjett for 2010 fremme forslag om nedleggelse av de regionale helseforetakene.

R

Stortinget ber Regjeringen, i løpet av vårsesjonen 2010, legge frem en sak knyttet til finansiering av vedlikeholdsetterslepet av medisinsk utstyr og bygningsmasse ved norske sykehus.

S

Stortinget ber Regjeringen gjeninnføre ordningen med forhåndsgodkjent refusjon for samtlige legemidler knyttet til KOLS-pasienter.

T

Stortinget ber Regjeringen opprette en ordning med kjøp av nødvendig utstyr til forskningsinnsats ved universitet og høyskoler for å gjennomføre en nødvendig oppgradering i løpet av en periode på fem år og med finansiering over et eget utenlandsbudsjett.

U

Stortinget ber Regjeringen fremme sak om oppjustering til 100 pst. tilskudd til friskolenes drift og med opptrappingsplan for dette knyttet til den årlige budsjettbehandlingen.

V

Stortinget ber Regjeringen opprette et infrastrukturfond pålydende 300 mrd. kroner. Fondet bygges opp over inntil 5 år, og avkastningen øremerkes realinvesteringer i vei-, jernbane- og kollektivnettet samt bredbånd/IKT-infrastrukturen med forutsigbar og varig finansiering av infrastruktur-investeringene som overordnet mål.

W

Stortinget ber Regjeringen:

1. Skille ut tidligere Statskonsult som et eget selskap og selge dette.
2. Legge frem sak om organisering av Direktoratet for forvaltning og IKT som et statlig selskap eller statsaksjeselskap, og en ordning der selskapet skal kunne prosjektfinansiere store utbyggingsprosjekter ved hjelp av rimelige, statlige lån som tilbakebetales over investeringsobjektets levetid.»

Forslag nr. 6 lyder:

«Stortinget ber Regjeringen utforme nye forskrifter om likeverdig behandling av private og kommunale barnehager, hvor det fastslås at kommunene skal følge enhetskostnadsprinsippet.»

Forslag nr. 7 lyder:

«Stortinget ber Regjeringen følge opp Stortingets vedtak om en statlig overtagelse av ansvaret for enslige, mindreårige asylsøkere opp til 18 år.»

Forslag nr. 8 lyder:

«Stortinget ber Regjeringen legge frem sak om vurdering av sammenslåing av en eller flere av virksomhetene og kapitlene innen forbrukerområdet, herunder kap. 860 Forbrukerrådet, kap. 862 Miljømerking, kap. 865 Forbrukerpolitiske tiltak og internasjonalt samarbeid og kap. 866 Statens institutt for forbruksforskning.»

Forslag nr. 9 lyder:

«Stortinget ber Regjeringen legge frem sak om en endring av lover og regelverk slik at det blir opptil det enkelte par hvordan de vil fordele fødselspermisjonen mellom seg.»

Forslag nr. 10 lyder:

«Stortinget ber Regjeringen i neste års statsbudsjett fremme forslag om vanlige forretningsmessige innkrevingsrutiner for NRK-lisensen.»

Forslag nr. 11 lyder:

«Stortinget ber Regjeringen utrede ulike aspekter rundt etablering av et fond for investeringer i det private næringsliv i utviklingsland og komme tilbake til saken i forbindelse med behandlingen av Revidert nasjonalbudsjett for 2010.»

Forslag nr. 12 lyder:

«Stortinget ber Riksrevisjonen om å utføre en forvaltningsrevisjon av den samlede norske bistandsporteføljen.»

Forslag nr. 13 lyder:

«Stortinget ber Regjeringen legge frem en oversikt over pågående prosjekter finansiert gjennom Norges bidrag til Nordisk Ministerråd.»

Forslag nr. 14 lyder:

«Stortinget ber Regjeringen utrede sikkerhetsnivået ved norske domstoler, samt utrede nødvendig utbedringsbehov.»

Forslag nr. 15 lyder:

«Stortinget ber Regjeringen legge frem forslag som tillater private å forestå fengselsdrift. Slike private fengsel skal gjelde korte dommer inntil 90 dager der det ikke foreligger ekstraordinære forhold.»

Forslag nr. 16 lyder:

«Stortinget ber Regjeringen legge frem en stortingsmelding om å sikre et bedre samarbeid og en klare ansvarsfordeling mellom strafferettspleien og psykiatri, barnevern, samt utdanningssektoren i løpet av 2010.»

Forslag nr. 17 lyder:

«Stortinget ber Regjeringen utarbeide en nasjonal strategi for økt kompetanse i kommunal sektor for å bekjempe korrupsjon og økonomisk kriminalitet.»

Forslag nr. 18 lyder:

«Stortinget ber Regjeringen utrede behovet for et nytt lokale for spesialenhetene og alternativ plassering av et moderne og fremtidsrettet treningssenter for politioperative disipliner i Oslo.»

Forslag nr. 19 lyder:

«Stortinget ber Regjeringen avvikle all form for soningsrabatter for innsatte i norske fengsler.»

Forslag nr. 20 lyder:

«Stortinget ber Regjeringen i forbindelse med Revidert nasjonalbudsjett 2010 fremlegge en beskrivelse og vurdering av kommunale omsorgstiltak ved prøve-

løslatelse av psykisk utviklingshemmede som er idømt særreaksjoner eller varetektssurrogat.»

Forslag nr. 21 lyder:

«Stortinget ber Regjeringen foreta en politistudie etter modell fra Forsvaret.»

Forslag nr. 22 lyder:

«Stortinget ber Regjeringen øremerke midler til utdanning/ansettelse av flere narkotikahunder med fører i fengslene.»

Forslag nr. 23 lyder:

«Stortinget ber Regjeringen utrede en ordning der deler av kommunenes innbyggertilskudd knyttes opp mot krav om å ta i bruk e-handelsverktøyet KGV i løpet av 2011.»

Forslag nr. 24 lyder:

«Stortinget ber Regjeringen foreta en gjennomgang av Nav for å kartlegge hvilke deler av virksomheten som kan vurderes overført til private firmaer, eller som kan drives som egne virksomheter for eksempel med gjennomføring, veiledning og oppfølging av tiltak for personer med nedsatt funksjonsevne.»

Forslag nr. 25 lyder:

«Stortinget ber Regjeringen foreta en gjennomgang av Arbeids- og Petroleumstilsynene med tanke på sammenslåing og effektivisering.»

Forslag nr. 26 lyder:

«Stortinget ber Regjeringen sørge for at det blir iverksatt en gjennomgang i forhold til alle uførepensjoner med lavere uføregrad enn 100 pst. for å kunne vurdere tiltak som kan bidra til å utvikle og utnytte restarbeidsevnen.»

Forslag nr. 27 lyder:

«Stortinget ber Regjeringen om å iverksette en brukerundersøkelse overfor alle brukere av Nav for å kartlegge situasjonen og finne grunnlag for endringer og tilpasninger i systemet.»

Forslag nr. 28 lyder:

«Stortinget ber Regjeringen foreta en undersøkelse av forholdene for barn som anses å leve i fattigdom med tanke på å kartlegge fellestrekk som kan motarbeides eller bli gjenstand for særskilt innsats for å bedre forholdene.»

Forslag nr. 29 lyder:

«Stortinget ber Regjeringen utrede en ordning med fjerning av grensen for friinntekt for personer som mottar uføreytelser og innføre en avkorting mot all inntekt med en gitt prosent av inntekt som overstiger grunnbeløpet ned til 20 pst. uføregrad da all trygdeytelse bortfaller.»

Forslag nr. 30 lyder:

«Stortinget ber Regjeringen utrede muligheten av etablering av ett eller flere strukturfond etter en fond-

i-fond-løsning som forvaltes profesjonelt og som kan bidra når norske bedrifter har behov for økt kapitalstyrke.»

Forslag nr. 31 lyder:

«Stortinget ber Regjeringen utrede muligheten av å overføre forvaltningen av det statlige eierskapet til en fondsbasert løsning for å sikre en profesjonell forvaltning av statens eierskap.»

Forslag nr. 32 lyder:

«Stortinget ber Regjeringen fremme forslag om å fjerne revisjonsplikten for aksjeselskaper med under 10 mill. kroner i omsetning.»

Forslag nr. 33 lyder:

«Stortinget ber Regjeringen foreta en gjennomgang av fiskeri- og havbruksnæringens rammevilkår med sikte på å tilpasse disse bedre til en virkelighet med åpen internasjonal konkurranse og svingninger i eksportmulighetene.»

Forslag nr. 34 lyder:

«Stortinget ber Regjeringen legge frem en sak om langsiktige rammebetingelser for alternative drivstoff.»

Forslag nr. 35 lyder:

«Stortinget ber Regjeringen overføre finansieringsansvaret for syketransporten og rehabiliteringstjenesten fra helseforetakene til folketrygden.»

Forslag nr. 36 lyder:

«Stortinget ber Regjeringen overføre finansieringsansvaret for TNF-hemmere og medisiner til MS-syke fra helseforetakene til folketrygden.»

Forslag nr. 37 lyder:

«Stortinget ber Regjeringen utrede muligheten for å innføre PSA-screening som en obligatorisk ordning for risikogrupper.»

Forslag nr. 38 lyder:

«Stortinget ber Regjeringen sørge for at helseforetakene går igjennom sin virksomhet med tanke på effektivisering og konkurranseutsetting av tjenester som ligger utenfor kjernevirksomheten for å frigjøre midler til pasientbehandling. Dette kan for eksempel være renhold, vaskeri, vaktmestertjenester etc.»

Forslag nr. 39 lyder:

«Stortinget ber Regjeringen sørge for at den totale kapasitet som eksisterer hos private opptrenings- og rehabiliteringsinstitusjoner, blir benyttet.»

Forslag nr. 40 lyder:

«Stortinget ber Regjeringen sørge for at den totale kapasitet som eksisterer hos private rusinstitusjoner blir benyttet.»

Forslag nr. 41 lyder:

«Stortinget ber Regjeringen i forbindelse med statsbudsjettet for 2011 sørge for at ansvaret for forvalt-

ning av helserefusjoner tillegges Arbeids- og velferds-etaten.»

Forslag nr. 42 lyder:

«Stortinget ber Regjeringen i forbindelse med statsbudsjettet for 2011 sørge for at forvaltningen av «Raskere tilbake»-ordningen overføres til Arbeids- og velferdsetaten.»

Forslag nr. 43 lyder:

«Stortinget ber Regjeringen om å innføre et finansieringssystem i grunnskole, videregående opplæring og fagskoler basert på at staten betaler skolepenger direkte til den skolen som eleven selv velger. Det legges til grunn en økonomisk likebehandling av offentlige og private skoler. Stykkprisen skal innrettes etter størrelse på skolen og differensieres etter elevenes individuelle behov for tilpasset opplæring.»

Forslag nr. 44 lyder:

«Stortinget ber Regjeringen utrede hvilke konsekvenser de to store reformene som er gjennomført for å bedre arbeidssituasjonen for prestene, har gitt i de ulike kirkesokna, herunder også hvorvidt prestene har tid til å ivareta sitt diakonale arbeid overfor mennesker i vanskelige livssituasjoner.»

Forslag nr. 45 lyder:

«Stortinget ber Regjeringen fremlegge en stortingsmelding for hvordan en kan sørge for at ordningen med elevombud blir landsomfattende, samt at den får en nasjonal koordinering av ordningen.»

Forslag nr. 46 lyder:

«Stortinget ber Regjeringen, i forbindelse med den planlagte gjennomgangen av studiefinansieringen, om å vurdere å knytte utviklingen av den totale studiefinansieringen til utviklingen av grunnbeløpet i folketrygden, og komme tilbake til Stortinget med sin vurdering av dette i løpet av 2010.»

Forslag nr. 47 lyder:

«Stortinget ber Regjeringen legge frem en stortingsmelding for hvordan intensjonen bak § 9 i opplæringsloven følges opp, og for hvordan en ønsker en fremtidig satsing på forebygging av mobbing i grunnutdanningen.»

Forslag nr. 48 lyder:

«Stortinget ber Regjeringen legge frem sak om endring i budsjettssystemet slik at bygging av infrastruktur innenfor samferdselsområdet behandles som investering og ikke som årlig utgift, for å sikre at vedtatt Nasjonal transportplan også omfatter flerårige finansieringsvedtak.»

Forslag nr. 49 lyder:

«Stortinget ber Regjeringen legge frem sak om organisering av Vegdirektoratet som et statlig veiselskap eller statsaksjeselskap, og en ordning der selskapet skal kunne prosjektfinansiere store utbyggingsprosjekter ved hjelp av rimelige, statlige lån som tilbakebetales over investeringsobjektets levetid.»

Forslag nr. 50 lyder:

«Stortinget ber Regjeringen legge frem sak om or-

ganisering av Jernbaneverket som et statlig selskap eller statsaksjeselskap, og en ordning der selskapet skal kunne prosjektfinansiere store utbyggingsprosjekter ved hjelp av rimelige, statlige lån som tilbakebetales over investeringsobjektets levetid.»

Forslag nr. 51 lyder:

«Stortinget ber Regjeringen organisere Kystverket som statlig selskap eller statsaksjeselskap, og legge fram en ordning der selskapet skal kunne prosjektfinansiere store utbyggingsprosjekter ved hjelp av rimelige, statlige lån som tilbakebetales over investeringsobjektets levetid.»

Forslag nr. 52 lyder:

«Stortinget ber Regjeringen sette i gang forsøk med samlet utbygging av store samferdselsprosjekter, og bruke statlig reguleringsmyndighet for å sikre nødvendig planavklaring og full statlig prosjektfinansiering av forsøkene.»

Forslag nr. 53 lyder:

«Stortinget ber Regjeringen fremme forslag om opprettelsen av et Statens transporttilsyn som skal ha totalansvar for tilsyn og kontroll innenfor samferdselssektoren, der dagens transporttilsyn inngår.»

Votering:

Forslagene fra Fremskrittspartiet ble med 128 mot 41 stemmer ikke bifalt.

(Voteringsutskrift kl. 00.28.12)

Presidenten: Det votes over forslag nr. 4, fra Høyre, Kristelig Folkeparti og Venstre.

Forslaget lyder:

«Stortinget ber Regjeringen legge frem en egen sak for Stortinget om videre oppfølging av Likelønnskommisjonens anbefalinger med etablering av en kompetansepott for å heve lønnen for utdanningsgruppene i offentlig sektor.»

Votering:

Forslaget fra Høyre, Kristelig Folkeparti og Venstre ble med 126 mot 43 stemmer ikke bifalt.

(Voteringsutskrift kl. 00.28.37)

Presidenten: Det votes over forslag nr. 3, fra Fremskrittspartiet, Kristelig Folkeparti og Venstre. Forslaget lyder:

«Stortinget ber Regjeringen utrede og fremme forslag om et investeringsprogram for investeringer i bærekraftig utvikling i fattige land, med en målsetting om samlet investeringsramme på minimum 10 mrd. kroner.»

Votering:

Forslaget fra Fremskrittspartiet, Kristelig Folkeparti og Venstre ble med 115 mot 53 stemmer ikke bifalt.
(Voteringsutskrift kl. 00.28.58)

Presidenten: Det votes over forslag nr. 66, fra Fremskrittspartiet, Høyre og Kristelig Folkeparti. Forslaget lyder:

«Stortinget ber Regjeringen gjenåpne marinebasen Olavsvern.»
Venstre har varslet at de ønsker å stemme for forslaget.

Votering:

Forslaget fra Fremskrittspartiet, Høyre og Kristelig Folkeparti ble med 86 mot 83 stemmer ikke bifalt.
(Voteringsutskrift kl. 00.29.33)

Presidenten: Det votes over forslagene nr. 1 og 2, fra Fremskrittspartiet, Høyre, Kristelig Folkeparti og Venstre. Forslag nr. 1 lyder:

«Stortinget ber Regjeringen legge frem en melding for Stortinget innen juni 2010 med en komplett gjennomgang av systemet for drivstoffavgifter, samt forslag til rammebetingelser som anses å være nødvendige for å sikre innfasing av 2. generasjons biodiesel i Norge.»

Forslag nr. 2 lyder:

«Stortinget ber Regjeringen fremme nødvendige endringer i lov om Statens Pensjonskasse, slik at statspensjonister som gikk av med pensjon før 1. mai 2000, blir likebehandlet med øvrige statspensjonister med virkning fra 1. januar 2010.»

Votering:

Forslagene fra Fremskrittspartiet, Høyre, Kristelig Folkeparti og Venstre ble med 86 mot 83 stemmer ikke bifalt.
(Voteringsutskrift kl. 00.30.03)

Presidenten: Da gjenstår ett mindretallsforslag, og det er forslag nr. 65, fra Fremskrittspartiet, Høyre, Kristelig Folkeparti og Venstre. Forslaget er et alternativ til innstillingens forslag til vedtak under I. Forslaget lyder:
«For å unngå innføring av avgift på biodiesel gjør Stortinget følgende vedtak:

I

Rammevedtak

For Stortingets behandling av statsbudsjettet for 2010 fastsettes følgende bevilgningsrammer i samsvar med inndelingen i rammeområder vedtatt av Stortinget 22. oktober 2009, supplert med vedtak 3. november, 5. november og 10. november 2009:

Nr.	Betegnelse	Kroner
1	Statsforvaltning	12 610 853 000
2	Familie og forbruker	63 708 540 000
3	Kultur	6 605 845 000
4	Utenriks	33 837 607 000
5	Justis	18 363 381 000
6	Innvandring, regional utvikling og bolig	15 816 649 000
7	Arbeid og sosial	293 149 986 000
8	Forsvar	33 705 944 000
9	Næring	5 283 840 000
10	Fiskeri	226 677 000
11	Landbruk	14 301 876 000
12	Olje og energi	-75 657 837 000
13	Miljø	4 084 547 000
14	Konstitusjonelle institusjoner	1 598 683 000
15	Helse	127 190 345 000
16	Kirke, utdanning og forskning	43 029 610 000
17	Transport og kommunikasjon	28 209 677 000
18	Rammetilskudd mv. til kommunesektoren	86 027 840 000
19	Tilfeldige utgifter og inntekter	11 301 755 000
20	Garanti-instituttet for eksportkreditt	-383 600 000
21	Finansadministrasjon mv.	30 739 666 000
22	Skatter, avgifter og toll	-799 214 432 000
23	Utbytte mv.	-21 146 452 000
	Sum før lånetransaksjoner og overføring til og fra Statens pensjonsfond – Utland	-66 609 000 000»

Presidenten: Det votes alternativt mellom dette forslaget og innstillingens I.

Komiteen hadde innstilt:

I

Rammevedtak

For Stortingets behandling av statsbudsjettet for 2010 fastsettes følgende bevilgningsrammer i samsvar med inn- delingen i rammeområder vedtatt av Stortinget 22. oktober 2009, supplert med vedtak 3. november, 5. november og 10. november 2009:

Nr.	Betegnelse	Kroner
1	Statsforvaltning	12 610 853 000
2	Familie og forbruker	63 708 540 000
3	Kultur	6 605 845 000
4	Utenriks	33 837 607 000
5	Justis	18 363 381 000
6	Innvandring, regional utvikling og bolig	15 816 649 000
7	Arbeid og sosial	293 149 986 000
8	Forsvar	33 705 944 000
9	Næring	5 283 840 000
10	Fiskeri	226 677 000
11	Landbruk	14 301 876 000
12	Olje og energi	-75 657 837 000
13	Miljø	4 084 547 000
14	Konstitusjonelle institusjoner	1 598 683 000
15	Helse	127 190 345 000
16	Kirke, utdanning og forskning	43 029 610 000
17	Transport og kommunikasjon	28 209 677 000
18	Rammetilskudd mv. til kommunesektoren	86 027 840 000
19	Tilfeldige utgifter og inntekter	11 481 755 000
20	Garanti-instituttet for eksportkreditt	-383 600 000
21	Finansadministrasjon mv.	30 739 666 000
22	Skatter, avgifter og toll	-799 394 432 000
23	Utbytte mv.	-21 146 452 000
	Sum før lånetransaksjoner og overføring til og fra Statens pensjonsfond – Utland	-66 609 000 000

Votering:

Ved alternativ votering mellom komiteens innstilling til I og forslaget fra Fremskrittspartiet, Høyre, Kristelig Folkeparti og Venstre ble innstillingen bifalt med 85 mot 84 stemmer.

(Voteringsutskrift kl. 00.31.09)

Videre var innstilt:

II

Meld. St. 1 (2009–2010) Nasjonalbudsjettet 2010 – vedlegges protokollen.

Votering:

Komiteens innstilling ble enstemmig bifalt.

Votering i sak nr. 3

Presidenten: Saken gjelder Innst. 3 S.

- Til denne saken er det satt fram i alt 35 forslag. Det er
- forslagene nr. 1, 7, 21 og 28, fra Ulf Leirstein på vegne av Fremskrittspartiet
 - forslagene nr. 2 og 3, fra Jan Tore Sanner på vegne av Høyre og Venstre

- forslagene nr. 4, 8, 25 og 29, fra Jan Tore Sanner på vegne av Høyre
 - forslagene nr. 5, 9, 26 og 30, fra Hans Olav Syversen på vegne av Kristelig Folkeparti
 - forslagene nr. 6, 10, 27 og 31, fra Borghild Tenden på vegne av Venstre
 - forslagene nr. 11–13, fra Ulf Leirstein på vegne av Fremskrittspartiet og Høyre
 - forslagene nr. 14–20, fra Jan Tore Sanner på vegne av Høyre, Kristelig Folkeparti og Venstre
 - forslagene nr. 22–24, fra Jan Tore Sanner på vegne av Høyre og Kristelig Folkeparti
 - forslagene nr. 32–34, fra Ulf Leirstein på vegne av Fremskrittspartiet, Høyre, Kristelig Folkeparti og Venstre
 - forslag nr. 35, fra Siv Jensen på vegne av Fremskrittspartiet, Høyre, Kristelig Folkeparti og Venstre
- Forslagene nr. 1–31 er inntatt på sidene 124–158 i innstillingen, mens forslagene nr. 32–35 er omdelt i salen.

Presidenten: Når det gjelder den videre votering, vil presidenten henvise til § 21 i Stortingets forretningsorden. Der går det fram at når det er gjort vedtak om beløpsrammer for de 23 rammeområdene som budsjettet er delt inn i, kan ikke de vedtatte beløp fravikes ved den videre behandling av rammeområdene. Vedtak om beløpsrammer

ble gjort under foregående sak og det fører til at en del av de framsatte mindretallsforslag som nå foreligger, ikke vil komme til votering og vil bortfalle fordi de bygger på andre rammebeløp enn de vedtatte. Det gjelder følgende forslag: nr. 1, 21 og 28, fra Fremskrittspartiet, nr. 4, 8, 25 og 29, fra Høyre, nr. 5, 9, 26 og 30, fra Kristelig Folkeparti, nr. 6, 10, 27 og 31, fra Venstre, og nr. 35, fra Fremskrittspartiet, Høyre, Kristelig Folkeparti og Venstre. Forslagene gjelder rammeområdene 18, 19, 22 og 23.

For å spare tid vil presidenten ikke gjenta de mindretallsforslagene som bortfaller under de respektive rammeområdene. Når det gjelder de øvrige mindretallsforslagene, kan det for noen av dem være tvil om de vil få budsjettvirkning, men har de det, vil de være rammeavhengige og være i strid med reglene for budsjettbehandlingen.

Presidenten har merket seg tre forslag som han helt klart mener er rammeavhengige og derfor ikke kan komme til votering. Det er forslag nr. 19, fra Høyre, Kristelig Folkeparti og Venstre, og forslagene nr. 23 og 24, fra Høyre og Kristelig Folkeparti. De øvrige forslagene berører ikke de vedtatte rammene, så de vil bli votert over. Presidenten tar da først disse opp til votering.

Det votes over forslag nr. 22, fra Høyre og Kristelig Folkeparti.

Forslaget lyder:

«Stortinget ber Regjeringen fremme forslag som sikrer at arbeidende kapital ikke formuesbeskattes.»

Votering:

Forslaget fra Høyre og Kristelig Folkeparti ble med 129 mot 40 stemmer ikke bifalt.

(Voteringsutskrift kl. 00.35.27)

Presidenten: Det votes over forslagene nr. 14–20, unntatt nr. 19, fra Høyre, Kristelig Folkeparti og Venstre.

Forslag nr. 14 lyder:

«Stortinget ber Regjeringen utrede og sette fram forslag i revidert nasjonalbudsjett 2010 om en sikkerhetsregel som kan hindre store økninger i formuesskatt for personer med lavere inntekter. Regelen forutsettes innført med virkning for inntektsåret 2010.»

Forslag nr. 15 lyder:

«Stortinget ber Regjeringen etablere en ordning som indeksregulerer beløpene for hhv. egenutført og innkjøpt FoU i Skattefunn-ordningen hvert år.»

Forslag nr. 16 lyder:

«Stortinget ber Regjeringen styrke Skattefunn-ordningen ved at regelen om maksimal timesats på 500 kroner fjernes.»

Forslag nr. 17 lyder:

«Stortinget ber Regjeringen evaluere hvordan Skattefunn-ordningen kan innrettes for å bidra bedre til forskning og utvikling også for større virksomheter.»

Forslag nr. 18 lyder:

«Stortinget ber Regjeringen opprette et eget styringsorgan for Skattefunn, med flertall av brukerrepresentanter.»

Forslag nr. 20 lyder:

«Stortinget ber Regjeringen endre forskrift 17. desember 2008 nr. 1502 til lov om toll og vareførsel (tollforskriften) § 5-9-1 basert på en økning av grensen for tollfri import av varer til kr 400.»

Votering:

Forslagene fra Høyre, Kristelig Folkeparti og Venstre ble med 127 mot 42 stemmer ikke bifalt.

(Voteringsutskrift kl. 00.35.56)

Presidenten: Det votes så over forslagene nr. 11–13, fra Fremskrittspartiet og Høyre.

Forslag nr. 11 lyder:

«Stortinget ber Regjeringen sørge for at norske pensjonister ikke under noen omstendigheter skal betale kildeskatt fra 1. januar 2010, dersom det ikke eksplisitt fremgår av bilateral skatteavtale med gjeldende land.»

Forslag nr. 12 lyder:

«Stortinget ber Regjeringen utsette tidsfristen for sitt krav om Certificate of residence for norske pensjonister i Spania til 1. juli 2010 eller senere.»

Forslag nr. 13 lyder:

«Stortinget ber Regjeringen gjennomgå regelverket for mineraloljeavgift med sikte på å vurdere hvorvidt taretrålere også skal fritas for mineraloljeavgift.»

Votering:

Forslagene fra Fremskrittspartiet og Høyre ble med 97 mot 70 stemmer ikke bifalt.

(Voteringsutskrift kl. 00.36.22)

Presidenten: Når det gjelder forslag nr. 7, fra Fremskrittspartiet, som er inntatt i innstillingen på side 127, og som gjelder rammeområde 19, er det helt likt innstillingens forslag til vedtak, så Fremskrittspartiet kan ivareta sitt standpunkt ved å støtte det. Presidenten mener derfor at det beste ville være at forslag nr. 7 trekkes, så vi ikke kommer i den litt uheldige situasjonen at vi først forkaster noe som senere blir vedtatt.

– Det nikkes. Da er det avklart.

Presidenten: Det votes så over forslagene 2 og 3, fra Høyre og Venstre.

Forslag nr. 2 lyder:

«Stortinget ber Regjeringen fremme forslag om å fjerne frukt og grønt som lovpålagt oppgave.»

Forslag nr. 3 lyder:

«Kommunal- og regionaldepartementet kan i 2010 gi tilsagn om tilskudd til kommuner som frivillig slår seg sammen med inntil 250 mill. kroner. Midlene skal benyttes til infrastrukturtiltak som kan oppveie eventuelle negative konsekvenser av sammenslåing.»

Votering:

Forslagene fra Høyre og Venstre ble med 137 mot 32 stemmer ikke bifalt.

(Voteringsutskrift kl. 00.37.21)

Presidenten: Etter anmodning fra forslagsstillerne skal det nå voteses separat over forslagene nr. 32, 33 og 34, fra Fremskrittspartiet, Høyre, Kristelig Folkeparti og Venstre.

Det voteses først over forslag nr. 32. Forslaget lyder:

«Stortinget ber Regjeringen i forbindelse med den varslede gjennomgangen av rammebetingelsene for forskning og teknologiutvikling av 2. generasjons biodrivstoff også vurdere rammebetingelsene for kommersialisering og innfasing av biodiesel. I den sammenheng skal også drivstoffavgifter (avgiftsdifferensiering) og økt påbudt innblanding av biodrivstoff i vanlig drivstoff vurderes.»

Votering:

Forslaget fra Fremskrittspartiet, Høyre, Kristelig Folkeparti og Venstre ble med 86 mot 83 stemmer ikke bifalt.

(Voteringsutskrift kl. 00.38.01)

Presidenten: Det voteses så over forslag nr. 33, fra Fremskrittspartiet, Høyre, Kristelig Folkeparti og Venstre.

Forslaget lyder:

«Stortinget ber Regjeringen komme tilbake med forslag som kan sikre at høyinnblandet biodiesel fortsatt fritas for avgift.»

Votering:

Forslaget fra Fremskrittspartiet, Høyre, Kristelig Folkeparti og Venstre ble med 86 mot 83 stemmer ikke bifalt.

(Voteringsutskrift kl. 00.38.25)

Presidenten: Det voteses så over forslag nr. 34, fra Fremskrittspartiet, Høyre, Kristelig Folkeparti og Venstre. Forslaget lyder:

«Stortinget ber Regjeringen om å vurdere avgiftsdifferensiering knyttet opp mot robuste bærekraftskriterier for biodiesel.»

Votering:

Forslaget fra Fremskrittspartiet, Høyre, Kristelig Folkeparti og Venstre ble med 86 mot 83 stemmer ikke bifalt.

(Voteringsutskrift kl. 00.38.48)

Presidenten: Det skal så voteses over innstillingens forslag til vedtak, og vi starter med rammeområde 18.

Komiteen hadde innstilt:

**Rammeområde 18
(Rammetilskudd mv. til kommunesektoren)**

På statsbudsjettet for 2010 bevilges under:

Kap.	Post	Formål	Kroner	Kroner
Utgifter				
571		Rammetilskudd til kommuner		
	21	Kunnskapsutvikling og drift av inntektssystemet, <i>kan overføres</i>	8 300 000	
	60	Innbyggertilskudd	50 600 896 000	
	61	Distriktstilskudd Sør-Norge	329 278 000	
	62	Nord-Norge- og Namdalstilskudd	1 441 246 000	
	63	Småkommunetilskudd	1 017 153 000	
	64	Skjønnstilskudd, <i>kan nyttes under kap. 572 post 64</i>	1 731 000 000	
	66	Veksttilskudd	189 300 000	
572		Rammetilskudd til fylkeskommuner		
	60	Innbyggertilskudd	24 652 511 000	
	62	Nord-Norge-tilskudd	517 974 000	
	64	Skjønnstilskudd, <i>kan nyttes under kap. 571 post 64</i>	405 000 000	
	65	Tilskudd til barnevern/hovedstadstilskudd	785 182 000	
575		Ressurskrevende tjenester		
	60	Toppfinansieringsordning, <i>overslagsbevilgning</i>	4 350 000 000	
		Totale utgifter		86 027 840 000

Presidenten: Som presidenten har redegjort for, bortfaller avvikende forslag, både for rammeområde 18 og dem som kommer etter.

Presidenten regner med at Fremskrittspartiet, Høyre, Kristelig Folkeparti og Venstre ønsker å stemme imot innstillingen.

Votering:

Komiteens innstilling ble bifalt med 85 mot 84 stemmer.
(Voteringsutskrift kl. 00.39.39)

Presidenten: Vi går så til rammeområde 19.

Komiteen hadde innstilt:

Rammeområde 19 (Tilfeldige utgifter og inntekter)

På statsbudsjettet for 2010 bevilges under:

Kap.	Post	Formål	Kroner	Kroner
Utgifter				
2309		Tilfeldige utgifter		
	1	Driftsutgifter	11 531 755 000	
		Totale utgifter		11 531 755 000
Inntekter				
5309		Tilfeldige inntekter		
	29	Ymse	50 000 000	
		Totale inntekter		50 000 000

Presidenten: Presidenten antar at Høyre, Kristelig Folkeparti og Venstre ønsker å stemme imot, mens Fremskrittspartiet vil støtte innstillingens forslag til vedtak, siden de har et forslag som sammenfaller med den.

Presidenten: Vi har nå kommet til rammeområde 22, og det er under det området Stortinget skal vedta skatte- og avgiftsreglene og inntekter for dem for neste år. Rammeområde 22 er omfattende, og vi skal altså votere samlet over dette.

Presidenten regner med at Fremskrittspartiet, Høyre, Kristelig Folkeparti og Venstre ønsker å stemme imot.

Votering:

Komiteens innstilling ble bifalt med 127 mot 42 stemmer.
(Voteringsutskrift kl. 00.40.22)

Komiteen hadde innstilt:

Rammeområde 22 (Skatter, avgifter og toll)

På statsbudsjettet for 2010 bevilges under:

Kap.	Post	Formål	Kroner	Kroner
Inntekter				
5501		Skatter på formue og inntekt		
	70	Toppskatt mv.	29 300 000 000	
	72	Fellesskatt	142 900 000 000	
	73	Skatt av opparbeidede forpliktelser i rederiene	1 250 000 000	
5506		Avgift av arv og gaver		
	70	Avgift	1 400 000 000	
5507		Skatt og avgift på utvinning av petroleum		
	71	Ordinær skatt på formue og inntekt	48 000 000 000	
	72	Særskatt på oljeinntekter	71 600 000 000	
	74	Arealavgift mv.	1 700 000 000	

Kap.	Post	Formål	Kroner	Kroner
5508		Avgift på utslipp av CO ₂ i petroleums- virksomhet på kontinentalsokkelen		
	70	Avgift	2 500 000 000	
5511		Tollinntekter		
	70	Toll	2 033 000 000	
	71	Auksjonsinntekter fra tollkvoter	87 000 000	
5521		Merverdiavgift		
	70	Avgift	189 600 000 000	
5526		Avgift på alkohol		
	70	Produktavgift på alkoholholdige drikkevarer	11 927 000 000	
5531		Avgift på tobakkvarer		
	70	Avgift	8 218 000 000	
5536		Avgift på motorvogner mv.		
	71	Engangsavgift på motorvogner mv.	16 000 000 000	
	72	Årsavgift	8 600 000 000	
	73	Vektårsavgift	360 000 000	
	75	Omregistreringsavgift	2 270 000 000	
	76	Avgift på bensin	7 464 000 000	
	77	Avgift på olje til framdrift av motorvogn (autodieselavgift)	8 541 000 000	
5537		Avgifter på båter mv.		
	71	Avgift på båtmotorer	146 000 000	
5541		Avgift på elektrisk kraft		
	70	Forbruksavgift	7 382 000 000	
5542		Avgift på mineralolje mv.		
	70	Avgift på mineralolje	1 311 000 000	
	71	Avgift på smøreolje mv	91 000 000	
	72	Avgift på gass	13 000 000	
5543		Miljøavgift på mineralske produkter mv.		
	70	CO ₂ -avgift	4 823 000 000	
	71	Svovelavgift	93 000 000	
5546		Avgift på sluttbehandling av avfall		
	70	Avgift på sluttbehandling av avfall	252 000 000	
5547		Avgift på helse- og miljøskadelige kjemikalier		
	70	Trikloretan (TRI)	1 000 000	
	71	Tetrakloretan (PER)	1 000 000	
5548		Miljøavgift på klimagasser		
	70	Hydrofluorkarbon (HFK) og Perfluorkarbon (PFK)	240 000 000	

Kap.	Post	Formål	Kroner	Kroner
5549	70	Avgift på utslipp av NO _x Avgift på utslipp av NO _x	72 000 000	
5550	70	Miljøavgift på plantevernmiddel Miljøavgift på plantevernmiddel	65 000 000	
5551	70	Produksjonsavgift på mineraler Produksjonsavgift på mineraler	1 200 000	
5555	70	Avgift på sjokolade- og sukkervarer Avgift	1 196 000 000	
5556	70	Produktavgift på alkoholfrie drikkevarer mv. Avgift	1 739 000 000	
5557	70	Avgift på sukker Avgift	209 000 000	
5559	70	Avgift på drikkevareemballasje Grunnavgift på engangsemballasje	832 000 000	
	71	Miljøavgift på kartong	226 000 000	
	72	Miljøavgift på plast	104 000 000	
	73	Miljøavgift på metall	209 000 000	
	74	Miljøavgift på glass	56 000 000	
5565	70	Dokumentavgift Avgift	4 500 000 000	
5568	71	Sektoravgifter under Kulturdepartementet Årsavgift - stiftelser	18 404 000	
5572	70	Sektoravgifter under Helse- og omsorgs- departementet Legemiddelomsetningsavgift	66 025 000	
	71	Vinmonopolavgift	44 100 000	
	72	Avgift utsalgssteder utenom apotek	4 381 000	
	73	Legemiddelkontrollavgift	60 322 000	
5578	70	Sektoravgifter under Miljøverndepartementet Sektoravgifter under Svalbard miljøvernfond	11 425 000	
	71	Jeger- og fellingsavgifter	70 400 000	
	72	Fiskeravgifter	16 175 000	
5580	70	Sektoravgifter under Finansdepartementet Kredittilsynet, bidrag fra tilsynsenhetene	286 900 000	
5582	70	Sektoravgifter under Olje- og energidepartementet Bidrag til kulturminnevern	6 500 000	

Kap.	Post	Formål	Kroner	Kroner
5583		Særskilte avgifter mv. i bruk av frekvenser		
	70	Inntekter fra telesektoren	197 600 000	
5700		Folketrygdens inntekter		
	71	Trygdeavgift	89 900 000 000	
	72	Arbeidsgiveravgift	131 400 000 000	
		Totale inntekter		799 394 432 000

II

Fullmakt

Stortinget samtykker i at det av avgiftspliktig omsetning for legemiddelgrossister i 2010 skal betales avgift tilsvarende 0,55 pst.

III

Storingsvedtak om skatt av inntekt og formue mv. for inntektsåret 2010 (Stortingets skattevedtak)
Kapittel 1 - Generelt*§ 1-1 Vedtakets anvendelsesområde*

Dette vedtaket gjelder endelig utskrivning av skatt på inntekt og formue for inntektsåret 2010. Vedtaket legges også til grunn for utskrivning av forskudd på skatt for 2010. Sammen med bestemmelsene om forskudd på skatt i skattebetalingsloven, gjelder dette vedtaket også når skatteplikt utelukkende følger av lov om skattlegging av undersjøiske petroleumsforekomster mv., og skattyteren ikke skal svare terminskatt etter samme lov § 7.

§ 1-2 Forholdet til skattelovgivningen

Så langt dette vedtak ikke bestemmer noe annet, legges lovgivningen om skatt på formue og inntekt til grunn ved anvendelsen av vedtaket.

Kapittel 2 - Formuesskatt til staten og kommunene*§ 2-1 Formuesskatt til staten - personlig skattyter og dødsbo*

Personlig skattyter og dødsbo svarer formuesskatt til staten av den delen av skattyterens samlede antatte formue som overstiger 700 000 kroner. Satsen skal være 0,4 pst.

Ektefeller som ligned under ett for begge formue, jf. skatteloven § 2-10, svarer formuesskatt til staten av den delen av ektefellenes samlede antatte formue som overstiger 1 400 000 kroner. Satsen skal være 0,4 pst.

§ 2-2 Formuesskatt til staten - upersonlig skattyter

Selskaper og innretninger som nevnt i skatteloven § 2-36 annet ledd, og som ikke er fritatt for formuesskatteplikt etter skatteloven kapittel 2, svarer formuesskatt til staten med 0,3 pst. Formue under 10 000 kroner er skattefri.

§ 2-3 Formuesskatt til kommunene

Det svares formuesskatt til kommunen dersom skattyter ikke er fritatt for slik skatteplikt etter skatteloven kapittel 2. Skattyter som har krav på personfradrag etter skatteloven § 15-4, skal ha et fradrag i formuen på 700 000 kroner. For ektefeller som ligned under ett for begge formue, jf. skatteloven § 2-10, skal fradraget være 1 400 000

kroner. Når skattyter har formue i flere kommuner, fordeles fradraget etter reglene i skatteloven § 4-30 første og annet ledd. Satsen for formuesskatt til kommunene må ikke være høyere enn 0,7 pst. Maksimumssatsen gjelder når ikke lavere sats er vedtatt av kommunen.

Kapittel 3 - Inntektsskatt til staten, kommunene og fylkeskommunene
§ 3-1 Toppskatt

Personlig skattyter skal av personinntekt fastsatt etter skatteloven kapittel 12, svare toppskatt til staten med 9 pst. for den delen av inntekten som overstiger 456 400 kroner, og med 12 pst. for den delen av inntekten som overstiger 741 700 kroner i klasse 0, 1 og 2.

Personlig skattyter i en kommune i Finnmark, eller i kommunene Karlsøy, Kvænangen, Kåfjord, Lyngen, Nordreisa, Skjervøy og Storfjord i Troms fylke, skal likevel bare svare toppskatt til staten av inntekt som nevnt i første ledd med 7 pst. av den inntekten som overstiger 456 400 kroner, og med 12 pst. for den delen av inntekten som overstiger 741 700 kroner i klasse 0, 1 og 2.

Dersom skattyter er bosatt i riket bare en del av året, nedsettes beløpene i første og annet ledd forholdsmessig under hensyn til det antall hele eller påbegynte måneder av året han har vært bosatt her. Tilsvarende gjelder for skattyter som ikke er bosatt i riket, men som plikter å svare skatt etter skatteloven § 2-3 første og annet ledd, eller lov om skattlegging av undersjøiske petroleumsforekomster mv.

§ 3-2 Fellesskatt

Enhver som plikter å betale inntektsskatt til kommunen etter skatteloven, skal betale fellesskatt til staten. Fellesskatten skal beregnes på samme grunnlag som inntektsskatten til kommunene.

Satsen for fellesskatt skal være:

- For personlig skattepliktig og dødsbo i Finnmark og kommunene Karlsøy, Kvænangen, Kåfjord, Lyngen, Nordreisa, Skjervøy og Storfjord i Troms fylke: 9,05 pst.
- For personlig skattepliktig og dødsbo ellers: 12,55 pst.

§ 3-3 Skatt til staten

Selskaper og innretninger som nevnt i skatteloven § 2-36 annet ledd, svarer skatt til staten med 28 pst.

§ 3-4 Skatt på grunnrenteinntekt i kraftforetak

Av grunnrenteinntekt i vannkraftverk fastsatt i medhold av skatteloven § 18-3 svares grunnrenteskatt til staten med 30 pst.

§ 3-5 Skatt til staten for person bosatt og selskap hjemmehørende i utlandet

Skattyter som nevnt i skatteloven § 2-3 første ledd bokstav h, skal i tillegg til å svare skatt etter bestemmelsene foran i dette vedtaket, svare skatt til staten med 28 pst. av inntekten.

Person som ikke har bopel i riket, men som mottar lønn av den norske stat, skal av denne inntekt svare fellesskatt til staten etter satsen for personlig skattyter og dødsbo i dette vedtaket § 3-2 annet ledd annet strekpunkt, samt toppskatt som nevnt i § 3-1 første ledd. Bestemmelsene i skatteloven § 16-20 til § 16-29 gjelder tilsvarende for skattytere som nevnt i dette ledd.

Av aksjeutbytte som utdeles til aksjonær som er hjemmehørende i utlandet, svares skatt til staten med 25 pst. eller i tilfelle den sats som følger av skatteavtale med fremmed stat. Det samme gjelder renter på grunnfondsbevis som utdeles til skattyter hjemmehørende i utlandet.

Person som nevnt i skatteloven § 2-3 fjerde ledd, skal av personinntekt fastsatt etter skatteloven kapittel 12 svare skatt til staten med 15 pst. av inntekten. Dersom vedkommende gis fradrag etter skatteloven § 6-71, svares skatt til staten etter skattesatsene som følger av §§ 3-1, 3-2 og 3-8.

§ 3-6 Skatt til staten på honorar til utenlandske artister mv.

Skattepliktig etter lov om skatt på honorar til utenlandske artister mv., skal svare skatt til staten med 15 pst. av inntekten.

§ 3-7 Skattesats for utbetalinger fra individuell pensjonsavtale til bo

Skattesatsen for utbetaling fra individuell pensjonsavtale og etter innskuddspensjonsloven til bo, som omhandlet i skatteloven § 5-40 fjerde ledd, skal være 45 pst.

§ 3-8 Inntektsskatt til kommunene og fylkeskommunene

Den fylkeskommunale inntektsskattøren for personlige skattytere og dødsbo skal være maksimum 2,65 pst. Den kommunale inntektsskattøren for personlige skattytere og dødsbo skal være maksimum 12,80 pst.

Maksimumssatsene skal gjelde med mindre fylkestinget eller kommunestyret vedtar lavere sats.

Kapittel 4 - Skatt etter lov om skattlegging av undersjøiske petroleumsforekomster mv.

§ 4-1 Ordinære skatter

Skattyter som har formue knyttet til eller inntekt vunnet ved petroleumsutvinning og rørledningstransport, jf. § 2 annet ledd i lov om skattlegging av undersjøiske petroleumsforekomster mv., skal av slik formue og inntekt, i tillegg til de skatter som følger av bestemmelsene foran, svare skatt til staten etter reglene og satsene nedenfor. Det samme gjelder når skatteplikten utelukkende følger av nevnte lov.

Av formue som tilhører andre skattytere enn selskaper, svares skatt med 0,7 pst.

Av inntekt svares skatt med 28 pst., med mindre det skal svares skatt på inntekten etter dette vedtaket § 3-3. Skatten blir å utligne i samsvar med bestemmelsene i lov om skattlegging av undersjøiske petroleumsforekomster mv.

§ 4-2 Særskatt

Av inntekt vunnet ved petroleumsutvinning, behandling og rørledningstransport som nevnt i lov om skattlegging av undersjøiske petroleumsforekomster mv. § 5, skal det svares særskatt med 50 pst.

§ 4-3 Terminskatt

Terminskatt for inntektsåret 2010 skrives ut og betales i samsvar med lov om skattlegging av undersjøiske petroleumsforekomster mv. § 7. Ved utskrivningen av terminskatt benyttes satsene ovenfor.

§ 4-4 Utbytte utdelt til utenlandsk eierselskap

Det svares ikke skatt av aksjeutbytte som utdeles fra i riket hjemmehørende aksjeselskap og allmennaksjeselskap som er skattepliktig etter lov om skattlegging av undersjøiske petroleumsforekomster mv. § 5, til selskap hjemmehørende i utlandet som direkte eier minst 25 pst. av kapitalen i det utdelende selskap. Dersom det i riket hjemmehørende selskap også har inntekt som ikke er skattepliktig etter lov om skattlegging av undersjøiske petroleumsforekomster mv. § 5, svares skatt til staten etter de alminnelige regler for aksjeutbytte som fordeles til slik inntekt. Aksjeutbytte fordeles mellom særskattepliktig inntekt og annen inntekt på grunnlag av alminnelig inntekt fratrukket skatter for henholdsvis særskattepliktig inntekt og annen inntekt.

Kapittel 5 - Tonnasjeskatt

§ 5-1 Tonnasjeskatt

Aksjeselskap og allmennaksjeselskap som nevnt i skatteloven § 8-10, skal svare tonnasjeskatt, jf. skatteloven § 8-16, etter følgende sats:

- 0 kroner for de første 1 000 nettotonn, deretter
- 18 kroner per dag per 1 000 nettotonn opp til 10 000 nettotonn, deretter
- 12 kroner per dag per 1 000 nettotonn opp til 25 000 nettotonn, deretter
- 6 kroner per dag per 1 000 nettotonn.

Satsene i første ledd kan reduseres etter nærmere bestemmelser fastsatt av departementet, jf. skatteloven § 8-16 første ledd.

Kapittel 6 - Særlige bestemmelser om skattegrunnlag, beløpsgrenser og sats

§ 6-1 Minstefradrag

Minstefradrag i lønnsinntekt mv. etter skatteloven § 6-32 første ledd bokstav a skal ikke settes lavere enn 31 800 kroner, og ikke høyere enn 72 800 kroner.

Minstefradrag i pensjonsinntekt etter skatteloven § 6-32 første ledd bokstav b skal ikke settes lavere enn 4 000 kroner, og ikke høyere enn 60 950 kroner.

§ 6-2 Foreldrefradrag

Fradrag beregnet etter skatteloven § 6-48 skal ikke settes høyere enn 25 000 kroner for ett barn. Fradragsgrensen økes med inntil 15 000 kroner for hvert ytterligere barn.

§ 6-3 Personfradrag

Fradrag etter skatteloven § 15-4 er 42 210 kroner i klasse 1 og 84 420 kroner i klasse 2.

§ 6-4 Skattebegrensning ved lav alminnelig inntekt

Beløpsgrensene som nevnt i skatteloven § 17-1 første ledd skal være 113 700 kroner for enslige og 206 700 kroner for ektepar og samboere som går inn under skatteloven § 2-16.

Kapittel 7 - Forskriftskompetanse mv.

§ 7-1 Avrundingsregler og utfyllende regler

Departementet kan gi forskrift til gjennomføring og utfylling av bestemmelsene i dette vedtak, herunder regler om avrunding av inntekts-, fradrags- og formuesposter.

§ 7-2 Adgang til å fravike reglene i vedtaket

Reglene i dette vedtaket kan fravikes på vilkår som nevnt i skattebetalingsloven § 4-8.

IV

Avgift til statskassen på arv og gaver for budsjetterminen 2010

§ 1 Fra 1. januar 2010 skal det i henhold til lov 19. juni 1964 nr. 14 om avgift på arv og visse gaver (arveavgiftsloven) svares avgift til statskassen etter bestemmelsene i dette vedtaket.

§ 2 Fradrag etter arveavgiftsloven § 15 annet ledd for begravellesomkostninger, skifteomkostninger og utgifter til gravsted settes til et halvt grunnbeløp i folketrygden (G) ved årets inngang, dvs. 36 441 kroner, hvis ikke høyere utgifter er legitimert.

Utgifter til dokumentavgift og tinglysing kommer særskilt til fradrag.

Fradrag etter arveavgiftsloven § 17 for avgiftspliktig som ikke har fylt 21 år settes til et grunnbeløp i folketrygden (G) ved årets inngang, dvs. 72 881 kroner pr. år.

§ 3 Avgiftsgrunnlaget rundes nedover til nærmeste tall som kan deles med 1 000.

§ 4 Av arv og gaver til arvelaterens/giverens barn, fosterbarn – herunder stebarn som har vært oppfostret hos arvelateren/giveren – og foreldre, svares:

Av de første 470 000 kroner	intet
Av de neste 330 000 kroner	6 pst.
Av overskytende beløp	10 pst.

§ 5 Av arv og gaver som ikke går inn under § 4, svares:

Av de første 470 000 kroner	intet
Av de neste 330 000 kroner	8 pst.
Av overskytende beløp	15 pst.

V

Avgifter mv. til folketrygden for 2010

For inntektsåret 2010 svares folketrygdavgifter etter følgende regler og satser, jf. lov 28. februar 1997 nr. 19 om folketrygd (folketrygdloven) kapittel 23:

Arbeidsgiveravgift

§ 1 Soneplassering

Arbeidsgiveravgift beregnes etter satsen som gjelder i den sonen hvor arbeidsgiver anses å drive virksomhet.

Et foretak som er arbeidsgiver, anses å drive virksom-

het i den kommunen hvor foretaket er registrert. En privatperson som er arbeidsgiver, anses å drive virksomhet i den kommunen hvor vedkommende er bosatt ifølge folkeregisteret.

Har foretaket registrerte underenheter, jf. forskrift 9. februar 1995 nr. 114 om registrering av juridiske personer m.m. i Enhetsregisteret § 10, anses hver underenhet som egen beregningsenhet for arbeidsgiveravgift.

Utføres hoveddelen av arbeidstakerens arbeid i en annen sone enn der virksomheten er registrert, og enhetsregisterreglene på grunn av virksomhetens art ikke påbyr at underenhet registreres i sonen hvor arbeidet utføres, benyttes likevel satsen i sonen hvor arbeidet utføres på den del av lønnskostnadene som knytter seg til dette arbeidet. Det samme gjelder ved arbeidsutleie, dersom arbeidstakeren utfører hoveddelen av sitt arbeid i en annen sone enn i den sonen virksomheten er registrert. Med hoveddelen av arbeidet menes her mer enn halvparten av antall arbeidsdager arbeidstakeren har gjennomført for arbeidsgiveren i løpet av avgiftsterminen.

Flytter arbeidsgiveren eller underenheten fra en sone til en annen, legges satsen i tilflyttingssonen til grunn fra og med påfølgende avgiftstermin etter registrert flyttedato.

§ 2 Soner for arbeidsgiveravgift

Sone I omfatter de områder som ikke er nevnt nedenfor. Arbeidsgivere beregner avgiften etter satsen som gjelder for sone I, hvis ikke annet følger av dette vedtaket.

Sone Ia omfatter:

- kommunene Frosta og Leksvik i Nord-Trøndelag fylke,
- kommunene Agdenes, Bjugn, Meldal, Midtre Gauldal, Rissa, Selbu og Ørland i Sør-Trøndelag fylke,
- kommunene Aukra, Eide, Gjemnes, Haram, Herøy, Midsund, Nesset, Sande, Stordal, Vanylven i Møre og Romsdal fylke,
- kommunene Flora, Førde og Sogndal i Sogn og Fjordane fylke,
- kommunene Etne, Tysnes, Kvinnherad, Jondal, Kvam, Modalen og Bømlo i Hordaland fylke,
- kommunene Sauda, Vindafjord og Finnøy i Rogaland fylke,
- kommunene Audnedal, Åseral, Hægebostad og Sirdal i Vest-Agder fylke,
- kommunene Gjerstad, Vegårshei, Åmli og Iveland i Aust-Agder fylke,
- kommunene Drangedal, Nome og Hjartdal i Telemark fylke,
- kommunene Sigdal og Rollag i Buskerud fylke,
- kommunene Gausdal, Søndre Land og Nordre Land i Oppland fylke,
- kommunene Nord-Odal, Eidskog, Grue, Våler, Åsnes og Åmot i Hedmark fylke.

Sone II omfatter:

- kommunene Meråker, Mosvik og Verran i Nord-Trøndelag fylke,
- kommunene Norddal, Stranda, Rauma, Tingvoll, Sunndal og Sandøy i Møre og Romsdal fylke,
- Sogn og Fjordane fylke med unntak av kommunene Flora, Førde og Sogndal,

- kommunene Odda, Ullensvang, Eidfjord, Ulvik, Granvin, Masfjorden og Fedje i Hordaland fylke,
- kommunene Hjelmeland, Suldal, Utsira og Kvitsøy i Rogaland fylke,
- kommunene Evje og Hornnes, Bygland, Valle og Bykle i Aust-Agder fylke,
- kommunene Tinn, Seljord, Kviteseid, Nissedal, Fyresdal, Tokke og Vinje i Telemark fylke,
- kommunene Flå, Nes, Gol, Hemsedal, Ål, Hol og Nore og Uvdal i Buskerud fylke,
- kommunene Nord-Fron, Sør-Fron og Ringebu i Oppland fylke,
- kommunen Trysil i Hedmark fylke.

Sone III omfatter:

- kommunen Snåsa i Nord-Trøndelag fylke,
- kommunene Hemne, Snillfjord, Oppdal, Rennebu, Røros, Holtålen og Tydal i Sør-Trøndelag fylke,
- kommunene Surnadal, Rindal, Aure og Halså i Møre og Romsdal fylke,
- kommunene Dovre, Lesja, Skjåk, Lom, Vågå, Sel, Sør-Aurdal, Etnedal, Nord-Aurdal, Vestre Slidre, Øystre Slidre og Vang i Oppland fylke,
- kommunene Stor-Elvdal, Rendalen, Engerdal, Tolga, Tynset, Alvdal, Folldal og Os i Hedmark fylke.

Sone IV omfatter:

- Troms fylke, med unntak av kommunene Karlsøy, Lyngen, Storfjord, Kåfjord, Skjervøy, Nordreisa, Kvænangen og Tromsø,
- Nordland fylke, med unntak av kommunen Bodø,
- kommunene Namdalseid, Lierne, Røyrvik, Namsskogan, Grong, Høylandet, Flatanger, Vikna, Nærøy, Leka, Fosnes, Overhalla og Namsos i Nord-Trøndelag fylke,
- kommunene Frøya, Hitra, Åfjord, Roan og Osen i Sør-Trøndelag fylke,
- kommunen Smøla i Møre og Romsdal fylke.

Sone IVa omfatter:

- kommunen Tromsø i Troms fylke,
- kommunen Bodø i Nordland fylke.

Sone V omfatter:

- Finnmark fylke,
- kommunene Karlsøy, Lyngen, Storfjord, Kåfjord, Skjervøy, Nordreisa og Kvænangen i Troms fylke.

§ 3 Satser for arbeidsgiveravgift etter sone

Satsen for arbeidsgiveravgift for inntektsåret 2010 er:

- 14,1 pst. i sone I.
- 14,1 pst. i sone Ia, men likevel 10,6 pst. så lenge differansen mellom den avgift som ville følge av satser på henholdsvis 14,1 pst. og 10,6 pst. ikke overstiger 530 000 kroner for foretaket i 2010. For veitransportforetak er satsen 10,6 pst. inntil nevnte differanse overstiger 265 000 kroner for foretaket i 2010. Med veitransportforetak menes foretak som driver innen næringskodene 49.3 Annen landtransport med passasjerer og 49.4 Godstransport på vei, herunder flyttetransport, med unntak av 49.312 (Transport med sporveis- og forstadsbane) og 49.393 (Transport med taubaner, kabelbaner

og skiheiser). Bestemmelsene om reduserte avgiftssatser i sone Ia gjelder ikke foretak som er omfattet av helseforetaksloven, statsforvaltningen som omfattes av reglene i folketrygdloven § 24-5 tredje ledd, eller foretak som har krav på støtte etter kapittel 16 i ESAs retningslinjer om statsstøtte til foretak i vanskeligheter. Når et foretak i sone Ia beregner avgift etter redusert sats, kan den samlede fordelingen av bagatellmessig støtte i form av redusert avgift og annen bagatellmessig støtte til foretaket ikke overstige 530 000 kroner i 2010, jf. forordning (EF) nr. 1998/2006 om bagatellmessig støtte innført i EØS-avtalen ved EØS-komiteens beslutning nr. 29/2007. For foretak som driver innen veitransport må slik samlet støtte ikke overstige 265 000 kroner i 2010.

- 10,6 pst. i sone II.
- 6,4 pst. i sone III.
- 7,9 pst. i sone IVa.
- 5,1 pst. i sone IV.
- 0 pst. i sone V og for avgift som svares av foretak hjemmehørende på Svalbard, og når andre foretak utbetaler lønn og annen godtgjørelse som blir skattlagt etter lov 29. november 1996 nr. 68 om skatt til Svalbard.

§ 4 Særregler om avgiftssats for stålproduksjon og skipsverft

Avgift skal beregnes med 14,1 pst., uansett hvor foretaket er hjemmehørende, når foretaket er beskjeftiget med produksjon av stålprodukter opplistet i Annex I til kapittel 25B om regionalstøtte i ESAs retningslinjer for statsstøtte. Det samme gjelder dersom foretaket bygger eller reparerer selvdrevet, sjøgående kommersielt fartøy som er på minst 100 BRT for transport av passasjerer eller gods, eller som er på minst 100 BRT til særlige formål, eller som er et slepefartøy på minst 365 kW, eller som er et flytende og flyttbart uferdig skrog av slike fartøy. Regelen i første punktum gjelder også foretak som foretar vesentlig ombygging av slike fartøy over 1 000 BRT.

Inntil differansen overstiger 530 000 kroner mellom den avgift som ville følge av en sats på 14,1 pst. for foretaket i 2010 og den avgift som følger av satsen for sonen hvor foretaket drives etter reglene foran, er satsen likevel 10,6 pst. i sone II og Ia, 6,4 pst. i sone III, 7,9 pst. i sone IVa, 5,1 pst. i sone IV og 0 pst. i sone V. Dette gjelder likevel ikke for foretak som har krav på støtte med hjemmel i kapittel 16 i ESAs retningslinjer om statsstøtte til foretak i vanskeligheter.

For foretak med blandet virksomhet og et klart regnskapsmessig skille mellom virksomhet omfattet av første ledd og annen type virksomhet, kan avgiften kreves beregnet etter satsene i § 3, eventuelt i § 5, for den del av virksomheten som ikke er omfattet av første ledd.

Bestemmelsen i § 3 annet strekpunkt femte punktum om begrensningene for samlet bagatellmessig støtte gjelder tilsvarende for virksomheter som anvender reduserte satser etter denne bestemmelse.

§ 5 Særregel om avgiftssats for produkter som ikke omfattes av EØS-avtalen

For virksomhet som bare driver med produksjon, for-

edling og engroshandelen av produkter som ikke omfattes av EØS-avtalen, jf. avtalens § 8, beregnes arbeidsgiveravgift med 5,1 pst. når virksomheten drives i sone IVa, og med 10,6 pst. når den drives i sone Ia. Dette gjelder følgende næringskoder:

- 01.1– Dyrking av ettårige vekster, flerårige vekster
- 01.3 og planteformering
- 01.4 Husdyrhold
- 01.5 Kombinert husdyrhold og planteproduksjon
- 01.6 Tjenester tilknyttet jordbruk og etterbehandling av vekster etter innhøsting
- 01.7 Jakt, viltstell og tjenester tilknyttet jakt og viltstell
- 02.1 Skogskjøtsel og andre skogbruksaktiviteter,
- 02.3 avvirkning og innsamling av viltvoksende produkter av annet enn tre og del av 16.10 (produksjon av pæler)
- 02.40 Tjenester tilknyttet skogbruk (med unntak av tømmermåling)
- 03.11– Hav- og kystfiske og fangst og ferskvannsfiske
- 03.12
- 03.21– Hav- og kystbasert akvakultur og ferskvannsbasert akvakultur
- 03.22
- 10.11– Bearbeiding og konservering av kjøtt og fjørfekjøtt og produksjon av kjøtt- og fjørfeverer
- 10.13
- 10.20 Bearbeiding og konservering av fisk, skalldyr og bløtdyr
- 10.3 Bearbeiding og konservering av frukt og grønnsaker
- 10.4 Produksjon av vegetabiliske og animalske oljer og fettstoffer
- 10.5 Produksjon av meierivarer og iskrem
- 10.6 Produksjon av kornvarer, stivelse og stivelsesprodukter, samt del av 10.89 (produksjon av kunstig honning og karamell)
- 10.85 Produksjon av ferdigmat
- 10.9 Produksjon av förvarer
- 46.2 Engroshandel med jordbruksråvarer og levende dyr
- 46.31 Engroshandel med frukt og grønnsaker, samt del av 10.39 (produksjon av skrellede grønnsaker og blandede salater)
- 46.32 Engroshandel med kjøtt og kjøttvarer
- 46.33 Engroshandel med meierivarer, egg, matolje og -fett
- 46.381 Engroshandel med fisk, skalldyr og bløtdyr
- 50.202 Innenriks sjøtransport med gods, men bare for så vidt gjelder drift av brønnbåter
- 52.10 Lagring, men bare for så vidt gjelder drift av kornsiloer.

For foretak med blandet virksomhet og et klart regnskapsmessig skille mellom virksomhet omfattet av denne bestemmelsen og annen type virksomhet, kan arbeidsgiver kreve at avgiften beregnes etter satsene her for den del av virksomheten som omfattes av denne bestemmelsen.

Trygdeavgift

§ 6 Trygdeavgift av pensjon mv.

Av pensjon i og utenfor arbeidsforhold, føderåd, livrente som ledd i pensjonsordning i arbeidsforhold, engangsutbetaling fra pensjonsordning etter innskuddspensjonsloven, engangsutbetaling fra individuell pensjonsavtale som er i samsvar med regler gitt av departementet, engangsutbetaling fra pensjonsavtale etter lov om individuell pensjonsordning og personinntekt for skattyter under 17 år og over 69 år, som nevnt i folketrygdloven § 23-3 annet ledd nr. 1, beregnes trygdeavgift med 3 pst.

§ 7 Trygdeavgift av lønnsinntekt mv.

Av lønnsinntekt og annen personinntekt som nevnt i folketrygdloven § 23-3 annet ledd nr. 2, beregnes trygdeavgift med 7,8 pst.

§ 8 Trygdeavgift av næringsinntekt mv.

Av næringsinntekt og annen personinntekt som nevnt i folketrygdloven § 23-3 annet ledd nr. 3, beregnes trygdeavgift med 11 pst.

Avgift av næringsinntekt (annen ervervsinntekt) i jord- og skogbruk samt reindrift, som overstiger 7,8 pst. av inntekten, skal dekkes med tilskudd knyttet til næringsavtalene i landbruket. Næringsinntekt i jordbruk er i denne sammenheng inntekt som nevnt i Finansdepartementets forskrift til skatteloven § 8-1-11. Inntekt av skogbruk og reindrift i denne sammenheng omfatter også inntekter som nevnt i forskriften § 8-1-11 nr. 1 annet ledd og nr. 2.

Andre bestemmelser

§ 9 Forskriftsfullmakt mv.

Kongen gir regler om grunnlag og satser for avgifter og tilskudd etter folketrygdloven § 23-4 for visse grupper av medlemmer i trygden. Satsen på 14,1 pst. skal legges til grunn for arbeidsgiveravgift fastsatt etter denne bestemmelsen.

Departementet kan gi regler til utfylling og gjennomføring av bestemmelsene i §§ 1 til 5.

VI

CO₂-avgift i petroleumsvirksomheten på kontinentalsokkelen for budsjetterminen 2010

Fra 1. januar 2010 skal det i henhold til lov 21. desember 1990 nr. 72 om avgift på utslipp av CO₂ i petroleumsvirksomhet på kontinentalsokkelen betales CO₂-avgift til statskassen etter følgende satser:

- a) for gass 47 øre per standardkubikkmeter
- b) for olje eller kondensat 47 øre per liter.

VII

Produktavgift til folketrygden for fiskeri-, hval- og selfangstnæringen for 2010

Med hjemmel i folketrygdloven § 23-5 annet ledd fastsettes:

I

I 2010 skal følgende avgifter til folketrygden dekkes ved en produktavgift på omsetning av fisk, hval og sel, og produkter av disse, fra fartøy som har drevet egen fangstvirksomhet innenfor det aktuelle kalenderår:

1. Trygdeavgift over 7,8 pst. av pensjonsgivende inntekt fra fiske, hval- og selfangst i inntektsåret.
2. Arbeidsgiveravgift på hyre til mannskapet på fiske-, hvalfangst- og selfangstfartøy.
3. Premie til kollektiv yrkesskadetrygd for fiskere, hval- og selfangere.
4. Avgift til dekning av de utgiftene folketrygden har med stønad til arbeidsløse fiskere, hval- og selfangere.
5. Avgift til dekning av de utgiftene folketrygden har i forbindelse med ordningen med frivillig tilleggstrygd for sykepengen til manntallsførte fiskere, hval- og selfangere.

II

Produktavgiften skal være 2,9 pst. for 2010.

Avgift på omsetning av råfisk, råfiskprodukter, hval og hvalprodukter innkreves av godkjente salgslag, jf. lov 14. desember 1951 nr. 3 om omsetning av råfisk § 3. Ved fiske på fjerne farvann der omsetningen foregår utenom salgslag og ved omsetning av sel og produkter av sel, skal den avgiftspliktige innbetale produktavgiften til Fiskeridirektoratet.

VIII

Merverdiavgift for budsjetterterminen 2010 (kap. 5521 post 70)

§ 1 Saklig virkeområde og forholdet til merverdiavgiftsloven

Fra 1. januar 2010 svares merverdiavgift etter satsene i dette vedtaket og i samsvar med lov 19. juni 2009 nr. 58 om merverdiavgift (merverdiavgiftsloven).

§ 2 Alminnelig sats

Merverdiavgift svares med 25 pst. av avgiftspliktig omsetning uttak og innførsel når ikke redusert sats skal anvendes etter bestemmelsene nedenfor.

§ 3 Redusert sats med 14 pst.

Merverdiavgift svares med 14 pst. av omsetning, uttak og innførsel av næringsmidler som nevnt i merverdiavgiftsloven § 5-2.

§ 4 Redusert sats med 8 pst.

Merverdiavgift svares med 8 pst. av omsetning og uttak av tjenester som gjelder:

- a) persontransport mv. som nevnt i merverdiavgiftsloven § 5-3,
- b) transport av kjøretøy på ferge som nevnt i merverdiavgiftsloven § 5-4,
- c) utleie av rom i hotellvirksomhet mv. som nevnt i merverdiavgiftsloven § 5-5,
- d) rett til å overvære kinoforestillinger som nevnt i merverdiavgiftsloven § 5-6,
- e) kringkastingstjenester som nevnt i merverdiavgiftsloven § 5-7.

§ 5 Redusert sats med 11,11 pst.

Merverdiavgift svares med 11,11 pst. av omsetning mv. av råfisk som nevnt i merverdiavgiftsloven § 5-8.

IX

Særavgifter til statskassen for budsjetterterminen 2010 Om avgift på alkohol (kap. 5526 post 70)

§ 1 Fra 1. januar 2010 skal det i henhold til lov 19. mai 1933 nr. 11 om særavgifter betales avgift til statskassen ved innførsel og innenlandsk produksjon av følgende varer med følgende beløp:

Alkoholholdig drikk	Volumprosent alkohol	Kr
Brennevinsbasert Annen	t.o.m. 0,7	avgiftslegges etter reglene for alkoholfrie drikkevarer
	over 0,7	6,18 per volumprosent og liter
	over 0,7 t.o.m. 2,7	2,76 per liter
	over 2,7 t.o.m. 3,7	10,41 per liter
	over 3,7 t.o.m. 4,7	18,04 per liter
	over 4,7 t.o.m. 22	4,03 per volumprosent og liter
Etanol til teknisk bruk	over 0,7	sats som for alkoholholdig drikk

Departementet kan videre gi forskrift at det skal betales avgift på alkohol som er i varer som ikke er avgiftspliktige etter første ledd, samt om forenklet avgiftsberegning for varer som reisende innfører til personlig bruk utover avgiftsfri kvote, jf. tolloven § 4-20.

§ 2 Det gis fritak, refusjon eller ytes tilskudd for avgift på varer som

- a) fra produsents eller importørs lager
 1. utføres til utlandet,
 2. leveres direkte eller via tollager til proviant etter tolloven § 4-23,
 3. leveres til toll- og avgiftsfritt utsalg på lufthavn etter tolloven § 4-30,

- b) innføres
 1. som reisegods etter tolloven § 5-1,
 2. til bruk i transportmidler i ervervsmessig virksomhet etter tolloven § 5-2,
- c) etter tolloven § 5-3 fra produsents eller importørs lager leveres til eller innføres av
 1. diplomater,
 2. NATO og styrker fra land som deltar i Partnerskap for fred,
 3. Den nordiske investeringsbank,
- d) kommer i retur til produsents eller importørs lager,
- e) leveres til teknisk, vitenskapelig eller medisinsk bruk og som er gjort utjenlig til drikk (denaturert) eller på

- annen måte finnes garantert mot å bli brukt til drikk,
 f) brukes som råstoff mv. ved framstilling av varer,
 g) framstilles ved ikke ervervsmessig produksjon. Fritaket omfatter ikke brennevinsbasert drikk og gjelder kun framstilling til eget bruk.

Departementet kan gi forskrift om avgrensning av og vilkår for fritak.

§ 3 Oppstår det tvil om omfanget av avgiftsplikten, avgjøres spørsmålet av departementet.

Produkt	Kr	
Sigarer	2,12	per gram av pakningens nettovekt
Sigaretter	2,12	per stk.
Røyketobakk, karvet skråtobakk, råtobakk i forbrukerpakning	2,12	per gram av pakningens nettovekt
Skråtobakk	0,82	per gram av pakningens nettovekt
Snus	0,82	per gram av pakningens nettovekt
Sigarettpapir og sigarettthylser	0,0323	per stk.

Med en sigarett menes en sigarett som har en lengde til og med 90 mm, som to regnes sigaretten dersom den har en lengde på over 90 mm, men maks 180 mm osv. Filter og munnstykke tas ikke med ved beregningen av lengden.

Vekten av fastmunnstykke skal tas med i den nettovekt som danner grunnlaget for beregning av avgiften.

Departementet kan gi forskrift om hva som omfattes av avgiftsplikten og om grunnlaget for avgiften. Departementet kan videre gi forskrift om forenklet avgiftsberegning for varer som reisende innfører til personlig bruk utover avgiftsfri kvote, jf. tolloven § 4-20.

§ 2 Departementet kan gi forskrift eller fatte enkeltvedtak om at varer som er ment eller er egnet som erstatning for varer som nevnt i § 1, er avgiftspliktige. Dersom avgiftsplikt blir pålagt, skal det betales avgift med samme beløp som for tilsvarende tobakkvare.

§ 3 Det gis fritak, refusjon eller ytes tilskudd for avgift på varer som

- a) fra produsents eller importørs lager
 1. utføres til utlandet,
 2. leveres direkte eller via tollager til proviant etter tolloven § 4-23,
 3. leveres til toll- og avgiftsfritt utsalg på lufthavn etter tolloven § 4-30,
- b) innføres
 1. som reisegods etter tolloven § 5-1,
 2. til bruk i transportmidler i ervervsmessig virksomhet etter tolloven § 5-2,
- c) etter tolloven § 5-3 fra produsents eller importørs lager leveres til eller innføres av
 1. diplomater,

§ 4 Departementet kan fritta for eller sette ned avgiften når det oppstår enkelttilfeller eller situasjoner som ikke var overveid da avgiftsvedtaket ble truffet og når avgiften i det spesielle enkelttilfellet får en utilsiktet virkning.

Om avgift på tobakkvarer (kap. 5531 post 70)

§ 1 Fra 1. januar 2010 skal det i henhold til lov 19. mai 1933 nr. 11 om særavgifter betales avgift til statskassen ved innførsel og innenlandsk produksjon av følgende varer med følgende beløp:

2. NATO og styrker fra land som deltar i Partnerskap for fred,
 3. Den nordiske investeringsbank,
 - d) kommer i retur til produsents eller importørs lager,
 - e) kvalitetsprøves og forbrukes på fabrikk eller lager.
- Departementet kan gi forskrift om avgrensning av og vilkår for fritak.

§ 4 Oppstår det tvil om omfanget av avgiftsplikten avgjøres spørsmålet av departementet.

§ 5 Departementet kan fritta for eller sette ned avgiften når det oppstår enkelttilfeller eller situasjoner som ikke var overveid da avgiftsvedtaket ble truffet og når avgiften i det spesielle enkelttilfellet får en utilsiktet virkning.

Om avgift på motorvogner mv. (kap. 5536)

I. Engangsavgift på motorvogner mv. (kap. 5536 post 71)

§ 1 Fra 1. januar 2010 skal det i henhold til lov 19. juni 1959 nr. 2 om avgifter vedrørende motorkjøretøyer og båter betales avgift til statskassen ved første gangs registrering av motorvogner i det sentrale motorvognregisteret. Videre skal det betales avgift når

- a) betingelsene for avgiftsfrihet eller avgiftsnedsettelse ved første gangs registrering ikke lenger er oppfylt,
- b) motorvogn som ikke tidligere er registrert her i landet urettmessig tas i bruk uten registrering,
- c) oppbygd motorvogn tas i bruk før ny registrering.

Departementet kan gi forskrift om hva som omfattes av avgiftsplikten og om grunnlaget for avgiften.

§ 2 Avgift skal betales med følgende beløp:

Avgiftsgrupper	Egenvekt (kg)	Motoreffekt (kW)	CO ₂ -utslipp (g/km)	Slagvolum (cm ³)	Sats	Vrakpant- avgift
Avgiftsgruppe A						kr 1 300
Personbiler, varebiler klasse 1, busser under 6 m med inntil 17 seteplasser	0-1150 1 151-1 400 1 401-1 500 over 1500				kr 35,67 kr 77,74 kr 155,51 kr 180,85	
		0-65 66-90 91-130 over 130			kr 55,10 kr 481,00 kr 1 297,33 kr 2 702,77	
Motorvogn med plikt til å dokumentere drivstofforbruk og CO ₂ -utslipp, og med						
– utslipp 120 g/km og over			0-120 121-140 141-180 181-250 over 250		kr 0 kr 725,00 kr 731,00 kr 1 704,00 kr 2 735,00	
– CO ₂ -utslipp under 120 g/km gjøres følgende fradrag per g/km for den del av utslippet som ligger under 120						kr -609
Motorvogn uten plikt til å dokumentere drivstofforbruk og CO ₂ -utslipp						
– bensindrevne				0-1 200 1 201-1 800 1 801-2 200 over 2 200	kr 13,85 kr 46,14 kr 108,30 kr 116,82	
– ikke bensindrevne				0-1 200 1 201-1 800 1 801-2 200 over 2 200	kr 10,62 kr 37,68 kr 88,40 kr 91,95	
Avgiftsgruppe B						kr 1 300
Varebiler klasse 2, lastebiler med tillatt totalvekt mindre enn 7 501 kg og godsrom med lengde under 300 cm og bredde under 190 cm		22 pst. av A	22 pst. av A	22 pst. av A		

Avgiftsgrupper	Egenvekt (kg)	Motoreffekt (kW)	CO ₂ -utslipp (g/km)	Slagvolum (cm ³)	Sats	Vrakpant- avgift
Avgiftsgruppe C						kr 1 300
Campingbiler	22 pst. av A	22 pst. av A	22 pst. av A	22 pst. av A		
Avgiftsgruppe D (opphevet)						
Avgiftsgruppe E						kr 0
Beltebiler					36 pst. av verdiavgiftsgrunnlaget	
Avgiftsgruppe F						kr 0
Motorsykler					kr 10 283 per stk.	
		0-11			kr 0	
		over 11			kr 457,60	
				0-125	kr 0	
				126-900	kr 35,31	
				over 900	kr 77,45	
Avgiftsgruppe G						kr 1 300
Beltemotorsykler (snøscootere)	0-100				kr 14,49	
	101-200				kr 28,99	
	over 200				kr 57,95	
		0-20			kr 38,65	
		21-40			kr 77,27	
		over 40			kr 154,53	
				0-200	kr 3,03	
				201-400	kr 6,04	
				over 400	kr 12,07	
Avgiftsgruppe H						kr 1 300
Motorvogn i avgiftsgruppe A, som ved første gangs registrering her i landet blir registrert på løyveinnehaver til bruk som ordinær drosje (ikke reserve- eller erstatningsdrosje) eller for transport av funksjonshemmede	40 pst. av A	40 pst. av A	100 pst. av A	100 pst. av A		
Avgiftsgruppe I						kr 1 300
Avgiftspliktige motorvogner som er 30 år eller eldre					3 386 per stk.	
Avgiftsgruppe J						kr 1 300
Busser under 6 m med inntil 17 seteplasser, hvorav minst 10 er fastmontert i fartsretningen	40 pst. av A	40 pst. av A	40 pst. av A	40 pst. av A		

Engangsavgift for motorvogn med CO₂-utslipp under 120 g/km, vrakpantavgift ikke medregnet, kan ikke settes lavere enn den avgift som skal svares for motorvogn i avgiftsgruppe I.

Vrakpantavgiften inngår ikke i beregningsgrunnlaget for merverdiavgiften.

Departementet kan gi forskrift om refusjon av vrakpantavgift for motorvogner som utføres til utlandet.

Departementet kan gi forskrift om tilbakebetaling og tilleggsberegning av særavgift og merverdiavgift. Departementet kan videre gi forskrift om hvilken avgiftsgruppe en motorvogn skal avgiftsberegnes etter. Oppstår det tvil om hvilken avgiftsgruppe en motorvogn skal avgiftsberegnes etter, avgjøres dette av departementet med bindende virkning.

§ 3 Ved beregning av avgift basert på egenvekt, CO₂-utslipp, slagvolum og motoreffekt benyttes de tekniske data som fastsettes i forbindelse med motorvognens godkjenning etter veimyndighetenes regelverk.

Hvilke motorvogner som har plikt til å dokumentere drivstofforbruk og CO₂-utslipp følger av veimyndighetenes regelverk. Avgiftsberegningen for kjøretøy som ikke omfattes av vegmyndighetenes regelverk om dokumentasjon av drivstofforbruk og CO₂-utslipp, skal baseres på CO₂-utslipp når utslippet på annen måte er dokumentert overfor veimyndighetene og lagt til grunn ved registreringen.

Ved innenlandsk tilvirkning er verdiavgiftsgrunnlaget prisen fra produsent. Ved innførsel er verdiavgiftsgrunnlaget tollverdien.

§ 4 For motorvogner som benytter stempeldrevet forbrenningsmotor i kombinasjon med elektrisk motor til framdrift (hybridbiler), inngår verken effekten knyttet til den elektriske motoren eller vekten av elektromotor og batteripakke i avgiftsgrunnlaget.

For motorvogner som har vært registrert i utlandet før registrering her i landet gjøres fradrag i den engangsavgift som beregnes etter § 2.

Departementet kan gi forskrift om beregning av engangsavgiften for motorvogner som nevnt i første og annet ledd.

§ 5 Det gis fritak, refusjon eller ytes tilskudd for engangsavgift på

- a) motorvogner som registreres på kjennemerker med gule tegn på blå reflekterende bunn,
- b) motorvogner registrert på Den nordiske investeringsbank og som er nødvendig for bankens offisielle virksomhet,
- c) motorvogner som registreres på NATO eller NATOs hovedkvarter, styrker eller personell i den utstrekning dette følger av internasjonale avtaler Norge er forpliktet av. Fritaket omfatter på tilsvarende vilkår også styrker fra land som deltar i Partnerskap for fred,
- d) lett pansrede motorvogner til offentlig bruk,
- e) motorvogner til bruk utelukkende som banekjøretøy og i rally, samt motorsykler til bruk utelukkende i trial- og endurukonkurranseskjøring,

- f) ambulanser,
- g) begravelleskjøretøy,
- h) beltemotorsykler som ved første gangs registrering her i landet blir registrert på humanitær institusjon som skal benytte kjøretøyet i ambulansetjeneste,
- i) motorvogner som bare bruker elektrisitet til framdrift, herunder motorvogner hvor elektrisiteten er produsert i brenselceller. Fritaket omfatter ikke tilfeller hvor batteri under kjøring tilføres strøm ved bruk av en ekstern stempeldrevet forbrenningsmotor,
- j) busser som ved første gangs registrering her i landet blir registrert på
 1. innehaver av løyve etter §§ 6 eller 9 i lov 21. juni 2002 nr. 45 om yrkestransport med motorvogn og fartøy, eller som er utleid på kontrakt med varighet på ett år eller mer mellom innehaver av slikt løyve og selskap i samme konsern. Fritaket gjelder også busser som utfører rutetransport basert på kontrakt med varighet på ett år eller mer inngått med myndighet eller selskap som har slikt ruteløyve,
 2. institusjon eller organisasjon som tilbyr transport av funksjonshemmede mv.,
- k) motorvogner som innføres som arvegods etter tolloven § 5-1 første ledd bokstav e,
- l) motorvogner som innføres til midlertidig bruk etter tolloven § 6-1 annet ledd,
- m) beltevogner til Forsvaret,
- n) spesialutrustede kjøretøy til bruk for brannvesenet,
- o) motorvogner som til framdrift benytter stempeldrevet forbrenningsmotor som kun kan benytte hydrogen som drivstoff. Dette gjelder også kjøretøy som til framdrift benytter slik motor i kombinasjon med elektrisk motor (hybridbiler).

For motorvogner som kan benytte etanol som drivstoff gjøres fradrag i avgiften etter § 2 på kr 10 000. Med etanol menes i denne sammenheng konsentrasjoner på minst 85 pst. etanol.

Motorvogner som nevnt i første ledd bokstav a til c er fritatt også for vrakpantavgift.

Departementet kan gi forskrift om avgrensning av og vilkår for fritak.

§ 6 Departementet kan gi forskrift om betaling av avgifter ved endring av en motorvogns avgiftsmessige status og om hva som skal anses som slik endring.

Departementet kan gi forskrift om betaling av avgifter dersom det foretas endringer av en motorvogn som har betydning for grunnlaget for beregning av avgiften, og om hva som skal anses som en slik endring.

§ 7 Oppstår det tvil om omfanget av avgiftsplikten, avgjøres spørsmålet av departementet.

§ 8 Departementet kan fritta for eller sette ned avgiften når det oppstår enkelttilfeller eller situasjoner som ikke var overveid da avgiftsvedtaket ble truffet og når avgiften i det spesielle enkelttilfellet får en utilsiktet virkning eller også ellers en klart urimelig virkning.

II. Årsavgift (kap. 5536 post 72)

§ 1 For 2010 skal det i henhold til lov 19. juni 1959 nr. 2 om avgifter vedrørende motorvogner og båter betales årsavgift til statskassen for innenlandsregistrerte kjøretøy med tillatt totalvekt mindre enn 7 500 kg med følgende beløp:

- kr 2 790 for personbiler, varebiler, campingbiler, busser, kombinerte biler, lastebiler, samt trekkbiler med tillatt totalvekt fra og med 3 500 kg,
- kr 3 245 for dieseldrevne motorvogner som nevnt i bokstav a som ikke har fabrikkmontert partikkelfilter,
- kr 2 790 for årsprøvekjennermerker for motorvogner,
- kr 1 045 for campingtilhengere med egenvekt over 350 kg,
- kr 1 705 for motorsykler; trehjuls, lette, mellomtunge og tunge,
- kr 395 for
 - motorvogner som er registrert på innehaver av løyve etter § 9 i lov 21. juni 2002 nr. 45 om yrkestransport med motorvogn eller fartøy som drosje (ikke reserve- eller erstatningsdrosje) eller for transport av funksjonshemmede,
 - motorvogner som er registrert på innehaver av løyve etter § 6 i lov 21. juni 2002 nr. 45 om yrkestransport med motorvogner eller fartøy, eller som er utleid på kontrakt med varighet på ett år eller mer mellom innehaver av slikt løyve og selskap i samme konsern. Dette gjelder også motorvogn som utfører rutetransport basert på kontrakt med varighet på ett år eller mer inngått med myndighet eller selskap som har slikt ruteløyve,
 - motorvogner som er godkjent og registrert som ambulans eller som er registrert som begravelsskjøretøy på begravellesbyrå og lignende,
 - motorvogner som er registrert på kjennemerker med lysegule tegn på sort bunn,
 - motorvogner som bare bruker elektrisitet til framdrift, herunder motorvogner hvor elektrisiteten er produsert i brenselceller,
 - motorredskap,
 - beltekjøretøy,
 - trekkbiler som ikke omfattes av bokstav a eller b,
 - mopeder,
 - traktorer,
 - motorvogner som er 30 år eller eldre.

Departementet kan gi forskrift om hva som omfattes av avgiftsplikten og om grunnlaget for avgiften.

§ 2 Unntatt fra avgiftsplikt er

- motorvogner som er registrert på kjennemerker med gule tegn på blå reflekterende bunn,
- motorvogner som er registrert på Den nordiske investeringsbank og som er nødvendig for bankens offisielle virksomhet,
- motorvogner som er registrert på NATO eller NATOs hovedkvarter, styrker eller personell i den utstrekning dette følger av internasjonale avtaler Norge er forpliktet av. Fritaket omfatter på tilsvarende vilkår også styrker fra land som deltar i Partnerskap for fred,
- motorvogner registrert til bruk på Svalbard,
- campingtilhengere som er 30 år eller eldre,
- motorvogn som er stjålet i løpet av avgiftsåret.

Departementet kan gi forskrift om avgrensning av og vilkår for fritak.

§ 3 Det skal betales full avgift for kjøretøy som er registrert per 1. januar eller som blir registrert i første halvår og for årsprøvekjennermerker som er tildelt per 1. januar eller som blir tildelt i første halvår.

Det skal ikke betales avgift for motorvogner som innen avgiftens forfall leveres til godkjent oppsamlingsplass for bilvrak eller til bilopphuggeri for vraking/hugging.

Det skal betales halv avgift på kjøretøy som

- leveres til godkjent oppsamlingsplass for bilvrak eller til bilopphuggeri for vraking/hugging i første halvår, men etter avgiftens forfall,
- registreres eller tildeles årsprøvekjennermerker i annet halvår.

Departementet kan gi forskrift om avgrensning av og vilkår for å betale halv avgift.

§ 4 Avgift som ikke er betalt innen forfall, forhøyes med kr 250. For kjøretøy som nevnt i § 1 bokstav f forhøyes avgiften med kr 50. Departementet kan gi forskrift om innkreving av tilleggsavgiften.

§ 5 Oppstår det tvil om omfanget av avgiftsplikten, avgjøres spørsmålet av departementet.

§ 6 Departementet kan frita for eller sette ned avgiften når det oppstår enkelttilfeller eller situasjoner som ikke var overveid da avgiftsvedtaket ble truffet og når avgiften i det spesielle enkelttilfellet får en utilsiktet virkning.

III. Vektårsavgift (kap. 5536 post 73)

§ 1 Fra 1. januar 2010 skal det i henhold til lov 19. juni 1959 nr. 2 om avgifter vedrørende motorkjøretøyer og båter betales vektgradert årsavgift til statskassen på innenlandsregistrerte kjøretøy på minst 7 500 kg. For dieseldrevne kjøretøy skal det i tillegg betales miljødifferensiert årsavgift.

1. Vektgradert årsavgift

Motorkjøretøy

Avgiftsgruppe	Luftfjæring	Annet fjærings-system
2 eller flere aksler		
7 500 - 11 999 kg	399	399
2 aksler		
12 000 - 12 999 kg	399	714
13 000 - 13 999 kg	714	1 275
14 000 - 14 999 kg	1 275	1 630
15 000 kg og over	1 630	3 188
3 aksler		
12 000 - 14 999 kg	399	399
15 000 - 16 999 kg	714	949
17 000 - 18 999 kg	949	1 529
19 000 - 20 999 kg	1 529	1 864
21 000 - 22 999 kg	1 864	2 657
23 000 kg og over	2 657	3 910
Minst 4 aksler		
12 000 - 24 999 kg	1 864	1 884
25 000 - 26 999 kg	1 884	2 720
27 000 - 28 999 kg	2 720	4 082
29 000 kg og over	4 082	5 863

Kombinasjoner av kjøretøy - vogntog					
Avgiftsgruppe	Luftfjæring	Annet fjærings-sysstem	2 + minst 3 aksler		
			16 000 - 37 999 kg	4 163	5 640
			38 000 - 40 000 kg	5 640	7 523
			over 40 000 kg	7 523	10 076
<i>2 + 1 aksler</i>			<i>Minst 3 + 1 aksler</i>		
7 500 - 13 999 kg	399	399	16 000 - 24 999 kg	704	1 109
14 000 - 15 999 kg	399	399	25 000 - 25 999 kg	1 109	1 569
16 000 - 17 999 kg	399	540	26 000 - 27 999 kg	1 569	2 119
18 000 - 19 999 kg	540	723	28 000 - 28 999 kg	2 119	2 475
20 000 - 21 999 kg	723	1 161	29 000 - 30 999 kg	2 475	3 809
22 000 - 22 999 kg	1 161	1 385	31 000 - 32 999 kg	3 809	5 131
23 000 - 24 999 kg	1 385	2 180	33 000 kg og over	5 131	7 583
25 000 - 27 999 kg	2 180	3 521			
28 000 kg og over	3 521	5 879			
<i>2 + 2 aksler</i>			<i>Minst 3 + 2 aksler</i>		
16 000 - 24 999 kg	704	1 109	16 000 - 37 999 kg	3 727	5 020
25 000 - 25 999 kg	1 109	1 569	38 000 - 40 000 kg	5 020	6 790
26 000 - 27 999 kg	1 569	2 119	over 40 000 kg	6 790	9 853
28 000 - 28 999 kg	2 119	2 475			
29 000 - 30 999 kg	2 475	3 809			
31 000 - 32 999 kg	3 809	5 131			
33 000 kg og over	5 131	7 583			
			<i>Minst 3 + minst 3 aksler</i>		
			16 000 - 37 999 kg	2 292	2 690
			38 000 - 40 000 kg	2 690	3 818
			over 40 000 kg	3 818	5 845

2. Miljødifferensiert årsavgift for dieseldrevne kjøretøy

Vektklasser	Avgasskravnivå						0-utslipp
	Ikke EURO	EURO I	EURO II	EURO III	EURO IV	EURO V	
7 500 - 11 999 kg	4 084	2 269	1 588	968	510	318	0
12 000 - 19 999 kg	6 701	3 724	2 605	1 588	838	520	0
20 000 kg og over	11 916	6 826	4 841	2 910	1 536	954	0

Departementet kan gi forskrift om hva som omfattes av avgiftsplikten.

§ 2 Departementet kan gi forskrift om hvilke fjærings-systemer som kan likestilles med luftfjæring og om fastsettelse av avgasskravnivå, herunder krav til dokumentasjon for registreringsår og avgasskravnivå.

Departementet kan også gi forskrift om etterberegning av avgift dersom det viser seg at et kjøretøy ikke oppfyller de krav til avgassutslipp som lå til grunn for beregning av avgiften.

§ 3 Departementet kan gi forskrift om betaling av avgift for utenlandsregistrerte kjøretøy etter antall døgn de befinner seg i Norge (døgnavgift), herunder fastsette høyere døgnavgift for kjøretøy som er registrert i et land som krever høyere bruksavgifter av norske kjøretøy enn av dette lands kjøretøy, samt treffe gjensidige avtaler med andre land om fritak for eller nedsettelse av døgnavgiften.

§ 4 Avgiftsgrunnlaget er den vekt som er oppgitt som tillatt totalvekt i motorvognregisteret. For semitrailere er avgiftsgrunnlaget den del av totalvekten som faller

på semitrailerens aksler. Hvis kjøretøyets totalvekt ikke går fram av vognkortet, settes totalvekten til summen av kjøretøyets egenvekt og tillatt (registrert) lasteevne.

Departementet kan gi forskrift om grunnlaget for avgiften, herunder at avgiftsgrunnlaget skal settes lavere enn kjøretøyets tillatte totalvekt.

§ 5 Følgende kjøretøy er fritatt for vektgradert og miljødifferensiert årsavgift:

- traktorer,
- kjøretøy registrert på kjennemerker med lysegule typer på sort bunn,
- motorredskaper,
- kjøretøy som er 30 år eller eldre, unntatt tilhengere,
- kjøretøy som i forbindelse med transport av gods fraktes på jernbane (kombinert godstransport),
- kjøretøy som er registrert på NATO eller NATOs hovedkvarter, styrker eller personell i den utstrekning dette følger av internasjonale avtaler Norge er forpliktet av. Fritaket omfatter på tilsvarende vilkår også styrker fra land som deltar i Partnerskap for fred.

Departementet kan gi forskrift om avgrensning av og vilkår for fritak.

§ 6 Departementet kan gi forskrift om utskriving av avgiften i flere terminer og om forholdsmessig beregning av avgiften ved avregistrering, vraking og omregistrering.

Departementet kan gi forskrift om betaling av avgift basert på en dagsats på to pst. av full vektårsavgift med et fastsatt minstebeløp.

§ 7 Oppstår det tvil om omfanget av avgiftsplikten, avgjøres spørsmålet av departementet.

§ 8 Departementet kan frita for eller sette ned avgiften når det oppstår enkelttilfeller eller situasjoner som ikke var overveid da avgiftsvedtaket ble truffet og når avgiften i det spesielle enkelttilfellet får en utilsiktet virkning.

IV. Omregistreringsavgift (kap. 5536 post 75)

§ 1 Fra 1. januar 2010 skal det i henhold til lov 19. juni 1959 nr. 2 om avgifter vedrørende motorkjøretøyer og båter betales avgift til statskassen ved omregistrering av nedenfor nevnte, tidligere her i landet registrerte motorvogner og tilhengere med følgende beløp:

	Registreringsår				
	2010 og 2009 kr	2008 kr	2007 kr	2006 til 1999 kr	1998 og eldre kr
a. Mopeder. Motorsykler. Beltemotorsykler.					
1. Mopeder	626	626	626	626	626
2. Motorsykler og beltemotorsykler med motor til og med 250 cm ³ slagvolum, samt elektrisk drevne motorsykler	1 788	1 788	1 788	1 788	1 557
3. Motorsykler og beltemotorsykler med motor over 250 cm ³ slagvolum	2 979	2 979	2 979	2 979	1 557
b. Personbiler. Busser.					
Egenvekt (typegodkjent):					
1. t.o.m. 800 kg	8 749	6 628	4 996	3 340	1 557
2. over 800 kg t.o.m. 1 200 kg	11 947	9 290	6 877	4 767	1 557
3. over 1 200 kg t.o.m. 1 600 kg	17 180	13 344	9 754	6 628	1 557
4. over 1 600 kg	22 248	17 180	12 560	8 574	1 557
c. Lastebiler. Trekkbiler. Varebiler. Kombinerte biler. Campingbiler. Beltebiler.					
Egenvekt (typegodkjent):					
1. t.o.m. 1 000 kg	7 106	5 468	4 293	2 731	1 557
2. over 1 000 kg t.o.m. 2 000 kg	10 847	8 812	6 560	4 529	1 557
3. over 2 000 kg t.o.m. 3 000 kg	14 289	11 428	8 484	5 804	1 557
4. over 3 000 kg t.o.m. 4 000 kg	19 671	15 729	11 797	7 923	7 923
5. over 4 000 kg t.o.m. 5 000 kg	25 291	20 176	15 167	10 113	10 113
6. over 5 000 kg	30 534	24 476	18 293	12 304	12 304
d. Biltilhengere, herunder semitrailere og campingtilhengere, med egenvekt over 350 kg.					
Egenvekt (typegodkjent):					
1. over 350 kg t.o.m. 1 000 kg	7 099	5 467	4 289	2 731	1 557
2. over 1 000 kg t.o.m. 2 000 kg	8 198	6 560	4 996	3 203	1 557
3. over 2 000 kg t.o.m. 3 000 kg	9 930	7 990	5 992	3 997	1 557
4. over 3 000 kg t.o.m. 4 000 kg	13 205	10 487	8 073	5 247	5 247
5. over 4 000 kg t.o.m. 5 000 kg	18 613	14 983	11 241	7 433	7 433
6. over 5 000 kg	24 571	19 293	14 429	9 616	9 616

Departementet kan gi forskrift om hva som omfattes av avgiftsplikten og om grunnlaget for avgiften.

§ 2 Det gis fritak eller refusjon av avgift ved omregistrering av kjøretøy

- ved ren navneendring,
- på ektefelle,
- mellom foreldre og barn som arv (fullt skifte),
- som er 30 år eller eldre,

- e) som utloddes og som tidligere har vært registrert på utlodderen,
- f) som skal registreres på kjennemerker med gule tegn på blå reflekterende bunn,
- g) på NATO eller NATOs hovedkvarter i Norge, styrker eller personell i den utstrekning dette følger av internasjonale avtaler Norge er forpliktet av. Fritaket omfatter på tilsvarende vilkår også styrker fra land som deltar i Partnerskap for fred,
- h) som registreres på Den nordiske investeringsbank og som er nødvendig for bankens offisielle virksomhet,
- i) som har vært registrert på samme eier i to måneder eller mindre (samlet påskiltings-/registreringstid),
- j) som tas tilbake av selger som følge av hevet kjøp etter kjøpslovens bestemmelser,
- k) ved fusjon mellom aksjeselskaper,
- l) ved omdannelse av virksomheter når tidligere og ny eier er identisk,
- m) ved sletting av registrert eier eller medeier i motorvognregisteret.

Departementet kan gi forskrift om avgrensning av og vilkår for fritak.

§ 3 Oppstår det tvil om omfanget av avgiftsplikten, avgjøres spørsmålet av departementet.

§ 4 Departementet kan frita for eller sette ned avgiften når det oppstår enkelttilfeller eller situasjoner som ikke var overveid da avgiftsvedtaket ble truffet og når avgiften i det spesielle enkelttilfellet får en utilsiktet virkning.

V. Avgift på bensin (kap. 5536 post 76)

§ 1 Fra 1. januar 2010 skal det i henhold til lov 19. mai 1933 nr. 11 om særavgifter betales avgift til statskassen ved innførsel og innenlandsk produksjon av bensin med følgende beløp per liter:

- a) svovelfri bensin (under 10 ppm svovel): kr 4,54,
- b) lavsvovlet bensin (under 50 ppm svovel): kr 4,58,
- c) annen bensin: kr 4,58.

Avgiften kommer i tillegg til avgift som skal betales etter Stortingets vedtak om CO₂-avgift på mineralske produkter.

Departementet kan gi forskrift om hva som omfattes av avgiftsplikten og om grunnlaget for avgiften. Departementet kan videre gi forskrift om at det skal betales avgift av annet flytende brennstoff som anses anvendelig som motordrivstoff. Departementet avgjør hva som er anvendelig som motordrivstoff.

§ 2 Det gis fritak, refusjon eller ytes tilskudd for avgift på bensin som

- a) utføres til utlandet,
- b) legges inn på tollager når varene er bestemt til utførsel,
- c) innføres
 - 1. som reisegods etter tolloven § 5-1,
 - 2. til bruk i transportmidler i ervervsmessig virksomhet etter tolloven § 5-2,
 - 3. etter tolloven § 5-9 og er av mindre verdi,
- d) etter tolloven § 5-3 leveres til eller innføres av
 - 1. diplomater,

- 2. NATO og styrker fra land som deltar i Partnerskap for fred,
- 3. Den nordiske investeringsbank,
- e) kommer i retur til registrert virksomhets lager,
- f) benyttes i fly, unntatt Forsvarets fly,
- g) benyttes til teknisk og medisinsk formål,
- h) benyttes i anlegg eller innretninger som har tilknytning til utnyttelse av naturforekomster i havområder utenfor norsk territorialgrense, til transport mellom land og slike anlegg eller innretninger, og for spesialskip som har oppdrag i slik virksomhet,
- i) benyttes i båter og snøscootere i veiløse strøk,
- j) benyttes i motorsager og andre arbeidsredskaper med 2-taktsmotor der den benyttede bensin har særlige helse- og miljømessige egenskaper,
- k) er gjenvunnet i VRU-anlegg (Vapour Recovery Unit). Departementet kan gi forskrift om avgrensning av og vilkår for fritak.

§ 3 Departementet kan ved overtredelse av § 2 nekte fritak, nedsettelse eller tilskudd for kortere eller lengre tid.

§ 4 Oppstår det tvil om omfanget av avgiftsplikten, avgjøres spørsmålet av departementet.

§ 5 Departementet kan frita for eller sette ned avgiften når det oppstår enkelttilfeller eller situasjoner som ikke var overveid da avgiftsvedtaket ble truffet og når avgiften i det spesielle enkelttilfellet får en utilsiktet virkning.

VI. Avgift på olje til framdrift av motorvogn (autodieselavgift) (kap. 5536 post 77)

§ 1 Fra 1. januar 2010 skal det i henhold til lov 19. mai 1933 nr. 11 om særavgifter betales avgift til statskassen ved innførsel og innenlandsk produksjon av olje til framdrift av motorvogn med følgende beløp per liter:

- a) svovelfri mineralolje (under 10 ppm svovel): kr 3,56,
- b) lavsvovlet mineralolje (under 50 ppm svovel): kr 3,61,
- c) annen mineralolje: kr 3,61,
- d) biodiesel: kr 1,78.

Avgiften kommer i tillegg til avgift som skal betales etter Stortingets vedtak om CO₂- og svovelavgift på mineralske produkter.

Departementet kan gi forskrift om hva som omfattes av avgiftsplikten og om grunnlaget for avgiften.

§ 2 Olje som er merket i samsvar med forskrift fastsatt av departementet, skal ikke ilegges avgift etter § 1 første ledd.

- Departementet kan bestemme at
- a) fritak for avgiftsplikten kan skje på annen måte enn bruk av merket olje,
 - b) avgift skal betales ved bruk av merket olje.

§ 3 På vilkår fastsatt av departementet kan det benyttes merket olje

- a) i følgende motorvogner:
 - 1. traktorer,
 - 2. motorvogner registrert på kjennemerker med lysegule tegn på sort bunn,

3. motorredskaper,
 4. tilhørende Den nordiske investeringsbank og som er nødvendig for bankens offisielle virksomhet,
 5. tilhørende NATO eller NATOs hovedkvarter i Norge, styrker eller personell i den utstrekning dette følger av internasjonale avtaler Norge er forpliktet av. Fritaket omfatter på tilsvarende vilkår også styrker fra land som deltar i Partnerskap for fred.
- b) til annen bruk enn framdrift av motorvogn.

§ 4 Det gis fritak, refusjon eller ytes tilskudd for avgift på olje som

- a) innføres
 1. som reisegods etter tolloven § 5-1,
 2. til bruk i transportmidler i ervervsmessig virksomhet etter tolloven § 5-2,
 3. etter tolloven § 5-9 og er av mindre verdi,
- b) brukes i motorvogner
 1. tilhørende fremmede lands diplomatiske tjenestemenn som er tilsatt her og er offisielt anmeldt,
 2. som benyttes av utsendt generalkonsul, konsul og visekonsul i den utstrekning tilsvarende norske tjenestemenn nyter samme fordel i vedkommende fremmede land,
 3. tilhørende NATO eller NATOs hovedkvarter i Norge, styrker eller personell i den utstrekning dette følger av internasjonale avtaler Norge er forpliktet av. Fritaket omfatter på tilsvarende vilkår også styrker fra land som deltar i Partnerskap for fred.

Departementet kan gi forskrift om avgrensning av og vilkår for fritak.

§ 5 Oppstår det tvil om omfanget av avgiftsplikten, avgjøres spørsmålet av departementet.

§ 6 Departementet kan frita for eller sette ned avgiften når det oppstår enkelttilfeller eller situasjoner som ikke var overveid da avgiftsvedtaket ble truffet og når avgiften i det spesielle enkelttilfellet får en utilsiktet virkning.

Om avgift på båtmotorer (kap. 5537 post 71)

§ 1 Fra 1. januar 2010 skal det i henhold til lov 19. mai 1933 nr. 11 om særavgifter betales avgift til statskassen ved innførsel og innenlandsk produksjon av båtmotorer (framdriftsmotorer) på minst 9 hk med kr 150,50 per hk. Avgiftsplikten omfatter også motorblokker til båtmotorer, men ikke elektriske motorer.

Departementet kan gi forskrift om hva som omfattes av avgiftsplikten og om grunnlaget for avgiften.

§ 2 Det gis fritak, refusjon eller ytes tilskudd for avgift på båtmotorer som

- a) fra produsents, importørs eller forhandlers lager
 1. utføres til utlandet,
 2. legges inn på tollager når varene er bestemt til utførsel,

- b) innføres som reisegods, flyttegods eller arvegods etter tolloven § 5-1,
- c) etter tolloven § 5-3 leveres til eller innføres av
 1. diplomater,
 2. NATO og styrker fra land som deltar i Partnerskap for fred,
 3. Den nordiske investeringsbank,
- d) kommer i retur til produsents, importørs eller forhandlers lager,
- e) skal gjenutføres etter reglene i tolloven kapittel 6,
- f) fra produsents, importørs eller forhandlers lager leveres til bruk i fartøy som er registrert i registret over merkepliktige norske fiskefarkoster, unntatt utenbordsmotorer og hekkaggregater,
- g) fra produsents, importørs eller forhandlers lager leveres til bruk i fartøy mv. som er registrert i skipsregisteret, unntatt fritidsbåter,
- h) benyttes i Forsvarets marinefartøy.

Departementet kan gi forskrift om avgrensning av og vilkår for fritak.

§ 3 Oppstår det tvil om omfanget av avgiftsplikten, avgjøres spørsmålet av departementet.

§ 4 Departementet kan frita for eller sette ned avgiften når det oppstår enkelttilfeller eller situasjoner som ikke var overveid da avgiftsvedtaket ble truffet og når avgiften i det spesielle enkelttilfellet får en utilsiktet virkning.

Om forbruksavgift på elektrisk kraft (kap. 5541 post 70)

§ 1 Fra 1. januar 2010 skal det i henhold til lov 19. mai 1933 nr. 11 om særavgifter betales avgift til statskassen med 11,01 øre per kWh på elektrisk kraft som leveres her i landet.

Det skal betales avgift med 0,45 øre per kWh for kraft som leveres

- a) til industri, bergverk, produksjon av fjernvarme og arbeidsmarkedsbedrifter som utøver industriproduksjon. Den reduserte satsen omfatter elektrisk kraft som benyttes i forbindelse med selve produksjonsprosessen, og
- b) i Finnmark og følgende kommuner i Nord-Troms: Karlsøy, Kvænangen, Kåfjord, Lyngen, Nordreisa, Skjervøy og Storfjord.

Det skal også betales avgift ved uttak av elektrisk kraft til eget bruk.

Departementet kan gi forskrift om hva som omfattes av avgiftsplikten og om grunnlaget for avgiften.

§ 2 Det gis fritak, refusjon eller ytes tilskudd for avgift på kraft som

- a) er produsert ved energigjenvinningsanlegg og leveres direkte til sluttbruker,
- b) er produsert i aggregat med generator som har merkeytelse mindre enn 100 kVA og leveres direkte til sluttbruker,
- c) er produsert i nødstrømsaggregat i tilfeller hvor den normale elektrisitetsforsyning har sviktet,

- d) er produsert i mottrykksanlegg,
- e) leveres til NATO eller NATOs hovedkvarter, styrker eller personell i den utstrekning dette følger av internasjonale avtaler Norge er forpliktet av. Fritaket omfatter på tilsvarende vilkår også styrker fra land som deltar i Partnerskap for fred,
- f) leveres til Den nordiske investeringsbanks offisielle virksomhet,
- g) brukes til kjemisk reduksjon eller elektrolyse, metallurgiske og mineralogiske prosesser,
- h) leveres energiintensive foretak i treforedlingsindustrien som deltar i godkjent energieffektiviseringsprogram. Fritaket gjelder kun kraft som benyttes i forbindelse med selve produksjonsprosessen,
- i) leveres til veksthusnæringen,
- j) leveres til bruk i driften av verneverdige fartøy, museumsjernbaner eller tekniske anlegg og kulturelle kulturminner på museumssektoren,
- k) leveres til husholdninger og offentlig forvaltning i Finnmark og følgende kommuner i Nord-Troms: Karlsøy, Kvæangen, Kåfjord, Lyngen, Nordreisa, Skjervøy og Storfjord,
- l) leveres i direkte sammenheng med produksjon av elektrisk kraft,
- m) leveres til bruk til framdrift av tog eller annet skinnegående transportmiddel, herunder oppvarming av og belysning i transportmiddelet. Fritaket omfatter også trolleybuss.

Departementet kan gi forskrift om avgrensning av og vilkår for fritak.

§ 3 Oppstår det tvil om omfanget av avgiftsplikten, avgjøres spørsmålet av departementet.

§ 4 Departementet kan fritta for eller sette ned avgiften når det oppstår enkelttilfeller eller situasjoner som ikke var overveid da avgiftsvedtaket ble truffet og når avgiften i det spesielle enkelttilfellet får en utilsiktet virkning.

***Om grunnavgift på fyringsolje mv.
(kap. 5542 post 70)***

§ 1 Fra 1. januar 2010 skal det i henhold til lov 19. mai 1933 nr. 11 om særavgifter betales avgift til statskassen ved innførsel og innenlandsk produksjon av mineralolje med kr 0,886 per liter. For mineralolje til treforedlingsindustrien og produsenter av fargestoffer og pigmenter skal det betales avgift med kr 0,126 per liter.

Avgiftsplikten omfatter ikke

- a) flyparafin (jetparafin) som leveres til bruk om bord i fly,
- b) olje som pålegges avgift etter Stortingets vedtak om avgift på olje til framdrift av motorvogn (autodieselavgift).

Departementet kan gi forskrift om hva som omfattes av avgiftsplikten og om grunnlaget for avgiften.

§ 2 Det gis fritak, refusjon eller ytes tilskudd for avgift på mineralolje som

- a) utføres til utlandet,
- b) legges inn på tollager når varene er bestemt til utførsel,

- c) innføres
 1. som reisegods etter tolloven § 5-1,
 2. til bruk i transportmidler i ervervsmessig virksomhet etter tolloven § 5-2,
 3. etter tolloven § 5-9 og er av mindre verdi,
- d) etter tolloven § 5-3 leveres til eller innføres av
 1. NATO og styrker fra land som deltar i Partnerskap for fred,
 2. Den nordiske investeringsbank,
- e) kommer i retur til registrert virksomhets lager,
- f) benyttes til skip i utenriks fart,
- g) benyttes til gods- og passasjertransport i innenriks sjøfart,
- h) benyttes til fiske og fangst i nære farvann,
- i) benyttes til fiske og fangst i fjerne farvann,
- j) benyttes i anlegg eller innretninger som har tilknytning til utnyttelse av naturforekomster i havområder utenfor norsk territorialgrense, til transport mellom land og slike anlegg eller innretninger og for spesialskip som har oppdrag i slik virksomhet,
- k) benyttes som råstoff i industriell virksomhet dersom mineraloljen i sin helhet inngår og forblir i det ferdige produkt,
- l) benyttes i verneverdige fartøy, museumsjernbaner eller tekniske anlegg og kulturelle kulturminner på museumssektoren,
- m) benyttes i sildemel- og fiskemelindustrien,
- n) benyttes til framdrift av tog eller annet skinnegående transportmiddel, herunder oppvarming av og belysning i transportmiddelet.

Det gis fritak, refusjon eller ytes tilskudd for avgift for andel av biodiesel i mineraloljen.

Departementet kan gi forskrift om avgrensning av og vilkår for fritak.

§ 3 Oppstår det tvil om omfanget av avgiftsplikten, avgjøres spørsmålet av departementet.

§ 4 Departementet kan fritta for eller sette ned avgiften når det oppstår enkelttilfeller eller situasjoner som ikke var overveid da avgiftsvedtaket ble truffet og når avgiften i det spesielle enkelttilfellet får en utilsiktet virkning.

***Om energiavgift på naturgass og LPG
(kap. 5542 post 72)***

§ 1 Fra den tid departementet bestemmer skal det i henhold til lov 19. mai 1933 nr. 11 om særavgifter betales avgift til statskassen ved innførsel og innenlandsk produksjon av følgende produkter med følgende beløp:

- a) Naturgass til oppvarming: kr 0,05 per standardkubikkmeter.
- b) Gass til annet enn oppvarming:
 1. Naturgass: kr 0,10 per standardkubikkmeter.
 2. LPG: kr 0,37 per kg.

Departementet kan gi forskrift om hva som omfattes av avgiftsplikten og om grunnlaget for avgiften.

§ 2 Det gis fritak, refusjon eller ytes tilskudd for avgift på naturgass og LPG som

- a) utføres til utlandet,

- b) legges inn på tollager når varene er bestemt til utførsel,
- c) innføres
 1. som reisegods etter tolloven § 5-1,
 2. til bruk i transportmidler i ervervsmessig virksomhet etter tolloven § 5-2,
 3. etter tolloven § 5-9 og er av mindre verdi,
- d) etter tolloven § 5-3 leveres til eller innføres av
 1. NATO og styrker fra land som deltar i Partnerskap for fred,
 2. Den nordiske investeringsbank,
- e) kommer i retur til registrert virksomhets lager,
- f) benyttes i jordbruksvirksomhet, herunder veksthusnæringen,
- g) benyttes til kjemisk reduksjon eller elektrolyse, metallurgiske og mineralogiske prosesser,
- h) benyttes i anlegg eller innretninger som har tilknytning til utnyttelse av naturforekomster i havområder utenfor norsk territorialgrense, til transport mellom land og slike anlegg eller innretninger og for spesialskip som har oppdrag i slik virksomhet.

Departementet kan gi forskrift om avgrensning av og vilkår for fritak.

§ 3 Oppstår det tvil om omfanget av avgiftsplikten, avgjøres spørsmålet av departementet.

§ 4 Departementet kan fritta for eller sette ned avgiften når det oppstår enkelttilfeller eller situasjoner som ikke var overveid da avgiftsvedtaket ble truffet og når avgiften i det spesielle enkelttilfellet får en utilsiktet virkning.

Om miljøavgifter på mineralske produkter mv.

A. CO₂-avgift på mineralske produkter (kap. 5543 post 70)

I

§ 1 Fra 1. januar 2010 skal det i henhold til lov 19. mai 1933 nr. 11 om særavgifter betales CO₂-avgift til statskassen ved innførsel og innenlandsk produksjon av følgende mineralske produkter med følgende beløp:

- a) Mineralolje: kr 0,58 per liter. For mineralolje til innenriks luftfart skal det betales avgift med kr 0,68 per liter. For mineralolje til treforedlingsindustrien, silde- og fiskemelindustrien skal det betales avgift med kr 0,30 per liter.
- b) Bensin: kr 0,86 per liter.

Departementet kan gi forskrift om hva som omfattes av avgiftsplikten og om grunnlaget for avgiften.

§ 2 Det gis fritak, refusjon eller ytes tilskudd for CO₂-avgift på mineralske produkter som

- a) utføres til utlandet,
- b) legges inn på tollager når varene er bestemt til utførsel,
- c) innføres
 1. som reisegods etter tolloven § 5-1,
 2. til bruk i transportmidler i ervervsmessig virksomhet etter tolloven § 5-2,
 3. etter tolloven § 5-9 og er av mindre verdi,
- d) etter tolloven § 5-3 leveres til eller innføres av
 1. NATO og styrker fra land som deltar i Partnerskap for fred,
 2. Den nordiske investeringsbank,

- e) kommer i retur til registrert virksomhets lager,
- f) benyttes som råstoff i industriell virksomhet på en slik måte at det ikke oppstår utslipp av karbon til luft eller utslippet er vesentlig lavere enn det mengden råstoff skulle tilsi,
- g) leveres til bruk som gir kvotepliktige utslipp etter klimavoteloven.

§ 3 Det gis fritak, refusjon eller ytes tilskudd for CO₂-avgift på mineralolje til bruk i

- a) motorvogner tilhørende diplomater mv.,
- b) skip i utenriks fart,
- c) fiske og fangst i fjerne farvann,
- d) fiske og fangst i nære farvann,
- e) verneverdige fartøy, museumsjernbaner eller tekniske anlegg og kulturelle kulturminner på museumssektoren,
- f) fly i utenriks fart.

Det gis fritak, refusjon eller ytes tilskudd for avgift for andel biodiesel i mineralolje.

§ 4 Det gis fritak, refusjon eller ytes tilskudd for CO₂-avgift på bensin

- a) til bruk i motorvogner tilhørende diplomater mv.,
- b) til tekniske og medisinske formål,
- c) til bruk i motorsager og andre arbeidsredskaper med 2-taktsmotor der den benyttede bensin har særlige helse- og miljømessige egenskaper,
- d) til bruk i fly i utenriks fart,
- e) som er gjenvunnet i VRU-anlegg (Vapour Recovery Unit).

Det gis fritak, refusjon eller ytes tilskudd for avgift for andel bioetanol i bensin.

§ 5 Departementet kan gi forskrift om avgrensning av og vilkår for fritak.

Departementet kan ved overtredelse av §§ 2–4 nekte fritak, nedsettelse eller tilskudd for kortere eller lengre tid.

§ 6 Oppstår det tvil om omfanget av avgiftsplikten, avgjøres spørsmålet av departementet.

§ 7 Departementet kan fritta for eller sette ned avgiften når det oppstår enkelttilfeller eller situasjoner som ikke var overveid da avgiftsvedtaket ble truffet og når avgiften i det spesielle enkelttilfellet får en utilsiktet virkning.

II

Fra den tid departementet bestemmer gjøres følgende endringer i Stortingets vedtak om CO₂-avgift på mineralske produkter for budsjetterminen 2010:

A

- § 1 første ledd nye bokstaver c og d skal lyde:
 - c) Naturgass: kr 0,51 per standardkubikkmeter.
 - d) LPG: kr 0,65 per kg.

B

§ 5 skal lyde:

Det gis fritak, refusjon eller ytes tilskudd for CO₂-

avgift på gass til

- a) annen bruk enn oppvarming av bygg mv.,
- b) veksthusnæringen.

C

Gjeldende §§ 5, 6 og 7 blir nye §§ 6, 7 og 8.

B. Svovelavgift (kap. 5543 post 71)

§ 1 Fra 1. januar 2010 skal det i henhold til lov 19. mai 1933 nr. 11 om særavgifter betales svovelavgift til statskassen ved innførsel og innenlandsk produksjon av mineralolje som inneholder over 0,05 pst. vektandel svovel med 7,5 øre per liter for hver påbegynt 0,25 pst. vektandel svovel.

Departementet kan gi forskrift om hva som omfattes av avgiftsplikten og om grunnlaget for avgiften.

§ 2 Det gis fritak, refusjon eller ytes tilskudd for svovelavgift på mineralolje som

- a) utføres til utlandet,
- b) legges inn på tollager og varene er bestemt til utførsel,
- c) innføres
 1. som reisegods etter tolloven § 5-1,
 2. til bruk i transportmidler i ervervsmessig virksomhet etter tolloven § 5-2,
 3. etter tolloven § 5-9 og er av mindre verdi,
- d) etter tolloven § 5-3 leveres til eller innføres av
 1. NATO og styrker fra land som deltar i Partnerskap for fred,
 2. Den nordiske investeringsbank,
- e) kommer i retur til registrert virksomhets lager,
- f) benyttes i skip i utenriks fart,
- g) benyttes i fly i utenriks fart,
- h) benyttes i fiske og fangst i fjerne farvann,
- i) benyttes i verneverdige fartøy, museumsjernbaner eller tekniske anlegg og kulturelle kulturminner på museumssektoren,
- j) gir utslipp av svovel til atmosfæren mindre enn det svovelinnholdet i mineraloljen skulle tilsi.

Det gis fritak, refusjon eller ytes tilskudd for avgift for andel av biodiesel i mineralolje.

Departementet kan gi forskrift om avgrensning av og vilkår for fritak.

§ 3 Departementet kan ved overtredelse av § 2 nekte fritak, nedsettelse eller tilskudd for kortere eller lengre tid.

§ 4 Oppstår det tvil om omfanget av avgiftsplikten, avgjøres spørsmålet av departementet.

§ 5 Departementet kan frita for eller sette ned avgiften når det oppstår enkelttilfeller eller situasjoner som ikke var overveid da avgiftsvedtaket ble truffet og når avgiften i det spesielle enkelttilfellet får en utilsiktet virkning.

C. Avgift på smøreolje mv. (kap. 5542 post 71)

§ 1 Fra 1. januar 2010 skal det i henhold til lov 19. mai 1933 nr. 11 om særavgifter betales avgift til statskassen ved innførsel og innenlandsk produksjon av smøreolje mv. med kr 1,80 per liter.

Departementet kan gi forskrift om hva som omfattes av avgiftsplikten og om grunnlaget for avgiften.

§ 2 Det gis fritak, refusjon eller ytes tilskudd for avgift på smøreolje mv. som

- a) utføres til utlandet,
 - b) legges inn på tollager når varene er bestemt til utførsel,
 - c) innføres
 1. som reisegods etter tolloven § 5-1,
 2. til bruk i transportmidler i ervervsmessig virksomhet etter tolloven § 5-2,
 3. etter tolloven § 5-9 og er av mindre verdi,
 - d) etter tolloven § 5-3 leveres til eller innføres av NATO og styrker fra land som deltar i Partnerskap for fred,
 - e) kommer i retur til registrert virksomhets lager,
 - f) benyttes i utenriks fart,
 - g) benyttes i fiske og fangst i fjerne farvann,
 - h) benyttes i anlegg eller innretninger som har tilknytning til utnyttelse av naturforekomster i havområder utenfor norsk territorialgrense, til transport mellom land og slike anlegg eller innretninger og for spesialskip som har oppdrag i slik virksomhet,
 - i) benyttes i fly, unntatt olje til Forsvarets fly,
 - j) benyttes i verneverdige fartøy, museumsjernbaner eller tekniske anlegg og kulturelle kulturminner på museumssektoren,
 - k) benyttes som råstoff i industriell virksomhet dersom smøreoljen i sin helhet inngår og forblir i det ferdige produkt,
 - l) omsettes i forbrukerpakninger med innhold mindre enn 0,15 liter,
 - m) er påfylt kjøretøy, maskiner o.l. ved inn- eller utførsel.
- Departementet kan gi forskrift om avgrensning av og vilkår for fritak.

§ 3 Departementet kan ved overtredelse av § 2 nekte fritak, nedsettelse eller tilskudd for kortere eller lengre tid.

§ 4 Oppstår det tvil om omfanget av avgiftsplikten, avgjøres spørsmålet av departementet.

§ 5 Departementet kan frita for eller sette ned avgiften når det oppstår enkelttilfeller eller situasjoner som ikke var overveid da avgiftsvedtaket ble truffet og når avgiften i det spesielle enkelttilfellet får en utilsiktet virkning.

Om avgift på sluttbehandling av avfall (kap. 5546 post 70)

§ 1 Fra 1. januar 2010 skal det i henhold til lov 19. mai 1933 nr. 11 om særavgifter betales avgift til statskassen for sluttbehandling av avfall.

Departementet kan gi forskrift om hva som omfattes av avgiftsplikten og om grunnlaget for avgiften.

§ 2 Ved innlevering av avfall til deponi skal det betales avgift med følgende beløp per tonn:

- a) kr 455 for biologisk nedbrytbart avfall som deponeres etter dispensasjon gitt fra forurensningsmyndighetene,
- b) kr 275 for annet avfall.

§ 3 Ved forbrenning av avfall skal det betales avgift ved utslipp av følgende stoffer med følgende beløp per gram:

Støv	HF	HCl	NO _x	SO ₂	Hg	Cd
kr 0,669	kr 23,65	kr 0,118	kr 0,0174	kr 0,0197	kr 32,00	kr 61,56
Pb	Cr	Cu	Mn	As ₂	Ni	dioksiner
kr 73,50	kr 43,11	kr 0,356	kr 110,14	kr 11,26	kr 10,78	kr 2 724 500

For utslipp av CO₂ skal det betales avgift med kr 63,47 per tonn innlevert avfall.

§ 4 Ved innlevering av avfall til sluttbehandling på deponi gis det fritak, refusjon eller ytes tilskudd for avgift på avfall som

- innleveres til særskilt behandling etter avfallsforskriften kapittel 11,
- innleveres til anlegg for ombruk, gjenvinning eller sortering for gjenvinning,
- består av uorganisk materiale og som legges på særskilt opplagsplass,
- er restavfall fra utnyttelse av returfiber i treforedlingsindustrien,
- består av forurensede jord- og løsmasser, herunder avfall fra nedlagte avfallsdeponi.

Ved forbrenning av avfall som nevnt i første ledd gis det fritak, refusjon eller ytes tilskudd for

- hele avgiften dersom avfallet forbrennes særskilt,
- avgift knyttet til utslipp av CO₂ dersom avfallet forbrennes sammen med annet avfall.

Departementet kan gi forskrift om avgrensning av og vilkår for fritak.

§ 5 Oppstår det tvil om avgiftsplikten avgjøres spørsmålet av departementet.

§ 6 Departementet kan frita for eller sette ned avgiften når det oppstår enkelttilfeller eller situasjoner som ikke var overveid da avgiftsvedtaket ble truffet og når avgiften i det spesielle enkelttilfellet får en utilsiktet virkning.

Om avgift på trikloreten (TRI) og tetrakloreten (PER) (kap. 5547 post 70 og 71)

§ 1 Fra 1. januar 2010 skal det i henhold til lov 19. mai 1933 nr. 11 om særavgifter betales avgift til statskassen ved innførsel og innenlandsk produksjon av trikloreten (TRI) og tetrakloreten (PER), herunder gjenvunnet TRI og PER.

Avgiftsplikten omfatter også TRI og PER som inngår som bestanddel i andre produkter. Avgift betales bare dersom andelen TRI er over 1 vektprosent av produktets totale vekt eller andelen PER er over 0,1 vektprosent av produktets totale vekt.

Avgift skal betales med følgende beløp:

Innhold TRI/PER	kr per kg	
	TRI	PER
Pst.		
over 0,1 t.o.m. 1		0,62
over 1 t.o.m. 5	3,10	3,10

over 5 t.o.m. 10	6,21	6,21
over 10 t.o.m. 30	18,62	18,62
over 30 t.o.m. 60	37,24	37,24
over 60 t.o.m. 100	62,06	62,06

Ved beregning av avgift benyttes den høyeste av enten faktisk eller oppgitt andel TRI eller PER.

Departementet kan gi forskrift om hva som omfattes av avgiftsplikten og om grunnlaget for avgiften.

§ 2 Det gis fritak, refusjon eller ytes tilskudd for avgift på varer som

- utføres til utlandet,
- legges inn på tollager når varene er bestemt til utførsel,
- innføres
 - som reisegods etter tolloven § 5-1,
 - til bruk i transportmidler i ervervsmessig virksomhet etter tolloven § 5-2,
 - etter tolloven § 5-9 og er av mindre verdi,
- etter tolloven § 5-3 leveres til eller innføres av NATO og styrker fra land som deltar i Partnerskap for fred,
- kommer i retur til produsents eller importørs lager,
- gjenvinnes til eget bruk.

Departementet kan gi forskrift om avgrensning av og vilkår for fritak.

§ 3 Oppstår det tvil om omfanget av avgiftsplikten, avgjøres spørsmålet av departementet.

§ 4 Departementet kan frita for eller sette ned avgiften når det oppstår enkelttilfeller eller situasjoner som ikke var overveid da avgiftsvedtaket ble truffet og når avgiften i det spesielle enkelttilfellet får en utilsiktet virkning.

Om avgift på hydrofluorkarboner (HFK) og perfluorkarboner (PFK) (kap. 5548 post 70)

§ 1 Fra 1. januar 2010 skal det i henhold til lov 19. mai 1933 nr. 11 om særavgifter betales avgift til statskassen ved innførsel eller innenlands produksjon av hydrofluorkarboner (HFK) og perfluorkarboner (PFK), herunder gjenvunnet HFK og PFK.

Avgiftsplikten omfatter også HFK og PFK som inngår som bestanddel i andre varer. Departementet kan gi forskrift om at avgift på HFK og PFK som inngår som bestanddel i andre varer, fastsettes på annen måte enn etter vekt og at avgiften i slike tilfeller skal betales etter sjablonsatser.

Departementet kan gi forskrift om hva som omfattes av avgiftsplikten og om grunnlaget for avgiften.

§ 2 Avgift skal betales med følgende beløp:

Produkttyper	Kjemisk formel	Avgiftssats (kr/kg)
HFK		
HFK-23	CHF ₃	2 442
HFK-32	CH ₂ F ₂	136
HFK-41	CH ₃ F	31
HFK-43-10mee	C ₅ H ₂ F ₁₀	271
HFK-125	C ₂ HF ₅	584
HFK-134	C ₂ H ₂ F ₄	209
HFK-134a	CH ₂ FCF ₃	271
HFK-152a	C ₂ H ₄ F ₂	29
HFK-143	C ₂ H ₃ F ₃	63
HFK-143a	C ₂ H ₃ F ₃	793
HFK-227ea	C ₃ HF ₇	605
HFK-236fa	C ₃ H ₂ F ₆	1 315
HFK-245ca	C ₃ H ₃ F ₅	117
PFK		
Perfluorometan	CF ₄	1 356
Perfluoretan	C ₂ F ₆	1 920
Perfluorpropan	C ₃ F ₈	1 461
Perfluorbutan	C ₄ F ₁₀	1 461
Perfluorcyklobutan	c-C ₄ F ₈	1 816
Perfluorpentan	C ₅ F ₁₂	1 565
Perfluorheksan	C ₆ F ₁₄	1 544

Er produkttypen ukjent, skal avgift beregnes etter den høyeste avgiftssats av de produkttyper det kan være. For gassblandinger skal avgift beregnes for hver produkttype i blandingen. Er blandingsforholdet ukjent, benyttes satsen for produkttypen med den høyeste satsen for hele vekten.

§ 3 Det gis fritak, refusjon eller ytes tilskudd for avgift på varer som

- utføres til utlandet,
- legges inn på tollager når varene er bestemt til utførsel,
- innføres
 - som reisegods etter tolloven § 5-1,
 - til bruk i transportmidler i ervervsmessig virksomhet etter tolloven § 5-2,
 - etter tolloven § 5-9 og er av mindre verdi,
 - for midlertidig bruk etter tolloven § 6-1 annet ledd,
- etter tolloven § 5-3 leveres til eller innføres av
 - diplomater,
 - NATO og styrker fra land som deltar i Partnerskap for fred,
 - Den nordiske investeringsbank,
- kommer i retur til registrert virksomhets lager,
- gjenvinnes.

Departementet kan gi forskrift om avgrensning av og vilkår for fritak.

§ 4 Oppstår det tvil om omfanget av avgiftsplikten, avgjøres spørsmålet av departementet.

§ 5 Departementet kan frita for eller sette ned avgiften når det oppstår enkelttilfeller eller situasjoner som ikke var overveid da avgiftsvedtaket ble truffet og når avgiften i det spesielle enkelttilfellet får en utilsiktet virkning.

Om avgift på utslipp av NO_x (kap. 5509 post 70 og kap. 5549 post 70)

§ 1 Fra 1. januar 2010 skal det i henhold til lov 19. mai 1933 nr. 11 om særavgifter betales avgift til statskassen med kr 16,14 per kg utslipp av nitrogenoksider (NO_x) ved energiproduksjon fra følgende kilder:

- framdriftsmaskineri med samlet installert motoreffekt på mer enn 750 kW,
- motorer, kjeler og turbiner med samlet installert innfyrt effekt på mer enn 10 MW,
- fakler på offshoreinstallasjoner og anlegg på land.

For NO_x-utslipp ved avgiftspliktig forbrenning av avfall skal det betales avgift etter Stortingets vedtak om avgift på sluttbehandling av avfall.

Departementet kan gi forskrift om hva som omfattes av avgiftsplikten og om grunnlaget for avgiften.

§ 2 Det gis fritak, refusjon eller ytes tilskudd for avgift på utslipp av NO_x fra

- fartøy som går i fart mellom norsk og utenlandsk havn,
- fartøy som brukes til fiske og fangst i fjerne farvann,
- luftfartøy som går i fart mellom norsk og utenlandsk lufthavn,
- verneverdige fartøyer, museumsjernbaner eller tekniske anlegg og kulturelle kulturminner på museumssektoren,
- utslippskilder omfattet av miljøavtale med staten om gjennomføring av NO_x-reducerende tiltak i samsvar med et fastsatt miljømål.

Departementet kan gi forskrift om avgrensning av og vilkår for fritak.

§ 3 Oppstår det tvil om avgiftsplikten avgjøres spørsmålet av departementet.

§ 4 Departementet kan frita for eller sette ned avgiften når det oppstår enkelttilfeller eller situasjoner som ikke var overveid da avgiftsvedtaket ble truffet og når avgiften i det spesielle enkelttilfellet får en utilsiktet virkning.

Om avgift på sjokolade- og sukkervarer mv. (kap. 5555 post 70)

§ 1 Fra 1. januar 2010 skal det i henhold til lov 19. mai 1933 nr. 11 om særavgifter betales avgift til statskassen ved innførsel og innenlandsk produksjon av sjokolade- og sukkervarer mv. med kr 17,60 per kg av varens avgiftspliktige vekt.

Avgiftsplikten omfatter også sjokolade- og sukkervarer som ikke er tilsatt sukker eller søtningsmiddel.

Departementet kan gi forskrift om hva som omfattes av avgiftsplikten og om grunnlaget for avgiften.

§ 2 Det gis fritak, refusjon eller ytes tilskudd for avgift på varer som

- a) fra produsents eller importørs lager
 1. utføres til utlandet,
 2. leveres direkte eller via tollager til proviant etter tolloven § 4-23,
 3. leveres til toll- og avgiftsfritt utsalg på lufthavn etter tolloven § 4-30,
 - b) innføres
 1. som reisegods etter tolloven § 5-1,
 2. til bruk i transportmidler i ervervsmessig virksomhet etter tolloven § 5-2,
 3. etter tolloven § 5-9 og er av mindre verdi,
 - c) etter tolloven § 5-3 fra produsents eller importørs lager leveres til eller innføres av
 1. diplomater,
 2. NATO og styrker fra land som deltar i Partnerskap for fred,
 3. Den nordiske investeringsbank,
 - d) kommer i retur til produsents eller importørs lager,
 - e) brukes som råstoff mv. ved framstilling av varer.
- Departementet kan gi forskrift om avgrensning av og vilkår for fritak.

§ 3 Oppstår det tvil om omfanget av avgiftsplikten, avgjøres spørsmålet av departementet.

§ 4 Departementet kan frita for eller sette ned avgiften når det oppstår enkelttilfeller eller situasjoner som ikke var overveid da avgiftsvedtaket ble truffet og når avgiften i det spesielle enkelttilfellet får en utilsiktet virkning.

Om avgift på alkoholfrie drikkevarer mv. (kap. 5556 post 70)

§ 1 Fra 1. januar 2010 skal det i henhold til lov 19. mai 1933 nr. 11 om særavgifter betales avgift til statskassen ved innførsel og innenlandsk produksjon av følgende varer med følgende beløp per liter:

- a) alkoholfrie drikkevarer som er tilsatt sukker eller kunstig søtstoff: kr 2,76,
- b) sirup som er tilsatt sukker eller kunstig søtstoff som nyttes til ervervsmessig framstilling av alkoholfrie drikkevarer i dispensere, fontener o.l: kr 16,83.

Med alkoholfrie drikkevarer lekestilles drikk med alkoholstyrke til og med 0,7 volumprosent alkohol.

Avgiftsplikten omfatter ikke varer i pulverform.

Departementet kan gi forskrift om hva som omfattes av avgiftsplikten og om grunnlaget for avgiften.

§ 2 Det gis fritak, refusjon eller ytes tilskudd for avgift på varer som

- a) fra produsents og importørs lager
 1. utføres til utlandet,
 2. leveres direkte eller via tollager til proviant etter tolloven § 4-23,
 3. leveres til toll- og avgiftsfritt utsalg på lufthavn etter tolloven § 4-30,
- b) innføres
 1. som reisegods etter tolloven § 5-1,
 2. til bruk i transportmidler i ervervsmessig virksomhet etter tolloven § 5-2,

- 3. etter tolloven § 5-9 og er av mindre verdi,
 - c) etter tolloven § 5-3 fra produsents eller importørs lager leveres til eller innføres av
 1. diplomater,
 2. NATO og styrker fra land som deltar i Partnerskap for fred,
 3. Den nordiske investeringsbank,
 - d) kommer i retur til produsents eller importørs lager,
 - e) benyttes til ervervsmessig framstilling av annet enn drikkevarer.
- Departementet kan gi forskrift om avgrensning av og vilkår for fritak.

§ 3 Oppstår det tvil om omfanget av avgiftsplikten, avgjøres spørsmålet av departementet.

§ 4 Departementet kan frita for eller sette ned avgiften når det oppstår enkelttilfeller eller situasjoner som ikke var overveid da avgiftsvedtaket ble truffet og når avgiften i det spesielle enkelttilfellet får en utilsiktet virkning.

Om avgift på sukker mv. (kap. 5557 post 70)

§ 1 Fra 1. januar 2010 skal det i henhold til lov 19. mai 1933 nr. 11 om særavgifter betales avgift til statskassen på sukker mv. med kr 6,82 per kg av varens avgiftspliktige vekt.

Avgiftsplikten omfatter

- a) sukker (roe-/bete- og rørsukker),
- b) sirup og sukkeroppløsning av nevnte varer.

Departementet kan gi forskrift om hva som omfattes av avgiftsplikten og om grunnlaget for avgiften.

§ 2 Det gis fritak, refusjon eller ytes tilskudd for avgift på sukker som

- a) fra produsents og importørs lager
 1. utføres til utlandet,
 2. leveres direkte eller via tollager til proviant etter tolloven § 4-23,
 3. leveres til toll- og avgiftsfritt utsalg på lufthavn etter tolloven § 4-30,
- b) innføres
 1. som reisegods etter tolloven § 5-1,
 2. til bruk i transportmidler i ervervsmessig virksomhet etter tolloven § 5-2,
 3. etter tolloven § 5-9 og er av mindre verdi,
- c) etter tolloven § 5-3 fra produsents eller importørs lager leveres til eller innføres av
 1. diplomater,
 2. NATO og styrker fra land som deltar i Partnerskap for fred,
 3. Den nordiske investeringsbank,
- d) kommer i retur til produsents eller importørs lager,
- e) benyttes til ervervsmessig framstilling av varer,
- f) benyttes til biavl.

Departementet kan gi forskrift om avgrensning av og vilkår for fritak, herunder hvilken ervervsmessig framstilling av varer som omfattes av første ledd bokstav e.

§ 3 Oppstår det tvil om omfanget av avgiftsplikten, avgjøres spørsmålet av departementet.

§ 4 Departementet kan frita for eller sette ned avgiften når det oppstår enkelttilfeller eller situasjoner som ikke var overveid da avgiftsvedtaket ble truffet og når avgiften i det spesielle enkelttilfellet får en utilsiktet virkning.

Om avgifter på drikkevareemballasje (kap. 5559 post 70-74)

§ 1 Fra 1. januar 2010 skal det i henhold til lov 19. mai 1933 nr. 11 om særavgifter betales miljøavgift og grunnavgift til statskassen ved innførsel og innenlandsk produksjon av drikkevareemballasje.

Departementet kan gi forskrift om hva som omfattes av avgiftsplikten og om grunnlaget for avgiften.

§ 2 Det skal betales miljøavgift av drikkevareemballasje med følgende beløp per emballasjeeenhet:

- a) Glass og metall: kr 4,97
- b) Plast: kr 3,00
- c) Kartong og papp: kr 1,24

Departementet kan gi forskrift om fritak, reduksjon eller refusjon av miljøavgiften dersom emballasjen inngår i et retursystem, herunder fastsette vilkår for fritak.

§ 3 Det skal betales grunnavgift på engangsemballasje med kr 1,02 per emballasjeeenhet.

Som engangsemballasje anses emballasje som ikke kan gjenbrukes i sin opprinnelige form.

§ 4 Emballasje som inneholder følgende drikkevarer er fritatt for grunnavgift:

- a) melk og melkeprodukter,
- b) drikkevarer framstilt av kakao og sjokolade og konsentrater av dette,
- c) varer i pulverform,
- d) korn- og soyabaserte melkeerstatningsprodukter,
- e) morsmelkerstatning.

Drikkevarer som nevnt i første ledd bokstav c og e er fritatt også for miljøavgift.

Departementet kan gi forskrift om avgrensning av og vilkår for fritak.

§ 5 Det gis fritak, refusjon eller ytes tilskudd for miljø- og grunnavgift på drikkevareemballasje som

- a) fra registrert virksomhets og importørs lager
 1. utføres til utlandet,
 2. leveres direkte eller via tollager til proviant etter tolloven § 4-23,
 3. leveres til toll- og avgiftsfritt utsalg på lufthavn etter tolloven § 4-30,
- b) innføres
 1. som reisegods etter tolloven § 5-1,
 2. til bruk i transportmidler i ervervsmessig virksomhet etter tolloven § 5-2,
 3. etter tolloven § 5-9 og er av mindre verdi,
- c) etter tolloven § 5-3 fra registrert virksomhets eller importørs lager leveres til eller innføres av
 1. diplomater,
 2. NATO og styrker fra land som deltar i Partnerskap for fred,

3. Den nordiske investeringsbank,
- d) kommer i retur til produsents eller importørs lager,
- e) har rominnhold på minst fire liter.

Departementet kan gi forskrift om avgrensning av og vilkår for fritak.

§ 6 Oppstår det tvil om omfanget av avgiftsplikten, avgjøres spørsmålet av departementet.

§ 7 Departementet kan frita for eller sette ned avgiften når det oppstår enkelttilfeller eller situasjoner som ikke var overveid da avgiftsvedtaket ble truffet og når avgiften i det spesielle enkelttilfellet får en utilsiktet virkning.

Dokumentavgift (kap. 5565 post 70)

§ 1 Fra 1. januar 2010 skal det i henhold til lov 12. desember 1975 nr. 59 om dokumentavgift betales avgift til statskassen ved tinglysing av dokument som overfører hjemmel til fast eiendom, herunder bygning på fremmed grunn og tilhørende festerett til tomta. Avgift skal betales med 2,5 pst. av avgiftsgrunnlaget, men minst kr 250.

Ved tinglysing av første gangs overføring av hjemmel til eierseksjon eller til fysisk del av eiendom i forbindelse med oppløsning av borettslag og boligaksjeselskaper betales avgift med kr 1 000 per hjemmelsoverføring.

§ 2 Frittatt for avgift er

- a) gaveandel i dokument som inneholder gave og lignende til det offentlige eller til stiftelser og legater med allmennyttige formål, eller til foreninger med allmennyttige formål som har styresete her i landet,
- b) dokument som overfører rettigheter til fast eiendom til utenlandske diplomatiske og konsulære misjoner,
- c) overføring av hjemmel til fast eiendom til Den nordiske investeringsbank og som er nødvendig for bankens offisielle virksomhet,
- d) egen sameieandel ved overtagelse av fast eiendom ved oppløsning av sameie,
- e) overføring av hjemmel til fast eiendom mellom ektefeller,
- f) ideell arveandel etter loven i den enkelte eiendom ved overtagelse av fast eiendom på skifte eller fra uskiftet bo. Forskudd på arv regnes ikke som arveandel og heller ikke testamentsarv i den utstrekning den overstiger lovens arveandel,
- g) overføring av hjemmel til fast eiendom til forrige hjemmelshaver eller dennes ektefelle, i forbindelse med salg etter reglene om tvangssalg,
- h) overføring av hjemmel til fast eiendom til NATO eller NATOs hovedkvarter i den utstrekning dette følger av internasjonale avtaler Norge er forpliktet av,
- i) overføring av hjemmel til fast eiendom mellom den krets av kongefamilien som har arve- og gaveavgiftsfritak, jf. lov 19. juni 1964 nr. 14 om avgift på arv og visse gaver § 1 femte ledd.

Departementet kan gi forskrift om avgrensning av og vilkår for fritak.

§ 3 Ved førstegangsoverføring av en selvstendig og i sin helhet nyoppført bygning som ikke er tatt i bruk, og overføring av bygg under arbeid betales avgift bare av salgsværdien av tomte dersom det blir tinglyst hjemmelsoverføring til denne.

Andre avgiftsvedtak

Avgift på frekvenser (kap. 5583 post 70)

§ 1 Fra 1. januar 2010 skal det betales avgift til statskassen for bruk av frekvenser til drift av annen og tredje generasjons system for mobilkommunikasjon med følgende beløp:

–	UMTS	23 068 000 kroner per tildelt konsesjon,
–	GSM 1800	251 000 kroner per disponert dupleks kanal (2 x 200 kHz),
–	GSM 900	251 000 kroner per disponert dupleks kanal (2 x 200 kHz),
–	CDMA 450	1 101 000 kroner per MHz (dupleks) disponert båndbredde.

Samferdselsdepartementet kan dersom det er nødvendig av hensyn til effektiv utnyttelse av frekvensene endre avgiftsnivået for tildelte frekvenser.

Samferdselsdepartementet fastsetter nærmere bestemmelser om beregning og oppkreving av avgiften.

§ 2 Stortinget samtykker i at Samferdselsdepartementet i 2010 kan forestå salg av fem-sifrede telefonnummer. Prisene fastsettes av Samferdselsdepartementet.

Inntekter ved tildeling av konsesjoner (kap. 5309 post 29)

§ 1 For 2010 kan Samferdselsdepartementet innhente inntekter ved tildeling av konsesjoner.

§ 2 Inntektene innhentes ved tildeling av konsesjoner. Beløpet skal innbetales til statskassen.

§ 3 Samferdselsdepartementet kan gi forskrift om innbetaling og oppkreving av beløpet.

Avgift knyttet til andre undersjøiske naturforekomster enn petroleum (kap. 5551 post 70)

§ 1 For 2010 kan Nærings- og handelsdepartementet innhente inntekter ved tildeling av konsesjoner for utforsking og undersøkelser etter og utnyttelse av andre undersjøiske naturforekomster enn petroleumsforekomster.

§ 2 Inntektene innhentes ved tildeling av konsesjoner. Beløpet skal innbetales til statskassen.

§ 3 Nærings- og handelsdepartementet kan fastsette nærmere bestemmelser om beregning, innbetaling og oppkreving av avgiften.

Avgift på plantevernmiddel (kap. 5550 post 70)

§ 1 For 2010 kan Landbruks- og matdepartementet pålegge produsenter og importører en miljøavgift på plantevernmiddel. Avgiften betales til statskassen.

§ 2 Landbruks- og matdepartementet kan i forskrifter fastsette nærmere bestemmelser om beregning og oppkreving av avgiften.

§ 4 Oppstår det tvil om omfanget av avgiftsplikten, avgjøres spørsmålet av departementet.

X

Toll for budsjetterminen 2010

(kap. 5511 post 70 og 71)

§ 1 Plikten til å svare toll

Fra 1. januar 2010 skal det svares toll ved innførsel av varer etter bestemmelsene i lov 21. desember 2007 nr. 119 om toll og vareførsel (tolloven) og etter de satser som følger av annet ledd.

De ordinære tollsatsene for 2009 skal fortsatt gjelde fra 1. januar 2010.

§ 2 Preferansetoll

Vareførsel som er omfattet av handelsavtale inngått med fremmed stat eller gruppe av stater, skal innenfor rammen av slike avtaler innrømmes preferansetoll. Tilsvarende gjelder for vareførsel som er omfattet av bilateral eller unilateral erklæring i tilknytning til slik avtale og vareførsel som er omfattet av det generelle system for preferansetoll for utviklingsland (GSP). Preferansetollbehandling er betinget av at krav til opprinnelse mv., slik som fastsatt i opprinnelsesreglene til vedkommende handelsavtale eller preferansesystem, samt vilkår fastsatt i tolloven, er oppfylt.

Departementet gis fullmakt til å iverksette de tollreduksjoner og andre tollmessige forhold som følger av handelsavtale framforhandlet med annen stat.

§ 3 Nedsettelse av ordinære tollsatter

Departementet kan sette ned den fastsatte tollsats på enkelte vareslag, slik som bestemt i tolloven §§ 9-1 til 9-5.

§ 4 Tollmessige handels- eller beskyttelsestiltak

Kongen kan, innenfor de rammer som følger av avtale med fremmed stat eller organisasjon, iverksette tollmessige handels- eller beskyttelsestiltak i form av økning av den ordinære tollsatsen på enkelte vareslag, dersom det foreligger slike omstendigheter som framgår av tolloven §§ 10-1 til 10-7.

§ 5 Kunngjøring mv.

Dette stortingsvedtaket med de satser som skal gjelde for budsjettåret 2010, skal departementet kunngjøre slik som bestemt i tolloven § 1-6.

Departementet gis fullmakt til å innarbeide nye tariffoppdelinger eller andre gjeldende oppdelinger. Departementet skal kunngjøre nye og endrede oppdelinger slik som bestemt i første ledd.

Presidenten: Presidenten regner med at Fremskrittspartiet, Høyre, Kristelig Folkeparti og Venstre ønsker å stemme imot.

Votering:

Komiteens innstilling ble bifalt med 85 mot 84 stemmer.

(Voteringsutskrift kl. 00.41.22)

Presidenten: Da gjenstår det å votere over rammeområde 23. Her må presidenten først foreta en korrigering, og det gjelder siste kapittel under romertall I. Kap. 5685 heter i innstillingen Aksjer i StatoilHydro ASA. Det aktuelle selskapet har fått nytt navn og nytt emblem, så det korrekte er at kapitlet skal hete Aksjer i Statoil ASA – et navn som man i salen vil kjenne igjen fra tidligere. Og enda er det noen som påstår at det ikke foregår forenkling ...

Komiteen hadde innstilt:

**Rammeområde 23
(Utbytte mv.)**

I

På statsbudsjettet for 2010 bevilges under:

Kap.	Post	Formål	Kroner	Kroner
Inntekter				
5611		Aksjer i NSB AS		
	85	Utbytte	145 000 000	
5616		Aksjeutbytte i Kommunalbanken AS		
	85	Aksjeutbytte	267 200 000	
5625		Renter og utbytte fra Innovasjon Norge		
	80	Renter på lån fra statskassen	400 000 000	
	86	Utbytte fra investeringsfond for Nordvest-Russland og Øst-Europa	3 000 000	
5630		Aksjer i Norsk Eiendomsinformasjon as		
	85	Utbytte	3 300 000	
5631		Aksjer i AS Vinmonopolet		
	85	Statens overskuddsandel	39 500 000	
	86	Utbytte	2 000	
5651		Aksjer i selskaper under Landbruks- og matdepartementet		
	85	Utbytte	750 000	
5652		Innskuddskapital i Statskog SF		
	85	Utbytte	5 000 000	
5656		Aksjer i selskaper under NHDs forvaltning		
	85	Utbytte	4 613 700 000	
5680		Innskuddskapital i Statnett SF		
	85	Utbytte	180 000 000	
5685		Aksjer i StatoilHydro ASA		
	85	Utbytte	15 489 000 000	
		Totale inntekter		21 146 452 000

II

Fullmakt

Stortinget samtykker i at statens andel i 2010 av driftsoverskuddet til AS Vinmonopolet fastsettes til 50 pst. av resultatet i 2009 før ekstraordinære poster og etter vinmonopolavgiften.

Presidenten: Presidenten regner med at Fremskrittspartiet, Høyre, Kristelig Folkeparti og Venstre også her ønsker å stemme imot.

Votering:

Komiteens innstilling – med den foretatte rettelse – ble bifalt med 86 mot 83 stemmer.

(Voteringsutskrift kl. 00.42.36)

Votering i sak nr. 4

Presidenten: Under debatten er det satt fram 61 forslag. Det er

- forslagene nr. 1 og 2, fra Ulf Leirstein på vegne av Fremskrittspartiet, Høyre, Kristelig Folkeparti og Venstre
- forslagene nr. 3 og 4, fra Ulf Leirstein på vegne av Fremskrittspartiet, Høyre og Kristelig Folkeparti
- forslagene nr. 5–7, fra Ulf Leirstein på vegne av Fremskrittspartiet, Høyre og Venstre
- forslagene nr. 8 og 9, fra Jan Tore Sanner på vegne av Høyre, Kristelig Folkeparti og Venstre
- forslag nr. 10, fra Ulf Leirstein på vegne av Fremskrittspartiet og Kristelig Folkeparti
- forslagene nr. 11–16, fra Ulf Leirstein på vegne av Fremskrittspartiet
- forslagene nr. 17 og 18, fra Jan Tore Sanner på vegne av Høyre og Kristelig Folkeparti
- forslagene nr. 19–27, fra Jan Tore Sanner på vegne av Høyre og Venstre
- forslagene nr. 28, 29, 30a, 30b og 31–34, fra Jan Tore Sanner på vegne av Høyre
- forslag nr. 35, fra Hans Olav Syversen på vegne av Kristelig Folkeparti og Venstre
- forslagene nr. 36–40, 41a, 41b og 42–47, fra Hans Olav Syversen på vegne av Kristelig Folkeparti, og
- forslagene nr. 48–59, fra Trine Skei Grande på vegne av Venstre

Forslag nr. 17, fra Høyre og Kristelig Folkeparti, lyder: «Stortinget ber Regjeringen heve grensen for lønnsoppgaveplikt i frivillige organisasjoner til 8 000 kroner pr. ansatt.»

Forslag nr. 20, fra Høyre og Venstre, lyder:

«Stortinget ber Regjeringen komme tilbake til Stortinget med en egen sak der Skatteunndragelsesutvalgets mange forslag vurderes under ett og der aktuelle virkemidler og beløpsgrense ses i sammenheng før man iverksetter forslag om fradragsnekt.»

Forslag nr. 21, fra Høyre og Venstre, lyder:

«Stortinget ber Regjeringen komme tilbake til Stortinget med en egen sak der Skatteunndragelsesutvalgets mange forslag vurderes under ett og der aktuelle virkemidler og beløpsgrense ses i sammenheng før man iverksetter forslag om ansvarliggjøring av kjøper.»

Forslag nr. 32, fra Høyre, lyder:

«Stortinget ber Regjeringen heve grensen for lønnsoppgaveplikt og dermed grensen for skattefrihet opp til 6 000 kroner for private arbeidsoppdrag i tilknytning til betalerens hjem og fritidsbolig.»

Forslag nr. 41b, fra Kristelig Folkeparti, lyder:

«Stortinget ber Regjeringen fastsette en endringsforskrift til forskrift av 19. november 1999 nr. 1158 Forskrift til skatteloven, som opphever regelen om maksimal timesats på 500 kroner og maksimalt antall timer per år for egne ansatte på 1 850 timer fra og med 1. januar 2010.»

Forslag nr. 47, fra Kristelig Folkeparti, lyder:

«Stortinget ber Regjeringen fremme forslag om endringer i eiendomsskatteloven som gjør det enklere for kommunene å ta sosiale hensyn i forbindelse med utskrivning av eiendomsskatt.»

Disse forslagene blir i samsvar med forretningsordens § 30 fjerde ledd satt opp på dagsordenen som egen sak i et senere møte.

For å redusere antall voteringer i denne saken vil presidenten foreslå en omforent voteringsorden. Det innebærer at hvis et mindretallsforslag faller, vil forslagsstillerne deretter støtte innstillingen på disse paragrafene. Det er blitt konferert med forslagsstillerne om dette på forhånd.

Presidenten vil understreke den selvfølgelige forutsetning at når partiene aksepterer en slik voteringspraksis, skal dette ikke bli brukt mot et parti ved en senere anledning.

Voteringen vil bli ordnet som følger:

Det votes først over alle mindretallsforslag, hvor vi starter med minste fraksjon.

Deretter votes det over innstillingens forslag til vedtak, hvor vi starter med alle lover som antas å bli enstemmig vedtatt.

Videre votes det over skatteloven, som vi finner under stor bokstav K i innstillingen. Her vil presidenten først ta opp alle paragrafer som ulike fraksjoner ønsker å stemme imot.

Så votes det over alle paragrafer i skatteloven som antas å bli enstemmig vedtatt.

Så votes det over gjenstående lover, stor bokstav A, E, G, J, L, N og Q, slik at de som ønsker å stemme imot også her, får anledning til det.

Til slutt votes det over lovens overskrift og loven i sin helhet.

– Ingen innvendinger er kommet mot dette, og det vil bli gått fram slik.

Det votes over forslagene nr. 48–59, fra Venstre.

Forslag nr. 48 lyder:

«I lov 26. mars 1999 nr. 14 om skatt av formue og inntekt (skatteloven) gjøres følgende endringer:

I

§ 14-43 første ledd bokstav d skal lyde:

d. personbiler, traktorer, maskiner, redskap, instrumenter, inventar mv. – 25 prosent.

§ 14-43 tredje ledd skal lyde:

(3) Driftsmiddel som nevnt i saldogruppe d og som er ervervet i 2010 kan i ervervsåret, i tillegg til avskrivning etter første ledd, avskrives med inntil 10 prosent av kostpris. Tilsvarende gjelder påkostning på drifts-

middel i saldogruppe d foretatt i 2010, jf. § 14-40 tredje ledd.

§ 14-43 nytt fjerde ledd skal lyde:

(4) Driftsmiddel omfattet av første ledd som har påviselig miljø- og klimamessig effekt, kan i ervervsåret, i tillegg til avskrivning etter første eller annet ledd, avskrives med inntil 5 prosent av kostpris. Tilsvarende gjelder for påkostning på driftsmiddel som nevnt, jf. § 14-40 tredje ledd. Departementet kan gi forskrifter til utfylling og gjennomføring av dette ledd, herunder om kravet til påviselig miljø- og klimamessig effekt.

II

Endringene under I trer i kraft straks og med virkning fra og med inntektsåret 2010.»

Forslag nr. 49 lyder:

«I lov 28. februar 1997 nr. 19 om folketrygd (folketrygdloven) gjøres følgende endring:

I

§ 23-3 fjerde ledd skal lyde:

Det skal ikke betales avgift når inntekten er inntil 50 000 kroner. Avgiften må ikke utgjøre mer enn 25 pst. av den del av inntekten som overstiger 50 000 kroner.

II

Endringen under I trer i kraft straks med virkning fra og med inntektsåret 2010.»

Forslag nr. 50 lyder:

«I lov 26. mars 1999 nr. 14 om skatt av formue og inntekt (skatteloven) gjøres følgende endring:

I

§ 16-10 annet ledd skal lyde:

(2) Skattefradrag for boligsparing gis med 28 prosent av innbetalt sparebeløp. Fradraget avrundes nedover til nærmeste kronebeløp.

II

Endringen under I trer i kraft straks med virkning fra og med inntektsåret 2010.»

Forslag nr. 51 lyder:

«I lov 26. mars 1999 nr. 14 om skatt av formue og inntekt (skatteloven) gjøres følgende endring:

I

§ 6-32 første ledd bokstav a skal lyde:

a. Minstefradrag i lønnsinntekt, jf. skatteloven § 6-31 første ledd bokstav a, c, d og annet ledd, gis med 38 prosent av summen av slik inntekt. Tilsvarende gjelder for minstefradrag i tidsbegrenset uførestønad, rehabiliteringspenger og attføringspenger.

II

Endringen under I trer i kraft straks med virkning fra og med inntektsåret 2010.»

Forslag nr. 52 lyder:

«I lov 26. mars 1999 nr. 14 om skatt av formue og inntekt (skatteloven) gjøres følgende endringer:

I

§ 4-2 annet ledd oppheves.

Tredje ledd blir annet ledd.

§ 4-3 annet ledd oppheves.

§ 4-16 overskrift og første ledd første punktum skal lyde:

§ 4-16 Livsforsikringspolise

Verdien av livsforsikringspolise som ikke omfattes av § 4-2 første ledd j, jf. § 4-2 annet ledd, settes til gjenkjøpsverdien.

Overgangsregel til § 4-2 annet ledd (jf. lov av 15. desember 2006 nr. 81 del VII) oppheves.

II

Endringene under I trer i kraft straks og med virkning fra og med inntektsåret 2010.»

Forslag nr. 53 lyder:

«I lov 28. februar 1997 nr. 19 om folketrygd (folketrygdloven) gjøres følgende endringer:

I

§ 23-2 tiende ledd skal lyde:

Det skal ikke betales arbeidsgiveravgift for lønnet arbeid som lærling som det ytes tilskudd for etter forskrift til opplæringslova 23. juni 2006 § 11-4, når lærlingen tiltrer 1. januar 2010 eller senere.

Nåværende tiende til trettende ledd blir ellefte til fjortende ledd.

II

Endringene under I trer i kraft straks med virkning for lønn mv. som opptjenes fra og med 1. januar 2010.»

Forslag nr. 54 lyder:

«I lov 26. mars 1999 nr. 14 om skatt av formue og inntekt (skatteloven) gjøres følgende endring:

I

Ny § 16-1 skal lyde:

§ 16-1 Fradrag i skatt for arbeidstakere fra 62 til 67 år

Personlig skattyter med inntekt som er skattepliktig etter § 5-10 gis fradrag i inntektsskatt og trygdeavgift på 5 000 kroner fra og med det inntektsåret vedkommende fyller 62 år til og med det inntektsåret vedkommende fyller 66 år. Det gis bare fradrag etter første punktum for personlig skattyter som ikke mottar pensjon eller løpende ytelser fra folketrygden som skattlegges som personinntekt etter § 12-2.

II

Endringen under I trer i kraft straks med virkning fra inntektsåret 2010.»

Forslag nr. 55 lyder:

«I lov 24. november 2000 nr. 81 om innskuddspensjon i arbeidsforhold (innskuddspensjonsloven) gjøres følgende endring:

I

§ 2-3 annet ledd tredje punktum skal lyde:

Årlig innskudd til ordning som nevnt i første og annet punktum kan ikke overstige 6 prosent av vedkommende persons samlede beregnede personinntekt fra næringsvirksomhet, godtgjørelse til deltaker for arbeidsinnsats i deltakerlignet selskap eller lønn mellom 1 og 12 G.

II

Endringen under I trer i kraft med virkning fra og med inntektsåret 2010.»

Forslag nr. 56 lyder:

«I lov 26. mars 1999 nr. 14 om skatt av formue og inntekt (skatteloven) gjøres følgende endring:

I

§ 6-44 første ledd annet punktum skal lyde:

Fradraget er begrenset til den del av beløpet som overstiger 15 000 kroner.

II

Endringen under I trer i kraft straks med virkning fra og med inntektsåret 2010.»

Forslag nr. 57 lyder:

«I lov 26. mars 1999 nr. 14 om skatt av formue og inntekt (skatteloven) gjøres følgende endring:

I

§ 6-83 annet ledd skal lyde:

(2) Kostnader ved behandling, pleie eller opphold i institusjon eller hos privatpraktiserende helsepersonell utenfor offentlig norsk helse- og sosialvesen, gir bare rett til fradrag dersom tilsvarende behandling, pleie eller opphold ikke tilbys av offentlig norsk helse- eller sosialvesen og helsemyndighetene vurderer det oppsøkte helsetilbud som faglig forsvarlig. Dette gjelder likevel ikke for behandling, pleie eller opphold i institusjon eller hos privatpraktiserende helsepersonell utenfor offentlig norsk helse- og sosialvesen som skyldes fedme, når helsemyndighetene vurderer det oppsøkte helsetilbud som faglig forsvarlig. Departementet avgjør om vilkårene i dette ledd er oppfylt i det enkelte tilfelle og kan bestemme hva som skal regnes som offentlig helsevesen.

II

Endringen under I trer i kraft fra den tid Kongen bestemmer.»

Forslag nr. 58 lyder:

«I lov 19. juni 2009 nr. 58 om merverdiavgift (merverdiavgiftsloven) gjøres følgende endringer:

I

§ 5-2 skal lyde:

(1) Det skal beregnes merverdiavgift med redusert sats ved omsetning, uttak og innførsel av næringsmidler. Det skal likevel beregnes merverdiavgift med alminnelig sats for næringsmidler som omsettes som

en del av en serveringstjeneste. Det samme gjelder ved omsetning, uttak og innførsel av brus og sterkt sukkerholdige drikkevarer.

(2) Som næringsmiddel anses enhver mat- eller drikkevare og enhver annen vare som er bestemt til å konsumeres av mennesker.

(3) Som næringsmiddel anses ikke legemidler, tobakkvarer, alkoholholdige drikkevarer og vann fra vannverk.

(4) Departementet kan gi forskrift om hva som menes med næringsmidler, serveringstjenester brus og sukkerholdige drikkevarer og omsetning av næringsmidler

Ny § 6-16 a skal lyde:

§ 6-16 a Frukt og grønnsaker

Omsetning av frukt og grønnsaker, er fritatt for merverdiavgift.

§ 7-1 skal lyde:

Det skal ikke beregnes merverdiavgift ved innførsel av varer som nevnt i § 3-6 bokstav d, § 3-7 fjerde ledd, § 3-18, §§ 6-1 til 6-3, § 6-6 første ledd, § 6-15 og § 6-16a.

II

Endringene under I trer i kraft straks med virkning fra 1. januar 2010.»

Forslag nr. 59 lyder:

«I lov 19. juni 2009 nr. 58 om merverdiavgift (merverdiavgiftsloven) gjøres følgende endringer:

I

§ 5-1 annet ledd skal lyde:

Loven §§ 5-2 til 5-9 gjelder i den utstrekning det følger av Stortingets vedtak om merverdiavgift at det skal beregnes merverdiavgift med redusert sats.

Ny § 5-9 skal lyde:

§ 5-9 Små og verneverdige håndverkstjenester

(1) Det skal beregnes merverdiavgift med redusert sats ved omsetning og uttak i siste omsetningsledd av små og verneverdige håndverkstjenester.

(2) Det skal beregnes merverdiavgift med redusert sats ved omsetning og uttak av varer som leveres som del av tjenesten nevnt i første ledd dersom det ikke kreves særskilt vederlag for varen.

(3) Departementet kan gi forskrift om hva som menes med små og verneverdige håndverkstjenester i denne paragrafen.

II

Endringen under I trer i kraft straks med virkning fra 1. januar 2010.»

Votering:

Forslagene fra Venstre ble med 166 mot 3 stemmer ikke bifalt.

(Voteringsutskrift kl. 00.46.00)

Presidenten: Det voteres over forslagene nr. 36–38, 40, 41a og 42–46, fra Kristelig Folkeparti.

Forslag nr. 36 lyder:

«I lov 28. februar 1997 nr. 19 (folketrygdloven) gjøres følgende endring:

I

§ 23-3 fjerde ledd skal lyde:

Det skal ikke betales avgift når inntekten er inntil 49 600 kroner. Avgiften må ikke overstige mer enn 25 pst. av den del av inntekten som overstiger 49 600 kroner.

II

Endringen under I trer i kraft straks med virkning fra og med inntektsåret 2010.»

Forslag nr. 37 lyder:

«I lov 26. mars 1999 nr. 14 om skatt av formue og inntekt (skatteloven) gjøres følgende endring:

I

§ 6-50 fjerde ledd annet punktum skal lyde:

Det gis maksimalt fradrag for gaver etter denne paragraf med til sammen 18 000 kroner årlig.

II

Endringen trer i kraft straks med virkning fra og med inntektsåret 2010.»

Forslag nr. 38 lyder:

«I lov 26. mars 1999 nr. 14 om skatt av formue og inntekt (skatteloven) gjøres følgende endring:

§ 16-10 tredje ledd skal lyde:

(3) Innbetalt sparebeløp kan ikke overstige 25 000 kroner pr. inntektsår. Samlet innbetalt sparebeløp på kontoen kan ikke overstige 225 000 kroner. For ektefeller som lignes under ett for begge samlede formue og inntekt, gjelder beløpsgrensene i dette ledd for hver av dem. Sparebeløp fra barn som lignes under ett med foreldrene, jf. § 2-14, kommer bare til fradrag i skatt på inntekt som lignes særskilt.»

Forslag nr. 40 lyder:

«I lov 17. juni 2005 nr. 67 om betaling og innkreving av skatte- og avgiftskrav (skattebetalingsloven) gjøres følgende endring:

I

§ 10-32 oppheves.

II

Endringen under I trer i kraft fra 1. januar 2010.»

Forslag nr. 41a lyder:

«I lov 26. mars 1999 nr. 14 om skatt av formue og inntekt (skatteloven) gjøres følgende endring:

I

§ 16-40 annet ledd skal lyde:

(2) Følgende kostnader gir grunnlag for fradrag, dersom de også er fradragsberettiget etter kapittel 6:

- a. Skattyters kostnader til egenutført forsknings- og utviklingsprosjekt, begrenset til 8 mill. kroner i inntektsåret. Prosjektet må være godkjent av Norges forskningsråd.
- b. Skattyters kostnader til forsknings- og utviklingsprosjekt utført av forskningsinstitusjoner godkjent av Norges forskningsråd, begrenset til 12 mill. kroner i inntektsåret. Prosjektet må være godkjent av Norges forskningsråd. Samlet fradragsgrunnlag etter bokstav a og b skal ikke overstige 12 mill. kroner i inntektsåret.

II

Endringen under I trer i kraft straks og med virkning fra og med inntektsåret 2010.»

Forslag nr. 42 lyder:

«I lov 28. februar 1997 nr. 19 om folketrygd (folketrygdloven) gjøres følgende endringer:

I

§ 23-2 nytt tiende ledd skal lyde:

For lønnet arbeid som lærling som det ytes tilskudd for etter forskrift til opplæringslova 23. juni 2006 § 11-4, skal det betales halv arbeidsgiveravgift i forhold til det som ellers følger av gjeldende regler og satser, når lærlingen tiltrer 1. januar 2010 eller senere.

Nåværende tiende til trettende ledd blir ellefte til fjortende ledd.

II

Endringene under I trer i kraft straks med virkning for lønn mv. som opptjenes fra og med 1. januar 2010.»

Forslag nr. 43 lyder:

«I lov 26. mars 1999 nr. 14 om skatt av formue og inntekt (skatteloven) gjøres følgende endring:

I

Ny § 16-1 skal lyde:

§ 16-1 Fradrag i skatt for arbeidstakere fra 62 til 67 år

Personlig skattyter med inntekt som er skattepliktig etter § 5-10 gis fradrag i inntektsskatt og trygdeavgift på 2 500 kroner fra og med det inntektsåret vedkommende fyller 62 år til og med det inntektsåret vedkommende fyller 66 år. Det gis bare fradrag etter første punktum for personlig skattyter som ikke mottar pensjon eller løpende ytelser fra folketrygden som skattlegges som personinntekt etter § 12-2.

II

Endringen under I trer i kraft straks med virkning fra inntektsåret 2010.»

Forslag nr. 44 lyder:

«I lov 28. februar 1997 nr. 19 om folketrygd (folketrygdloven) gjøres følgende endring:

I

§ 9-16 nytt tredje ledd skal lyde:

Når pleiepenger er utbetalt sammenhengende i over 12 måneder, skal grunnlaget for ytelsen økes prosentvis lik vedtatt endring i folketrygdlovens grunnbeløp.

II

Endringen under I gjøres gjeldende umiddelbart, med virkning fra 1. januar 2010.»

Forslag nr. 45 lyder:

«I lov 19. juni 2009 nr. 58 om merverdiavgift gjøres følgende endring:

I

§ 6-6 første ledd nytt tredje punktum skal lyde:

Fritaket omfatter også batteriskifte i og leasing av kjøretøy som nevnt i første punktum.

II

Endringen under I trer i kraft straks med virkning fra 1. januar 2010.»

Forslag nr. 46 lyder:

«I lov 26. mars 1999 nr. 14 om skatt av formue og inntekt (skatteloven) gjøres følgende endring:

I

§ 14-43 annet ledd skal lyde:

(2) Forhøyet avskrivningssats gjelder for saldo for

- a. bygg med så enkel konstruksjon at det må anses å ha en brukstid på ikke over 20 år fra oppføringen. Saldo for slikt bygg kan avskrives med inntil 8 pst.
- b. driftsmidler som omfattes av første ledd bokstav h og som eies av næringsdrivende i jordbruk og skogbruk som med hjemmel i lov 19. juni 1969 nr. 66 § 31 skal eller kan levere årsoppgave for beregning av merverdiavgift, og for bortforpaktere som med hjemmel i forskrift 6. juni 2001 nr. 117 kan registreres i merverdiavgiftsmanntallet. Saldo for disse driftsmidlene kan avskrives med inntil 6 pst.

II

Endringen under I trer i kraft straks med virkning fra og med inntektsåret 2010.»

Votering:

Forslagene fra Kristelig Folkeparti ble med 158 mot 11 stemmer ikke bifalt.

(Voteringsutskrift kl. 00.46.28)

Presidenten: Det voteres over forslag nr. 35, fra Kristelig Folkeparti og Venstre. Forslaget lyder:

«I lov 28. februar 1997 nr. 19 om folketrygd (folketrygdloven) m.m. gjøres følgende endringer:

I

§ 8-34 nytt tredje ledd skal lyde:

Dersom en selvstendig næringsdrivende er syk-

meldt på grunn av svangerskapsrelatert sykdom, og tilrettelegging eller omplassering til annet arbeid i virksomheten ikke er mulig, skal trygden dekke sykepenger med 100 prosent fra første sykmeldingsdag.

Nåværende tredje og fjerde ledd blir fjerde og femte ledd.

§ 9-5 første ledd, innledningen, skal lyde:

Til en arbeidstaker eller selvstendig næringsdrivende som har omsorg for barn, ytes det omsorgspenger dersom han eller hun er borte fra arbeidet.

§ 9-9 nytt tredje ledd skal lyde:

For selvstendig næringsdrivende yter trygden omsorgspenger fra første dag med 100 prosent av sykepengegrunnlaget.

§ 9-16 andre ledd skal lyde:

Ytelsene gis med den prosent av sykepengegrunnlaget som gjelder ved egen sykdom, men selvstendig næringsdrivende vil ikke få redusert prosent ved egen sykdom. Til arbeidsledige gis ytelsen etter bestemmelsene i § 8-49 om sykepenger til arbeidsledige.

II

Endringen under I trer i kraft straks med virkning fra 1. januar 2010.»

Votering:

Forslaget fra Kristelig Folkeparti og Venstre ble med 157 mot 12 stemmer ikke bifalt.

(Voteringsutskrift kl. 00.46.52)

Presidenten: Det voteres over forslagene nr. 28–29, 30a, 30b, 31, 33 og 34, fra Høyre.

Forslag nr. 28 lyder:

«Stortinget går imot Regjeringens forslag til endring av skatteloven § 4-10 og § 17-1.»

Forslag nr. 29 lyder:

«I lov 26. mars 1999 nr. 14 om skatt på formue og inntekt (skatteloven) gjøres følgende endring:

I

§ 14-43 nytt tredje ledd skal lyde:

(3) Driftsmiddel som nevnt i saldogruppe d og som er ervervet i 2010, kan i ervervsåret, i tillegg til avskrivning etter første ledd, avskrives med inntil 10 prosent av kostpris. Tilsvarende gjelder påkostning på driftsmiddel i saldogruppe d foretatt i 2009, jf. § 14-40 tredje ledd.

II

Endringen under I trer i kraft straks med virkning for inntektsåret 2010, og oppheves med virkning fra og med inntektsåret 2011.»

Forslag nr. 30a lyder:

«I lov 28. februar 1997 nr. 19 om folketrygd gjøres følgende endringer:

I

§ 23-3 annet ledd nr. 1 bokstav a skal lyde:

- a) pensjon i og utenfor arbeidsforhold, med unntak av avtalefestet pensjon som mottas før skattyter fyller 67 år, føderåd, livrente som er ledd i pensjonsordning i arbeidsforhold og engangs- og avløsningsbeløp for slike ytelser, engangsutbetaling fra pensjonsordning etter innskuddspensjonsloven, engangsutbetaling fra individuell pensjonsavtale som er i samsvar med regler gitt av departementet, engangsutbetaling fra pensjonsavtale etter lov om individuell pensjonsordning og støtte etter lov om supplerende stønad til personar med kort butid i Noreg.

§ 23-3 annet ledd ny nr. 4 skal lyde:

4. Egen sats for avtalefestet pensjon som mottas før skattyter fyller 67 år.

II

Endringene under I trer i kraft straks med virkning for ytelser utbetalt fra og med 1. januar 2010.»

Forslag nr. 30b lyder:

«I lov 28. februar 1997 nr. 19 (folketrygdloven) gjøres følgende endring:

I

§ 23-3 fjerde ledd skal lyde:

Det skal ikke betales avgift når inntekten er inntil 41 400 kroner. Avgiften må ikke overstige mer enn 25 pst. av den del av inntekten som overstiger 41 400 kroner.

II

Endringen under I trer i kraft straks med virkning fra og med inntektsåret 2010.»

Forslag nr. 31 lyder:

«I lov 28. februar 1997 nr. 19 om folketrygd (folketrygdloven) gjøres følgende endring:

I

§ 23-2 åttende ledd annet punktum skal lyde:

Fritaket etter første punktum gjelder bare dersom institusjonens eller organisasjonens totale lønnsutgifter er opp til 500 000 kroner, og bare for lønnsutbetalinger opp til 50 000 kroner per ansatt.

II

Endringen under I trer i kraft straks med virkning fra og med inntektsåret 2010.»

Forslag nr. 33 lyder:

«I lov 28. februar 1997 nr. 19 om folketrygd (folketrygdloven) gjøres følgende endringer:

I

§ 23-2 tiende ledd skal lyde:

For lønnet arbeid som lærling som det ytes tilskudd for etter forskrift til opplæringslova 23. juni 2006 § 11-4, skal det betales halv arbeidsgiveravgift i forhold til det som ellers følger av gjeldende regler og satser, når lærlingen tiltrer 1. juli 2010 eller senere.

Nåværende tiende til trettende ledd blir ellefte til fjortende ledd.

II

Endringene under I trer i kraft straks med virkning for lønn mv. som opptjenes fra og med 1. juli 2010.»

Forslag nr. 34 lyder:

«I lov 26. mars 1999 nr. 14 om skatt av formue og inntekt (skatteloven) gjøres følgende endring:

I

Ny § 16-1 skal lyde:

§ 16-1 Fradrag i skatt for arbeidstakere fra 62 til 67 år

Personlig skattyter med inntekt som er skattepliktig etter § 5-10 gis fradrag i inntektsskatt og trygdeavgift på 6 000 kroner fra og med det inntektsåret vedkommende fyller 62 år til og med det inntektsåret vedkommende fyller 66 år. Det gis bare fradrag etter første punktum for personlig skattyter som ikke mottar pensjon eller løpende ytelser fra folketrygden som skattlegges som personinntekt etter § 12-2.

II

Endringen under I trer i kraft straks med virkning fra inntektsåret 2010.»

Votering:

Forslagene fra Høyre ble med 139 mot 30 stemmer ikke bifalt.

(Voteringsutskrift kl. 00.47.18)

Presidenten: Det voteres over forslagene nr. 19, og 22–27, fra Høyre og Venstre:

Forslag nr. 19 lyder:

«I lov 26. mars 1999 nr. 14 om skatt av formue og inntekt (skatteloven) gjøres følgende endring:

I

§ 6-20 fjerde ledd annet punktum skal lyde:

Fradrag kan samlet gis med inntil 1 800 kroner eller med en forholdsmessig del av dette beløpet når fradragberettiget kontingent er betalt for bare en del av året.

II

Endringen under I trer i kraft straks med virkning fra og med inntektsåret 2010.»

Forslag nr. 22 lyder:

«I lov 26. mars 1999 nr. 14 om skatt av formue og inntekt (skatteloven) gjøres følgende endring:

I

§ 6-50 fjerde ledd annet punktum skal lyde:

Det gis maksimalt fradrag for gaver etter denne paragraf med til sammen 15 000 kroner årlig.

II

Endringen trer i kraft straks med virkning fra og med inntektsåret 2010.»

Forslag nr. 23 lyder:

«I lov 26. mars 1999 nr. 14 om skatt av formue og inntekt (skatteloven) gjøres følgende endring:

I

§ 5-14 første ledd bokstav a skal lyde:

- a) Fordelen settes til differansen mellom den verdien som kan oppnås ved reelt salg av aksjen, redusert med 20 prosent, og det den ansatte betaler for aksjen. Den skattefrie fordelingen kan likevel ikke overstige 8 000 kroner pr. inntektsår.

II

Endringen under I trer i kraft straks og med virkning fra og med inntektsåret 2010.»

Forslag nr. 24 lyder:

«I lov 26. mars 1999 nr. 14 om skatt av formue og inntekt (skatteloven) gjøres følgende endring:

I

§ 16-10 tredje ledd skal lyde:

(3) Innbetalt sparebeløp kan ikke overstige 20 000 kroner pr. inntektsår. For ektefeller som lignes under ett for begge samlede formue og inntekt, gjelder beløpsgrensen i dette ledd for hver av dem. Sparebeløp fra barn som lignes under ett med foreldrene, jf. § 2-14, kommer bare til fradrag i skatt på inntekt som lignes særskilt.

II

Endringen under I trer i kraft straks med virkning fra og med inntektsåret 2010.»

Forslag nr. 25 lyder:

«I lov 26. mars 1999 nr. 14 om skatt av formue og inntekt (skatteloven) gjøres følgende endringer:

I

§ 4-12 første, annet og tredje ledd skal lyde:

(1) Børsnotert aksje verdsettes i alminnelighet til 85 prosent av kursverdien 1. januar i ligningsåret.

(2) Ikke-børsnotert aksje verdsettes til 85 prosent av aksjens forholdsmessige andel av aksjeselskapets eller allmennaksjeselskapets samlede skattemessige formuesverdi 1. januar året før ligningsåret fordelt etter pålydende.

(3) Ikke-børsnotert aksje i utenlandsk selskap verdsettes til 85 prosent av aksjens antatte salgsverdi 1. januar i ligningsåret. Aksjen skal verdsettes etter annet ledd når skattyteren krever dette og kan sannsynliggjøre selskapets skattemessige formuesverdi.

§ 4-12 femte og sjette ledd skal lyde:

(5) Grunnfondsbevis i sparebank, gjensidig forsikringsselskap, kreditt- og hypotekforening og selveiende finansieringsforetak verdsettes til 85 prosent av kursverdien 1. januar i ligningsåret. Er kursen ikke notert eller kjent, settes verdien til 85 prosent av den antatte salgsverdi.

(6) Andel i aksjefond verdsettes til 85 prosent av aksjens andelsverdi 1. januar i ligningsåret. Andel i verdipapirfond som ikke er aksjefond, verdsettes til andelsverdien 1. januar i ligningsåret. Med aksjefond menes verdipapirfond der minst 50 prosent av forvaltningskapitalen per

31. desember i inntektsåret og i gjennomsnitt i løpet av inntektsåret, regnet ved utgangen av hver måned, er plassert i aksjer og/eller grunnfondsbevis. Likt med et verdipapirfonds direkte plasseringer i aksjer eller grunnfondsbevis etter foregående punktum regnes indirekte plasseringer i aksjer eller grunnfondsbevis via verdipapirfondsandeler, i ett eller flere ledd. Andel i verdipapirfond som forvaltes av utenlandsk selskap, anses som aksjefondsandel dersom skattyter krever dette og kan godtgjøre at andelen er omfattet av definisjonen i tredje og fjerde punktum. Departementet kan gi forskrift om dokumentasjonskrav etter femte punktum.

§ 4-13 første ledd første punktum skal lyde:

For aksjeselskap eller allmennaksjeselskap som er stiftet året før ligningsåret, settes aksjeverdien til 85 prosent av summen av aksjenes pålydende beløp og overkurs.

II

Endringene under I trer i kraft straks med virkning fra og med inntektsåret 2010.»

Forslag nr. 26 lyder:

«I lov 26. mars 1999 nr. 14 om skatt av formue og inntekt (skatteloven) gjøres følgende endring:

I

§ 16-40 annet ledd skal lyde:

(2) Følgende kostnader gir grunnlag for fradrag, dersom de også er fradragsberettiget etter kapittel 6:

- Skattyters kostnader til egenutført forsknings- og utviklingsprosjekt, begrenset til 8 millioner kroner i inntektsåret. Prosjektet må være godkjent av Norges forskningsråd.
- Skattyters kostnader til forsknings- og utviklingsprosjekt utført av forskningsinstitusjoner godkjent av Norges forskningsråd, begrenset til 12 millioner kroner i inntektsåret. Prosjektet må være godkjent av Norges forskningsråd. Samlet fradragsgrunnlag etter bokstav a og b skal ikke overstige 12 millioner kroner i inntektsåret.

II

Endringen under I trer i kraft straks og med virkning fra og med inntektsåret 2010.»

Forslag nr. 27 lyder:

«I lov 28. februar 1997 nr. 19 om folketrygd (folketrygdloven) m.m. gjøres følgende endringer:

I

§ 23-3 annet ledd nr. 1 bokstav a skal lyde:

- pensjon i og utenfor arbeidsforhold, med unntak av avtalefestet pensjon som mottas før skattyter fyller 67 år, føderåd, livrente som er ledd i pensjonsordning i arbeidsforhold, engangs- og avløsningsbeløp for slike ytelser, engangsutbetaling fra pensjonsordning etter innskuddspensjonsloven, engangsutbetaling fra individuell pensjonsavtale som er i samsvar med regler gitt av departementet og støtte etter lov om supplerende stønad til personar med kort butid i Noreg.

§ 23-3 annet ledd ny nr. 4 skal lyde:

4. Egen sats for avtalefestet pensjon som mottas før skattyter fyller 67 år.

II

Endringene under I trer i kraft straks med virkning for ytelser utbetalt fra og med 1. januar 2010.»

Votering:

Forslagene fra Høyre og Venstre ble med 137 mot 32 stemmer ikke bifalt.

(Voteringsutskrift kl. 00.47.41)

Presidenten: Det votes over forslag nr. 18, fra Høyre og Kristelig Folkeparti. Forslaget lyder:

«I lov 26. mars 1999 nr. 14 om skatt av formue og inntekt (skatteloven) gjøres følgende endringer:

I

§ 5-13 annet ledd skal lyde:

- (2) Fordel ved privat bruk av arbeidsgivers elbil regnes ikke som inntekt.

Nåværende annet ledd blir nytt tredje ledd og skal lyde:

(3) Departementet kan gi forskrift til utfylling og gjennomføring av første ledd. Herunder kan det gis forskrift om særregler for biler med særlig omfattende yrkeskjøring.

II

Endringene under I trer i kraft straks med virkning fra og med inntektsåret 2010.»

Votering:

Forslaget fra Høyre og Kristelig Folkeparti ble med 129 mot 40 stemmer ikke bifalt.

(Voteringsutskrift kl. 00.48.03)

Presidenten: Det votes over forslagene nr. 11–16, fra Fremskrittspartiet.

Forslag nr. 11 lyder:

«I lov 26. mars 1999 nr. 14 om skatt av formue og inntekt (skatteloven) gjøres følgende endring:

I

§ 6-20 oppheves.

II

Endringen under I trer i kraft med virkning fra 1. januar 2010.»

Forslag nr. 12 lyder:

«I lov 26. mars 1999 nr. 14 om skatt av formue og inntekt (skatteloven) gjøres følgende endring:

§ 4-10 (2) skal lyde:

(2) Verdien av boligeiendom settes til produktet av boligens areal og en kvadratmetersats. Kvadratmetersatsen settes til en prosentandel av beregnet omsetningsverdi per kvadratmeter, hvor det tas hensyn til boligtype, byggeår, areal og geografisk beliggenhet. Prosentandelen er 25 for primærbolig og 25 for sekundærbolig. Kvadratmetersatsene fastsettes årlig av Skattedirektoratet på grunnlag av beregninger fra Statistisk sentralbyrå.»

Forslag nr. 13 lyder:

«I lov 21. desember 2007 nr. 119 om toll og vareførsel (tolloven) gjøres følgende endring:

Ny § 16-15 (1) skal lyde:

Ved brudd på deklareringsplikten for kontanter og andre betalingsmidler gitt i eller med hjemmel i denne lov, kan tollmyndighetene fastsette et gebyr på inntil 50 pst. av betalingsmidelets pålydende.»

Forslag nr. 14 lyder:

«I lov 28. februar 1997 nr. 19 om folketrygd (folketrygdloven) gjøres følgende endring:

I

§ 23-3 fjerde ledd skal lyde:

Det skal ikke betales avgift når inntekten er inntil 69 600 kroner. Avgiften må ikke overstige mer enn 25 pst. av den del av inntekten som overstiger 69 600 kroner.

II

Endringen under I trer i kraft straks med virkning fra og med inntektsåret 2010.»

Forslag nr. 15 lyder:

«I lov 21. desember 2007 nr. 119 om toll og vareførsel (tolloven) gjøres følgende endringer:

I

§ 5-4 første ledd ny bokstav c skal lyde:

vare med opprinnelse i utviklingsland, GSP-varer.

§ 5-4 første ledd bokstav c–g blir d–h.

II

Endringsloven trer i kraft fra 1. januar 2010.»

Forslag nr. 16 lyder:

«I lov 26. mars 1999 nr. 14 om skatt av formue og inntekt (skatteloven) gjøres følgende endring:

I

§ 6-83 første ledd skal lyde:

(1) Skattyter som i inntektsåret har hatt usedvanlig store kostnader på grunn av egen eller forsørget persons sykdom eller annen varig svakhet, gis særfradrag i alminnelig inntekt på 9 180 kroner så langt kostnadene kan dokumenteres og minst utgjør 6 120 kroner. Skattytere som kan dokumentere å ha sykdommen diabetes I eller II, gis særfradrag i alminnelig inntekt på 9 180 kroner, med mindre skattyter dokumenterer høyere kostnader.

II

Endringen under I trer i kraft med virkning 1. januar 2010.»

Votering:

Forslagene fra Fremskrittspartiet ble med 128 mot 41 stemmer ikke bifalt.

(Voteringsutskrift kl. 00.48.26)

Presidenten: Det voteres over forslagene nr. 8 og 9, fra Høyre, Kristelig Folkeparti og Venstre.

Forslag nr. 8 lyder:

«I

I lov om statsgaranti for lønnskrav ved konkurs mv. (lønnsgarantiloven) gjøres følgende endringer:

§ 1 tredje ledd nytt tredje og fjerde punktum skal lyde:

Krav på lønn som er forfalt de siste 12 måneder før frisdagen er likevel, med samme beløpsbegrensning, dekningsberettiget over lønnsгарантиen. Arbeidstaker kan få dekning for krav som har forfalt tidligere dersom det er tatt rettslige skritt for å få fastslått kravets eksistens.

§ 1 tredje ledd nytt femte punktum skal lyde:

Det gis kun dekning for feriepengene som er opptjent i samme år som frisdagen og det foregående år.

§ 1 tredje ledd nytt sjette punktum skal lyde:

Det gis kun dekning for krav i samme måned som konkursåpningen og den påfølgende måned. Fristen gjelder fra konkursdato.

§ 1 tredje ledd nytt syvende punktum skal lyde:

Renter inntil frisdagen og inndrivelsesomkostninger som relaterer seg til krav som er berettiget lønnsгаранти etter denne bestemmelse annet til tredje punktum er dekningsberettiget over lønnsгарантиen.

II

I lov 8. juni 1984 nr. 59 om fordringshavernes dekningsrett (dekningsloven) skal § 9-3 første ledd nr. 1 annet ledd nytt fjerde punktum lyde:

Når staten har dekket krav på vederlag etter lønnsгарantiloven § 1 tredje ledd, tredje og fjerde punktum, har statens regresskrav mot boet fortrinnsrett.

III

Endringene under I og II trer i kraft straks med virkning fra og med inntektsåret 2010.»

Forslag nr. 9 lyder:

«I lov 19. juni 2009 nr. 58 om merverdiavgift (merverdiavgiftsloven) gjøres følgende endring:

I

§ 6-6 første ledd skal lyde:

§ 6-6 Kjøretøy mv.

(1) Omsetning og utleie i yrkesmessig utleievirksomhet, herunder leasing av kjøretøy som bare bruker elektrisitet til fremdrift, er fritatt for merverdiavgift. Fritaket gjelder bare kjøretøy som omfattes av Stortingets vedtak

om engangsavgift § 5 første ledd bokstav i og som er registreringspliktige etter vegtrafikkloven.

II

Endringen under I trer i kraft straks med virkning fra 1. januar 2010.»

Votering:

Forslagene fra Høyre, Kristelig Folkeparti og Venstre ble med 127 mot 42 stemmer ikke bifalt.

(Voteringsutskrift kl. 00.48.51)

Presidenten: Det voteres over forslag nr. 10, fra Fremskrittspartiet og Kristelig Folkeparti. Forslaget lyder:

«I lov 26. mars 1999 nr. 14 om skatt av formue og inntekt (skatteloven) gjøres følgende endring:

I

§ 14-43 første ledd bokstav d skal lyde:

d. personbiler, traktorer, maskiner, redskap, instrumenter, inventar, mv. – 25 pst.

II

Endringen under I trer i kraft fra 1. januar 2010.»

Votering:

Forslaget fra Fremskrittspartiet og Kristelig Folkeparti ble med 119 mot 50 stemmer ikke bifalt.

(Voteringsutskrift kl. 00.49.12)

Presidenten: Det voteres over forslagene nr. 5–7, fra Fremskrittspartiet, Høyre og Venstre.

Forslag nr. 5 lyder:

«I lov 26. mars 1999 nr. 14 om skatt av formue og inntekt (skatteloven) gjøres følgende endring:

I

§ 5-15 annet ledd nytt fjerde punktum skal lyde:

Videre kan departementet gi forskrift om skattefritak for arbeidsgivers dekning av ansattes behandlingsutgifter under sykdom og av behandlingforsikringer.

II

Endringen under I trer i kraft straks med virkning fra og med inntektsåret 2010.»

Forslag nr. 6 lyder:

«I lov 19. juni 1964 nr. 14 om avgift på arv og visse gaver (arveavgiftsloven) gjøres følgende endring:

I

§ 4 femte ledd skal lyde:

Arv og gave som nevnt i § 2 første ledd bokstav b og § 2 annet ledd, til juridisk person med allmennnyttig formål er unntatt fra avgiftsplikt. Det samme gjelder arv etter arve-

loven § 46. Utdeling av midler fra institusjon eller organisasjon som har mottatt avgiftsfri arv eller gave etter reglene i dette ledd til noen som er fortrinnsberettiget på grunn av slektskap, regnes som arv eller gave direkte fra giveren eller arvelateren. Avgiftsfrihet etter dette ledd gis ikke hvis giver eller arvelater har gitt bestemmelse om bruk av arve- eller gavemidlene som ikke faller inn under et allmenntilgjort formål. Departementet kan i forskrift gi regler til utfylling og gjennomføring av reglene i dette ledd, herunder gi regler om krav til vedtekter, regnskap og revisjon.

II

Endringsloven trer i kraft straks. Endringen av § 4 gjelder likevel med virkning for arv og gave hvor rådigheten, jf. arveavgiftsloven §§ 9 og 10, går over 1. januar 2010 eller senere.»

Forslag nr. 7 lyder:

«I lov 19. juni 1964 nr. 14 om avgift på arv og visse gaver gjøres følgende endringer:

I

Lov 19. juni 1964 nr. 14 om avgift på arv og visse gaver oppheves.

II

Denne loven trer i kraft straks og med virkning for arv og gave hvor rådigheten, jf. andre til sjettede ledd, anses ervervet av arve- og gavemottaker 1. januar 2010 eller senere.

Hvis ikke annet følger av arvelaters eller givers bestemmelse eller av reglene i femte og sjettede ledd, anses rådigheten ervervet slik:

- Over arvemidler som ikke har vært under offentlig skifte: ved arvelaters død.
- Over midler som har vært behandlet av tingretten: når de utloddes eller utleveres uten utlodning eller boet tilbakeleveres, med mindre et høyere avgiftsgrunnlag har vært lagt til grunn ved tidligere avgiftsfastsettelse, jf. bokstav a, og fristen for å påklage den tidligere verdsettelse er utløpet ved åpningen av offentlig skifte, jf. §§ 35 og 37.
- Over forsvunnet persons midler som ikke undergis offentlig skifte: når dødsformodningsdagen er endelig fastsatt i henhold til lov om forsvunne personer m.v. av 23. mars 1961 § 8, jf. samme lovs §§ 1 og 12.
- Over gavemidler: når gaven i henhold til § 2, tredje ledd, anses ytet.

Bestemmelsene under a–d foran medfører ikke at rådigheten anses ervervet så lenge gjenlevende ektefelle beholder midlene i uskiftet bo i henhold til lov, testament eller samtykke fra førstavedes arvinger.

Ved fastsettelsen av tiden for rådighetservervet sees det bort fra arvelaters eller givers bestemmelse om at midlene skal behandles som umyndiges midler eller være undergitt lignende rådighetsinnskrenkning.

Rådigheten over midler som består i inntektsnyttelse (livrente, løpende kapitalavkastning, bruksrett, grunnavgift mv.) anses i sin helhet å være ervervet ved første

termins forfall eller ved bruksrettens inntreden. Når det er forbundet med særlige vansker å fastsette kapitalverdien av inntektsnyttelsen, og når avgiftsmyndigheten finner det hensiktsmessig av andre grunner, kan rådigheten anses ervervet etterskuddsvis for hvert enkelt års verdi av inntektsnyttelsen.

Ved erverv av livsforsikringspoliser som ikke kan kreves gjenkjøpt, og av andre midler hvis vesentlige verdi er avhengig av en betingelse, anses rådigheten over midlene ikke ervervet før betingelsen er inntrådt. Rådigheten over livsforsikringspoliser som ikke kan kreves gjenkjøpt, anses heller ikke å være ervervet, så lenge det er uvisst hvilken form eller størrelse selskapsytelser vil få.»

Votering:

Forslagene fra Fremskrittspartiet, Høyre og Venstre ble med 96 mot 73 stemmer ikke bifalt.
(Voteringsutskrift kl. 00.49.38)

Presidenten: Det votes over forslag nr. 39, fra Kristelig Folkeparti. Forslaget lyder:

«I lov 19. juni 1964 nr. 14 om avgift av arv og visse gaver gjøres følgende endring:

I

Ny § 4A skal lyde:

§ 4A. Betinget avgiftsfrihet ved arv og gave av næringsvirksomhet

(1) Arv og gave av eiendeler og rettigheter i enkeltpersonforetak og andel eller aksje i selskap omfattet av § 11 A som oppfyller vilkårene i annet ledd, skal være fritatt fra arveavgift. Dersom arvingen eller mottakeren eier de mottatte eiendelene og rettighetene, andelene eller aksjene i mindre enn 10 år fra tidspunktet da rådigheten anses ervervet i henhold til § 9 og § 10, bortfaller eller begrenses fritaket etter første punktum i medhold av reglene i femte ledd.

(2) Bestemmelsen i første ledd gjelder når følgende vilkår er oppfylt:

- a. Enkeltpersonforetaket eller selskapet må oppfylle kravene som stilles til små foretak etter regnskapsloven § 1-6 i det siste årsregnskap før rådighetsåret; og
- b. overdrageren eller dennes ektefelle eller samboer må umiddelbart før overdragelsen eie direkte eller indirekte minst 25 pst. av aksjene eller andelene i selskapet. Ved avgjørelsen av om dette vilkår er oppfylt, skal man også regne med andeler og aksjer som er eid av overdragers ektefelle eller samboer og arvinger omfattet av arveloven §§ 1 til 3, når disse tidligere var eid av arvelateren eller giveren eller dennes ektefelle eller samboer.

(3) Bestemmelsen i første ledd gjelder for enkeltpersonforetak bare verdier som er knyttet til virksomheten eller virksomhetene i foretaket. Verdien av børsnoterte aksjer, herunder aksjer notert på SMB-listen, derivater og aksjer og andeler omfattet av § 11 A skal ikke regnes som

verdier knyttet til virksomhet i enkeltpersonforetak. Ved overføring av aksjer eller andeler som omfattes av § 11 A legges verdien etter § 11 A til grunn.

(4) Hvor arvingen eller gavemottakeren også mottar verdier som ikke faller inn under reglene i første til tredje ledd, skal fritaksordningen etter denne paragraf gjelde for den del av beregnet arveavgift som etter en forholdsmessig fordeling faller på de nettoverdier som omfattes av første til tredje ledd. Nettoverdiene som omfattes av reglene i første til tredje ledd og andre nettoverdier beregnes ved at arvingens eller gavemottakerens andel av fradrag etter § 15, jf. § 16, som klart knytter seg til en bestemt eiendel, trekkes fra i denne. Fradrag som ikke klart knytter seg til en bestemt eiendel trekkes fra forholdsmessig etter forholdet mellom bruttoverdiene som faller inn under første til tredje ledd og bruttoverdiene som faller utenfor. Ved overføring av enkeltpersonforetak hvor det drives flere atskilte virksomheter skal den del av beregnet arveavgift som faller inn under fritaksordningen etter denne paragraf, fordeles på virksomhetene etter forholdet mellom nettoverdiene knyttet til virksomhetene. Overføres aksjer eller andeler i flere selskaper, skal arveavgiften knyttet til aksjene eller andelene fordeles mellom selskapene forholdsmessig etter nettoverdiene knyttet til aksjene eller andelene.

(5) Dersom arvingen eller mottakeren dør, gir bort eller realiserer mer enn 50 pst. av de mottatte aksjene eller andelene, og dette skjer mindre enn 10 år fra det tidspunktet da rådigheten over midlene i henhold til § 9 og § 10 anses ervervet, bortfaller en andel av avgiftsfritaket etter første ledd tilsvarende en tidel for hvert år som gjenstår til utløpet av 10-årsfristen etter første ledd annet punktum. For enkeltpersonforetak bortfaller en andel av arveavgiftsfritaket etter første ledd tilsvarende en tidel for hvert år som gjenstår til utløpet av 10-årsfristen etter første ledd annet punktum ved død eller dersom virksomheten i det vesentlige opphører. Realisasjon anses ikke å foreligge i den utstrekning fusjon, fisjon eller annen selskapsomdanning kan gjøres med skattemessig kontinuitet etter reglene i skatteloven og reglene i dette ledd gjelder tilsvarende for de mottatte vederlagsaksjer eller andeler. Det skal ikke beregnes rente som følge av utsatt plikt til å svare avgift etter denne paragraf.

(6) Overføres enkeltpersonforetak eller aksjene eller andelene i et selskap ved arv eller gave og en ektefelle, arving eller gavemottaker, som selv har rett til betinget avgiftsfrihet etter denne paragraf, kan vedkommende ektefelle, arving eller gavemottaker overta avdødes rettigheter og plikter etter ordningen. Tilsvarende gjelder ved salg til person som nevnt i arveloven §§ 1-4.

II

Endringen under I trer i kraft straks med virkning for arv og gave hvor rådigheten, jf. arveavgiftsloven § 9 og § 10, går over 1. januar 2010 eller senere.»

Høyre og Venstre har varslet at de vil støtte forslaget subsidiært.

Votering:

Forslaget fra Kristelig Folkeparti ble med 127 mot 42 stemmer ikke bifalt.

(Voteringsutskrift kl. 00.50.05)

Presidenten: Det votes over forslagene nr. 3 og 4, fra Fremskrittspartiet, Høyre og Kristelig Folkeparti.

Forslag nr. 3 lyder:

«I lov 4. mars 1983 nr. 3 om statens tjenestemenn m.m. gjøres følgende endringer:

I

§ 13 overskriften skal lyde:

Fortrinnsrett til ny stilling

§ 13 nr. 6 oppheves.

Nåværende § 13 nr. 7 blir § 13 nr. 6.

II

Endringene under I trer i kraft straks med virkning fra 1. januar 2010.

III

Ved ikrafttredelse av I gjelder følgende overgangsregler:

1. Den som ved lovendringens ikrafttredelse har rett til ventelønn, beholder retten til ventelønn etter de regler som gjelder på tidspunktet for lovendringen.
2. For arbeidstakere i virksomheter som ved særlig lovgivning er gitt rettigheter etter § 13 nr. 6, kan det i henhold til den enkelte bestemmelse i slik særlig lovgivning tilstå ventelønn også etter opphevelse av § 13 nr. 6.
3. Departementet kan bestemme at arbeidstakere i navngitte statlige virksomheter kan tilstå ventelønn etter opphevelse av § 13 nr. 6, likevel ikke slik at ventelønn tilstås for ansatte med fratredelse senere enn ett år etter endringslovens ikrafttredelse.
4. Tilståelse av ventelønn etter annet og tredje ledd kan bare skje dersom vilkårene i § 13 nr. 6 er oppfylt.
5. Nærmere regler om ventelønn etter denne bestemmelse kan fastsettes av Kongen i forskrift.»

Forslag nr. 4 lyder:

«I lov 28. juli 1949 nr. 26 om Statens Pensjonskasse gjøres følgende endringer:

I

§ 20 første ledd bokstav f oppheves.

Nåværende bokstav g blir bokstav f.

§ 24 tredje ledd oppheves.

§ 27 annet ledd tredje punktum skal lyde:

Bestemmelsen i dette ledd gjelder også permittert medlem.

II

Endringene under I trer i kraft straks med virkning fra 1. januar 2010.

III

Ved ikrafttredelse av I gjelder følgende overgangsregler:

1. Medlemmer i Statens Pensjonskasse som ved opphevelse av § 24 tredje ledd har rett til vartpenger etter denne bestemmelsen, kan motta vartpenger etter de regler som gjelder ved opphevelsen.
2. § 20 første ledd bokstav f skal fortsatt gjelde for dem som har ventelønn etter den tidligere bestemmelsen i lov 4. mars 1983 nr. 3 om statens tjenestemenn m.m. § 13 nr. 6 og for dem som har vartpenger etter den tidligere bestemmelsen i § 24 tredje ledd også etter disse bestemmelsenes opphevelse.»

Votering:

Forslagene fra Fremskrittspartiet, Høyre og Kristelig Folkeparti ble med 88 mot 81 stemmer ikke bifalt. (Voteringsutskrift kl. 00.50.27)

Presidenten: Det voteres over forslagene nr. 1 og 2, fra Fremskrittspartiet, Høyre, Kristelig Folkeparti og Venstre. Forslag nr. 1 lyder:

«I lov om endringer i lov 26. mars 1999 nr. 14 om skatt av formue og inntekt (skatteloven) skal VIII sjettede ledd lyde:

Endringene under VI trer i kraft straks med virkning fra og med inntektsåret 2010.»

Forslag nr. 2 lyder:

«I

I lov 27. juni 2008 nr. 62 om individuell pensjonsordning gjøres følgende endring:

§ 1-3 fjerde ledd første punktum skal lyde:

Samlet årlig innbetaling av innskudd, premie og vederlag for administrasjon av pensjonsavtalen, herunder vederlag for forvaltning av årets innskudd og premie, kan for hver person ikke overstige 40 000 kroner.

II

I lov 26. mars 1999 nr. 14 om skatt av formue og inntekt (skatteloven) gjøres følgende endring:

§ 6-47 første ledd bokstav c annet punktum skal lyde:

Samlet fradrag kan ikke overstige 40 000 kroner.

III

Endringen under I trer i kraft med virkning fra og med 1. januar 2010.

Endringen under II trer i kraft med virkning fra og med inntektsåret 2010.»

Votering:

Forslagene fra Fremskrittspartiet, Høyre, Kristelig Fol-

keparti og Venstre ble med 86 mot 83 stemmer ikke bifalt.

(Voteringsutskrift kl. 00.50.54)

Presidenten: Det vil så bli votert over innstillingens forslag til vedtak, først bokstavene B, C, D, F, H, I, M, O, og P.

Komiteen hadde innstilt til Stortinget å gjøre slike vedtak til

lover:

B.

L o v

om endring i lov 28. juli 1949 nr. 26 om Statens Pensjonskasse

I

I lov 28. juli 1949 nr. 26 om Statens Pensjonskasse gjøres følgende endring:

§ 44 åttende ledd skal lyde:

Et beløp som blir krevd tilbake etter sjettede eller sjuende ledd, kan enten dekkes ved trekk i fremtidige ytelser eller indrives etter bestemmelsene i *lov 17. juni 2005 nr. 67 om betaling og innkreving av skatte- og avgiftskrav (skattebetalingsloven)*. Slikt trekk avbryter foreldelsesfristen etter lov 18. mai 1979 nr. 18 om foreldelse av fordringer. Det kan kreves renter etter lov 17. desember 1976 nr. 100 om renter ved forsinket betaling m.m.

II

Endringsloven trer i kraft straks.

C.

L o v

om endring i lov 19. juni 1959 nr. 2 om avgifter vedrørende motorkjøretøyer og båter

I

I lov 19. juni 1959 nr. 2 om avgifter vedrørende motorkjøretøyer og båter gjøres følgende endring:

§ 5 skal lyde:

Den som har plikt til å gi opplysninger etter denne lov, skal opptre aktsomt og lojalt. Han skal bidra til at hans avgiftsplikt i rett tid blir klarlagt og oppfylt. Han skal gjøre avgiftsmyndighetene oppmerksom på feil ved avgiftsberegningen.

II

Endringsloven trer i kraft straks.

D.

L o v

om endringer i lov 19. juni 1964 nr. 14 om avgift på arv og visse gaver

I

I lov 19. juni 1964 nr. 14 om avgift på arv og visse gaver gjøres følgende endringer:

§ 4 tredje ledd første punktum skal lyde:

Frittatt for avgiftsplikt er rett til pensjon som tilkommer en arving på grunn av avdødes tjenestestilling eller individuell pensjonsavtale for så vidt den tilfredsstiller kravene i lov 15. desember 2006 nr. 81 om endringer i lov 26. mars 1999 nr. 14 om skatt av formue og inntekt Overgangsregel ved oppheving av skatteloven § 6-47 første ledd bokstav c og lov 27. juni 2008 nr. 62 om individuell pensjonsordning kapittel 5, og ytelsen ikke er garantert å komme til utbetaling.

§ 4 tredje ledd fjerde og femte punktum oppheves.

§ 25 nytt tiende ledd skal lyde:

Alle parter som plikter å gi melding eller opplysninger etter denne paragrafen, skal opptre aktsomt og lojalt. Partene skal bidra til at avgiftsgrunnlaget i rett tid blir klarlagt og oppfylt. Partene skal også gjøre avgiftsmyndigheten oppmerksom på feil ved avgiftsberegningen.

II

Endringsloven trer i kraft straks. Endringen av § 4 gjelder likevel fra 1. januar 2010.

F.

L o v

om endring i lov 13. juni 1975 nr. 35 om skattlegging av undersjøiske petroleumsforekomster m.v.

I

I lov 13. juni 1975 nr. 35 om skattlegging av undersjøiske petroleumsforekomster m.v. gjøres følgende endring:

§ 6 nr. 3 skal lyde:

3. Søksmål.

Søksmål om skatt fastsatt etter nr. 1 reises mot staten. Statens partsstilling utøves av Oljeskattekontoret. *Ligningsloven § 11-1 nr. 3 annet og tredje punktum gjelder tilsvarende.* Slikt søksmål kan bare reises mot avgjørelse i klagesak etter nr. 1 bokstav c. Frist for søksmål er 6 måneder fra det tidspunkt klagen er avgjort. Klagenemnda kan i særlige tilfeller gjøre vedtak om at det likevel kan reises søksmål mot avgjørelse i Oljeskattenemnda etter nr. 1 bokstav a.

Søksmål kan uten hinder av bestemmelsen i første ledd reises dersom klagen ikke er avgjort innen ett år etter utløpet av klagefristen.

II

Endringsloven trer i kraft straks.

H.

L o v

om endringer i lov 12. juni 1981 nr. 52 om verdipapirfond

I

I lov 12. juni 1981 nr. 52 om verdipapirfond gjøres følgende endringer:

§ 1-2 første ledd nr. 1 skal lyde:

1. *verdipapirfond*: selvstendig formuesmasse oppstått

ved kapitalinnskudd fra en ubestemt krets av personer mot utstedelse av andeler i fondet og som for det vesentlige består av finansielle instrumenter og/eller innskudd i henhold til § 4-5 sjette ledd. *Andelseierne hefter ikke overfor kreditorene for fondets forpliktelser. Andelseierne plikter ikke å gjøre ytterligere innskudd i fondet eller i tilfelle i fondets konkursbo.*

§ 1-2 første ledd nr. 2 skal lyde:

2. *spesialfond*: *verdipapirfond som er betegnet spesialfond i stadfestede vedtekter.*

Nåværende første ledd nr. 2 til 7 blir nr. 3 til ny nr. 8.

II

Endringsloven trer i kraft fra den tid Kongen bestemmer

I.

L o v

om endringer i lov 28. februar 1997 nr. 19 om folketrygd (folketrygdloven)

I

I lov 28. februar 1997 nr. 19 om folketrygd (folketrygdloven) gjøres følgende endringer:

§ 3-15 annet ledd bokstav a skal lyde:

a. pensjon i og utenfor arbeidsforhold, føderåd, livrente som er ledd i pensjonsordning i arbeidsforhold og engangs- og avløsningsbeløp for slike ytelser, engangsutbetaling fra pensjonsordning etter innskuddspensjonsloven, engangsutbetaling fra individuell pensjonsavtale som er i samsvar med regler gitt av departementet og *engangsutbetaling fra pensjonsavtale etter lov om individuell pensjonsordning.*

§ 23-2 niende ledd skal lyde:

Det skal ikke betales arbeidsgiveravgift av godtgjørelse for arbeid i utlandet og på norsk kontinentalsokkel og i norsk territorialfarvann, når arbeidet er utført av en utenlandsk arbeidstaker som ikke er medlem i trygden. Det skal heller ikke betales arbeidsgiveravgift av godtgjørelse for religiøst, humanitært eller filantropisk arbeid utført av person utstasjonert i utlandet av misjonselskap, menighet eller humanitær organisasjon, når oppholdet i utlandet varer i minst to år. Departementet kan i forskrift avgrense avgiftsfritaket etter andre punktum og gi regler til utfylling og gjennomføring av det.

§ 23-3 annet ledd nr. 1 bokstav a skal lyde:

a. pensjon i og utenfor arbeidsforhold, føderåd, livrente som er ledd i pensjonsordning i arbeidsforhold og engangs- og avløsningsbeløp for slike ytelser, engangsutbetaling fra pensjonsordning etter innskuddspensjonsloven, engangsutbetaling fra individuell pensjonsavtale som er i samsvar med regler gitt av departementet, *engangsutbetaling fra pensjonsavtale etter lov om individuell pensjonsordning og støtte etter*

lov om supplerande stønad til personar med kort butid i Noreg.

§ 24-3 fjerde ledd skal lyde:

Den som har plikt til å gi opplysninger etter dette kapittel, skal opptre aktsomt og lojalt. Arbeidsgiver skal bidra til at hans avgiftsplikt i rett tid blir klarlagt og oppfylt. Arbeidsgiver skal også gjøre skatteoppkreveren oppmerksom på feil ved avgiftsberegningen eller oppgjøret for arbeidsgiveravgiften.

Nåværende fjerde ledd blir nytt femte ledd.

II

Endringsloven trer i kraft straks. Endringen av § 23-2 niende ledd trer i kraft straks med virkning fra og med inntektsåret 2009. Endringen av §§ 3-15 annet ledd bokstav a og 23-3 annet ledd nr. 1 bokstav a trer i kraft med virkning fra og med inntektsåret 2010.

M.

L o v

om endring i lov 14. desember 2007 nr. 107 om endringer i lov 26. mars 1999 nr. 14 om skatt av formue og inntekt (skatteloven)

I

I lov 14. desember 2007 nr. 107 om endringer i lov 26. mars 1999 nr. 14 om skatt av formue og inntekt (skatteloven) gjøres følgende endring:

X. Overgangsregler. Ved ikrafttredelse av endringene under V §§ 8-14, 8-15 og 8-17 gjelder følgende overgangsregler:

Tiende ledd nytt femte og sjettede punktum skal lyde:

Selskapet anses trådt ut av ordningen fra og med det inntektsåret da vilkårene i dette ledd brytes. Skatteloven § 8-17 annet og tredje ledd gjelder tilsvarende.

II

Endringsloven trer i kraft straks.

O.

L o v

om endring i lov 6. mars 2009 nr. 11 om tiltak mot hvitvasking og terrorfinansiering mv. (hvitvaskingsloven)

I

I lov 6. mars 2009 nr. 11 om tiltak mot hvitvasking og terrorfinansiering mv. (hvitvaskingsloven) gjøres følgende endring:

§ 30 nytt annet ledd skal lyde:

Opplysninger som Økokrim mottar etter bestemmelsene i denne lov, kan Økokrim gi videre til skatteetaten og toll- og avgiftsetaten til bruk i deres arbeid med skatt, avgift og toll.

II

Endringsloven trer i kraft straks.

P.

L o v

om endring i lov 19. juni 2009 nr. 49 om endringer i ligningsloven mv. (tilleggsskatt)

I

I lov 19. juni 2009 nr. 49 om endringer i ligningsloven mv. (tilleggsskatt) gjøres følgende endring:

§ 10-4 fjerde ledd bokstav c skal lyde:

c) ligningsmyndighetene har tatt opp forholdet, men skattyter sannsynliggjør at inntekten uansett ville blitt inntektsført eller kostnaden *unnlatt* fradragsført i senere inntektsår.

II

Endringsloven trer i kraft straks.

Votering:

Komiteens innstilling ble enstemmig bifalt.

Presidenten: Da har vi kommet til stor bokstav K, som gjelder skatteloven. Det voteres først over V.

Komiteen hadde innstilt:

V

Ny § 6-51 skal lyde:

§ 6-51 Betaling via bank som vilkår for fradragsrett

(1) Fradrag gis bare for kostnader etter dette kapittel når betaling skjer via bank eller foretak med rett til å drive betalingsformidling, med mindre betalingen samlet utgjør mindre enn 10 000 kroner. Flere betalinger som gjelder samme leveranse, tjeneste, kontrakt eller lignende skal vurderes som én betaling ved anvendelse av beløpsgrensen i forrige punktum. Ved løpende eller periodiske ytelser skal flere betalinger ses samlet for kostnader som kommer til fradrag samme år. Når det ikke foreligger rett til fradrag på grunn av betalingsmåten skal beløpet det ikke gis fradrag for, ikke inngå i en eiendels skattemessige avskrivningsgrunnlag, eller i dens skattemessige inngangsverdi ved senere realisasjon.

(2) Er det ved ligningen gitt fradrag for en kostnad, men fradragsrett for kostnaden likevel ikke foreligger som følge av denne bestemmelsen, skal tidligere fradragsført beløp tas til inntekt det år betalingen skjer.

(3) Når sterke samfunnsmessige hensyn gjør det nødvendig, kan departementet bestemme at første ledd ikke kommer til anvendelse.

(4) Departementet kan gi forskrift til utfylling og gjennomføring av denne paragraf, herunder nærmere bestemmelser om at andre betalingsmåter skal likestilles med betaling via bank, gjøre unntak fra kravet om betaling via bank i særlige tilfeller, anvendelse av beløpsgrensen og om krav til dokumentasjon.

Presidenten: Høyre og Venstre har varslet at de vil stemme imot.

Votering:

Komiteens innstilling til V under K ble bifalt med 136 mot 33 stemmer.

(Voteringsutskrift kl.00.51.50)

Presidenten: Det voteses så over IX.

Komiteen hadde innstilt:

IX

Ved ikrafttredelse av endringene i § 4-10 gjelder følgende overgangsregler:

Overgangsregel A:

For inntektsåret 2010 skal ligningsverdien av boligeiendom og bunnfradraget for inntektsåret 2009 legges til grunn for fastsetting av forskuddstrekket og forskuddsskatten etter skattebetalingsloven §§ 5-2 og 6-3. Dette gjelder likevel ikke ved endring av forskuddstrekk eller forskuddsskatt i løpet av inntektsåret dersom skattyter kan sannsynliggjøre en økning i ligningsverdi av boligeiendom.

Overgangsregel B:

Skattedirektoratet kan i løpet av inntektsåret 2010 innhente opplysninger fra boligeiere og boligselskap om boligtype, eierforhold, adresse, byggeår og areal.

Presidenten: Høyre har varslet at de vil stemme imot.

Votering:

Komiteens innstilling til IX under K ble bifalt med 139 mot 30 stemmer.

(Voteringsutskrift kl. 00.52.20)

Presidenten: Presidenten lar votere over de øvrige romertall under K.

Komiteen hadde innstilt:

K.

Lov

om endringer i lov 26. mars 1999 nr. 14 om skatt av formue og inntekt (skatteloven)

I lov 26. mars 1999 nr. 14 om skatt av formue og inntekt (skatteloven) gjøres følgende endringer:

I

§ 8-17 første ledd bokstav a og b skal lyde:

- a) det fremsettes krav om skattlegging etter alminnelige regler, eller
- b) vilkårene etter §§ 8-11 til 8-13 brytes.

II

§ 2-14 femte ledd annet og tredje punktum skal lyde:

Tilsvarende gjelder for barn som har fått engangs-erstatning for tap av forsørger etter reglene i skadeserstatningsloven kapittel 3. Departementet kan gi forskrift til utfylling og gjennomføring av reglene i første og annet punktum.

§ 9-12 annet ledd bokstav c oppheves.

III

§ 4-10 skal lyde:

§ 4-10 Fast eiendom, herunder andel i boligselskap

(1) Verdien av fast eiendom kan settes lavere enn omsetningsverdien. *Verdien av primærbolig og fritidsbolig skal settes ned etter krav fra skattyter dersom den overstiger 30 prosent av eiendommens dokumenterte omsetningsverdi. Verdien av annen bolig (sekundærbolig) og nærings-eiendom skal settes ned etter krav fra skattyter dersom den overstiger 60 prosent av eiendommens dokumenterte omsetningsverdi.*

(2) Verdien av boligeiendom settes til produktet av boligens areal og en kvadratmetersats. Kvadratmetersatsen settes til en prosentandel av beregnet omsetningsverdi per kvadratmeter, hvor det tas hensyn til boligtype, byggeår, areal og geografisk beliggenhet. Prosentandelen er 25 for primærbolig og 40 for sekundærbolig. Kvadratmetersatsene fastsettes årlig av Skattedirektoratet på grunnlag av beregninger fra Statistisk sentralbyrå.

(3) Verdssetting av boenhet i boligselskap som omfattes av § 7-3, følger reglene i første og annet ledd. Øvrig verdi av andel i slikt selskap settes til andelshavers andel av boligselskapets netto formue utenom boenhetene. Innskudd fra andelshaverne kommer ikke til fradrag ved beregningen av boligselskapets formue.

(4) Verdien av nærings-eiendom kan fastsettes på grunnlag av en beregnet utleieverdi. *Verdssetting etter første punktum kan foretas ved bruk av differensierte kvadratmetersatser.*

(5) Departementet kan gi forskrift til utfylling og gjennomføring av denne paragraf.

§ 6-19 annet ledd fjerde punktum skal lyde:

Fradrag kan enten gis med inntil 3 660 kroner eller med inntil to promille av samlet utbetalt lønn.

§ 6-20 fjerde ledd annet punktum skal lyde:

Fradrag kan samlet gis med inntil 3 660 kroner eller med en forholdsmessig del av dette beløpet når fradragberettiget kontingent er betalt for bare en del av året.

§ 12-2 bokstav d skal lyde:

- d) engangsutbetaling fra individuell pensjonsavtale som er i samsvar med regler gitt av departementet og engangsutbetaling fra pensjonsavtale etter lov om individuell pensjonsordning.

§ 17-1 tredje ledd skal lyde:

(3) Ved anvendelsen av første og annet ledd skal alminnelig inntekt tillegges en og en halv prosent av skatt- yters og ektefelles eller samboers nettoformue ved stats- skatteligningen, utover 200 000 kroner. *Bolig brukt som egen primærbolig holdes utenfor ved beregningen av nettoformue.*

IV

§ 2-35 annet ledd bokstav b første og annet punktum skal lyde:

b) § 10-70 gis tilsvarende anvendelse for personer som tar opphold på Svalbard og anses bosatt der. Svalbard likestilles med *stat* innenfor EØS ved anvendelsen av § 10-70.

VI

§ 8-15 tredje ledd fjerde punktum skal lyde:

Dette ledd gjelder tilsvarende for gevinster og tap ved realisasjon av finansiell kontrakt der innehaveren har rett (opsjon) til å kjøpe eller selge valuta, samt fi- nansiell kontrakt om å kjøpe, selge eller bytte valu- ta (terminkontrakt), men slik at ved beregningen skal ei- endelenes verdi fastsettes til verdien ved inntektsårets avslutning.

VII

§ 7-3 femte ledd bokstav d oppheves.

Nåværende § 7-3 femte ledd bokstav e blir bokstav d.

VIII

Endringen under I trer i kraft straks.

Endringene under II trer i kraft straks med virkning fra og med inntektsåret 2009.

Endringene under III trer i kraft straks med virkning fra og med inntektsåret 2010.

Endringen under IV trer i kraft straks med virkning fra 13. oktober 2009.

Endringen under V trer i kraft fra 1. januar 2011.

Endringen under VI trer i kraft straks med virkning for finansielle kontrakter som inngås fra 1. januar 2010.

Endringene under VII trer i kraft fra den tid departe- mentet bestemmer.

X

Ved ikrafttredelse av endringene under VII gjelder følgende overgangsregel:

Departementet kan gi regler i forskrift om skattemessig oppgjør av summerte, ikke fordelte inntekter og kostnader for tidligere inntektsår.

Votering:

Komiteens innstilling ble enstemmig bifalt.

Presidenten: Vi fortsetter da med A, som gjelder lov om særavgifter, I og II.

Komiteen hadde innstilt:

A.

L o v

om endring i lov 19. mai 1933 nr. 11 om særavgifter

I

I lov 19. mai 1933 nr. 11 om særavgifter gjøres følgende endring:

§ 4 skal lyde:

Ved urettmessig bruk av merket olje og *avgiftsfri bio- diesel* ilegges registrert eier av kjøretøyet en avgift som beregnes etter nærmere regler fastsatt av departemen- tet. Ved gjentakelse kan departementet bestemme at det skal ilegges dobbel avgift. Når det av grunner knyt- tet til fastsettelsen vil virke særlig urimelig å fastholde hele kravet, kan departementet overfor en eller flere av dem som er ansvarlige for avgiften, nedsette eller frafalle kravet.

II

Endringsloven trer i kraft 1. januar 2010.

Presidenten: Presidenten vil også la votere over L, om skattebetalingsloven, I § 16-41.

Komiteen hadde innstilt:

§ 16-41 skal lyde:

§ 16-41 Ansvar for bruker av motorkjøretøy

Den som ved urettmessig bruk av merket mineralolje og *avgiftsfri biodiesel* har disposisjonsrett over motorkjø- retøy, er ansvarlig for avgift ved slik bruk, jf. lov 19. mai 1933 nr. 11 om særavgifter § 4, når han har fordel av den urettmessige bruken.

Presidenten: I tillegg vil det bli votert over G, som gjelder likningsloven, I § 3-13 nr. 2 b og § 4-1.

Komiteen hadde innstilt:

G.

L o v

om endringer i lov 13. juni 1980 nr. 24 om ligningsforvaltning (ligningsloven)

I

I lov 13. juni 1980 nr. 24 om ligningsforvaltning (ligningsloven) gjøres følgende endringer:

§ 3-13 nr. 2 bokstav b skal lyde:

b. til offentlig myndighet for bruk i forbindelse med håndheving av lovgivningen om arbeidsmiljø, obliga- torisk tjenestepensjon, regnskapsplikt og regnskapsfø- rere, revisjonsvesen eller aksjeselskaper, eller som re- viderer offentlig virksomhet, *samt til Tilsynsrådet for advokatvirksomhet til bruk for tilsynsformål,*

§ 4-1 skal lyde:

§ 4-1 Alminnelig opplysningsplikt.

Den som har plikt til å gi opplysninger etter dette kapittel, *skal opptre aktsomt og lojalt. Han skal bidra til at hans skatteplikt i rett tid blir klarlagt og oppfylt. Han skal også gjøre vedkommende myndighet oppmerksom på feil ved ligningen og skatteoppgjøret.*

Presidenten: Fremskrittspartiet har varslet at de vil stemme imot.

Votering:

Komiteens innstilling under A, I § 16-4 under L og I § 3-13 nr. 2 bokstav b og § 4-1 under G ble bifalt med 127 mot 41 stemmer.

(Voteringsutskrift kl. 00.53.40)

Presidenten: Vi fortsetter under G, likningsloven.

Komiteen hadde innstilt under I:

§ 9-6 nr. 3 bokstav a skal lyde:

a. to år etter inntektsåret når han ikke har gitt uriktige eller ufullstendige opplysninger, *eller ikke har unnlatt å gjøre ligningsmyndighetene oppmerksom på feil ved ligningen og skatteoppgjøret som han er eller burde vært klar over,*

Presidenten: Fremskrittspartiet, Høyre og Venstre har varslet at de vil stemme imot.

Votering:

Komiteens innstilling til I § 9-6 bokstav a under G ble med 96 mot 73 stemmer bifalt.

(Voteringsutskrift kl. 00.54.13)

Presidenten: Resten av G tas opp til votering.

§ 4-12 nr. 6 skal lyde:

6. *Stat, fylkeskommune og kommune regnes ikke som innretning etter denne paragraf. Selskaper og innretninger har likevel oppgave- og dokumentasjonsplikt etter nr. 1-4 foran for transaksjoner og mellomværender med en fylkeskommune eller en kommune som, direkte eller indirekte, eier eller kontrollerer selskapet eller innretningen med minst 50 prosent.*

Gjeldende nr. 6 blir ny nr. 7.

§ 6-10 B oppheves.

§ 11-1 nr. 4 skal lyde:

4. Søksmål fra en skattepliktig til prøving av en ligningsavgjørelse må reises innen 6 måneder regnet fra utleg-

gingen av skattelisten er kunngjort eller fra melding om vedtak i endringssak ble sendt skattyteren. Når den skattepliktige har levert forhåndsutfylt selvangivelse og får tilsendt skatteoppgjør i juni, er søksmålsfristen 6 måneder fra det ferdige skatteoppgjøret ble kunngjort eller vedtak i endringssak ble sendt skattyteren. Når endringssak er gjennomført etter § 3-11 nr. 4, jf. § 8-3 nr. 5, regnes søksmålsfristen fra nytt skatteoppgjør ble sendt skattyteren. Det kan gis oppfriskning for oversittelse av fristen etter reglene i tvisteloven §§ 16-12 til 16-14. Etter utløpet av denne fristen gjelder likevel fristen i skattebetalingsloven § 17-1 nr. 5 i sak om tvangsfullbyrdelse eller midlertidig sikring.

II

Endringsloven trer i kraft straks. Oppgaveplikten som følger av § 4-12 nr. 6 annet punktum, jf. § 4-12 nr. 1, skal ha virkning fra og med inntektsåret 2009. Dokumentasjonsplikten som følger av § 4-12 nr. 6 annet punktum, jf. § 4-12 nr. 2, skal ha virkning fra og med inntektsåret 2010.

Votering:

Komiteens innstilling ble enstemmig bifalt.

Presidenten: Vi går så til E, som gjelder eiendomsskatt til kommunene.

Komiteen hadde innstilt:

E.

L o v

om endringer i lov 6. juni 1975 nr. 29 om eiendomsskatt til kommunane

I

I lov 6. juni 1975 nr. 29 om eiendomsskatt til kommunane gjøres følgende endringer:

§ 3 nytt annet ledd skal lyde:

Til kommunen vert rekna sjøområde ut til grunnlinjene.

II

Endringsloven trer i kraft straks med virkning fra og med skatteåret 2010.

III

Ved ikrafttredelse av endringen under I gjelder følgende overgangsregler:

Overgangsreglar til eiendomsskattelova § 3 andre ledd

(1) *Ved utskriving av eiendomsskatt for skatteåret 2010 på anlegg og installasjonar i sjøområdet skal skatten på slike objekt vere skriven ut innan utgangen av juni 2010.*

(2) *Kommunar som for skatteåret 2009 skreiv ut ei-*

gedomsskatt på anlegg og installasjonar i sjøområdet utanfor grunnlinjene, kan gjere dette også for skatteåra 2010 og 2011. Ved slik utskriving skal eigedomsskattegrunnlaget i dette området for skatteåret 2010 vere lik to tredjedelar av skattegrunnlaget for skatteåret 2009, og skattegrunnlaget for skatteåret 2011 skal vere lik ein tredjedel av skattegrunnlaget for skatteåret 2009. Skattesatsen ved slik avtrappa utskriving kan ikkje vere høgare enn den som blei nytta i det same området for skatteåret 2009.

Presidenten: Kristelig Folkeparti har varslet at de vil stemme imot.

Votering:

Komiteens innstilling under E ble bifalt med 155 mot 10 stemmer.
(Voteringsutskrift kl. 00.54.54)

Presidenten: Presidenten går da til J, både I og II, som gjelder revisorloven.

Komiteen hadde innstilt:

J.

L o v

om endring i lov 15. januar 1999 nr. 2 om revisjon og revisorer (revisorloven)

I

I lov 15. januar 1999 nr. 2 om revisjon og revisorer (revisorloven) gjøres følgende endring:

§ 6-2 fjerde ledd nytt annet punktum skal lyde:

Revisor skal sende kopi av begrunnelse som nevnt i § 5-2 fjerde ledd nr. 5 som gjelder krav om bekreftelser etter ligningsloven, til skattekontoret.

II

Endringsloven trer i kraft straks.

Presidenten: Videre vil presidenten ta opp N, som gjelder tolloven, I § 12-1 annet ledd bokstav b.

Komiteen hadde innstilt:

§ 12-1 annet ledd bokstav b skal lyde:

b) til offentlig myndighet for bruk i forbindelse med håndheving av lovgivningen om inn- og utførsel av varer, regnskapsplikt og regnskapsførere, revisjonsvesen, valutaregulering eller aksjeselskaper, eller som reviderer offentlig virksomhet, samt til Tilsynsrådet for advokatvirksomhet til bruk for tilsynsformål,

Presidenten: Fremskrittspartiet har varslet at de vil stemme imot.

Votering:

Komiteens innstilling under J og til I § 12-1 annet ledd bokstav b under N ble bifalt med 128 mot 41 stemmer.
(Voteringsutskrift kl. 00.55.28)

Presidenten: Da vil presidenten ta opp resten av N.

N.

L o v

om endringer i lov 21. desember 2007 nr. 119 om toll og vareførsel (tolloven)

I

I lov 21. desember 2007 nr. 119 om toll og vareførsel (tolloven) gjøres følgende endringer:

§ 11-1 første ledd bokstav c skal lyde:

c) utføres til slik bruk mv. utenfor tollområdet som angitt i § 11-2 første ledd bokstav b og § 11-2 annet ledd.

§ 11-5 oppheves.

Ny § 12-1a skal lyde:

§ 12-1a Opplysningsplikt om egne forhold

Den som har plikt til å gi opplysninger etter denne loven, skal opptre aktsomt og lojalt. Han skal bidra til at spørsmål om tollskyld i rett tid blir klarlagt og oppfylt. Han skal gjøre tollmyndighetene oppmerksom på feil ved tollekspedisjonen.

Ny § 16-15 skal lyde:

§ 16-15 Overtredelsesgebyr ved manglende deklareringsmidler

(1) Ved brudd på deklareringsplikten for kontanter og andre betalingsmidler gitt i eller med hjemmel i denne lov, kan tollmyndighetene fastsette et gebyr på inntil 30 prosent av betalingsmiddelets pålydende.

(2) Tollmyndighetene kan tilbakeholde udeklarede betalingsmidler til sikring av gebyr som kan ilegges etter første ledd.

(3) Gebyret tilfaller statskassen.

(4) Departementet kan i forskrift fastsette nærmere regler om innholdet i ordningen, herunder utmålingen av gebyret og om hvem som skal ha avgjørelsesmyndighet etter første og annet ledd.

II

Endringsloven trer i kraft straks. Opphevelsen av § 11-5 trer likevel i kraft fra den tid Kongen bestemmer.

Votering:

Komiteens innstilling ble enstemmig bifalt.

Presidenten: Vi er da kommet tilbake til L, som gjelder skattebetalingsloven.

Komiteen hadde innstilt under I:

Ny § 16-50 og ny deloverskrift skal lyde:

Ansvar for inntektsskatt, trygdeavgift og merverdiavgift

§ 16-50 Ansvar for inntektsskatt, trygdeavgift og merverdiavgift for privat oppdragsgiver

(1) Den som kjøper tjenester, eller varer sammen med tjenester, kan gjøres medansvarlig for inntektsskatt, trygdeavgift og merverdiavgift som den næringsdrivende har unndratt, dersom vederlaget overstiger 10 000 kroner og ikke er betalt via bank eller annet foretak med rett til å drive betalingsformidling.

(2) Departementet kan i forskrift gi nærmere bestemmelser om avgrensning, utfylling og gjennomføring av bestemmelsen i første ledd, herunder fastsette bestemmelser om beregningen av ansvarskravet.

Presidenten: Høyre og Venstre har varslet at de vil stemme imot.

Votering:

Komiteens innstilling ble bifalt med 137 mot 32 stemmer.

(Voteringsutskrift kl. 00.56.12)

Presidenten: Vi fortsetter under L.

Komiteen hadde innstilt under I:

§ 19-2 skal lyde:

Departementet kan gi overgangsbestemmelser, herunder gi overgangsbestemmelser knyttet til endringer i reglene om tilleggsatt.

Presidenten: Høyre har varslet at de vil stemme imot.

Votering:

Komiteens innstilling ble bifalt med 139 mot 30 stemmer.

(Voteringsutskrift kl. 00.56.37)

Presidenten: Presidenten minner for ordens skyld om at Stortinget allerede har votert over I § 16-41 under L, der Fremskrittspartiet gikk imot.

Resten av L tas opp til votering.

Komiteen hadde innstilt:

L.

L o v

om endringer i lov 17. juni 2005 nr. 67 om betaling og innkreving av skatte- og avgiftskrav (skattebetalingsloven)

I

I lov 17. juni 2005 nr. 67 om betaling og innkreving av skatte- og avgiftskrav (skattebetalingsloven) gjøres følgende endringer:

§ 4-7 skal lyde:

§ 4-7 Tilleggsforskudd

Forskudd på skatt kan innbetales med høyere beløp enn det som er utskrevet når det utskrevne forskudd må antas å bli utilstrekkelig til dekning av den skatt som vil bli fastsatt ved ligningen. Slik innbetaling kan foretas også etter utløpet av inntektsåret, men ikke senere enn 31. mai i ligningsåret.

II

Endringene av § 4-7 og § 19-2 trer i kraft straks. Endringen av § 16-41 trer i kraft med virkning fra 1. januar 2010. Endringen av § 16-50 trer i kraft med virkning fra 1. januar 2011.

Votering:

Komiteens innstilling ble enstemmig bifalt.

Presidenten: Da gjenstår å votere over Q, som gjelder merverdiavgiftsloven.

Komiteen hadde innstilt:

Ny § 8-8 skal lyde:

§ 8-8 Betaling via bank som vilkår for fradrag for inngående avgift

(1) Fradrag for inngående avgift av varer og tjenester gis bare når betaling skjer via bank eller foretak med rett til å drive betalingsformidling, med mindre betalingen samlet utgjør mindre enn 10 000 kroner. Flere betalinger som gjelder samme vareleveranse, tjeneste, kontrakt eller lignende, skal vurderes som én betaling ved anvendelse av beløpsgrensen i forrige punktum. Ved løpende eller periodiske ytelser skal flere betalinger ses samlet for kostnader som kommer til fradrag samme år.

(2) Er et beløp fradragført i en termin før betaling har funnet sted og betaling senere skjer slik at fradragrett ikke foreligger etter denne paragraf, skal tidligere fradragført beløp tilbakeføres i den termin betalingen skjer.

(3) Når sterke samfunnsmessige hensyn gjør det nødvendig, kan departementet bestemme at første ledd ikke kommer til anvendelse.

(4) Departementet kan gi forskrift til utfylling og gjennomføring av denne paragraf, herunder nærmere bestemmelser om at andre betalingsmåter skal likestilles med betaling via bank, gjøre unntak fra kravet om betaling via bank i særlige tilfeller, anvendelse av beløpsgrensen og om krav til dokumentasjon.

Presidenten: Høyre og Venstre har varslet at de vil stemme imot.

Votering:

Komiteens innstilling ble bifalt med 136 mot 33 stemmer.

(Voteringsutskrift kl. 00.57.27)

Presidenten: Vi fortsetter under Q.

Komiteen hadde innstilt under I:

§ 13-2 annet ledd bokstav b skal lyde:

- b) til offentlig myndighet for bruk i forbindelse med håndheving av lovgivningen om arbeidsmiljø, obligatorisk tjenstepensjon, regnskapsplikt og regnskapsførere, revisjonsvesen, valutaregulering eller aksjeselskaper, eller som reviderer offentlig virksomhet, *samt til Tilsynsrådet for advokatvirksomhet til bruk for tilsynsformål,*

Presidenten: Fremskrittspartiet har varslet at de vil stemme imot.

Votering:

Komiteens innstilling ble bifalt med 127 mot 41 stemmer.

(Voteringsutskrift kl. 00.57.54)

Presidenten: Resten av Q tas opp til votering.

Q.

L o v

om endringer i lov 19. juni 2009 nr. 58 om merverdiavgift (merverdiavgiftsloven)

I

I lov 19. juni 2009 nr. 58 om merverdiavgift (merverdiavgiftsloven) gjøres følgende endringer:

§ 6-30 fjerde ledd skal lyde:

(4) Omsetning av nærmere bestemte varer til bruk på fartøy dersom varene er til bruk utenfor merverdiavgiftsområdet, men hvor levering skjer i merverdiavgiftsområdet, er fritatt for merverdiavgift.

Nåværende fjerde ledd blir nytt femte ledd.

§ 10-5 oppheves.

§ 13-3 annet ledd skal lyde:

(2) Den som ved innførsel av varer er ansvarlig for merverdiavgiften etter § 11-2, skal tollbehandle varene etter reglene i tolloven. Tolloven § 12-1, § 12-1a, §§ 12-10 til 12-12 og § 16-10 gjelder tilsvarende.

§ 14-1 første ledd nytt annet punktum skal lyde:

Bestemmelsen i § 15-1 åttende ledd gjelder tilsvarende ved registrering.

§ 15-1 åttende ledd skal lyde:

(8) Den som har plikt til å gi opplysninger etter dette kapittel, skal opptre aktsomt og lojalt. Den avgiftspliktige skal bidra til at avgiftsplikten i rett tid blir klarlagt og oppfylt, og også gjøre avgiftsmyndighetene oppmerksom på feil ved avgiftsberegningen.

Nåværende åttende ledd blir nytt niende ledd.

II

Endringsloven trer i kraft straks. Endringen av § 8-8 gjelder likevel fra 1. januar 2011.

Votering:

Komiteens innstilling ble enstemmig bifalt.

Presidenten: Det voteres over lovens overskrift og loven i sin helhet.

Votering:

Lovens overskrift og loven i sin helhet ble enstemmig bifalt.

Presidenten: Lovvedtaket vil bli ført opp til andre gangs behandling i et senere møte i Stortinget.

Sak nr. 5 [00:58:34]

Referat

Presidenten: Det foreligger ikke noe referat. Dermed er dagens kart ferdigbehandlet.

Forlanger noen ordet før møtet heves? – Møtet er hevet.

Møtet hevet kl. 00.59.